

hipnotizer

lars kepler

Suočite se s iskonskim strahom...

FRAKTURA

Lars Kepler

Hipnotizer

Kao vatra, baš kao vatra. Bile su to prve riječi koje je hipnotizirani dječak izgovorio. Usprkos ozljedama opasnima po život - stotinama posjeklina po licu, nogama, trbuhu, leđima, tabanima, vratu i potiljku - uveli su ga u stanje duboke hipnoze nadajući se da će kroz njegove oči vidjeti što se dogodilo.

"Pokušavam trepnuti", mrmljao je. "Uđem u kuhinju, ali nešto nije u redu, sve pucketa između stolaca i svuda po podu širi se crvena vatra."

Policajac koji ga je pronašao među ostalim tijelima u kući mislio je da je mrtav. Dječak je izgubio veliku količinu krvi, zapao u stanje šoka i osvijestio se tek sedam sati poslije.

Bio je jedini preživjeli svjedok i policijski inspektor Joona Linna smatrao je da bi mogao dati dobar iskaz. Napadač je namjeravao sve ubiti i stoga vjerojatno nije ni pokušao sakriti lice pred žrtvama.

No da ostale okolnosti nisu bile tako neobične, nikada im ne bi palo na pamet zatražiti pomoć hipnotizera.

U grčkoj je mitologiji bog Hipnos dječak s krilima koji drži mak u ruci. Njegovo ime znači "san". On je brat blizanac smrti, i sin noći i mraka.

Pojam hipnoza prvi je put u modernom značenju upotrijebio škotski kirurg James Braid 1843. Tim je pojmom opisao stanje slično snu koje karakteriziraju oštrina zapažanja i velika prijemčivost.

Danas je znanstveno dokazano da gotovo svi ljudi mogu biti hipnotizirani, ali se o korisnosti, pouzdanosti i opasnosti hipnoze mišljenja i dalje razilaze. Ta je ambivalencija vjerojatno posljedica toga što se prevaranti, estradni umjetnici i tajne službe diljem svijeta koriste hipnozom.

S posve tehničke strane, uvesti osobu u stanje hipnoze jednostavno je. Ono što je teško jest kontrolirati razvoj situacije, voditi pacijenta i analizirati rezultate. Dubokom hipnozom moguće je baviti se jedino ako imate veliko iskustvo i talent. U cijelom svijetu vrlo je malo istinskih stručnjaka za hipnozu koji se smatraju i liječnicima.

1.

noć na 8. prosinca

Erik Maria Bark trgnuo se iz sna kad je zazvonio telefon. Prije nego što se probudio, čuo je samog sebe kako smiješeći se govori:

"Baloni i serpentine."

Srce mu ludo udara od tog naglog buđenja. Erik ne zna što bi te riječi trebale značiti, nema pojma što je sanjao.

Kako ne bi probudio Simone, išulja se iz spavaće sobe, zatvori vrata za sobom i tek se onda javi.

"Da, ovdje Erik Maria Bark."

Neki policijski inspektor po imenu Joon Linna pita ga je li dovoljno budan da sasluša važnu informaciju. Dok sluša inspektora, misli mu i dalje propadaju u mračnu prazninu preostalu nakon sna.

"Čuo sam da ste dobri u liječenju akutne traume", kaže Joon Linna.

"Da", odgovori Erik kratko.

Dok sluša o čemu se radi, pije tabletu protiv bolova. Inspektor mu objašnjava kako treba ispitati jednog svjedoka. Petnaestogodišnjeg dječaka koji je svjedok dvostrukog ubojstva. Problem je u tome što je dječak ozbiljno ozlijeđen. Stanje mu nije stabilno, u šoku je i bez svijesti. Noćas su ga preselili s neurologije u Huddingeu na neurokirurgiju u sveučilišnoj bolnici Karolinška u Solni.

"Tko je odgovorni liječnik?" upita Erik.

"Daniella Richards."

"Ona je vrlo sposobna i siguran sam da može..."

"Ona je htjela da vas nazovem", prekine ga inspektor. "Treba vašu pomoć i prilično je hitno."

Erik se vrati u spavaću sobu po odjeću. Zraka svjetla od ulične svjetiljke pada kroz prorez u žaluzinama. Simone leži na leđima i gleda ga neobičnim, praznim pogledom.

"Nisam te htio probuditi", kaže prigušeno.

"Tko je to bio?" upita ona.

"Neki policajac... inspektor, nisam čuo kako se zove."

"O čemu se radi?"

"Moram do Karolinške", odgovori. "Trebaju moju pomoć u vezi s jednim dječakom."

"Koliko je uopće sati?"

Pogleda na budilicu i zatvori oči. Vidi kako su njena pjegava ramena isprugana od zgužvane plahte.

"Spavaj, Sixan", prošapće.

Erik odnese svoju odjeću u hodnik, upali stropnu svjetiljku i na brzinu se obuče. Nešto metalno zasvjetluca iza njega. Okrene se i vidi da je njegov sin objesio klizaljke na kvaku ulaznih vrata kako ih ne bi zaboravio. Iako mu se žuri, ode do ormara, izvuče kutiju i potraži zaštitnu plastiku za klizaljke. Pričvrsti je na njihove oštre noževe, spusti ih na prostirku i napusti stan.

Tri su sata u noći na utorak 8. prosinca kad Erik Maria Bark sjeda u auto. Snijeg polagano pada s crnog neba. Nema vjetra i teške se pahuljice sneno spuštaju na praznu cestu. Okrene ključ i glazba krene u blagim valovima: Miles Davis, "Kind of Blue".

Odveze se tu kratku relaciju kroz usnuli grad, od Luntmakargatana duž Sveavagena do Norrtulla. Zaljev Brunnsvik izgleda poput velike crne rupe iza snijega koji pada. Vozeći vrlo sporo, uđe u područje bolničkoga kompleksa, prođe između bolnice i rodilišta Astrid Lindgren koje pati od nedostatka osoblja, pokraj onkologije i psihijatrije, parkira na svome uobičajenom mjestu ispred neurokirurške klinike i izađe iz auta. Svjetlost uličnih svjetiljki zrcali se u prozorima te visoke zgrade. Samo nekoliko automobila stoji na parkiralištu za posjetitelje. Kosovi skakuću u mraku oko drveća šušajući krilima. Erik primijeti kako se u ovo doba noći ne čuje buka s autoceste.

Ubaci karticu u aparat, ukuca šesteroznamenkastu šifru, uđe u foaje, liftom se odveze do petoga kata pa produži hodnikom. Neonska rasvjeta zrcali se u plavoj plastičnoj podnoj prostirci i izgleda poput leda u jarku. Nakon početnog naleta adrenalina tek sada osjeti umor. Tako je dobro spavao, još se uvijek osjeća sretnim zbog toga. Prošao je pokraj operacijske dvorane, nastavio pokraj vrata goleme barokomore, pozdravio jednu medicinsku sestru i još jednom prošao kroz sve podatke koje mu je taj policijski inspektor telefonski

priopćio: dječak krvari, izrezan po cijelom tijelu, znoji se, ne želi mirno ležati, rastresen je i vrlo žedan. Pokušavaju razgovarati s njim, ali stanje se brzo pogoršava. Dok mu srce jako udara, gubi svijest i odgovorna liječnica Daniella Richards donosi ispravnu odluku da ne pušta policiju do pacijenta.

Dva uniformirana policajca stoje ispred vrata odjela N18. Eriku se učini da im je zabrinutost prešla licima kad im se približio. Možda su samo umorni, pomisli kad stane ispred njih i identificira se. Bace kratak pogled na njegovu iskaznicu, pritisnu gumb, i vrata se zujeći otvore.

Erik uđe, rukuje se s Daniellom Richards i primijeti napetost oko usana, zatopljeni stres u njenim pokretima.

"Uzmi kave", kaže ona.

"Imamo vremena?" pita Erik.

"Krvarenje u jetri je pod kontrolom", odgovara ona.

Muškarac star oko četrdeset pet godina, odjeven u traperice i crni sako, stoji i lupka prstom po filtru za aparat za kavu. Ima vrlo kuštravu plavu kosu i ozbiljne stisnute usnice. Erik pomisli da je to možda Daniellin muž Magnus. Nikada ga nije upoznao, vidio ga je samo na fotografijama u njezinu uredu.

"Je li to tvoj muž?" pita Erik i pokaže na muškarca.

"Ha?"

Izgleda kao da joj je to istovremeno smiješno i šokantno.

"Mislio sam da je možda Magnus došao s tobom."

"Ne", nasmije se ona.

"Jesi sigurna? Mogu ga pitati", našali se Erik i krene prema muškarcu.

Daniellin mobitel zazvoni i ona ga otvori smijući se.

"Erik, prestani", kaže prije nego što prisloni mobitel na uho i javi se. "Da, ovdje Daniella."

Sluša, ali ništa ne čuje.

"Halo?"

Pričeka nekoliko sekundi, zatim ironično pozdravi s "aloha", sklopi mobitel te krene za Erikom.

On je prišao onome plavokosom muškarcu. Aparat za kavu zuji i šišti.

"Popijte malo kave", kaže muškarac i pokuša staviti šalicu s kavom

Eriku u ruku.

"Ne bih, hvala."

Muškarac kuša kavu i nasmije se, na obrazima mu se pojave jamice.

"Fina", kaže i ponovno pokušava dati Eriku šalicu.

"Neću."

Muškarac još malo popije i gleda Erika.

"Mogu li posuditi vaš mobitel?" upita odjednom. "Ako je to u redu. Zaboravio sam svoj u autu."

"I sad želite posuditi moj?" upita Erik strogo.

Plavokosi kimne i gleda ga veselim očima, sivima poput poliranoga granita.

"Možeš opet posuditi moj", kaže Daniella.

"Hvala."

"Nema na čemu."

Plavokosi uzme mobitel, pogleda ga, zatim pogleda nju.

"Obećavam da ću ti ga vratiti", kaže.

"Ionako ga samo ti koristiš", našali se ona.

On se nasmije i odmakne od njih.

"To ti je sigurno muž", kaže Erik.

Ona uz smiješak odmahne glavom, a onda odjednom izgleda vrlo umorno. Trljala je oči i razmazala srebrnosivo sjenilo preko obraza.

"Da pregledam pacijenta?" upita Erik.

"Da, molim te", kimne ona.

"Kad sam već tu", kaže on brzo.

"Erik, jako bih rado čula tvoje mišljenje jer ja nekako nisam sigurna."

Otvorila je teška tiha vrata i on je slijedi u toplu sobu koja se nalazi uz operacijsku dvoranu. U krevetu leži mršavi dječak. Dvije medicinske sestre čiste mu rane. Tu su stotine posjeklina i uboda posvuda po tijelu. Na tabanima, na prsima i trbuhu, na vratu, posred tjemena, na licu, po rukama.

Puls mu je slab ali vrlo brz. Usnice su mu sive poput aluminijske, znoji se i oči su mu čvrsto stisnute. Nos izgleda slomljeno. Krvarenje se širi poput tamnog oblaka pod kožom, od vrata prema prsima.

Erik primijeti da je dječakovo lice usprkos ozljedama lijepo.

Daniella mu tiho objasni kako se sve razvijalo, kako mu se stanje

pogoršalo, kad je odjednom prekinu kucanje na vratima. Ponovno onaj plavokosi muškarac. Mahne im kroz prozorčić na vratima da dođu.

Erik i Daniella pogledaju se i napuste sobu za preglede. Plavokosi ponovno stoji pokraj aparata za kavu.

"Veliki kapučino", kaže Eriku. "Treat će vam prije nego što porazgovarate s policajcem koji je pronašao dječaka."

Tek tada Erik shvati da je plavokosi onaj policijski inspektor koji ga je probudio prije manje od sat vremena. Njegov naglasak švedske manjine u Finskoj nije bio toliko uočljiv preko telefona, ili je možda Erik bio preumoran da bi ga primijetio.

"Zašto bih razgovarao s policajcem koji je pronašao dječaka?" upita Erik.

"Kako biste shvatili zašto ga moram ispitati..."

Joona utihne kada Danielli zazvoni mobitel. Izvadi ga iz džepa sakoa i brzo baci pogled na zaslon ignorirajući njenu ispruženu ruku.

"Sigurno je za mene", kaže i javi se. "Da... Ne, hoću da dođe. OK, ali fućka mi se za to."

Inspektor se smiješi dok sluša kako mu se kolega s druge strane buni.

"Ali nešto sam shvatio", odgovori Joona.

Ovaj s druge strane nešto više.

"Napravit ću to na svoj način", kaže Joona mirnim glasom i okonča razgovor.

Vrati Danielli mobitel i tiho zahvali.

"Moram ispitati pacijenta", objasni ozbiljno.

"Nažalost", kaže Erik, "moja je procjena ista kao i procjena doktorice Richards."

"Kad će moći razgovarati sa mnom?" upita Joona.

"Ne dok je u šoku."

"Znao sam da ćete tako odgovoriti", kaže Joona tiho.

"Stanje je još uvijek vrlo kritično", objasni mu Daniella. "Plućno krilo je ozlijeđeno, tanko crijevo i jetra i..."

U prostoriju uđe muškarac u prljavoj policijskoj uniformi. Zabrinuta pogleda. Joona mu mahne, priđe i rukuje se s njim. Kaže mu nešto prigušenim glasom i policajac prijeđe rukom preko usta pa pogleda liječnike. Inspektor mu ponovi da je sve u redu, da samo

moraju znati kako se sve odvijalo, to bi im puno pomoglo.

"Da, dakle", kaže policajac i tiho se nakašlje. "Čuli smo preko radija da je jedan čistač pronašao mrtvaca u WC-u na sportskim terenima u Tumbi. A mi smo već vozili po Huddingevagenu i trebali smo samo skrenuti na Dalvagen i gore prema jezeru. Janne, moj kolega, ušao je unutra dok sam ja razgovarao s čistačem. Prvo smo mislili da se radi o predoziranju, ali ubrzo mi je postalo jasno da je tu riječ o nečemu sasvim drugom. Janne je izašao iz svlačionice, bio je sav bijel u licu i nije me htio pustiti da uđem. More krvi, rekao je tri puta, a onda samo sjeo na stepenice i..."

Policajac utihne, sjedne na stolac i zabljuje se preda se poluotvorenih usta.

"Želiš li nastaviti?" pita Joonu.

"Da... došla je hitna, mrtvac je identificiran i ja sam dobio zadatak da obavijestim njegovu obitelj. Fali nam ljudi, pa sam morao ići sam. Jer je moja šefica rekla da ne bi htjela pustiti Jannea da ide u tom stanju, što je razumljivo."

Erik pogleda na sat.

"Imaš vremena da ovo saslušam", kaže Joonu svojim smirenim finsko-švedskim naglaskom.

"Preminuli", nastavi policajac spuštenu pogleda. "On je profesor u gimnaziji u Tumbi i živi u onom novom naselju kuća u nizu gore na brdu. Nitko nije otvarao vrata. Nekoliko sam puta zvonio. Ono, stvarno ne znam što mi je bilo da sam krenuo oko kuće s baterijom i pokušao zaviriti kroz prozor sa stražnje strane."

Policajac utihne, usnice mu zadrhte i počne grepsti noktom po naslonu stolca.

"Molim te, nastavi", kaže Joonu.

"Je l' moram... jer ja... ja..."

"Pronašao si dječaka, mamu i petogodišnju djevojčicu. Dječak je jedini bio živ."

"Ali ja sam mislio... da..."

Utihne, sasvim je blijed u licu.

"Hvala ti što si došao, Erland", kaže Joonu.

Policajac brzo kimne, ustane, zbunjeno prijede rukom preko prljave jakne i napusti prostoriju.

"Svi su bili izrezani", nastavi Joonu. "Pravo ludilo, bili su

izmrcvareni, išutirani, izudarani, izbodeni nožem, a djevojčica... ona je bila raspolovljena. Donji dio tijela i noge nalazili su se u fotelji ispred televizora, a..."

Utihne, pogleda Erika pa nastavi:

"Izgleda da je napadač znao da se otac obitelji nalazi na sportskim terenima", objasni Joona. "Bila je nogometna utakmica, a on je sudac. Počinitelj je pričekao da ostane sam, a onda ga je ubio, počeo je s ubodima, agresivnim ubodima, zatim je otišao do kuće ubiti i ostale članove obitelji."

"To se dogodilo tim redom?" upita Erik.

"To je moje mišljenje", odgovori inspektor.

Erik je osjetio kako mu ruka drhti dok je brisao usta. Tata, mama, sin, kći, misli vrlo polagano, zatim pogleda Joonu u oči.

"Napadač je htio ubiti cijelu obitelj", utvrđi Erik tiho.

Joona napravi gestu da nije siguran.

"Upravo je u tome... Jedno dijete fali, starija kći. Ima dvadeset tri godine. Ne možemo je pronaći. Nije u svom stanu u Sundbybergu, nije ni kod dečka. Moguće je da počinitelj i nju želi ubiti. Zato bismo htjeli ispitati svjedoka što je prije moguće."

"Idem unutra pošteno ga pregledati", kaže Erik.

"Hvala", kimne Joona.

"Ali ne možemo riskirati pacijentov život time što..."

"Jasno mi je", prekine ga Joona. "Ali što više vremena prođe prije nego što nešto saznamo, to više vremena počinitelj ima da pronađe stariju sestru."

"Možda biste trebali istražiti mjesto zločina", kaže Daniella.

"Istraga je u tijeku", odgovori on.

"Onda idi tamo i požuri ih", kaže mu ona.

"Ionako neće dati nikakvih rezultata", kaže inspektor.

"Kako to misliš?"

"Pronaći ćemo pomiješane tragove DNK stotina, možda i tisuća osoba na tim mjestima."

Erik se vrati pacijentu. Stane ispred ležaja i promotri to blijedo izranjavano lice. Jedva čujno disanje. Ukočenost usana. Erik ga oslovi, i dječaku prijede nekakva napetost preko lica, bol.

"Josef", ponovi tiho. "Ja sam Erik Maria Bark, liječnik sam, pregledat ću te. Molim te, kimni ako razumiješ što sam ti rekao."

Dječak leži sasvim nepomično, trbuh mu se pomiče od kratkih udisaja, međutim Erik je svejedno potpuno uvjeren da dječak razumije njegove riječi, ali da je stupanj svijesti nakon toga pao i kontakt se prekinuo.

Kada Erik pola sata poslije napusti sobu, dočekaju ga upitni pogledi Danielle i policijskog inspektora.

"Hoće li preživjeti?" upita Joonu.

"Prerano je reći, ali..."

"Dječak nam je jedini svjedok", prekine ga Joonu. "Netko je ubio njegovog oca, majku i sestricu, a ta ista osoba najvjerojatnije traga za njegovom starijom sestrom da i nju ubije."

"Znamo to", kaže Daniella. "Ali mislimo da bi možda policija trebala krenuti u potragu za njom, a ne smetati nama."

"Ma tražimo je, ali to ide presporo. Moramo razgovarati s dječakom jer je on vjerojatno vidio ubojičino lice."

"Mogu proći tjedni prije nego što ga budete mogli ispitati", kaže Erik. "Hoću reći, ne možemo ga prodrmati da se probudi i reći mu da mu je cijela obitelj mrtva."

"A pod hipnozom", kaže Joonu.

U prostoriji nastupi tišina. Erik pomisli kako je snijeg padao u zaljevu dok je vozio prema bolnici. Kako je plesao među drvećem i spuštao se na tamnu vodu.

"Ne", prošapće sam za sebe.

"Hipnoza ne bi funkcionirala?"

"Ne znam ništa o tome", odgovori Erik.

"Ali ja vrlo dobro pamtim lica", kaže Joonu uz široki osmijeh. "Vi ste poznati hipnotizer, vi biste..."

"Bio sam prevarant", prekine ga Erik.

"Ja ne mislim tako", kaže Joonu. "A ovo je krizna situacija."

Daniella se zarumeni, spusti pogled prema podu i nasmiješi se.

"Ne mogu", kaže Erik.

"Ja sam ta koja je odgovorna za pacijenta", kaže Daniella povišenim glasom. "I nisam baš za to da ga se hipnotizira."

"Ali kad bi procijenila da to nije opasno za pacijenta?" upita Joonu.

Erik shvati da je inspektor otpočeka ciljao na hipnozu kao na mogući izlaz iz situacije. Shvati da se tu ne radi ni o kakvoj slučajnosti. Joonu Linna zamolio ga je da dođe u bolnicu kako bi ga pokušao

nagovoriti da hipnotizira pacijenta, a ne zato što je on stručnjak za stanja akutnog šoka i traume.

"Obećao sam samom sebi da se više nikada neću baviti hipnozom", kaže Erik.

"OK, razumijem", kaže Joon. "Čuo sam da ste najbolji u tome, ali, kvragu, moram poštovati vaš izbor."

"Žao mi je", kaže Erik.

Pogleda pacijenta kroz prozorčić pa se okrene prema Danielli.

"Je li dobio desmopressin?"

"Ne, htjela sam pričekati s tim", odgovori ona.

"Zašto?"

"Rizik od tromboembolijskih komplikacija."

"Pratio sam tu diskusiju, ali ne slažem se, ja svom sinu stalno dajem desmopressin", kaže Erik.

Joon polagano ustane sa stolca.

"Bio bih vam zahvalan kada biste mi mogli preporučiti nekog drugog hipnotizera", kaže.

"Ali i ne znamo hoće li se pacijent ikada osvijestiti", odgovori Daniella.

"Ali ja računam s..."

"Pa valjda bi trebao biti pri svijesti da bi ga se moglo hipnotizirati", završi ona i malo se nasmiješi.

"Čuo je kad mu se Erik obratio", kaže Joon. "Mislim da nije", promrmlja ona. "Je, čuo me", kaže Erik.

"Mogli bismo spasiti njegovu sestru", nastavi Joon.

"Idem kući", kaže Erik tiho. "Daj pacijentu desmopressin i razmisli o barokomori."

Napusti prostoriju, u hodu skine liječničku kutu i stane ispred lifta. Nekoliko ljudi hoda po foajeju. Vrata su otključana i nebo je postalo malo svjetlije. Čim je izveo auto s parkirališta, uzme onu drvenu kutijicu iz pretinca. Ne skidajući pogled s ceste, otvori poklopac sa šarenom papigom i Indijancem, uzme tri tablete i brzo ih proguta. Mora odspavati barem nekoliko sati prije nego što se Benjamin probudi i zatreba injekciju.

2.

utorak, 8. prosinca, jutro

Policijski inspektor Joona Linna naruči veliki sendvič s parmezanom, sušenom govedinom i sušenim rajčicama u Il caffeu, malom kafiću koji poslužuje doručak u Bergsgatanu. Rano je, kafić se tek otvorio, pa djevojka koja je uzela njegovu narudžbu još nije stigla izvaditi kruh iz vrećica.

Nakon što je kasno sinoć pregledao mjesta zločina u Tumbi, posjetio preživjelu žrtvu u bolnici Karolinška u Solni i usred noći razgovarao s oboje liječnika - Daniellom Richards i Erikom Mariom Barkom, vratio se u svoj stan u Fredhallu i odspavao tri sata.

Dok Joona čeka svoj doručak, kroz zamagljeni prozor gleda gradsku vijećnicu i misli na podzemni prolaz koji ide ispod parka između gigantske policijske zgrade i vijećnice. Dobije natrag svoju debitnu karticu, posudi veliku kemijsku olovku sa staklenog pulta, potpiše se na račun i napusti kafić.

Susnježica jako pada dok hita uzbrdo ulicom sa svojim toplim paketićem sa sendvičem u jednoj ruci i sportskom torbom s palicom za floorball u drugoj.

Večeras igramo s istražiteljima - i gadno smo nadrljali, razmišlja Joona. Isprašit će nas, baš kao što su i obećali.

Ekipa floorballa državne kriminalističke policije gubi od lokalne policije, prometne policije, pomorske policije, državnih specijalnih jedinica, patrola i tajne službe. Ali to im da je legitiman razlog da se nađu i poslije utješe u pubu.

Pobijedili smo jedino tipove iz laboratorija, pomisli Joona.

Dok prolazi uz dužu stranu policijske zgrade i pokraj velikog ulaza, još ne zna da tog utorka neće igrati floorball, a ni otići u pub. Primijeti da je netko nacrtao kukasti križ na znaku koji pokazuje gdje je sudnica.

Dugačkim koracima nastavi gore prema zatvoru Kronoberg i vidi kako se visoka kapija zatvara za jednim automobilom. Pahuljice

snijega tope se na velikom prozoru portirnice. Joona prođe pokraj policijskog bazena i dijagonalno prijeđe travnjak prema zabatu toga golemoga kompleksa. Pomisli kako fasada izgleda poput tamnog bakra, polirana, ali kao da je pod vodom. Dugački je stalak za bicikle kod dvorane za ispitivanja prazan, mokre zastave vise s oba stupa. Joona protrči između dva metalna stupa, uđe pod visoku nadstrešnicu od zamagljenog stakla, otrese cipele i prođe kroz ulazna vrata koja vode do Uprave državne policije.

U Švedskoj je Ministarstvo pravosuđa odgovorno za očitovanja policije, ali ono nema ovlasti da odlučuje kako se zakoni primjenjuju. Uprava državne policije centralno je tijelo za provedbu zakona. Pod Upravu spadaju Kriminalistička policija, Sigurnosno-obavještajna agencija, Policijska akademija i Državni centar za kriminalistička vještačenja.

Kriminalistička policija jedina je centralna operativna policija u Švedskoj čija je odgovornost da se bori protiv teških zločina na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Joona Linna tu radi kao kriminalistički inspektor već devet godina.

Joona prođe hodnikom, skine kapu kod oglasne ploče i prijeđe pogledom preko oglasa: joga, netko želi prodati kamp-kućicu, informacije o sindikatu i promjeni termina za streljački klub.

Pod koji je opran u petak već je jako prljav. Vrata sobe Bennyja Rubina odškrinuta su. Šezdesetogodišnjak sivih brkova i naborane, pretjerano osunčane kože nekoliko je godina radio u Palmeovoj grupi, a sada radi na komunikacijskoj centrali i prijelazu na novi radiosustav Rakel. Sjedi ispred računala s cigaretom zataknutom iza uha i tipka zastrašujuće sporo.

"Imam oči na vratu", kaže odjednom.

"To možda objašnjava zašto tako loše pišeš", našali se Joona.

Primijeti da je posljednja Bennyjeva stečevina plakat s reklamom zrakoplovne kompanije SAS: mlada, prilično erotična žena u minimalnom bikiniju stoji i pije voćni sok na slamku. Bennyja je toliko isprovocirala zabrana erotskih časopisa da je većina ljudi mislila da će dati otkaz. Ali nije, nego umjesto toga već godinama tiho i uporno protestira. Prvog u mjesecu promijeni sliku na zidu. Nitko nije rekao da je zabranjeno stavljati reklame zrakoplovnih kompanija, slike klizačica raskrečenih nogu, slikovnih uputa za jogu ili reklama za

donje rublje Hennesa&Mauritza.

Joona se sjeća jednog plakata sprinterice Gail Devers u tijesnim kratkim hlačicama i izazovne litografije Eгона Schielea koja je predstavljala crvenokosu ženu koja je raširenih nogu pokazivala izazovne gaćice.

Joona zastane da pozdravi svoju asistenticu i kolegicu Anju Larsson. Ona sjedi poluotvorenih usta pred kompjutorom i njeno okruglo lice odaje toliki stupanj koncentracije da joj ne želi smetati. Zato nastavi do svog ureda, objesi moker kaput pokraj vrata, uključi adventsku zvijezdu na prozoru i brzo pregleda svoj pretinac: obavijest o radnom okolišu, prijedlog za uporabu svjetiljki koje troše manje struje, pitanje iz tužiteljstva i poziv osoblju na proslavu Božića u zabavnom parku Skansen.

Joona napusti ured, uđe u prostoriju za sastanke, sjedne na svoje uobičajeno mjesto, razmota sendvič i počne jesti.

Na velikoj bijeloj ploči koja visi na dužem zidu napisano je: odjeća, zaštitna oprema, oružje, suzavac, oprema za komunikaciju, vozilo, ostala tehnička pomagala, kanali, signali radiostanica, alternativni raspored smjena, zabrana javljanja preko radija, šifre, testiranje veza.

Petter Naslund zastane na hodniku, zadovoljno se nasmije i stane na vratima leđima okrenut prostoriji za sastanke. Petter je mišićavi tridesetpetogodišnjak, inspektor na posebnim slučajevima, što ga čini Jooninim šefom. Već nekoliko godina zavodi Magdalenu Ronander i uopće ne primjećuje njene očajničke poglede i uporne pokušaje da usmjeri razgovore na kolegijalni ton. Magdalena je već četiri godine inspektorica u odjelu za zločine, a namjerava završiti pravni fakultet prije nego što navršu tridesetu.

Sada se Petterov glas stiha te počne ispitivati Magdalenu o izboru službenog oružja i kako često mijenja cijev kad se unutrašnjost iskrza. Ona ne obraća pozornost na njegove nezgrapne insinuacije, nego mu izverglala detaljnu statistiku o ispaljenim mecima.

"Ti voliš grube, zar ne?" kaže Petter.

"Ne, mislim, ja nosim Glock 17", odgovori ona. "Jer on se nosi s velikim dijelom devetmilimetarske municije obrane."

"A ne koristiš češke..."

"Ma da... ali radije koristim 1T139B", odgovori ona.

Uđu u prostoriju za sastanke, sjednu na svoja mjesta i pozdrave

Joonu.

"A i Glock ima puno prednosti", nastavi. "Trzaj je puno manji i brže možeš ponovno pucati."

"Što misli Muminrol?" upita Petter.

Joona se blago nasmiješi i svijetlosive mu oči postanu kristalno bistre i ledene kad odgovori svojim pjevnim finsko-švedskim naglaskom:

"Da to nema nikakve veze, da su tu važne sasvim druge stvari."

"Znači, ne moraš znati pucati", naceri se Petter.

"Joona je dobar strijelac", kaže Magdalena Ronander.

"Joona je u svemu dobar", uzdahne Petter.

Magdalena ignorira Pettera i okrene se prema Jooni.

"Najveća prednost tog poboljšanog Glocka jest što se po mraku ne vidi kako barutni plin izlazi iz cijevi."

"Točno tako", kaže Joona tiho.

Ona veselo otvori svoju crnu kožnu mapu i počne listati po papirima. Benny uđe, sjedne, pogleda sve okupljene, jako lupi dlanom po stolu pa se nasmiješi kad ga Magdalena Ronander izivcirano pogleda.

"Preuzeo sam onaj slučaj u Tumbi", kaže Joona.

"Koji?" upita Petter.

"Cijela obitelj izrezana nožem", odgovori on.

"To nema nikakve veze s nama", kaže Petter.

"Mislim da bi se moglo raditi o serijskom ubojici ili barem o..."

"Ma daj, molim te", prekine ga Benny, pogleda Joonu u oči i ponovno lupi dlanom o stol.

"Tu se radi o nekoj osveti", nastavi Petter. "Posuđen novac, dugovi, kockanje... Njega svi znaju s konjskih utrka."

"Ovisan o kocki", potvrdi Benny.

"Posudio je novac od lokanih kriminalaca i platio za to", zaključio Petter.

Nastupi tišina. Joona otpije malo vode, pokupi nekoliko mrvica od sendviča i stavi ih u usta.

"Imam nekakav osjećaj oko ovog slučaja", kaže prigušeno.

"Onda traži premještaj", kaže Petter uz smiješak. "To nije za naš odjel."

"Ja mislim da je."

"Onda se prebaci u lokalnu policijsku postaju u Tumbi ako hoćeš taj slučaj", kaže Petter.

"Namjeravam istražiti ta ubojstva", uporno će Joona.

"Ja odlučujem o tim stvarima", odgovori Petter.

Yngve Svensson uđe u prostoriju i sjedne. Ima zalizanu kosu, plave kolobare oko očiju, crvenkastu kratku bradu i uvijek je u istom zgužvanom crnom odijelu.

"Yngwie", kaže Benny zadovoljno.

Yngve Svensson jedan je od najvećih stručnjaka u zemlji za organizirani kriminal, odgovoran je za sekciju analize i radi u jedinici za međunarodnu policijsku suradnju.

"Yngve, što ti kažeš za Tumbu?" upita Petter. "To si upravo provjeravao, jel?"

"Da, izgleda da se radi o lokalnoj stvari", kaže. "Utjerivač ode do kuće. Jer tata je već trebao biti doma u to doba, ali je naknadno pozvan da zamijeni suca na nogometnoj utakmici. Utjerivač je vjerojatno na speedu i rohipnolu, neuravnotežen i pod stresom i nešto ga je isprovociralo, napadne obitelj vojničkim nožem kako bi ih zaplašio da mu kažu gdje je tata, oni mu kažu, ali on totalno poludi i sve ih ubije, a onda ode do nogometnog terena."

Petter se posprdno smiješi, otpije nekoliko gutljaja vode, pokrije usta dlanom, podrigne, pogleda Joonu i upita:

"Što kažeš na to objašnjenje?"

"Da nije skroz krivo, bilo bi sasvim dobro", odgovori Joona.

"A što je krivo?" upita Yngve borbenu.

"Ubojica je prvo ubio muškarca na nogometnom terenu", odgovori Joona mirno. "A onda je otišao do kuće ubiti ostale."

"Onda teško da se radi o nekakvom utjerivaču", kaže Magdalena Ronander.

"Vidjet ćemo što će reći obdukcija", promrmlja Yngve.

"Reći će da sam ja u pravu", odgovori Joona.

"Idiot", uzdahne Yngve i strpa dvije vrećice s duhanom pod usnicu.

"Joona, ja ti ne namjeravam dati taj slučaj", kaže Petter.

"To mi je jasno", uzdahne on i ustane od stola.

"Kamo ćeš, imamo sastanak", kaže Petter.

"Moram razgovarati s Carlosom."

"Ne valjda o ovome."

"Da", odgovori Joonu i napusti prostoriju.

"Stani", poviče Petter. "Inače ću morati..."

Joonu ne čuje čime mu prijete, samo mirno zatvori vrata za sobom i produži hodnikom. Usput pozdravi Anju, koja ga upitno pogleda preko kompjutorskog ekrana.

"Zar nisi na sastanku?" upita ga.

"Jesam", odgovori on i produži prema liftu.

Na petom se katu nalaze soba za sastanke i uredi uprave. Tamo je Carlos Eliasson, šef državne kriminalističke policije. Vrata njegova ureda odškrinuta su, ali kao i obično više zatvorena nego otvorena.

"Uđi, uđi, uđi", kaže Carlos.

Kad Joonu uđe, Carlosovo lice u isto vrijeme poprimi izraz zabrinutosti i veselja.

"Upravo hranim svoje malene", kaže i pokuca po rubu akvarija.

Uz smiješak pogleda ribe koje su doplivale do površine vode pa im namrvi hrane.

"Evo ti, jedi", prošapće.

Carlos pokaže prema najmanjoj rajskoj ribici Nikiti, okrene se i prijateljski kaže:

"Odjel za ubojstva pitao je možeš li se pozabaviti onim ubojstvom u Dalarnama."

"To mogu i sami riješiti", kaže Joonu.

"Oni, izgleda, tako ne misle - Tommy Kofoed je bio ovdje i molio..."

"Nemam vremena", prekine ga Joonu.

Sjedne preko puta Carlosa. U uredu lijepo miriše, po koži i drvu. Sunčeva se svjetlost igra odsjajem na akvariju.

"Htio bih preuzeti onaj slučaj u Tumbi", Joonu prijeđe ravno na stvar.

Na sekundu se na Carlosovu naboranom toplom licu vidi zabrinutost.

"Petter Naslund me upravo nazvao, u pravu je, to nije zadatak za kriminalističku policiju", kaže oprezno.

"Ja mislim da je", tvrdoglavo će Joonu.

"Samo ako je utjerivač povezan s većom zločinačkom organizacijom, Joonu."

"Ne radi se o utjerivanju dugova."

"Ne?"

"Ubojica je prvo ubio muškarca", kaže Joono. "A onda je otišao do kuće i poubijao obitelj. Htio je ubiti cijelu obitelj, pronaći će i stariju kćer i dječaka, ako preživi."

Carlos na sekundu baci pogled na akvarij, kao da se boji da bi ribe mogle čuti nešto užasno.

"A tako", kaže skeptično. "A kako to znaš?"

"Zato što su krvavi otisci stopala bili kraći u kući."

"Kako to misliš?"

Joono se nagne prema njemu i kaže:

"Naravno da je svuda bilo otisaka stopala, nisam ništa mjerio, ali koraci u svlačionici činili su mi se... nekako poletnijima, a koraci u kući umornijima."

"Evo ga", umorno će Carlos. "Opet počinješ komplicirati."

"Ali u pravu sam", odgovori Joono.

Carlos odmahne glavom:

"Mislim da ovoga puta nisi."

"Jesam."

Carlos se okrene prema ribama i kaže:

"Taj Joono Linna najtvrdoglavija je osoba koju sam ikada upoznao."

"A što se dogodi kad čovjek odustane od nečega, a zna da je u pravu?"

"Ne mogu ići protiv Pettera i dati ti slučaj na osnovi tvog osjećaja", objasni mu Carlos.

"Možeš."

"Svi misle da se tu radi o utjerivanju kockarskih dugova."

"I ti?" upita Joono.

"Da, i ja tako mislim."

"Koraci su bili poletniji u svlačionici zato što je muškarac ubijen prvi", uporno će Joono.

"Ti baš nikada ne odustaješ", kaže Carlos. "Zar ne?"

Joono slegne ramenima i nasmiješi se.

"Onda je bolje da nazovem laboratorij i čujem što oni kažu", promrmlja Carlos i podigne slušalicu.

"Reći će ti da sam u pravu", odgovori Joono spuštenu pogleda.

Joono Linna zna da je tvrdoglav i zna da mu je tvrdoglavost potrebna kako bi mogao krenuti dalje. Možda je to počelo s Jooninim

ocem Yrjom Linnom, koji je radio u patrolama u policijskom okrugu Marsta. Nalazio se na staroj cesti Uppsalavagen nešto sjevernije od bolnice Lowenstromska kad je dobio poziv iz centrale da ode do Hammarbyvarena u predgrađu Upplands Viisby. Jedan je susjed nazvao policiju. Rekao je da Olsson opet tuče svoju djecu. Tisuću devetsto sedamdeset deveta. Švedska je bila prva zemlja u svijetu koja je zakonom zabranila tjelesno kažnjavanje djece i policija je dobila upute od uprave državne policije da ozbiljno provodi novi zakon. Yrjo Linna ušao je autom u dvorište zgrade i parkirao pred ulaznim vratima. Čekao je svoga kolegu Jonnyja Andersena. Nakon nekoliko minuta pozvao ga je preko radija. Jonny je stajao u redu ispred kioska s hot-dogom po imenu Mammias i rekao da misli kako muškarac nekad treba pokazati tko je glavni. Yrjo Linna bio je tih čovjek. Znao je da pravila zahtijevaju da dvojica policajaca budu prisutna kod ovakvih slučajeva, ali nije htio tupiti kolegu pravilima. Nije ništa rekao, iako je znao da ima pravo na podršku. Nije htio gnjaviti, nije htio ispasti kukavica i nije htio čekati. Yrjo Linna popeo se stepenicama do trećega kata i pozvonio na vrata. Otvorila mu je djevojčica uplašena pogleda. Rekao joj je neka ostane na stubištu, ali ona je odmahnula glavom i otrčala u stan. Yrjo Linna slijedio ju je i ušao u dnevnu sobu. Djevojčica je lupala po balkonskim vratima. Yrjo je vidio da vani stoji maleni dječak, odjeven samo u pelene. Mogao je imati oko dvije godine. Požurio je da pusti dijete unutra i zato je prekasno primijetio pijanca koji je nepomično sjedio na sofi pokraj vrata licem okrenut balkonu. Yrjo je morao upotrijebiti obje ruke kako bi otključao vrata i okrenuo kvaku. Zastao je tek kada je čuo klik lovačke puške. Odjeknuo je pucanj, i grupa od trideset šest olovnih kuglica zabila mu se ravno u kičmu te ga ubila na mjestu.

Jedanaestogodišnji Joonas tada se preselio s mamom Ritvom iz svijetlog stana u centru Marste u bakin trosobni stan u Fredhallu u Stockholmu. Nakon osnovne škole i tri godine u gimnaziji na Kungsholmenu upisao je Policijsku akademiju. Još uvijek vrlo često misli na prijatelje s kojima je studirao, šetnje preko velikih travnjaka, mir koji je prethodio vremenu kad je postao vježbenik i prvim godinama na mjestu policijskog suradnika. Joonas Linna odradio je svoj dio uredskog posla, pridonio planovima za ravnopravnost i radu sindikata, preusmjerivao promet za vrijeme Stockholmskog maratona

i nakon stotina prometnih nesreća bilo mu je neugodno kad su nogometni huligani pjevali posprdne pjesme njegovim kolegicama u podzemnoj željeznici: "Hej, policajko, hoćeš vidjeti moj pendrek?", pronalazio je mrtve narkomane s istrulim ranama, obavljao ozbiljne razgovore sa sitnim lopovima, pomagao osoblju hitne pomoći s pijancima koji su povraćali, razgovarao s prostitutkama koje su se tresle od apstinencije, AIDS-a i straha, sretao se sa stotinama muškaraca koji su tukli svoje žene i djecu, uvijek na isti način, pijani ali napuhani i važni, s jako pojačanim radijem i spuštenim žaluzinama, zaustavljao je prebrze i pijane vozače, oduzimao oružje, droge i alkohol koji su sami proizveli. Jednom, dok je bio na bolovanju zbog problema s križima, bio je vani u šetnji kako se ne bi sasvim ukočio i vidio jednog skinheada kako hvata jednu muslimanku za grudi ispred škole Klastorp. Uz bolove u leđima trčao je za njim uz vodu, kroz cijeli park, pokraj zaljeva Smedsudden i gore na most Vasterbron, preko vode i kvartova Langholmen i Sodermalm te ga uhvatio tek na semaforu u Hogalidsgatanu.

Bez neke posebne ambicije da izgradi karijeru, Joonu Linna je napredovao. Voli zadatke koji zahtijevaju znanje i nikada ne odustaje. Ima odličje krune s dva hrastova lista, ali još nema kvadratni čvor za posebne zasluge. Jednostavno ga ne zanimaju nikakve vrste šefovanja i odbija postati član Državne komisije za ubojstva.

Ovog prosinačkog jutra Joonu Linna sjedi u uredu šefa državne kriminalističke policije. Još uvijek ne osjeća umor nakon duge noći u Tumbi i bolnici Karolinška dok sluša Carlosa Eliassona kako razgovara sa zamjenikom glavnog obducenta u laboratoriju za sudsku medicinu u Stockholmu profesorom Nilsom "Iglom" Ahlenom.

"Ne, samo me zanima koji se zločin prvo dogodio", kaže Carlos i neko vrijeme sluša. "To mi je jasno, to mi je jasno... ali koja je tvoja trenutačna procjena, kako ti se čini?"

Joonu se nasloni u stolcu, počese se po plavoj raskuštranoj kosi i vidi kako načelnikovo lice postaje sve crvenije. Načelnik sluša monotoni Iglin glas i umjesto odgovora samo kimne, zatim bez pozdrava spusti slušalicu.

"Da... oni..."

"Utvdili su da je otac prvi ubijen", nadopuni ga Joonu.

Carlos kimne.

"Što sam rekao", kaže Joona uz osmijeh.

Carlos spusti pogled i nakašlje se.

"OK, vodiš preliminarnu istragu", kaže. "Slučaj u Tumbi je tvoj."

"Samo malo", odgovori Joona ozbiljno.

"Samo malo?"

"Prvo želim nešto znati. Tko je bio u pravu? Tko je bio u pravu, ti ili ja?"

"Ti", poviče Carlos. "Isuse, Joona, što ti je? Ti si bio u pravu, kao i uvijek!"

Joona sakrije osmijeh dlanom i ustane.

"Sada moram ispitati svjedoka prije nego što bude prekasno."

"Ispitat ćeš dječaka?" upita Carlos.

"Da."

"Jesi razgovarao s tužiteljem?"

"Ne namjeravam predati preliminarnu istragu prije nego što saznam tko je osumnjičeni", kaže Joona.

"Ne, nisam to ni mislio", kaže Carlos. "Mislio sam samo da bi bilo dobro posavjetovati se s tužiteljem prije nego što odeš ispitati teško ozlijeđenog dječaka."

"OK - pametan savjet, kao i obično. Nazvat ću Jensa", kaže Joona i ode.

3.

utorak, 8. prosinca, prijepodne

Nakon sastanka s načelnikom Kriminalističke policije Joona Linna sjedne u auto i odveze se tu kratku relaciju do odjela za sudsku medicinu koji je dio instituta Karolinška u Stockholmu. Okrene ključ, stavi u prvu i oprezno izađe s parkirališta.

Prije nego što nazove glavnog tužitelja Jensa Svanehalma, mora razmisliti o svemu što je do sada saznao o slučaju u Tumbi. Mapa u kojoj je skupio bilješke o započetoj istrazi leži na suvozačkom sjedalu. Vozi prema Sankt Eriksplanu i pokušava se sjetiti što je već rekao tužiteljstvu o preliminarnim rezultatima istrage mjesta zločina te što piše u bilješkama o noćasnjem razgovoru sa službom socijalne skrbi.

Joona prijeđe most, ugleda blijeđi dvorac Karlberg s lijeve strane, ponovno u glavi izlista sva upozorenja liječnika o mogućim rizicima u ispitivanju pacijenta u toliko lošem stanju i odluči još jednom razmisliti o posljednjih dvanaest sati.

Karim Muhammed došao je u Švedsku kao izbjeglica iz Irana. Bio je novinar i završio u zatvoru kad se Ruhollah Homeini vratio u zemlju. Nakon osam godina zatvora uspio je pobjeći preko granice u Tursku, a onda dalje preko Njemačke do Treleborga. Karim Muhammed već je gotovo dvije godine zaposlen, šef mu je Jasmin Jabir, vlasnik tvrtke za čišćenje Johanssons koja je registrirana na adresi Alice Tegners vag 9 u Tullingeu. Općina Botkyrka dala je tvrtki posao da čisti škole Tullingeberg, Vista i Broang, bazene Storstret, gimnaziju Tumba, sportske terene Tumba i svlačionice uz sportski teren Rodstuhage.

Karim Muhammed stigao je na sportski teren Rödastuhage jučer, u ponedjeljak 7. prosinca u 20.50. To mu je bio posljednji posao te večeri. Parkirao je svoj kombi Volkswagen na parkiralištu nedaleko od crvene toyote. Reflektori na visokim stupovima oko nogometnog terena bili su isključeni, ali u svlačionici je još uvijek gorjelo svjetlo. Otvorio je stražnja vrata kombija, spustio rampu, popeo se i otkvačio

remanje koje je držalo na mjestu najmanja kolica s priborom za čišćenje.

Kad je došao do niske drvene zgrade i pokušao otključati vrata muške svlačionice, shvatio je da su već otključana. Pokucao je, nije dobio odgovor i otvorio je vrata. Tek kad je podbočio vrata plastičnim klinom da ostanu otvorena, primijetio je krv na podu. Ušao je, vidio ubijenog muškarca, vratio se do kombija i nazvao policiju.

Centrala je poslala auto koji se nalazio na Huddingevägenu nedaleko od željezničke stanice za lokalne vlakove u Tumbi. Policajci Jan Eriksson i Erland Björkander poslani su na sportske terene.

Dok je Erland Björkander uzimao izjavu od Karima Muhammeda, Jan Eriksson ušao je u svlačionicu. Učinilo mu se da je čuo nekakav zvuk od žrtve, da je muškarac možda još živ, pa je pohrlio u pomoć. Kad je okrenuo unesrećenoga, vidio je da to nije moguće. Tijelo je bilo teško izmrcvareno, desne ruke nije bilo, a prsa su bila toliko izranjavana da su izgledala poput otvorene zdjele prepune krvavog blata. Stigla je hitna, a ubrzo i policijska inspektorica Lillemor Blom. Žrtvu su bez problema identificirali, bio je to Anders Ek, profesor kemije i fizike u gimnaziji Tumba, oženjen Katjom Ek, knjižničarkom u glavnoj knjižnici u Huddingeu. Stanovali su u jednoj od kuća u nizu u ulici Gärdesvägen 8 s dvoje djece Lisom i Josefom.

Budući da je bilo kasno, inspektorica Lillemor Blom dala je zadatak Erlandu Björkanderu da obavijesti njegovu obitelj, dok je ona saslušala izvještaj Jana Erikssona i ogradila mjesto zločina.

Erland Björkander stigao je do kuće u Tumbi, parkirao i pozvonio na vrata. Kako nitko nije otvarao, krenuo je oko kuće, došao do stražnje strane i baterijskom lampom osvijetlio unutrašnjost. Prvo što je ugledao bila je velika lokva krvi na tapisonu u spavaćoj sobi, razvučene pruge, kao da je netko nekoga vukao kroz vrata, i par dječjih naočala na pragu. Ne zatraživši pojačanje, Erland Björkander provalio je balkonska vrata i ušao s pištoljem u ruci. Pretražio je kuću, pronašao tri žrtve, odmah pozvao policiju i hitnu pomoć, ali uopće nije primijetio da je dječak još živ. Poziv Erlanda Björkandera pogreškom je odaslan na radiokanal koji je pokrивao cijelo štokholmsko područje.

Bilo je 22.10 kad je Joon Linna sjedio u svom autu u Drottningholmsvagenu i čuo taj očajnički poziv. Policajac po imenu

Erland Bjorkander vikao je da su djeca zaklana, da je sam u kući, da je mama mrtva, da su svi mrtvi. Malo poslije bio je ispred kuće i puno pribraniji kad je rekao da ga je inspektorica Lillemor Blom poslala samog do kuće u Gardesvagenu. Zatim je naglo utihnuo, promrmljao nešto da je na krivom kanalu pa nestao.

U autu Joone Linne nastupila je tišina. Brisači su tjerali kapljice vode sa stakala. Dok je polako vozio pored Kristineberga, mislio je na svog oca, koji isto nije dobio nikakvu podršku.

Joona je zastao uz rub ceste kod škole Stefan iživciran manjkavim policijskim radom u Tumbi. Nijedan policajac ne bi trebao u takvo što krenuti sam. Joona je uzdahnuo, uzeo mobitel i zatražio da ga povežu s Lillemor Blom.

Lillemor Blom studirala je s njim na Policijskoj akademiji. Udala se nakon vježbeničkog razdoblja za kolegu koji je radio u odjelu za zločine po imenu Jerker Lindkvist. Dvije godine poslije dobili su sina, kojeg su nazvali Dante. Jerker nikada nije iskoristio svoj dio plaćenog roditeljskog iako je po zakonu imao pravo na to. Njegov je izbor na kraju bio financijski gubitak za obitelj i usporio napredak Lillemorine karijere. Jerker ju je ostavio zbog mlade policajke koja je upravo diplomirala, a Joona je čuo da čak i ne posjećuje sina svaki drugi vikend.

Joona se kratko predstavio kad se Lillemor javila. Na brzinu su obavili pristojne uvodne fraze, a onda joj je rekao što je čuo preko radija.

"Nemamo dosta ljudi, Joona", objasnila mu je. "Pa sam ocijenila..."

"To nema veze", prekinuo ju je. "Krivo si ocijenila."

"Ne želiš me saslušati", rekla je.

"Ma da, ali..."

"Onda slušaj!"

"Ne smiješ poslati ni Jerkera samog na mjesto zločina", nastavio je Joona.

"Jesi gotov?"

Nakon kratke tišine Lillemor Blom objasnila mu je da je policajac Erland Bjorkander dobio u zadatak da samo obavijesti obitelj ubijenoga i da je sam odlučio provaliti vrata sa stražnje strane kuće. Joona je rekao da je dobro učinila, nekoliko joj se puta ispričao pa je upitao, više iz pristojnosti, što se to uopće dogodilo u Tumbi.

Lillemor mu je ispričala što joj je Erland Bjorkander rekao o noževima i priboru za jelo koji su bili rasuti u lokvi krvi na kuhinjskom podu, djevojčičinim naočalama, krvavim tragovima, otiscima ruku i tijela i gdje su u kući pronađeni dijelovi tijela. Rekla mu je da je Anders Ek, za kojeg je pretpostavljala da je posljednja žrtva, bio poznat službi socijalne skrbi zbog ovisnosti o kocki. Isplanirana je otplata dugova, ali je on istovremeno posudio novac od nekih lokalnih teških kriminalaca. I sad je utjerivač napao njegovu obitelj kako bi došao do njega. Lillemor je opisala kako je izgledalo tijelo Andersa Eka kad je pronađeno u svlačionici i kako je izmrcvaren, da su kod tuševa pronađeni lovački nož i odsječena ruka. Ispričala mu je sve što je znala o obitelji u kući i da je sin prevezen u bolnicu Huddinge. Nekoliko je puta ponovila da im nedostaje ljudi i da će istraga mjesta zločina morati pričekati.

"Dolazim", rekao je Joona.

"Zašto?" upitala je iznenađeno.

"Htio bih vidjeti kako to izgleda."

"Sada?"

"Da, ako može", odgovorio je.

"Odlično", rekla je tonom po kojem je zaključio da to stvarno i misli.

Joona nije odmah shvatio što mu je to privuklo pozornost. Nije se radilo isključivo o ozbiljnosti zločina, nego mu se nešto nije podudaralo između informacija koje je dobio i izvedenih zaključaka.

Tek kad je posjetio oba mjesta zločina, svlačionicu uz sportske terene Rodstuhage i kuću u Gardesvagenu 8 u Tumbi, bio je siguran da je to što je slutio moguće povezati s konkretnim stvarima koje je primijetio. Nisu to bili nikakvi dokazi, ali to što je primijetio činilo mu se toliko neobičnim da nije mogao samo tako napustiti istragu. Bio je uvjeren da je otac ubijen prije nego što je napadnut ostatak obitelji. Kao prvo, tragovi stopala u krvi na podu svlačionice izgledali su jači, energičniji u usporedbi s tragovima u kući, a kao drugo, vrh noža koji je ležao ispod tuša svlačionice bio je slomljen, što bi moglo objasniti pribor za jelo rasut po kuhinjskom podu: jednostavno, počinitelj je tražio novo oružje.

Joona je zamolio liječnika opće prakse iz bolnice Huddinge da im pomogne dok čekaju liječnika sudske medicine i tehničara iz Zavoda

za sudsku medicinu. Proveli su opću uvodnu istragu mjesta zločina u kući, a zatim je Joono razgovarao sa zavodom za sudsku medicinu u Stockholmu i zatražio opsežnu obdukciju.

Lillemor Blom stajala je i pušila pokraj ormarića za struju uz uličnu svjetiljku kad je Joono izašao iz kuće. Već se dugo nije ovako loše osjećao. Najgore je izmrcvarena bila djevojčica.

Kriminalistički tehničari već su bili na putu. Joono je prekoračio zaljuljanu plavo-bijelu vrpču koja je ograđivala područje i produžio do Lillemor.

Bilo je vjetrovito i mračno. Suhe, rijetke pahuljice snijega bockale su im lice. Lillemor je bila zgodna, iako je izgledala umorno, lice joj je bilo puno bora od umora i jake, nehajno nanesene šminke. Ali Joono ju je oduvijek smatrao lijepom s tim ravnim nosom, visokim jagodicama i kosim očima.

"Jeste li počeli preliminarnu istragu?" upitao je.

Odmahnula je glavom i ispuhнула dim.

"Ja ću", rekao je.

"Onda ja idem doma u krevet."

"Zvuči lijepo", nasmiješio se.

"Dođi sa mnom", našalila se.

"Moram vidjeti mogu li razgovarati s dječakom."

"Ah, da, nešto sam obavila. Nazvala sam Kriminalističko-tehnički laboratorij u Linkopingu da im kažem da se jave bolnici Huddinge."

"Jako dobro", rekao je Joono.

Lillemor je bacila cigaretu i ugasila je petom.

"Koje veze ima Kriminalistička policija sa svim ovim?" upitala je i pogledala prema svom autu.

"Vidjet ćemo", promrmljao je Joono.

Razlozi ubojstva nisu povezani s pokušajem utjerivanja kockarskih dugova, ponovno je pomislio. To jednostavno nema smisla. Netko je htio ubiti cijelu obitelj, ali tko i zašto, to mu još uvijek nije bilo jasno.

Kad je Joono ponovno sjeo u auto, nazvao je bolnicu Huddinge i saznao da je pacijent prebačen na neurokirurški odjel bolnice Karolinška u Solni. Rekli su mu da mu se stanje pogoršalo sat vremena nakon što su kriminalistički tehničari iz Linkopinga naredili liječniku da uzme njegov biološki materijal.

Bilo je usred noći kad je Joono krenuo natrag za Stockholm. Kad je

bio na Sodertaljeviigenu, nazvao je službu socijalne skrbi kako bi započeo suradnju oko planiranog ispitivanja u okviru preliminarne istrage. Spojili su ga s dežurnom osobom zaduženom za podršku svjedocima Susanne Granat, kojoj je objasnio posebne okolnosti i rekao joj da će joj se ponovno javiti kad bude točnije znao koliko je pacijentovo stanje stabilno.

U 2.05 Joonu se nalazio na neurokirurškom odjelu bolnice Karolinška i petnaest minuta poslije dobio priliku razgovarati s odgovornom liječnicom Daniellom Richards. Rekla mu je da je njena procjena da dječak neće biti spreman za ispitivanja nekoliko tjedana, ako uopće preživi.

"Zapao je u stanje šoka", rekla je.

"Što to znači?"

"Izgubio je puno krvi, srce mu to pokušava kompenzirati i otkazuje..."

"Jeste li zaustavili krvarenja?"

"Mislim da jesmo, nadam se, i cijelo mu vrijeme dajemo krv, ali zbog nedostatka kisika u krvi otpad koji nastaje nakon izmjene tvari ne može biti dalje transportiran, krv postaje kiselija, što može dovesti do ozljeda srca, pluća, jetre, bubrega."

"Je li pri svijesti?"

"Ne."

"A ako moram razgovarati s njim", upitao je Joonu, "može li se nešto učiniti?"

"Jedini koji bi možda mogao ubrzati dječakov oporavak jest Erik Maria Bark."

"Hipnotizer?" upitao je Joonu.

Široko se nasmiješila i zarumenjela.

"Nemoj ga tako zvati ako hoćeš da ti pomogne", rekla je. "On je naš vrhunski stručnjak za stanja šoka i traume."

"Imaš li nešto protiv da ga pozovem ovamo?"

"Naprotiv, pa meni je to palo na pamet", rekla je.

Joonu je tražio mobitel po džepovima, a onda shvatio da ga je zaboravio u autu te upitao Daniellu Richards može li posuditi njezin. Nakon što je izložio situaciju Eriku Mariji Barku, ponovno je nazvao Susanne Granat iz službe socijalne skrbi i rekao joj da se nada da će uskoro moći razgovarati s Josefom Ekom. Susanne Granat rekla mu je

da je ta obitelj već evidentirana kod njih, da je tata bio kockar i da su imali određenih kontakata sa kćeri prije tri godine.

"Sa kćeri?" upitao je Joono skeptično. "Starijom kćeri, Evelyn", rekla je Susanne.

4.

utorak, 8. prosinca, jutro

Erik Maria Bark upravo se vratio s noćnog posjeta bolnici Karolinška 11a kojem je upoznao inspektora Joonu Linnu. Eriku je bio simpatičan iako ga je pokušao nagovoriti da prekrši obećanje da više nikada neće hipnotizirati. Možda mu je bio simpatičan zbog otvorene i iskrene zabrinutosti za stariju sestru. Netko je vjerojatno upravo traži.

Erik uđe u spavaću sobu i pogleda svoju ženu Simone, koja leži u krevetu. Sada je već jako umoran, tablete su počele djelovati, bole ga oči i kapci su mu teški, uskoro će zaspati. Svjetlost prekriva Simone poput izgrebene staklene ploče. Prošla je gotovo cijela noć otkako ju je napustio kako bi otišao pregledati ozlijeđenog dječaka. Sada je Simone zauzela cijeli krevet. Tijelo joj je teško. Pokrivač joj je zgužvan kod nogu, a spavaćica se podigla do struka. Leži na trbuhu. Koža joj je naježena na rukama i ramenima. Erik je pažljivo pokrije. Ona nešto tiho kaže i skvrči se. On sjedne i pogladi je po nožnom zglobu, vidi kako joj nožni prsti reagiraju i trznu se.

"Idem se istuširati", kaže i nagne se unatrag.

"Kako se zvao policajac?" promrmlja ona.

Ali prije nego što joj je stigao odgovoriti, našao se kod Observatorielundena. Kopa po pješčaniku na igralištu i pronalazi žuti kamen, okrugao poput jajeta, velik poput bundeve. Otkopava ga i vidi da s jedne strane ima udubljenja od niza zuba. Kad okrene taj teški kamen, vidi da je to lubanja dinosaura.

"Jebi se", zavrišti Simone.

Trgne se i shvati da je zaspao i počeo sanjati. Od tih jakih tableta zaspao je usred razgovora. Pokuša se nasmiješiti, ali ga dočeka Simonein ledeni pogled.

"Sixan? Što je?"

"Je li opet počelo?" upita ga.

"Što?"

"Što", ponovi ona iživcirano. "Tko je Daniella?"

"Daniella?"

"Obećao si mi, obećao si mi, Erik", kaže ona uznemireno. "Vjerovala sam ti, bila sam tako glupa da sam ti čak i vjerovala..."

"Ma o čemu pričaš?" prekine je. "Daniella Richards je moja kolegica iz bolnice. Što s njom?"

"Ne laži mi."

"Ovo je apsurdno", kaže on smiješeći se.

"Tebi je ovo smiješno?" upita ona. "Ponekad sam mislila... čak i vjerovala da bih mogla zaboraviti ono što se dogodilo."

Erik ponovno zaspi na nekoliko sekundi, ali svejedno čuje njen glas.

"Možda je najbolje da se rastanemo", prošapće Simone.

"Ništa se nije dogodilo između Danielle i mene."

"To ustvari nije ni važno", kaže ona umorno.

"Kako nije? Nije važno? Hoćeš da se rastanemo zbog jedne stvari koju sam napravio prije deset godina?"

"Jedne stvari?"

"Bio sam pijan i..."

"Ne želim čuti, znam sve to... Jebemu! Ne želim biti u ovoj ulozi. Ja nisam ljubomorna osoba, ali sam lojalna i zahtijevam lojalnost i od svog partnera."

"Nikada te nisam ponovno iznevjerio i nikada neću..."

"Zašto mi to onda ne dokažeš", prekine ga ona. "Jer to je ono što trebam."

"Jednostavno mi moraš vjerovati", kaže on.

"Da", uzdahne ona, uzme svoj jastuk i pokrivač te napusti spavaću sobu.

On teško diše, zna da bi trebao krenuti za njom, ne bi smio samo tako odustati, trebao bi je odvući natrag u krevet ili leći na pod uz kauč u dnevnoj sobi, ali san je prejak. Više nema snage da mu se odupre. Spusti se na krevet, osjeti kako mu dopamin iz tableta plovi tijelom, ugodno opuštanje kreće od lica pa sve do nožnih prstiju i vrhova prstiju na rukama. Težak, kemijski san zakrije mu svijest poput brašnastog oblaka.

Dva sata poslije Erik polako otvori oči prema blijedom svjetlu koje se probija kroz zavjese. Odmah mu se pred očima pojave noćasne slike: Simoneine optužbe i dječak koji leži, stotine crnih posjeklina na

tom bijelom tijelu. Duboke rane na vratu i prsnom košu.

Erik pomisli na policijskog inspektora, koji je uvjeren da je počinitelj htio ubiti cijelu obitelj. Prvo oca, zatim majku, sina i kćer.

Na noćnom ormariću pokraj njega zazvoni telefon.

Erik ustane, ali umjesto da se javi, razmakne zavjese i zaškilji prema fasadi preko puta, da si malo vremena da sabere misli. Pruge prašine preko prozora jasno se vide na jutarnjem suncu.

Simone je već otišla u galeriju. Ne razumije njenu reakciju, zašto je spominjala Daniellu. Pomisli da se tu možda radi o nečem sasvim drugom. Možda je to od tableta. Svjestan je da se opasno približio pravoj ovisnosti. Ali mora spavati. Sve te noćne smjene poremetile su mu san. Bez tableta je izgubljen, pomisli i ispruži ruku da uzme budilicu, ali je slučajno sruši na pod.

Telefon utihne, ali je tih samo na sekundu, a onda ponovno zazvoni.

Razmišlja da li da ode u Benjaminovu sobu, legne pokraj njega, oprezno ga probudi, pita ga je li nešto sanjao.

Erik uzme telefon s noćnog ormarića i javi se.

"Erik Maria Bark."

"Bok, ovdje Daniella Richards."

"Zar si još uvijek na neurologiji? Koliko je uopće sati?"

"Osam i petnaest, sad me već pomalo hvata umor."

"Idi kući."

"A ne, ne", kaže Daniella sabrano. "Moraš se vratiti. Inspektor će uskoro doći. Izgleda da je sad još uvjereniji da počinitelj traži stariju sestru. Kaže da mora razgovarati s dječakom."

Erik odjednom osjeti mračnu težinu iza očiju.

"To nije dobra ideja s obzirom na to da..."

"Ali sestra", prekine ga ona. "Mislim da ću mu uskoro dopustiti da ga ispita."

"Ako misliš da pacijent to može izdržati", kaže Erik.

"Izdržati? Ne može, puno je prerano, njegovo stanje je... Saznat će što se dogodilo s njegovom obitelji, a da ga nitko nije na to pripremio, bez ikakvog obrambenog mehanizma... bit će psihotičan i..."

"Na tebi je da procijeniš", prekine je Erik.

"Ne želim pustiti policiju da razgovara s njim, to je jedno, ali s druge strane isto tako ne mogu sjediti i čekati, mislim, pa sestra mu je

bez sumnje u opasnosti", kaže ona.

"Ali to je..."

"Ubojica traži stariju sestru", prekine ga Daniella povišenim glasom.

"Vjerojatno."

"Oprosti, ne znam zašto me ovo toliko uzdrimalo", kaže ona. "Možda zato što još uvijek nije prekasno, možda se još nešto stvarno može učiniti. Jer često se ne može, ali ovoga bismo puta mogli spasiti djevojku prije nego što..."

"Što zapravo hoćeš?" prekine je Erik.

"Moraš doći ovamo i učiniti ono u čemu si dobar."

"Mogu razgovarati s dječakom o tome što se dogodilo kad mu bude bolje."

"Dođi ga hipnotizirati", kaže ona ozbiljno.

"Ne, to ne", odgovori on.

"To je jedini način."

"Ne mogu."

"Ali nema boljeg od tebe."

"Nemam ni dopuštenje da prakticiram hipnozu u Karolinškoj."

"Sredit ću to prije nego što dođeš."

"Ali obećao sam da više nikada neću hipnotizirati."

"Zar ne bi mogao barem doći ovamo?"

Nakratko nastupi tišina, zatim Erik upita:

"Je li pri svijesti?"

"Uskoro će biti."

Čuje šum vlastitog disanja u telefonskoj slušalici.

"Ako ne hipnotiziraš dječaka, pustit ću policiju da ga ispita."

Ona spusti slušalicu.

Erik ostane stajati sa slušalicom u drhtavoj ruci. Težina iza očiju valja mu se prema mozgu. Otvori noćni ormarić. Kutijica s papigom nije tamo. Mora da ju je zaboravio u autu.

Stan je sav obasjan svjetlošću dok hoda prema Benjaminovoj sobi da ga probudi.

Dječak spava otvorenih usta, lice mu je blijedo i izgleda umorno iako je cijele noći spavao.

"Benni?"

Benjamin pospano otvori oči i pogleda ga kao da je neki potpuni

stranac, a onda se nasmiješi onim istim osmijehom koji ima otkako se rodio.

"Utorak je - vrijeme je da se probudiš."

Benjamin zijevajući sjedne, počese se po kosi i pogleda mobitel koji mu visi oko vrata. To je prvo što čini svakog jutra: provjeri da nije propustio koju poruku tijekom noći. Erik izvadi žutu torbu sa znakom pume u kojoj se nalaze desmopressin, faktor zgrušavanja, antibakterijska otopina, sterilne igle, komprese, kirurški zavoji i sredstva protiv bolova.

"Sada ili za doručkom?"

Benjamin slegne ramenima.

"Svejedno."

Erik brzo pripremi sinovljevu tanku ruku, okrene je prema svjetlosti koja dopire s prozora, osjeti mekoću mišića, kucne po injekciji i oprezno uvuče iglu pod kožu. Dok se injekcija polako prazni, Benjamin sjedi i slobodnom rukom tipka po mobitelu.

"Shit, baterija mi je skoro prazna", kaže i legne dok mu Erik pritišće kompresu na ruku kako bi zaustavio krvarenje. Benjamin prilično dugo ostane u tom položaju, potom mu Erik zalijepi kiruršku traku na ruku.

Pažljivo mu savija noge naprijed-natrag, razgiba njegova uska koljena te mu na kraju izmasira stopala i nožne prste.

"Kako je?" neprestano ga pita ne skidajući pogled s njegova lica.

Benjamin složi grimasu.

"Kao i uvijek", kaže.

"Hoćeš nešto protiv bolova?"

Sin odmahne glavom i Erik odjednom pomisli na onog onesviještenog svjedoka, dječaka s bezbrojnim posjeklinama. Ubojica možda upravo sada traži stariju sestru.

"Tata? Što je?" upita Benjamin oprezno.

Erik ga pogleda u oči i kaže:

"Odvest ću te u školu ako hoćeš."

"Zašto?"

Promet sporo bruji. Benjamin sjedi pokraj tate i pušta da ga uspava lagano trzanje auta prema naprijed. Jako zijevne i osjeti kako mu je tijelo još uvijek nježno toplo od sna. Pomisli kako se tati žuri, ali ga je svejedno htio odvesti u školu. Benjamin se nasmiješi. Uvijek je

tako, pomisli. Kad tata vidi nešto posebno užasno u bolnici, još se više brine da će se meni nešto dogoditi.

"Zaboravili smo klizaljke", kaže Erik odjednom. "E da."

"Idemo natrag po njih", kaže Erik. "Nemoj, ne treba, nije važno", kaže Benjamin. Erik se pokušava prebaciti u drugi trak, ali mu jedan auto blokira prolaz. Prisiljen je uzmaknuti, pa se skoro sudari sa smetlarskim kamionom. "Stignemo se vratiti i..."

"Ma zaboravi klizaljke, nije važno", poviče Benjamin. Erik ga iznenađen pogleda: "Mislio sam da se voliš klizati?"

Benjamin ne zna što da odgovori, mrzi kad ga ispituju, ne želi početi lagati.

"Zar ne voliš?" upita Erik. "Što?"

"Ne voliš se klizati?"

"Zašto bih volio?" promrmlja Benjamin.

"Kupili smo ti skroz nove..."

"Nije naročito zabavno", prekine ga Benjamin umornim glasom. "Znači, da se ne vraćam doma po njih?" Benjamin samo uzdahne umjesto odgovora.

"Klizanje je dosadno", kaže Erik. "Šah i videoigre su dosadni. Što je ustvari zabavno raditi?"

"Ne znam", odgovori on. "Ništa."

"Maje."

"Gledati filmove?"

"Ponekad."

"Ponekad?" nasmiješi se Erik.

"Da", odgovori Benjamin.

"Ti koji si znao gledati tri, četiri filma u jednoj večeri", kaže Erik veselo.

"Kakve to veze ima?"

"Ma, ništa", nastavi Erik uz osmijeh. "Kakve to veze ima? Mnogi bi se možda pitali koliko bi onda filmova gledao dnevno da stvarno voliš film? A ako obožavaš filmove..."

"Prestani."

"Onda bi možda trebao dva ekrana i morao preskakati dijelove kako bi stigao."

Benjamin osjeti kako ne može da se ne nasmiješi kad ga tata tako zeza.

Odjednom se začuje prigušeni pucanj i na nebu se ukaže svijetloplava zvijezda, koja ostavi trag dima za sobom.

"Čudno vrijeme za vatromet", kaže Benjamin.

"Ha?" upita njegov tata.

"Pogledaj", pokaže Benjamin.

Na nebu je dimna zvijezda. Benjamin iz nekog razloga vidi Aidu pred sobom, želudac mu se stisne i postane mu toplo. U petak su bez riječi sjedili stisnuti jedno uz drugo na sofi u Aidinoj maloj dnevnoj sobi u Sundbybergu. Gledali su film Slon dok se njen mladi brat igrao Pokemon-kartama na podu i razgovarao sam sa sobom.

Dok Erik parkira auto u školskom dvorištu, Benjamin odjednom spazi Aidu. Stoji s druge strane ograde i čeka ga. Kad ga ugleda, mahne. Benjamin uzme svoju torbu i brzo kaže:

"Bok, tata, hvala na vožnji."

"Volim te", kaže Erik tiho.

Benjamin kimne i izvuče se van.

"Hoćemo večeras gledati neki film?" upita Erik.

"Ne znam", odgovori Benjamin spuštenu pogleda.

"Je li ono Aida?" upita njegov tata.

"Da", odgovori Benjamin gotovo nečujno.

"Htio bih je pozdraviti", kaže Erik i izađe iz auta.

"Ali zašto?"

Krenu prema Aidi. Benjamin jedva da je se usuđuje pogledati, osjeća se kao klinac. Ona ne smije pomisliti da njemu treba tatino odobrenje njezina izgleda. Fućka mu se što tata misli. Aida izgleda nervozno kad ih vidi kako se približavaju. Pogled joj prelazi od Benjamina do Erika i natrag. Prije nego što je Benjamin stigao smisliti neko objašnjenje, Erik joj pruži ruku i pozdravi je:

"Bok."

Aida se nepovjerljivo rukuje s njim. Benjamin primijeti kako mu je tata zastao kad je vidio njene tetovaže: ima kukasti križ na vratu. A pored njega malu Davidovu zvijezdu. Oči je našminkala crno, kosa joj je spletena u dvije dječje pletenice i odjevena je u crnu kožnu jaknu i široku crnu suknju od tila.

"Ja sam Erik, Benjaminov tata", kaže Erik.

"Aida."

Glas joj je visok i tih. Benjamin se zarumeni, nervozno je pogleda

pa spusti pogled na tlo.

"Jesi li ti nacistica?" upita Erik.

"A ti?" upita ona.

"Ne."

"Ni ja", kaže ona i na sekundu ga pogleda u oči.

"Zašto onda imaš..."

"Za ništa", prekine ga. "Ja sam ništa, ja sam samo..."

Benjamin se umiješa, srce mu luđački udara koliko mu je neugodno pred tatom.

"Prije nekoliko godina završila je u lošem društvu", kaže glasno. "Ali je shvatila da su budale i..."

"Ne moraš mu objašnjavati", prekine ga Aida izivcirano.

Na trenutak je zanijemio.

"Ma... samo mislim da je hrabro priznati svoje pogreške", kaže zatim.

"Da, ali meni to znači", kaže Erik, "meni to izgleda kao da i dalje ne shvaćaš, ako to ne daš ukloniti..."

"Prestani", poviče Benjamin. "Ne znaš ništa o njoj."

Aida se samo okrene i ode. Benjamin požuri za njom.

"Oprosti", kaže zadihano. "Tata je koma..."

"Zar nije u pravu?" upita Aida.

"Ne", odgovori Benjamin tiho.

"Ja mislim da možda je", kaže ona, malo se nasmiješi i uhvati ga za ruku.

5.

utorak, 8. prosinca, prijepodne

Odjel za sudsku medicinu nalazi se u zgradi od crvene cigle na adresi Retzius vag 5, usred velikoga kampusa instituta Karolinška, okružen velikim zgradama sa svih strana. Joonu Linna zaobiđe tu zatvorenu zgradu i parkira auto na parkiralištu za posjetitelje. Prođe preko zaleđenog travnjaka i pored čelične teretne rampe dok hoda prema glavnom ulazu.

Joonu razmišlja kako je čudno da riječ obdukcija ima korijene u latinskoj riječi koja znači "prekriti", "sakriti" ili "zakriti", kad čovjek tu ustvari čini upravo suprotno. Možda je objašnjenje ustvari jednostavno, možda se nesvjesno htjelo naglasiti kraj, kad se tijelo zatvori nakon obdukcije, a unutrašnjost konačno bude ponovno sakrivena.

Nakon što se prijavio kod djevojke na recepciji, dobio je dopuštenje da uđe kod Nilsa Ahlena zvanog Igla, kojeg su svi tako zvali zato što je svoje izvještaje uvijek potpisivao "N Ahlen". (Nalen = "igla")

Iglin ured moderno je uređen s čistim površinama sjajne bijele i mat svijetlosive boje. Izgleda dizajnerski i skupo. Onih nekoliko komada namještaja za sjedenje izrađeno je od čelika i ima stroga bijela sjedala od kože. Velika okrugla staklena ploča baca svjetlost preko pisaćeg stola.

Igla se rukuje s Joonom bez ustajanja. Ispod liječničkog ogrtača ima bijelu polo-majicu i nosi pilotske naočale bijelih okvira. Lice mu je usko i glatko obrijano, sijeda kosa kratko podšišana, usnice blijede, a nos dugačak i orlovski.

"Dobro jutro", sikne.

Na zidu visi izbljedjela fotografija Igle i nekoliko njegovih kolega: obducenta, kemičara, genetičara i zubara. Svi su u bijelim ogrtačima i izgledaju veselo. Stoje oko klupe na kojoj leži nekoliko tamnih kostiju. Na tekstu ispod slike piše da se radi o iskopinama koje su pronašli

nakon otkrića grobova iz 9. stoljeća kod trgovišta Birka na otoku Björkö.

"Opet nova slika", kaže Joono.

"Ja moram lijepiti selotejpom fotografije na zid", kaže Iglu nezadovoljno. "U staroj patologiji imali su sliku od osamnaest kvadratnih metara."

"Opa", kaže Joono.

"Naslikao Peter Weiss."

"Pisac?"

Iglu kimne i bjelina pisaćeg stola odrazi mu se u naočalima.

"Da, tridesetih je godina napravio portret svih zaposlenih. Radio je pola godine i dobio šesto kruna za to, tako sam čuo. Moj tata se nalazi među obducentima na toj slici, stoji na samom kraju pokraj Bertila Falconera."

Iglu nakrivi glavu i ponovno pogleda kompjutor.

"Upravo gledam obdukcijski izvještaj ubojstava u Tumbi", kaže polagano.

"Da?"

Iglu zaškilji prema Joonu.

"Carlos me jutros nazvao i požurivao."

Joono se nasmiješi.

"Znam", kaže.

Iglu popravi naočale.

"Jer je, izgleda, važno kad se događalo koje ubojstvo."

"Da, morali smo znati kojim redom..."

Iglu napućenih usnica traži po kompjutoru:

"Bila je to samo preliminarna procjena, ali..."

"Da je muškarac prvi umro?"

"Da... temeljio sam procjenu samo na temperaturi tijela", kaže i pokaže nešto na ekranu. "Erixon je rekao da je u obje prostorije, svlačionici i kući, bila ista temperatura, tako da je moja procjena bila da je muškarac umro nešto više od sat vremena prije dvoje drugih."

"Jesi li sada došao do drugih zaključaka?"

Iglu odmahne glavom i stenjući ustane.

"Oštećenje diska u kralježnici", objasni, izađe iz ureda i krene dalje hodnikom.

Joono Linna slijedi Iglu, koji polako šepa prema odjelu za

obdukciju.

Prođu pokraj dvorane s ugašenim svjetlom u kojoj stoji obdukcijski stol od nehrđajućeg čelika. Izgleda poput sudopera, samo što ima kvadratične dijelove i uzdignute rubove. Uđu u hladnu prostoriju gdje se u hladnjacima na temperaturi od četiri stupnja čuvaju tijela koja treba obducirati. Igla zastane, provjeri broj, izvuče jedan veliki pretinac i vidi da je prazan.

"Nema je", nasmiješi se i krene hodnikom, na čijem se podu vide tragovi tisuća kotačića, otvori druga vrata te ih pridrži Jooni da uđe.

Stoje u osvijetljenoj dvorani s bijelim pločicama na zidovima i podu te velikim umivaonikom. Voda polagano curi iz žarkožute cijevi u odvod na podu. Na dugačkom stolu za obdukciju s plastičnim pokrovom leži golo i bezbojno tijelo prekriveno stotinama tamnih rana.

"Katja Ek", kaže Jooni.

Mrtva žena izgleda neuobičajeno spokojno, usta su joj poluotvorena, a oči smireno gledaju. Izgleda kao da sluša neku lijepu glazbu. Izraz lica ne slaže se s dugačkom posjeklinom preko čela i obraza. Jooni prijeđe pogledom preko tijela Katje Ek. Vide joj se žile na vratu.

"Nadamo se da ćemo poslijepodne stići obaviti unutrašnji pregled."

"Da, oh Bože", uzdahne Jooni.

Druga se vrata otvore i jedan mladić nesigurna osmijeha uđe. Ima nekoliko piercinga u obrvi, a dugačka crno obojena kosa zavezana mu je u rep koji pada preko leđa liječničkog ogrtača. Uz mali osmijeh Igla podigne šaku u metalski pozdrav, na što mladić odmah odgovori.

"Ovo je Jooni Linna iz Kriminalističke policije", kaže Igla. "On je jedan od onih koji nas povremeno posjećuju."

"Frippe", kaže mladić i rukuje se s Joonom.

"On je na specijalizaciji", objasni Igla.

Frippe navuče par rukavica od lateksa, Jooni ga slijedi do stola za obdukciju te osjeti hladan i smrdljiv zrak koji okružuje ženu.

"Ona je najmanje izmrcvarena", kaže Igla. "Usprkos svim ovim brojnim posjeklinama i ubodima."

Promatraju umrlu. Tijelo je prepuno velikih i malih rana.

"Osim toga, za razliku od dvoje drugih, njoj nije odrezan nijedan

dio tijela", nastavi. "Izravni uzrok smrti nije ozljeda na vratu, nego ovo što je prošlo ravno kroz srce, sudeći po kompjutorskoj tomografiji."

"Ali malo je teže vidjeti krvarenja na slikama", objasni Frippe.

"To ćemo, naravno, provjeriti kad je otvorimo", kaže Iгла Jooni.

"Branila se", kaže Jooni.

"Moja je procjena da se isprva aktivno branila", odgovori Iгла, "s obzirom na ozljede po dlanovima, ali je poslije samo pokušavala izbjeći udarce i zaštititi se."

Mladi liječnik pogleda Iglu.

"Pogledaj rane postrance na rukama", kaže Iгла.

"Obrambene rane", promrmlja Jooni.

"Točno."

Jooni se nagne naprijed i promotri smeđežute mrlje koje se vide u ženinim otvorenim očima.

"Gledaš bjeloočnice?"

"Da..."

"To se vidi tek nekoliko sati nakon smrti, ponekad i tek nakon nekoliko dana", kaže Iгла. "Na kraju sasvim pocrne. To je zato što tlak u oku padne."

Iгла uzme mali čekić s police i da znak Frippeu da provjeri reagiraju li mišići još uvijek. Mladi liječnik udari posred ženina bicepsa i popipa prstima osjeća li se grčenje mišića.

"Minimalno", kaže Jooni.

"To obično prestane nakon trinaest sati", objasni Iгла.

"Mrtvi nisu sasvim mrtvi", kaže Jooni i naježi se kad vidi jezivi pokret mlitave ruke Katje Ek.

"Mortui vivos docent - mrtvi uče žive", odgovori Iгла i nasmiješi se za sebe dok je Frippe i on okreću na trbuh.

Pokaže na blijede crvenosmeđe mrlje na stražnjici i leđima, preko lopatica i ruku:

"Mrtvačke mrlje budu slabe ako žrtva izgubi puno krvi."

"Jasno", kaže Jooni.

"Krv je teška i kad čovjek umre, više nema nikakvog tlaka", objasni Frippeu. "To je možda jasno samo po sebi, ali krv oteče prema dolje, jednostavno se skupi u donjim dijelovima tijela i najčešće se može vidjeti na područjima gdje koža dodiruje tvrdu površinu."

Pritiše palcem mrlju na desnom listu dok nije gotovo nestala. "Da,

vidiš... i do dan nakon smrti može je se ukloniti pritiskom."

"Ali učinilo mi se da sam vidio mrlje preko bokova i grudi", kaže Joona nesigurno.

"Bravo", kaže Igla i pogleda ga uz pomalo iznenađen osmijeh. "Nisam mislio da ćeš to primijetiti."

"Dakle mrtva je ležala na trbuhu, a onda ju je okrenuo", kaže Joona strogim glasom.

"Nakon dva sata, rekao bih ja."

"Znači, počinitelj je ostao tamo dva sata", razmišlja Joona. "Ili se, on ili netko drugi, vratio na mjesto zločina i okrenuo je." Igla slegne ramenima. "Nisam ni blizu gotov s procjenom."

"Mogu li nešto pitati? Primijetio sam da jedna od rana na trbuhu izgleda kao akutni carski rez..."

"Carski rez", nasmiješi se Igla. "Zašto ne? Da pogledamo?" Liječnici ponovno okrenu tijelo. "Misliš na ovo?"

Igla pokaže na dugački rez od pupka prema dolje dugačak petnaest centimetara.

"Da", odgovori Joona.

"Još nisam stigao pregledati sve ozljede."

"Vulnera masa", kaže Frippe.

"Da, izgleda kao rez", kaže Igla.

"A ne ubodna rana", kaže Joona.

"Budući da se proteže ravno dolje i da je okolna koža netaknuta..." Igla prstima pipka po rani, a Frippe se nagne naprijed da bolje vidi. "Da..."

"Stijenke", nastavi Igla. "Nisu nešto posebno natopljene krvlju, ali..."

Naglo utihne.

"Što je?" upita Joona.

Igla ga pogleda čudnim pogledom.

"Ovaj je rez učinjen nakon njene smrti", kaže.

Skine rukavice.

"Moram pogledati tomografiju", kaže sav uznemiren i odmah ode do kompjutera koji se nalazi na stolu pokraj vrata.

Tipka dok ne dođe do trodimenzionalnih slika, zastane, ide dalje, promijeni kut gledanja.

"Rez, izgleda, ide do maternice", prošapće. "Izgleda da slijedi stari

ožiljak."

"Stari? Kako to misliš?" upita Joona.

"Nisi primijetio?" nasmiješi se Igla i vrati do tijela. "Carski rez."

Pokaže na okomitu ranu. Joona pomnije pogleda i vidi da se duž cijelog jednog ruba rane proteže tanka linija starog blijedoružičastog ožiljka koji je ostao nakon odavno zaraslog carskog reza.

"Ali nije sada bila trudna?" upita Joona.

"Ne", nasmije se Igla i popravi naočale.

"Imamo li posla s ubojicom koji je sposoban kirurg?" upita Joona.

Igla odmahne glavom i Joona pomisli kako je taj koji je ubio Katju Ek bio strašno, luđački bijesan. A onda se vratio dva sata poslije, okrenuo je na leđa i razrezao njen stari carski rez.

"Provjeri imaju li i druga tijela slične rane."

"Da to bude prioritet?" upita Igla.

"Da, mislim da da", odgovori Joona.

"Nisi siguran?"

"Siguran sam."

"Ali hoćeš da sve bude prioritet", kaže Igla.

"Tako nešto", nasmiješi se Joona i napusti prostoriju.

Kad ponovno sjedne u auto na parkiralištu, osjeti kako se smrzava. Pokrene auto, izađe na Retzius vag, pojača grijanje i nazove tužitelja Jensa Svanehjalma.

"Svanehjalm", javi se on.

"Ovdje Joona Linna."

"Dobro jutro... Upravo sam razgovarao s Carlosom - rekao je da ćete mi se javiti."

"Malo je teško reći o čemu se ovdje ustvari radi", kaže Joona.

"U autu ste?"

"Upravo sam završio s obducentom i namjeravam sad svratiti do bolnice. Zaista moram ispitati preživjelu žrtvu."

"Carlos mi je objasnio situaciju", kaže Jens. "Moramo požuriti. Radite li već s grupom stručnjaka za serijske ubojice?"

"Nije dovoljno samo imati profil ubojice", odgovori Joona.

"Znam da nije, ja sam procijenio isto kao i vi. Kako bismo imali ikakvu šansu da zaštitimo stariju sestru, moramo razgovarati s dječakom, to je jednostavno tako."

Joona odjednom ugleda vatromet kako eksplodira potpuno

nečujno - jedna svijetloplava zvijezda poleti visoko iznad stockholmskih krovova.

"U kontaktu sam sa..." nastavi Joonas i nakašlje se. "U kontaktu sam sa Susanne Granat iz službe socijalne skrbi i mislio sam tu uključiti i psihijatra Erika Mariju Barka, koji je stručnjak za tretiranje šoka i traumi."

"To je u redu", umirujuće kaže Jens.

"Onda idem ravno do neurokirurgije."

"Mislim da je tako najbolje."

6.

noć na 8. prosinca

Iz nekog razloga Simone je budna i prije nego što se telefon na Erikovu noćnom ormariću oglasio tihom zvonjavom.

Erik promrmlja nešto o balonima i serpentinama, uzme telefon i brzo izađe iz sobe.

Zatvorio je vrata za sobom prije nego što se javio. Glas koji čuje kroz vrata čini joj se osjećajan, gotovo nježan. Nakon nekog vremena Erik se ušulja u spavaću sobu i ona ga upita tko je zvao.

"Neki policajac... inspektor, nisam čuo kako se zove", odgovori Erik, a onda joj kaže da mora otići do bolnice Karolinška.

Ona pogleda na budilicu i zatvori oči.

"Spavaj, Sixan", prošapće on i izađe iz sobe.

Spavačica joj se omotala oko tijela i zateže je preko lijeve dojke. Popravi je, okrene se na bok, leži sasvim mirno i sluša Erikovo kretanje.

Oblači se, traži nešto po ormaru, upotrijebi žlicu za cipele, napusti stan i zaključa za sobom. Nakon nekog vremena čuje kako su se ulazna vrata zgrade zatvorila za njim.

Leži u krevetu, dugo pokušava zaspiti, ali joj ne uspijeva. Sumnja da je Erik razgovarao s nekim policajcem, zvučao je previše opušteno. Možda je samo umoran.

Ustane, ode na WC, popije malo jogurta i vrati se u krevet. A onda počne razmišljati o onome što se dogodilo prije deset godina, i više ne može zaspiti. Oстане ležati još pola sata, uspravi se u krevetu, upali svjetiljku, uzme telefon, pogleda zaslon i pronade posljednji primljeni poziv. Zna da bi trebala ugasiti svjetiljku i spavati, ali svejedno nazove taj telefonski broj. Tri puta zazvoni. Veza se uspostavi i čuje neku ženu kako se smije, ali ne direktno u slušalicu.

"Erik, prestani", kaže žena veselo. Zatim se glas približi slušalici: "Da, ovdje Daniella. Halo?"

Simone čuje kako žena neko vrijeme čeka, zatim umornim,

upitnim glasom kaže "Aloha" i prekine vezu. Simone ostane sjediti s telefonom u ruci. Pokuša shvatiti zašto je Erik rekao da ga je nazvao policajac. Želi pronaći logično objašnjenje, ali ne može spriječiti misli da se vrate na onaj incident prije deset godina kada je odjednom shvatila da ju je Erik prevario, da joj je lagao u lice.

Slučajno je to bilo točno onoga dana kada je Erik objavio da zauvijek prestaje s hipnozom.

Simone se sjeća da toga dana, začudo, nije bila u svojoj tek otvorenoj galeriji, možda Benjamin nije bio u školi, možda je uzela slobodno, kako god bilo, toga je dana sjedila za svijetlim kuhinjskim stolom u njihovoj kući u predgrađu Jarfalla i pregledavala poštu, kad je ugledala svijetloplavu kuvertu adresiranu na Erika. Kao pošiljatelj pisalo je samo ime: Maja.

Postoje trenuci kad čovjek svakim atomom svog bića zna da nešto nije u redu. Možda je imala taj strah od prijevara još otkako joj je tata bio prevaren. Čak i njemu, koji je radio kao policajac sve do mirovine, te čak dobio i medalju za izniman detektivski rad, trebalo je nekoliko godina da otkrije ženinu sve otvoreniju nevjeru.

Sjeća se kako se sakrila one večeri kad su se roditelji strašno posvađali, što je završilo time da je mama napustila obitelj. Muškarac s kojim se posljednjih godina viđala bio je susjed, alkoholičar u prijevremenoj mirovini koji je nekada bio pjevač plesnih poskočica. Mama se preselila s njim u stan u Fuengirolu na španjolskoj obali.

Simone i tata nastavili su sa svojim životima, stisnuli zube i utvrdili da se njihova obitelj uvijek i svodila samo na njih dvoje. Ona je odrasla i koža joj je dobila pjege poput maminih, a kosa postala crvenkastoplava i kovrčava poput mamine. Ali, za razliku od mame, Simone je imala usta stvorena za smijeh. To joj je Erik jednom rekao i sviđao joj se taj opis.

Kao mlada Simone je htjela biti umjetnica, ali je odustala, nije se usudila. Tata Kennet nagovarao ju je da bude nešto pošteno, nešto što nije tako rizično. I tako su sklopili kompromis. Počela je studirati povijest umjetnosti, neočekivano se dobro osjećala među drugim studentima i napisala nekoliko eseja o švedskom umjetniku Oli Billgrenu.

Na jednoj studentskoj zabavi upoznala je Erika. Prišao joj je i čestitao, mislio je da je ona ta koja je doktorirala. Kad je shvatio da je

pogriješio, zarumenio se, ispričao i htio otići. Ali nešto, ne samo to što je bio visok i zgodan, nego njegova pažljivost, nagnalo ju je da započne razgovor s njim. Razgovor je odmah postao zanimljiv i zabavan i nije prestajao. Našli su se već sutradan i otišli u kino gledati Bergmanov film Fanny i Alexander.

Simone je osam godina bila udana za Erika kad je drhtavim prstima otvorila kuvertu koju je poslala "Maja". Deset fotografija palo je na kuhinjski stol njihove kuće u predgrađu. Fotografije nije napravio nikakav profesionalni fotograf. Mutne slike dojke iz blizine, usta i goli vrat, svijetlozelene gaćice i crna kovrčava kosa. Na jednoj se slici vidio Erik. Izgledao je iznenađeno i sretno. Maja je bila zgodna, vrlo mlada žena tamnih jakih obrva. Imala je velika ozbiljna usta. Ležala je samo u gaćicama na uskom krevetu, pramenovi crne kose prekrivali su joj velike bijele grudi. Izgledala je sretno, rumeno.

Teško je ponovno se prisjetiti osjećaja kako je to biti prevaren. Osjećaj se još odavno pretvorio u tugu i čudan, prazan grč u želucu, želju za izbjegavanjem misli koje bole. Svejedno se sjeća da je prvo što je osjetila bilo iznenađenje. Golemo, glupo iznenađenje što ju je tako istinski prevario netko kome je potpuno vjerovala. Onda je došla posramljenost, a nakon nje očajnički osjećaj da nije dovoljno dobra, te vatreni bijes i tvrdoglavost.

Simone leži u krevetu dok joj se misli roje glavom u raznim bolnim smjerovima. Nad gradom polagano sviće. Zaspi na nekoliko minuta prije nego što se Erik vratio iz bolnice. Pokušao je biti tih, ali kad je sjeo na krevet, probudila se. Erik kaže da će se istuširati. Vidi po njemu da je opet popio gomilu tableta. Dok joj srce jako udara, pita ga kako se zove policajac koji ga je zvao noćas, ali on ne odgovara i Simone shvati da je zaspao usred razgovora. Tada mu kaže da je nazvala taj broj i da se nije javio nikakav policajac, nego neka zahihotana Daniella. Erik ne uspijeva držati oči otvorenima i ponovno zaspi. Tada ona zavrišti na njega, zahtijeva da joj kaže istinu, optuži ga da je sve uništio taman kad mu je ponovno počela vjerovati.

Sjedi na krevetu i promatra ga. On, izgleda, ne shvaća njenu uznemirenost. Ona pomisli kako ne može podnijeti više laži. A onda kaže te riječi koje je već nekoliko puta pomislila, ali joj se svejedno čine toliko udaljenima, toliko mučnima i nesretnima.

"Možda je najbolje da se rastanemo."

Simone uzme jastuk i pokrivač i napusti spavaću sobu, čuje kako je krevet zaškripao za njom i ponada se da će on krenuti za njom, utješiti je, ispričati joj što se dogodilo. Ali on ostane u krevetu, a ona se zatvori u gostinsku sobu i dugo plače. Onda obriše nos, legne na sofu i pokuša zaspati, ali shvati da nema snage gledati svoju obitelj tog jutra. Ode u kupaonicu, opere lice i zube, našminka se i odjene, vidi da Benjamin još uvijek spava, ostavi mu poruku na stolu i napusti stan kako bi negdje doručkovala prije nego što ode u galeriju.

U ostakljenom kafiću u Botaničkom vrtu dugo sjedi i čita sve dok nije uspjela pojesti sendvič uz kavu. Kroz veliki prozor vidi desetak osoba kako pripremaju nekakvu priredbu. Ispred velike scene podignut je ružičasti šator. Oko male rampe za ispaljivanje raketa postavljene su ograde. Odjednom nešto pođe krivo. Nešto zaiskri i jedna raketa odleti u zrak. Muškarci nespretno ustuknu i počnu vikati jedni na druge. Raketa eksplodira uz prozirnu plavu svjetlost nasuprot svijetlom nebu i tutnjava odjekne među fasadama kuća.

7.

utorak, 8. prosinca, prijepodne

Dvoje ispijenih ljudi drži sivo dojenče. Umjetnik Sim Shulman pomiješao je okru, hematit, magnezijev oksid i ugljen sa životinjskom masti pa razmazao boje po velikim kamenim pločama. Nježnim potezima punim ljubavi. Umjesto kista Shulman je upotrijebio štap pougljenjela vrha. Kopirao je tehniku francuske i španjolske kulture magdalenskog razdoblja otprije 15.000 godina, kad su fantastični špiljski crteži koji su predstavljali bivole u trku, jelene u igri i ptice koje skakuću dosegnu vrhunac.

Ali umjesto životinja Sim Shulman slikao je ljude, tople crteže ljudi koji lebde i koji se gotovo slučajno preklapaju. Kad je Simone prvi put vidjela njegove slike, odmah mu je ponudila samostalnu izložbu u svojoj galeriji.

Shulmanova gusta crna kosa obično je zavezana u rep. Tamne, oštre crte lica odaju njegovo iračko-švedsko podrijetlo. Odrastao je u Tensti, gdje je njegova samohrana majka Anita radila kao blagajnica u supermarketu.

Kad mu je bilo dvanaest godina, bio je član kriminalne bande tinejdžera koji su se bavili borilačkim vještinama, pljačkali drugu djecu te im otimali novac i cigarete. Jednoga jutra Sim je pronađen na stražnjem sjedalu parkiranog auta. Nasnifao se ljepila i pao u nesvijest, temperatura tijela spustila mu se, i kad je hitna pomoć konačno došla do Tenste, srce mu je već prestalo raditi.

Sim Shulman preživio je i bio uključen u program rehabilitacije mladih. ideja je bila da završe osnovnu školu i istovremeno izuče zanat. Sim je rekao da želi biti umjetnik iako nije ni znao što to znači. Služba socijalne skrbi počela je suradnju sa Školom za kulturu i švedskim umjetnikom Keveom Lindbergom. Sim Shulman ispričao je Simone kako se osjećao kad je prvi put ušao u atelje Kevea Lindberga. U velikoj svijetloj prostoriji mirisalo je po terpentinu i uljanim bojama. Hodao je među golemim platnima napadnih, izobličениh lica. Samo

godinu dana poslije primljen je na Akademiju kao najmlađi student u njenoj povijesti, bilo mu je samo šesnaest godina.

"Ne, trebali bismo staviti kamene ploče dosta nisko", kaže Simone svojoj asistentici u galeriji Ylvi. "Fotograf ih onda može indirektno osvjetliti. To će dobro izgledati u katalogu. Mogli bismo ih jednostavno staviti na pod, nasloniti ih na zid i usmjeriti svjetlost iz..."

"Opa, evo opet onog dražesnog čovjeka", prekine je Ylva.

Simone se okrene i ugleda muškarca kako pokušava otvoriti vrata. Odmah ga prepozna. Umjetnik po imenu Noren, koji smatra da bi galerija trebala prirediti samostalnu izložbu njegovih akvarela. Pokuca, živčano nešto poviče kroz staklo i tek onda shvati da se vrata otvaraju prema unutra.

Nizak i robustan, uđe, ogleda se oko sebe pa im priđe. Ylva se povuče, kaže da mora telefonirati i nestane u uredu.

"A ovdje su samo ženske kojima se piški", naceri se. "Nema nekog muškog s kojim bih mogao popričati?"

"O čemu se radi?" upita Simone hladno.

On kimne prema Shulmanovim slikama.

"To je umjetnost - je l'?"

"Da", odgovori Simone.

"Fine dame", kaže on prezrivo. "Ne vidite da samo znate mjeriti kako kurac paše u pičku. Zar ne? Zar ne da se o tome ovdje radi?"

"Želim da odete odavde", kaže Simone.

"Nećeš ti meni naređivati..."

"Gubi se", prekine ga Simone.

"Ma koji kurac", kaže on, napusti galeriju, okrene se ispred vrata, nešto joj poviče i uhvati se za međunožje.

Asistentica izađe iz ureda uz slabašan osmijeh.

"Oprosti što sam pobjegla, ali užasno sam se prestrašila kad je posljednji put bio ovdje", kaže.

"Svi bi trebali izgledati kao Shulman, zar ne?"

Simone se nasmiješi i pokaže na veliki portret umjetnika na kojemu pozira u crnom kostimu nindže s mačem podignutim iznad glave.

Nasmiju se i odluče da će kupiti dva takva kostima, a onda mobitel počne zujati u Simoneinoj torbi.

"Galerija Simone Bark", kaže ona.

"Ovdje Siv Stuesson iz ureda škole", kaže starija žena s druge strane veze.

"Da", kaže Simone nesigurno. "Dobar dan."

"Zovem da pitam kako je Benjamin."

"Benjamin?"

"Nije danas u školi", objasni joj žena, "javio je da je bolestan. U takvim slučajevima uvijek razgovaramo s roditeljima."

"Znate što", kaže Simone. "Moram nazvati kući i provjeriti. Kad sam jutros otišla od kuće, i Benjamin i Erik bili su tamo. Javit ću vam se malo kasnije."

Prekine vezu i brzo nazove doma. Benjamin nema običaj zaspati ili zanemariti svoje obaveze. Ona i Erik čak su se i brinuli da im je sin malo previše poslušan.

Na kućni se telefon nitko ne javlja. Erik jutros ne radi. Ponovno je uhvati strah, onda pomisli kako Erik vjerojatno leži otvorenih usta i hrče pod utjecajem svojih tableta za spavanje, a Benjamin preglasno sluša muziku. Nazove Benjaminu na mobitel. Ne javlja se. Ostavi mu kratku poruku, zatim nazove Erika na mobitel, ali on je isključen.

"Ylva", poviče. "Moram kući, brzo ću se vratiti."

Asistentica izviri iz ureda s debelim fasciklom u rukama, nasmiješi se i poviče:

"Pusa."

Ali Simone je previše uznemirena da bi uzvratila šalom. Uzme torbu, prebaci kaput preko ramena i otrči do podzemne.

Ispred vrata praznih stanova vlada posebna tišina. Simone je tek stavila ključ u bravu, ali već zna da nikoga nema kod kuće.

Klizaljke leže na podu zaboravljene, ali Benjaminova ruksaka, cipela i jakne nema, baš kao ni Erikovih. U Benjaminovoj je sobi torba sa znakom pume u kojoj su lijekovi. Ponada se da to znači da mu je Erik dao preparat.

Sjedne na stolac, uhvati se za lice i pokuša obraniti od zastrašujućih misli. Svejedno joj je pred očima Benjamin kojem se od lijeka zgrušala krv, Erik koji zove u pomoć i trči dolje tim beskrajnim stepenicama s Benjaminom u naručju.

Simone ne može da ne bude zabrinuta. Uvijek je progone slike Benjaminu, kako ga je netko na odmoru pogodio košarkaškom loptom u lice ili kako ga zadesi spontano krvarenje u glavi: vidi tamnu mrlju u

mozgu koja se širi poput zvijezde i ulazi u vijuge.

Osjeti gotovo neizdrživ napadaj srama kad se sjeti kako je izgubila strpljenje s Benjaminom kad nije htio hodati. Imao je dvije godine i još je uvijek samo puzao. Nisu znali da ima hemofiliju i da su mu krvne žile u nogama pucale kad bi ustao. Vikala je na njega kad je plakao. Rekla mu da dok puže izgleda kao beba. Benjamin je pokušao hodati, napravio nekoliko koraka, ali užasni ga je bol natjerao da ponovno legne.

Nakon što je Benjaminu dijagnosticirana Von Willebrandova bolest, Erik je bio taj koji se brinuo oko svega u vezi s bolešću, a ne ona. Erik je bio taj koji je pažljivo savijao Benjaminove noge naprijed-natrag nakon što su cijelu noć provele nepomično kako bi smanjio rizik od unutarnjega krvarenja. Erik je bio taj koji mu je davao te komplicirane injekcije gdje igla nikako nije smjela prodrijeti u mišićno tkivo, nego je injekciju trebalo samo oprezno i polagano isprazniti pod kožom. Bila je to tehnika koja je puno bolnija od običnog davanja injekcija. Prvih je godina Benjamin sjedio s licem pritisnutim na tatin trbuh i tiho plakao dok mu je igla ulazila pod kožu. Sada bi samo nastavio doručkovati bez gledanja, tek bi pružio ruku Eriku, koji bi je očistio, dao mu injekciju i stavio flaster.

Faktor zgrušavanja koji bi trebao pomoći Benjaminovoj krvi zvao se Haemate. Simone je to ime zvučalo poput imena neke grčke boginje osvete. Bio je to neugodan i nedovoljno dobar lijek koji su dobivali u obliku vakuumiranoga žućkastoga krupnog praha koji je trebalo otopiti, promiješati, temperirati i dozirati prije nego što ga se moglo ubrizgati. Haemate je jako uvećavao rizik od ugrušaka krvi i zato su stalno čekali kad će biti izmišljen neki bolji lijek. Ali uz Haemate te visoku dozu desmopressina i ciklokaprona u obliku spreja za nos koji bi trebao zaštititi sluznicu od krvarenja, Benjamin je bio relativno siguran.

Još se sjeća kad je dobila njegovu malu plastificiranu karticu od specijalističke bolnice u Malmou sa slikom s Benjaminova rođendana. Njegovo nasmiješeno četverogodišnje lice, a ispod tekst: "Ja imam Von Willebrandovu bolest, ako mi se nešto dogodi, odmah nazovite hitnu specijalističku pomoć na 040 33 10 10."

Simone gleda po Benjaminovoj sobi, pomisli kako je to bilo pomalo tužno kad je skinuo plakat Harryja Pottera sa zida, posložio

gotovo sve svoje igračke u kartonsku kutiju i odnio ih u podrum. Otkako je upoznao Aidu, htio je što prije odrasti.

Simone zastane i pomisli da je Benjamin možda sada s njom.

Benjamin ima samo četrnaest godina, Aida sedamnaest. On kaže da su samo frendovi, ali očito je da mu je cura. Simone se pita je li joj se uopće usudio reći da ima hemofiliju. Zna li ona da ga i najmanji udarac može koštati života ako ne uzima redovito lijek?

Otkada je Benjamin upoznao Aidu, mobitel mu neprestano visi oko vrata na crnoj vrpici s mrtvačkim glavama. Do kasno u noć pišu si poruke i Benjamin još uvijek ima mobitel oko vrata kad ga ujutro probude.

Simone oprezno traži među papirima i novinama na Benjaminovu stolu, otvori jednu ladicu, pomakne knjigu o Drugome svjetskom ratu i pronađe cedulju s crnim otiskom usana i telefonskim brojem. Brzo ode u kuhinju, nazove taj broj, čeka dok zvoni, baci smrdljivu spužvicu za pranje suđa u smeće, kad se odjednom netko javi.

Slab, hrapav glas i teško disanje.

"Dobar dan", kaže Simone. "Ispričavam se što vas smetam. Ja sam Simone Bark, Benjaminova mama. Zanima me..."

Glas, koji bi mogao biti ženski, sikne da ona ne zna nikakvog Benjamina i da je sigurno nazvala krivi broj.

"Čekajte, oprostite", kaže Simone pokušavajući zvučati smireno. "Aida i moj sin se druže, pa me zanimalo znate li možda gdje bi mogli biti, trebala bih pronaći Benjamina."

"Ten... ten..."

"Ne čujem vas. Oprostite, nisam čula što ste rekli."

"Ten... sta."

"Tensta? Je li Aida u Tensti?"

"Da, ta prokleta... tetovaža."

Simone se učini kako čuje spori rad respiratora, ravnomjerno šištanje u pozadini.

"Što želite reći?" upita molećivo.

Žena se obrecne na nju i spusti slušalicu. Simone sjedi i gleda slušalicu, pomisli da bi trebala ponovno nazvati ženu, a onda odjednom shvati što je rekla, nešto o tetoviranju u Tensti. Odmah nazove informacije i dobije adresu Salona za tetoviranje u trgovačkom centru Tensta. Simoneinim leđima prijeđu trnci kad

pomisli kako Benamina upravo nagovaraju da se tetovira, i kako mu krv počinje teći, i nikako da stane.

8.

UTORAK, 8. prosinca, prijepodne

Nakon što je Benamina ostavio u školi, Erik hoda kroz bolničke hodnike i razmišlja kako je glupo bilo komentirati Aidine tetovaže na vratu. Samo je ispao samozadovoljan i kritičan.

Dva uniformirana policajca puste ga unutra. Joonu Linna već stoji i čeka ga ispred sobe u kojoj leži Josef Ek. Kad ugleda Erika, nasmiješi se i mahne kako to čine mala djeca, otvarajući i zatvarajući dlan.

Erik stane kraj njega i pogleda pacijenta kroz prozorčić na vratima. Vrećica s gotovo crnom krvlju visi iznad njega. Stanje mu se još više stabiliziralo, ali svejedno u bilo kojem trenutku može doći do novoga krvarenja u jetri.

Leži na leđima, usnice su mu stisnute, trbuh se ubrzano podiže i spušta, a prsti se povremeno trznu.

Novi kateter stavljen mu je u drugu ruku. Medicinska sestra priprema morfij. Tekućina sada kaplje nešto sporije.

"Bio sam u pravu kad sam rekao da je ubojica prvo otišao na igralište", kaže Joonu. "Prvo je ubio oca, Andersa Eka, a onda je otišao do kuće i ubio mlađu kćer Lisu, pa sina, odnosno mislio je da ga je ubio, i zatim majku Katju."

"Je li obducent to potvrdio?"

"Da", odgovori Joonu.

"Razumijem."

"Znači, ako je namjeravao pobiti cijelu obitelj", nastavi Joonu, "preostala je samo starija kći Evelyn."

"Ako već nije saznao da je dječak još živ", kaže Erik.

"Točno, ali njega možemo zaštititi."

"Da."

"Moramo ga pronaći prije nego što bude prekasno", kaže Joonu. "Moram čuti što dječak zna."

"A ja sam prisiljen prije svega misliti na ono što je najbolje za pacijenta."

"Možda je najbolje za njega da ne izgubi sestru."

"I ja sam pomislio na to, pregledat ću ga još jednom", kaže Erik.
"Iako sam ustvari već siguran da je puno prerano za ispitivanje."

"OK", kaže Joonu.

Daniella uđe u hodnik u crvenome uskom kaputu, priđe im brzim koracima, kaže da joj se žuri i ostavi im zdravstveni karton.

"Mislim da će se pacijent probuditi", objasni Erik Jooni, "vrlo brzo, možda za samo nekoliko sati, i biti toliko priseban da će se moći razgovarati s njim. Ali nakon toga... morate shvatiti da je pred nama dugačko razdoblje liječenja. Ispitivanje bi moglo pogoršati dječakovo stanje i..."

"Erik, nema nikakve veze što mi mislimo", prekine ga Daniella.
"Tužitelj je već odlučio da mora biti ispitan."

Erik se okrene i upitno pogleda Joonu.

"Znači, ne trebate naše dopuštenje?" upita.

"Ne", odgovori Joonu.

"Pa što čekate?"

"Ja mislim da se Josef već dovoljno napatio", odgovori Joonu. "Ne želim ga izložiti nečemu što će ga još više povrijediti, ali istovremeno moram pronaći njegovu sestru prije nego što to ubojica učini. A dječak je vjerojatno vidio ubojičino lice. Ako mi vi ne pomognete da saznam što zna, ići ću standardnom procedurom, ali naravno da bih radije da učinimo ono što je najbolje."

"A to je?" upita Erik.

"Hipnoza", odgovori Joonu.

Erik ga pogleda, zatim polagano kaže:

"Nemam ni dozvolu da hipnotiziram..."

"Razgovarala sam s Annikom", kaže Daniella.

"Što je rekla?" upita Erik i ne može suspregnuti osmijeh.

"Teško da se tu radi o lakoj odluci, dopustiti da se pacijenta hipnotizira dok je u tako nestabilnom stanju, a još je i maloljetnik, ali budući da sam ja odgovorna za njega, prepustila je meni da prosudim."

"Ja stvarno nisam za to", kaže Erik.

"Zašto?" upita Joonu.

"Ne želim razgovarati o tome, ali obećao sam da više neću hipnotizirati, bila je to moja odluka, koju još uvijek smatram

ispravnom."

"Je li ispravna i u ovom slučaju?" upita Joonu.

"To zaista ne znam."

"Napravi iznimku", kaže Daniella.

"Dakle hipnoza", uzdahne Erik.

"Htjela bih da pokušas čim procijeniš da je pacijent iole spreman za to", kaže Daniella.

"Onda bi bilo dobro da si i ti tu", kaže Erik.

"Ja donosim odluku o hipnozi", objasni mu ona. "Pod uvjetom da si ti taj koji nakon toga preuzme odgovornost za pacijenta."

"Znači, sad sam sam?"

Daniella ga umorno pogleda i kaže:

"Radila sam cijelu noć, obećala sam Tindri da ću je odvesti u školu, možemo se oko toga svađati navečer, ali sada stvarno moram otići kući spavati."

Erik je prati pogledom dok se udaljava hodnikom. Crveni kaput leprša za njom. Joonu baci pogled na pacijenta. Erik ode do WC-a, zaključa vrata, umije se, izvuče nekoliko papirnatih salveta pa obriše čelo i obraze. Uzme mobitel, nazove Simone, ali nitko se ne javlja. Pokuša na kućni telefon, sluša kako zvoniti i javi se telefonska sekretarica. Kad zapišti da primi poruku, ne zna što bi rekao:

"Sixan, ja sam... moraš me saslušati, ne znam što ti misliš, ali ništa se nije dogodilo, možda ti je svejedno, ali obećavam ti da ću pronaći načina da ti dokažem da sam..."

Erik utihne, zna da njegove riječi više ništa ne znače. Lagao joj je prije deset godina i još uvijek nije uspio dokazati da je voli, ni na koji način, ne dovoljno, ne toliko da bi mu ponovno počela vjerovati. Prekine vezu, izađe iz WC-a i vrati se do vrata sa staklenim prozorčićem kroz koji viri policijski inspektor.

"Što je ustvari hipnoza?" upita ga inspektor nakon kratke tišine.

"Tu se jednostavno radi o promjeni stanja svijesti, slično kao kod sugestije i meditacije", odgovori Erik.

"OK", kaže Joonu zamišljeno.

"Kad se kaže hipnoza, ustvari se misli na heterohipnozu, kad jedna osoba hipnotizira drugu u neku svrhu."

"Kao na primjer?"

"Kao na primjer da izazove negativne halucinacije."

"Što je to?"

"Najuobičajenije je blokiranje svjesnog registriranja bola."

"Ali bol je još uvijek tu."

"To ovisi o tome kako definirate bol", odgovori Erik. "Pacijent, naravno, odgovara fiziološkim reakcijama na bolni stimulans, ali ne osjeća bol. U takvom stanju kliničke hipnoze moguće je čak i operirati."

Joona nešto zapiše u svoj blokić.

"Čisto neurofiziološki", nastavi Erik, "mozak za vrijeme hipnoze funkcionira na poseban način. Odjednom se aktiviraju dijelovi mozga koje rijetko upotrebljavamo. Hipnotizirana osoba je vrlo opuštena, izgleda gotovo kao da spava, ali EEG pokazuje aktivnost mozga kao da je budna i koncentrirana."

"Dječak ponekad otvara oči", kaže Joona i baci pogled kroz prozorčić.

"Vidio sam."

"I što će sada biti?" upita.

"S pacijentom?"

"Da, kad ga hipnotizirate."

"Kod dinamičke hipnoze, dakle u terapijskom kontekstu, pacijent se gotovo uvijek podijeli na osobu koja promatra ijednu ili više osoba koje doživljavaju i reaguju."

"Vidi samog sebe kao u kazalištu?"

"Da."

"Što ćete mu reći?"

"Prvo moram postići da se osjeća sigurnim, doživio je užasne stvari, tako da ću mu najprije objasniti svoju namjeru, a onda ću prijeći na opuštanje, smirujućim glasom reći ću mu da mu kapci postaju sve teži, da želi zatvoriti oči, da duboko diše kroz nos, proći ću kroz cijelo tijelo do nožnih prstiju i natrag."

Erik pričekava dok Joona zapisuje.

"Nakon toga dolazi ono što zovemo indukcija", kaže Erik. "U onome što mu govorim nalazit će se neka vrsta prikrivene naredbe, tako da pacijent može zamisliti mjesta i jednostavan tijek događaja, usmjerivat ću mu misli sve dalje i dalje dok potreba da kontrolira situaciju gotovo ne prestane. To je pomalo kao kad čovjek čita knjigu koja je toliko napeta da više nije ni svjestan da sjedi i čita."

"Shvaćam."

"Nakon što indukcija bude gotova, ako ovako podignem pacijentovu ruku i onda je pustim, ona će ostati podignuta, kataleptički", objasni Erik. "Nakon indukcije brojim unatrag i dovodim ga u dublji stadij hipnoze. Ja obično brojim, drugi hipnotizeri znaju reći pacijentu da zamisli skalnu tonova sive boje kako bi izbrisali granice u mislima. Ono što se praktički time postiže jest eliminiranje straha ili kritičkih misli koje blokiraju određena sjećanja."

"Hoćete li ga uspjeti hipnotizirati?"

"Ako se ne bude protivio, da."

"A u tom slučaju?" upita Joona. "Što će se dogoditi ako se bude protivio?"

Erik ne odgovori. Promatra dječaka kroz staklo pokušavajući iz njegova lica iščitati koliko je prijemčiv.

"Teško je reći što ću dobiti od njega, možda to neće biti važne stvari", objasni.

"Ne treba mi pravo svjedočenje, samo neki naputak, znak, nešto od čega bih mogao krenuti."

"Znači, sve što bih trebao izvući jest informacija tko im je to učinio?"

"Ako je moguće, ime ili mjesto ili nekakvu vezu."

"Stvarno ne znam kako će sve proći", kaže Erik i duboko udahne.

Joona ga slijedi unutra, sjedne na stolac u kutu, izuje cipele i nasloni se. Erik priguši svjetlo, privuče metalni stolac i sjedne uz krevet. Pažljivo počne objašnjavati dječaku da ga želi hipnotizirati kako bi mu pomogao da shvati što se jučer dogodilo.

"Josef, ja ću cijelo vrijeme sjediti ovdje", kaže Erik mirno. "Ne trebaš se apsolutno ničega bojati. Možeš se osjećati sasvim sigurnim. Ovdje sam zbog tebe, ne moraš mi reći ništa što ne želiš i možeš prekinuti hipnozu kad god poželiš."

Tek tu Erik shvati koliko mu je hipnoza nedostajala. Srce mu jako udara. Mora se pokušati kontrolirati. Proces se ne smije forsirati ili ubrzavati. Mora proteći mirno, mora pustiti da sve ide prirodnim, blagim tempom.

Dječaka je lako opustiti, tijelo se već odmara i izgleda da samo želi još odmora.

Kad Erik počne indukciju, čini se kao da nikada nije ni prestao

hipnotizirati: glas mu je jasan, konkretan i miran, riječi dolaze lako i bez problema, naviru prepune monotone topline i pospane, spuštajuće intonacije.

Odmah osjeti da Josef prihvaća hipnozu. Kao da se intuitivno uhvatio za tu sigurnost koju Erik predstavlja. Njegovo ozlijeđeno lice otešča, bora nestane, a usta se opuste.

"Josef, ako želiš... zamisli jedan ljetni dan", kaže Erik. "Sve je tako divno i ugodno. Ležiš u malom drvenom čamcu koji se polagano ljulja. Voda klokoće, a ti gledaš u oblačice koji plove po plavom nebu."

Dječak tako dobro odgovara na indukciju da Erik pomisli da bi možda trebao malo usporiti proces. Zna da traumatični događaji često povećaju osjetljivost na hipnozu, da unutarnji stres zna funkcionirati suprotno od motora koji ga nosi dalje, da neočekivano brzo može doći do kočenja i broj okretaja pasti na nulu.

"Sad ću početi brojiti unatrag i sa svakim brojem koji čuješ još više ćeš se opustiti. Osjetit ćeš kako te ispunjavaju veliki mir i ugoda. Opusti nožne prste, zglobove, listove. Ništa te ne muči, sve je mirno. Jedino što trebaš slušati jest moj glas i brojeve. Sad si još opušteniji, još si teži, koljena su ti opuštena, bedra, bokovi. Istovremeno osjećaš kako toneš, mekano i ugodno. Sve je tiho, mirno i vrlo opušteno."

Erik stavi ruku dječaku na rame. Promatra trbuh i sa svakim izdahom broji unatrag. Ponekad ne slijedi njegovo disanje, ali ne prestaje brojiti. Kako proces napreduje, Erika ispuni osjećaj snene lakoće i tjelesne snage. Broji i istovremeno vidi samog sebe kako tone u svijetlu vodu punu kisika. Gotovo da je zaboravio taj osjećaj plavetnila mora, oceana. Nasmiješen tone uz golemu stijenu. Usjeci na Zemljinoj kori koji se protežu duboko ispod morske površine. Voda svjetluca od mjehurića. Uz osjećaj sreće u tijelu bestežinski se spušta niz hrapavu stijenu.

Dječak pokazuje očigledne znakove hipnotičkog stanja. Obrazi i usta potpuno su mu opušteni. Eriku se uvijek čini da ljudima lice tada postane šire, nekako plosnatije. Manje lijepo, ali ranjivo, nema glumatanja.

Erik potone još dublje, ispruži ruku i dodirne stijenu pokraj koje prolazi. Bijela voda lagano prijeđe u ružičastu.

"Sad si vrlo opušten", kaže Erik mirno. "I sve je vrlo, vrlo ugodno." Dječakove oči zasvjetlucaju ispod poluspuštenih kapaka. "Josef..."

pokušaj se sjetiti što se jučer dogodilo. Počelo je kao sasvim običan ponedjeljak, ali navečer vam je netko došao u posjet." Dječak šuti.

"Ispričaj mi što se dogodilo", kaže Erik.

Dječak jedva primjetno kimne.

"Jesi li u svojoj sobi? Jesi li tamo? Slušaš li muziku?"

Ne odgovara. Usnice se pomiču upitno, kao da traže.

"Tvoja mama je bila kod kuće kad si se vratio iz škole", kaže Erik.

Dječak kimne.

"Zašto? Znaš li zašto? Je li to zato što Lisa ima temperaturu?"

Dječak kimne i obliže usnice.

"Što ti radiš kad dođeš iz škole, Josef?"

Dječak nešto prošapće.

"Ne čujem te", kaže Erik. "Reci mi tako da čujem." Dječakove se usnice pomiču i Erik se nagne prema njemu. "Kao vatra, baš kao vatra", promrmlja. "Pokušavam trepnuti, uđem u kuhinju, ali nešto nije u redu, sve pucketa između stolaca i svuda po podu širi se crvena vatra."

"Otkuda dolazi vatra?" upita Erik. "Ne sjećam se, nešto se prije dogodilo..." Ponovno utihne.

"Vrati se malo, prije nego što je vatra bila u kuhinji", kaže Erik. "Netko je tamo", kaže dječak. "Čujem kako netko kuca na vrata."

"Na ulazna vrata?"

"Ne znam."

Dječakovo lice odjednom se izobličilo, zabrinuto zacvili, napravi čudnu grimasu i vide mu se donji zubi.

"Nema opasnosti", kaže Erik. "Nema opasnosti, Josef, ovdje si siguran, miran si i ništa te ne brine. Samo gledaš ono što se događa, samo sve promatraš iz daljine i nema nikakve opasnosti."

"Stopala su svijetloplava", prošapće dječak. "Što si rekao?"

"Netko kuca na vratima", promrmlja dječak. "Otvorim vrata, ali nema nikoga, nikoga ne vidim. Ali i dalje kuca. Netko me zeza."

Pacijent sada brže diše, trbuh mu se trza.

"A što se sada događa?" upita Erik.

"Odem u kuhinju po sendvič."

"Jedeš sendvič?"

"Ali sad opet počne kucanje, zvuk dolazi iz Lisine sobe. Vrata su odškrinuta i vidim da je njena mala svjetiljka upaljena. Odgurnem

vrata nožem i zavirim unutra. Lisa leži u krevetu. Ima naočale, žmiri i dašće. Sva je bijela u licu. Ruke i noge su joj skroz ukočene. A onda istegne glavu prema natrag tako da joj je cijeli vrat napet i počne udarati nogama po podnožju kreveta. Udara sve brže i brže. Kažem joj da prestane, ali ona samo jače udara. Vičem na nju, a nož je već počeo rezati i mama dotrči unutra i strgne me s nje i ja se okrenem i nož se zabije i zabija se i zabija i odem po još noževa bojim se prestati moram nastaviti ne mogu stati mama puže po kuhinji pod je sav crven moram isprobati noževe na svemu na sebi na namještaju na zidovima režem i bodem a onda sam odjednom tako umoran i legnem. Ne znam što se događa, boli me u tijelu i žedan sam, ali nemam snage ustati."

Erik osjeća kako prati dječaka duboko u tu bijelu vodu, noge im se kreću nježno i slijedi stijenu pogledom, sve dublje i dublje, nema kraja, voda samo postaje tamnija, prvo plavosiva, zatim privlačno crna.

"Bio si..." pita Erik i čuje kako mu glas drhti. "Bio si s tatom prije toga."

"Da, na nogometnom igralištu", odgovori Josef.

Utihne, izgleda upitno, zuri preda se pospanim pogledom.

Erik vidi kako mu se puls ubrzao, ali mu krvni tlak istovremeno pada.

"Hoću da se spustiš još dublje, još dublje", kaže Erik prigušeno. "Toneš, osjećaš se smireno, ugodno..."

"A mama?" upita dječak tankim glasićem.

"Josef, ispričaj mi... bio si i sa svojom starijom sestrom Evelyn?"

Erik promatra Josefovo lice svjestan da ovakvo pogađanje može predstavljati problem, može narušiti hipnozu ako se pokaže da je u krivu. Ali bio je prisiljen naglo skrenuti jer nema vremena, uskoro će morati prekinuti hipnozu, pacijentovo se stanje rapidno pogoršava.

"Što se dogodilo kad si bio s Evelyn?" upita.

„Nisam trebao otići do nje."

"Je li to bilo jučer?"

„Sakrila se u vikendici", prošapće dječak uz osmijeh.

"Kojoj vikendici?"

„Od tete Sonje", kaže umorno.

„Ispričaj mi što se dogodilo u vikendici."

„Samo stojim, Evelyn nije sretna, znam što misli", promrmlja on.

"Ja sam samo pas za nju, ništa ne vrijedim..." Josefu poteku suze, usnice zadržte.

"To ti je Evelyn rekla?"

„Neću, ne moram, neću“, cvili Josef.

"Što nećeš?" Kapci mu se počnu trzati.

"Što se događa, Josef?"

„Kaže da moram gristi i gristi da dobijem nagradu.“

"Koga moraš gristi?"

„Ima jedna slika u vikendici... slika u okviru koji izgleda kao luda gljiva... na njoj su tata, mama i mala, ali...“

Tijelo mu se odjednom napne, noge se brzo pomiču, izlazi iz duboke hipnoze. Erik ga oprezno usmjeri, smiri i podigne nekoliko razina. Pažljivo zatvori vrata svim sjećanjima tog dana i svim sjećanjima o hipnozi. Ništa ne smije ostati otvoreno kad oprezno započne proces buđenja. Josef leži nasmiješen na krevetu kad ga Erik napusti. Inspektor ustane sa stolca u kutu, slijedi Erika iz sobe pa krenu prema aparatu za kavu.

„Impresioniran sam“, kaže Joono tiho i uzme mobitel.

Erika preplavi neki prazan osjećaj, kao da je nešto sasvim krivo.

„Prije nego što nekoga nazovete, htio bih samo nešto naglasiti“, kaže Erik. „Pacijent uvijek pod hipnozom govori istinu, ali to je njegova istina, priča ono što je po njemu istina, dakle opisuje svoja subjektivna sjećanja, a ne...“

„Jasno mi je“, prekine ga Joono. Hipnotizirao sam i shizofrene osobe“, nastavi Erik. "Što hoćete reći?"

"Josef je govorio o sestri...da ga je tražila da grize kao pas i takve stvari", kaže Joono. Utipka broj i prisloni mobitel na uho.

"Nije sigurno da mu je sestra rekla da čini to", objasni Erik. "Ali možda je", kaže Joono i podigne ruku kako bi utišao Erika. "Anja, zlato moje..."

Iz telefona se čuje nježan glas.

"Možeš li mi nešto provjeriti? Da, točno. Josef Ek ima tetku koja se zove Sonja i koja ima kuću ili vikendicu negdje i da... Da, to... puno hvala." Joono pogleda Erika. "Oprostite, htjeli ste još nešto reći."

"Samo da nije ni sigurno da je Josef taj koji je ubio obitelj."

"Ali je li moguće da si je sam nanio te ozljede? Je li se mogao tako izrezati? Po vašoj procjeni?"

"Ne baš, ali teoretski da", odgovori Erik.

"Onda vjerujem da naš počinitelj leži u toj sobi", kaže Joon.

"I ja tako mislim."

"Je li u stanju pobjeći iz bolnice?"

"Ne", nasmiješi se Erik, iznenađen.

Joon kreće prema hodniku.

"Idete u tetinu vikendicu?" upita Erik.

"Da."

"Mogu s vama", kaže Erik i kreće za njim. "Sestra bi mogla biti ozlijeđena ili u stanju šoka."

9.

utorak, 8. prosinca, vrijeme ručka

Simone sjedi i gleda kroz prozor vagona podzemne željeznice. Još uvijek je sva znojna od trčanja od praznog stana do stanice.

Sada vlak stoji u Huvudstai.

Pomisli kako je trebala sjesti u taksi, pokušava uvjeriti samu sebe da se ništa nije dogodilo, da zna da se uvijek brine bez razloga.

Ponovno provjeri mobitel i razmišlja je li ta čudna žena s kojom je maloprije razgovarala Aidina mama i je li u pravu kad je rekla da se Aida nalazi u salonu za tetoviranje u trgovačkom centru Tensta.

Vrata se zatvore, ali i odmah ponovno otvore, odnekud s početka vlaka čuju se povici, a onda se vrata ponovno zatvore i vlak konačno krene.

Muškarac preko puta nje šuška novinama. Skupi sve papire, raširi ih po susjednom sjedalu, čini se da nešto uspoređuje, zatim ih ponovno složi. U ogledalu prozora primijeti da povremeno baca pogled na nju. Razmišlja da li da se preseli na drugo mjesto, ali je u razmišljanju prekine pištanje mobitela koje znači da je dobila poruku. Od Ylve iz galerije. Simone nema snage pročitati o čemu se radi. Nadala se da je poruka od Erika. Više i ne zna koliko ga je puta probala nazvati, ali svejedno pokuša još jednom. Sluša praznu zvonjavu, zatim prebacivanje na njegovu telefonsku sekretaricu.

"Ej", kaže muškarac preko puta nje šaljivo-izazovnim glasom.

Pokuša se praviti da ga nije čula, gleda kroz prozor s mobitelom na uhu.

"Halo?" kaže muškarac.

Shvati da ne namjerava odustati dok joj ne privuče pozornost. Kao i mnogi drugi muškarci, izgleda, ne shvaća da žene imaju svoj život, svoje misli, da nisu neprestano spremne slušati njih.

"Ej, što ne čuješ da pričam s tobom", ponovi muškarac.

Simone se okrene prema njemu.

"Vrlo vas dobro čujem", kaže mirno.

"Pa što onda ne odgovaraš", upita on.

"Evo, odgovaram."

On trepne par puta, a onda krene:

"Ti si žensko, jel?"

Simone proguta knedlu i pomisli kako je ovo jedan od onih koji će je natjerati da kaže kako se zove, je li udana i na kraju je tako isprovocirati da će sve vrlo neugodno završiti.

"Ti si žensko?"

"Samo vas to zanima?" upita ona kratko i ponovno se okrene prema prozoru.

On ustane sa svog sjedala i premjesti se pokraj nje.

"Slušaj ovo... I ja sam imao žensku, i moja žena, moja žena..."

Simone osjeti kako joj je nekoliko kapi sline palo na obraz.

"Ona je bila ko Elizabeth Taylor", nastavi on. "Znaš Elizabeth Taylor?"

Povuče je za ruku.

"Je l' znaš tko je Elizabeth Taylor?"

"Da", kaže Simone otresito. "Naravno da znam."

On se zadovoljan nasloni.

"Uvijek je imala nove dečke", žali se. "Svaki je trebao biti bolji od prethodnoga, dijamantno prstenje i pokloni i ogrlice."

Vlak uspori i Simone shvati da je to njena stanica, Tensta. Ustane, ali joj on prepriječi put.

"Daj me malo zagrli, samo hoću da me zagrliš."

Ona se ispriča stisnutih zuba, odmakne njegovu ruku i osjeti kako ju je uhvatio za stražnjicu. U tom trenutku vlak stane, on izgubi ravnotežu i tresne natrag na sjedalo.

"Kurva", kaže posve mirno za njom.

Ona izađe iz vlaka, istrči iz stanice, prijeđe most od pleksiglasa i sjuri se niz stepenice. Na klupi ispred trgovačkog centra sjede tri pijanca i razgovaraju hrapavim glasovima. Simone brzo prođe kroz glavni ulaz i ponovno pokuša nazvati Erika na mobitel. Iz trgovine alkoholom dopire miris starog crnog vina iz razbijene boce. Teško dišući, prođe pokraj prozora restorana. Vidi švedski stol s kukuruzom, komadićima krastavaca i suhim listovima salate. Nasred trga nalazi se ploča s popisom trgovina u centru. Čita dok ne pronađe što traži: Tensta Tattoo. Po tlocrtu bi se salon za tetoviranje trebao nalaziti na

katu, sasvim u kutu. Potrči u smjeru pokretnih stepenica probijajući se između mama na roditeljskom, umirovljenika koji polagano hodaju držeći se pod ruku i tinejdžera koji markiraju.

U glavi već vidi grupu tinejdžera kako stoji oko dječaka koji leži na tlu, vidi sebe kako se probija naprijed i shvaća da je to Benjamin, kako mu započeta tetovaža ne prestaje krvariti.

Dugačkim se koracima penje po pokretnim stepenicama. U trenutku kad je stigla na najviši kat, krajičkom oka primijeti neko čudno kretanje u pustom dijelu kata. Izgleda kao da netko visi preko ograde. Krene onamo i što se više približava, jasnije vidi o čemu se radi: dvoje djece drži treće dijete da visi preko ograde. Neka velika osoba hoda iza njih i mlati rukama oko sebe kao da se grije na logorskoj vatri.

Dječja su lica posve mirna dok drže tu uplašenu djevojčicu preko ograde.

"Što to radite?" poviče Simone dok im se približava.

Ne usuđuje se potrčati, boji se da bi ih mogla prestrašiti i da bi mogli ispustiti djevojčicu. Do središnjeg trga u prizemlju trgovačkog centra ima desetak metara.

Dječaci su je primijetili i prave se da će je pustiti da padne. Simone zavrišti, oni ne ispuste djevojčicu, nego je počnu vući natrag. Jedan od njih dobaci Simone čudan osmijeh prije nego što pobjegnu. Ostao je samo onaj veliki dječak. Djevojčica sjedi skvrčena uz ogradu i plače. Simone stane, srce joj ludo udara, i nagne se prema njoj.

"Jesi dobro?"

Djevojčica samo bez riječi odmahne glavom.

"Moramo to prijaviti zaštitarima", kaže Simone.

Djevojčica ponovno zatrese glavom. Cijelo joj tijelo drhti, stisnula se u lopticu uz ogradu. Simone pogleda velikog nabijenog dječaka koji posve mirno stoji i promatra ih. Odjeven je u tamnu pernatu jaknu i nosi sunčane naočale.

"Tko si ti?" upita ga Simone.

Umjesto odgovora izvadi hrpu karata iz džepa jakne te ih počne pregledavati i miješati.

"Tko si ti?" ponovi Simone glasnije. "Jesi li prijatelj onih dječaka?"

Izraz lica mu se ne mijenja.

"Zašto nisi ništa učinio? Mogli su je ubiti!"

Simone osjeća kako joj adrenalin struji tijelom, puls joj jako udara u sljepoočnicama.

"Nešto sam te pitala. Zašto nisi ništa učinio?"

Zabuljio se u nju. Ali i dalje ne odgovara.

"Idiote", vikne ona na njega.

Dječak se polako počne odmicati od nje. Kad krene za njim da joj ne pobjegne, on se spotakne, i karte mu padnu na pod. Nešto promrmlja pa krene dolje pokretnim stepenicama.

Simone se okrene kako bi se pobrinula za djevojčicu, ali nje više nema. Počne trčati prolazom, sve su trgovine prazne i u mraku, ali ne vidi ni djevojčicu ni dječake. Nastavi trčati i odjednom shvati da stoji pred salonom za tetoviranje. Izlog je prekriven crnim podbuhlim najlonom i velikom slikom vuka Fenrira iz nordijske mitologije. Otvori vrata i uđe. Salon je, izgleda, prazan. Posvuda po zidovima fotografije tetovaža. Osvrne se oko sebe i taman krene van, kad začuje visoki uplašeni glas:

"Nicke? Gdje si? Reci nešto."

Crni se zastori razmaknu i jedna djevojka izađe s mobitelom prislonjenim na uho. Torzo joj je gol. Nekoliko kapljica krvi teče joj niz vrat. Lice joj je koncentrirano i zabrinuto.

"Nicke", ponovi djevojka sabrano na mobitel. "Što se dogodilo?"

Grudi su joj se naježile, ali izgleda da uopće ne razmišlja o tome da je polugola.

"Mogu li te nešto pitati?" kaže Simone.

Djevojka izađe iz salona i potrči. Simone je slijedi prema vratima, ali onda začuje glas iza sebe.

"Aida?" dječčki, uplašen glas.

Okrene se i vidi da je to Benjamin.

"Gdje je Nicke?" upita on.

"Tko?"

"Aidin mlađi brat, on je zaostao. Jesi ga vidjela vani?"

"Ne..."

"Velik je, nosi sunčane naočale."

Simone se polagano vrati u salon i sjedne na stolac.

Aida se vrati unutra zajedno s bratom. On stane kod vrata, uplašeno je gleda i kima na sve što mu ona govori, a onda obriše nos. Djevojka se vrati, prekrije grudi rukom, prođe pored Simone i

Benamina, a da ili nije ni pogledala i nestane iza zastora. Simone vidi da joj je vrat sav crven jer je pokraj male Davidove zvijezde tetovirala tamnocrvenu ružu.

"Što se događa?" upita Benjamin.

"Vidjela sam neke dječake, nisu normalni, držali su jednu djevojčicu iznad ograde. Aidin brat je samo stajao i..."

"Jesi li im nešto rekla?"

"Pustili su je kad sam im prišla, ali mislim da je njima sve to bila samo zabava."

Benjamin izgleda vrlo zabrinuto, obrazi su mu se zarumenjeli, zvjera uokolo kao da bi najradije pogledao.

"Ne sviđa mi se što si ovdje", kaže Simone.

"Mogu raditi što hoću", odgovori on.

"Premlad si da..."

"Prestani", prekine je prigušenim glasom.

"Što? I ti si se mislio tetovirati?"

"Nisam."

"Mislim da tetovaže na vratu i licu užasno izgledaju..."

"Mama", prekine je.

"To je ružno."

"Aida te može čuti."

"Ali to je moje mišljenje..."

"Daj, idi kući", prekine je Benjamin oštro.

Pogleda ga, pomisli kako ne prepoznaje taj ton u njegovu glasu, iako ustvari ona i Erik sve češće tako zvuče.

"Ti ideš sa mnom", kaže mirno.

"Idem ako prva izađeš van", odgovori on.

Simone izađe iz salona i vidi da Nicke stoji pokraj tamnog izloga prekriženih ruku. Priđe mu, pokuša izgledati ljubazno i pokaže na njegove Pokemon-karte.

"Svi najviše vole Pikachua", kaže.

On kimne.

"Ali ja više volim Mewa", nastavi.

"Mew stalno uči nove stvari", kaže on oprezno.

"Oprosti što sam vikala na tebe."

"Nitko ne može ništa protiv Wailorda, nitko mu ništa ne može, on je najveći", nastavi on.

"Je li on najveći od svih?"

"Da", odgovori dječak ozbiljno. Ona podigne kartu koja mu je ispala. "Tko je ovo?"

Benjamin izade sjajnih očiju.

"Arceus", odgovori Nicke i stavi kartu na vrh špila.

"Izgleda kao da je dobar", kaže Simone.

Nicke se široko nasmiješi.

"Idemo", kaže Benjamin tiho.

"Bok", nasmiješi se Simone.

"Bokčuvajse", izmelje Nicke mehanički.

Benjamin hoda u tišini uz Simone.

Kad se približe ulazu u podzemnu, ona odluči:

"Idemo radije taksijem. Dosta mi je podzemne."

"OK", kaže Benjamin i okrene se.

"Čekaj malo", kaže Simone.

Primijetila je jednog od dječaka koji su prijetili onoj djevojčici. Stoji uz ulaz u podzemnu i čini se da nekoga čeka. Osjeti kako je Benjamin pokušava odvući dalje. "Što je?" upita ona.

"Dođi, idemo, rekla si da idemo taksijem."

"Moram prvo razgovarati s njim", kaže ona. "Mama, zaboravi sada na njih", molećivo će Benjamin. Lice mu je blijedo i zabrinuto te ostane stajati na mjestu kad ona odlučno krene prema dječaku.

Simone stavi ruku na dječakovo rame i okrene ga. Ima možda trinaest godina, ali umjesto da se uplaši ili iznenadi, posprdno se naceri prema njoj kao da je upala u njegovu klopku.

"Ideš sa mnom do zaštitara", kaže mu ona odlučno. "Što si rekla, babo?"

"Vidjela sam te kad si..."

"Začepi!" prekine je dječak. "Začepi, ili ću te za kaznu pojebati." Simone to toliko šokira da ne zna što bi odgovorila. Dječak pljune na tlo ispred nje, preskoči ogradu i polagano nestane u hodniku podzemne.

Simone je šokirana, izade i krene prema Benjaminu.

"Što je rekao?" upita on.

"Ništa", odgovori ona umorno.

Krenu prema stajalištu taksija i sjednu na stražnje sjedalo jednog auta koji stoji sasvim naprijed. Dok napuštaju Tenstu, Simone kaže

Benjaminu da su je nazvali iz škole.

"Aida je htjela da idem s njom kad joj budu mijenjali tetovažu", kaže Benjamin tiho.

"To je bilo lijepo od tebe."

U tišini se voze po Hjulstavagenu uz zahrđalu neupotrebljavanu prugu u jarku smeđeg šljunka.

"Rekla si Nickeu da je idiot?" upita Benjamin.

"Nisam to trebala reći... ja sam idiot."

"Ali kako si mogla?"

"I ja ponekad griješim, Benjamine", odgovori tiho.

S mosta Traneberg Simone pogleda prema Stora Essingenu. Led se još nije stvorio, ali voda izgleda usporena i blijeda.

"Izgleda da ćemo se ja i tata rasti", kaže.

"Aha... a zašto?"

"To nema apsolutno nikakve veze s tobom."

"Pitao sam zašto."

"Nema nekog dobrog odgovora", počne ona. "Tvoj tata... kako da to objasnim? On je ljubav mog života, ali... i tome može doći kraj, čovjek ne vjeruje u to kad se zaljubi, kad dobije dijete i... Oprosti, ne bih trebala pričati o tome. Samo sam htjela da shvatiš zašto sam potpuno neuravnotežena. Mislim, nije sigurno da ćemo se rasti."

"Ne želim se u to miješati."

"Oprosti što sam..."

"Daj zašuti već jednom", obrecne se na nju.

10.

utorak, 8. prosinca, poslijepodne

Erik je znao da neće moći spavati, ali je svejedno pokušao. Cijelim je putem bio sasvim budan iako je inspektor Joona Linna vozio vrlo oprezno cestom 274 preko Värmdöa i prema vikendici u kojoj bi mogla biti Evelyn Ek.

Kad su prošli staru pilanu, šljunak je počeo krčkati pod automobilskim gumama. Od kodeinskih kapsula Erikove su oči postale osjetljive i suhe. Škilji dok prolaze kroz naselje drvenih kuća na uskim travnjacima. Drveće je smrznuto u sterilnoj prosinačkoj hladnoći. Svjetlost i boje podsjećaju Erika na školske izlete kad je bio dijete. Miris istrulih stabala, miris gljiva. Mama mu je radila na pola radnog vremena kao medicinska sestra u gimnaziji Sollentuna i bila uvjerena zagovarateljica dobrobiti svježeg zraka. Erikova je mama bila ta koja mu je dala ime Erik Maria. To neobično ime bilo je posljedica njezina putovanja u Beč na kojem je posjetila Burgtheater i gledala Strindbergovu predstavu Otac s Klausom Marijom Brandauerom u glavnoj ulozi. On ju je toliko dirnuo da je mnogo godina poslije mislila na njegovo ime. Kao dijete Erik je uvijek pokušavao sakriti srednje ime Maria, a kad je bio tinejdžer, prepoznao se u pjesmi "A boy named Sue" s albuma Johnnyja Casha snimljenog u zatvoru San Quentin. "Some gal would giggle and I'd get red, and some guy'd laugh and I'd bust his head, I tell ya, life ain't easy for a boy named Sue."

Erikov tata, koji je radio u Osiguranju, imao je samo jedan pravi hobi u životu. Bio je mađioničar amater i znao se odijevati u plašt koji je mama sašila, stari frak i nekakav sklopivi cilindar, što je zvao svojim cheapeau claque. Erik i njegovi prijatelji sjedili bi na stolcima u garaži, gdje je napravio malu scenu s tajnim vratima. Većina njegovih trikova bila je iz kataloga Bernardove čarolije u Bromölli: bili su tu sklopivi čarobni štapići, biljarske kugle koje su se multiplicirale uz, pomoć oklopa, baršunasta vrećica s tajnim džepom i svjetlucava mala

giljotina. Erik sada misli na oca s veseljem i nježnošću, sjeća se kako je znao stopalom stisnuti gumb na kazetofonu tako da svira Jean Michel Jarre dok bi pravio magične pokrete oko mrtvačke glave koja je lebdjela. Svim se srcem nada da tata nikada nije primijetio da ga se s godinama počeo sramiti i iza njegovih leđa kolutao očima prema svojim prijateljima.

Možda postoji i dublje objašnjenje zašto je Erik postao liječnik. Nikada nije ni htio biti ništa drugo, nikada nije ni zamišljao nikakav drugi život. Sjeća se svih kišnih proslava kraja školske godine, podizanja zastave i pjevanja pjesama u slavu ljetu. Uvijek je imao najbolje ocjene u svim predmetima, na to su njegovi roditelji računali. Njegova mama često je komentirala kako su Šveđani razmaženi jer uzimaju svoju sređenu socijalnu državu zdravo za gotovo, dok je ta država ustvari najvjerojatnije samo mala iznimka u cijeloj povijesti čovječanstva. Smatrala je da društvo s besplatnim zdravstvenim osiguranjem i zubarima, besplatnim vrtićima i osnovnim školama, besplatnim srednjim školama i besplatnim visokim obrazovanjem u bilo kojem trenutku može nestati. Ali trenutačno postoji mogućnost da najobičniji dječak i djevojčica studiraju da postanu liječnici, arhitekti ili doktori ekonomije na bilo kojem fakultetu u zemlji, a da ne trebaju biti bogati, imati stipendije ili dobivati milostinju.

Shvaćanje koji su privilegij sve te mogućnosti obgrlilo ga je poput zlatnog sjaja. Taj mu je osjećaj dao prednost i ambiciju, ali možda i određenu umišljenost u mladosti.

Sjeća se kako je kao osamnaestogodišnjak sjedio na sofi u Sollentuni i zurio u svoje ocjene, a onda gledao po toj skromno namještenoj sobi. Police za knjige s ukrasima i suvenirima, fotografije u okvirima od lažnog srebra, slike s roditeljske krizme, vjenčanja i pedesetog rođendana, pa desetak slika njihova sina jedinca, od okrugle bebe u čipkasto haljini do nasmiješenog dječaka u odijelu.

Njegova je mama ušla u sobu i pružila mu prijavnicu za medicinski fakultet. I bila je potpuno u pravu, kao i obično. Čim je ušao u medicinski fakultet instituta Karolinška, imao je osjećaj kao da se vratio kući. Kad je specijalizirao psihijatriju, shvatio je da će mu liječnički poziv odgovarati bolje nego što je htio priznati. Nakon obaveznog volontiranja koje se mora obaviti prije nego što ti Socijalno-zdravstvena uprava izda liječničku legitimaciju, radio je za

Liječnike bez granica. Završio je u Chisimayu, južno od Mogadishua u Somaliji. Bilo je to vrlo intenzivno razdoblje u poljskoj bolnici u kojoj se oprema sastojala od onoga što se u Švedskoj više ne koristi, rendgena iz šezdesetih godina, lijekova kojima je prošao rok trajanja, zahrđalih i prljavih ležajeva iz zatvorenih ili preuređenih bolničkih odjela razvijenog svijeta. U Somaliji se prvi put susreo s ljudima koji su patili od teških trauma. Djeca koja su izgubila želju za igrom i koja su bila apatična, mladi koji su ravnodušnim glasom pričali kako su bili prisiljeni počinuti stravične zločine, izmučene žene koje se više nisu usudile govoriti, nego su se samo smješcale izbjegavajući odgovor i nisu podizale glavu. Osjećao je da želi pomoći ljudima koji se nisu mogli riješiti trauma kojima su bili izloženi, koje su te traume još uvijek izjedale iako su njihovi mučitelji davno nestali.

Erik se vratio kući i prošao psihoterapeutsku specijalizaciju u Stockholmu. Ali tek kad se specijalizirao za psihotraumatologiju i psihijatrijsku pomoć za žrtve katastrofa, došao je u kontakt s različitim teorijama o hipnozi. Ono što ga je privlačilo kod hipnoze bila je brzina, to što psiholog vrlo brzo može doći do izvora traume. Erik je shvatio da je ta brzina neopisivo važna kad treba pomoći ljudima koji su žrtve rata ili prirodnih katastrofa.

Osnovna znanja o hipnozi stekao je u The European Society of Clinical Hypnosis, a ubrzo je postao član The Society for Clinical and Experimental Hypnosis i Švedske udruge za kliničku hipnozu te se godinama dopisivao s Karen Olmess, američkom pedijatricom, čija ga je radikalna metoda hipnotiziranja kronično bolesne i teško traumatizirane djece najviše impresionirala.

Pet godina Erik je radio u Crvenom križu u Ugandi s traumatiziranim ljudima. Za to vrijeme uopće nije imao vremena prakticirati i razvijati svoju tehniku hipnoze jer se radilo o situacijama koje su bile akutne i zahtijevale njegovu nepodijeljenu pozornost, gotovo uvijek trebalo se pobrinuti za osnovne ljudske potrebe. Za sve to vrijeme primijenio je hipnozu samo desetak puta, i tada samo u jednostavnijim situacijama, umjesto tretmana protiv bolova kod pretjerane osjetljivosti i kao inicijalno blokiranje fobija. Jednom je, za vrijeme posljednje godine u Ugandi, naletio na djevojčicu koja je bila zaključana u sobi zato što nije prestajala vrištati. Katoličke časne sestre koje su radile kao medicinske sestre rekle su mu da je

djevojčica dopuzala do njih iz smjera naselja straćara sjeverno od Mbalea. Mislile su da pripada narodu Bagisu koji govori jezik lugisu. Nije spavala ni jedne jedine noći, samo je neprestano vrištala da je ona užasan demon s vatrom u očima. Erik ih je zatražio da mu otvore vrata sobe u koju su smjestili djevojčicu. Čim ju je ugledao, shvatio je da pati od akutnog nedostatka tekućine. Dok ju je pokušavao natjerati da pije, urlala je kao da je i sam pogled na vodu peče poput vatre. Kotrljala se po podu i vrištala. Odlučio je pokušati je smiriti hipnozom. Jedna časna sestra koja se zvala Marion prevodila je njegove riječi na jezik bukusu, koji bi djevojčica trebala razumjeti, i jednom kad je počela slušati, bilo ju je lako hipnotizirati. U samo sat vremena djevojčica je izložila cijelu svoju psihičku traumu. Jedna cisterna iz Jinje sletjela je s ceste sjeverno od siromašnog naselja na Mbale-Soroti Road. Teška cisterna prevrnula se i pala u duboki jarak uz cestu. Iz velike rupe sa strane cisterne tekao je čisti benzin. Djevojčica je otrčala kući, pronašla ujaka i rekla mu za benzin koji otječe u zemlju. Ujak je požurio do tamo s dva plastična kanistra. Dok se djevojčica vratila tamo za ujakom, oko cisterne se već skupilo desetak ljudi. Punili su kanistre benzinom iz jarka. Smrad je bio užasan, sunce je pripeklo i zrak je bio vruć. Ujak joj je mahnuo. Uzela je prvi kanistar i počela ga vući kući. Bio je vrlo težak. Zastala je kako bi podigla kanistar na glavu te ugledala ženu s plavom maramom kako stoji uz cisternu do koljena u benzinu i puni staklene bočice. Dalje na cesti u smjeru grada ugledala je muškarca u žutoj maskirnoj košulji. Hodao je prema njima i pušio. Kad bi uvukao dim, žar bi zasvijetlio.

Erik se jasno sjeća kako je djevojčica izgledala dok je govorila. Glas joj je bio dubok i gluh, a suze su joj tekle niz obraze dok je pričala kako je uhvatila vatru iz cigarete svojim očima i prebacila je na ženu s plavom maramom. Vatra joj je bila u očima, rekla je. Jer kad se osvrnula i pogledala u ženu, ova je buknila u plamen. Prvo plava marama, a onda je plamen obgrlio cijelu ženu. Odjednom se cijela cisterna pretvorila u buktinju. Djevojčica je počela trčati i jedino što je čula iza leđa bilo je vrištanje.

Nakon hipnoze su Erik i sestra Marion dugo razgovarali s djevojčicom o tome što im je ispričala za vrijeme hipnoze. Neprestano su joj ponavljali da je to bilo zbog benzinskih para, to je tako jako smrdjelo i to se zapalilo. Muškarčeva je cigareta putem zraka zapalila

cisternu i to nije imalo nikakve veze s njom.

Samo nekoliko mjeseci nakon tog slučaja s djevojčicom Erik se vratio u Stockholm i zatražio stipendiju od Vijeća za medicinska istraživanja kako bi se mogao posvetiti bavljenju hipnozom i tretmanom traume u institutu Karolinška. Nakon toga je upoznao Simone. Sjeća se kako ju je upoznao na nekoj velikoj fakultetskoj zabavi, bila je sva uzbuđena, rumena i vesela. Prvo je primijetio njenu crvenkastoplavu kovrčavu kosu. A nakon toga lice. Čelo joj je bilo zaobljeno i blijedo, a njena nježna svijetla koža bila je puna svijetlosmeđih pjegica. Izgledala je kao anđeo s oznaka za knjige, malena i tanka. Još se sjeća kako je bila odjevena te večeri: imala je zelenu, usku svilenu bluzu, crne hlače i tamne cipele na visoku petu. Usnice su joj bile namazane svijetloružičastim ružem, a zelene oči sjajile.

Vjenčali su se godinu dana poslije i ubrzo počeli raditi na djeci. To se pokazalo problematičnim, doživjeli su četiri pobačaja. Erik se posebno dobro sjeća jednoga. Simone je bila u šesnaestom tjednu trudnoće kad je pobacila djevojčicu. Točno dvije godine nakon tog pobačaja rodio se Benjamin.

Erik škilji kroz prozor i sluša tihi Joonin razgovor preko policijskog radija s kolegama koji su na putu prema Varmdou.

"Nešto mi je palo na pamet", kaže Erik.

"Da?"

"Rekao sam da Josef Ek ne može pobjeći iz bolnice, ali, mislim, ako si je sam uspio nanijeti sve one posjekline nožem, onda možda ne možemo biti previše sigurni."

"I meni je to palo na pamet", odgovori Jooni.

"OK."

"Već sam postavio jednog od svojih ljudi ispred sobe."

"Vjerojatno je to potpuno nepotrebno", reče Erik.

"Da."

Tri auta zaredom stanu uz rub ceste ispod dalekovoda. Četiri policajca stoje obasjana bijelom svjetlošću i razgovaraju, navuku pancirke i pokazuju nešto na karti. Sunčeva svjetlost zasvjetluca na staklu starog staklenika.

Jooni ponovno sjedne za volan i pusti hladni zrak u auto. Čeka da ostali sjednu u aute i zamišljeno bubnja prstima jedne ruke po volanu.

Iz policijskog radija odjednom se začuje brzi slijed tonova, zatim jako krčanje, koje se naglo prekine. Joonu promijeni kanal na radiju, provjeri jesu li svi iz grupe prisutni, izmijeni nekoliko riječi sa svakim pojedinačno pa krene.

Auti voze preko smeđeg polja, pokraj brezika i velikog zadržalog silosa.

"Kad stignemo, ostanite u autu", kaže Joonu tiho.

"Dobro", odgovori Erik.

Nekoliko vrana poleti s ceste i odleprša dalje.

"Koje su negativne strane hipnoze?" upita Joonu. "Bili ste jedan od najboljih na svijetu, a onda ste prestali raditi."

"Ljudi obično imaju dobre razloge kad žele da neke stvari ostanu tajne", odgovori Erik.

"Jasno, ali..."

"A te je razloge vrlo teško procijeniti pod hipnozom."

Joonu ga skeptično pogleda.

"Zašto ne vjerujem da je to razlog što ste se prestali baviti hipnozom?"

"Ne želim razgovarati o tome", kaže Erik.

Jure pokraj stabala sa strane ceste. Šuma postaje sve gušća i mračnija. Šljunak pucketa pod gumama. Skrenu na uski šumski puteljak, prođu pokraj nekoliko vikendica i stanu. U daljini među granama Joonu vidi smeđu brvnaru na tamnom proplanku.

"Računam na to da ćete ostati ovdje", kaže Eriku i izađe iz auta.

Joonu krene prema puteljku koji vodi do kuće, gdje ga već čekaju ostali policajci, i ponovno pomisli na tog hipnotiziranog dječaka Josefa. Kako su riječi samo navirale s njegovih opuštenih usnica. Kako je opisivao svoju bestijalnu agresiju distancirano i objektivno. Mora da se svega vrlo jasno sjećao: sestričine groznice, rastućeg bijesa, odabira noževa, euforije kad je prešao granicu. Pri kraju hipnoze Josefovi su opisi postali zbrkaniji, bilo je teže shvatiti na što misli, što je ustvari shvatio, je li ga starija sestra Evelyn stvarno prisilila na ta ubojstva.

Joonu pozove to četvero policajaca da mu priđu. Bez posebnog uljepšavanja činjenica opiše im ozbiljnost situacije i da im upute za uporabu oružja, samo ako to stvarno bude potrebno, neka pucaju u noge. Izbjegava termine koje je naučio na policijskoj akademiji o posebnoj policijskoj taktici i umjesto toga im objasni da

najvjerojatnije imaju posla sa sasvim bezopasnom osobom.

"Želim naglasiti da nastupite oprezno kako je ne bismo prestrašili", kaže Joon. "Možda je uplašena, možda je ozlijeđena, ali istovremeno ne smijete ni na trenutak zaboraviti da se možda radi o opasnoj osobi."

Pošalje patrolu od tri policajca da okruže kuću, zamoli ih da ne unište mali vrt, da se drže podalje od kuće kako bi se približili stražnjoj strani sa sigurne udaljenosti.

Počnu se spuštati šumskim puteljkom, jedan od njih zastane i stavi duhan pod usnicu. Čokoladno smeđa fasada kuće napravljena je od naslaganih panela. Krovne su grede bijele, a ulazna vrata crna. Ružičaste zavjese prekrivaju prozore. Dim ne izlazi iz dimnjaka. Na stubama koje vode do vrata stoje metla i žuta plastična kanta sa suhim češerima.

Joon vidi da se patrola raširila oko kuće na dobroj udaljenosti i s oružjem u rukama. Jedan bor zaškripi. U daljini odjekuje djetlićevo kucanje. Joon prati kretanje policajaca dok se istovremeno polagano približava kući i pokušava nešto vidjeti kroz te ružičaste zavjese. Da znak Kristini Andersson, mladoj policajki šiljata lica, da stane. Obrazi su joj crveni, kimne mu ne skidajući pogled s kuće. Mirno izvadi pištolj i pomakne se malo u stranu.

Kuća je prazna, pomisli Joon dok se približava stepenicama. Daske tiho zaškripe pod njegovom težinom. Gleda hoće li se zavjese naglo pomaknuti kad pokuca na vrata. Ništa se ne događa. Malo pričekava, onda se ukoči, učinilo mu se da je nešto čuo. Napeto pretražuje pogledom među gušticama i deblima iza kuće. Izvadi pištolj, teški Smith & Wesson, koji voli više od Sig Sauera, pištolja koji policija inače upotrebljava, otkoči ga i provjeri streljivo. Odjednom nešto zašuška na rubu šumarka i srna nestane među drvećem, brzim nespretnim pokretima. Pogleda Kristinu Andersson, koja mu uzvratil nervozan osmijeh. Pokaže joj na prozor, oprezno priđe kolibi i zaviri kroz otvor među zavjesama.

U mraku vidi stol od ratana s grubom staklenom pločom i svijetlosmeđi samteni kauč. Na crvenom stolcu suše se dvoje bijele pamučne gaćice. Na polici su nekoliko kutija tjestenine, pesto u staklenci, konzerve i vrećica jabuka. Nekoliko žlica i vilica svjetluca na podu ispred sudopera i ispod kuhinjskog stola. Joon se vrati do

stepenica, da znak Kristini Andersson da će ući, otvori vrata i odmah se pomakne u stranu. Kristina mu da znak da može ući, on zaviri unutra i zakorači preko praga.

Erik sjedi u autu i iz daljine jedva da može vidjeti što se događa. Vidi samo da je Joonu Linna nestao u toj smeđoj kući i da ga je slijedila jedna policajka. Nakon nekog vremena Joonu je ponovno izašao na stepenice. Tri policajca zaobiđu kuću i stanu pred njega. Stoje i razgovaraju, proučavaju kartu, pokazuju prema puteljku i drugim kućama. Čini se da Joonu želi jednom od njih pokazati nešto u kući. Svi ga slijede i zadnji zatvori vrata za sobom kako toplina ne bi izašla.

Odjednom Erik ugleda nekoga kako stoji među drvećem na mjestu gdje tlo prelazi u močvaru. To je mršava žena s lovačkom puškom u ruci. Blistava dvocijevka vuče se po tlu dok kreće prema kući. Erik vidi kako cijev nježno prelazi preko borovnica i mahovine.

Policajci je nisu vidjeli, a ni ona nije mogla vidjeti njih. Erik nazove Joonu na mobitel. Telefon zazvoni u autu, na vozačkom sjedalu pokraj njega.

Žena bez žurbe hoda među drvećem, puška joj opušteno visi iz ruke. Erik shvati da bi situacija mogla postati opasna ako žena i policajci iznenade jedni druge. Izađe iz auta, otrči do staze prema kući pa nastavi polaganim hodom.

"Bok", poviče.

Žena zastane i okrene se prema njemu.

"Prilično je hladno danas", kaže on tiho.

"Molim?"

"Hladno je u šumi", kaže glasnije.

"Da", odgovori ona.

"Jesi li ti nova ovdje?" upita je i krene prema njoj.

"Ne, stanujem u tetinoj kući."

"Sonja je tvoja teta?"

"Da", nasmiješi se ona.

Erik joj priđe.

"Što loviš?"

"Zeca", odgovori mu.

"Mogu vidjeti pušku?"

Ona je otvori i preda njemu. Nos joj je crven. Suhe borove iglice zaplele su joj se u kosu boje pijeska.

"Evelyn", kaže joj mirno. "Policija želi razgovarati s tobom."

Ona se uplaši, ustukne.

"Ako imaš vremena", kaže on uz osmijeh.

Ona slabašno kimne i Erik pozove ove iz kuće. Joonu iziđe živcirana izraza lica, spreman narediti mu da se vrati u auto. Kad ugleda ženu, za djelić sekunde se ukoči.

"Ovo je Evelyn", kaže Erik i pruži mu pušku.

"Bok", kaže Joonu.

Probljedjela je, izgleda kao da će se onesvijestiti.

"Trebao bih razgovarati s tobom", kaže joj Joonu ozbiljno.

"Ne", prošapće ona.

"Dođi u kuću."

"Neću."

"Ne želiš ući?"

Evelyn se okrene prema Eriku:

"Je l' moram?" upita ga drhtavih usnica.

"Ne moraš", odgovori on. "Sama odluči."

"Molim te, pođi sa mnom", kaže joj Joonu.

Ona odmahne glavom, ali ga svejedno slijedi u kuću.

"Pričekat ću vani", kaže Erik.

Malo se udalji od kuće. Šljunak je prekriven iglicama i smeđim češerima. Čuje njen vrisak kroz kućne zidove. Jedan jedini krik. Zvuči osamljeno i očajno. Izraz neshvatljivoga gubitka. Prepoznaje taj krik iz vremena u Ugandi.

Evelyn sjedi na sofi s obje ruke stisnute među butinama, u licu je blijeda poput pepela. Upravo su joj rekli što se dogodilo s njenom obitelji. Fotografija u okviru koji izgleda kao luda gljiva leži na podu. Mama i tata sjede na nečemu što izgleda kao mreža za spavanje. S njima je mlađa sestra. Roditelji škilje na jakom suncu, sestrine naočale bijelo sjaje.

"Žao mi je", kaže Joonu prigušeno.

Brada joj drhti.

"Misliš li da bi nam mogla pomoći da shvatimo što se to dogodilo?" upita je.

Stolac zaškripi pod Jooninom težinom. Neko vrijeme pričekava pa nastavi:

"Gdje si bila u ponedjeljak sedmog prosinca?"

Ona odmahne glavom.

"Jučer", precizira on.

"Ovdje", kaže ona tiho.

"U vikendici?" Pogleda ga: "Da."

"I cijeli dan nisi izlazila?"

"Ne."

"Samo si sjedila ovdje?"

Ona mahne prema krevetu i udžbenicima iz prava.

"Studiraš?"

"Da."

"Znači, jučer nisi napuštala kuću?"

"Ne."

"Može li to netko potvrditi?"

"Što?"

"Je li netko bio ovdje s tobom?" upita Joon. "Ne."

"Imaš li kakvu ideju tko je to mogao učiniti tvojoj obitelji?"

Odmahne glavom.

"Je li vam netko prijetio?"

Izgleda da ga nije čula.

"Evelyn?"

"Što, što si rekao?"

Prsti su joj čvrsto stisnuti među butinama.

"Je li netko prijetio tvojoj obitelji, jeste li imali neprijatelja?"

"Ne."

"Znaš li da je tvoj tata bio u velikim dugovima?" Odmahne glavom.

"To je istina", kaže Joon. "Tvoj tata je posudio novac od nekih kriminalaca."

"A tako."

"Je li možda netko od njih..."

"Ne", prekine ga ona.

"Zašto ne?"

"Ništa vi ne razumijete", poviče ona.

"Što ne razumijemo?"

"Ništa ne razumijete."

"Reci nam što to ne..."

"Ne mogu", poviče ona.

Toliko je uznemirena da je počela vrištati bez ikakve zadržke.

Kristina Andersson priđe joj i zagrlji je, i ona se nakon nekog vremena smiri. Sjedi posve mirna u policajkinu zagrljaju, tijelo joj još samo povremeno protresaju grčevi plača.

"Dušo", tiho je tješi Kristina Andersson.

Grli djevojku i gladi je po glavi. Odjednom vrisne i odgurne je od sebe tako da Evelyn padne na pod.

"Isuse, ugrizla me... stvarno me ugrizla."

Šokirana, pogleda svoje krvave prste. Rana na njezinu vratu krvari.

Evelyn sjedi na podu, rukom sakriva zbunjeni osmijeh. A onda zakoluta očima i onesvijesti se.

11.

utorak, 8. prosinca, večer

Benjamin se zaključao u svoju sobu. Simone sjedi za kuhinjskim stolom zatvorenih očiju i sluša radio. Direktan prijenos iz koncertne dvorane Berwald. Pokušava zamisliti kako bi živjela da je sama. Ne bi to bio puno drukčiji život od mog sadašnjeg života, pomisli ironično. Možda bih išla na neki koncert, u kazalište ili po galerijama, kao što to sve single žene čine.

Pronađe bocu malt viskija u ormaru, natoči si i doda malo vode: razvodnjena žuta tekućina u teškoj čaši. Ulazna se vrata otvore dok topli tonovi Bachova čela ispunjavaju kuhinju. Nježna i tužna melodija. Erik stoji na vratima i promatra je, lice mu je sivo od umora.

"To dobro izgleda", kaže.

"To se zove viski", odgovori ona i da mu čašu.

Sebi natoči novu čašu, zatim stanu jedno nasuprot drugome i ozbiljno nazdrave.

"Jesi li imao naporan dan?" upita ga tiho.

"Poprilično", odgovori on i slabašno se nasmiješi.

Odjednom izgleda tako staro i potrošeno. Crte lica su mu nejasne, kao da su prekrivene tankim slojem prašine.

"Što slušaš?" upita je.

"Da ugasim?"

"Zbog mene ne moraš - lijepo zvuči."

Erik iskapi čašu, pruži joj je i ona mu natoči još viskija.

"Znači, Benjamin se nije tetovirao", kaže.

"Pratio si dramu na telefonskoj sekretarici."

"Sad po povratku, prije nisam stigao..."

"Naravno", prekine ga i pomisli na onu ženu koja se javila kad ga je nazvala.

"Dobro da si otišla po njega", reče Erik.

Ona kimne i pomisli kako su svi osjećaji povezani, kako nijedna veza ne stoji zasebna i ograđena, kako je sve isprepletano.

Ponovno piju i ona odjednom primijeti da joj se Erik smiješi. Od njegova osmijeha s tim nakrivljenim zubima uvijek bi joj zaklecala koljena. Pomisli kako bi rado sada s njime vodila ljubav, bez riječi, bez komplikacija. Jednoga dana svi ćemo ostati sami, kaže samoj sebi.

"Ništa više ne znam", kaže odsječno. "Ili... Znam da ti ne vjerujem."

"Zašto to kažeš..."

"Imam osjećaj kao da smo sve izgubili", prekine ga. "Ti samo spavaš ili si na poslu ili gdje god da već jesi. Ja sam htjela da svašta radimo zajedno, da putujemo, da budemo zajedno."

On spusti čašu i približi joj se:

"Zar ne možemo?" kaže brzo.

"Nemoj tako govoriti", prošapće ona.

"Zašto?"

On se nasmiješi, pogladi je po obrazu i uozbilji se. Odjednom se počnu ljubiti. Simone osjeti kako je cijelim tijelom žudjela za ovim, žudjela za poljupcima.

"Tata, znaš gdje..."

Benjamin utihne kad uđe u kuhinju i ugleda ih.

"Vi niste normalni", uzdahne i ode.

"Benjamin", poviče Simone za njim.

Benjamin se vrati.

"Obećao si da ćeš otići po hranu", kaže ona.

"Pa jesi naručila?"

"Spremna je za pet minuta", kaže ona i da mu svoj novčanik. "Znaš gdje je onaj thai-restoran?"

"Ne", uzdahne on.

"I vrati se ravno kući", kaže ona.

"Daj prestani."

"Slušaj mamu", kaže Erik.

"Samo idem do ugla po klopu, ništa mi se neće dogoditi", kaže on i ode u hodnik.

Simone i Erik nasmiješe se jedno drugome, čuju kako se ulazna vrata zatvaraju i brze korake niz stepenice.

Erik izvadi tri čaše iz ormarića, stane, uhvati Simoneinu ruku i prisloni je na svoj obraz.

"Da odemo u spavaću sobu?" upita ona.

On se razveseli i iznenadi, ali upravo tada zazvoni telefon.

"Nemoj se javiti", kaže on.

"Mogao bi biti Benjamin", odgovori ona i prisloni slušalicu na uho.

"Da, Simone."

Ništa se ne čuje, samo nekakvo kuckanje, možda kao otvaranje patentnog zatvarača.

"Halo?"

Spusti slušalicu.

"Nitko?" upita Erik.

Simone pomisli kako on izgleda zabrinuto. Priđe prozoru i pogleda na ulicu. Ona ponovno u glavi čuje onu ženu koja se javila kad je jutros nazvala Erika. Prestani, Erik, smijala se. Prestani s čime? Pipati je ispod odjeće, sisati bradavice, podizati suknju.

"Nazovi Benjamina", kaže Erik napetim glasom.

"Zašto..."

Podigla je slušalicu u sekundi kad je telefon zazvonio.

"Halo?" javila se.

Kad se nitko ne javi, prekine vezu i nazove Benjamina.

"Zauzeto je."

"Ne vidim ga", kaže Erik.

"Da krenem za njim?"

"Možda."

"Bit će ljut na mene", nasmiješi se ona.

"Onda idem ja", kaže Erik i ode u predsoblje.

Skine jaknu s vješalice i u tom se trenutku vrata otvore i Benjamin uđe. Erik vrati jaknu na vješalicu pa uzme plastičnu vrećicu s kutijama iz kojih se pušilo.

Sjednu pred televizor, gledaju film i jedu ravno iz kutija. Benjamin se nasmije na nešto u filmu. Zadovoljno pogledaju jedno drugo baš kao što su činili i kad je bio mali i smijao se dječjem programu na televiziji. Erik stavi ruku na njeno koljeno, a ona prekrije njegovu ruku i stisne mu prste.

Bruce Willis leži na leđima i briše krv s usana. Telefon ponovno zazvoni, i Erik odloži hranu te ustane s kauča. Izade u predsoblje i javi se što smirenije može.

"Erik Maria Bark."

Ništa se ne čuje, samo tiho pucketanje.

"E, sada je dosta", kaže ljutito.

"Erik?"

Daniellin glas.

"Jesi to ti, Erik?" upita.

"Upravo jedemo."

Čuje ju kako ubrzano diše.

"Što je htio?" upita ga.

"Tko?"

"Josef", odgovori ona.

"Josef Ek?" upita Erik.

"Ništa nije rekao?" ponovi Daniella.

"Kada?"

"Sada... na telefon."

Erik pogleda kroz vrata dnevne sobe i vidi da Simone i Benjamin sjede i gledaju film. Pomisli na obitelj u Tumbi. Malu djevojčicu, mamu i tatu. Razorni bijes s kojim je ubojstvo počinjeno.

"Zašto misliš da me nazvao?" upita Erik.

Daniella se nakašlje.

"Mora da je nagovorio medicinsku sestru da mu da telefon, razgovarala sam s centralom, spojili su ga tebi."

"Jesi li sigurna u to?"

"Josef je vikao kad sam došla, strgnuo je kateter, dala sam mu alprazolam, ali rekao je svašta o tebi prije nego što je zaspao."

"Što? Što je rekao?"

Erik čuje kako je Daniella s mukom progutala knedlu, glas joj zvuči vrlo umorno kad mu odgovori:

"Da si mu sjebao mozak, da ti je bolje da mu ne diraš sestru, u protivnom će te uništiti, to je nekoliko puta ponovio, da možeš računati na to da će te uništiti."

12.

utorak, 8. prosinca, večer

Prošla su tri sata otkako je Joono otpratio Evelyn do zatvora Kronoberg. Odvedena je u malu ćeliju s hladnim zidovima i vodoravnim rešetkama na zamagljenim prozorima. Iz umivaonika od rostfaja u kutu smrdjelo je po bljuvotini. Kad ju je ostavio, Evelyn je samo stajala pokraj ležaja sa zelenim plastičnim madracem pričvršćenog na zid i gledala ga.

Nakon uhićenja tužitelj ima maksimalno dvanaest sati da odluči hoće li je zadržati u pritvoru ili osloboditi. Ako odluči zadržati je, onda ima vremena do dvanaest sati trećeg dana da preda zahtjev sudu u kojem traži da ona ostane u pritvoru. Ako to ne učini, slobodna je. Ako zahtijeva da bude zadržana u pritvoru, to će biti zato što je osumnjičena ili zato što postoji opravdana sumnja, što je viši stupanj.

Joono se sad vratio u zatvorske hodnike s njihovim blistavo bijelim plastičnim podovima. Prolazi pokraj niza zelenih vrata ćelija. Vidi svoj odraz u metalnim pločicama s kvakama i bravama. Bijele termosice stoje na podu ispred svakih vrata. Crveni znakovi na ormarićima s priborom za gašenje požara. Jedna kolica s priborom za čišćenje, bijelom vrećicom za prljavo rublje i zelenom za smeće ostavljena su ispred recepcije.

Joono zastane, izmijeni nekoliko riječi sa socijalnim radnikom iz Pomoći za pojedince pa nastavi do ženskog odjela.

Ispred jedne od pet prostorija za ispitivanje koje postoje u zatvoru stoji Jens Svanehjälmski, novi glavni tužitelj za Stockholmski okrug. Izgleda kao da mu je tek dvadeset godina, iako ustvari ima četrdeset. Postoji nešto dječjačko u njegovu pogledu i nešto djetinjasto u njegovim obrazima što ostavlja utisak da mu se ništa loše nije dogodilo u životu.

"Evelyn Ek", kaže Jens polako. "Je li ona prisilila svog mlađeg brata da ubije obitelj?"

"To je Josef rekao kad..."

"Ali ništa što je Josef Ek rekao pod hipnozom ne možemo upotrijebiti", prekine ga Jens. "To se kosi s pravom na šutnju i pravom da ne optuži samog sebe."

"To mi je jasno, ali to nije bilo ispitivanje, on nije bio osumnjičen", odgovori mu Joona.

Jens pogleda na svoj mobitel i istovremeno kaže:

"Dovoljno je da se razgovor ticao stvari kojom se bavi preliminarna istraga da bi se računao kao ispitivanje."

"Svjestan sam toga, ali drukčije sam postavio prioritete", kaže Joona.

"To sam i mislio, ali..."

Utihne i baci pogled na Joonu kao da nešto čeka.

"Ionako ću uskoro saznati što se dogodilo", kaže Joona.

"Dobro", odgovori Jens izgledajući zadovoljno. "Jer jedini savjet koji sam dobio kad sam preuzeo posao od Anite Niedel bio je da ako Joona Linna kaže da će saznati istinu, onda će to i učiniti."

"Imali smo nekoliko okršaja."

"Shvatio sam to", nasmiješi se Jens.

"Mogu ući?" upita Joona.

"Ti vodiš ispitivanje, ali..."

Jens Svanehjälms počese se po uhu i promrmlja da ne želi čuti više nikakve koncepte, neutemeljene zaključke i nejasnoće.

"Ja uvijek vodim ispitivanje kao dijalog, ako je to moguće", odgovori Joona.

"Ako to budeš snimao, mislim da ne trebamo nikakvog svjedoka, ne u ovom slučaju", kaže Jens.

"Pretpostavljao sam da je tako."

"Samo želimo čuti koje informacije ima Evelyn Ek", naglasi Jens.

"Hoćeš li da joj priopćim da je osumnjičena za zločin?" upita Joona.

"To sam odlučio, ali vrijeme ide, nemaš ga više puno."

Joona pokuca na vrata i uđe u sumornu prostoriju za ispitivanje. Žaluzine su spuštene preko prozora s rešetkama. Evelyn Ek sjedi na stolcu podignutih ramena. Lice joj je zatvoreno, čeljusti stisnute, pogled uperen na stol, a ruke prekrižene na prsima.

"Bok, Evelyn."

Odmah ga pogleda uplašenim očima. On sjedne na stolac preko puta nje. Lijepa je, baš kao i njen brat, crte lica nisu joj posebne, ali su

simetrične. Ima svjetlosmeđu kosu i inteligentan pogled. Joonu shvati da ima lice koje možda na prvi pogled ne primijetiš, ali koje postaje sve ljepše što ga duže gledaš.

"Htio bih da malo porazgovaramo", kaže on. "Što kažeš na to?"

Ona slegne ramenima.

"Kad si posljednji put vidjela Josefa?"

"Ne sjećam se."

"Je li to bilo jučer?"

"Ne", kaže ona iznenađena.

"Prije koliko dana?"

"Što?"

"Htio bih znati kad si posljednji put vidjela Josefa", ponovi Joonu.
"Ma davno."

"Je li te posjetio u vikendici?"

"Ne."

"Nikada? Nikada te nije posjetio u vikendici?"

Slegne ramenima:

"Ne."

"Ali zna za vikendicu - zar ne?" Ona kimne.

"Bio je tamo kad je bio mali", odgovori ona i dugo ga gleda blagim smeđim očima. "Kad je to bilo?"

"Ne znam... ja sam imala deset godina, dobili smo vikendicu na korištenje od tete Sonje dok je bila u Grčkoj."

"I Josef nakon toga nikada nije bio tamo?" Evelynin se pogled naglo preseli na zid iza Joonu. "Mislim da ne", kaže.

"Koliko dugo stanuješ u tetinoj vikendici?"

"Preselila sam se tamo kad mi je počeo faks."

"U kolovožu."

"Da."

"Tamo si od kolovoza, znači četiri mjeseca. U maloj kolibi u Varmdou. Zašto?"

Pogled joj ponovno odluta nekamo iza Joonine glave.

"Da imam mira za učenje", kaže. "Četiri mjeseca?"

Ona se polako pomakne na stolcu, prekriži noge i počese se po čelu. "Trebam mi mira", uzdahne. "Tko te smeta?"

"Nitko."

"Zašto ti onda treba mira?" Nasmiješila se slabašno i tužno: "Volim

šumu."

"Što studiraš?"

"Pravo."

"I živiš od studentskih potpora?"

"Da."

"Gdje kupuješ hranu?"

"Idem biciklom do Saltaröa."

"Nije li to malo daleko?" Evelyn slegne ramenima: "Je."

"Živi li tamo netko koga poznaješ?"

"Ne."

On promatra njeno glatko mlado čelo. "Nisi se tamo srela s Josefom?"

"Ne."

"Evelyn, slušaj me", kaže Joonu drukčijim, ozbiljnijim glasom. "Tvoj brat Josef rekao je da je on ubio tvog tatu, mamu i sestru."

Evelyn se zabulji u stol, trepavice joj podrhtavaju. Blijedim licem proširi se blago rumenilo.

"On ima samo petnaest godina", nastavi Joonu. Joonu gleda njene tanke ruke i počesljanu sjajnu kosu koja joj pada preko krhkih ramena.

"Što misliš, zašto je rekao da je ubio svoju obitelj?"

"Što?" kaže ona i podigne glavu. "Izgleda kao da vjeruješ da je rekao istinu", kaže on. "Je li?"

"Nisi se iznenadila kad sam ti rekao da je priznao ubojstva", kaže Joonu. "Jesi li se iznenadila?"

"Da."

Sjedi sasvim mirno na stolcu, sleđena i pod dojmom njegovih riječi. Tanka bora zabrinutosti pojavila joj se između obrva. Izgleda vrlo umorno. Usnice joj se miču kao da moli ili šapće.

"Je li u zatvoru?" upita odjednom.

"Tko?"

Nije podigla pogled kad mu je odgovorila, samo i dalje bulji u stol i gluho kaže:

"Josef? Jeste li ga zatvorili?"

"Bojiš ga se?"

"Ne."

"Mislio sam da si zato nosila pušku, zato što ga se bojiš?"

"Ne, nego za lov", odgovori ona i pogleda ga u oči.

On pomisli kako je čudna, još uvijek je nije proniknuo. Ne pokazuje uobičajene osjećaje - krivnju, bijes ili mržnju. Nego nešto što podsjeća na golemi otpor. Ne uspijeva doprijeti do nje. Obrambeni mehanizam ili zaštitna ograda s kakvom se još nije susreo.

"Loviš zečeve?" upita.

"Da."

"Jesu ukusni?"

"Ne baš."

"Kakav okus imaju?"

"Slatkast."

Joonu se sjeti kako je stajala na hladnoći ispred kolibe. Pokuša se sjetiti kako se sve odvijalo.

Erik Maria Bark uzeo joj je pušku. Držao ju je preko ruke, bila je otvorena. Evelyn je zbog jakog sunca škiljila prema njemu. Vitka i visoka, svjetlosmeđe kose povezane u čvrsti, visoki rep. Srebrni pernat prsluk i traperice niskog struka, vlažne tenisice, borovi iza nje, mahovina na tlu, brusnice i zgažena gljiva muhara.

Odjednom Joonu primijeti nešto u njenim riječima. Već mu je to palo na pamet, ali mu je onda pomisao utekla. A sada to ponovno jasno vidi. Kad je razgovarao s njom u tetinoj vikendici, sjedila je sasvim nepomično na samtenoj sofi s rukama stisnutima između butina. Na podu pokraj njenih nogu nalazila se fotografija s okvirom s uzorkom gljiva muhara.

Na fotografiji je bila Evelynina sestra. Sjedila je između roditelja i sunce se zrcalilo u njenim velikim naočalama.

Sestra je imala možda četiri, pet godina na toj slici, razmišlja Joonu. Dakle fotografija nije starija od godinu dana.

Evelyn je tvrdila da Josef godinama nije bio u kolibi, ali pod hipnozom je opisao tu fotografiju.

Naravno, možda postoji nekoliko kopija te fotografije u takvom okviru, pomisli Joonu. A moguće je i da su tu sliku selili okolo. A možda je i Josef bio u kolibi, a da to Evelyn nije znala.

Ali, reče sam sebi, možda je to ono što ne štima u njenoj priči. Nije nemoguće.

"Evelyn", kaže Joonu. "Zanima me nešto što si maloprije rekla."

Začuje se kucanje navratima. Evelyn se uplaši, cijelo joj se tijelo

stisne. Joonu ustane i otvori vrata. Tamo stoji glavni tužitelj Jens Svanehjälmski, koji ga zamoli da izađe.

"Pustit ću je", kaže Jens. "Ovo su gluposti, nemamo apsolutno ništa, samo nevažće ispitivanje njenog brata u kojem on sugerira da je ona..."

Jens utihne kad ga Joonu pogleda.

"Nešto ti je palo na pamet", kaže. "Zar ne?"

"Nije važno", odgovori Joonu.

"Laže li ona?"

"Ne znam, možda..."

Jens prijeđe rukom preko brade, razmisli.

"Daj joj sendvič i šalicu čaja", kaže na kraju. "A onda imaš još sat vremena prije nego što odlučim hoćemo li je zadržati ili ne."

"Nisam siguran da će to što mislim donijeti neke rezultate."

"Ali pokušat ćeš?"

Joonu stavi plastičnu čašu s engleskim čajem i sendvič na salveti pred Evelyn pa sjedne na svoje mjesto.

"Mislio sam da si možda malo ogladnjela", kaže.

"Hvala", odgovori ona i nekoliko sekundi izgleda malo sretnije.

Ruka joj drhti dok jede sendvič i mete mrvice sa stola.

"Evelyn, u vikendici tvoje tete ima jedna fotografija u okviru koji izgleda kao gljiva."

Evelyn kimne:

"Kupila je taj okvir u Mori, mislila je da će dobro pasati u vikendici i..."

Utihne i puhne u čaj. "Imate li još takvih okvira?"

"Ne", uz osmijeh će ona.

"Je li se fotografija oduvijek nalazila tamo u vikendici?"

"Na što ciljaš?" upita ga slabašnim glasom.

"Ni na što, samo na to da je Josef govorio o toj slici, znači da ju je vidio, pa sam pomislio da si možda nešto zaboravila."

"Nisam."

"Samo to", kaže Joonu i ustane. "To je sve?"

"Evelyn, ja ti vjerujem", kaže Joonu ozbiljno.

"Izgleda da svi misle da sam i ja umiješana."

"Ali nisi - zar ne?"

Ona odmahne glavom.

"Ne na taj način", kaže Joonu.

Ona brzo obriše suze s obraza.

"Josef je jednom došao u vikendicu, došao je taksijem, donio je tortu", kaže napuklim glasom. "Za tvoj rođendan?"

"Ne... bio je njegov rođendan."

"Kad je to bilo?" upita Joonu. "Prvog studenog."

"Znači, prije otprilike mjesec dana", kaže Joonu. "I što se dogodilo?"

"Ništa", odgovori ona. "Iznenadio me."

"Nije rekao da će doći?"

"Nismo bili u kontaktu."

"Zašto ne?"

"Trebalo mi je da budem sama."

"Tko je sve znao da si u vikendici?"

"Nitko osim Soraba, mog dečka... hoću reći, on me ostavio, sad smo samo prijatelji, ali mi pomaže, svima je rekao da sam kod njega, javlja se kad mama nazove i..."

"Zašto?"

"Da imam mira."

"Je li Josef došao više puta?"

"Ne."

"Ovo je važno, Evelyn."

"Nije došao više puta", odgovori ona. "Zašto si lagala o tome?"

"Ne znam", prošapće ona. "O čemu si još lagala?"

13.

srijeda, 9. prosinca, poslijepodne

Erik hoda među osvijetljenim štandovima božićnog odjela robne kuće NK. Jedna žena u crnom tiho razgovara s klijentom. Otvori ladicu i izvadi par komada nakita na baršunastom jastučiću. Erik zastane ispred jednog štanda i gleda ogrlicu marke Georg Jensen. Teški trokuti zaobljenih rubova spojeni u vjenčić. Težak sjaj poput platine, iako se radi o srebru. Erik pomisli kako bi ogrlica lijepo izgledala na Simoneinu uskom vratu i odluči da će joj je kupiti kao božićni poklon.

Dok trgovkinja zamata nakit u tamnocrveni sjajni papir, Eriku počne tupo zujati mobitel u džepu. Zvuk se odbija od drvene kutijice s Indijancem i papigom. Izvadi mobitel i javi se, a da nije prvo pogledao zaslon da vidi tko zove.

"Erik Maria Bark."

Nešto čudno krči i u pozadini se čuju božićne pjesme.

"Halo?" kaže.

A onda se čuje tihi glas:

"Je li to Erik?"

"Da, ja sam", kaže on.

"Zanimalo bi me..."

Eriku se učini da u pozadini čuje hihot.

"S kim razgovaram?" kaže oštro.

"Čekajte malo, doktore. Samo sam nešto htio pitati", kaže, sada vrlo očito, posprdan glas.

Erik je upravo htio prekinuti vezu, kad ta osoba odjednom poviče:

"Hipnotiziraj me! Hoću da me..."

Erik naglo odmakne mobitel od uha. Prekine vezu i pokuša vidjeti tko je to nazvao, ali broj ne piše. Pištanje, dobio je poruku. I ona je s tajnog broja. Otvori je i pročita: Možeš li hipnotizirati leš?

Erik uzme poklon u maloj crno-bijeloj vrećici i smušen krene prema izlazu. U foajeu koji izlazi na Hamngatan pogleda se s jednom ženom u velikom crnom kaputu. Ona stoji ispod velike božićne jelke

obješenih grana koja se uzdiže do trećega kata i gleda Erika. Nikada je prije nije vidio, ali pogled joj je sasvim očito neprijateljski.

Jednom rukom otvori poklopac drvene kutijice koju nosi u džepu kaputa, izvadi jednu kapsulu codeisana, prinese je ustima i proguta.

Izađe na prohladni zrak. Ljudi se guraju ispred izloga. Patuljci koji pomažu Djedu Božićnjaku plešu po krajoliku od slatkiša. Jedna karamela s velikim ustima pjeva božićnu pjesmu. Djeca iz vrtića u žutim prslucima preko debelih skijaških odjela sve to gledaju u tišini.

Mobitel mu ponovno zazvoni, ali ovoga je puta pogledao koji je broj prije nego što se javio. Vidi da zove netko iz Stockholma, pa kaže upitno:

"Erik Maria Bark."

"Dobar dan, ja sam Britt Sundstrom. Radim za Amnesty International."

"Dobar dan", odgovori on pitajući se o čemu se radi.

"Htjela bih znati je li vaš pacijent imao ikakve mogućnosti da odbije hipnozu."

"Što ste rekli?" upita Erik gledajući velikog puža u izlogu koji vuče sanjke pune poklona.

Srce mu počne jače lupati, u ustima osjeti kiselinu.

"KUBARK, knjiga s uputama CIA-e za mučenje koje ne ostavlja tragove, navodi hipnozu kao jednu od..."

"Odgovorna je liječnica procijenila..."

"Hoćete reći da vi uopće niste odgovorni?"

"Mislim da ne bih trebao komentirati", kaže on.

"Već ste prijavljeni policiji", kaže mu ona kratko.

"A tako", odgovori on tiho i prekine vezu.

Polako krene prema Sergels torgu, osvjetljenom staklenom stupu u njegovu centru i Kulturhusetu, vidi božićni sajam i čuje kako netko na trubi svira "Tihu noć". Skrene na Sveavagen i prođe pokraj niza turističkih agencija. Zastane ispred trgovine Seven-Eleven i pogleda naslovnice tabloida:

DIJETE POD HIPNOZOM BILO PRISILJENO PRIZNATI DA JE UBILO SVOJU OBITELJ

SKANDALOZNA HIPNOZA

ERIK MARIA BARK RISKIRAO DJEČAKOV ŽIVOT

Erik osjeti kako mu srce lupa u sljepoočnicama, požuri dalje,

izbjegava gledati ljude oko sebe. Prođe pored mjesta gdje je ubijen Olof Palme. Tri crvene ruže leže na prljavoj spomen-ploči. Čuje kako netko viče za njim i brzo skrene u ekskluzivni dućan hi-fi-opreme. Umor, koji je maloprije osjećao kao opijenost, sada je prešao u grozničavost, mješavinu nervoze i očaja. Ruke mu drhte dok uzima još jednu tabletu codeisana, jakog sredstva protiv bolova. Želudac ga zaboli kad se kapsula otopi i prašak uđe u sluznicu.

Na radiju je upravo diskusija o tome treba li zabraniti hipnozu u terapijske svrhe. Jedan čovjek priča kako su ga jednom hipnotizirali da misli da je Bob Dylan.

"Naravno, znao sam da to nije istina", kaže otegnuto. "Ali sam svejedno bio, ono, prisiljen to reći, znao sam da sam hipnotiziran, vidio sam frenda kako sjedi tamo i čeka i svejedno sam mislio da sam Dylan, pričao sam engleski, nisam se mogao spriječiti, mogao sam priznati bilo što."

Ministar pravosuđa kaže na svom smalandskom naglasku:

"Primjena hipnoze kao metode pri ispitivanju bez sumnje je narušavanje osobnih prava."

"Znači, Erik Maria Bark prekršio je zakon", upita novinar oštro.

"Tužiteljstvo se sada time bavi..."

Erik izađe iz trgovine, skrene u jednu sporednu ulicu i nastavi dalje do Luntmakargatana.

Znoj mu curi leđima kad se zaustavi ispred ulaznih vrata zgrade u Luntmakargatanu 73, utipka šifru i uđe. Drhtavim rukama traži ključeve dok ga lift vozi gore. Otključa vrata stana, teturajući uđe u dnevnu sobu, pokuša se svući, ali stalno pada udesno.

Upali televizor i vidi predsjednika Švedske udruge za kliničku hipnozu kako sjedi u studiju. Erik ga vrlo dobro poznaje, mnogi njegovi kolege loše su prošli zbog predsjednikove oholosti i karijerizma.

"Isključili smo Barka prije deset godina i on nije dobrodošao u našoj udruzi", kaže predsjednik uz mali osmijeh.

"Utječe li ovo na opće mišljenje o ozbiljnoj hipnozi?"

"Svi se naši članovi drže strogih etičkih pravila", odgovori on superiornim tonom. "Pa Švedska ima zakone protiv šarlatanstva."

Erik se skine nespretnim pokretima i sjedne na sofu da se odmori. Ponovno otvori oči kad začuje zviždanje i dječje glasove iz televizora.

Na suncem obasjanom školskom dvorištu stoji Benjamin. Obrve su mu nabrane, uši i nos crveni, ramena podignuta, izgleda kao da se smrzava.

"Je li te tata ikada hipnotizirao?" upita ga reporter.

"Molim? Mmm... ne, pa valjda vam je jasno da nije..."

"Kako znaš?" prekine ga reporter. "Ako te hipnotizirao, nije sigurno da si bio svjestan toga?"

"Ne, naravno", naceri se Benjamin, iznenađen takvim navaljivanjem.

"Kako bi se osjećao da se pokaže da je to učinio?"

"Ne znam."

Obrazi su mu se zarumenjeli.

Erik ugasi televizor, ode u spavaću sobu, sjedne na krevet, svuče hlače i stavi drvenu kutijicu s papigom u ladicu noćnog ormarića.

Ne želi razmišljati o čežnji koju je osjetio dok je hipnotizirao Josefa Eka i slijedio ga u duboko plavo more.

Erik legne, ispruži ruku da uzme čašu s vodom s ormarića, ali zaspi prije nego što je došao do nje.

Probudi se i u polusnu pomisli na svog tatu kako je nastupao na dječjim zabavama u onom fraku dok mu je znoj tekao preko obraza. Pravio je figure od balona i izvlačio šareno cvijeće iz šupljeg štapa. Kad je ostario i preselio se iz kuće u Sollentuni u starački dom, čuo je da se Erik bavi hipnozom i htio da pripreme jednu točku zajedno. On kao lopov džentlmen, a Erik kao estradni hipnotizer koji će natjerati ljude da pjevaju kao Elvis i Zarah Leander.

Odjednom se sasvim razbudio, vidi Benjamina pred sobom kako se smrzava na školskom dvorištu pred prijateljima iz razreda i profesorima, televizijskom kamerom i onim nasmiješenim reporterom.

Uspravi se, osjeti kako mu u želucu gori, uzme mobitel s noćnog ormarića i nazove Simone.

"Galerija Simone Bark", javi se ona. "Bok, ja sam", kaže Erik. "Samo malo."

Čuje ju kako hoda preko drvenog poda i zatvara vrata ureda za sobom. "Što se događa?" upita ona. "Benjamin me nazvao i..."

"Počela je medijska hajka i..."

"Hoću reći", prekine ga ona, "što si učinio?"

"Liječnica koja je bila odgovorna za pacijenta zamolila me da ga hipnotiziram."

"Ali priznavanje ubojstva pod hipnozom je..."

"Slušaj me", prekine je on. "Možeš li me saslušati?"

"Da."

"Nije to bilo nikakvo ispitivanje", počne Erik. "Ma nije važno kako to definiraš..." Utihne. On sluša njeno disanje. "Oprosti", kaže ona tiho.

"To nije bilo nikakvo ispitivanje, policija je trebala neki znak, bilo što, jer su mislili da život djevojke ovisi o toj informaciji i liječnica koja je tada bila odgovorna za pacijenta procijenila je da je rizik za njegov život neznatan."

"Ali..."

"Mislili smo da je on žrtva i pokušali spasiti njegovu sestru."

Utihne i čuje Simone kako diše.

"U što si se uvalio?" kaže zatim nježnim glasom.

"Sve će biti u redu."

"Da?"

Erik ode u kuhinju, pomiješa analgetik s vodom i popije lijek za čir s tom slatkim tekućinom.

14.

četvrtak, 10. prosinca, večer

Joona promatra prazni mračni hodnik. Večer je, skoro osam sati, sam je na odjelu. U svim prozorima sjaje adventske zvijezde i električni svijećnjaci stvaraju nježno, zaobljeno dvostruko svjetlo koje se zrcali u crnom staklu. Anja je stavila zdjelicu s božićnim slatkišima na njegov pisaći stol i dok je pisao svoje komentare u zapisnik ispitivanja Evelyn, pojeo ih je puno i previše.

Nakon što se otkrila njena prva laž, tužitelj ju je odlučio zadržati u pritvoru. Obavijestio ju je da je osumnjičena za umiješanost u ubojstva i da ima pravo na branitelja. Kad je privedena, počeo je teći rok od tri dana prije nego što mora biti donesena odluka o zadržavanju u pritvoru. Do tada moraju imati čvrstu opravdanu sumnju protiv nje, sud mora smatrati da postoji mogućnost da je kriva, u suprotnome će biti puštena na slobodu.

Joona vrlo dobro zna da Evelynine laži ne moraju značiti da je kriva za zločin, ali ovo mu da je tri dana vremena da istraži što to ona skriva i zašto.

Isprintao je zapisnik, stavio ga na hrpu pošte koja će sutra biti poslana tužitelju, provjerio je li mu pištolj zaključan u ormariću za oružje, odvezao se liftom dolje, izašao iz policijske zgrade i sjeo u auto.

Negdje na Fridhemsplanu čuo je da mu zvoni mobitel, ali ga iz nekog razloga nije uspio izvući iz džepa kaputa. Propao mu je u podstavu kroz rupu u džepu. Svjetlo semafora promijeni se u zeleno i auti iza njega počnu trubiti. Zaustavi auto na autobusnom stajalištu ispred restorana Hare Krishna, istrese mobitel iz podstave i nazove taj broj.

"Ovdje Joona Linna, maloprije ste me nazvali."

"Da, dobro da si nazvao", kaže asistent u policiji Ronny Alfredsson.
"Ne znamo točno što da radimo."

"Jeste li razgovarali s Evelyninim dečkom Sorabom

Ramadanijem?"

"Da, ništa od toga."

"Jeste provjerili da možda nije na poslu?"

"Ma nije u tome problem", kaže Ronny. "Tu je on, u stanu, ali ne želi otvoriti vrata, ne želi razgovarati s nama. Viče nam da se gubimo, da smetamo susjedima, da ga napadamo zato što je musliman."

"Što ste mu rekli?"

"Ma ništa, samo da trebamo pomoć oko nečega, sve smo napravili točno kako si rekao."

"Shvaćam", kaže Joono.

"Smijemo provaliti?"

"Dolazim. Pustite ga na miru."

"Da te čekamo u autu ispred zgrade?"

"Da, molim vas."

Joono uključi žmigavac, okrene auto, prođe pokraj nebodera u kojem je sjedište dnevnih novina Dagens Nyheter te izađe na most Västerbron. U mraku toliko sjaje svi prozori i svijeće u njima da je nebo postalo samo siva magličasta kupola nad gradom.

Ponovno razmišlja o istrazi mjesta zločina i kako ima nešto čudno u svemu tome. Neke se stvari jednostavno ne uklapaju. Dok stoji na crvenom u Heleneborgsgatanu, Joono iskoristi priliku da pregleda mapu koja leži na suvozačkom sjedalu. Brzo lista po fotografijama iz svlačionice. Tri tuša bez pregrada. Bljeskalica je zabljesnula bijele pločice. Na jednoj se slici vidi metla za uklanjanje vode s drvenim drškom. Naslonjena je na zid. Gumeni dio na kraju okružen je velikom lokvom krvi, vode i prljavštine, dlaka, flastera, a tu je i bočica gela za tuširanje.

Kod odvoda leži cijela ruka. Odrezani vrh koji se vidi okružen je hrskavicom i razrezanim mišićnim tkivom. Lovački nož slomljena vrha leži na podu.

Igla je pronašao vrh uz pomoć kompjutorske tomografije, ostao je zaboden u zdjeličnoj kosti Andersa Eka.

Njegovo izmrcvareno tijelo ostavljeno je na podu između drvene klupice i ulubljenih limenih ormarića. Jedan crveni gornji dio trenirke visi na vješalici. Posvuda krv, na podu, vratima, klupama.

Joono bubnja po volanu čekajući zeleno i razmišlja o tome kako su tehničari pronašli gomilu tragova, otisaka prstiju, tkiva i dlaka. Radi se

o enormnim količinama DNK od stotina osoba, ali još uvijek nisu pronašli ništa što bi Josefa Eka moglo povezati s tim mjestom. Mnogi uzorci koji su skupljeni bili su prljavi ili toliko izmiješani da je to samo otežavalo laboratorijsku analizu.

Objasnio je forenzičarima da se trebaju koncentrirati na to da pronađu očevu krv na Josefu Eku. Velike količine krvi koje su prekrivale njegovo tijelo na onom drugom mjestu zločina ništa ne znače. Svi u kući bili su umrljani krvlju nekog drugog člana obitelji. Josef je imao sestrine krvi po sebi i to nije čudno, kao ni to da je ona imala njegove krvi po sebi. Ali ako pronađu očevu krv na Josefu ili Josefove tragove u svlačionici, mogu ga povezati s oba mjesta zločina. Za podizanje optužnice dovoljno je da pronađu njegove tragove u svlačionici.

Već u bolnici Huddinge liječnica po imenu Sigrid Krans dobila je upute od Centra za kriminalistička vještačenja u Linkopingu koji rade DNK-analize u Švedskoj da treba skupiti sve biološke karakteristike Josefa Eka.

Kod parka Hogalid Joona nazove Erixona, vrlo debelog kriminalističkog tehničara odgovornoga za mjesto zločina u Tumbi.

"Prestani", javi se težak glas.

"Erixon?" našali se Joona. "Erixon? Pokazuješ li znakove života?"

"Spavam", dobije umorni odgovor.

"Sorry."

"Nema veze, idem sad kući."

"Jeste li pronašli kakve Josefove tragove u svlačionici?" upita Joona.

"Ne."

"Naravno da jeste."

"Ne", odgovori Erixon.

"Mislim da nisi dobro obavio posao."

"Nisi u pravu", odgovori Erixon mirno.

"Jesi stisnuo naše prijatelje u Linkopingu?" upita Joona.

"Svom težinom", odgovori Erixon.

"I?"

"Nisu našli očev DNK na Josefu."

"Ni njima ne vjerujem", kaže Joona. "Pa bio je sav natopljen..."

"Ni kap", prekine ga Erixon.

"To ne može biti."

"Jebeno su zadovoljno zvučali kad su mi to rekli."

"Ovi iz Linköpinga?"

"Da, rekli su da nije bilo ni mikrokapljice, ništa."

"Ma... nije moguće da toliko nemamo sreće."

"Moguće je, moguće."

"Ne."

"Priznaj poraz", kaže mu Erixon.

"OK."

Prekinu razgovor i Joonu pomisli da ono što se čini zagonetno ponekad samo ovisi o slučajnostima. Napadačev pristup na oba mjesta zločina izgleda identičan: suludi, agresivni napadi nožem, rezovi i ubodi. Zato je i vrlo čudno, ako je Josef počinitelj, da nisu pronašli očevu krv na njemu. Trebao bi biti toliko natopljen krvlju da bi privukao pozornost, pomisli Joonu i ponovno nazove Erixona.

"Da."

"Sjetio sam se nečega."

"Nakon dvadeset sekundi?"

"Jeste pregledali žensku svlačionicu?"

"Nitko nije bio tamo - vrata su bila zaključana."

"Ali žrtva je očito imala ključeve."

"Ali..."

"Provjerite odvod u ženskim tuševima", kaže Joonu.

Nakon što je zaobišao Tantolunden, Joonu skrene i parkira ispred nebodera koji gledaju na park. Osvrne se oko sebe da vidi gdje su policajci parkirali, provjeri adresu i razmisli je li moguće da su Ronny i njegov kolega možda pokucali na kriva vrata. Nasmiješi se. To bi objasnilo zašto ih Sorab nije htio pustiti unutra, jer on i nije Sorab.

Večernji je zrak prohladan. Brzo krene prema ulazu razmišljajući kako je Josef pod hipnozom opisao sve što se događalo u kući. Ako je to istina i stvarno se sve tako odvijalo, onda Josef nije ništa učinio kako bi sakrio svoj zločin, nije se zaštitio. Nije mislio na posljedice, krv je slobodno prskala i po njemu.

Joonu pomisli kako je Josef Ek možda pod hipnozom samo opisao taj osjećaj, neshvatljivi, suludi kaos, dok je tjelesno tamo ustvari sve imao pod kontrolom, svemu pristupio metodično, bio odjeven u kišnu kabanicu i istuširao se u ženskoj svlačionici prije nego što je otišao

kući.

Mora razgovarati s Daniellom Richards, mora saznati što ona misli kad bi se Josef Ek mogao dovoljno dobro osjećati da može podnijeti ispitivanje.

Joona uđe, izvadi mobitel i ugleda svoje lice u crnim poljima crno-bijele šahovnice koju tvore pločice. Blijedo hladno lice, ozbiljan pogled i plava raščupana kosa. Pred liftom ponovno nazove Ronnyja, ali on se ne javlja. Možda su pokušali još jednom i Sorab ih je sada pustio unutra. Joona se odveze do šestoga kata, pričekava da jedna mama s dječjim kolicima uđe u lift, zatim priđe Sorabovim vratima i pozvoni.

Pričekava trenutak, pokuca, pričekava nekoliko sekundi, odmakne vratašca otvora za poštu i kaže:

"Sorab? Ja sam Joona Linna, policajac, inspektor Kriminalističke policije."

Unutra su začuje nešto, kao da je netko bio naslonjen na vrata, ali sada se naglo odmaknuo.

"Ti si jedini znao gdje je Evelyn", nastavi Joona.

"Ja nisam ništa učinio", kaže duboki muški glas iz stana.

"Ali rekao si..."

"Ja ništa ne znam", poviče muškarac.

"U redu je", kaže Joona. "Ali htio bih da otvoriš vrata i u lice mi kažeš da ništa ne znaš."

"Odlazi."

"Otvori vrata."

"Ma... ostavite me već jednom na miru, nemam ja nikakve veze sa svim tim, ne želim biti umiješan."

Glas mu je očajan. Utihne, diše, udari šakom u nešto.

"Evelyn je dobro", kaže Joona.

Vratašca proreza za poštu malo zazveče.

"Mislio sam..."

Utihne.

"Moramo razgovarati s tobom."

"Je li istina da se Evelyn ništa nije dogodilo?"

"Otvori vrata."

"Već sam ti rekao da neću."

"Bilo bi dobro kad bi mogao poći sa mnom."

Na trenutak nastupi tišina.

"Je li on bio ovdje više puta?" upita Joona odjednom.

"Tko?"

"Josef."

"Tko je to?"

"Evelynin brat."

"Nije bio ovdje", kaže Sorab.

"Tko je onda bio ovdje?"

"Kako ne razumiješ da neću razgovarati s tobom?"

"Tko je bio ovdje?"

"Jesam rekao da je netko bio ovdje? Nisam, samo me pokušavaš prevariti."

"Ne pokušavam."

Ponovno nastupi tišina. A onda se začuje glasno ispuhivanje nosa.

"Je li mrtva?" upita Sorab. "Je li Evelyn mrtva?"

"Zašto to pitaš?"

"Ne želim razgovarati s tobom."

Koraci se udalje prema unutrašnjosti stana, zatim se začuje kako se vrata zatvaraju. Potom tutnjanje glasne glazbe. Dok Joona silazi stepenicama, razmišlja kako netko mora da je uplašio Soraba i natjerao ga da kaže gdje se Evelyn skriva.

Joona izađe na hladni zrak i ugleda dva muškarca s jaknama na kojima piše "Pro Gym" kako stoje pokraj njegova auta. Kad ga čuju da dolazi, okrenu se. Jedan sjedi na haubi s mobitelom na uhu. Joona napravi brzu procjenu. Obojica imaju tridesetak godina. Ovaj koji sjedi na haubi ima obrijanu glavu, dok drugi ima frizuru kao školarac. Joona procijeni da ovaj s dječaćkom frizuricom ima više od sto kila. Možda trenira aikido, karate ili kickboxing. Vjerojatno je na steroidima, pomisli Joona. Drugi bi mogao imati nož, ali vjerojatno nema pištolj.

Tanki sloj snijega prekriva travu.

Joona skrene kao da ih nije primijetio i krene prema osvjetljenoj stazi.

"Stari", poviče jedan od njih.

Joona se pravi da ne čuje, nastavi prema stepenicama pokraj ulične svjetiljke i zelene kante za smeće.

"Ne ideš autom?"

Joona zastane i baci pogled prema zgradi. Shvati da muškarac koji sjedi na haubi razgovara sa Sorabom na mobitel i da Sorab sve gleda s prozora.

Veći muškarac oprezno mu se počne približavati, i Joona se okrene te mu krene u susret.

"Ja sam policajac", kaže.

"A ja sam mali majmun", odgovori ovaj.

Joona brzo ponovno izvadi mobitel i nazove Ronnyja. "Sweet Home Alabama" zasvira u džepu tipa, koji ustane s haube, široko se nasmiješi, izvadi Ronnyjev mobitel i javi se.

"Da, ovdje murjak."

"Što se događa?" upita Joona.

"Pustit ćeš Soraba na miru - on ne želi razgovarati s tobom."

"Mislite li da mu pomažete time što..."

"Ovo je upozorenje", prekine ga tip. "Jebe mi se tko si, ali drži se podalje od Soraba."

Joona shvati da bi situacija mogla biti opasna, sjeti se da je zaključao pištolj u ormar u policiji i osvrne se oko sebe da pronade nešto čime bi se mogao braniti.

"Gdje su moji kolege?" upita mirnim glasom.

"Jesi me čuo? Pustit ćeš Soraba na miru."

Muškarac preko puta njega brzo prijeđe rukom preko dječачke frizure, počne ubrzano disati, okrene se u stranu, malo mu se približi te podigne petu nekoliko centimetara u zrak.

"Trenirao sam kad sam bio mlađi", kaže Joona. "Ako me napadneš, branit ću se i uhititi vas."

"Usrali smo se od straha", kaže onaj koji sjedi na autu.

Joona ne skida pogled s muškarca s dječачkom frizuricom.

"Mislio si me udariti u noge", kaže Joona. "Jer znaš da si previše nespretan za visoke udarce nogom."

"Idiot", promrmlja muškarac.

Joona se pomakne udesno kako bi imao otvoren prolaz.

"Ako me odlučiš udariti nogom", nastavi Joona, "neću uzmaknuti kako si navikao, nego ću umjesto toga krenuti naprijed na koljeno tvoje druge noge i dok padaš unatrag, laktom ću te opaliti u vrat."

"Joj, što sere", kaže muškarac na autu.

"Da", naceri se drugi.

"Ako ti jezik bude vani, pregrist ćeš ga", nastavi Joono.

Muškarac s dječičkom frizurou malo se zaljula i zamahne prema Jooni, ali puno sporije nego što je Joono očekivao. Kad je ovaj tek počeo okretati bok, Joono je već napravio prvi pokret. I prije nego što se noga ispružila i pogodila svoj cilj, Joono je svom snagom šutnuo pregib koljena noge na koju je muškarac sada bio oslonjen svom težinom. Ravnoteža mu ionako nije bila dobra, pa je pao unatrag istovremeno kad se Joono okrenuo i pogodio ga laktom u vrat.

15.

petak, 11. prosinca, jutro

Tek je pola šest ujutro kad u stanu nešto počne lupati. Za Simone je taj zvuk dio frustrirajućeg sna u kojemu mora podizati razne školjke i porculanske poklopce. Zna pravila, ali svejedno stalno nešto krivo radi. Neki dječak kuca po stolu i pokazuje joj što je sve pogrešno izabrala. Simone se okrene u snu, zastenje, otvori oči i istoga se trenutka potpuno razbudi.

Netko ili nešto lupa u stanu. Pokuša lokalizirati zvuk u mraku, leži sasvim nepomično i osluškuje, ali lupanje je prestalo.

Čuje kako Erik prigušeno hrče pokraj nje. U cijevima krčka. Vjetar udara o prozore.

Simone pomisli kako zvuk mora da je bio glasniji u snu i upravo tada ponovno počne lupati. Netko je u stanu. Erik je popio tablete i spava dubokim snom. Vani pokraj prozora prođe auto. Erikovo hrkanje stiža se kad ga uhvati za ruku. On se uz uzdah okrene u snu. Što je tiše moguće, ona ustane iz kreveta i iskrade se kroz vrata spavaće sobe, koja su bila poluotvorena.

Nešto svijetli u kuhinji. Dok prolazi hodnikom, vidi svjetlost kako lebdi u zraku poput plavog oblaka plina. Svjetlost iz hladnjaka. Vrata hladnjaka i zamrzivača širom su otvorena. Iz zamrzivača kapa voda i curi po podu. Iz paketa hrane koji se otapaju padaju kapljice na plastični podložak.

Simone osjeti kako je hladno u kuhinji. I osjeti miris cigaretnog dima.

Pogleda u hodnik.

I vidi da su ulazna vrata stana širom otvorena.

Požuri do Benjaminove sobe. Ali on leži i sasvim mirno spava. Neko vrijeme ostane tamo stajati i samo sluša njegovo ravnomjerno disanje.

Kad krene da zatvori ulazna vrata, srce joj skoro stane. Netko stoji na vratima. Kimne joj i nešto joj pruži. Treba joj nekoliko sekundi da

shvati da je to raznoslač novina. Pružao joj je jutarnje novine. Ona zahvali, uzme novine i kad konačno zatvori i zaključa vrata, shvati da joj cijelo tijelo drhti.

Upali sve svjetiljke i krene po stanu. Izgleda da ništa ne fali.

Kleči i briše vodu s poda kad Erik uđe u kuhinju. On ode po ručnik, baci ga na pod i počne brisati nogom.

"Sigurno sam mjesečario", kaže.

"Ne", kaže ona umorno.

"Hladnjak, uobičajena stvar - vjerojatno sam bio gladan."

"Ovo nije smiješno, ja imam lak san... probudim se svaki put kad se okreneš u krevetu ili prestaneš hrkati, probudim se kad Benjamin ide na zahod, čujem kad..."

"Onda si ti mjesečarila."

"Objasni mi onda zašto su ulazna vrata bila otvorena, objasni zašto..."

Utihne, ne zna da li da kaže ili ne.

"Osjetila sam miris cigareta ovdje u kuhinji", kaže na kraju.

Erik se nasmije, a Simone se ljutito zarumeni.

"Zašto ne vjeruješ da je netko bio ovdje?" upita ga iživcirano. "Nakon svih tih sranja koja su pisala o tebi u novinama? Nije nemoguće da je neki luđak provalio i..."

"Prestani", prekine je on. "To nema logike, Sixan. Tko bi ušao u naš stan, otvorio hladnjak i zamrzivač, popužio cigaretu i otišao?"

Simone baci ručnik na pod:

"Ne znam, Erik! Ne znam, ali netko je to učinio!"

"Smiri se", šaljivo će Erik.

"A što ti misliš da je bilo?"

"Smijem reći što ja mislim? Mislim, cigaretni dim, to nije nešto naročito čudno. Vjerojatno je neki susjed pušio uz kuhinjsku ventilaciju. Cijela kuća je povezana tom ventilacijom. Ili je neki gad pušio na stubištu bez obzira prema..."

"Ne moraš tako omalovažavati", reče Simone kratko.

"O Isuse, Sixan, ne pravi takvu predstavu od toga, stvarno mislim da nije ništa opasno i da ćemo brzo dobiti logično objašnjenje."

"Kad sam se probudila, imala sam osjećaj da je netko u stanu", kaže ona prigušeno.

On uzdahne i izađe iz kuhinje. Simone gleda prljavi ručnik kojim je

brisala pod oko hladnjaka.

Benjamin uđe u kuhinju i sjedne na svoje mjesto za stolom.

"Dobro jutro", kaže ona.

On uzdahne i spusti glavu u ruke.

"Zašto ti i tata lažete o svemu?"

"Ne lažemo", kaže ona.

"A ne."

"Ne vjeruješ nam?" On ne odgovori.

"Misliš na ono što sam rekla u taksiju kad smo..."

"Mislim na mnoge stvari", prekine je on. "Ne moraš vikati na mene."

"Ma zaboravi", uzdahne on.

"Ne znam što će biti sa mnom i tatom. Komplicirano je to", kaže ona. "Sigurno si u pravu da samo zavaravamo jedno drugo, ali to nije isto što i laganje."

"I evo, rekla si", kaže on tiho. "Muči li te još nešto?"

"Nemate nikakvih fotografija mene kad sam bio mali."

"Naravno da imamo", odgovori ona uz osmijeh. "Kad sam se tek rodio", kaže on.

"Pa znaš da sam prije imala pobačaje... ma, bili smo toliko sretni kad si se rodio da smo zaboravili slikati. Točno se sjećam kako si izgledao kad si se rodio, uši su ti bile naborane i..."

"Prestani", poviče Benjamin i ode u svoju sobu.

Erik uđe u kuhinju i rastopi još jedan analgetik u čaši vode.

"Što je s Benjaminom?" upita.

"Ne znam", prošapće ona.

Erik iskapi čašu nad sudoperom.

"Misli da mu lažemo o svemu", kaže ona.

"To misle svi tinejdžeri."

Erik tiho podrigne.

"Slučajno sam mu rekla da ćemo se rastati", kaže mu ona.

"Kako si to mogla učiniti?" upita je oštro.

"Samo sam rekla što sam tada osjećala."

"Kvragu, pa ne možeš misliti samo na sebe."

"Nisam ja ta koja misli samo na sebe, nisam ja ta koja spava okolo s praktikanticama, nisam ja ta..."

"Začepi", zaurla on.

"Nisam ja ta koja se kljuka tabletama kako bi..."

"Ništa ti ne znaš!"

"Znam da uzimaš jake tablete protiv bolova."

"Koje to veze ima s tobom?"

"Boli li te negdje, Erik? Reci mi ako..."

"Ja sam liječnik i mislim da to mogu procijeniti malo bolje od..."

"Ne možeš me prevariti", prekine ga ona.

"Kako to misliš?" nasmije se on.

"Ovisnik si, više ne vodimo ljubav zato što ti uzimaš sve te jake tablete koje..."

"Možda više ne želim voditi ljubav s tobom", prekine je on. "Zašto bih htio kad si cijelo vrijeme tako prokleta nezadovoljna mnome?"

"Onda je bolje da se rastanemo", kaže ona.

"Dobro", odgovori on.

Ne može ga ni pogledati, samo izađe iz kuhinje, osjeti kako joj se grlo stišće i boli je, kako joj suze naviru na oči.

Benjamin je zatvorio vrata svoje sobe i sluša muziku tako glasno da zidovi i vrata podrhtavaju. Simone se zaključa u kupaonicu, ugasi svjetlo i zaplače.

"U pičku materinu", čuje Erika kako viče iz hodnika, a onda se ulazna vrata otvore i zalupe.

16.

petak, 11. prosinca, jutro

Nije bilo ni sedam ujutro kad je Joonu Linnu nazvala liječnica Daniella Richards. Rekla mu je da je procijenila da bi Josef mogao biti spreman za kraće ispitivanje, iako je još uvijek smješten u sobi uz operacijsku dvoranu.

Kad Joona sjedne u auto da se odveze do bolnice, osjeti tupi bol u laktu. Pomisli na jučerašnju večer, kako je plava svjetlost policijskih vozila prelazila preko fasade zgrade na Tantolundenu gdje je stanovao Sorab Ramadani. Krupni muškarac s dječaćkom frizurom pljuvao je krv i mrmljao nešto kako se ugrizao za jezik dok su ga smještali na stražnje sjedalo patrolnog vozila. Ronny Alfredsson i njegov kolega Peter Jysk pronađeni su u skloništu u podrumu nebodera. Zatvorili su ih tamo prijeteci im nožem, odvezli njihov auto do drugog nebodera i ostavili ga tamo na parkiralištu.

Joona se vratio u neboder, pozvonio Sorabu na vrata, rekao da su njegovi tjelohranitelji uhićeni i da će provaliti ako mu smjesta ne otvori.

Sorab ga je pustio unutra, rekao mu da sjedne na plavu kožnu sofu, ponudio ga čajem od kamilice i ispričao se za postupke svojih prijatelja.

Bio je blijed, kosa mu je bila zavezana u rep. Bio je uplašen, neprestano je gledao oko sebe, ponovno se ispričao za sve što se dogodilo, ali i objasnio da u posljednje vrijeme ima puno problema.

"Zato sam", rekao je, "unajmio tjelohranitelje."

"Kakve probleme imaš?" upitao je Joona pijuckajući vrući čaj.

"Netko me želi uhvatiti."

Sorab je ustao i pogledao kroz prozor.

"Tko?" upitao je Joona.

Sorab mu je okrenutih leđa jednoličnim glasom rekao da ne želi razgovarati o tome.

"Moram li reći?" upitao je. "Zar nemam pravo šutjeti?"

"Imaš pravo šutjeti", potvrdio je Joono.

Sorab je slegnuo ramenima.

"Onda dobro."

"Ali vrlo bih rado čuo što imaš reći", pokušao je Joono. "Možda ti mogu pomoći, je li ti to palo na pamet?"

"Puno hvala", rekao je Sorab prema prozoru.

"Je li Evelynin brat..."

"Ne", prekinuo ga je Sorab.

"Znači, Josef Ek nije bio ovdje?"

"On nije njen brat."

"Tko je on onda?"

"Otkud ja znam, ali on nije njen brat, on je nešto drugo."

Nakon tih riječi, da Josef nije Evelynin brat, Sorab je ponovno postao nervozan, pričao je o nogometu, njemačkoj ligi i više nije odgovarao na pitanja. Joono se pitao što je to Josef rekao ili učinio Sorabu da ga je toliko uplašio da mu je rekao gdje je Evelyn.

Joono skrene, parkira ispred neurološke klinike, izađe iz auta, prođe kroz veliki ulaz, liftom se popne do petoga kata, produži hodnikom, pozdravi policajca koji je tu na straži pa uđe u Josefov sobu. Jedna žena ustane sa stolca pokraj kreveta i predstavi se:

"Lisbet Carlen. Ja sam iz službe socijalne skrbi, bit ću tu kao podrška Josefu tijekom ispitivanja."

"Dobro", kaže Joono i rukuje se s njom.

Ona ga gleda i Joono odjednom postane simpatična.

"Vi vodite ispitivanje?" upita ga zainteresirano.

"Da. Oprostite, zovem se Joono Linna, ja sam iz Kriminalističke policije, već smo razgovarali telefonom."

U sobi se u pravilnim razmacima čuje bućkanje iz pumpe koja je preko cijevi spojena na Josefovo punktirano plućno krilo. Drenaža stvara tlak koji više ne nastaje prirodno, tako da mu pluća mogu funkcionirati dok se ne zaliječe.

Lisbet tiho kaže kako je liječnica rekla da Josef mora ležati sasvim nepomično zbog rizika od novih krvarenja u jetri.

"Neću mu ugroziti život", kaže Joono i stavi mali diktafon na stolić pokraj Josefova lica.

Napravi upitnu gestu prema Lisbet, koja mu kimne. Uključi diktafon, opiše ispitivanje, da će Josef Ek biti ispitan samo radi

dobivanja informacija, da je petak 11. prosinca, 8 i 15 ujutro. Nakon toga nabroji koje se osobe nalaze u sobi.

"Bok", kaže Joono.

Josef ga gleda teškim očima.

"Zovem se Joono... ja sam policijski inspektor."

Josef zažmiri.

"Kako se osjećaš?"

Lisbet Carlen pogleda kroz prozor.

"Možeš li spavati od ovog aparata koji bućka?" upita.

Josef polagano kimne.

"Znaš li zašto sam ovdje?"

Josef otvori oči i polagano odmahne glavom. Joono čeka i promatra njegovo lice.

"Dogodila se nesreća", kaže Josef. "Cijeloj mojoj obitelji dogodila se nesreća."

"Nitko ti nije rekao što se dogodilo?" upita Joono.

"Možda malo", odgovori on slabašno.

"Odbija razgovarati sa psiholozima i službama socijalne skrbi", kaže Lisbet Carlen.

Joono pomisli koliko je drukčije Josefov glas zvučao pod hipnozom. Sada je odjednom tanak, gotovo nepostojeći i neprestano zvuči upitno.

"Mislim da znaš što se dogodilo."

"Ne moraš odgovoriti", kaže brzo Lisbet Carlen.

"Imaš petnaest godina", nastavi Joono.

"Da."

"Što si radio za svoj rođendan?"

"Ne sjećam se", kaže Josef.

"Jesi li dobio puno poklona?"

"Gledao sam televiziju", odgovori Josef.

"Jesi li otišao do Evelyn?" upita Joono neutralno.

"Da."

"Do njenog stana?"

"Da."

"Je li bila kod kuće?"

"Da."

Tišina.

"Ne, nije bila", kaže Josef oklijevajući.

"Gdje je bila?"

"U vikendici", odgovori on.

"Je li vikendica lijepa?"

"Nije lijepa... ali, ono, ugodna."

"Je li se razveselila?"

"Tko?"

"Evelyn."

Tišina.

"Jesi li nešto donio?"

"Tortu."

"Tortu? Je li bila fina?" On kimne.

"Je li i Evelyn bila fina torta?" nastavi Joono. "Za nju samo najbolje", kaže on. "Jesi li dobio poklon od nje?"

"Ne."

"Možda ti je otpjevala..."

"Nije mi htjela dati poklon", kaže on povrijeđeno. "Tako je rekla?"

"Da, tako je rekla", odgovori on brzo.

"Zašto?"

Tišina.

"Je li bila ljuta na tebe?" pita Joono. On kimne.

"Je li htjela da učiniš nešto što nisi mogao učiniti?" nastavi Joono tmurno.

"Ne, ona..."

Josef prošapće rečenicu do kraja.

"Ne čujem te, Josef."

Nastavi šaptati. Joono se primakne, nagne se nad njega pokušavajući čuti što kaže.

"Taj seronja!" zaurla mu Josef na uho.

Joono se odmakne, zaobiđe krevet, prijeđe rukom preko uha i pokuša se nasmiješiti. Josefovo je lice pepeljastosivo dok sikće:

"Pronaći ću ja tog jebenog hipnotizera i pregrist ću mu vrat, pronaći ću i njega i njegovu..."

Lisbet Carlen iz socijalne skrbi brzo priđe krevetu i pokuša isključiti diktafon.

"Josef! Imaš pravo šutjeti o..."

"Ne miješajte se u ovo", prekine je Joono.

Ona mu uputi uznemireni pogled pa kaže drhtavim glasom:

"Prije nego što ste počeli ispitivanje, trebali ste ga informirati..."

"Ne, niste u pravu, nema takvog zakona", kaže Joonu povišenim glasom. "On ima pravo na šutnju, to je istina, ali nije obavezno da ga moram informirati o tom pravu."

"Onda se ispričavam."

"U redu je", promrmlja Joonu i okrene se prema Josefu. "Zašto si ljut na hipnotizera?"

"Ne moram ti odgovoriti", reče Josef i pokuša pokazati na Lisbet Carlen.

17.

petak, 11. prosinca, jutro

Erik se sjuri niz stepenice i izađe iz zgrade. Zastane na Sveavägen. Osjeti kako mu se znoj na leđima počinje hladiti. Osjeća mučninu od očaja, ne može shvatiti kako je mogao biti tako glup da odgurne Simone od sebe samo zato što je uvrijeđen. Polako produži prema Odenplanu, sjedne na klupu ispred knjižnice, zrak je hladan, jedan muškarac spava malo dalje ispod gomile deka.

Erik ustane i krene kući, putem kupi kruh u pekarnici koja ima pravu kamenu peć i latte macchiato za Simone. Žuri natrag, velikim koracima preskače stepenice. Vrata su zaključana, izvadi svoje ključeve, otključa ih i odmah shvati da je stan prazan. Pomisli kako će dokazati Simone da mu može vjerovati. Koliko god vremena bilo potrebno, ali na kraju će je ponovno uvjeriti u to. Stoji uz kuhinjski stol i pije kavu, osjeti mučninu i uzme kapsulu loseca.

Još nije ni devet. Njegova smjena u bolnici počinje tek za nekoliko sati. Uzme knjigu i legne u krevet. Ali umjesto da čita, počne razmišljati o Josefu Eku. Zanima ga je li ga inspektor Joon Linna nagovorio da progovori.

Stan je prazan, napušten.

Želucem mu se širi mekani mir od tablete.

Ništa što je rečeno pod hipnozom ne može biti upotrijebljeno kao dokaz, ali Erik zna da je Josef rekao istinu, da je on taj koji je ubio obitelj, iako je motiv nejasan i ne zna zašto smatra da ga je sestra nagovorila na to.

Erik zatvori oči pa pokuša zamisliti kuću i obitelj. Evelyn mora da je odavno znala da joj je brat opasan, pomisli. S godinama je naučila živjeti s činjenicom da se on ne zna kontrolirati. Uvijek je nekako uspijevala nametati svoju volju pod rizikom da će on dobiti napadaj bijesa. Josef je bio dječak koji se tukao, na kojeg su vikali, ali on se svejedno tukao. Kao starija sestra nije imala nikakvu konkretnu zaštitu. Obitelj se nosila s Josefovima redovitim ispadima, pokušavala

živjeti s njima, ali nije shvatila ozbiljnost svega toga. Roditelji su možda jednostavno mislili da je agresivan zato što je dječak. Možda su okrivljavali sebe što su mu dopustili da igra brutalne videoigre i gleda horor-filmove.

Evelyn je napustila dom što je prije mogla, pronašla posao i vlastiti stan, ali zbog nečega je shvaćala da situacija postaje sve ozbiljnija. Odjednom se toliko uplašila da se sakrila u tetinoj vikendici i nosila pušku da se zaštiti.

Je li joj Josef prijetio?

Erik pokušava zamisliti njen strah kad je bila noću sama u vikendici, u mraku, s napunjenom puškom pokraj kreveta.

Pomisli na telefonski razgovor s Joonom Linnom nakon ispitivanja. Što se dogodilo kad je Josef došao tamo s tortom? Što joj je rekao? Što je osjećala? Je li se tek tada uplašila i nabavila pušku? Je li se nakon njegova posjeta počela bojati da će je ubiti?

Erik razmišlja o Evelyn. Vidi je pred sobom onakvu kako je izgledala ispred vikendice. Mlada žena u srebrnom prsluku, sivoj pletenoj vesti, izlizanim trapericama i tenisicama. Polagano hoda među drvećem, kosa joj je zavezana u rep. Lice je otvoreno, dječje. Mlita drži lovačku pušku. Puška se vuče po tlu, meko odskače preko borovnica i mahovine. Sunce sija kroz grane borova.

Odjednom Erik shvati. Da se Evelyn bojala, da je imala pušku da se obrani od Josefa, drukčije bi je nosila, a ne vukla za sobom dok se približavala kući.

Erik se sjeti da su joj koljena bila mokra, da je imala tamne mrlje od zemlje po trapericama.

Krenula je u šumu s puškom da se ubije, pomisli Erik.

Klečala je na mahovini s puščanom cijevi u ustima, ali se predomislila ili nije imala snage.

Kad ju je ugledao u šumarku kako vuče pušku za sobom kroz borovnice, vraćala se kući, natrag u život od kojeg je željela pobjeći.

Erik uzme telefon i nazove Joonu na mobitel.

"Da, ovdje Joon Linna."

"Bok, Erik Maria Bark."

"Erik? Mislio sam te nazvati, ali se toliko toga..."

"Nije važno", kaže Erik, "imam..."

"Samo da znaš", prekine ga Joon, "stvarno mi je žao zbog ove

medijske hajke, obećavam da ću otkriti tko se izbrbljao kad se stvari malo smire."

"Nije važno."

"Osjećam se krivim jer sam te nagovorio..."

"Sam sam odlučio, nikoga ne krivim."

"Osobno, što sada ne bih smio reći, i dalje mislim da je odluka da hipnotiziramo Josefa bila ispravna, još uvijek ništa ne znamo, ali to je možda spasilo Evelynin život."

"Zato te i zovem", kaže Erik.

"Zašto?"

"Nešto mi je palo na pamet. Imaš vremena?"

Erik čuje kako je Joonu nešto pomaknuo, zvuči kao da je izvukao stolac i sjeo.

"Da", kaže. "Imam vremena."

"Kad smo bili u Värmdöu u tetinoj vikendici", počne Erik. "Sjedio sam u autu i ugledao ženu među drvećem. Imala je pušku u ruci. Po nečemu sam shvatio da je to Evelyn i pomislio da bi moglo doći do opasne situacije ako je policija iznenadi."

"Da, mogla je pucati kroz prozor", kaže Joonu. "Da je pomislila da to Josef dolazi."

"Sad sjedim tu kod kuće i razmišljam o njoj", nastavi Erik. "Vidio sam je među drvećem. Hodala je polagano u smjeru kolibe i držala pušku u ruci, cijev se vukla po tlu."

"Da?"

"Nosi li tako pušku čovjek koji se boji za svoj život?"

"Ne", odgovori Joonu.

"Mislim da je otišla u šumu da se ubije", reče Erik. "Traperice su joj bile mokre na koljenima. Vjerojatno je klečala na vlažnoj mahovini i uperila pušku u čelo ili prsa, ali onda se predomislila ili nije imala snage, tako barem mislim."

Erik utihne. Čuje kako Joonu teško diše u slušalicu. Vani na ulici počne pištati autoalarm.

"Hvala", kaže Joonu. "Idem odmah porazgovarati s njom."

18.

petak, 11. prosinca, poslijepodne

Evelynino ispitivanje održat će se u jednom uredu Kriminalističke policije. Kako bi učinio tu sumornu prostoriju ugodnijom, netko je stavio na stol crvenu limenu kutiju s paprenjacima i svijećnjake iz IKEA-e na prozore. Evelyn i osoba koja je njena podrška za vrijeme ispitivanja sjede na stolcima kad Joonu započne ispitivanje.

"Znam da će ti moja pitanja biti teška, Evelyn", kaže on tiho i brzo je pogleda. "Ali bio bih ti zahvalan kad bi svejedno pokušala odgovoriti na njih što bolje možeš."

Evelyn ne odgovara, pogled joj je spušten na koljena.

"Jer mislim da ti se ne isplati šutjeti", nastavi blago.

Ona ne reagira, samo uporno bulji u koljena. Muškarac koji je tamo kao njena podrška, srednjih godina i s kratkim dlakama po obrazima, bezizražajno pogleda Joonu.

"Da počnem, Evelyn?"

Ona odmahne glavom. On čeka. Nakon nekog vremena ona podigne bradu i pogleda ga u oči.

"Otišla si u šumu s puškom da se ubiješ, zar ne?"

"Da", prošapće ona.

"Drago mi je da to nisi učinila."

"Meni nije."

"Jesi li i prije pokušavala?"

"Da."

"Prije tog dana?"

Ona kimne.

"Ali ne prije nego što je Josef došao s tortom?"

"Ne."

"Što je rekao?"

"Ne želim misliti o tome."

"O čemu? O tome što je rekao?"

Evelyn se uspravi na stolcu, usnice joj se stisnu.

"Ne sjećam se", kaže gotovo nečujno. "Sigurno nije bilo ništa posebno."

"Namjeravala si se ubiti, Evelyn", podsjeti je Joona.

Ona ustane, ode do prozora, isključi pa ponovno uključi svijećnjak, vrati se do stolca i sjedne prekriživši ruke preko trbuha.

"Zar me ne možete samo ostaviti na miru?"

"To želiš? Stvarno to želiš?"

Kimne, ali ga ne gleda.

"Trebaš pauzu?" upita je muškarac koji je tamo kao podrška svjedoku.

"Ne znam što je Josefu", kaže Evelyn tiho. "Nešto mu nije u redu u glavi. Uvijek je... kad je bio mali, tukao se, prejako, opasno. Uništio je sve moje stvari, nisam smjela ništa imati."

Usnice joj drhte.

"Kad je imao osam godina, pitao me hoću hodati s njim. To možda ne zvuči opasno, ali meni je bilo grozno, nisam htjela, ali on je zahtijevao da se ljubimo... bojala sam ga se, radio je čudne stvari, znao se ušuljati u moju sobu po noći i ugristi me do krvi. Počela sam se braniti, još uvijek sam bila jača od njega."

Obriše suze s obraza.

"Pa je onda napadao Bustera ako nisam radila što je htio... postajalo je sve gore i gore, htio mi je vidjeti grudi, htio se kupati sa mnom... ubio mi je psa i bacio ga s nadvožnjaka."

Ustane i uznemirena ode do prozora.

"Imao je možda dvanaest godina kad je..."

Glas joj se slomi i ona tiho zajeca pa nastavi.

"Pitao me hoću li staviti njegov pimpek u usta. Rekla sam mu da je odvratn. Onda je otišao do naše sestrice i udario je, imala je samo dvije godine..."

Evelyn plače, a onda se smiri.

"Bila sam prisiljena gledati kad je drkao, nekoliko puta svaki dan... Ako bih odbila, tukao je malu, rekao je da će je ubiti. Ubrzo, možda samo nekoliko mjeseci nakon toga, počeo je zahtijevati seks, svaki dan me to tražio, prijetio mi... ali ja sam se sjetila rješenja, rekla sam mu da je maloljetan i da je to onda zabranjeno, da ne mogu učiniti nešto što je zabranjeno."

Obriše suze s obraza.

"Mislila sam da će sve proći, odselila sam se od kuće, prošla je godina, ali onda me počeo zvati, rekao mi je da će uskoro navršiti petnaest. Tad sam se sakrila... ne znam kako je saznao da sam u vikendici..."

Odjednom zaplače otvorenih usta, glasno.

"O, Bože..."

"I onda ti je zaprijetio", kaže Joon, "zaprijetio ti je da će ubiti cijelu obitelj ako ne..."

"Nije to rekao!" poviče ona. "Rekao je da će početi s tatom. To je moja krivnja, sve je moja... samo želim umrijeti..."

Spusti se na pod i skvrči uza zid.

19.

petak, 11. prosinca, poslijepodne

Joona sjedi u svom uredu i na trenutak tupo bulji u dlanove. U ruci još uvijek drži telefon. Obavijestio je Jensa Svanehjälma da se Evelyn odjednom otvorila i ovaj ga je slušao bez riječi, teško uzdišući dok mu je Joona pričao stravičnu priču koja je vjerojatno motiv ubojstava.

"Iskreno rečeno, Joona", rekao je Jens poslije, "ovo je, nažalost, malo pretanko s obzirom na to da je Josef Ek optužio svoju sestru, mislim, mi trebamo priznanje ili materijalne dokaze."

Joona preleti pogledom preko ureda, protrlja lice pa nazove Josefovnu liječnicu Daniellu Richards kako bi izvidio kada pacijent nije toliko pod utjecajem sredstava protiv bolova, što bi bio povoljan trenutak da nastavi ispitivanje.

"Mora biti bistar u glavi", kaže Joona.

"Možeš doći u pet", kaže Daniella.

"Poslijepodne?"

"Dobiva novu dozu morfija oko šest. Planirana je oko večere."

Joona pogleda na sat. Pola tri.

"To mi odgovara", kaže.

Nakon razgovora s Daniellom Richards nazove Lisbet Carlen i obavijesti je o vremenu ispitivanja.

Ode do kuhinje, uzme jabuku iz košare s voćem i kad se vrati u ured, tamo, na njegovu mjestu, cijelim tijelom priklješten za pisaći stol, sjedi Erixon, kriminalistički tehničar odgovoran za mjesto zločina u Tumbi. Lice mu je crveno, umorno mahne Jooni i otpuhne.

"Stavi mi jabuku u usta, i evo ti svinje", kaže.

"Prestani", kaže mu Joona i zagriže jabuku.

"Zaslužujem to", kaže Erixon. "Otkako se otvorio onaj thai-restoran na uglu, udebljao sam se jedanaest kila."

"Imaju dobru hranu."

"Ne moraš mi reći."

"Kako je prošlo u ženskoj svlačionici?" upita Joona.

Erixon odmahne okruglom rukom:

"Ne smiješ reći što sam ti rekao, ali..."

Joona se široko nasmiješi.

"Vidjet ćemo", kaže diplomatski.

"OK", uzdahne Erixon i obriše znoj s obraza. "Pronašli smo kosu Josefa Eka u slivniku i tatinu krv u fugama na podu."

"Što sam ti rekao", kaže Joona blistajući. Erixon se nasmije i uhvati za vrat kao da će mu nešto puknuti. Dok se spušta liftom do foajea Vijeća Kriminalističke policije, Joona ponovno nazove Jensa Svanehjalma.

"Dobro da si nazvao", kaže Jens. "Gnjave me zbog te hipnoze, misle da bismo trebali prekinuti preliminarnu istragu protiv Josefa Eka, da će to samo koštati, a..."

"Samo malo pričekaj", prekine ga Joona.

"Ali ja sam odlučio da..."

"Jens?"

"Da?" odgovori on.

"Imamo materijalne dokaze", kaže Joona ozbiljno. "Josef Ek povezan je s prvim mjestom zločina i očevom krvi."

Tužitelj Jens Svanehjalm teško diše u slušalicu, zatim sabrano kaže: "Joona, nazvao si u posljednji čas."

"To je dovoljno", odgovori on. "Da."

Upravo su htjeli prekinuti vezu, kad je Joona rekao: "Nisam li ti rekao da sam bio u pravu?"

"Molim?"

"Zar ne da sam bio u pravu?"

U slušalici vlada tišina. A onda Jens kaže polagano i pedagoški: "Da, Joona, bio si u pravu."

Završe razgovor, s lica policijskog inspektora nestane osmijeh, prođe kroz staklena vrata prema dvorištu i ponovno pogleda na sat. Za pola sata mora biti u Nordijskome muzeju u Djurgårdenu.

Joona se popne stepenicama muzeja i produži dugačkim praznim hodnikom. Prođe pokraj stotina osvijetljenih staklenih vitrina, a da nijednu nije pogledao. Ne gleda uporabne predmete, nakit i umjetnička djela, ne primjećuje izložke, narodne nošnje i velike fotografije.

Čuvar je već postavio stolac ispred slabo osvijetljene vitrine. Bez

riječi Joona sjedne te kao i obično promatra krunu koju nose mladenke Laponaca. Krhka i prozirna širi se prema gore u savršenom krugu. Vrhovi podsjećaju na cvijet ili na par ruku spojenih ispruženim prstima. Joona polagano miče glavu, tako da svjetlost polagano prolazi kroz nju. Kruna je ispletana od korijenja, ručno rađena. Materijal je iskopan iz zemlje i sjaji poput kože, poput zlata.

Ovoga je puta Joona samo sat vremena sjedio pred vitrinom prije nego što je ustao, kimnuo čuvaru i polaganim koracima napustio Nordijski muzej. Tlo je prekriveno bljuzgavim crnim blatom, osjeća se miris dizela iz jednog broda ispod mosta. Polagano šeta prema Strandvágenu, kad mu zazvoni mobitel. Mrtvozornik Igla.

"Dobro da sam te uhvatio", kaže kratko kad se Joona javio.

"Je li obdukcija gotova?"

"Skoro, skoro."

Joona gleda jednog mladog tatu na pločniku kako neprestano naginje unatrag dječja kolica, što nasmijava dijete u njima. Jedna žena nepomično stoji na prozoru i gleda na ulicu. Kad im se pogledi sretnu, ona se odmah povuče u unutrašnjost strana.

"Jesi li pronašao nešto neočekivano?" upita Joona.

"Pa... ne znam..."

"Ali?"

"Ma ovo s rezom na trbuhu."

"Da?"

Čuje kako je Igla duboko udahnuo i kako je nešto zveknulo u pozadini.

"Pala mi kemijska", prošapće Igla i Joona čuje šuštanje u slušalici.

"Tijela su bila jako izmrcvarena", kaže Igla ozbiljnim glasom. "Pogotovo djevojčica."

"Znam to", kaže Joona.

"I mnoge su rane neopravdane, nanesene iz čiste zabave. To je ono što je užasno, ako mene pitaš."

"Da", kaže Joona i sjeti se kako je to izgledalo kad je došao na mjesto zločina.

Policajci u šoku, osjećaj kaosa u zraku. Tijela u kući. Sjeti se blijedih obraza Lillemor Blom dok je stajala i pušila drhtavih ruku. Sjeti se kako je krv prštala po prozorskim staklima i tekla preko stakla na vratima sa stražnje strane kuće.

"I što si saznao o rezu na trbuhu?"

Igla uzdahne.

"Pa, ono što smo i mislili. Razrezana je oko dva sata nakon smrti. Netko ju je okrenuo i otvorio stari carski rez."

Lista po papirima.

"Ali naš počinitelj nije znao puno o sectio caeserea. Kod Katje Ek radilo se o hitnom zahvatu, rez je išao okomito od pupka prema dolje."

"Da?"

Igla otpuhne.

"Inače se maternica uvijek poprijeko razreže, čak i ako je rez preko trbuha bio okomit."

"Ali to Josef nije znao", pita Joonu.

"Ne", kaže Igla. "Samo je otvorio trbuh, ne shvaćajući da se carski rez uvijek sastoji od dva zahvata, kroz trbuh pa kroz maternicu."

"Imaš li još nešto što bih odmah trebao znati?"

"Možda da se neuobičajeno dugo bavio tijelima, nije bilo kraja, iako je osjećao sve veći umor, nikada mu nije bilo dosta, isti intenzitet bijesa."

Nastupi tišina. Joonu hoda po Strandvägen. Ponovno se sjeti posljednjeg ispitivanja Evelyn.

"Htio sam samo potvrditi ovo s carskim rezom", kaže Igla nakon nekog vremena. "Da je rez napravljen oko dva sata nakon smrti."

"Hvala, Igla", reče Joonu.

"Sutra ću ti poslati cijeli zapisnik s obdukcije."

Kad je Joonu prekinuo vezu, pomisli kako mora da je užasno bilo odrastati uz Josefa Eka. Koliko se Evelyn morala osjećati nezaštićeno, a da i ne govorimo o njenoj sestrici.

Joonu se pokuša sjetiti što je Evelyn rekla o majčinu carskom rezu.

Sjeti se kako je sjedila na podu naslonjena na zid u sobi za ispitivanja dok je pričala o Josefovoj gotovo patološkoj ljubomori na sestricu.

"Josefu nešto nije u redu u glavi", šaptala je. "Oduvijek je bilo tako. Sjećam se kad se rodio, mami je bilo jako loše, ne znam o čemu se radilo, ali morali su napraviti hitni zahvat."

Evelyn je odmahнула glavom grizući usnice pa nastavila:

"Znate kako to ide?"

"Da, otprilike", odgovorio je Joonu.

"Ponekad... ponekad dođe do komplikacija kad se dijete rodi na takav način."

Evelyn ga je plaho pogledala.

"Misliš na nedostatak kisika i takve stvari?" upitao je Joonu.

Odmahnula je glavom i obrisala suze s obraza.

"Mislim na to da mama može imati psihičkih problema. Žena koja ima težak porođaj i onda je odjednom uspavaju kako bi je razrezali može teško osjećati povezanost s djetetom."

"Je li tvoju mamu obuzela poslijeporođajna depresija?"

"Ne baš", odgovorila je Evelyn dubokim glasom. "Moja mama je zapala u psihozu kad je rodila Josefa. U bolnici to isprva nisu shvatili, nego su je pustili kući s njim. Ja sam odmah primijetila. Sve je bilo krivo. Ja sam se morala brinuti za Josefa. Imala sam samo osam godina, ali ona se nije, brinula za njega, nije ga dirala, samo je ležala u krevetu i plakala, plakala, plakala."

Evelyn je pogledala Joonu i prošaptala:

"Mama je rekla da on nije njen, da je njeno dijete umrlo, i na kraju su je smjestili u bolnicu."

Evelyn se nasmiješila krajičkom usana:

"Mama se vratila nakon otprilike godinu dana. Pravila se da je sve ponovno normalno, ali ustvari ga je nastavila odbacivati."

"Znači, ne misliš da ti je mama ozdravila?" upitao je Joonu oprezno.

"Ozdravila je, jer kad je rodila Lisu, sve je bilo drukčije. Mama joj se veselila, sve je radila za nju."

"A ti si se morala brinuti o Josefu."

"Počeo je govoriti da ga je mama trebala roditi kako treba. Njemu je objašnjenje za nepravdu bilo to što se Lisa rodila 'iz pičke', a on nije. To je cijelo vrijeme ponavljao. Da je mama i njega trebala roditi iz, pičke, a ne samo..."

Nestalo joj je glasa. Okrenula je lice od njega i on je gledao njena podignuta napeta ramena, ali je se nije usudio dodirnuti.

20.

petak, 11. prosinca, večer

Začudo, na intenzivnom odjelu Karolinške nije vladala potpuna tišina kad je Joonu ušao. Cijeli odjel miriše po hrani i kolica s loncima od rostfraja, tanjurima, čašama i priborom za jelo stoje ispred zajedničke prostorije za osoblje. Netko je upalio televizor i Joonu čuje zveckanje tanjura.

Pomisli kako je Josef otvorio stari carski rez na majčinu trbuhu, otvorio vlastiti prolaz u život, prolaz koji ga je osudio na život bez majke, koji je bio uzrok što se majka nikada nije vezala uz njega.

Josef je rano počeo osjećati da nije kao druga djeca, bio je sam. Jedina koja ga je voljela i brinula se za njega bila je Evelyn. Nije mogao pristati da ga i ona odbije. I najmanji znak da se udaljava od njega izazivao je ispade očaja i bijesa koji je sve više bio usmjeren na voljenu mlađu sestru.

Joonu kimne Sunesson, koji stoji ispred vrata sobe u kojoj leži Josef Ek. Zaviri unutra i pogleda dječakovo lice. Vrećica s mokraćom napola je puna, a teški stalak za infuziju koji stoji uz krevet opskrbljuje ga tekućinom i krvnom plazmom. Stopala mu strše iz svijetloplave deke, tabani su mu prljavi, dlačice i mrvice zapele su za flastere koje su mu stavili preko posjeklina. Televizor je upaljen, ali izgleda da ga ne gleda.

Tajnica službe socijalne skrbi Lisbet Carlen već je u sobi. Još ga nije primijetila, stoji pokraj prozora i skuplja kosu kopčom.

Josefu je prokrvarila jedna rana, krv mu teče iz ruke i kaplje na pod. Jedna starija medicinska sestra nagnuta je nad njega, skida kompresu, ponovno spoji rubove rane, očisti krv te napusti prostoriju.

"Oprostite", kaže Joonu pokušavajući je uhvatiti kad je izašla na hodnik.

"Da."

"Kako mu je, kako se Josef Ek osjeća?"

"Pitajte odgovornu liječnicu", odgovori žena i ponovno krene.

"Hoću", nasmiješi se Joonu i požuri za njom. "Nego... htio sam mu nešto pokazati... mogu li ga odvesti do toga, mislim... u invalidskim kolicima..."

Sestra naglo stane i odmahne glavom.

"Pacijenta je strogo zabranjeno micati", kaže strogo. "Kakve su to gluposti, on ima jake bolove, ne može se ni pomaknuti, mogao bi ponovno prokrvariti kad bi se uspravio u krevetu."

Joonu se vrati do Josefove sobe. Bez kucanja uđe, uzme daljinski upravljač, ugasi televizor, uključi diktafon, izvergla datum, vrijeme i prisutne u prostoriji pa sjedne na stolac za posjetitelje. Josef s naporom otvori oči i pogleda ga blago nezainteresirano. Pumpa koja mu je spojena na prsni koš kako bi stvorila tlak u punktiranom plućnom krilu, ispusti prilično ugodan zvuk, poput bućkanja.

"Uskoro će te pustiti iz bolnice", kaže Joonu.

"Lijepo", odgovori Josef slabašno.

"Ali onda će te prebaciti u zatvor."

"Lisbet je rekla da tužitelj nije spreman ni na kakve poteze", kaže on gledajući tajnicu socijalne skrbi.

"To je bilo prije nego što smo pronašli svjedoka."

Josef polagano zažmiri.

"Koga?"

"Nas dvojica smo dosta razgovarali", kaže Joonu. "Ali možda želiš promijeniti iskaz ili dodati nešto što nisi rekao."

"Evelyn", prošapće on.

"Dugo te neće pustiti van."

"Lažeš."

"Ne, Josef, govorim istinu. Vjeruj u to. Zahtijevat će da ostaneš u zatvoru, sada imaš pravo na pravnog zastupnika."

Josef pokuša podići ruku, ali ne može.

"Hipnotizirali ste je", kaže smiješeći se.

"Ne."

"Znači, moja je riječ protiv njene", kaže on.

"Nije baš tako", kaže Joonu promatrajući dječakovo čisto bijelo lice. "Imamo i materijalne dokaze."

Josef čvrsto stisne čeljusti.

"Nemam vremena ovdje sjediti, ali ako mi imaš nešto reći, mogu još malo ostati", kaže Joonu prijateljski.

Da mu pola minute, bubnja prstima po naslonu stolca, ustane, uzme diktafon, kratko kimne tajnici pa napusti sobu.

U autu ispred bolnice pomisli da je možda trebao reći Josefu što je Evelyn ispričala, trebao je to učiniti kako bi vidio njegovu reakciju. Postoji ta očita nadmenost u Josefu Eku zbog koje bi čak i mogao priznati ako ga se dovoljno isprovocira.

Na trenutak razmišlja da li da se vrati, ali onda odluči da neće, ne želi zakasniti na večeru kod Dise.

Mrak je i magla kad parkira auto uz krem kuću u Liitzengatanu. Kad krene prema ulaznim vratima, shvati da je sav promrzao, što je neuobičajeno za njega. Baci pogled na smrznutu travu na Karlaplenu i crne grane drveća.

Pokuša zamisliti kako je Josef izgledao u svom krevetu, ali jedino što mu je pred očima jest onaj aparat koji je bućkao i šištao. Ipak ima osjećaj da je vidio nešto važno, ali ne zna točno što.

Još ga uvijek progoni taj osjećaj da nešto nije u redu dok se liftom vozi do Disina stana i zvonči na vrata. Nitko ne otvara. Joonu čuje kako neka osoba na stubištu iznad njega uzdiše ili možda tiho plače.

Disa otvori vrata s nervoznim izrazom lica, odjevena samo u grudnjak i najlonke.

"Računala sam da ćeš kasniti", objasni.

"A ja malo uranio", kaže Joonu i lagano je poljubi u obraz.

"Daj, uđi i zatvori vrata, ne moraju mi svi susjedi vidjeti guzicu."

U ugodnom predsoblju miriše na hranu. Svijetla lampa s resama pogladi Joonu po tjemenu.

"Napravila sam ribu s krumpirom", kaže Disa.

"I maslacem?"

"I gljivama i peršinom u telećem umaku."

"Fino."

Stan je vidio i bolje dane, ali je lijep. Samo dvije sobe i kuhinja, visoki stropovi. Veliki prozori gledaju prema Karlaplenu, prozorski su okviri od tikovine, strop je prekriven lakiranim drvenim panelima, pod je također drveni, lijep.

Joonu slijedi Disu u spavaću sobu. Zastane, pokušava se sjetiti što je to vidio na Josefu. Na nepospremljenom krevetu leži uključen laptop, oko njega su razbacane knjige i papiri.

Sjedne na fotelju i pričekava da se obuče do kraja. Bez riječi mu

okrene leđa da joj zatvori patentni zatvarač na uskoj haljini jednostavna kroja.

Joona pogleda u jednu otvorenu knjigu i vidi veliku crno-bijelu fotografiju arheološke lokacije. Arheolozi, odjeveni u odjeću iz četrdesetih, nalaze se malo dalje i škilje prema fotografu. Izgleda da su baš počeli kopati, površina je označena s pedesetak malih zastavica.

"To su grobovi", kaže Disa tiho. "Zastavice označuju grobove. Hannes Müller zove se čovjek koji je to pronašao. Davno je umro, ali imao je barem sto godina. Cijelo je vrijeme ostao u institutu. Izgledao je kao draga stara kornjača..."

Stoji pred visokim ogledalom i plete kosu u dvije tanke pletenice, potom se okrene i pogleda ga.

"Kako izgledam?"

"Lijepa si", kaže Joona prijateljski.

"Da", odgovori ona tužno. "Kako ti je mama?"

Joona je uhvati za ruku.

"Dobro", prošapće. "Pozdravila te."

"Kako lijepo, što je rekla?"

"Da ti ne bi trebalo biti stalo do mene."

"Da", odgovori Disa tužno. "Naravno, u pravu je."

Polagano prođe prstima kroz njegovu gustu čupavu kosu. Odjednom mu se nasmiješi, a onda priđe laptopu, ugasi ga i stavi na komodu.

"Znaš li da ljudi po pretkršćanskom zakonu dojenčad nisu smatrali punovrijednim ljudima sve dok nisu stavljena na prsa. Bilo je dozvoljeno ostaviti dojenčad u šumi u vrijeme između porođaja i dojenja."

"Postaneš ljudsko biće kad to drugi odluče", kaže Joona polagano.

"Nije li uvijek tako?"

Otvori ormar, podigne jednu kutiju od cipela i izvadi par tamnosmeđih sandala s tankim remenčićima i peticama od prugastog drva.

"Nove?" upita Joona.

"Sergio Rossi. Poklonila sam ih samoj sebi zato što imam tako neglamurozan posao", kaže. "Po cijele dane pužem po blatnim poljima."

"Jesi još uvijek u Sigtuni?"

"Da."

"Što ste ustvari pronašli?"

"Ispričat ću ti za vrijeme jela."

Pokaže na njene sandale.

"Jako zgodne", kaže i ustane iz fotelje.

Disa se okrene kiselo se smiješeći.

"Žao mi je, Joono, ali mislim da ih ne proizvode u tvojoj veličini."

On odjednom zastane.

"Čekaj", kaže i uhvati se za zid.

Disa ga upitno gleda.

"Šalila sam se", kaže mu.

"Ne, nego njegovi tabani..."

Joono prođe pokraj nje, krene prema predsoblju, uzme mobitel iz jakne, nazove centralu i mirnim glasom kaže da Sunesson hitno treba pojačanje u bolnici.

"Što se dogodilo?" upita Disa.

"Njegovi tabani su bili prljavi", kaže joj Joono. "Oni kažu da se ne može pomaknuti, a ustao je. Ustao i hodao okolo."

Joono nazove Sunessona i kad se ovaj ne javi, uzme jaknu, prošapće "oprosti", izađe iz stana i otrči niz stepenice.

Otprilike u isto vrijeme kad Joono pozvoni na Disina vrata, Josef Ek uspravi se u bolničkom krevetu.

Noćas je pokušao hodati: skliznuo je na pod, dugo bio prisiljen mirno stajati držeći se za uzglavlje kreveta. Bol iz mnogobrojnih rana preplavio ga je poput vrućeg ulja, a od intenzivnih bolova od ozlijeđene jetre zacrnjelo mu se pred očima, ali mogao je hodati. Razvukao je cijevi od infuzije i pumpe, pregledao što ima od bolničkog materijala u ormariću pa se vratio u krevet.

Sada je prošlo pola sata otkada ga je noćna sestra došla pregledati. U hodniku vlada gotovo potpuna tišina. Josef polako izvuče kateter iz dlana, osjeti pritisak u cijevi kad mu izađe iz tijela i potočić krvi kapne mu u krilo.

Tijelo ga ne boli previše kad ustane iz kreveta. Ode do ormara s bolničkim materijalom, pronađe komprese, skalpele, jednokratne injekcije i role zavoja. Stavi nekoliko injekcija u veliki razvučeni džep bolničkog ogrtača. Drhtavim rukama otvori pakiranje skalpela i

prereže cijev koja vodi do pumpe. Ljepljiva krv iscuri van i njegovo lijevo plućno krilo polagano kolabira. Boli ga iza jedne lopatice, slabašno se nakašlje, ali ustvari ne osjeća neku promjenu zbog manjega kapaciteta pluća.

Odjednom se na hodniku začuju koraci, gumeni potplati na plastičnom podu. Sa skalpelom u ruci Josef stane pokraj vrata, proviri kroz prozorčić i čeka.

Sestra zastane i razgovara s policajcem koji stražari ispred vrata. Josef ih čuje kako se smiju.

"Prestala sam pušiti", odgovara ona.

"Ako imaš koji nikotinski flaster, neću ga odbiti", nastavi policajac.

"I s time sam prestala", odgovori ona. "Ali izađi van, ja sam ionako još neko vrijeme ovdje."

"Pet minuta", kaže policajac poletno.

Policajac ode, ključevi zazveče, sestra lista po nekim papirima pa uđe u sobu. Ustvari je izgledala samo iznenađeno. Dok joj se skalpel zabija u vrat, pojave joj se boriće oko očiju. Josef je slabiji nego što je mislio, morao je nekoliko puta zabiti skalpel. Osjeća peckanje i zatezanje u tijelu od tih naglih pokreta. Sestra nije odmah pala, nego se pokušala uhvatiti za njega. Zajedno padnu na pod. Tijelo joj je znojno i isparava se. On pokušava ustati, ali se posklizne na njenu kosu, koja se rasula u širokom plavom slapu. Kad joj izvuče skalpel iz vrata, iz nje se začuje pištanje. Počne trzati nogama i Josef ostane neko vrijeme stajati i gledati je, a onda izađe na hodnik. Haljina joj se podigla i kroz najlonke može jasno vidjeti njene ružičaste gaćice.

Prođe hodnikom. Sad ga jetra jako boli. Nastavi desno, pronade čistu odjeću na jednim kolicima i presvuče se. Jedna debela žena vuče metlu naprijed-natrag preko sjajnog poda. Sluša glazbu na slušalice. Josef joj se približi, stane iza nje i izvadi injekciju. Nekoliko puta zamahne iza njenih leđa, ali se uvijek zaustavi prije nego što se igla zabije. Ništa nije primijetila. Strpa injekciju u džep, odgurne ženu i prođe. Ona gotovo padne i opsuje na španjolskome. Josef naglo stane i okrene se prema njoj.

"Što si rekla?" upita je.

Skine slušalice i upitno ga pogleda.

"Nešto si rekla?" upita on.

Ona brzo odmahne glavom i nastavi čistiti. On je neko vrijeme

promatra, zatim krene prema liftu, stisne gumb i prička lift.

21.

petak, 11. prosinca, večer

Joona Linna veoma brzo vozi po Valhallavagenu pokraj stadiona gdje su se 1912. održale ljetne olimpijske igre. Prebaci se u drugi trak, prestigne veliki mercedes i vidi crvenu ciglenu fasadu bolnice Sophiahemmet među drvećem. Gume zatutnje preko velike metalne ploče. Nagazi na gas kako bi stigao prije autobusa koji upravo izlazi sa stajališta. Autobus dugo i uznemireno trubi za njim nakon što je izletio pred njega. Voda iz sive lokve zapljusne parkirane aute i pločnik pred Strojarskim fakultetom.

Joona projuri kroz crveno svjetlo na Norrtullu, prođe pokraj Sallmastaregardena i uspije ubrzati na gotovo 180 km/h na kratkom dijelu Uppsalavagena prije nego što nastupi strmi izlaz ispod autoceste koji vodi do bolnice Karolinška.

Kad parkira ispred glavnog ulaza, vidi kako tamo stoji nekoliko policijskih vozila s još uključenim rotirkama koje poput stravičnih zamaha krila prelaze preko ciglene fasade bolnice. Grupa novinara okružila je nekoliko medicinskih sestara. One drhte pred ulazom, lica su im uplašena i nekoliko njih otvoreno plače pred kamerama.

Joona pokušava ući, ali ga odmah zaustavi jedan mladi policajac koji stoji i topće na mjestu od naleta adrenalina ili uzbuđenja.

"Gubi se", kaže policajac i odgurne ga.

Joona pogleda svijetloplave tupe oči. Makne policajčevu ruku s prsa i mirno kaže:

"Kriminalistička policija."

U policajčevim očima pojavi se sumnjičavost.

"Iskaznicu molim."

"Joona, požuri, ovdje je."

Carlos Eliasson, šef Kriminalističke policije, stoji u blijedožutom svjetlu pokraj recepcije i maše mu da uđe. Kroz prozor Joona vidi Sunessona kako sjedi na jednoj klupi s licem naboranim od plača. Jedan mlađi kolega sjedne pokraj njega i obgrli mu ramena.

Joona pokaže iskaznicu, i policajac mu se mrzovoljno makne s puta. Veliki dio ulaza ograđen je policijskim vrpčama. Novinarski fotoaparati bljeskaju ispred staklenih zidova, a unutra u bolnici bljeskaju fotoaparati tehničara koji istražuju mjesto zločina.

Carlos je glavni te jedinice i odgovoran za cjelokupno, strateško vodstvo, kao i operativno i taktičko. Daje brze upute koordinatoru mjesta zločina pa se okrene prema Jooni.

"Imate ga?" upita Joona.

"Svjedoci kažu da je izašao iz foajea uz pomoć hodalice", kaže Carlos uznemireno. "Našli smo je na autobusnoj stanici."

Pogleda u svoj blok.

"Dva autobusa su otišla odavde, sedam taksija i jedan prijevoz za bolesnike... i, po procjeni, desetak privatnih automobila i samo jedno vozilo hitne pomoći."

"Jeste li zatvorili izlaze?"

"Prekasno je za to."

Carlos mahne jednom uniformiranom policajcu da dođe.

"Autobusi su pronađeni, bez rezultata", kaže.

"A taksiji?" upita Carlos.

"Provjerili smo Taxi Stockholm i Taxi Kurir, ali..."

Policajac mlitavo zamahne rukom kao da se ne sjeća što je htio reći.

"Jeste li kontaktirali Erika Mariju Barka?" upita Joona.

"Odmah smo ga nazvali. Ne javlja se, ali pokušavamo doći do njega."

"Mora dobiti zaštitu."

"Rolle!" poviče Carlos. "Jesi dobio Barka?"

"Upravo sam ga pokušao nazvati", odgovori Roland Svensson.

"Pokušaj ponovno", kaže Joona.

"Moram razgovarati s Omarom iz jedinice za vezu", kaže Carlos ogledajući se oko sebe. "Raspisat ćemo državnu tjeralicu."

"Što hoćeš da ja učinim?"

"Ostani ovdje, provjeri da meni nije nešto promaknulo", kaže Carlos i pozove Mikaela Venera, jednog od tehničara iz odjela za ubojstva.

"Reci inspektor Linni što ste pronašli do sada", kaže mu.

Verner bezizražajno pogleda Joonu i nazalno kaže:

"Jedna mrtva medicinska sestra... Nekoliko je svjedoka vidjelo osumnjičenog kako napušta bolnicu uz pomoć hodalice."

"Pokaži mi", kaže Joona.

Zajedno se popnu požarnim stubama jer liftovi i otvor lifta još nisu do kraja pretraženi.

Joona promotri crveni otisak stopala koji je bosonogi Josef Ek ostavio na putu prema izlazu. Sve miriše na elektricitet i smrt. Krvavi otisak ruke na zidu tamo gdje su stajala kolica s hranom upućuje na to da se zanio ili bio prisiljen uhvatiti se za nešto da ne padne. Na metalnim vratima lifta Joona primijeti krv i nešto što sličići masnom otisku čela i nosa.

Nastave hodnikom i stanu na vratima sobe gdje je razgovarao s Josefom prije samo nekoliko sati. Gotovo crna lokva krvi širi se oko tijela na podu.

"Medicinska sestra", kaže Verner potišteno. "Ann-Katrin Eriksson."

Joona gleda plavu kosu i beživotne oči ubijene. Suknja joj je podignuta iznad bokova. Izgleda kao da joj je ubojica pokušao podići haljinu, pomisli.

"Oružje je vjerojatno bio skalpel", reče Verner suho.

Joona nešto promrmlja, uzme mobitel i nazove zatvor Kronoberg. Pospani muški glas kaže nešto što Joona nije razumio.

"Ovdje Joona Linna", kaže brzo. "Htio bih znati je li Evelyn Ek još uvijek kod vas?"

"Molim?"

Joona mrzovoljno ponovi:

"Je li Evelyn Ek još uvijek u pritvoru?"

"To moraš pitati stražara", odgovori mu glas ljutito.

"Možeš li ga, molim te, pozvati?"

"Samo malo", kaže muškarac i odloži slušalicu.

Joona ga čuje kako hoda i kako neka vrata zaškripe, a onda razgovor i kako je nešto zveknulo. Pogleda na sat. Već je deset minuta u bolnici.

Krene prema stepenicama i siđe prema glavnom ulazu s mobitelom na uhu.

"Ovdje Jan Persson", javi se veseo glas.

"Joona Linna iz Kriminalističke policije. Htio bih znati što je s Evelyn Ek", kaže kratko.

"Evelyn Ek", ponovi Jan Persson upitno. "A, ona. Pustili smo je. Nije bilo lako, odbijala je otići odavde, htjela je ostati u zatvoru."

"Pustili ste je van?"

"Ne, ne, tužitelj je bio ovdje, premjestili su je u..."

Joona čuje kako Jan Persson lista po nekoj knjizi.

"Ujedan od naših tajnih stanova."

"Dobro", kaže on. "Postavite nekoliko policajaca pred njena vrata. Čujete me?"

"Pa nismo idioti", odgovori Jan Persson uvrijeđeno.

Joona okonča razgovor i priđe Carlosu, koji sjedi na stolcu s laptopom u krilu. Jedna žena stoji uz njega i pokazuje nešto na ekranu.

Omar iz jedinice za vezu ponavlja šifru "Eho" u svoj voki-toki. Ona se koristi za jedinicu sa psima tragačima. Joona pretpostavi da su do sada pronašli većinu vozila, ali bez rezultata.

Joona mahne Carlosu, ali mu ne uspije privući pozornost, pa odustane i produži van kroz jedna manja staklena vrata. Vani je mračno i hladno. Hodalica stoji na praznoj autobusnoj stanici. Joona se osvrne oko sebe. Zanemari ljude koji su se skupili i promatraju rad policije s druge strane ograde, zanemari svjetlo koje bacaju rotirke i uznemirene policajce koji hodaju uokolo, zanemari bljeskanje novinarskih fotoaparata i umjesto toga prijede pogledom preko parkirališta, tamnih fasada i svih zgrada bolničkoga kompleksa.

Joona krene, ubrza korak, prekorači policijsku vrpcu koja ograđuje područje i leprša na vjetru, progura se kroz grupu radoznalaca i usmjeri pogled prema groblju. Nastavi do Solna kyrkovaga, prođe kroz ogradu te pokuša nešto vidjeti među crnim obrisima drveća i nadgrobni spomenika. Mreža više ili manje osvijetljenih puteljaka širi se područjem veličine šezdeset hektara sa spomenicima, nasadima, krematorijem i 30.000 grobova.

Joona prođe pored kućice na ulazu, požuri dalje, pogleda prema svijetlom obelisku Alfreda Nobela, prođe pored velike kripte.

Odjednom nastupi potpuna tišina. Ne čuje se više buka s bolničkog ulaza. Vjetar šušti među golim granama drveća, a koraci mu tiho odjekuju među nadgrobni spomenicima i križevima. Jedan veliki kamion protutnji na autocesti u daljini. Ispod jednoga grma nešto zašuška u suhom lišću. Tu i tamo sjaje svijeće u svojim kućicama od mutnog stakla.

Joonu krene prema rubu istočne, duže strane groblja, dijelu koji gleda na izlaz na autocestu i odjednom ugleda nekoga kako se kreće u mraku između tamnih nadgrobničkih spomenika u smjeru ureda. Nekih četristo metara dalje. Joonu zastane i pokuša bolje vidjeti. Prilika hoda nespretno i pogrbljeno. Joonu počne trčati između grobova i nasada, titravih svijeća i kamenih anđela. Vidi tu tanku priliku kako se vuče preko zamrznute trave između drveća. Bijela odjeća leprša oko njega.

"Josef", poviče Joonu. "Stani!"

Dječak nestane iza jedne velike obiteljske grobnice s ogradom od lijevanog željeza i pograbljanim šljunčanim prilazom. Joonu izvuče pištolj, brzo ga otkoči, trči bočno, ugleda dječaka, poviče mu da stane i nacilja njegovu desnu butinu. Odjednom mu se jedna starica ispriječi na putu. Bila je nagnuta iznad jednoga groba, ali sada se uspravila. Njeno je lice točno na nišanu. Joonu se stisne želudac od očaja. Josef nestane iza čempresa. Joonu spusti oružje i pojuri što brže može. Čuje ženu kako jamra da je samo htjela upaliti svijeću na grobu Ingmara Bergmana. Ne pogledavši u njezinu smjeru, vikne joj da je policajac. Traži pogledom u mraku. Josef je, izgleda, nestao među drvećem i spomenicima. Rijetka rasvjeta osvjetljava samo mala područja, zelenu klupu ili nekoliko metara pošljunčenog puteljka. Joonu izvadi mobitel, nazove jedinicu za vezu i zatraži da mu odmah pošalju pojačanje, situacija je opasna i treba cijelu jedinicu, barem pet grupa i helikopter. Trči uzbrdo, preskoči nisku ogradu i zastane. Čuje se lavež pasa u daljini. Malo dalje čuje se kako netko hoda po šljunku, i Joonu potrči u tom smjeru. Vidi kako netko puže između grobova, slijedi ga pogledom, pokuša se približiti, pronaći otvorenu liniju da može pucati ako uspije identificirati osobu. Crne ptice uzlete. Jedna se kanta za smeće prevrne. Odjednom ugleda Josefa kako pogrbljen trči iza smeđega zaleđenoga grmlja. Joonu se padajući otkliže niz strminu ravno u stalak na kojem stoje kantice za vodu i vaze uskoga grla. Kad se uspravi, više ne vidi Josefa. Puls mu odzvanja u sljepoočnicama. Osjeća da je dobro izgrebao leđa. Ruke su mu promrzle i ukočene. Prijeđe stazu i osvrne se oko sebe. U velikoj daljini, iza uredske zgrade, vidi se auto sa znakom Stockholmskog okruga. Auto polagano skrene, crvena stražnja svjetla nestanu, svjetlo farova počne prelaziti preko drveća i odjednom osvijetli Josefa, koji stoji na uskom puteljku i

ljulja se. Glava mu je pognuta, napravio je nekoliko nesigurnih koraka. Joonu potrči što brže može. Auto je stao, prednja su se vrata otvorila i izađe jedan bradati muškarac.

"Policija", poviče Joonu.

Ali ne čuju ga.

Ispali hitac u zrak i bradati pogleda u njegovu smjeru. Josef mu se približava sa skalpelom u ruci. Sve se dogodi u samo nekoliko sekundi. Joonu ne može stići do njih. Uhvatio se za jedan spomenik, razdaljina nije veća od tristo metara, šest puta duža od razdaljina u policijskoj streljani gdje vježbaju pucanje. Nišan mu se ljulja pred očima. Teško je vidjeti, trepne i pokuša izoštriti pogled. Sivobijela pojava suzi se i potamni. Jedna mu grana neprestano zaklanja cilj. Bradati se ponovno okrenuo prema Josefu i ustuknuo za korak. Joonu pokušava držati Josefa na nišanu, stisne okidač. Odjekne hitac i trzne mu lakat i rame. Zapeče ga dlan. Metak netragom nestane među drvećem. Nestane i eha. Joonu ponovno nacilja i ugleda Josefa kako zabija skalpel u muškarčev trbuh. Navre krv. Joonu puca, metak proleti kroz Josefov odjeću, on se zaljulja i ispusti skalpel, otetura nizbrdo i sjedne u auto. Joonu potrči kako bi stigao do ceste, ali Josef je već pokrenuo auto, prešao ravno preko muškarčevih nogu pa nagazio na gas. Kad Joonu shvati da neće stići do ceste, zastane i nacilja prednju gumu, puca i pogodi. Auto se zanese, ali svejedno nastavi, ubrza i nestane prema izlazu na autocestu. Joonu stavi pištolj u korice, uzme mobitel, obavijesti jedinicu o situaciji, traži Omara na telefon i ponovi da treba helikopter.

Bradati muškarac još je živ, tamna krv nadire mu između prstiju iz rane na trbuhu i obje su mu noge, izgleda, slomljene.

"Ali to je samo neki mladi dečko", ponavlja u šoku. "Ali to je samo neki mladi dečko."

"Hitna stiže", kaže mu Joonu i konačno čuje lupetanje helikopterske elise iznad groblja.

Kasno je kad Joonu podigne telefonsku slušalicu u svom uredu u policiji, nazove Disu i čeka dok telefon zvonj.

"Pusti me na miru", javi se ona pospano.

"Spavaš?" upita Joonu.

"Naravno."

Nastupi kratka tišina.

"Je li jelo bilo fino?"

"Da."

"Znaš da sam bio prisiljen..."

On utihne, čuje ju kako zijeva i uspravlja se u krevetu.

"Jesi dobro?" upita ga.

Joona spusti pogled na ruke. Iako se dobro oprao, ima osjećaj da mu prsti još uvijek pomalo mirišu na krv. Klečao je i prekrpio rukama najveću ranu na trbuhu muškarca čiji je auto Josef Ek ukrao. Ozlijeđeni je sve vrijeme bio pri svijesti i uznemireno, gotovo poletno pričao o svom sinu, koji je upravo maturirao i koji će prvi put sam otputovati u sjevernu Tursku da vidi baku i djeda. Muškarac je pogledao Joonu, vidio da mu ovaj drži ruke preko trbuha i zapanjeno konstatirao da ga uopće ne boli.

"Nije li to čudno", upitao je i pogledao Joonu dječje nevinim, bistrim pogledom.

Joona je pokušao mirno govoriti, objasnio je muškarcu da ga zasad ništa ne boli zbog endorfina. Tijelo je u tolikom šoku da je odlučilo poštediti živčani sustav dodatnog opterećenja.

Muškarac je ušutio, a onda tiho upitao:

"Je l' ovako bude kad se umire?"

Gotovo da se pokušao nasmiješiti Jooni:

"Uopće ne boli?"

Joona je otvorio usta da odgovori, ali u tom je trenutku stigla hitna pomoć i Joona je osjetio kako je netko oprezno pomaknuo njegove ruke s muškarčeva trbuha pa ga odveo nekoliko metara dalje dok je medicinsko osoblje podizalo muškarca na nosila.

"Joona?" ponovi Disa. "Kako si?"

"Dobro", kaže.

Čuje ju kako se miče, zvuči kao da pije vodu.

"Želiš li još jednu šansu?" upita ga zatim.

"Jako rado."

"Iako ti se fućka za mene", kaže okrutno.

"Znaš da to nije istina", odgovori on i odjednom čuje kako mu glas zvuči beskrajno umorno.

"Oprosti", kaže Disa. "Drago mi je da si dobro."

Završe razgovor.

Joona još nekoliko sekundi ostane nepomično sjediti slušajući šum

tišine u policijskoj zgradi, zatim ustane, izvadi pištolj iz korica koje vise na vratima, rastavi ga pa polagano počne čistiti i podmazivati svaki dio. Ponovno ga sastavi, priđe ormaru za oružje i zaključa ga unutra. Mirisa krvi je nestalo. Umjesto toga njegove ruke sada jako mirišu na sredstvo za podmazivanje. Sjedne kako bi napisao izvještaj za Pettera Naslunda, svog šefa, o tome zašto je bilo neophodno i opravdano upotrijebiti oružje.

22.

petak, 11. prosinca, večer

Erik gleda dok se te tri pizze peku i zatraži da stave još kobasica na Simoneinu. Mobitel mu zazvoni i on pogleda zaslon. Ne prepoznaje broj, pa strpa mobitel natrag u džep. Vjerojatno je opet neki novinar. Nema sad snage za još pitanja. Dok hoda kući s velikim toplim kutijama pizze u ruci, razmišlja kako mora razgovarati sa Simone, objasniti joj da se naljutio zato što nije kriv, da nije učinio to što ona misli, da je nije ponovno prevario, da je voli. Zastane ispred cvjećarnice, oklijeva, onda uđe. Tu vlada zasićeni slatkasti miris. Prozor na ulicu zamagljen je. Odluči da će kupiti buket ruža, kad mu mobitel ponovno zazvoni. Simone.

"Halo?"

"Gdje si?" upita ona.

"Dolazim."

"Umiremo od gladi."

"Dobro."

Požuri kući, uđe u zgradu, zatim stoji i čeka lift. Kroz žuto zaobljeno staklo vrata svijet vani izgleda čarobno, kao iz bajke. Brzo stavi kutije na pod, otvori otvor za smeće i baci buket.

U liftu požali, pomisli da bi se možda ipak razveselila i ne bi to shvatila kao pokušaj da se iskupi i izbjegne sukob.

Pozvoni na vrata. Benjamin otvori i uzme kutije. Erik objesi jaknu, uđe u kupaonicu i opere ruke. Izvadi karticu s malim limunski žutim tabletama, brzo izvadi tri komada, proguta ih bez vode i ode u kuhinju.

"Već jedemo", kaže Simone.

Erik pogleda čaše s vodom na stolu, promrmlja nešto o templarima i izvadi dvije čaše za vino.

"Fino", kaže Simone kad je otvorio bocu.

"Simone", kaže on. "Znam da sam te razočarao, ali..."

Ponovno mu zazvoni mobitel. Pogledaju se.

"Želi li se netko javiti?" upita Simone.

"Za danas mi je dosta razgovora s novinarima", kaže Erik.

Ona razreže pizzu na komade, odgrize komadić i kaže:

"Pusti da zvoni."

Erik im natoči vino. Simone kima i smiješi se. "E, da", kaže odjednom. "Miris je sad skoro sasvim nestao, ali kad sam došla kući, opet je mirisalo po cigaretama."

"Puši li netko od tvojih prijatelja?" upita Erik. "Ne", odgovori Benjamin. "Aida ne puši?"

Benjamin ne odgovara, brzo jede, zatim naglo prestane, odloži pribor za jelo i spusti pogled.

"Hej, što je bilo?" upita ga Erik oprezno. "Što te muči?"

"Ništa."

"Znaš da nam možeš sve reći?"

"Mogu?"

"Zar misliš da ne..."

"Ne razumiješ", prekine ga on. "Objasni mi", pokuša Erik. "Neću."

Jedu u tišini. Benjamin zuri u zid.

"Fina kobasica", kaže Simone tiho.

Obriše otisak od ruža s čaše.

"Šteta što smo prestali zajedno kuhati", kaže Eriku.

"A kad bismo stigli?" brani se on.

"Prestanite se svađati", poviče Benjamin.

Pije vodu i kroz prozor gleda grad u mraku. Erik gotovo ništa ne jede, ali je dva puta dotočio vino.

"Jesi dobio injekciju u utorak?" upita Simone. "Je l' mi tata ikada propusti dati injekciju?" Benjamin ustane i stavi tanjur u sudoper. "Hvala."

"Otišla sam pogledati onu kožnu jaknu za koju štediš", kaže Simone. "Mislila sam da bismo ti mi mogli dati ostatak novca koji ti fali."

Benjamin se nasmiješi cijelim licem, priđe joj i zagrlji je. Ona ga čvrsto stisne, ali i pusti kad osjeti da je on pušta. On ode u svoju sobu.

Erik otkine komadić pizze i strpa ga u usta. Ima tamne kolobare oko očiju, a bore oko usta produbile su mu se. Čelo mu izgleda izmučeno i napeto.

Telefon ponovno zazvoni. Vibrirajući šeta preko stola.

Erik pogleda zaslon i odmahne glavom.

"Nitko koga znam", kaže.

"Jesi li se umorio od slave?" upita Simone nježno.

"Razgovarao sam sa samo dva novinara danas", nasmiješi se on blijedo. "Ali i to mi je dosta."

"Što su htjeli?"

"To je bilo za one novine Café, ili kako se već zovu."

"One s polugolim ženama na naslovnicama?"

"Uvijek neka cura koja izgleda šokirana što je fotografiraju samo u gaćama s engleskom zastavom."

Ona mu se nasmiješi.

"Što su htjeli?"

Erik se nakašlje i suho kaže:

"Pitali su me može li se hipnotizirati žene da spavaju s tobom i takve stvari."

"Stvarno?"

"Da."

"A drugi razgovor", pita ona. "Ritz ili Slitz?"

"Radio - vijesti dana", odgovori on. "Pitali su me što mislim o tome da sam prijavljen pravnom povjereniku."

"Užas."

Erik protrlja oči i uzdahne. Izgleda nekoliko decimetara manji.

"Pod hipnozom", kaže polagano, "zvučalo je kao da bi Josef Ek čim ga puste iz bolnice, mogao otići ubiti svoju sestru."

"Svejedno to nisi trebao učiniti", kaže Simone tiho.

"Ne, znam da nisam", odgovori on dok prstom prelazi preko čaše. "Žalim što sam..."

Utihne i Simone odjednom osjeti želju da ga dodirne, zagrli. Ali umjesto toga samo ostane sjediti i gledati ga, a onda ga pita:

"Što ćemo učiniti?"

"Učiniti?"

"U vezi s nama. Rekli smo da ćemo se rastati. Ne znam više što da mislim o tebi, Erik."

On jako protrlja oči.

"Znam da mi ne vjeruješ", kaže i ušuti.

Ona ga pogleda, oči su mu umorne i staklaste, lice izmoždjeno, kosa prosijeda i raščupana. Pomisli kako im je nekada gotovo stalno bilo

zabavno zajedno.

"Ja nisam taj kojeg želiš", nastavi on.

"Prestani", kaže ona.

"Što?"

"Kažeš da ja nisam zadovoljna tobom, ali ustvari si ti taj koji me iznevjerio, ti misliš da ja nisam dovoljno dobra."

"Simone..."

Dodirne joj ruku, ali ona je povuče. Pogled mu je mračan i ona vidi da je opet na tabletama.

"Moram spavati", kaže Simone i ustane.

Erik je slijedi pepeljastosiva lica i umorna pogleda. Na putu do kupaonice dobro je provjerila jesu li ulazna vrata zaključana.

"Ti možeš spavati u gostinskoj sobi", kaže mu.

On kimne, izgleda kao da mu je svejedno, kao da je pomalo omamljen, i samo ode po pokrivač i jastuk.

Usred noći Simone probudi ubod u nadlakticu. Leži na trbuhu, prevrne se na bok i popipa ruku. Osjeti napetost i škakljanje u mišiću. U spavaćoj je sobi mrak.

"Erik?" prošapće, ali onda se sjeti da on spava u gostinskoj sobi.

Okrene se prema vratima i vidi kako jedna sjena izlazi van. Parket je zaškripio pod nečijom težinom. Pomisli da je Erik ustao, no tada se sjeti da on duboko spava jer je uzeo tablete. Uključi lampu, okrene ruku prema svjetlu i ugleda kap krvi kako izlazi iz malog ružičastog uboda na koži. Mora da se ubola na nešto.

Iz hodnika se čuje tiho lupanje. Simone isključi lampu i uspravi se na slabim nogama. Masirajući bolnu ruku, izađe iz sobe. Usta su joj suha, a noge tople i ukočene. Netko šapće u hodniku i prigušeno se hihoće. Ne zvuči kao Erik. Simone se naježe leđa. Ulazna su vrata širom otvorena.

Na stubištu je mrak. Hladan zrak ulazi u stan. Nešto se začuje iz Benjaminove sobe, kao slabašni cvilež.

"Mama?"

Benjamin zvuči uplašeno.

"Au", čuje ga kako je zajauknuo. I zaplakao, tiho i promuklo.

U ogledalu u hodniku Simone može vidjeti kako se netko nagnuo nad Benjaminov krevet s injekcijom u ruci. Misli joj lete glavom. Pokušava shvatiti što se događa, što to vidi.

"Benjamin?" kaže uplašenim glasom. "Što radite? Smijem ući?"

Nakašlje se, približi za korak i odjednom joj noge popuste, rukom pokuša pronaći ormarić da se uhvati, ali ne uspije. Sruši se na pod, udari glavom o zid i osjeti bol u glavi.

Pokuša ustati, ali se više ne može pomaknuti, nema nikakve kontrole nad nogama, uopće ne osjeća donji dio tijela. U prsima joj čudno zuji i sve teže diše. Na nekoliko sekundi izgubi vid, onda joj se vrati, ali zamućen.

Netko vuče Benjamina za noge preko sobe, gornji dio pidžame povukao mu se gore, ruke mu se pomiču polagano, zbunjeno. Pokuša se uhvatiti za vrata, ali je preslab. Glava mu udari o prag. Benjamin pogleda Simone u oči, prestravljen je, usnice mu se miču, ali riječi ne izlaze. Ona ispruži ruku da ga uhvati, ali promaši. Pokuša puzati za njim, ali nema snage, oči joj zakolutaju, ništa ne vidi, trepće i na mahove vidi kako Benjamina netko vuče kroz predsoblje, na stubište. Vrata se oprezno zatvore. Simone pokuša zazvati upomoć, ali ništa se ne čuje, oči joj se zatvore, diše usporeno, teško, ne može doći do zraka.

Proguta je mrak.

23.

subota, 12. prosinca, jutro

Simone ima osjećaj da su joj usta puna komadića stakla. Kad udahne, osjeti strašni bol. Pokuša jezikom opipati nepce, ali ono je natečeno i nepomično. Pokuša nešto vidjeti, ali kapci pristanu samo se minimalno podignuti. Ne razumije što vidi. Polako joj se počnu ukazivati varljivo svjetlo, metal i zavjesa.

Erik sjedi na stolcu pokraj nje i drži je za ruku. Oči su mu upale i umorne. Simone pokušava govoriti, ali grlo joj je izgrebeno i bolno:

"Gdje je Benjamin?"

Erik se trgne.

"Što si rekla?" upita.

"Benjamin", prošapće ona. "Gdje je Benjamin?"

Erik zažmiri, usta mu izgledaju napeto, proguta slinu i pogleda je u oči.

"Što si učinila?" upita je tiho. "Pronašao sam te na podu, Sixan. Skoro da nisi imala puls i da te nisam pronašao..."

Prijeđe rukom preko usana i govori kroz prste:

"Što si učinila?"

Teško joj je disati. Nekoliko puta proguta knedlu. Shvati da su joj ispumpali želudac, ali ne zna što da kaže. Nema vremena objašnjavati da se nije pokušala ubiti. Nije važno što on misli. Trenutačno. Kad pokušava odmahnuti glavom, osjeti mučninu.

"Gdje je on?" prošapće. "Nema ga?"

"Kako to misliš?"

Suze joj krenu niz obraze.

"Nema ga?" ponovi.

"Ležala si u predsoblju, ljubavi. Benjamin je već bio otišao kad sam se probudio. Zar ste se svađali?"

Ona ponovno pokušava odmahnuti glavom, ali nema snage.

"Netko je bio u stanu... odveo ga", kaže slabašno.

"Tko?"

Ona zaplače.

"Benamina?" upita Erik. "Što je s Benjaminom?"

"Oh, Bože", promrmlja ona.

"Što je s Benjaminom?" Erik sad gotovo viče.

"Netko ga je oteo", odgovori ona.

Erik izgleda uplašeno, zvjera uokolo, drhtavom rukom prijeđe preko usta i klekne pokraj nje.

"Ispričaj mi što se dogodilo", kaže joj sabranim glasom. "Simone, što se dogodilo?"

"Vidjela sam nekoga kako vuče Benamina kroz predsoblje", kaže gotovo nečujno.

"Kako vuče, kako to misliš?"

"Probudila sam se usred noći od uboda u ruku, netko mi je dao injekciju, netko me..."

"Gdje? Gdje ti je dao injekciju?"

"Ne vjeruješ mi?"

Ona pokuša podići rukav bolničke spavaćice, on joj pomogne i pronađe crvenu točkicu posred nadlaktice. Kad popipa oteklinu oko mjesta uboda, lice mu na trenutak ostane bez boje.

"Netko je oteo Benamina", kaže ona. "Nisam ga mogla zaustaviti..."

"Moramo saznati što si to dobila", kaže on i pozvoni sestri.

"Pusti to, nije važno, moraš pronaći Benamina."

"Hoću", odgovori kratko.

Jedna sestra uđe u sobu, dobije kratke upute da treba analizirati krv te brzo ode. Erik se ponovno okrene prema Simone:

"Što se dogodilo? Sigurna si da si vidjela nekoga kako vuče Benamina kroz predsoblje?"

"Da", odgovori ona očajno.

"Ali nisi vidjela tko je to bio?"

"Vukao je Benamina za noge kroz predsoblje i van iz stana. Ležala sam na podu... nisam se mogla pomaknuti."

Ponovno joj navru suze, on je zagrli i ona mu umorno plače i cvili na prsima, tijelo joj se tresu. Kad se malo smirila, blago ga odgurne.

"Erik", kaže. "Moraš pronaći Benamina."

"Da", odgovori on i izađe iz sobe.

Sestra pokuca na vrata i uđe. Simone zažmiri da ne vidi kako puni

četiri male epruvete krvlju.

Erik hoda prema svom uredu u bolnici i razmišlja o vožnji u kolima hitne pomoći tog jutra nakon što ju je pronašao onesviještenu na podu, gotovo bez pulsa. Brza vožnja kroz osvijetljeni grad, gusti promet koji se razmicao pred njima, vozila koja su se penjala na pločnike da im se maknu. Ispumpavanje želuca, učinkovit rad liječnice, njena smirenost i brzina. Maskas s kisikom i tamni ekran koji je prikazivao neujednačeni srčani ritam.

Erik ode do telefona u hodniku i presluša sve nove poruke. Jučer ga je policajac po imenu Roland Svensson četiri puta pokušao nazvati da mu ponudi policijsku zaštitu. Benjamin nije ostavio nikakvu poruku, a nije bilo ni poruke koja bi imala veze s njegovim nestankom.

Nazove Aidu i osjeti ledeni napadaj panike kad mu ona visokim prestrašenim glasom kaže da nema pojma gdje bi Benjamin mogao biti.

"Je li moguće da je otišao u onaj salon u Tensti?"

"Ne", odgovori ona.

Erik nazove Davida, Benjaminova prijatelja iz djetinjstva. Javi se Davidova mama. Kad mu kaže da nije vidjela Benjaminu već nekoliko dana, on samo prekine razgovor usred njena zabrinutoga govora.

Nazove laboratorij da čuje jesu li analizirali krv, ali još mu ne mogu odgovoriti, tek su dobili krv.

"Pričekat ću na telefonu", kaže on.

Čuje ih kako rade i nakon nekog vremena doktor Valdes ponovno uzme slušalicu te mu kaže hrapavim glasom:

"Ej, Erik. Izgleda da bi mogao biti rapifen ili tako nešto što ima alfentanila."

"Alfentanila? Sredstva za omamljivanje?"

"Netko je vjerojatno opljačkao bolnicu ili veterinu. Mi ga ovdje ne upotrebljavamo jer izaziva ovisnost. Čini se da ti je žena imala prokletu sreću."

"Zašto?" upita Erik.

"Zato što je živa."

Erik se vrati u Simoneinu sobu kako bi je ispitao detalje o otmici, da još jednom sve čuje, ali vidi da je zaspala. Usnice su joj pune ranica i ispucale nakon ispumpavanja želuca.

Mobitel mu zazvoni u džepu, brzo izađe na hodnik i javi se.

"Da?"

"Ovdje Linnea s recepcije, imate posjet."

Eriku treba nekoliko sekundi da shvati da žena misli na recepciju ovdje u bolnici, na neurologiji, da je to Linnea Akesson, koja već četiri godine radi na recepciji.

"Doktore Bark?" upita oprezno.

"Imam posjet? Tko je to?"

"Joon Linna", odgovori ona.

"OK, recite mu da dođe gore u dnevnu sobu. Čekat ću ga tamo."

Erik prekine vezu i ostane stajati u hodniku dok mu misli neopisivo brzo jure glavom. Pomisli na poruke na svojoj telefonskoj sekretarici, kako je Roland Svensson iz policije stalno nazivao i nudio mu policijsku zaštitu. Što se dogodilo? Zar mi je netko prijetio? upita se Erik, a onda se smrzne od straha kad shvati koliko je neuobičajeno da inspektor Kriminalističke policije poput Joone Linne osobno dođe do njega, umjesto da ga samo nazove.

Erik ode do dnevne sobe, stane ispred plastičnih poklopaca koji pokrivaju razne sireve i salame, osjeti slatkasti miris od tek narezanoga svježega kruha. Osjeti nalet mučnine. Ruke mu drhte dok toči vodu u izgrebenu čašu.

Joon dolazi, pomisli, da mi kaže da su pronašli Benjamina mrtvog. Erik ne želi misliti na to, ali misao mu je svejedno ušla u glavu, ne vjeruje u to, odbija vjerovati u to, ali ona se sve vrijeme vraća, sve brže i brže misli mu pokazuju zastrašujuće slike Benjaminova tijela u jarku uz autocestu, u crnim vrećama za smeće u šumarku, kako ga je more izbacilo na blatnu obalu.

"Kavu?"

"Molim?"

"Da vam natočim?"

Mlada žena blistavo plave kose stoji pokraj aparata za kavu s posudom punom kave podignutom prema njemu. Iz posude se puši. Upitno ga gleda. Shvati da drži praznu šalicu, ali samo odmahne glavom i u tom trenutku ugleda Joonu Linnu kako ulazi u sobu.

"Idemo sjesti", kaže Joon.

Nešto ga muči, izbjegava njegov pogled.

"OK", odgovori Erik nečujno nakon nekog vremena.

Sjednu za stol u sredini s papirnatim stolnjakom i soljenkom. Joona se počese po obrvi i nešto prošapće.

"Molim?" upita Erik.

Joona se tiho nakašlje i kaže:

"Pokušavali smo te dobiti."

"Jučer se nisam javljao na telefon", kaže Erik tiho.

"Erik, žao mi je što te moram obavijestiti..."

Joona se nakratko zaustavi, pogleda ga sivim očima i kaže:

"Josef Ek je pobjegao iz bolnice."

"Ha?"

"Imaš pravo na policijsku zaštitu."

Erikove usnice počnu podrhtavati i oči mu se ispune suzama.

"To si mi htio reći? Da je Josef pobjegao?"

"Da."

Erik osjeti toliko olakšanje da bi najradije samo legao na pod i zaspao. Brzo obriše oči.

"Kad je pobjegao?"

"Sinoć... ubio je jednu medicinsku sestru i ozbiljno ozlijedio jednog čovjeka", kaže Joona teškim glasom.

Erik nekoliko puta kimne dok mu se misli brzo povezuju u novu zastrašujuću pretpostavku.

"Došao je k nama usred noći i oteo Benjamina", kaže.

"Što si rekao?"

"On je oteo Benjamina."

"Vidio si ga?"

"Ne ja, Simone..."

"Što se dogodilo?"

"Simone je dobila injekciju s jakim sredstvom za omamljivanje", kaže Erik polako. "Upravo sam dobio rezultate, radi se o preparatu koji se zove alfentanil, koristi se kod velikih kirurških zahvata."

"Ali dobro je?"

"Bit će dobro."

Joona kimne i zapiše ime preparata.

"I Simone je rekla da je Josef oteo Benjamina?"

"Nije mu vidjela lice."

"Shvaćam."

"Hoćete li pronaći Josefa?" upita Erik.

"Hoćemo, možeš računati na to. Raspisana je tjeralica", odgovori Joona. "Ima teške ozljede. Neće daleko stići."

"Ali nemate tragova?"

Joona ga napeto pogleda.

"Vjerujem da ćemo ga uskoro uhvatiti."

"Dobro."

"Gdje si ti bio kad je došao u vaš stan?"

"Spavao sam u gostinskoj sobi", objasni Erik. "Uzeo sam tabletu i nisam ništa čuo."

"Znači, kad je došao do vas, vidio je samo Simone u spavaćoj sobi?"

"Vjerojatno."

"Ali to se ne uklapa", kaže Joona.

"Lako je previdjeti gostinsku sobu, izgleda više kao ormar, a kad su vrata WC-a otvorena, zaklanjaju ulaz."

"Ne mislim na to", kaže on. "Hoću reći da to ne sliči Josefu... on ne da je injekcije ljudima, puno se agresivnije ponaša."

"Možda se to samo nama čini agresivno", kaže Erik.

"Kako to misliš?"

"Možda je on cijelo vrijeme svjestan što radi, hoću reći, pa niste pronašli nikakvu krv njegovog tate u kući."

"Ne, ali..."

"To znači da radi sistematski, hladne glave. Što ako mi se odlučio osvetiti otmicom Benjamina."

Nastupi tišina. Krajičkom oka Erik vidi kako ona plavuša stoji pokraj aparata za kavu i pijucka kavu gledajući kroz prozor.

Joona spusti pogled na stol, pogleda Erika u oči i iskreno kaže svojim nježnim toplim naglaskom:

"Stvarno mi je žao, Erik."

Nakon što se rastao od Joone ispred kafeterije, Erik je otišao u svoj ured koji je istovremeno bio i soba u kojoj je znao prespavati kad je u bolnici. Ne može vjerovati da je Benjamin otet. To je jednostavno nevjerovatno, apsurdno, da bi neki stranac provalio u njihov stan i odvuкао njegova sina kroz predsoblje i van na stubište, dolje na ulicu i nekamo dalje.

Tu ništa nema smisla.

To ne može biti Josef Ek. Ne može. Odbija misliti na to. To je

nemoguće.

S osjećajem da sve oko njega izmiče kontroli, sjedne za svoj iskrzani pisaći stol i zove i zove i zove iste ljude stalno iznova, kao da bi iz nijansi njihova glasa mogao saznati jesu li preskočili neki važan detalj, lažu li ili prikrivaju informacije. Sav je histeričan i tri puta zaredom nazove Aidu. Prvo je pita zna li je li Benjamin imao kakvih posebnih planova za vikend. Drugi je put nazove da je pita ima li telefonski broj nekog od njegovih prijatelja, on ne zna s kim se Benjamin druži u školi. Treći je put ispituje jesu li se ona i Benjamin svađali, zatim joj da sve brojeve na koje ga može dobiti, uključujući bolnicu i Simonein mobitel.

Još jednom nazove Davida i dobije potvrdu da nije vidio Benjamina od jučer u školi. Onda počne zvati policiju. Pita što se događa, kako napreduje istraga. Potom nazove sve bolnice u Stockholmskom okrugu. Po deseti put nazove Benjaminov isključen mobitel, zatim nazove Joonu i povišenim glasom zahtijeva da policija pojača potragu, kaže da Joonu mora tražiti još resursa i moli ga da učini sve što je u njegovoj moći.

Erik ode do sobe u kojoj je Simone, ali stane ispred vrata. Zidovi mu se vrte, osjeća kako se sve stišće oko njega. Mozak mu očajnički pokušava shvatiti. U sebi neprestano ponavlja: "Pronaći ću Benjamina, pronaći ću Benjamina."

Kroz prozorčić na vratima Erik promatra svoju ženu. Budna je, ali lice joj je umorno i zbunjeno, usnice blijede, a tamni su se kolobari oko očiju produbili. Njena crvenoplava kosa zamršena je i znojna. Vrti prsten na prstu. Erik prođe rukom kroz kosu, a kad prijeđe dlanom preko brade, osjeti kako je oštra, nije se obrijao. Simone ga gleda kroz prozorčić, ali joj se izraz lica ne mijenja.

Erik uđe i s naporom sjedne uz nju. Ona ga pogleda, a onda spusti pogled. Vidi kako su joj se usnice iskrivile u izmučenu grimasu. Nekoliko velikih suza navre joj na oči i nos joj se zacrveni od plača.

"Benjamin me pokušao uhvatiti za ruku, ispružio je ruku", prošapće ona. "Ali ja sam samo ležala, nisam se mogla pomaknuti."

Erik slabim glasom odgovori:

"Upravo sam saznao da je Josef Ek pobjegao, sinoć je pobjegao iz bolnice."

"Zima mi je", prošapće ona.

Odgurne njegovu ruku kad je pokušao prekriti svjetloplavom bolničkom dekom.

"Ti si kriv", kaže ona. "Samo si htio ponovno hipnotizirati..."

"Prestani, Simone, nisam ja kriv, pokušao sam nekoga spasiti, moj je posao da..."

"A tvoj sin? On se ne broji?" vrisne ona.

Kad je Erik pokušao dodirnuti, odgurne ga.

"Nazvat ću tatu", kaže drhtavim glasom. "On će mi pomoći da pronađem Benjamina."

"Apsolutno sam protiv toga da ga nazoveš", kaže Erik.

"Znala sam da ćeš to reći, ali fućka mi se za tvoje osjećaje, samo hoću da se Benjamin vrati."

"Ja ću ga pronaći, Sixan."

"Zašto ti ne vjerujem?"

"Policija radi sve što je u njihovoj moći, a tvoj tata je..."

"Policija? Pa policija je pustila tog luđaka", kaže ona uznemireno. "Zar ne? Neće oni ništa napraviti da pronađu Benjamina."

"Josef je serijski ubojica, policija ga želi pronaći i to će i učiniti, ali nisam glup, znam da im Benjamin nije važan, nije im stalo do njega, ono, istinski, ne kao nama, ne kao..."

"Pa to sam i rekla", uzvratila ona živčano.

"Joon Linna mi je objasnio..."

"To je njegova krivnja, on te natjerao da hipnotiziraš."

Erik odmahne glavom i proguta knedlu.

"Bio je to moj izbor."

"Tata bi sve učinio", kaže ona tiho.

"Hoću da nas dvoje prođemo kroz svaki detalj zajedno, moramo razmisliti, trebamo mir kako bismo..."

"Ma što mi možemo učiniti?" poviče ona.

Nastupi tišina. Erik čuje kako je netko u susjednoj sobi upalio televizor.

Simone leži u krevetu, lica okrenuta od njega.

"Moramo razmisliti", kaže Erik oprezno. "Nisam siguran da je Josef Ek taj..."

"Glup si", prekine ga ona.

Simone pokušava ustati iz kreveta, ali nema snage.

"Mogu li samo nešto reći?"

"Nabavit ću pištolj i pronaći ga", kaže ona.

"Ulazna vrata su bila otvorena dvije noći zaredom, ali..."

"Pa jesam ti rekla", prekine ga. "I rekla sam ti da je netko bio u stanu, ali nisi mi vjerovao, nikad mi ne vjeruješ, da si mi samo vjerovao, onda bi..."

"Slušaj me", prekine je Erik. "Te prve noći Josef Ek je ležao u bolnici, nije moguće da je on bio u stanu i otvorio hladnjak."

Ona ga ne sluša, ponovno se pokušava uspraviti. Ljutito zastenje i uspije doći do uskog ormara gdje joj visi odjeća. Erik samo stoji i ne pomaže joj, gleda je dok se odijeva drhtavih ruku, sluša je kako tiho psuje.

24.

subota, 12. prosinca, večer

Kad Erik dobije otpusnicu za Simone, već je večer. Stan je u kaosu, posteljina je izvučena u hodnik, svjetiljke upaljene, voda curi u kupaonici, cipele su rasute po predsoblju, telefon je bačen na parket, baterija leži pokraj njega.

Erik i Simone osvrću se oko sebe i sve više shvaćaju da je nešto zauvijek izgubljeno u njihovu domu. Stvari su postale nepoznate, beznačajne.

Simone podigne jedan stolac, sjedne i počne izuvati čizme. Erik zatvori vodu u kupaonici pa ode u Benjaminovu sobu. Gleda crvenu plohu pisaćeg stola. Školske knjige leže uz kompjutor zamotane u sivi zaštitni papir. Na oglasnoj je ploči fotografija Erika u Ugandi, nasmijanog i osunčanog, s rukama u džepovima liječničke kute. Erik lagano dodirne Benjaminove traperice koje su prebačene preko stolca zajedno s crnom majicom.

Vrati se u dnevnu sobu i vidi da Simone stoji s telefonom u ruci. Stavlja baterije u njega, zatim nekoga nazove.

"Koga zoveš?"

"Tatu", odgovori ona.

"Zar ne možeš malo pričekati s tim?"

Pusti ga da joj uzme telefon iz ruke.

"Što hoćeš reći?" upita umorno.

"Nemam sad snage razgovarati s Kennetom, ne sada, ne..."

Utihne, stavi telefon na stol, prijede rukom preko lica pa počne iznova:

"Zar ne možeš poštovati moju odluku da ne želim sve staviti u ruke tvog oca?"

"Zar ne možeš ti poštovati..."

"Prestani s tim", prekine je.

Ona ga uvrijeđeno pogleda.

"Sixan, teško mi je sada sabrati misli. Ne znam, imam osjećaj da

bih najradije vrištao ili tako nešto... stvarno nemam snage nositi se s tvojim tatom."

"Jesi završio?" kaže ona i ispruži ruku da joj da telefon.

"Radi se o našem djetetu", kaže on.

Ona kimne.

"Može? Može li se raditi o njemu?" nastavi on. "Hoću da ti i ja tražimo Benjamina... zajedno s policijom, kako se to i radi."

"Trebam tatu", kaže ona.

"A ja trebam tebe."

"U to ne vjerujem", odgovori ona.

"Zašto ne vjeruješ..."

"Jer ti samo želiš odlučivati umjesto mene", prekine ga.

Erik hoda u krug, stane.

"Tvoj tata je u mirovini, ne može on ništa učiniti."

"Ima kontakte", kaže ona.

"To on misli, on misli da ima kontakte, misli da je još uvijek inspektor, ali je samo običan umirovljenik."

"Ne znaš ti..."

"Benjamin nije hobi", prekine je Erik.

"Ne slušam te."

Ona gleda telefon.

"Ne mogu ostati ovdje ako on dođe."

"Nemoj tako", kaže ona tiho.

"Samo hoćeš da on dođe ovamo i kaže ti da sam krivo postupio, da je sve moja krivnja, baš kao što je rekao kad smo saznali za Benjaminovu bolest, sve je Erikova krivnja, mislim, shvaćam da to želiš čuti, ali meni je to..."

"Pričaš gluposti", prekine ga ona uz osmijeh.

"Ako on dođe ovamo, ja idem."

"Fućka mi se", kaže ona tvrdoglavo.

Ramena mu se spuste. Već je napola okrenut od nje kad ona počne tipkati broj.

"Nemoj", moli je Erik.

Ne gleda ga. On zna da ne može ostati ovdje. Nemoguće je da bude tu kad Kennet dođe. Osvrne se oko sebe. Nema ničega što bi htio uzeti sa sobom. U tišini čuje kako zvoni iz slušalice i vidi podrhtavanje sjene Simoneinih trepavica preko obraza.

"Jebi se", kaže i izađe u predsoblje.

Dok Erik navlači cipele, čuje kako Simone razgovara s Kennetom. Plačnim glasom moli ga da dođe što brže može. Erik skine jaknu s vješalice, napusti stan, zatvori vrata i zaključa ih za sobom. Siđe stepenicama, zastane, pomisli da bi se trebao vratiti i nešto reći, objasniti joj da ovo nije pošteno, da je ovo njegov dom, njegov sin, njegov život.

"Kvrugu", kaže tiho, nastavi do ulaza i izađe na mračnu ulicu.

Simone stoji na prozoru i vidi obrise vlastitog lica poput prozirne sjene u večernjem mraku. Kad ugleda tatinu staru Nissan Primeru kako se nepropisno parkira pred ulazom, mora se suzdržati da ne zaplače. Već stoji u predsoblju kad on zakuca na vrata, otvori s lancem još na vratima, zatvori, otkvači lanac i pokuša se nasmiješiti.

"Tata", kaže i suze joj poteku.

Kennet je zagrlji i kad osjeti taj dobro poznati miris kože i duhana iz njegove kožne jakne, na trenutak se ponovno osjeća kao dijete.

"Tu sam, curice moja", kaže Kennet.

Sjedne na stolac u predsoblju s njom u krilu.

"Zar Erik nije kod kuće?" upita.

"Rastajemo se", prošapće ona.

"O, ne."

Izvadi maramicu, ona ustane i nekoliko puta ispuše nos. Zatim on skine jaknu i objesi je na vješalicu, primijeti da je tamo Benjaminova jakna, da su mu cipele na stalku, a ruksak naslonjen na zid uz ulazna vrata.

Zagrlji kćer, palcem joj pažljivo obriše suze pa je odvede u kuhinju. Tamo je posjedne na stolac, izvadi filter i limenku s kavom te uključi aparat.

"A sad ćeš mi sve ispričati", kaže mirno dok stavlja šalice ispred njih. "Počni od početka."

I Simone mu u detalje ispriča kako se prve noći probudila jer je netko bio u stanu. Kako je osjećala miris cigareta u kuhinji, kako su ulazna vrata bila otvorena i kako je iz hladnjaka i zamrzivača dopirala svjetlost.

"A Erik?" upita Kennet. "Što je Erik učinio?"

Ona oklijeva, zatim ga pogleda u oči i kaže:

"Nije mi vjerovao... rekao je da mora da je netko od nas

mjesečario."

"Isuse", reče Kennet.

Simone osjeti kako joj se lice ponovno stisnulo za plač. Kennet im natoči kave, nešto zapiše na komad papira i kaže joj da nastavi s pričom.

Ona mu ispriča kako je sljedeće noći osjetila ubod u ruku i kako ju je to probudilo, kako je ustala i čula čudne zvukove iz Benjaminove sobe.

"Kakve zvukove?" upita Kennet.

"Tepanje", kaže oklijevajući. "Ili mrmljanje. Ne znam."

"A onda?"

"Pitala sam ga smijem li ući, zatim sam vidjela da je netko tamo, netko se nagnuo nad Benjamina i..."

"Da?"

"Onda su mi noge popustile i pala sam, samo sam tako ležala na podu u hodniku i vidjela sam kako netko Benjamina vuče van... Bože, njegovo lice, bio je toliko uplašen. Vikao mi je i pokušao me uhvatiti. Ali ja se više nisam mogla ni pomaknuti."

Ona nepomično sjedi i bulji preda se. "Sjećaš li se još nečega?"

"Molim?"

"Kako je izgledao? Taj provalnik?"

"Ne znam."

"Jesi li išta vidjela?"

"Čudno se kretao, pogrbljeno, kao da ga boli." Kennet to zapiše. "Razmisli malo", potiče je. "Bio je mrak, tata."

"A Erik?" upita Kennet. "Što je on učinio?"

"Spavao."

"Spavao?"

Ona kimne.

"Posljednjih godina pije puno tableta za spavanje", kaže ona. "Spavao je u gostinskoj sobi, nije ništa čuo."

Kennetov je pogled pun prijezira i Simone odjednom osjeti mrvicu razumijevanja za Erika što je otišao.

"Kakve tablete?" upita Kennet. "Znaš li ime?" Ona uhvati tatu za ruke:

"Tata, nije Erik optužen." On povuče ruke.

"Nasilje nad djecom gotovo uvijek provodi netko iz obitelji."

"Znam, ali..."

"Pogledaj činjenice", prekine je Kennet mirno. "Počinitelj se očito razumije u medicinu i ima pristup lijekovima." Ona kimne.

"Nisi vidjela da Erik leži u gostinskoj sobi?"

"Vrata su bila zatvorena."

"Dakle nisi ga vidjela. Zar ne? I ne znaš je li popio tablete za spavanje te večeri."

"Ne", morala je priznati.

"Samo razmatram ono što znamo, Sixan", kaže on. "Znamo da ga nisi vidjela da spava. Možda je spavao u gostinskoj sobi, ali to ne znamo."

Kennet ustane pa uzme kruh iz smočnice i nereske iz hladnjaka. Napravi sendvič sa sirom za Simone i pruži joj ga. Nakon nekog vremena nakašlje se i pita: "Zašto je Erik otvorio vrata Josefu?" Ona zuri u njega. "Kako to misliš?"

"Ako je to učinio - koji bi mu bio razlog?"

"Ovo je glup razgovor."

"Zašto?"

"Erik voli Benjamina."

"Da, ali možda je nešto pošlo krivo. Erik je možda samo htio razgovarati s Josefom, natjerati ga da se preda policiji ili..."

"Prestani, tata", moli ga Simone.

"Ako želimo pronaći Benjamina, moramo postaviti i ta pitanja." Ona kimne, ima osjećaj da joj je lice napuklo, a onda jedva čujno kaže: "Erik je možda mislio da netko drugi kuca na vrata."

"Tko?"

"Mislim da se sastaje s jednom ženom koja se zove Daniella", kaže ne gledajući oca u oči.

25.

nedjelja, 13. prosinca, sv. lucija, jutro

Simone se probudi u pet ujutro. Mora da ju je Kennet odnio u krevet i pokrio. Ustane i ode ravno u Benjaminovu sobu sa slabašnom nadom u grudima, ali osjećaja nestane kad je došla do praga.

Soba je prazna.

Ne plače, ali pomisli kako je osjećaj plača i očaja ušao u sve, kako kad kap mlijeka zamuti čistu vodu. Pokuša kontrolirati misli, ne usuđuje se pomisliti na Benjamina, ne, ne usuđuje se prepustiti strahu.

U kuhinji se upali svjetlo.

Kennet je prekrio stol ceduljicama. Voki-toki stoji na sudoperu. Iz njega se čuju zujanje i šum. On stoji sasvim mirno i na trenutak bulji preda se, zatim nekoliko puta prijeđe rukom preko brade.

"Dobro je da si malo odspavala", kaže.

Ona odmahne glavom.

"Sixan?"

"Da", promrmlja ona, priđe pipi, natoči hladne vode u dlanove i umije se. Dok se briše kuhinjskom krpom, vidi svoj odraz u prozorskom staklu. Vani je još uvijek mrak, uskoro će nastupiti zora sa svojom mrežom srebra, zimske hladnoće i prosinačke tame.

Kennet nešto piše pa pomakne jedan list papira i zapiše nešto u blokić. Ona sjedne na stolac preko puta tate i pokuša shvatiti kamo bi Josef mogao odvesti Benjamina, kako je uspio ući u njihov stan i zašto je oteo baš Benjamina i nikoga drugog.

"Sin sreće", prošapće.

"Što si rekla?" upita Kennet.

"Ma ništa..."

Pomislila je kako je sin sreće prijevod imena Benjamin s hebrejskoga.

Rahela iz Starog zavjeta bila je Jakovljeva žena. Četrnaest je godina čekao da je može oženiti. Rahela je dobila dva sina, Josipa, koji je tumačio snove faraona, i Benjamina, sina sreće.

Simoneino se lice stisne od zatomljenog plača. Bez riječi Kennet se nagne prema njoj i stisne joj rame.

"Pronaći ćemo ga", kaže.

Ona kimne.

"Dobio sam ovo malo prije nego što si se probudila", kaže i pokuca po fasciklu na stolu.

"Kakvi su to papiri?"

"Znaš, kuća u Tumbi gdje je Josef Ek... Ovo je izvještaj o mjestu zločina."

"Zar nisi u mirovini?"

Nasmiješi se i gurne fascikl prema njoj. Ona ga otvori i počne čitati sistematično obavljene preglede otisaka prstiju, ruku, tragova tijela koja su odvučena, dlaka, komadića kože pod noktima, otkrnutih dijelova oštrice noža, potplata papuča, krvi na televizoru, krvi na svjetiljci od rižina papira, na prostirci, zavjesama. Fotografije ispadnu iz plastičnog omota. Simone pokuša ne vidjeti, ali mozak joj svejedno uhvati sliku sobe strave: svakodnevne stvari, police za knjige, stereo, prekrivene crnom krvju.

Na podu izmrcvarena tijela i odrezani udovi.

Ustane, ode do sudopera i pokuša povraćati.

"Oprosti", reče Kennet. "Nisam mislio na... Ponekad zaboravim da nisu svi policajci."

Ona zažmiri pa pomisli na Benjaminovo uplašeno lice i mračnu sobu s lokvama ohlađene krvi na podu. Nagne se naprijed i povrati. Niti sline i žuči razvuku se preko šalice za kavu i žlica. Dok je ispirala usta slušajući kako joj puls glasno otkucava u ušima, uplašila se da bi je mogla uloviti potpuna histerija.

Čvrsto se uhvatila za sudoper, pokušala mirno disati, sabrala se i pogledala Kenneta.

"Sve je u redu", rekla je slabašno. "Samo ne mogu nikako povezati sve ovo s Benjaminom."

Kennet donese deku, zamota je i pažljivo je ponovno posjedne na stolac.

"Ako je Josef Ek oteo Benjaminu, znači da nešto hoće, zar ne, jer prije nije nikada ništa takvo učinio..."

"Možda neću imati snage za ovo", prošapće ona.

"Smijem li reći da mislim da je Josef Ek tražio Erika", nastavi

Kennet. "Kad ga nije pronašao, uzeo je Benjamina kako bi ga poslije mogao zamijeniti."

"Onda mora da je živ - zar ne da je živ?"

"Naravno da je", kaže Kennet. "Samo moramo shvatiti kamo ga je sakrio, gdje je Benjamin."

"Bilo gdje, to može biti bilo gdje."

"Naprotiv", kaže Kennet.

Ona ga pogleda.

"Tu se gotovo isključivo radi o kući ili vikendici."

"Ali ovo je njegova kuća", kaže ona povišenim glasom i kucne prstom po plastičnom omotu s fotografijama.

Kennet dlanom pokupi mrvice kruha sa stola.

"Dutroux", kaže.

"Ha?" upita Simone.

"Dutroux, sjećaš se Dutrouxa?"

"Ne znam..."

Kennet joj na svoj konkretni način ispriča o pedofilu Marcu Dutrouxu, koji je kidnapirao i mučio šest djevojaka u Belgiji. Julie Lejeune i Melissa Russo umrle su od gladi dok je on služio kraću zatvorsku kaznu zbog krađe automobila. Eefje Lambreck i An Marchal zakopane su žive u vrtu.

"Dutroux je imao kuću u Charleoiju", nastavi on. "U podrumu je sagradio prostoriju s dvjesto kilograma teškim tajnim vratima. Nije ju se moglo otkriti kucanjem po zidovima da vidiš gdje je šupljina. Jedini način bio je da izmjere kuću. Imala je različite mjere iznutra i izvana. Sabine Dardenne i Laetitia Delhez pronađene su žive."

Simone pokuša ustati. Srce joj čudno udara u grudima. Misli o tome da postoje muškarci koji žele zazidati ljude, koje smiruje njihov strah u mraku, koji znaju da ti ljudi zovu upomoć iza nepropusnih zidova.

"Benjamin treba lijek", prošapće ona.

Simone gleda dok njezin tata prilazi telefonu. Nazove neki broj, pričeka trenutak, zatim brzo kaže:

"Charley? Čuj, nešto me zanima u vezi s Josefom Ekom. Ne, tiče se njegove kuće."

Kratka tišina, a onda Simone čuje kako netko govori hrapavim dubokim glasom.

"Da", kaže Kennet. "Znam da ste pretražili, stigao sam pogledati izvještaj."

Drugi nastavi govoriti. Simone zažmiri i sluša šum voki-tokija koji se spaja s gluhim glasom iz slušalice.

"Ali niste izmjerili kuću?" čuje tatu kako pita. "Ne, naravno, ali..."

Otvori oči i odjednom osjeti navalu adrenalina, koji je potpuno razbudi.

"Da, to bi bilo dobro... možeš li mi dostaviti nacрте", kaže Kennet. "I sve građevinske dozvole koje... Da, ista adresa. Da... Puno hvala."

Završi razgovor pa ostane stajati i gledati kroz crni prozor.

"Je li moguće da je Benjamin u kući?" upita ona. "Je li? Tata?"

"To ćemo sada istražiti."

"Reci", kaže ona nestrpljivo.

"Charley će mi poslati nacрте po dostavljaču", kaže.

"Kakve nacрте? Ma fućka mi se za nacрте, teta. Što čekaš? Idemo tamo, mogu provaliti sva..."

"To nije dobra ideja", prekine je on. "Hoću reći... žuri nam se, ali ne mislim da ćemo dobiti na vremenu tako da odemo do kuće i počnemo rušiti zidove."

"Ali nešto moramo učiniti, tata."

"Kuća je ovih dana prepuna policajaca", objasni joj on. "Ako postoji nešto očito, oni će to pronaći, čak i ako ne traže Benjamina."

"Ali..."

"Moram pogledati nacрте, vidjeti gdje bi se mogla sagraditi tajna soba, dobiti dimenzije, tako da ih mogu usporediti s onima koje ćemo izmjeriti na kući."

"Ali ako ne postoji ta soba - gdje je onda?"

"Obitelj je dijelila vikendicu kod Bollnasa s očevim bratom... Imam jednog prijatelja tamo koji mi je obećao da će otići provjeriti. On dobro poznaje područje gdje je ta kuća obitelji Ek. Nalazi se u starijem dijelu naselja vikendica."

Kennet pogleda na sat i nekoga nazove.

"Bok, Svante, Kennet ovdje, zanima me..."

"Tu sam", prekine ga prijatelj.

"Gdje?"

"U kući", kaže Svante.

"Trebao si je samo pogledati."

"Novi vlasnici su me pustili unutra, Sjolini, oni imaju..."

Netko nešto kaže u pozadini.

"Zovu se Sjodin", ispravi se on. "Vlasnici su već više od godinu dana."

"Hvala na pomoći."

Kennet prekine vezu. Bora mu se pojavi na čelu.

"A brvnara?" upita Simone. "Ona brvnara u kojoj je bila sestra?"

"Tamo su nekoliko puta bili naši ljudi, ali ti i ja bismo mogli otići tamo i sami pogledati."

Utihnu zamišljeni. Nešto zašuška, i zakasnjele jutarnje novine izvire iz otvora za poštu pa padnu na pod predsobla. Nijedno od njih nije reagiralo. Začuje se škripa vratašca za poštu na katu ispod, a onda se otvore ulazna vrata zgrade.

Kennet odjednom pojača ton na radiju. Objavljen je poziv u pomoć. Netko se javio, zahtijeva informacije. Izmijenjene su kratke riječi, Simone se čini da se radi o tome da je neka žena čula viku iz susjednog stana. Jedan auto odmah je poslan tamo. U pozadini se netko smije i počne dugu priču o tome zašto njegov odrasli mlađi brat još uvijek živi s roditeljima i mama mu svako jutro priprema doručak. Kennet ponovno stiša.

"Napravit ću kavu", kaže Simone.

Kennet iz svoje maslinastozelene platnene torbe izvadi knjigu karata šireg stockholmskog područja. Makne svijećnjake sa stola, stavi ih na prozorsku dasku te raširi kartu. Simone stoji iza njega i promatra izlomljenu mrežu cesta, vlakova i autobusnih ruta koje ispresijecaju jedna drugu u crvenoj, plavoj, zelenoj i žutoj boji. Šume i geometrijska područja predgrađa.

Kennet prstom slijedi žutu cestu južno od Stockholma, preko Alvsjoa, Huddingea, Tullingea i dolje do Tumbe. Zajedno pogledaju stranicu na kojoj je karta Tumbe i Salema. Radi se o blijedoj karti starog naselja koje je dobilo novi centar kod stanice lokalnog vlaka. Mogu vidjeti simbole ugodnog novog života sagrađene nakon rata: nebodere i trgovine, crkvu, banku i dućan koji prodaje alkoholna pića. Oko te jezgre granaju se ulice s kućama u nizu i privatnim kućama. Sjeverno od naselja nalazi se nekoliko žutih polja koja nakon nekoliko desetaka kilometara prelaze u šume i jezera.

Kennet slijedi ulice u naselju kuća u nizu i zaokruži jednu točku

između tih malih pravokutnika koji leže paralelno poput rebara.

"Kvragu, gdje je taj dostavljač?" promrmlja Kennet.

Simone natoči kavu u dvije šalice i stavi na stol kutiju s kockicama šećera za oca.

"Kako je uspio ući?" upita Simone.

"Josef Ek? Vjerojatno je imao ključ ili mu je netko otključao vrata."

"Da provjerimo Benjaminov kompjutor?"

"Već smo to trebali učiniti. Palo mi je na pamet, ali onda sam zaboravio, izgleda da me hvata umor", kaže Kennet.

Simone shvati koliko on staro izgleda. Nikada prije nije mislila na njegovu dob. Pogleda je s tužno izvijenim ustima.

"Pokušaj malo odspavati dok ja provjeravam kompjutor", kaže ona.

"Ma ne, ne."

Kad Simone i Kennet uđu u Benjaminovu sobu, imaju osjećaj kao da tamo nikada nitko ni nije živio. Benjamin je odjednom tako užasno daleko.

Simone od straha osjeti nalet mučnine iz želuca. Guta i guta slinu, u kuhinji je uključen voki-toki, koji šumi, pišti i krči. A ovdje u mraku čeka smrt poput nečeg crnog i odsutnog od čega se nikada neće oporaviti.

Upali kompjutor, ekran zasvijetli i lampice se uključe uz zvuk ventilatora koji su se počeli okretati i tvrdog diska koji da je naredbe. Kad se začuje uvodna melodija operativnog sustava, Simone ima osjećaj kao da se dio Benjamina vratio.

Privuku svaki svoj stolac i sjednu. Ona klikne na ikonicu s Benjaminovim licem kako bi se ulogirala.

"Ovo treba obaviti polako i metodično, draga", kaže Kennet. "Počnimo s mailovima i..."

On utihne kad kompjutor zatraži šifru kako bi nastavio.

"Probaj njegovo ime", kaže Kennet.

Ona upiše "Benjamin", ali ne dobije dopuštenje ulaza. Upiše "Aida", izvrće imena, ponovno ih sastavlja. Upiše "Bark", "Benjamin Bark", pocrveni kad proba "Simone" i "Sixan", proba s "Erikom", proba imena glazbenika koje Benjamin voli, "Sexsmith", "Ane Bran", "Rory Gallagher", "Lennon", "Townes Van Zandt", "Bob Dylan".

"Ne ide", kaže Kennet. "Morat ćemo dovesti nekoga tko će

jednostavno provaliti."

Ona proba s nekoliko naslova filmova i redatelja o kojima je Benjamin znao pričati, ali nakon nekog vremena odustane, nemoguće je pogoditi.

"Već smo trebali dobiti nacрте", kaže Kennet. "Nazvat ću Charleyja da vidim što se događa."

Oboje se trgnu kad čuju kucanje na ulaznim vratima. Simone ostane u predsoblju i dok joj srce jako lupa, gleda Kenneta kako izlazi i otvara vrata.

Prosinačko je jutro svijetlo poput pijeska, tek je nekoliko stupnjeva iznad ništice kad Kennet i Simone uđu u onaj dio Tumbe gdje se Josef Ek rodio, odrastao i gdje je u dobi od petnaest godina pobio gotovo cijelu svoju obitelj. Kuća izgleda kao i sve druge kuće u ulici. Uredno, ništa posebno. Da nema tih plavo-bijelih policijskih vrpca, nitko ne bi mogao naslutiti da je to kuća koja je prije nekoliko dana bila poprište dvaju najužasnijih, najnemilosrdnijih ubojstava u povijesti Švedske.

S prednje strane kuće nalazi se pješčanik uz koji je naslonjen bicikl s pomoćnim kotačima. Policijska vrpca pukla je s jedne strane i vjetar ju je odnio do susjedova poštanskog sandučića. Kennet ne zastane, nego polako prođe pokraj kuće. Izgleda potpuno napušteno. Čini se da su sve kuće u ulici u mraku. Nastave do okretišta, okrenu se i ponovno se počnu približavati mjestu zločina, kad Simone odjednom zazvoni mobitel.

"Halo?" javi se brzo pa kratko sluša. "Nešto se dogodilo?" upita.

Kennet zaustavi auto, ali ne gasi motor, no onda okrene ključ, povuče ručnu i izađe iz auta. Iz velikog prtljažnika izvadi polugu, metar i baterijsku svjetiljku. Čuje kako Simone kaže kako mora ići prije nego što je zatvorio vrata prtljažnika.

"A što misliš?" poviče Simone na mobitel.

Kennet je može čuti kroz zatvorene prozore auta i vidi njeno uznemireno lice kad je izašla iz auta s nacrtima u ruci. Bez riječi krenu zajedno prema bijelim vratima na niskoj ogradi. Kennet izvadi ključ iz kuverte, ode do vrata i otključa. Prije nego što uđe, okrene se prema Simone, kratko kimne i ugleda njeno namršteno lice.

Čim su ušli u predsoblje, zapuhnuo ih je zagušljivi smrad stare krvi. Simone na trenutak osjeti paniku: ovdje vlada truli i slatkasti smrad

poput izmeta. Baci pogled na Kenneta. On ne izgleda uplašeno, samo koncentrirano, kontroliranih pokreta. Prođu pokraj dnevne sobe i Simone krajičkom oka registrira krvave zidove, potpuni kaos, strah, krv na kaminu.

Neobična škripa dopre odnekud iz dubine kuće. Kennet naglo stane, izvadi svoj nekadašnji službeni pištolj, otkoči ga i provjeri ima li municije.

Nešto se ponovno začuje. Nestalan, težak zvuk. Ne zvuči kao koraci, nego kao da netko polagano puže.

26.

nedjelja, 13. prosinca, sv. lucija, jutro

Erik se probudi na uskom ležaju u svom uredu u bolnici. Usred noći. Pogleda mobitel da vidi koliko je sati. Skoro će tri. Uzme još jednu tabletu, a onda leži drhteći pod dekom dok mu se titranje širi tijelom. Ponovno nastupi mrak.

Kad se opet probudi nekoliko sati poslije, osjeća jaku glavobolju. Popije tabletu protiv bolova, stane uz prozor i prelazi pogledom preko tih sumornih fasada sa stotinama prozora. Nebo je bijelo, ali su svi prozori još uvijek u mraku. Nagne se naprijed, osjeti hladno staklo na vrhu nosa i pomisli da upravo sada gleda sebe sa svih tih prozora.

Stavi mobitel na pisaći stol i odjene se. Mala tuš-kabina miriše po plastici i sredstvu za dezinfekciju. Topla mu voda teče preko glave i vrata i uz tapkanje pada na pod od pleksiglasa.

Kad se obrisao, obriše i zamagljeno ogledalo, navlaži lice i nanese pjenu za brijanje, koja mu slučajno uđe u nosnice. Kihne. Čista površina ogledala smanjuje se na sasvim mali okrugli prozorčić dok se brije.

Pomisli kako je Simone rekla da su vrata bila otvorena i večer prije nego što je Josef Ek pobjegao iz bolnice. Probudila se i otišla ih zatvoriti. Ali to nije mogao biti Josef Ek. Kako je to moguće? Erik pokuša shvatiti što se noćas dogodilo. Previše je tu nepoznanica. Kako je Josef uspio ući? Možda je samo kucao na vrata dok se Benjamin nije probudio i otvorio mu. Erik zamisli kako dvojica dječaka stoje i gledaju jedan drugoga u slabašnom svjetlu koje dopire sa stubišta. Benjamin je bos, kosa mu je raščupana, stoji u svojoj dječjoj pidžami i umornim očima trepće prema starijem dječaku. Moglo bi se čak reći da sliče jedan drugome, ali Josef je ubio svoje roditelje i mlađu sestru, upravo je skalpelom ubio jednu medicinsku sestru u bolnici i ozbiljno ozlijedio jednog muškarca na groblju.

"Ne", kaže Erik sam sebi. "Ne vjerujem u to, nije moglo biti tako."

Tko bi mogao ući, kome bi Benjamin mogao otvoriti vrata, kome bi

Simone ili Benjamin povjerali ključ? Možda je Benjamin mislio da će Aida doći. Možda je to bila ona? Erik podsjeti samog sebe da mora ispitati sve opcije. Možda je netko bio s Josefom i pomogao mu otvoriti vrata, možda je Josef stvarno i namjeravao doći prve noći, ali nije uspio pobjeći. Zato su vrata bila otvorena, tako je bilo dogovoreno.

Erik završi s brijanjem, opere zube, uzme mobitel sa stola, pogleda na sat i nazove Joonu.

"Dobro jutro, Erik", kaže hrapavi finsko-švedski glas u slušalici.

Joona mora da je prepoznao Erikov broj na zaslonu.

"Jesam li te probudio?"

"Nisi."

"Oprosti što ponovno zovem, ali..."

Erik se nakašlje.

"Nešto se dogodilo?" upita Joona.

"Niste pronašli Josefa?"

"Moramo razgovarati sa Simone, sve još jednom proći u detalje."

"Iako ne vjeruješ da je Josef oteo Benjamina?"

"Ne, ne vjerujem", odgovori Joona. "Ali nisam siguran, htio bih pogledati stan, ispitati sve susjede da pokušam pronaći svjedoka."

"Da kažem Simone da te nazove?"

"Nije potrebno."

Kap vode padne iz pipe od rostfraja u sudoper uz kratki, odsječeni ping.

"Još uvijek smatram da bi trebao prihvatiti policijsku zaštitu", kaže Joona.

"Ja sam cijelo vrijeme ovdje u Karolinškoj, a ne mislim da će se Josef samovoljno vratiti ovamo."

"A Simone?"

"Pitaj nju, možda se predomislila", kaže Erik. "Ali ima ona već zaštitu."

"Ah, da, čuo sam", kaže Joona veselo. "Teško mi je uopće zamisliti kako je to imati Kenneta Stranga za svekra."

"I meni", odgovori Erik.

"Shvaćam", nasmije se Joona, potom utihne.

"Je li Josef prekjučer pokušao pobjeći?" upita Erik.

"Ne, mislim da nije, ništa ne upućuje na to", odgovori Joona. "Zašto pitaš?"

"Netko je otvorio naša vrata i noć prije, baš kao i noćas."

"Prilično sam siguran da je Josefov bijeg reakcija na informaciju da će završiti u pritvoru, a to je tek jučer saznao", kaže Joono polagano.

Erik odmahne glavom, prijeđe palcem preko usta i primijeti da tapete u tušu izgledaju kao sive starinske pločice.

"Tu se nešto ne uklapa", uzdahne.

"Vidio si da su vrata bila otvorena?" upita Joono.

"Ne ja, Sixan... Simone je ustala."

"Ima li ona ikakvog razloga lagati?"

"To mi nije palo na pamet."

"Ne moraš odmah odgovoriti."

Erik se pogleda u oči u ogledalu dok po drugi put pokušava razmisliti o toj mogućnosti: što ako je Josef imao pomagača koji je pripremio stvari večer prije otmice ili nekoga tko je jednostavno bio poslan tamo da vidi odgovara li kopija ključeva. Pomagač je samo trebao vidjeti štima li sve, ali je otišao dalje od toga i ušao u stan. Nije se mogao suzdržati da se ne ušulja unutra i pogleda obitelj kako spava. Situacija mu je dala ugodan osjećaj da je sve pod njegovom kontrolom, pa je dobio želju da se našali s obitelji te ostavi hladnjak i zamrzivač otvorenima. Možda je sve i ispričao Josefu, opisao svoj posjet, kako su prostorije izgledale, gdje tko spava.

To bi moglo objasniti zašto me Josef nije pronašao, pomisli Erik. Jer sam te prve noći spavao u krevetu pokraj Simone.

"Je li Evelyn bila u policiji u srijedu?" upita Erik.

"Da."

"Cijeli dan i cijelu noć?"

"Da."

"Je li još uvijek tamo?"

"Premještena je u jedan od tajnih stanova. Ali ima dvostruku stražu."

"Je li bila s nekim u kontaktu?"

"Jasno ti je da moraš pustiti policiju da obavi svoj posao", kaže Joono.

"Ja samo radim svoj posao", odgovori Erik tiho. "Želim razgovarati s Evelyn."

"Što je želiš pitati?"

"Ima li Josef prijatelja, nekoga tko bi mu htio pomoći."

"Mogu je ja pitati.

"Možda ona zna s kim bi Josef mogao surađivati, možda poznaje njegove prijatelje, zna gdje stanuju."

Joona uzdahne, zatim kaže:

"Dobro znaš da ti ne mogu dopustiti da na svoju ruku istražuješ, Erik. Čak i da ja osobno smatram da je to u redu, ne mogu..."

"Mogu li biti prisutan dok je budeš ispitivao?" upita Erik. "Godinama sam radio s traumatiziranim osobama i..."

Na nekoliko sekundi nastupi tišina.

"Nađemo se za sat vremena na ulazu u zgradu Vijeća Kriminalističke policije", kaže onda Joona.

"Tamo sam za dvadeset minuta", kaže Erik.

"OK, za dvadeset minuta", kaže Joona i prekine vezu.

Prazne glave Erik priđe pisaćem stolu i izvuče gornju ladicu. Između olovaka, brisala i spajalica nalazi se nekoliko kartica raznih tableta. Istisne tri različite tablete na dlan i proguta ih.

Pomisli da bi trebao reći Danielli da nema vremena biti na jutarnjem sastanku, ali onda zaboravi na to. Izađe iz ureda i požuri do kafeterije. Popio je šalicu kave stojeći ispred akvarija i prateći ribice pogledom, njihovu potragu među plastičnim ruševinama, zatim zamotao sendvič u salvetu i strpao ga u džep.

U liftu za prizemlje ugleda se u ogledalu, vidi svoj prazni pogled. Lice mu je tužno, gotovo odsutno. Promatra samog sebe i pomisli na grč u želucu kad padaš s velike visine, grč koji je gotovo seksualan, a istovremeno neraskidivo povezan s bespomoćnošću. Gotovo da uopće nema snage, ali tablete ga podižu na svjetliju razinu gdje sve ima malo oštrije bridove. Još će neko vrijeme funkcionirati, pomisli. Drži se. Jedino što treba učiniti jest držati se sve dok ne pronađe svog sina. A onda se sve može srušiti.

Dok vozi na sastanak s Joonom i Evelyn, pokuša razmisliti o svemu što je učinio i što mu se dogodilo protekli tjedan. Ubrzo shvati da je bilo nekoliko prigoda kada je netko mogao kopirati njegove ključeve. U četvrtak je njegova jakna s ključevima u džepu visjela bez nadzora na vješalici u jednom restoranu na Södermalmu. Bila je prebačena i preko stolca u njegovu uredu u bolnici, visjela na vješalici u kafeteriji za osoblje i bila na gomili drugih mjesta. Isto sigurno vrijedi i za Benjaminove i Simoneine ključeve.

Dok vozi pokraj cijeloga kaosa obilaznice na Fridhemsplanu, iskopa mobitel iz džepa jakne i nazove Simone.

"Halo?" javi se ona uplašenim glasom.

"Ja sam."

"Nešto se dogodilo?" upita.

U pozadini se čuje tutnjava koja bi mogla potjecati od nekog stroja, a onda naglo utihne.

"Samo sam htio reći da bismo trebali pregledati kompjutor, ne samo mailove nego i sve njegove aktivnosti, što je skinuo s interneta, koje je stranice posjetio, foldere, ako je s kime bio na ehatu i..."

"Jasno", prekine ga ona.

"Neću vam smetati."

"Nismo još počeli s kompjutorom", kaže ona.

"Lozinka je 'Dumbledore'."

"Znam."

Erik skrene u Polhemsgatan i vozi dolje prema Kungsholmsgatanu, pokraj policije, i vidi kako zgrada mijenja izgled: glatka brončana fasada, do nje betonska zgrada i konačno, visoka, prvotna zgrada žute boje.

"Moram ići", kaže ona.

"Simone", kaže Erik. "Jesi mi rekla istinu?"

"Na što misliš?"

"O onome što se dogodilo, da su vrata bila otvorena i noć prije, da si vidjela da netko vuče Benjamina..."

"A što misliš?" poviče ona i prekine vezu.

Erik osjeća da nema snage tražiti slobodno parkirno mjesto, kazna zbog pogrešnog parkiranja više nema nikakvog značenja, takve stvari kao da pripadaju nekom drugom životu. Bez razmišljanja skrene ravno pred policijsku zgradu. Gume zatutnje i on stane kod velike stepenice koja gleda prema gradskoj vijećnici. Farovi automobila obasjavaju lijepa stara drvena vrata koja se već odavno ne koriste. Izrezbarenim starinskim slovima piše "Detektivski odjel".

Ostavi auto i zaobiđe zgradu, krene gore Kungsholmsgatanom prema parku i ulazu u Kriminalističku policiju. Vidi jednog tatu kako hoda s troje djece odjevene u odjeću za proslavu Sv. Lucije preko skijaških odjela. Bijele su im haljine tijesne preko te debele odjeće. Djeca imaju vjenčiće sa svijećama na glavi preko kapa i jedno od njih

nosi svijeću u ruci obučenom u rukavicu. Erik se odjednom sjeti kako je Erik volio da ga se nosi kad je bio mali, uhvatio bi se rukama i nogama za njega i rekao: "Nositi me, ti si vežiki i jaki tata."

Ulaz u Vijeće Kriminalističke policije visoka je sjajna kocka. Ispred metalom obrubljenih vrata stoji metalno postolje s kutijom za iskaznice za posjetitelje i šifre. Erik je sav zadihan kad zastane na crnoj gumenoj prostirci ispred još jednih vrata koja se otvaraju šifrom ili karticom. Ravno naprijed u osvjetljenom foajeju nalaze se dvojica velika rotirajuća vrata na staklenom zidu s novim bravama na šifru. Erik prijeđe preko bijeloga mramornog poda i ode lijevo do recepcije. Jedan muškarac sjedi za otvorenim drvenim pultom i razgovara na telefon.

Erik kaže zašto je došao, recepcionar kratko kimne, počne nešto ukucavati u svoj kompjutor pa podigne slušalicu.

"Recepcija", kaže prigušenim glasom. "Imate posjet, Erik Maria Bark."

Sluša, zatim se okrene Eriku.

"Odmah će sići", kaže mu prijateljski.

"Hvala."

Erik sjedne na dugu klupu bez naslona s crnim škripavim kožnim sjedalom. Promotri umjetničko djelo od zelenog stakla pa usmjeri pogled prema nepomičnim rotirajućim vratima. Iza tog velikog staklenog zida vidi se novi stakleni hodnik. Taj vodi gotovo dvadeset metara kroz otvoreno dvorište do sljedećega kompleksa. Odjednom Erik ugleda Joonu Linnu kako prolazi pokraj kutne garniture zdesna, stišće gumb na zidu i prolazi kroz ta rotirajuća vrata. Baci koru od banane u aluminijsku kantu za smeće, mahne muškarcu na recepciji pa krene ravno prema Eriku.

Dok hodaju do tajnog stana Evelyn Ek koji se nalazi u Hantverkargatanu, Joonu pokuša dati kratki izvještaj svega što je saznao dok ju je ispitivao. Potvrdila je da je otišla u šumu s puškom da se ubije. Josef ju je godinama prisiljavao na seksualne usluge. Kad bi ga Evelyn odbila, tukao bi mlađu sestru Lisu. Kad je počeo zahtijevati seks, Evelyn je uspjela dobiti odgodu tvrdnjom da je to zabranjeno dok on ne navršiti petnaest godina. Kako se rođendan približavao, Evelyn se sakrila u tetinoj vikendici na Värmdöu. Josef ju je tražio, otišao do njezina bivšeg dečka Soraba Ramadanija i na neki ga način

uspio nagovoriti da mu kaže gdje se Evelyn skriva. Na svoj rođendan Josef je posjetio sestru u vikendici i kad je ona odbila seksualni odnos, rekao joj je da zna što će se sada dogoditi i da je sve njena krivnja.

"Kako se sada čini, Josef je u svakom slučaju planirao ubiti oca", kaže Joona. "Zašto je odabrao taj dan, ne znamo, ali možda je to bila samo slučajnost, da je tata bio sam izvan kuće. Josef Ek je u ponedjeljak u sportsku torbu spakirao rezervnu odjeću, dva para navlaka za cipele, ručnik, tatin lovački nož, bocu s benzinom i šibice pa biciklom otišao do sportskih terena Rödsthage. Kad je ubio tatu i osakatio ga, uzeo je ključeve iz njegovog džepa, otišao u žensku svlačionicu, istuširao se i presvukao, zaključao za sobom, zapalio torbu s krvavom odjećom na igralištu, a onda se biciklom vratio kući."

"A ono što se poslije dogodilo, u kući? Je li bilo otprilike onako kako je opisao pod hipnozom?" upita Erik.

"Ne otprilike, nego točno tako, tako se barem čini", kaže Joona i nakašlje se. "Ali zašto je odjednom napao i mamu i sestru, to ne znamo."

Tupo pogleda Erika:

"Možda je samo imao osjećaj da nije gotov, da Evelyn nije dovoljno kažnjena."

Nešto prije crkve Joona zastane kod jedne kuće, izvadi mobitel, nazove nekoga i kaže im da su stigli. Ukuca šifru, otvori ulazna vrata zgrade i pusti Erika u jednostavno stubište sa zidovima točkasta uzorka.

Kad su stigli na treći kat, dva su ih policajca dočekala ispred lifta. Joona se rukuje s njima pa otključa sigurnosna vrata koja nemaju otvor za poštu. Prije nego što ih je do kraja otvorio, pokucao je.

"Smijemo li ući?" upita Joona kroz poluotvorena vrata.

"Niste ga pronašli, zar ne?"

Evelyn stoji u sjeni i ne mogu vidjeti kakav joj je izraz lica. Erik i Joona vide samo tamni oval i kosu obasjanu suncem.

"Nismo", odgovori Joona.

Evelyn priđe vratima, pusti ih unutra, brzo zaključa, provjeri je li dobro zaključano, a kad se okrene prema njima, Erik primijeti da uzbuđeno diše.

"Ovo je zaštićeni stan, imaš policijski nadzor", kaže joj Joona. "Nitko ne smije dati ili tražiti podatke o tebi, imamo tužiteljevu

odluku o tome. Sad si sigurna, Evelyn."

"Možda, dokle god ostanem ovdje", kaže ona. "Ali jednom ću morati izaći, a Josef može dugo čekati."

Ona priđe prozoru, pogleda van, zatim sjedne na sofu.

"Kamo bi se Josef mogao sakriti?" upita Joonu.

"Mislite da nešto znam."

"Znaš li?" upita Erik.

"Hoćeš me hipnotizirati?"

"Ne", nasmije se iznenađen.

Nije se našminkala, i oči joj izgledaju ranjivo i nezaštićeno kad ga pogleda.

"Smiješ ako hoćeš", kaže, a onda brzo spusti pogled.

Stan se sastoji od spavaće sobe sa širokim krevetom, dvije fotelje i televizorom, kupaonice s tušem i kuhinje sa stolom. Prozori su od neprobojnog stakla i svi zidovi u stanu obojeni su u smirujuću žutu boju.

Erik gleda oko sebe, potom je slijedi u kuhinju.

"Baš lijepo", kaže.

Evelyn slegne ramenima. Odjevena je u crvenu vestu i izbljedjele traperice. Kosa joj je nemarno podignuta u rep.

"Danas će mi donijeti neke moje stvari", kaže.

"Dobro", kaže Erik. "Obično se ljudi bolje osjećaju kad..."

"Bolje? Što ti znaš o tome od čega se ja bolje osjećam?"

"Radio sam sa..."

"Oprosti, ali to me stvarno ne zanima", prekine ga ona. "Rekla sam da ne želim razgovarati sa psiholozima i socijalnim radnicima."

"Nisam došao ovamo u toj ulozi."

"Nego?"

"Kako bih pokušao pronaći Josefa."

Ona se okrene prema njemu i kratko kaže:

"On nije ovdje."

Ne znajući točno zašto, Erik odluči da joj neće ništa reći o Benjaminu.

"Slušaj me, Evelyn", kaže mirno. "Trebam tvoju pomoć da napravimo popis Josefovih prijatelja."

Pogled joj je staklast, gotovo grozničav.

"OK", kaže i kratko se nasmiješi. "Ima li curu?"

Oči joj se smrače, a usta napnu. "Osim mene, misliš?"

"Da."

Nakon nekog vremena odmahne glavom.

"S kime se druži?"

"Ni sa kim", kaže ona.

"Školski prijatelji?"

Ona slegne ramenima.

"Koliko ja znam, nikada nije imao prijatelja."

"Ako mu treba pomoć u vezi s nečim - kome bi se obratio?" upita Erik.

"Ne znam... Ponekad priča s alkićima koji se skupljaju oko trgovine."

"Znaš li tko su oni, kako se zovu?"

"Jedan od njih ima tetovažu na ruci."

"Kakvu tetovažu?"

"Ne sjećam se... Mislim ribe."

Ustane i ponovno priđe prozoru. Erik je promatra. Svjetlo prelazi preko njezina mladog lica i potpuno ga razotkriva. Vidi kako puls kuca u plavičastim žilama na njezinu uskome dugačkom vratu. "Misliš li da možda stanuje kod nekog od njih?" Ona jedva primjetno slegne ramenima: "Da..."

"Stvarno to misliš?"

"Ne."

"Što onda misliš?"

"Mislim da će me pronaći prije nego što vi pronađete njega." Erik je promatra dok tako stoji čela naslonjena na prozorsko staklo i razmišlja da li da je još pritisne. Ima nečega u njezinu jasnom gluhom glasu, njezinu nedostatku utjehe, što govori da zna o svom bratu ono što nitko drugi ne zna.

"Evelyn? Što hoće Josef?"

"Nemam snage pričati o tome."

"Želi li me ubiti?"

"Ne znam."

"Što misliš?"

Ona duboko udahne. Glas joj je hrapav i umoran kad progovori:

"Ako misli da stojiš između njega i mene, ako je ljubomoran, učinit će to."

"Što?"

"Ubiti te."

"Misliš, pokušati me ubiti?"

Evelyn obliže usnice, okrene se prema njemu, zatim spusti pogled. Erik želi ponoviti pitanje, ali ne uspijeva ništa reći. Odjednom netko pokuca na vrata. Evelyn pogleda Joonu i Erika, izgleda uplašeno i ustukne prema kuhinji.

Kucanje se ponovi. Joonu priđe vratima, pogleda kroz špijunku i otvori ih. Dva policajca uđu u predsoblje. Jedan nosi kartonsku kutiju.

"Mislim da smo donijeli sve s popisa", kaže. "Kamo hoćeš da stavimo stvari?"

"Bilo kamo", kaže Evelyn tiho i izađe iz kuhinje.

"Trebam potpis."

Pruži joj papir i ona ga potpiše. Joonu zaključa za njima. Evelyn požuri do vrata, provjeri je li dobro zaključao pa se ponovno okrene prema njima.

"Tražila sam da mi donesu neke stvari od kuće..."

"Da, rekla si."

Evelyn čučne, odlijepi smeđi selotejp s kutije i otvori je. Izvadi srebrnastu kašicu u obliku kunića i uokvirenu sliku koja predstavlja anđela čuvara. Odjednom zastane usred pokreta.

"Moj fotoalbum", kaže i Erik opazi da su joj usnice počele drhtati.

"Evelyn?"

"Nisam ga tražila, nisam ništa rekla..."

Otvori prvu stranicu, na kojoj je njen veliki portret iz škole. Mogla bi imati četrnaest godina, ima aparatić za zube i sramežljivo se smiješi. Koža joj je blijeda, a kosa kratko ošišana.

Evelyn okrene stranicu, i jedan presavijeni papir ispadne iz albuma i sleti na pod. Ona ga podigne, okrene i lice joj postane sasvim crveno dok čita.

"Kod kuće je", prošapće i pruži im pismo.

Erik izravna papir pa on i Joonu zajedno pročitaju:

Ti si moje vlasništvo, ti si samo moja, ubit ću sve druge, to je tvoja krivnja, ubit ću onu pizdu hipnotizera i ti ćeš mi pomoći, hoćeš, pokazat ćeš mi gdje stanuje, pokazat ćeš mi gdje se jebete i tulumarite i onda ću ga ubiti, a ti ćeš gledati dok ga ubijam, a onda ćeš oprati pičku s puno sapuna, a onda ću te sto puta pojebati i onda smo kvit i možemo početi

ispočetka samo ti i ja.

Evelyn spusti žaluzine i ostane stajati obgrlivši se rukama. Erik spusti pismo na stol i ustane. Josef je kod kuće, brzo pomisli. Mora da je kod kuće. Ako je mogao staviti fotoalbum s pismom u kutiju, onda mora da je tamo.

"Josef se vratio kući", kaže Erik. "A gdje bi drugdje stanovao?" odgovori ona tiho. Joonu već stoji s mobitelom u kuhinji i razgovara s dežurnim inspektorom u centrali.

"Evelyn, znaš li kako se Josef mogao sakriti policiji?" upita Erik. "Pa tamo istražuju već tjedan dana."

"Podrum", odgovori Evelyn i podigne pogled.

"Što s podrumom?"

"Tamo ima jedna čudna prostorija."

"U podrumu je", poviče Erik prema kuhinji.

Iz mobitela Joonu čuje tiho kucanje po tipkovnici.

"Osumnjičeni se možda nalazi u podrumu", kaže Joonu.

"Pričekaj malo", kaže mu dežurni inspektor. "Moram..."

"Hitno je", prekine ga Joonu.

Nakon stanke dežurni mirno nastavi:

"Prije dvije minute na tu je adresu poslana policija."

"Molim? Gärdesvägen osam u Tumbi?" upita Joonu.

"Da", odgovori on. "Susjedi su nazvali i prijavili da je netko u kući."

27.

nedjelja, 13. prosinca, sv. lucija, jutro

Kennet Strang zastane, osluškuje pa polaganim korakom nastavi do stepenica. Pištolj je uperio u pod, drži ga uz tijelo. Svjetlost iz kuhinje dopire do predsoblja. Simone slijedi tatu i pomisli kako kuća te ubijene obitelji sliči onoj u kojoj su ona i Erik živjeli kad je Benjamin bio mali.

Negdje nešto zaškripi - u podu ili duboko u zidovima.

"Je l' to Josef?" prošapće Simone.

Ruke su joj gotovo ukočene od nošenja baterije, nacрта i poluge. Težina opreme za provalu gotovo je neizdrživa.

U kući sada vlada potpuna tišina. Zvukovi koje su maloprije čuli, škripu i prigušene udarce, sada su prestali.

Kennet joj da znak glavom. Hoće da odu dolje u podrum. Simone mu kimne iako joj se svi mišići u tijelu bune.

Po nacrtima, najbolje mjesto za sakrivanje bez sumnje je podrum. Kennet je zaokružio mjesto na nacrtu gdje bi se zid kod prostora za staru uljanu peć mogao produžiti i napraviti gotovo nevidljivu prostoriju. Drugo mjesto koje je Kennet označio na tlocrtu bio je unutrašnji dio potkrovlja.

Uz stepenice od šperploče koje vode na gornji kat nalazi se mali otvor u zidu koji nema vrata. U zidu su još uvijek zabijene male željezne kuke za koje je bila pričvršćena ogradica da djeca ne mogu prolaziti. Željezne stube koje vode u podrum izgledaju gotovo kao ručni rad, grubo su i nezgrapno zavarene te prekrivene debelim sivim filcom.

Kad Kennet pritisne prekidač za svjetlo, ništa se ne dogodi, pritisne još jednom, ali lampa očito ne radi.

"Ostani ovdje", kaže tiho.

Simone osjeti kako je preplavljuje strah. Osjeća teški prašnjavi miris koji je podsjeća na miris koji za sobom ostave veliki kamioni kad protutnje cestom.

"Daj mi bateriju", kaže on i ispruži ruku.

Polako mu je pruži. On se kratko nasmiješi, uzme bateriju, uključi je i oprezno krene dolje.

"Halo?" viče Kennet oštro. "Josef? Moram razgovarati s tobom."

Iz podruma se ništa ne čuje. Ni buka ni disanje.

Simone čvršće uhvati polugu i čeka.

Svjetlost iz baterije obasjava samo zidove i strop stubišta. U podrumu i dalje vlada kompaktni mrak. Kennet nastavi prema dolje, svjetlost hvata pojedine predmete: bijelu plastičnu vrećicu, neonsku vrpcu na starim dječjim kolicima, staklo uramljenog filmskog plakata.

"Mislim da ti mogu pomoći", kaže Kennet tiše.

Siđe u podrum, prvo brzo prijede baterijom uokolo kako bi se uvjerio da nitko nije izjurio iz svog skloništa. Uska prizma svjetla klizi preko poda i zidova. Preskače preko najbližih stvari i baca nakrivljene, zaljuljane sjenke. A onda Kennet počne iz početka, mirno i sistematično pregleda cijelu prostoriju.

Simone se počne spuštati stepenicama. Dok silazi, metalna konstrukcija prigušeno zvonj.

"Ovdje nema nikoga", kaže Kennet.

"Što smo onda čuli? Nešto smo čuli", kaže ona.

Svjetlost jedva da prodire unutra kroz prljavi podrumski prozor koji se nalazi sasvim uz strop. Oči su im se priviknute na slabu svjetlost. Podrum je pun bicikala raznih veličina, tu su i jedna dječja kolica, sanjke, skije i pekač kruha, božićni ukrasi, role tapeta i ljestve poprskane bijelom bojom. Na jednoj kartonskoj kutiji netko je napisao debelim flomasterom: "Josefovi stripovi".

Nešto počne kucati po stropu, i Simone pogleda prema stepenicama, zatim u oca. On, izgleda, nije čuo taj zvuk. Polagano je prišao vratima na drugom kraju prostorije. Simone se spotakne o konjića za ljuljanje. Kennet otvori vrata i zaviri u praonicu, u kojoj se nalaze stara perilica rublja, sušilica i prastari stroj za glačanje. Pokraj pumpe ispred velikog ormara visi prljava draperija.

"Nema nikog", kaže i okrene se prema Simone.

Ona ga pogleda i istovremeno vidi tu prljavu draperiju iza njegovih leđa. Draperija se ne miče, ali joj je svejedno vrlo upadljiva.

"Simone?"

Na tkanini je vlažna mrlja, kružić, kao od usta.

"Raširi nacrt", kaže Kennet.

Simone se učini da vidi kako se vlažni kružić ulubio.

"Tata", prošapće.

"Da", odgovori on, nasloni se na vrata, vrati pištolj u korice i počeše se po glavi.

Nešto zaškripi, ona se okrene i vidi da se konjić još uvijek njiše.

"Što je, Sixan?"

Kennet joj priđe, uzme joj nacrt iz ruke, stavi ga na smotani madrac, osvjetli ga baterijom i okreće.

Podigne pogled, potom ponovno pogleda nacrt i priđe ciglenom zidu uz koji stoji rastavljeni stari krevet na kat pokraj ormara sa žutim prslucima za spašavanje. Na jednoj ploči za alat vise dlijeta, razne pile i škripci. Mjesto pokraj čekića prazno je, nema velike sjekire.

Kennet pogledom odmjeri zid i strop, nagne se naprijed i pokuca po zidu iza kreveta.

"Što je?" upita Simone.

"Ovaj zid mora da je barem deset godina star."

"Ima li nešto iza?"

"Da, prilično velika prostorija", odgovori on.

"Kako se ulazi?"

Kennet ponovno osvjetli zid i pod pokraj tog rastavljenoga kreveta. Sjenke kruže podrumom.

"Osvjetli ponovno tamo", kaže Simone.

Pokaže na pod pokraj ormara. Nešto je u luku izgreblo betonski pod.

"Iza ormara", kaže ona.

"Drži bateriju", kaže on i ponovno izvadi pištolj.

Odjednom se nešto začuje iza ormara. Zvuči kao da se netko oprezno pomaknuo. Jasno se čuju pokreti, ali vrlo spori.

Simone osjeti kako joj se puls ubrzao i sva se zadiše. Netko je tamo, pomisli. Oh, Bože. Najradije bi viknula Benjaminovo ime, ali se ne usuđuje.

Kennet joj mahne da se povuče unatrag, ona želi nešto reći, ali u tom trenutku ta napeta tišina eksplodira. Gore u stanu začuje se jako lupanje: drvo pukne. Simone ispadne baterija i nastupi mrak. Brzi koraci odzvanjaju po podu, lupanje po stropu, zasljepljujuće prizme svjetlosti prelaze po zidovima poput visokih valova, dolje po željeznim

stepenicama pa po podrumu.

"Ležite na pod", viče jedan muškarac histerično. "Na pod!"

Simone se zaledila, zaslijepljena poput noćne životinje farovima automobila na autocesti.

"Lezi", poviče joj Kennet.

"Začepi", poviče netko.

"Na pod, na pod!"

Simone ne shvaća da se muškarac obraća njoj sve dok ne dobije jak udarac u trbuh i bude pritisnuta na betonski pod.

"Na pod, rekao sam!"

Ona pokušava doći do zraka, zakašlje se i udahne. Jaka svjetlost ispuni podrum. Crni ih likovi zgrabe i odvuku uz te uske podrumске stepenice. Ruke su joj zavezane na leđima. Teško joj je hodati, spotakne se i udari obrazom o oštru metalnu ogradu.

Pokuša okrenuti glavu, ali netko je čvrsto drži, uzbuđeno diše i grubo je gura prema zidu pokraj podrumskih vrata.

Nekoliko osoba stoji i bulji u nju. Ona zatrepće od danje svjetlosti, ne vidi dobro. Iz daljine do nje dopiru fragmenti razgovora i prepoznata tatin odsječni, strogi glas. To je glas koji je podsjeća na miris kave ujutro prije odlaska u školu i vijesti na radiju.

Tek tada shvati da je policija provalila u kuću. Možda je netko od susjeda vidio svjetlo Kennetove baterije i obavijestio ih.

Jedan policajac, star oko dvadeset pet godina, s borama i plavim kolobarima oko očiju, promatra je nervoznim pogledom. Glava mu je obrijana i izgleda veliko, kvrgavo. Nekoliko puta prijeđe rukom preko vrata.

"Kako se zoveš?" upita je hladno.

"Simone Bark", kaže ona nesigurnim glasom. "Ovdje sam s tatom, on je..."

"Pitao sam te kako se zoveš", prekine je povišenim glasom.

"Smiri se, Ragnar", kaže mu kolega.

"Prokleti parazite", kaže on okrenut prema Simone. "Ali to je samo moje mišljenje o ljudima koje uzbuđuje vidjeti krv."

Posprдно otpuhne i okrene se od nje. Ona još uvijek čuje očev glas. Ne podiže glas, samo zvuči vrlo umorno.

Vidi jednog policajca kako nekamo ide s njegovim novčanikom. "Oprostite", kaže Simone jednoj policajki. "Čuli smo nešto dolje i..."

"Začepi", prekine je žena. "Moj sin je..."

"Rekla sam ti da začepiš. Zalijepite joj traku preko usta. Treba joj začepiti usta."

Simone vidi kako policajac koji ju je nazvao parazitom vadi široku ljepljivu traku, ali se zaustavi kad se ulazna vrata otvore i visoki plavokosi muškarac oštra, siva pogleda uđe i krene hodnikom.

"Joono Linna, Kriminalistička policija", kaže finsko-švedskim naglaskom. "Što imate?"

"Dvoje osumnjičenih", odgovori policajka.

Joono pogleda Kenneta i Simone.

"Ja preuzimam", kaže. "Ovo je pogreška."

Dvije jamice odjednom se ukažu na Jooninim obrazima kad im je rekao da puste osumnjičene. Policajka priđe Kennetu, otključa lisičine, ispriča se, ostane tamo stajati i još mu nešto kaže. Uši su joj se zacrvenjele. Policajac obrijane glave samo domaršira do Simone, stane i bulji u nju. "Oslobodi je", kaže Joono.

"Tako su se divlje branili da sam ozlijedio palac", odgovori on.

"Misliš li ih uhititi?" upita Joono.

"Da."

"Kenneta Stranga i njegovu kćer?"

"Fućka mi se tko su oni", odgovori taj agresivni policajac.

"Ragnar", kaže mu policajka smirujuće. "On je kolega."

"Pristup mjestu zločina zabranjen je i ja obećavam..."

"E, sad je dosta", prekine ga Joono odlučno.

"Zar nisam u pravu?" upita ovaj.

Kennet im je prišao, ali nije ništa rekao.

"Zar nisam u pravu?" ponovi Ragnar.

"Poslije ćemo o tome", odgovori Joono.

"Zašto ne sada?"

Joono spusti glas i kratko kaže:

"Tako je bolje za tebe."

Policajka ponovno priđe Kennetu, nakašlje se i kaže:

"Ispričavamo se za ovo - sutra ćemo vam poslati tortu."

"U redu je", kaže Kennet i pomogne Simone da ustane.

"Podrum", kaže ona gotovo nečujno.

"Ja ću se pobrinuti za to", kaže Kennet i okrene se prema Jooni. "U podrumu iza ormara s prslucima za spašavanje nalazi se tajna

prostorija i tamo je jedna ili više osoba."

"Slušajte svi", poviče Joona ostalima. "Imamo razloga vjerovati da se osumnjičeni nalazi u podrumu. Ja vodim cijelu operaciju. Budite oprezni. Može doći do situacije da moramo pregovarati oko otetih, u tom slučaju ja preuzimam pregovore. Osumnjičeni je opasna osoba, ali pucajte najprije u noge."

Joona dobije pancirku, koju brzo navuče. Zatim pošalje dva policajca do stražnje strane kuće i skupi grupu oko sebe. Oni saslušaju njegove brze upute pa nestanu zajedno s njim kroz vrata koja vode u podrum. Metalne stepenice tutnje pod njihovom težinom.

Kennet je zagrlio Simone. Toliko je uplašena da joj cijelo tijelo drhti. Šapne joj da će sve biti dobro. Jedino što Simone želi čuti jest glas svog sina iz podruma, moli za to, da uskoro, svaki čas, začuje njegov glas.

Joona se brzo vrati s pancirkom u ruci.

"Pobjegao je", kaže kratko.

"Benjamin, gdje je Benjamin?" upita Simone.

"Nije ovdje", odgovori Joona.

"Ali soba..."

Simone krene prema stepenicama, Kennet je pokuša zadržati, ali ona se istrigne, progura pokraj Joone i pohita dolje stepenicama. Sada je cijeli podrum osvjetljen kao da je ljetni dan. Tri reflektora na stativima ispunila su prostoriju svjetlošću. Ljestve su pomaknute i stoje ispod malog otvorenog podrumskog prozora. Ormar je odmaknut i jedan policajac stražari na ulazu u tajnu prostoriju. Simone polako krene u njegovu smjeru. Čuo je kako je otac rekao nešto iza njenih leđa, ali nije ga razumjela.

"Moram", kaže slabašno.

Policajac podigne ruku i odmahne glavom.

"Nažalost, ne mogu vas pustiti unutra", kaže.

"To je moj sin."

Osjeća očeve ruke kako je grle, ali se pokuša otrgnuti. "On nije ovdje, Simone."

"Pusti me!"

Istrigne se i zaviri u sobu s madracom na podu, gomilama starih stripova i praznih vrećica čipsa, svijetloplavom zaštitom za cipele, konzervama, kutijama s kukuruznim pahuljicama i jednom velikom

blstavom sjekrom.

28.

nedjelja, 13. prosinca, sv. lucija, podne

Simone po povratku iz tumbе sjedi u autu i čuje kako Kennet govori da policija nije bila koordinirana. Ništa ne odgovara, pusti ga da jamra i gleda kroz prozor. Promatra obitelji kraj kojih prolaze. Mame koje idu nekamo sa zabundanom malom djecom koja govore s dudama u ustima. Nekoliko djece pokušava se na romobilima probiti kroz bljuzgu. Svi imaju jednake ruksake. Grupa djevojčica sa svjetlucavim vrpcama u kosi za proslavu Sv. Lucije jede nešto iz vrećice oduševljeno se smijući.

Sada je prošlo više od dana otkada nam je Benjamin otet, izvučen iz svoga kreveta i odveden iz vlastitog doma, misli ona promatrajući svoje ruke na koljenima. Crvene linije od lisičina još se jasno vide.

Ništa nije upućivalo na to da je Josef Ek umiješan u njegov nestanak. U toj tajnoj sobi nije bilo Benjaminovih tragova, samo Josefovih. Vrlo je vjerojatno da je Josef sjedio tamo kad su ona i njen otac ušli u podrum.

Simone razmišlja kako mora da se skvrčio i osluškivao, shvatio da su otkrili njegovo skrovište i što je tiše mogao uzeo sjekiru. A kad je nastupio kaos, kad je policija upala unutra i izvukla van nju i Kenneta, Josef je iskoristio priliku, odmaknuo ormar, postavio ljestve pod prozor i izašao van.

Pobjegao je, prevario policiju i još je uvijek na slobodi. Izdana je tjeratica, ali Josef Ek nije oteo Benjaminu. Bile su to samo dvije stvari koje su se dogodile u otprilike isto vrijeme, baš kao što joj je Erik pokušavao reći.

"Dolaziš?" upita Kennet.

Ona podigne pogled i pomisli kako je zahladnjelo. Kennet joj je nekoliko puta ponovio da izađe iz auta i pođe s njim prije nego što je shvatila što joj govori i da su parkirani u Luntmakargatanu.

Otključa vrata stana i ugleda Benjaminovu odjeću u predsoblju. Srce joj poskoči i baš kad pomisli da je kod kuće, sjeti se da je otet u

pidžami.

Kennet je siv u licu, kaže da se ide istuširati i nestane u kupaonici.

Simone se nasloni na zid u predsoblju, zažmiri i razmišlja: samo neka dobijem Benjamina natrag, i zaboravit ću sve što se dogodilo i što se događa ovih dana. Nikada neću govoriti o tome, ni na koga neću biti ljuta, nikada neću misliti na to, samo ću biti zahvalna.

Čuje kako je Kennet odvrnuo tuš u kupaonici.

S uzdahom skine cipele, pusti jaknu da padne na pod, uđe u spavaću sobu i sjedne na krevet. Odjednom se ne može sjetiti zašto je došla u tu sobu, je li došla po nešto ili je samo namjeravala malo leći i odmoriti se. Pod dlanom osjeti hladnoću plahti i vidi Erikov zgužvani donji dio pidžame kako viri ispod jastuka.

U trenutku kad tuš utihne, sjeti se što je htjela. Došla je po ručnik za tatu, a onda je namjeravala upaliti Benjaminov kompjutor i pokušati pronaći nešto što bi moglo imati neke veze s otmicom. Ustane, uzme veliki sivi ručnik iz ormara i vrati se u predsoblje. Kupaonička se vrata otvore i Kennet izađe, potpuno odjeven.

"Ručnik", kaže mu ona.

"Uzeo sam onaj mali."

Kosa mu je mokra i miriše na lavandu. Ona shvati da je sigurno upotrijebio jeftini tekući sapun za ruke s umivaonika.

"Zar si oprao kosu sapunom?" upita ga.

"Fino je mirisao", odgovori on.

"Imamo šampon, tata."

"Ma, sve je to isto."

"OK", kaže ona uz osmijeh i odluči da mu neće reći za što upotrebljavaju mali ručnik.

"Napravit ću kavu", kaže Kennet i ode u kuhinju.

Simone stavi sivi ručnik na ormarić, ode u Benjaminovu sobu, upali kompjutor i sjedne na stolac. U sobi je sve isto: odjeća leži na podu i čaša s vodom je prevrnuta.

Začuje se uvodna melodija kompjutorskog operativnog sustava, Simone stavi ruku na miš, pričeka nekoliko sekundi i klikne na ikonicu s Benjaminovim licem kako bi se ulogirala.

Kompjutor zahtijeva ime i lozinku. Simone ukuca "Benjamin", udahne i upiše "Dumbledore".

Ekran zatitra, poput oka koje se zatvorilo i otvorilo.

Unutra je.

Na desktopu se nalazi fotografija jelena na šumskom proplanku. Čarobna titrava svjetlost preko drveća. Sramežljiva životinja u tom trenutku izgleda posve mirno.

Iako Simone zna da upravo provaljuje u najprivatniju Benjaminovu sferu, ipak se na neki način osjeća bližom njemu.

"Ti si genij", čuje kako Kennet kaže iza njenih leđa.

"Nisam", odgovori ona.

Kennet joj stavi ruku na rame i ona otvori program za mailove.

"Koliko daleko u prošlost moramo ići?" upita.

"Bolje da pregledamo sve."

Ona pomakne kursor do pošte i otvara mail za mailom.

Netko iz razreda pita o skupljanju novca za nešto.

Razgovaraju o nekom grupnom projektu za školu.

Netko tvrdi da je Benjamin dobio četrdeset milijuna eura na španjolskoj lutriji.

Kennet ode i vrati se s dvije šalice:

"Kava je najbolje piće na svijetu", kaže i sjedne. "Kako si uspjela ući u kompjutor?"

Ona slegne ramenima i otpije malo kave.

"Moram nazvati Kallea Jeppsona i reći mu da ne trebamo njegovu sporu pomoć."

Lista dalje, otvori jedan mail od Aide u kojem ona na smiješan način opisuje radnju nekog lošeg filma, kaže da je Arnold Schwarzenegger lobotomizirani Shrek.

Tjedno pismo iz škole.

Upozorenje banke da nikome ne da je podatke o svom računu.

Facebook, Facebook, Facebook, Facebook, Facebook.

Simone uđe na Benjaminovu stranicu na Facebooku. Stotine komentara u grupi "hypno monkey".

Svi su komentari o Eriku, razne posprdne teorije o tome kako je Benjamin hipnotiziran i zato je takav idiot, dokaz da je Erik hipnotizirao sve Šveđane, neki tip koji zahtijeva odštetu jer mu je Erik hipnotizirao kurac.

Tu je i link na jedan filmić na You Tubeu. Simone klikne na njega i pogleda kratak film pod naslovom Asshole. Zvuk se sastoji od nekog stručnjaka koji ozbiljno opisuje kako hipnoza funkcionira dok slika

prikazuje Erika kako se gura pokraj nekih ljudi. Slučajno gurne staricu s hodalicom i ona mu iza leđa pokaže srednjak.

Simone se vrati u Benjaminovu mapu s poštom i pronađe kratki mail od Aide od kojeg joj se naježi vrat. Ima nečega u tih nekoliko riječi zbog čega joj se želudac stisne od straha. Dlanovi su joj odjednom znojni. Okrene se i kaže Kennetu:

"Pročitaj ovo, tata."

Okrene ekran prema njemu tako da može pročitati Aidino pismo: Nicke kaže da je Wailord ljut, da je otvorio usta na tebe. Mislim da bi to moglo biti stvarno opasno, Benjamine.

"Nicke je Aidin mladi brat", kaže Simone.

"A Wailord?" upita Kennet i duboko udahne. "Znaš li o čemu se radi?"

Simone odmahne glavom. Iznenadni strah stisnuo se u tamnu kuglu koja joj se kotrlja u želucu. Što ona uopće zna o Benjaminovu životu?

"Mislim da je to ime jednog lika iz Pokemona", kaže. "Aidin brat Nicke pričao je o Wailordu."

Simone ode na mapu s poslanom poštom i pronađe Benjaminov uznemireni odgovor: Nicke ne smije izlaziti van. Ne daj mu da ide do mora. Ako je Wailord stvarno ljut, onda će se nekome od nas nešto loše dogoditi. Trebali smo odmah otići na policiju. Mislim da je sada preopasno da to učinimo.

"Pa vrag me odnio", kaže Kennet.

"Ne znam je li to zapravo ili je dio neke igre."

"Ne zvuči kao igra."

"Ne."

Kennet otpuhne i počeše se po trbuhu.

"Aida i Nicke", kaže polagano. "Tko su ti ljudi?"

Simone pogleda tatu, ne zna što da odgovori. On nikada ne bi shvatio osobu poput Aide. Djevojku odjevenu u crno, s puno piercinga, jako našminkanu i tetoviranu, s neobičnom obiteljskom situacijom.

"Aida je Benjaminova cura", kaže Simone. "A Nicke je njen brat. Tu je negdje fotografija nje i Benjamina."

Uzme Benjaminov novčanik i pronađe Aidinu fotografiju. Benjamin joj je obgrlio ramena. Ona izgleda kao da joj je malo neugodno, a on se opušteno smije pred fotoaparatom.

"Ali kakvi su ljudi?" upita Kennet tvrdoglavo dok gleda Aidino jako našminkano lice na fotografiji.

"Kakvi su ljudi", ponovi ona polako. "Ne znam točno. Znam samo da je Benjamin jako zaljubljen u nju. I da se ona, izgleda, brine za svog brata. Mislim da je on zaostao na neki način."

"Agresivan?"

Ona odmahne glavom.

"Mislim da nije", kaže.

Razmisli pa kaže:

"Mislim da im je mama bolesna. Mislim da ima emfizem, ali ne znam ništa o tome."

Kennet prekriži ruke. Nagne se unatrag i gleda u strop. Zatim se uspravi i ozbiljno kaže:

"Wailord je lik iz crtića, jel?"

"Pokemona", odgovori ona.

"To bih trebao znati?"

"Kad imaš djecu određene dobi, onda znaš htio to ili ne", odgovori ona.

Kennet prazno bulji u nju.

"Pokemon", ponovi Simone. "To je neka vrsta igre."

"Igre?"

"Zar se ne sjećaš kako je Benjamin bio sav u tome kad je bio mali? Skupljao je karte i gnjavio time koji ima kakve moći, kako se mogu pretvoriti u nešto drugo."

Kennet odmahne glavom.

"Držalo ga je barem dvije godine", kaže ona.

"Ali više ga ne drži?"

"Sad je malo prevelik za to", odgovori ona.

"Tebe sam vidio kako se igraš lutkama kad si došla iz jahačkoga kampa."

"Da, tko zna, možda se potajno još uvijek igra", kaže ona.

"O čemu se tu radi, u tim Pokemonima?"

"Kako da ti objasnim? Oni su kao neke životinje. Ali nisu prave životinje. Nego konstruirane, izgledaju kao kukci ili roboti, ne znam točno. Neki su slatki, a neki odvratni. Potječu iz Japana. Pokemoni su se pojavili u devedesetima, a do kraja devedesetih tu se razvila cijela industrija. Ove figurice su takozvane Pocket Monsters. Igrač ih nosi u

džepu, mogu se slagati i smanjiti u kuglice. Ma sve je to poprilično glupo. Možeš se, kao, natjecati s nekim tako da se vaše figurice Pokemona bore. Naravno, puno nasilja. Cilj je poraziti što je moguće više njih jer tada dobiješ novac... igrač dobije novac, figurice Pokemona dobiju bodove."

"A onaj koji ima najviše bodova", kaže Kennet.

"Ne znam točno. Mislim da igra nema kraja."

"Dakle to je kompjutorska igra?"

"Ma sve je, zato je valjda i postala tako popularna, ima i televizijski program, karte, igračke, slatkiše, videoigricu, kompjutorsku igricu, Nintendo i tako dalje."

"Ne znam jesam li baš shvatio", kaže on.

"Hm", kaže ona polagano.

On je pogleda.

"O čemu razmišljaš?"

"Shvatila sam da je upravo to sigurno i bila namjera, da odrasli ne mogu sudjelovati u tome", kaže. "Djecu se ostavi na miru, ostavi ih se da rade što hoće jer mi ne možemo shvatiti taj svijet Pokemona. Previše je toga, prevelik je."

"Misliš da je Benjamin ponovno počeo igrati?" upita Kennet.

"Ne, ne na taj način, ovo mora da je nešto drugo", odgovori ona i pokaže na ekran.

"Misliš da je Wailord stvarna osoba", kaže on upitno.

"Da."

"Koja nema nikakve veze s Pokemonima?"

"Ne znam... Aidin mlađi brat Nicke pričao mi je o Wailordu kao da se radi o Pokemonu. Ali možda je to njegov način komuniciranja. Ali sve je drukčije kad Benjamin napiše: 'Ne daj Nickeu da ode do mora.'"

"Kojeg mora?" upita Kennet.

"Točno to, ovdje nema nikakvog mora, more postoji samo u igri."

"Ali istovremeno to zvuči kao da je Benjamin ozbiljno shvatio tu prijetnju", kaže Kennet. "Kao da se radi o pravoj prijetnji, zar ne?"

Ona kimne.

"More je u igri, ali prijetnja je prava."

"Moramo pronaći tog Wailorda."

"To bi mogao biti Lunar", kaže ona oklijevajući.

On je pogleda i nasmiješi se.

"Počinjem shvaćati zašto mi je vrijeme za mirovinu", kaže on.

"Lunar je identitet na jednoj stranici za ehatanje", objasni mu Simone i primakne se kompjutoru. "Potražit ću informacije o Wailordu."

Dobila je 85.000 rezultata. Kennet ode u kuhinju i ona čuje kako je pojačao ton na voki-tokiju. Krckanje i šum miješaju se s glasovima.

Ona preleti pogledom preko stranica na engleskome o japanskim Pokemonima. Wailord je do sada najveći od svih identificiranih Pokemona. Ovaj golemi Pokemon pliva u otvorenome moru, jede goleme količine hrane svojim divovskim ustima.

"Evo mora", kaže Kennet, koji joj je čitao preko ramena.

Nije ga čula kad se vratio u sobu.

Tekst opisuje kako Wailord lovi svoj plijen time što jako skoči, padne usred jata riba i s ustima punima ribe samo otpliva dalje. Užasno je vidjeti, čita Simone, kako Wailord guta svoj plijen u jednom dahu.

Ograniči potragu samo na stranice na švedskome i ude na jedan forum, gdje naiđe na ovaj razgovor:

"Bok, kako da dobijem Wailorda?"

"Najlakši način za dobivanje Wailorda je da uhvatiš jednog Wailmera negdje na moru."

"OK, ali gdje na moru?"

"Ma bilo gdje, samo moraš upotrijebiti Super Rod."

"Jesi pronašla nešto?" upita Kennet.

"Moglo bi potrajati."

"Pregledaj sve mailove, pogledaj u koš za smeće, pokušaj pronaći tog Wailorda."

Ona podigne pogled i vidi da je Kennet obukao jaknu.

"Što ćeš ti učiniti?"

"Idem", odgovori on kratko.

"Kamo? Kući?"

"Moram razgovarati s Nickeom i Aidom."

"Da idem s tobom?" upita ona.

Kennet odmahne glavom.

"Bolje je da pretražiš kompjutor."

Kennet se pokuša nasmiješiti dok ga ispraća. Ali izgleda vrlo umorno. Ona ga zagrlji, zaključa vrata i čuje kako stišće gumb za lift.

Lift se pokrene. Odjednom se sjeti kako je jednom stajala u hodniku cijeli dan i čekala da joj se tata vrati kući. Imala je možda devet godina i shvatila je da ih mama misli ostaviti. Nije se usuđivala vjerovati da to tata neće učiniti.

Kad se Simone vrati u kuhinju, vidi da je Kennet narezao kruh na vrećici u koju je bio zamotan. Aparat za kavu uključen je, na dnu posude je talog.

Miris kave miješa se s osjećajem panike da je možda sretni dio njezina života nepovratno prošao. Da je njen život podijeljen na dva čina. Prvi, sretni čin, upravo je završio. O onome što je čeka nema snage razmišljati.

Simone ode do torbe i uzme mobitel. Kao što je i očekivala, Ylva iz galerije zvala je nekoliko puta. I Shulman je na popisu propuštenih poziva. Simone pronade njegov broj i nazove ga, ali se predomisli i prekine prije nego što mu je mobitel počeo zvoniti. Odloži mobitel i vrati se do kompjutora u Benjaminovoj sobi.

Ispred prozora je prosinački mrak. Izgleda da puše vjetar. Viseće ulične svjetiljke njišu se, a mokre snježne pahuljice padaju kroz svjetlost.

Simone pronade jedan obrisani Aidin mail koji glasi: Žao mi je što živiš u kući punoj laži. Uz mail je priložena velika fotografija. Simone osjeti kako joj puls počne brže kucati u sljepoočnicama kad povuče miš na nju. Upravo kad je odabrala program da otvori fotografiju, netko oprezno pokuca na ulazna vrata. Zvuči gotovo kao grebanje. Zadrži dah, ponovno čuje kucanje i ustane. Noge ju jedva nose dok hoda dugim hodnikom koji vodi do predsoblja i ulaznih vrata.

29.

nedjelja, 13. prosinca, sv. lucija, poslijepodne

Kennet sjedi u autu ispred Aidine zgrade u Sundbybergu i razmišlja o toj neuobičajenoj prijetnji koju su pronašli u Benjaminovu kompjutoru: "Ne daj Nickeu da ide do mora." Razmišlja o tome koliko je puta u životu vidio i čuo strah. I njemu je poznat taj osjećaj, nema čovjeka koji nije osjetio strah.

Aidina zgrada prilično je mala, samo tri kata. Izgleda neočekivano idilično, staromodno i ulijeva povjerenje. Pogleda fotografiju koju je dobio od Simone. Djevojka koja ima piercinge i crno oko očiju. Upita se zašto mu je tako teško zamisliti nju u ovoj kući, za kuhinjskim stolom, u sobi u kojoj umjesto plakata s konjima visi Marilyn Manson.

Kennet je krenuo izaći iz auta kako bi otišao do balkona koji, kako misli, pripada Aidinoj obitelji, ali se zaustavi kad ugleda krupnu priliku kako hoda gore-dolje po puteljku iza zgrade.

Odjednom se otvore ulazna vrata. Aida izađe. Izgleda da joj se žuri. Pogleda preko ramena, izvadi kutiju cigareta iz torbe, usnicama izvadi cigaretu ravno iz kutije, pripali je i puši, a da nije usporila. Kennet je prati dok ide prema stanici podzemne željeznice. Planira razgovarati s njom kad mu bude jasno kamo je krenula. Jedan autobus uz buku prođe pokraj njih i odnekud se čuje lavež psa. Kennet odjednom ugleda veliku priliku koja je hodala iza kuće kako juri prema Aidi. Mora da ga je čula, jer se okrenula. On joj se trčeći približava. Ona izgleda sretno, cijelim se licem smiješi: bijelo napudrani obrazi i crno našminkane oči odjednom izgledaju vrlo dječje. Prilika skoči pred nju. Ona ga potapše po obrazu, a on je zagrlji. Poljube jedno drugo u vrh nosa, onda mu Aida mahne. Kennet se približi i pomisli da je ta krupna osoba zacijelo njen brat. On nepomično stoji i gleda za Aidom, malo mahne, zatim se okrene. Kennet vidi dječakovo lice, nježno i iskreno, jedno mu je oko jako nakrivljeno. Kennet zastane ispod ulične svjetiljke i čeka. Dječak mu se približi velikim teškim koracima.

"Bok, Nicke", pozdravi ga Kennet.

Nicke se zaustavi i prestrašeno ga pogleda. U kutovima usana ima kuglice sline.

"Ne smijem", kaže polagano i upitno.

"Zovem se Kennet, ja sam policajac. Ili, točnije rečeno, sad sam malo ostario, pa sam u mirovini, ali to ništa ne mijenja, još uvijek sam policajac." Dječak se upitno nasmiješi. "Imaš pištolj?" Kennet odmahne glavom. "Nemam", laže. "A nemam ni policijski auto." Dječak se uozbilji. "Jesu ti ga uzeli kad si ostario?" Kennet kimne. "Da."

"Jesi tu da uhvatiš lopove?" upita Nicke. "Koje lopove?"

Nicke navlači patentni zatvarač.

"Ponekad mi uzimaju stvari", kaže i šuta nogom po tlu.

"Tko ti uzima stvari?"

Nicke ga nestrpljivo pogleda:

"Lopovi."

"Da, naravno."

"Moju kapu, moj sat, jedan lijepi kamen sa svjetlucavim rubom."

"Bojiš li se nekoga?" On odmahne glavom.

"Znači, ovdje su svi dobri?" upita Kennet nakon nekog vremena.

Dječak se zadiše i pogleda za Aidom.

"Moja sestra traži najgore čudovište."

Kennet pokaže glavom prema kiosku na stanici.

"Jesi za sok?"

Dječak ga slijedi i govori:

"Ja subotom radim u knjižnici. Vješam odjeću u garderobi i dam ljudima papirić s brojkom, tisuću raznih brojki."

"Kako si vrijedan", kaže Kennet i kupi dvije boce Coca-Cole. Nicke ga zadovoljno gleda i zatraži još jednu slamku. A onda pije, podrigne, pije i ponovno podrigne.

"Što si mislio kad si rekao da ti sestra traži čudovište?" upita ga Kennet nezainteresiranim tonom. Nicke se namršti.

"Onaj dečko. Aidin dečko. Benjamin. Nicke ga nije vidio danas. Ali prije je bio jako ljut, jako ljut. Aida je plakala."

"Benjamin je bio ljut?" Nicke iznenađeno pogleda Kenneta.

"Benjamin nije ljut, on je dobar. Aida se razveseli i smije se."

Kennet gleda tog velikog dječaka.

"Tko je onda bio ljut, Nicke? Tko je bio ljut?"

Nicke odjednom izgleda zabrinuto. Pogleda bocu i počne nešto tražiti.

"Ne smijem uzimati stvari..."

"U redu je, časna riječ", kaže Kennet. "Tko je bio ljut?"

Nicke se počese po vratu i obriše slinu iz kutova usana.

"Wailord - on ima ovako velika usta."

Nicke pokaže raširivši ruke.

"Wailord?"

"On je zločest."

"Kamo je Aida otišla, Nicke?"

Dječakovi obrazi podrhtavaju kad kaže:

"Ona ne može pronaći Benjamina, to nije dobro."

"Ali kamo je sada otišla?"

Nicke izgleda kao da će zaplakati, odmahne glavom: "Joj, joj, joj, ne smijem pričati sa stričecima koje ne poznam..."

"Gle, Nicke, nisam ja neki obični striček", kaže Kennet, izvadi novčanik i pronađe fotografiju na kojoj je u uniformi.

Nicke pažljivo promotri sliku. Zatim ozbiljno kaže: "Aida je otišla do Wailorda. Boji se da je on ugrizao Benjamina. Wailord ovako jako može otvoriti usta."

Nicke ponovno pokaže rukama, a Kennet se trudi da mu glas zvuči sasvim mirno kad kaže:

"Znaš li gdje Wailord živi?"

"Ja ne smijem ići do mora, ne smijem ni blizu."

"Kako se dođe do mora?"

"Autobusom."

Nicke opipava nešto u džepu i mrmlja sebi u bradu. "Wailord se jednom igrao sa mnom kad sam trebao platiti", kaže i pokuša se nasmijati. "Samo se šalio. Prevarili su me da pojedem nešto što se ne jede."

Kennet čeka. Nicke pocrveni i prtlja po zatvaraču. Nokti su mu prljavi. "Što si pojeo?" upita Kennet. Obrazi mu ponovno jako zadrhte:

"Nisam htio", odgovori i nekoliko suza poteče niz njegovo veliko lice. Kennet ga potapše po ramenu i nastoji da mu glas zvuči mirno i staloženo dok govori:

"To zvuči kao da je Wailord baš zločest."

"Zločest."

Kennet primijeti da Nicke ima nešto u džepu čime se sve vrijeme igra. "Ja sam policajac, znaš to, i ja kažem da nitko ne smije biti zločest prema tebi."

"Ti si prestar."

"Ali sam jak." Nicke se malo razveseli. "Mogu dobiti još jednu kolu?"

"Ako hoćeš."

"Da, molim."

"Što to imaš u džepu?" upita Kennet ravnodušnim glasom. Nicke se nasmiješi. "To je tajna", kaže.

"A tako", kaže Kennet i odluči da ga više neće ispitivati. Nicke proguta udicu: "Ne zanima te?"

"Ne moraš mi reći ako nećeš, Nicke."

"Oho", kaže on. "Ne možeš ni zamisliti što je to."

"Sumnjam da je nešto posebno."

Nicke izvadi ruku iz džepa.

"Reći ću ti što je."

Otvori šaku.

"To je moja moć."

Nicke drži malo zemlje. Kennet upitno pogleda dječaka, koji se samo smiješi.

"Ja sam zemljani Pokemon", kaže on zadovoljno.

"Zemljani Pokemon", ponovni Kennet.

Nicke stisne šaku sa zemljom i vrati je u džep.

"Znaš koje moći imam?"

Kennet odmahne glavom i ugleda muškarca šiljate glave kako hoda uz tamnu mokru fasadu s druge strane ceste. Izgleda kao da nešto traži, ima štap u ruci kojim pipa po zemlji. Kennetu se odjednom učini da muškarac pokušava zaviriti kroz prozore u prizemlju. Pomisli kako mora otići tamo i upitati ga što to radi. Ali Nicke ga je uhvatio za ruku:

"Znaš koje moći imam?" ponovi dječak.

Kennet nevoljko makne pogled s muškarca. Nicke počne brojiti na prste:

"Mogu se obraniti od svih električnih Pokemona, vatrenih Pokemona, otrovnih Pokemona, kamenih Pokemona i čeličnih Pokemona. Ne mogu me pobijediti. Tu sam siguran. Ali ne mogu se

boriti s letećim Pokemonima, a ni s travnatim i bubama Pokemonima."

"A tako?" kaže Kennet rastreseno i učini mu se da je muškarac stao pokraj jednog prozora. Izgleda kao da glumi da nešto traži, ali se ustvari nagnuo prema staklu.

"Je l' me slušaš?" upita Nicke zabrinuto.

Kennet mu se pokuša ohrabrujuće nasmiješiti. Ali kad ponovno pogleda prema prozoru, muškarca više nema. Kennet zaškilji prema prozoru u prizemlju, ali ne može vidjeti je li otvoren.

"Ne podnosim vodu", objasni mu Nicke tužno. "Voda je najgora, ne podnosim je, jako se bojim vode."

Kennet se oprezno oslobodi njegova stiska.

"Pričekaj samo malo", kaže i krene prema prozoru.

"Koliko je sati?" upita Nicke.

"Sati? Petnaest do šest."

"Onda moram ići. On se naljuti ako kasnim."

"Tko se naljuti? Tvoj tata?"

Nicke se nasmije.

"Pa nemam ja tatu!"

"Mislio sam, tvoja mama."

"Ne, Ariados se naljuti, on treba stvari."

Nicke oklijevajući pogleda Kenneta, spusti pogled i upita:

"Hoćeš mi dati novaca? Jer ja imam premalo, a onda me mora kazniti."

"Čekaj malo", kaže Kennet, koji je počeo pozornije slušati što Nicke govori. "Wailord hoće novac od tebe?"

Zajedno napuste kiosk i Kennet ponovi pitanje:

"Je l' to Wailord hoće novac?"

"Jesi lud? Wailord? On bi me progutao... ali oni, oni drugi, oni mogu doplivati do njega."

Nicke pogleda preko ramena. Kennet ponovi:

"Tko to hoće tvoj novac?"

"Ariados, pa rekao sam ti", odgovori dječak nestrpljivo. "Imaš novaca? Mogu nešto učiniti ako imam novaca. Mogu ti dati malo moći..."

"Nije potrebno", kaže Kennet i izvadi novčanik. "Je li dvadeset kruna dosta?"

Nicke se nasmije od oduševljenja, strpa novčanicu u džep i otrči niz ulicu bez pozdrava.

Kennet na trenutak ostane stajati pokušavajući shvatiti što je to dječak rekao. Ne uspijeva baš sve povezati, ali svejedno krene za njim. Kad skrene iza ugla, vidi da Nicke čeka ispred semafora. Kad se upali zeleno, požuri preko ceste. Čini se da je krenuo prema knjižnici na onom pravokutnom trgu. Kennet krene za njim preko ceste, stane uz jedan bankomat i čeka. Nicke je ponovno stao. Nestrpljivo hoda oko fontane ispred knjižnice. Mjesto je loše osvijetljeno, ali Kennet svejedno može vidjeti kako Nicke neprestano opipava zemlju koju nosi u džepu.

Odjednom jedan mlađi dječak prođe ravno kroz posađeno grmlje pokraj zgrade gdje se nalaze stomatološke ordinacije i izađe na trg. Približi se Nickeu, stane ispred njega i nešto mu kaže. Nicke odmah legne na tlo i preda mu novac. Dječak prebroji novac pa potapše Nickea po glavi. Ali onda ga odjednom uhvati za ovratnik jakne, odvuče do ruba fontane i gurne mu lice u vodu. Kennet bi najradije potrčao tamo, ali se prisili da ostane na mjestu. Ovdje je da pronade Benjamina. Ne smije uplašiti dječaka koji je možda Wailord ili bi ga mogao odvesti do Wailorda. Kennet stoji napetih, stisnutih čeljusti i broji sekunde prije nego što će krenuti. Nickeove se noge trzaju i šutaju i vidi kako je lice tog drugog dječaka neobjašnjivo mirno kad ga je pustio. Nicke sjedne na tlo pokraj fontane, kašlje i podriguje. Dječak ga još jednom potapše po ramenu, zatim ode.

Kennet požuri za dječakom, kroz grmlje i niz blatnu travnatu strminu do staze. Slijedi ga kroz naselje i do jedne zgrade, ubrza korak i uhvati vrata čas prije nego što su se zatvorila. Stigne do lifta i vidi da svijetli gumb za šesti kat. Izađe na šestom katu, stane, pravi se da traži po džepovima i vidi kako je dječak prišao jednim vratima i izvadio ključ.

"Dečko", kaže Kennet.

Dječak ne reagira, pa mu Kennet priđe, uhvati ga za jaknu i okrene.

"Pusti me, stari", kaže dječak i pogleda ga u oči.

"Zar ne znaš da je zabranjeno ucjenjivati ljude za novac?"

Kennet gleda u dječakove iznenađujuće mirne oči.

"Prezivaš se Johansson", kaže Kennet nakon što je pogledao vrata.

"Da", nasmiješi se ovaj. "Kako se ti zoveš?"

"Kennet Sträng, policijski inspektor."

Dječak samo stoji i gleda ga, ne čini se uplašen.

"Koliko si novca uzeo od Nickea?"

"Ja ne uzimam novac, ponekad dobijem novac, ali ništa ne uzimam, svi sretni, nitko tužan."

"Namjeravam razgovarati s tvojim roditeljima."

"Aha."

"Hoćeš to?"

"Molim te, nemoj", kaže dječak podrugljivo.

Kennet pozvoni na vrata i nakon nekog vremena otvori mu debela preplanula žena.

"Dobar dan", kaže Kennet. "Ja sam policijski inspektor i bojim se da je vaš sin učinio nešto loše."

"Moj sin? Ja nemam djece", kaže ona.

Kennet pogleda dječaka i vidi ga kako se ceri spuštene glave.

"Ne poznajete ovog dječaka?"

"Da vidim vašu iskaznicu", kaže debela žena.

"Ovaj dječak je..."

"Nema on iskaznicu", prekine ga dječak.

"Naravno da imam", laže Kennet.

"Nije on policajac", nasmiješi se dječak i izvadi novčanik. "Ovo je moj pokaz, prije sam ja policajac nego..."

Kennet mu istrgne novčanik.

"Vraćaj."

"Samo da nešto pogledam", odgovori Kennet.

"Rekao je da mi hoće ljubiti pimpilinića", kaže dječak.

"Pozvat ću policiju", kaže žena uplašeno.

Kennet pozove lift. Žena se osvrne oko sebe pa počne lupati po drugim vratima na stubištu.

"Dao mi je novac", kaže joj dječak. "Ali ja nisam htio ići s njim."

Vrata lifta se otvore. Jedan susjed otvori vrata koliko to dopušta sigurnosni lanac.

"Da si ostavio Nickea na miru", kaže Kennet tiho.

"On je moj", odgovori dječak.

Žena poviče "policija". Kennet uđe u lift, stisne zeleni gumb i gleda van dok se vrata zatvaraju. Znoj mu curi niz leđa. Shvati da ga je

dječak primijetio kad ga je slijedio od fontane, samo se našalio s njim, nasumce ušao u zgradu i otišao do sasvim nepoznatih vrata. Lift se polagano spušta, svjetlo zatitra, u metalnim sajlama gore zabubnja. Kennet pogleda u dječakov novčanik: gotovo tisuću kruna, iskaznica za videoteku, pokaz za autobus i presavijena plava posjetnica s tekstom "More, Louddsvagen 18".

30.

nedjelja, 13. prosinca, sv. lucija, poslijepodne

Na krovu grila montirana je velika kobasica koja se smiješi i jednom se rukom polijeva kečapom, a na drugoj je palac u zraku. Erik naruči hamburger s pomfritom, sjedne na visoki stolac uz uski šank pokraj prozora i zagleda se kroz zamagljeno staklo. S druge strane ceste nalazi se bravar. Okitili su izlog božićno s polumetarskim patuljcima uz razne sefove, brave i ključeve.

Erik otvori limenku s mineralnom vodom, otpije gutljaj pa nazove doma. Čuje vlastiti glas na telefonskoj sekretarici koji mu kaže da ostavi poruku. Prekine vezu i nazove Simone na mobitel. Ne javlja se, a kad joj se javi sekretarica, ostavi poruku:

"Bok, Simone... Samo sam ti htio reći da bi trebala prihvatiti policijsku zaštitu, zbog Josefa Eka, on je, izgleda, jako ljut na mene... Samo to."

Praznina u želucu zaboli ga kad odgrize komad hamburgera. Preplavi ga umor. Nabode jako prepečeni krumpirić na plastičnu vilicu i pomisli na Joonino lice kad je pročitao Josefovo pismo Evelyn. Kao da mu se temperatura spustila. Njegove svijetlosive oči pretvorile su se u led i jako zaoštrile.

Joonu je nazvao prije četiri sata i rekao mu da im je Josef ponovno pobjegao. Bio je u podrumu, ali je uspio pobjeći. Ništa nije upućivalo na to da je Benjamin bio tamo. Preliminarni rezultati analize DNK pokazivali su da je Josef sve vrijeme tamo bio sam.

Erik se pokušava sjetiti Evelynina lica i što je točno rekla kad je odjednom shvatila da se Josef vratio kući. Erik ne vjeruje da je Evelyn namjerno odlučila ništa im ne reći o toj tajnoj sobi. Jednostavno je zaboravila. Tek kad je shvatila da se Josef vratio i sakrio u kući, sjetila se tajne prostorije.

Josef Ek mi želi nauditi, misli Erik. Ljubomoran je i mrzi me, umislio je da smo Evelyn i ja bili u seksualnoj vezi i namjerava mi se osvetiti. Ali ne zna gdje stanujem. U pismu traži Evelyn da mu to kaže.

Pokazat ćeš mi gdje stanuje, napisao je.

"Ne zna gdje stanujem", prošapće Erik. Ako Josef ne zna gdje stanujem, onda on nije provalio u naš stan i oteo Benjamina.

Erik pojede još malo hamburgera, obriše ruke salvetom i ponovno pokuša nazvati Simone. Ona mora znati da Josef Ek nije taj koji je oteo Benjamina. Nekako mu lakne, iako to znači da mora početi ispočetka, mora ponovno promisliti o svemu. Erik izvadi jedan papir, napiše "Aida" na njemu, ali onda se predomisli i zgužva ga. Simone se mora prisjetiti što je još vidjela, kaže sam sebi, mora da je nešto vidjela.

Joona Linna ju je ispitaio, ali nije se mogla ničega novog sjetiti. Previše su bili usmjereni na Josefa, na podudarnost da je pobjegao iz bolnice prije nego što je Benjamin otet. Sada mu se to čini gotovo čudnim. To se uopće ne uklapa, sve je vrijeme to govorio. Jer njima je prvi put provaljeno dok je Josef još bio u bolnici. On je serijski ubojica, voli ubijati. Oteti nekoga ne uklapa se u njegovo ponašanje. Jedina koju želi oteti jest Evelyn, opsjednut je njome, ona je njegova motivacija za sve.

Mobitel mu zazvoni, pa spusti hamburger, ponovno obriše ruke i javi se bez gledanja na zaslon.

"Da, ovdje Erik Maria Bark."

Nešto krči i istovremeno gluho tutnji.

"Halo?" kaže Erik glasnije.

Odjednom se začuje slabašan glas.

"Tata?"

Zašišti kad se košara s pomfritom spusti u fritezu.

"Benjamin?"

Jedan hamburger biva okrenut na peći. U slušalici tutnji.

"Čekaj, ne čujem te."

Erik se progura kroz novopristigle goste i izađe na parkiralište. Snijeg gusto pada ispod žute ulične rasvjete.

"Benjamine!"

"Čuješ me?" Benjamin zvuči vrlo blizu.

"Gdje si? Reci mi gdje si!"

"Ne znam, tata, ništa ne razumijem, u autu sam koji vozi i vozi..."

"Tko te oteo?"

"Probudio sam se ovdje, ništa nisam vidio, žedan sam..."

"Jesi li ozlijeđen?"

"Tata", zaplače.

"Ovdje sam, Benjamine."

"Što se događa?"

Zvuči maleno i uplašeno.

"Pronaći ću te", kaže Erik.

"Znaš li kamo idu?"

"Čuo sam jedan glas, kao kroz debelu tkaninu, kad sam se probudio. Kako ono? Nešto kao... kuća, mislim..."

"Reci mi više! Kakva kuća?"

"Kuća... kuća strave."

"Gdje?"

"Sad stajemo, tata, auto je stao, čujem korake", kaže Benjamin prestrašenim glasom. "Ne mogu više pričati."

Čuju se čudni zvukovi, kao da netko kopa, zatim nešto zaškripi, pa Benjaminov iznenadni krik, glas mu je prestravljen i visok, zvuči strašno uplašeno:

"Pustite me, neću, molim vas, obećavam..."

A onda tišina, veza se prekinula.

Suhe snježne pahuljice padaju preko parkirališta ispred grila. Erik gleda mobitel, ali ne usuđuje ga se upotrijebiti, ne želi riskirati da blokira novi Benjaminov poziv. Čeka ispred auta. Nada se da će Benjamin ponovno nazvati. Pokuša se prisjetiti svega što mu je rekao, ali se neprestano gubi. Benjaminov uplašeni glas stalno mu odjekuje glavom. Shvati da mora obavijestiti Simone.

Traka crvenih stražnjih svjetala vozila vijuga prema sjeveru, onda se dijeli poput zmijskog jezika nadesno prema sveučilištu i cesti Europavag 18 te lijevo prema bolnici Karolinška i cesti Europavag 4. Na tisuće vozila u prometnom kaosu koji sporo napreduje. Erik zna da je ostavio rukavice i kapu u grilu, ali mu je svejedno.

Kad sjedne u auto, ruke mu toliko drhte da ne uspije staviti ključ u bravu. Prisiljen je upotrijebiti obje ruke. Cesta svjetluca sivo i mokro u tom vlažnom snijegu dok vozi unatrag u mraku, zatim skrene lijevo na Valhallavagen.

Erik parkira u Dobelnskatanu, velikim se koracima spusti u Luntmakargatan, odjednom se osjeti kao stranac kad uđe u zgradu i krene uz stepenice. Pozvoni na vrata, pričekava, čuje korake, tihi klik kad se pomakne zaštitna pločica sa špijunke. A onda čuje kako netko

otključava vrata. Nakon nekog vremena Erik otvori vrata i krene kroz mračan hodnik. Simone se odmaknula i stoji malo dalje u hodniku prekriženih ruku. Odjevena je u traperice i plavu pletenu vestu te izgleda vrlo odlučno. "Ne javljaš se na telefon", kaže Erik.

"Vidjela sam da si zvao", kaže ona prigušeno. "Nešto važno?"

"Da."

Na licu joj se odjednom pojave sav strah i očaj koje je pokušala sakriti. Stavi ruku preko usta i zuri u njega. "Benjamin me nazvao prije pola sata."

"Bože dragi..." Simone mu se približi. "Gdje je?" upita povišenim glasom. "Ne znam, ni on nije znao, ništa nije znao..."

"Što je rekao?"

"Da leži u autu."

"Je li ozlijeđen?"

"Mislim da ne."

"Ali što..."

"Čekaj", prekine je Erik. "Moram telefonirati, možda mogu pronaći gdje je bio kad je nazvao."

"Koga ćeš nazvati?"

"Policiju", odgovori. "Znam nekoga tko..."

"Nazvat ću tatu - to je brže", prekine ga Simone. Uzme telefon i sjedne na nisku klupicu u mračnom predsoblju. Osjeti kako joj se lice zajapurilo.

"Je l' spavaš?" upita Simone. "Tata, moram... Erik je ovdje, razgovarao je s Benjaminom, moraš pronaći odakle je nazvao. Ne znam. Ne, nisam... Evo ti Erik..."

Erik ustane i zamahne da neće dok mu se ona približava, ali onda uzme telefon. "Halo."

"Ispričaj mi što se dogodilo, Erik", kaže Kennet. "Htio sam nazvati policiju, ali Simone je rekla da ti možeš brže saznati otkuda je poziv stigao."

"U pravu je."

"Benjamin me nazvao prije pola sata, ništa nije znao, ni gdje se nalazi ni tko ga je oteo, samo je znao da leži u autu... i dok smo razgovarali, auto je stao, Benjamin je rekao da čuje korake, onda je nešto viknuo, i onda tišina."

Erik čuje kako Simone prigušeno plače.

"Nazvao je sa svog mobitela?" upita Kennet.

"Da."

"Jer mobitel mu je bio isključen... Još prekjucher sam ga pokušao locirati, znaš, mobiteli ispuštaju signale najbliže bazne stanice čak i kad se ne koriste."

Erik bez riječi sluša dok mu Kennet na brzinu objašnjava da su telefonski operateri obvezni pomoći policiji po Zakonu o telekomunikacijama, paragraf 25 do 27, ako je minimalna kazna za zločin koji se istražuje dvije godine zatvora.

"Što mogu saznati?" upita Erik.

"Ne znam koliko mogu biti precizni, to ovisi o stanicama i vezama, ali uz malo sreće uskoro ćemo imati lokaciju u radijusu od sto metara."

"Požuri, moraš požuriti."

Erik prekine vezu, stoji s telefonom u ruci, zatim ga preda Simone.

"Što ti je s obrazom?" upita on.

"Ha? A to, ma ništa", odgovori ona.

Pogledaju jedno drugo, umorno i ranjivo.

"Želiš li ući, Erik?" upita ga.

On kimne, neko vrijeme samo stoji, a onda skine cipele i uđe, ugleda upaljen kompjutor u Benjaminovoj sobi i krene tamo.

"Jesi što pronašla?"

Simone stane na vratima.

"Nekoliko mailova Benjaminina i Aide", kaže. "Izgleda da su mislili da im se prijeti."

"Tko im prijeti?"

"Ne znamo. Tata radi na tome."

Erik sjedne pred kompjutor.

"Benjamin je živ", kaže tiho, zatim je dugo gleda.

"Da."

"Josef Ek, izgleda, nije umiješan."

"Ostavio si mi tu poruku na sekretarici, da ne zna gdje živimo", kaže ona. "Ali nazvao je ovamo, zar ne, onda valjda zna..."

"To je druga stvar", prekine je on.

"Da?"

"Bolnica je prespojila vezu ovamo", objasni on. "Rekao sam im da to mogu učiniti ako je nešto hitno. On nema naš telefonski broj, ni

adresu."

"Ali netko je oteo Benjaminu i zatvorio ga u auto..."

Utihne.

Erik čita Aidin mail u kojem piše da joj je žao što Benjamin živi u kući punoj laži. Otvori sliku koju je poslala uz mail: fotografija u boji snimljena noću uz pomoć bljeskalice prikazuje žutozeleni zarasli travnjak. U daljini je nisko grmlje. Iza osušenoga grmlja nazire se stražnja strana smeđe drvene ograde. U kutu jake bijele svjetlosti vide se zelena plastična košara za lišće i nešto što bi moglo biti krumpirište.

Erik pregledava sliku, pokušava shvatiti što je motiv, nalazi li se tu kakav jež ili miš kojeg još nije otkrio. Pokušava vidjeti u mraku iza bljeskalice, je li tamo neka osoba, neko lice, ali ništa ne vidi.

"Kakva čudna fotografija", prošapće Simone.

"Aida je možda poslala krivu fotografiju", kaže Erik.

"To bi objasnilo zašto je Benjamin bacio mail."

"Morat ćemo razgovarati s Aidom o ovome i..."

"Faktor", zajeca Simone odjednom.

"Znam..."

"Jesi li mu dao u ponedjeljak?"

Prije nego što je stigao odgovoriti, izašla je iz sobe, prošla kroz hodnik i ušla u kuhinju. On je slijedi. Kad dođe, ona stoji uz prozor i ispuhuje nos u salvetu. Erik ispruži ruku da je potapše, ali ona se izmakne. On točno zna kad je Benjamin posljednji put dobio injekciju. Injekciju s faktorom zgrušavanja, sredstvom koje pomaže njegovoj krvi da koagulira, koje štiti od spontanih krvarenja u mozgu, koje ga štiti da ne iskrvari od nekog najobičnijeg naglog pokreta.

"U ponedjeljak prijepodne, u devet i deset sam mu dao injekciju. Trebao je ići klizati, ali umjesto toga je otišao s Aidom u Tenstu."

Ona kimne i lice joj se stisne dok broji:

"Danas je nedjelja. Sutra bi trebao ponovno dobiti injekciju", prošapće.

"Nema opasnosti još nekoliko dana", smiruje ju Erik.

Gleda je, njeno umorno lijepo lice, pjege. Odrezane traperice, rub žutih gaćica koji joj proviruje iznad ruba. Volio bi ostati ovdje, samo ostati, volio bi spavati uz nju, ustvari volio bi voditi ljubav s njom, ali zna da je prerano za to, prerano je da pokuša, prerano da počne

čeznuti. "Idem", promrmlja. Ona kimne. Pogledaju se.

"Nazovi me kad Kennet lokalizira poziv."

"Kamo ćeš?" upita ona.

"Moram raditi."

"Spavaš u uredu?"

"To je prilično praktično."

"Možeš ovdje spavati", kaže ona.

On se iznenadi, odjednom ne zna što da kaže. Ali taj kratki trenutak tišine koji je nastupio njoj je dovoljan da njegovu reakciju protumači kao oklijevanje.

"Nisam to mislila kao poziv", kaže brzo. "Nemoj si ništa umišljati."

"Ni ti."

"Jesi se preselio Danielli?"

"Ne."

"Već smo se razišli", kaže ona povišenim glasom. "Ne moraš mi lagati."

"OK."

"Što? OK što?"

"Preselio sam se Danielli", laže on.

"Dobro", prošapće ona.

"Da."

"Ne namjeravam ni pitati je li mlada i zgodna..."

"Je", prekine je Erik.

Izađe u predsoblje, navuče cipele, izađe iz stana i zatvori vrata. Pričeka dok je ne čuje kako je zaključala i stavila lanac, a onda krene dolje.

31.

ponedjeljak, 14. prosinca, jutro

Simone probudi telefon. Zavjese su razmaknute i soba je obasjana zimskim suncem. Pomisli da je možda Erik, onda joj dođe da zaplače kad se sjeti da on neće nazvati, da se on ovoga jutra budi uz Daniellu, da je sada sama.

Uzme telefon s noćnog ormarića i javi se:

"Da?"

"Simone? Ylva ovdje. Već te nekoliko dana pokušavam dobiti."

Ylva zvuči kao da je pod velikim stresom. Već je deset.

"Imala sam druge stvari na pameti", kaže Simone oštro.

"Nisu ga pronašli?"

"Ne", odgovori Simone.

Nastupi tišina. Pokraj prozora prođu neke sjene i Simone vidi kako boja pada s krova kuće preko puta. Oljuštene lim koji stružu ljudi u žutoj radnoj odjeći.

"Oprosti", kaže Ylva. "Neću ti smetati."

"Što se dogodilo?"

"Revizor je jutros ponovno došao, nešto ne štima, a ja ne mogu misliti kad je Noren ovdje i pravi buku."

"Buku?"

Ylva ispusti neki zvuk koji je nemoguće protumačiti.

"Došao je s gumenim čekićem i rekao da radi modernu umjetnost", objasni Ylva umornim glasom. "Rekao je da je prestao s akvarelima i da sada traži praznine u umjetnosti."

"Neka ih traži negdje drugdje."

"Razbio je zdjelu Petera Dahla."

"Jesi li nazvala policiju?—"

"Da, bili su ovdje ali Noren je samo blebetao o svojoj umjetničkoj slobodi. Rekli su mu da se drži podalje od galerije i zato sad stoji ispred vrata i lupa čekićem."

Simone ustane i pogleda se u mutnom ogledalu na vratima ormara.

Izgleda mršavo i umorno. Ima osjećaj da joj je lice razbijeno na mnoštvo komadića ponovno sastavljeno.

"A Shuman?" upita Simone. "Kako ide s njegovom prostorijom?"

Ylva zvuči poletno.

"Rekao je da mora razgovarati s tobom."

"Nazvat ću ga"

"Želi ti pokazati nešto sa svjetlom."

Spusti glas:

"Ne znam kakva je situacija s tobom i Erikom, ali..."

"Više ne živimo zajedno", kaže Simone.

"Jer stvarno mislim..."

Ylva utihne.

"Što misliš?" upita Simone strpljivo.

"Mislim da je Shulman zaljubljen u tebe."

Simone se pogleda u ogledalu i osjeti leptiriće u trbuhu.

"Mogla bih i doći", kaže.

"Možeš?"

"Moram samo obaviti jedan poziv."

Simone spusti slušalicu pa nakratko ostane sjediti na rubu kreveta. Benjamin je živ, to je najvažnije. Živ je iako je prošlo nekoliko dana otkako je otet. To je vrlo dobar znak. To znači da osobi koja ga je otela nije u interesu da ga ubije. Ima druge namjere, možda će tražiti otkupninu. Brzo izračuna koliko novca imaju. Što ona ustvari posjeduje? Stan, auto, nekoliko umjetničkih djela. Galeriju, naravno. Može posuditi novac. Sve se da srediti. Nije bogata, ali njen tata može prodati vikendicu i svoj stan. Mogu zajedno živjeti kao podstanari, bilo što, i to bi bilo OK, samo da dobije Benjamina natrag, samo da ponovno dobije svog dječaka natrag.

Simone nazove tatu, ali on se ne javlja. Ostavi mu kratku poruku da je otišla u galeriju, na brzinu se istušira, opere zube, presvuče se i izađe iz stana ne ugasi svjetla.

Vani je hladno, vjetrovito, nekoliko stupnjeva ispod nule. Mrak prosinačkog jutra gluh je, pospan, grobljanske atmosfere. Jedan pas trči dok mu se uzica vuče po lokvicama.

Čim je prišla galeriji, ugleda Ylvu kroz staklena vrata. Nigdje ne vidi Norena, ali na tlu uz cestu leži napoleonski šešir od novinskog papira. Zelenkasta svjetlost titra od serije slika koje je Shulman

naslikao. Blistava, akvarijski zelena ulja na platnu. Uđe i Ylva joj brzo priđe te je zagrli. Simone primijeti da je Ylva zaboravila obojiti kosu u crno kao što to inače čini, sijedi joj se izrast jasno vidi na ravnom razdjeljku posred glave. Ali lice joj je glatko i dobro našminkano, usnice tamnocrvene kao i obično. Odjevena je u sivo odijelo sa širokim hlačama, crno-bijele prugaste najlonke i glomazne smeđe cipele.

"Kako lijepo napreduje", kaže Simone ogledajući se oko sebe. "Odlično si obavila posao."

"Hvala", prošapće Ylva.

Simone priđe slikama.

"Nisam ih još vidjela ovako u seriji kako bi ih se trebalo gledati", kaže. "Vidjela sam samo jednu po jednu."

Priđe još korak:

"Izgledaju kao da cure u stranu."

Ode u drugu prostoriju. Tamo stoji kameni blok sa Shulmanovim špiljskim crtežima na drvenom postolju.

"On hoće da ovamo postavimo uljanice", kaže Ylva. "Rekla sam mu da je to nemoguće, ljudi žele vidjeti što kupuju."

"Ne, ne žele."

Ylva se nasmije.

"Znači, Shulman će dobiti što želi?"

"Da", odgovori Simone. "Dobit će što želi."

"Onda mu to reci."

"Molim?" upita Simone.

"U uredu je."

"Shulman?"

"Rekao je da mora obaviti nekoliko telefonskih razgovora."

Simone pogleda prema uredu, a Ylva se nakašlje:

"Idem kupiti sendvič za ručak..."

"Već?"

"Pa mislila sam..." kaže Ylva spuštenu pogleda.

"Dobro", kaže Simone.

Simone je toliko zabrinuta i tužna da mora stati i obrisati suze koje su joj počele teći niz obraze prije nego što pokuca na vrata i uđe u ured. Shulman sjedi na stolcu iza pisaćeg stola i grize olovku.

"Kako si?" upita je.

"Ne baš dobro."

"To sam i mislio."

Nastupi tišina. Ona spusti glavu. Preplavi je osjećaj izoliranosti, kao da je napravljena od najkrhkijeg mogućeg materijala. Usnice joj podrhtavaju dok muca:

"Benjamin je živ. Ne znamo gdje je i tko ga je oteo, ali živ je."

"To su dobre vijesti", kaže Shulman prigušeno.

"Kvragu", kaže ona, okrene se i drhtavom rukom obriše suze s lica.

Shulman joj nježno dodirne kosu. Ona se izmakne, iako ne zna točno zašto. Ustvari bi htjela da je miluje. Njegova se ruka spusti. Pogledaju se. On je odjeven u svoje crno mekano odijelo, s kapuljačom prebačenom preko ovratnika sakoa.

"Imaš nindža-odijelo", kaže ona i spontano se nasmiješi.

"Shinobi, prava riječ za nindžu, ima dva značenja", kaže on. "To znači 'sakrivena osoba', ali isto tako znači i 'onaj koji izdrži'."

"Izdrži?"

"To je možda najteža vještina."

"To nije moguće kad si sam, tako se barem ja osjećam."

"Nitko nije sam."

"Ne mogu ovako", prošapće Simone. "Raspast ću se, moram prestati razmišljati, nemam kamo. Samo mislim, da se barem nešto dogodi, mogla bih se udarati u glavu ili otići u krevet s tobom samo da prestanem paničariti..."

Naglo se prekine.

"Ovo", pokuša reći. "Ovo je zvučalo sasvim... Ispričavam se, Sim."

"Što biraš u tom slučaju? Otići u krevet sa mnom ili se udarati u glavu?" upita on smiješeći se.

"Nijedno od toga", odgovori ona brzo.

Shvati kako je to zvučalo, pa se pokuša ispraviti:

"Nisam mislila, rado bih..."

Ponovno utihne i osjeti kako joj srce jako lupa u grudima.

"Što?" upita on.

Pogleda ga u oči.

"Nisam svoja. Zato se ovako ponašam", kaže. "Sad se osjećam stvarno glupo."

Spusti pogled, osjeti kako joj se lice zažarilo i malo se nakašlje:

"Moram..."

"Čekaj", kaže on i izvadi prozirnu staklenku iz svoje torbe.

Nešto što izgleda poput debelih tamnih leptira penje se po stjenkama staklenke. Unutra se kroz malo zamagljeno staklo čuje tiho klikanje.

"Sim?"

"Samo sam ti htio pokazati nešto stvarno fantastično."

Podigne staklenku i pokaže joj. Ona promatra ta smeđa tijela, prašak na krilcima koji ostaje na stjenkama staklenke, komadiće ticala na dnu. Leptiri se hvataju nogama za staklo, ticala im grozničavo prelaze preko krila drugih krhkih leptira.

"Kad sam bila mala, mislila sam da su lijepi", kaže ona. "Ali to je bilo prije nego što sam ih bolje pogledala."

"Nisu lijepi, užasni su", nasmiješi se Shulman. Uozbilji se. "Mislim da to ovisi o metamorfozi."

Ona dodirne staklenku i slučajno dotakne njegove ruke koje ju drže.

"Jesu li užasni zato što se mijenjaju?"

"Možda", odgovori on.

Gledaju se, više nisu koncentrirani na razgovor.

"Katastrofe nas promijene", kaže ona polagano.

On joj miluje ruke.

"Tako mora biti."

"Ali ja ne želim biti užasna", prošapće ona.

Stoje jedno uz drugo. Shulman oprezno stavi staklenku na stol.

"Hej..." kaže, nagne se i da joj kratki poljubac u usta.

Ona osjeti kako su joj noge popustile, koljena joj klecaju. Njegov nježni glas i toplina njegova tijela. Miris mekanog sakoa, miris sna i posteljine, finih biljaka. Ima osjećaj da je zaboravila takvu predivnu mekoću dok joj njegova ruka miluje obraze i vrat. Shulman je gleda nasmiješenih očiju. Ona više ne želi pobjeći iz galerije. Zna da je ovo možda samo način da na trenutak pobjegne od očaja koji je stišće u grudima, ali neka je, kaže sama sebi. Samo neka još malo bude ovako, samo da zaboravi cijeli taj užas. Njegove se usnice približavaju njezinima i ovoga puta uzvratu mu poljubac. Počne ubrzano disati kroz nos. Osjeća njegove ruke oko leđa, bokova. Osjećaji su je zapljusnuli, osjeća vrućinu u spolovilu: naglu, slijepu želju da ga uzme u sebe. Snaga tog poriva uplaši je, odmakne se nadajući se da nije primijetio

koliko se uzбудila. Prijeđe rukom preko usta i nakašlje se, dok se on okrenuo od nje i na brzinu pokušao popraviti odjeću.

"Netko bi mogao doći", pokuša ona reći.

"Što da radimo?" upita Shulman i ona čuje kako mu glas podrhtava.

Ne odgovorivši, ponovno mu priđe i počne ga ljubiti. Više ni na što ne misli, traži njegovu kožu pod odjećom, osjeća njegove tople ruke po tijelu. Miluje ju preko leđa, ruke mu zađu pod odjeću, u njene gaćice, i kad osjeti kako je vlažna, zastenje i pritisne svoju erekciju o nju. Ona pomisli kako želi seks ovdje, dok stoje uza zid, na pisaćem stolu, na podu, kao da ništa nije važno, samo da na nekoliko minuta ne osjeća tu paniku. Srce joj jako udara, a noge drhte. Povuče ga prema zidu, a kad joj je razdvojio noge da uđe unutra, šapnula mu je samo da to učini, da požuri. U tom trenutku čuju zvono ulaznih vrata. Netko je ušao u galeriju. Parket škripi i oni se razdvoje.

"Idemo k meni", prošapće on.

Ona kimne i osjeti kako su joj obrazi rumeni. On obriše usta i izađe iz ureda. Ona ostane stajati, pričekava neko vrijeme, uhvati se za stol, cijelo joj tijelo drhti. Popravi odjeću, a kad izađe u galeriju, Shulman je već na vratima i izlazi van.

"Dobar ručak vam želim", kaže Ylva.

Simone se predomisli dok bez riječi sjede u taksiju prema Mariagrandu. Moram nazvati tatu, pomisli, a onda ću mu reći da moram otići. Od same pomisli što to čini pozli joj od osjećaja krivnje, panike i uzbuđenja.

Penju se uskim stepenicama, stanu na petom katu i on počne otključavati vrata, dok ona počne tražiti mobitel po torbi.

"Moram samo nazvati tatu", kaže izvlačeći se.

On ne odgovori, samo uđe ispred nje u hodnik boje terakote i nestane.

Ona ostane tamo stajati u kaputu, osvrće se po mračnom hodniku. Fotografije prekrivaju zidove, a ispod stropa je polica na kojoj su poredane preparirane ptice. Shulman se vrati prije nego što je stigla nazvati Kenneta.

"Simone", prošapće. "Zar nećeš ući?"

Ona odmahne glavom.

"Samo nakratko?" upita on.

"OK."

I dalje je u kaputu dok ga slijedi do dnevne sobe.

"Odrasli smo, radimo što želimo", kaže on i natoči im konjak.

Nazdrave i piju.

"Odličan konjak", kaže ona tiho.

Jedan zid potpuno prekrivaju prozori. Ona im priđe pa pogleda preko brončanih krovova na Sodermalm i tamnu pozadinu svjetleće reklame koja predstavlja tubu paste za zube.

Shulman joj priđe, stane iza nje i zagrlji je.

"Zar ne znaš da sam lud za tobom?" prošapće. "Od prvog trenutka kad sam te ugledao."

"Sim, ne znam... ne znam što radim", kaže Simone promuklim glasom.

"Moraš li znati", upita Shulman uz osmijeh i počne je voditi prema spavaćoj sobi.

Ona ga slijedi kao da je sve vrijeme znala da će tako biti. Znala je da će Shulman i ona završiti u spavaćoj sobi. Htjela je to, a jedino što ju je sprečavalo bilo je to što nije htjela biti poput svoje mame, poput Erika, lažljivica koja skriva telefonske razgovore i poruke. Uvijek je mislila da ona nije izdajica, da je cijepljena protiv nevjere, ali sada ne osjeća apsolutno nikakvu krivnju. Shulmanova je spavaća soba mračna, zidove prekriva nešto što izgleda kao tamnoplava svilena tkanina, dugačka draperija od iste tkanine zakriva prozore. Kratke nakošene zrake zimskog svjetla prodiru kroz tkaninu poput slabijeg mraka.

Drhtavim rukama otkopča kaput i baci ga na pod. Shulman se skine gol i Simone vidi kako su mu ramena mišićavo zaobljena i kako mu je cijelo tijelo prekriveno tamnim dlakama. Staza gušćih, kovrčavih dlaka uspinje mu se od spolovila do pupka.

Mirno je gleda svojim tamnim nježnim očima. Ona se počne svlačiti, ali odjednom osjeti toliku osamljenost dok tako stoji izložena njegovu pogledu. On to primijeti, spusti glavu, približi joj se i klekne pred nju. Vidi kako mu je kosa pala preko ramena. Prstom slijedi liniju od njezina pupka prema dolje. Ona se pokušava nasmiješiti, ali ne uspije u potpunosti.

On je nježno gurne na rub kreveta i počne joj skidati gaćice, ona podigne stražnjicu, skupi noge, osjeti kako se gaćice spuštaju i završe

joj oko stopala. Nagne se u natrag, zažmiri, pusti ga da joj raširi butine, osjeti vruće poljupce preko trbuha, bokova i bedara. Zadihana prođe prstima kroz njegovu gustu dugačku kosu. Želi ga u sebi, toliko žudi za tim da sve tutnji u njoj. Požuda joj pliva kroz krv, osjeća usisavanje i škakljanje vrućine kroz bedra prema vagini. On legne na nju, ona raširi noge i čuje samu sebe kako je uzdahnula kad je ušao u nju. Prošaptao je nešto što nije razumjela. Privukla ga je k sebi i kad osjeti svu njegovu težinu na sebi, ima osjećaj da tone u vruću, uskomešanu vodu zaborava.

32.

ponedjeljak, 14. prosinca, poslijepodne

Dan je leden, a nebo visoko i plavo. Ljudi hodaju stisnuti. Umorna djeca vraćaju se iz škole. Kennet stane ispred trgovine na uglu. U izlogu imaju reklamu za kavu i pecivo s cimetom. Ude i stane u red, kad mu zazvoni mobitel. Pogleda zaslon, vidi da je Simone, stisne gumb sa zelenom slušalicom i javi se.

"Bila si vani, Sixan?"

"Morala sam otići u galeriju. A onda sam morala nešto obaviti..."

Naglo utihne.

"Upravo sam preslušala tvoju poruku, tata."

"Jesi spavala? Zvučiš..."

"Da. Da, malo sam odspavala."

"Dobro", kaže Kennet.

Pogleda umornu zaposlenicu i pokaže na reklamu.

"Jesu li saznali odakle je Benjamin zvao?" upita Simone.

"Još uvijek nisam dobio odgovor. Najkasnije večeras, rekli su. Mislio sam ih sad nazvati."

Zaposlenica ga pogleda da odabere koje pecivo hoće i Kennet brzo pokaže na jedno koje mu se učinilo najveće. Ona stavi pecivo u vrećicu, uzme njegovu zgužvanu novčanicu od dvadeset kruna pa pokaže prema aparatu za kavu i šalicama. On kimne, prođe pokraj štanda gdje se na peći okreću hrenovke i uzme šalicu s hrpe dok razgovara sa Simone.

"Razgovarao si jučer s Nickeom?" upita ga ona.

"To je baš dobar dečko."

Kennet pritisne gumb sa simbolom za crnu kavu na aparatu.

"Jesi li saznao što o Wailordu?"

"Dosta toga."

"Što?"

"Pričekaj samo sekundu", kaže Kennet.

Skine s aparata šalicu iz koje se puši, stavi poklopac pa s kavom i

vrećicom s pecivom ode do malog okruglog plastičnog stola.

"Jesi tu?" upita je i sjedne na klimavi stolac.

"Da."

"Mislim da se tu radi o nekoliko dječaka koji Nickeu otimaju novac i koji su mu rekli da su figure iz Pokemona."

Kennet promatra raščupanog muškarca koji gura moderna dječja kolica. Prilično velika djevojčica u ružičastom kombinezonu leži u njima i umorno se smiješeci siše dudu.

"Ima li to kakve veze s Benjaminom?"

"Ti dečki koji se prave da su Pokemoni? Ne znam. Možda ih je pokušao spriječiti", kaže Kennet.

"Moramo razgovarati s Aidom", kaže Simone odlučno.

"Mislio sam poslije škole."

"Što ćemo sada?"

"Imam adresu", kaže Kennet.

"Čiju?"

"Od mora."

"Od mora?" upita Simone.

"To je sve što znam."

Kennet napući usnice i otpije gutljaj kave. Otkine komadić peciva i brzo ga strpa u usta.

"Gdje je more?"

"Blizu luke", kaže Kennet žvačući, "kod Louddena."

"Mogu li s tobom?"

"Jesi spremna?"

"Za deset minuta."

"Idem po auto, parkirao sam kod bolnice."

"Nazovi me kad stigneš da siđem."

"OK, bok."

Uzme šalicu i ostatak peciva pa izađe iz trgovine. Zrak je suh i jako hladan. Nekoliko školaraca hoda držeći se za ruke. Jedan biciklist dijagonalno prelazi križanje između automobila. Kennet stane ispred pješačkog prijelaza i stisne gumb za semafor. Ima osjećaj da je nešto važno zaboravio, da je vidio nešto ključno važno, ali to nije registrirao. Promet ubrzano tutnji ispred njega. U daljini se čuje sirena hitne pomoći. Otpije malo kave kroz otvor na plastičnom poklopcu i promatra ženu koja čeka s druge strane ceste dok joj pas nateže uzicu.

Jedan kamion prođe sasvim uz Kenneta i tlo zadrhti pod njegovom velikom težinom. Začuje hihot i stigne pomisliti kako zvuči lažno, a onda ga netko jako gurne u leđa. Kako ne bi izgubio ravnotežu, izašao je nekoliko koraka na cestu, okrenuo se i ugledao desetogodišnju djevojčicu kako ga gleda razrogačenih očiju. Mora da ga je ona gurnula, stigne pomisliti, nikoga drugoga nema. U tom trenutku začuje bjesomučno kočenje automobila i osjeti kako neshvatljiva snaga udara u njega. Kao pokošen golemom toljagom, izgubi tlo pod nogama. Nešto mu krene u vratu, tijelo postane mlitavo i kao da nije njegovo, i on pada, a onda odjednom mrak.

33.

ponedjeljak, 14. prosinca, poslijepodne

Erik Maria Bark sjedi za pisaćim stolom u svom uredu. Slabašna svjetlost prodire kroz prozor koji gleda na prazno dvorište u sredini bolnice. U plastičnoj kutiji s poklopcem nalaze se ostaci salate. Dvolitrena boca Coca-Cole stoji uz stolnu svjetiljku s ružičastim sjenilom. Promatra isprintanu fotografiju koju je Aida poslala Benjaminu: u tami je jaka svjetlost bljeskalice stvorila zatvoreni prostor svjetlosti koji se sastoji od divlje zarasle trave, grmlja i stražnje strane ograde. Usprkos tome što promatra fotografiju iz najveće moguće blizine, nije mu jasno što ona ustvari prikazuje, koji je glavni motiv. Drži je uz lice pokušavajući vidjeti nalazi li se što u toj plastičnoj košari za lišće.

Erik pomisli da bi trebao nazvati Simone i zamoliti je da mu pažljivo pročita pismo, tako da zna što je točno Aida napisala i što je Benjamin odgovorio, ali onda se sjeti da Simone ne želi razgovarati s njim. Ne razumije zašto je bio tako okrutan i rekao joj da je u vezi s Daniellom. Možda zato što je čeznuo da mu oprost i zato što nije imala razloga da mu ne vjeruje.

Odjednom ponovno u mislima čuje Benjaminov glas kad je nazvao iz prtljažnika automobila, kako je pokušavao biti odrastao, ne zvučati uplašeno. Erik uzme ružičastu kapsulu citadona iz drvene kutijice i popije ju s hladnom kavom. Ruka mu je toliko drhtala da je uz prilično napora uspio staviti šalicu natrag na tanjurić.

Benjamin mora da je bio strašno uplašen, razmišlja Erik, zatvoren u mrak automobila. Htio je čuti moj glas, ništa nije znao, nije znao tko ga je oteo, nije znao kamo idu.

Koliko Kennetu treba da lokalizira poziv? Erik je nervozan što je nekom drugom prepustio taj zadatak, ali kaže samom sebi da ako mu svekar pronade Benjaminu, ništa drugo nije važno.

Erik stavi ruku na slušalicu. Mora nazvati policiju i reći im da požure, pomisli. Mora saznati znaju li što, jesu li uspjeli locirati poziv,

imaju li osumnjičene. Kad je nazvao i objasnio im što treba, krivo su ga spojili i bio je prisiljen ponovno nazvati. Nadao se da će moći razgovarati s Joonom Linnom, ali spojili su ga s policijskim pomoćnikom po imenu Fredrik Stensund. On mu potvrđuje da sudjeluje u preliminarnoj istrazi nestanka Benjamin Barka. Pun je razumijevanja i kaže da i on ima djecu u pubertetu:

"Čovjek se cijele noći brine kad su vani, a zna da ih mora pustiti da žive svoj život, ali..."

"Benjamin nije vani na nekoj zabavi", naglasi Erik.

"Ne, imamo neke informacije koje se protive toj teoriji..."

"Otet je", prekine ga Erik.

"Znam kako se vjerojatno osjećate, ali..."

"Potraga za Benjaminom nije vam prioritet", nadopuni ga Erik.

Nastupi tišina, policajac nekoliko puta duboko udahne, zatim kaže:

"Uzimam ozbiljno to što ste nam rekli i obećavam vam da ćemo učiniti sve što je u našoj moći."

"Onda pokušajte lokalizirati njegov telefonski poziv", kaže Erik.

"Radimo na tome", odgovori Stensund strožim tonom.

"Molim vas", završi Erik tiho.

Ostane stajati sa slušalicom u ruci. Moraju lokalizirati poziv, razmišlja. Moramo dobiti mjesto, nešto što možemo zaokružiti na karti, smjer, nešto od čega možemo krenuti. Jedino što je Benjamin znao bilo je da je čuo neki glas.

Kao ispod deke, pomisli Erik, ali nije siguran sjeća li se dobro. Je li Benjamin stvarno rekao da je čuo glas, prigušeni glas? Možda je to bilo samo mumljanje, zvuk koji ga je podsjećao na glas, ali bez riječi, bez značenja. Erik prijeđe rukom preko usana, gleda fotografiju i pomisli da se nešto možda nalazi u toj visokoj travi, ali ništa ne može vidjeti. Kad se nasloni i zažmiri, slika mu je još uvijek pred očima: živica i smeđa ograda svijetle u sjenama ružičastog, a žutozeleno brdašce je tamnoplavo i polagano nestaje. Poput tkanine preko noćnog neba, pomisli Erik i u tom se trenutku sjeti da je Benjamin rekao nešto o nekoj kući, kući strave.

Otvori oči i ustane sa stolca. Prigušeni glas rekao je nešto o kući strave. Eriku nije jasno kako je to mogao zaboraviti. Jer to je Benjamin rekao prije nego što se auto zaustavio.

Dok oblači jaknu, pokušava se sjetiti gdje je vidio kuću strave.

Nema ih tako puno. Sjeti se da ju je vidio negdje, bilo je to negdje sjeverno od Stockholma, u blizini Rosenberga. Brzo razmišlja: crkva, Runby, kroz aleje, preko brda, pokraj naselja, dolje prema jezeru Malaren. Prije nego što stigneš do vikinškoga groblja uz utvrdu Runsa, kuća se nalazi s lijeve strane, gleda prema vodi. Neka vrsta komprimiranog drvenog zamka, s tornjićima i verandama, sve izrezbareno.

Erik izađe, brzo hoda hodnikom, pokuša se sjetiti tog izleta i shvati da je Benjamin bio s njima u autu. Razgledavali su jedan od najvećih vikinških grobova u Švedskoj. Stajali usred elipse velikih sivih stijena u zelenoj travi. Bilo je kasno ljeto i jako vruće. Erik se sjeća kako je zrak titrao na mjestu i leptira preko šljunka na parkiralištu kad su sjeli u vrući automobil i krenuli natrag s otvorenim prozorima.

U liftu prema garaži Erik se sjeti da je nakon nekoliko kilometara zaustavio auto uz rub ceste, pokazao na kuću strave i iz šale upitao Benjamina želi li tamo živjeti.

"Gdje?"

"U kući strave", rekao je, ali više se nije sjećao što je Benjamin odgovorio.

Sunce zalazi, kose zrake svjetlucaju na ledu koji se stvorio na lokvicama kod parkirališta neurologije. Šljunak koji su rasuli po cesti da se ne skliže zaškripi pod automobilskim gumama kad skrene prema glavnom ulazu.

Eriku je, naravno, jasno da su šanse da je Benjamin mislio baš na tu kuću strave vrlo male, ali nije nemoguće. Krene prema sjeveru po cesti Europavag 4, svijet postaje sve mutniji kako nestaje svjetla. Trepće kako bi bolje vidio. Tek kad se pojave plavi tonovi, mozak mu shvati da je to ustvari sumrak.

Pola sata poslije približava se kući strave. Četiri je puta nazvao Kenneta kako bi saznao je li uspio locirati Benjaminov poziv, ali nitko se ne javlja. Erik nije ostavio poruku.

Nebo iznad velikog jezera i dalje slabašno svijetli, dok je šuma potpuno crna. Polagano vozi uskom cestom u tome malenom naselju uz vodu koje se sve više širi. Farovi automobila prelaze preko novosagrađenih vila, kuća s prijelaza stoljeća i malih drvenih vikendica, zabljesnu nekoliko prozora i prijeđu preko jednog prilaznog puta kući na kojem stoji tricikl. Erik uspori i ugleda kuću

strave iza visokoga grmlja. Prođe pokraj još nekoliko kuća pa parkira uz rub ceste. Izade iz auta, vrati se, otvori vrata ograde posjeda s kućom od tamne cigle, uđe na travnjak i zaobiđe kuću. Komad užeta bičuje stup za zastave. Erik prekorači ogradu, uđe na sljedeći posjed te prođe pokraj bazena prekrivenog ceradom koja šuška. Veliki prozori te niske kuće koji gledaju prema jezeru u mraku su. Kameni temelji prekriveni su tamnim lišćem. Erik brzo produži, vidi kuću strave s druge strane grmlja i progura se kroz grm do nje.

Ovaj je posjed zaštićeniji od pogleda nego drugi posjedi, pomisli.

Jedan automobil prođe cestom, farovi obasjaju nekoliko stabala i Erik se sjeti Aidine neobične fotografije. Žute trave i grmlja. Približi se velikoj drvenoj kući i primijeti plavu vatru koja, izgleda, gori u jednoj od soba.

Kuća strave ima visoke bogato ukrašene prozore s nadstrešnicom koja izgleda poput kukičane čipke. Pogled na jezero zacijelo je prekrasan, pomisli. Tu su jedan viši, šesterokutni toranj u jednom kutu i dvije ostakljene prostorije s tornjevima na krovu, zbog kojih kuća izgleda poput minijaturnog drvenog zamka. Drveni su paneli u prizemlju postavljeni vodoravno, ali linija je prekinuta lažnim panelima koji stvaraju utisak višedimenzionalnosti. Cijeli okviri vrata izrezbareni su: tu su drveni stupovi i zašiljena lijepa nadstrešnica.

Kad Erik priđe prozoru, vidi da plava svjetlost dopire iz televizora. Netko gleda umjetničko klizanje. Kamere slijede pokrete klizača, okrete, skokove i brze rezove klizaljki. Plava svjetlost paluca preko zidova sobe. Na sofi sjedi debeo muškarac odjeven u sive hlače trenirke. Popravi naočale i ponovno se nasloni. Izgleda da je sam u sobi. Na stolu je samo jedna šalica. Erik pokušava vidjeti ima li koga u susjednoj sobi. Unutra nešto tiho zazveckta. Erik ode do sljedećeg prozora te zaviri u spavaću sobu s raspredjenim krevetom i zatvorenim vratima. Na noćnom su ormariću zgužvane maramice i čaša vode. Na zidu visi karta Australije. Voda kapa po prozorskom limu. Erik slijedi zid do sljedećeg prozora. Zavjese su navučene. Ništa se ne vidi kroz njih, ali to neobično zveckanje ponovno se čuje, zajedno s nekakvim klikanjem.

Krene dalje, zaobiđe šesterokutni toranj i zaviri u blagovaonicu. Posred blistavog poda stoji tamni namještaj. Eriku nešto govori da se ta prostorija vrlo rijetko koristi. Ispred vitrine na podu leži nešto crno.

Futrola za gitaru, pomisli. Ponovno zveckanje. Erik se nagne prema staklu, zakloni rukom zrcaljenje sivog neba i ugleda velikog psa kako trči prema njemu. Pas bubne o prozor, podigne prednje šape na staklo i zalaje. Erik ustukne, spotakne se preko jedne tegle, brzo zaobiđe kuću, tamo stane i čeka dok mu srce jako udara.

Nakon nekog vremena pas utihne, vanjsko se svjetlo upali, zatim ugasi.

Erik ne shvaća što uopće ovdje radi, osjeća se užasno sam, ne zna što da radi, pomisli kako je najbolje da se jednostavno vrati u svoj ured u bolnici i zato krene prema prednjoj strani kuće strave i prilazu cesti.

Kad zaobiđe kuću, ugleda obrise osobe koja stoji u svjetlosti na ulazu kuće. Na stepenicama stoji onaj debeli muškarac odjeven u pernatu jaknu. Lice mu se ispuni očajem čim ugleda Erika. Možda je očekivao neko dijete koje izvodi nepodopštine, ili možda srnu.

"Dobra večer", kaže Erik.

"Ovo je privatni posjed", zakriješti muškarac.

Pas ponovno zalaje iza zatvorenih vrata. Erik mu se približi i ugleda žuti sportski auto parkiran na prilazu kući. Ima samo dva sjedala, a prtljažnik je vjerojatno premalen da bi netko mogao stati unutra.

"Je li to vaš porsche?" upita Erik.

"Da."

"Imate li još automobila?"

"Zašto vas to zanima?"

"Moj sin je nestao", kaže Erik ozbiljno.

"Nemam drugih auta", odgovori muškarac.

"OK?"

Erik zapiše broj registracije.

"A sada idite."

"Dobro", kaže Erik i krene prema ogradi.

Neko vrijeme stoji na cesti u mraku promatrajući kuću strave, zatim krene prema svom autu. Izvadi svoju kutijicu s papigom i Indijancem, istrese nekoliko tableta u dlan, prebroji ih palcem, okrugle su i glatke. Strpa ih u usta.

Nakon kratkog oklijevanja nazove Simone i sluša kako telefon zvoni. Pomisli kako je sigurno kod Kenneta, jede sendviče s

kobasicom i kiselim krastavcima. Razvučena zvonjava odjekuje u tišini. Erik zamisli stan u Luntmakargatanu u mraku, predsoblje s jaknama i cipelama, lampu na zidu, kuhinju s uskim dugačkim hrastovim stolom, stolce. Pošta leži na otiraču za cipele, hrpa novina, računa, brošure u najlonu. Kad začuje pištanje, ne ostavi poruku, samo prekine vezu, okrene ključ, pokrene auto i krene natrag prema Stockholmu.

Nemam nikoga komu bih mogao otići, pomisli i shvati koliko je to ironično. Tolike je godine posvetio istraživanju grupne dinamike i grupnoj psihoterapiji, a sad je odjednom ostao izoliran i sam. Nema nikoga komu bi se mogao obratiti, s kim bi htio razgovarati. A opet, snaga grupe bila je ta zbog koje je napredovao u karijeri. Pokušao je shvatiti činjenicu da se ljudi koji su preživjeli rat puno lakše suočavaju sa svojim traumama nego oni koji su sami bili izloženi nasilju. Htio je znati kako to da ljudi koji su mučeni u grupi lakše zaliječe rane nego pojedinci koji su sami. Što je to u zajedništvu što nas liječi, pitao se. Je li to viđenje sebe u drugima, kanaliziranje bola, normalizacija ili jednostavno solidarnost?

Vani na žutoj svjetlosti autoceste nazove Joonu. Nakon što je pet puta zazvonilo, prekine vezu i pokuša ga nazvati na mobitel.

"Da, ovdje Joonu", javi se rastreseno.

"Bok, ovdje Erik. Niste pronašli Josefa Eka?"

"Ne", uzdahne Joonu.

"On, izgleda, slijedi neke svoje planove."

"Rekao sam to i prije i namjeravam to nastaviti govoriti, Erik. Trebao bi prihvatiti policijsku zaštitu."

"Imam druge prioritete."

"Znam."

Nastupi tišina.

"Benjamin se nije ponovno javio?" upita Joonu svojim tužnim naglaskom.

"Ne."

Erik čuje glas u pozadini, možda s televizora.

"Kennet bi trebao lokalizirati poziv, ali on..."

"Čuo sam, to zna potrajati", kaže Joonu. "Moraju poslati tehničare u točno tu baznu stanicu."

"Ali onda barem znaju o kojoj se stanici radi."

"Mislim da to operateri mogu odmah saznati", odgovori Joono.

"Možeš li ti saznati? Koja je bazna stanica?"

Nakratko nastupi tišina. Zatim začuje Joonin neutralni glas:

"Zašto ne razgovaraš s Karnetom?"

"Ne mogu ga dobiti."

Joono tiho uzdahne.

"Provjerit ću, ali nemoj se previše nadati."

"Kako to misliš?"

"To što se možda radi o baznoj stanici u Stockholmu ne znači ništa prije nego što tehničar precizira lokaciju."

Erik čuje nešto što zvuči kao da skida poklopac sa staklenke.

"Kuham mami zeleni čaj", kaže Joono kratko.

Čuje se kako voda curi iz pipe, onda šištanje prestane.

Erik na sekundu zadrži dah. Zna da Joono bijeg Josefa Eka mora biti prioritet, zna da Benjaminov slučaj nikako nije nešto originalno za policiju, tinejdžer koji je nestao iz kuće milijama je udaljen od slučajeva kojima se inače bavi Kriminalistička policija. Ali mora pitati, ne može se suzdržati.

"Joono", kaže Erik. "Htio bih da ti preuzmeš slučaj Benjaminove otmice, jako bih to htio, imao bih osjećaj..."

Utihne, čeljusti ga bole koliko ih je stiskao, a da toga nije bio ni svjestan.

"Jer i ti i ja znamo", nastavi Erik, "da ovo nije neki običan nestanak. Netko je dao injekciju Simone i Benjaminu sa sredstvom za omamljivanje kakvo upotrebljavaju na kirurgiji. Znam da ti je prioritet potraga za Josefom Ekom i znam da Benjamin nije tvoj slučaj sada kada više nema veze s Josefom, ali možda se nešto puno gore dogodilo..."

Utihne, previše uznemiren da bi mogao nastaviti.

"Rekao sam ti za Benjaminovu bolest", uspije procijediti. "Za samo dva dana prestaje učinak preparata koji pomaže njegovoj krvi da koagulira. A za tjedan dana će krvne žile biti pod tolikim pritiskom da bi mogao ostati oduzet ili pretrpjeti moždani udar ili krvarenje u plućima ako se samo nakašlje."

"Moramo ga pronaći", kaže Joono.

"Možeš li mi pomoći?"

Erik sjedi, njegova molba otvoreno visi u zraku. To ništa ne znači. I

na koljenima bi molio za pomoć. Ruka kojom drži mobitel sva je mokra i skliska od znoja.

"Ne mogu samo tako preuzeti preliminarnu istragu od stockholmske policije", kaže Joonu.

"On se zove Fredrik Stensund, čini se dobar, ali neće izaći iz svog toplog ureda."

"Znaju oni što rade."

"Ne laži mi", kaže Erik tiho.

"Ne vjerujem da mogu preuzeti slučaj", naglasi Joonu. "Tu se ništa ne može učiniti. Ali rado ću ti pokušati pomoći. Ti moraš sjesti i razmisliti tko je mogao oteti Benjaminu. To bi mogao biti netko tko te prvi put vidio kad si bio na naslovnici. Ali mogao bi biti i netko koga poznaješ. Ako nemaš osumnjičenog, nemaš ni slučaj, nemaš ništa. Moraš razmisliti, proći kroz cijeli svoj život koliko god je puta potrebno, izlistaj sve ljude koje poznaješ, sve koje Simone poznaje, sve koje Benjamin poznaje. Prođi kroz susjede, rođake, kolege, pacijente, konkurente, prijatelje. Je li ti netko prijeto? Je li netko prijeto Benjaminu? Pokušaj se sjetiti. Može se raditi o impulzivnoj radnji, a možda je to bilo planirano godinama. Vrlo pažljivo razmisli, Erik. A onda mi se javi."

Erik otvori usta kako bi još jednom zamolio Joonu da preuzme slučaj, ali ne stigne ništa reći prije nego što začuje klik u uhu. Sjedi u autu i užarenih očiju gleda autocestu kojom vozila jure ispred njega.

34.

noć na 15. prosinca

U njegovu je uredu hladno i mračno. Erik izuje cipele, a kad skine jaknu, osjeti miris vlažnih biljaka. Drhteći, skuha vodu na kuhalu, napravi šalicu čaja, uzme dvije jake tablete za smirenje pa sjedne za svoj pisaći stol. Od svih lampi uključena je samo ona na stolu. Gleda ravno van u gusti mrak, u kojemu može nazreti samog sebe poput sjene pokraj odraza prizme svjetlosti. Tko me mrzi, razmišlja. Tko mi zavidi, tko me želi kazniti, uzeti mi sve što imam, oduzeti mi život, ubiti ono živo u meni, tko me želi uništiti?

Erik ustane od stola, upali stropnu svjetiljku, počne hodati naprijed-natrag, zastane, pruži ruku da uzme telefon i prevrne plastičnu šalicu s vodom koja je stajala na stolu. Potočić se polagano širi sve do Liječničkih novina. Ne može se sabrati, nazove Simone na mobitel, ostavi kratku poruku da bi ponovno htio pregledati Benjaminov kompjutor, potom utihne, nema snage da išta više kaže.

"Oprosti", tiho kaže pa baci telefon na stol.

Lift brunda u hodniku, čuje kako su vrata zazvonila i otvorila se. Potom čuje kako netko vuče bolnički krevet na škripavim kotačićima pokraj njegovih vrata.

Tablete počnu djelovati, i on osjeti mir kako se širi poput toplog mlijeka, sjećanje, pokret, grč u želucu koji prođe cijelim tijelom. Kao da pada s velike visine, prvo kroz hladan i bistar zrak, onda u toplu vodu punu kisika.

"Daj se saberi", kaže sam sebi.

Netko je oteo Benjamina, netko mi je to učinio, u mom sjećanju mora postojati prozor koji gleda na to, pomisli.

"Pronaći ću te", prošapće.

Erik pogleda namočene stranice novina. Na jednoj fotografiji nova ravnateljica instituta Karolinška nagnula se nad svoj pisaći stol. Lice joj je razmrljano i tamno od vode. Kad Erik pokuša maknuti novine, vidi da su se zalijepile za stol. Ostao je zalijepljen zadnji papir s

oglasima, napola izbrisana slova o Global Health Conference. Sjedne za stol i počne strugari ostatke papira noktom na palcu, ali se zaustavi usred pokreta kad mu pogled padne na kombinaciju slova: e v A.

Iz sjećanja mu navre polagani val s bezbrojnim slikama iz ogledala, ali onda i potpuno jasna slika lica žene koja odbija vratiti nešto što je ukrala. Zna da se zove Eva. Usta su joj napeta i malo pljuvačke prekriva te tanke usnice. Vrišti na njega, toliko je bijesna i povrijeđena: "Ti si taj koji uzima! Samo uzimaš i uzimaš i uzimaš! A što bi rekao kad bih ja uzela tvoje stvari? Kako misliš da bi se osjećao?" Sakrije lice u dlanovima i kaže mu da ga mrzi, neprestano to ponavlja, možda stotinu puta prije nego što se uspije smiriti. Obrazi su joj bijeli, oči obrubljene crvenim, gleda ga s nerazumijevanjem i umorno. Sjeća je se, shvati da je se dobro sjeća.

Eva Blau, pomisli. Znao je da je pogriješio kad ju je prihvatio kao pacijenticu, od samog je početka to znao.

Bilo je to prije mnogo godina. Kad je primjenjivao hipnozu kao moćno i učinkovito sredstvo u liječenju. Eva Blau. Ime mu se vratilo iz daleke prošlosti. Prije nego što je prestao hipnotizirati. Prije nego što je obećao da to više nikada neće raditi.

Toliko je čvrsto vjerovao u hipnozu. Jer vidio je da ako hipnotizira pacijente pred drugima, taj osjećaj zabranjenog zadiranja u nečiju privatnost, osjećaj nasilja i povrijeđenosti ne budu toliko jako povezani s tim. Teže je poricati stvari i lakše izliječiti. Krivnja se podijeli, identiteti napadača i žrtve nestaju. Čovjek se ne može više optuživati za nešto što se dogodilo ako se nalazi u sobi u kojoj su svi preživjeli isto.

Zašto je Eva Blau postala njegova pacijentica? Ne može se sjetiti što je bio njen problem. Upoznao je toliko mnogo ljudi s užasnim životnim pričama. Ljudi s opustošenim životima dolazili su njemu - često agresivni, uvijek uplašeni, s poremećajima, paranoični, često nakon ranjavanja ili pokušaja samoubojstva. Mnogi su dolazili i stali pred njega dok im se iza leđa nalazio samo tanak zid prema psihozi i shizofreniji. Bili su sustavno mučeni, maltretirani, gotovo ubijeni, izgubili su djecu, bili izloženi incestu, silovanjima, svjedočili stravičnim stvarima ili bili prisiljeni sudjelovati u njima.

Što je ono ukrala? pita se Erik. Optužio sam je za krađu, ali što je to ukrala?

Ne može se sjetiti, ustane, napravi nekoliko koraka, stane i zažmiri. Još se nešto dogodilo, ali što? Ima li to neke veze s Benjaminom? Jednom je prilikom rekao Evi Blau da može potražiti novu terapijsku grupu za nju. Zašto se ne može sjetiti što se dogodilo? Je li mu počela prijetiti?

Jedino čega se prilično jasno sjeća jest jedan rani sastanak s njom ovdje u uredu. Eva Blau je obrijala glavu i našminkala samo oči. Sjedila je na sofi, otkopčala bluzu i pokazala mu bijele grudi.

"Bila si kod mene doma", rekao je Erik.

"Ti si bio kod mene doma", odgovorila je ona.

"Eva, ti si mi pričala o svom domu", nastavio je on. "Provaliti u nečiji dom sasvim je nešto drugo."

"Nisam provalila."

"Razbila si prozor."

"Kamen je razbio prozor", rekla je ona.

Ključ je u bravi ormarića za dokumente i drvene rebrenice glatko skliznu kad ga Erik otvori i počne tražiti. Ovdje negdje, pomisli. Znam da ovdje negdje imam nešto o Evi Blau.

Kad se njegovi pacijenti iz nekog razloga ponašaju drukčije od očekivanoga, kad izađu iz okvira svog stanja, on obično sačuva te materijale u ovom ormaru dok ne shvati zašto su se tako ponašali.

Može se raditi o bilješci, nečemu što je primijetio ili zaboravljenom predmetu. Kopa po papirima, blokovima, ceduljicama i starim računima na kojima je nešto zabilježio. Tu su izbljedjele fotografije u jednoj plastičnoj mapi, vanjski tvrdi disk, nekoliko dnevnika iz vremena kad je vjerovao u potpunu otvorenost između pacijenta i liječnika, crtež koji je traumatizirano dijete nacrtalo jedne noći. Nekoliko kazeta i videokazeta s predavanja na institutu Karolinška. Knjiga Hermanna Brocha puna ceduljica s komentarima. Erikova se ruka zaustavi. Vršci prstiju ga zaškakljaju. Oko jedne videokazete stoji papir pričvršćen smeđom gumicom. Na poleđini kazete piše samo: "Erik Maria Bark, kazeta 14". Izvadi papir, okrene lampu da bolje vidi i prepozna vlastiti rukopis: kuća strave.

Leđima i rukama prođu mu ledeni trnci. Naježio mu se vrat i odjednom jasno čuje kuckanje svog ručnog sata. U glavi mu tutnji, srce brzo radi, sjedne na stolac, ponovno pogleda kazetu, drhtavim rukama uzme telefon sa stola, nazove portu i zamoli da mu donesu

videorekorder u ured. Koracima teškima poput olova hoda do prozora i natrag, rastvori žaluzine te ostane stajati i promatrati vlažni snijeg u dvorištu. Teške pahuljice polagano ukoso plove zrakom i padaju na njegov prozor, gube boju i otapaju se na toplini prozorskog stakla. Kaže sam sebi da je vjerojatno posrijedi slučajnost, čudna slučajnost, ali istovremeno mu je jasno da će se neki od komadića te slagalice vrlo vjerojatno uklapati.

Kuća strave, te dvije riječi na papiru imaju dovoljnu moć da ga vrate u prošlost. U vrijeme kad se još bavio hipnozom. Zna to. Protiv svoje volje mora prići mračnom prozoru i pokušati vidjeti što se krije iza odraza, koje je slike stvorilo vrijeme koje je prošlo.

Portir mu tiho pokuca na vrata. Erik otvori, potvrdi narudžbu i ugura unutra stalak s televizorom i neobičnim videorekorderom na četiri noge.

Stavi unutra kazetu, ugasi stropnu svjetiljku i sjedne.

"Ovo sam gotovo zaboravio", kaže sam sebi i uperi daljinski upravljač prema aparatu.

Slika zatitra i zvuk neko vrijeme krči, ali onda začuje vlastiti glas kroz zvučnik televizora. Zvuči prehladeno kad sasvim bez entuzijazma izverгла mjesto, datum i vrijeme i završi:

"Napravili smo kratku pauzu, ali se i dalje nalazimo u posthipnotičkom stanju."

Prošlo je više od deset godina, pomisli on i vidi kako je podigao stativ kamere. Slika se zatrese pa smiri. Kamera je okrenuta prema polukrugu od stolaca. Onda se i on ukaže pred kamerom. Počne slagati stolce. Postoji neka lakoća u njegovu deset godina mlađem tijelu, elastičnost u koraku koja više ne postoji. Na videosnimci kosa mu nije prosijeda i nema dubokih bora na čelu i obrazima.

Pacijenti prilaze, kreću se sporo, sjedaju na stolce. Neki od njih prigušeno razgovaraju. Jedna od njih se smije. Lica je teško razaznati, kvaliteta videovrpce loša je, izgledaju zrnato i mutno.

Erik proguta knedlu i čuje samog sebe kako šupljim glasom objašnjava da je vrijeme da nastave terapiju. Neki od njih čavrljaju, drugi samo tiho sjede. Jedan stolac zaškripi. Vidi samog sebe kako stoji uza zid zapisujući nešto u blok. Odjednom se začuje kucanje na vratima i uđe Eva Blau. Nervozna je, Erik vidi crvene mrlje na njezinu vratu i obrazima. Uzeo je njen kaput, objesio ga, odveo je do grupe,

kratko je predstavio i poželio joj dobrodošlicu. Drugi samo suzdržano kimnu, možda prošapću pozdrav, nekoliko je osoba i ne gleda, nego bulje u pod.

Erik se sjeća atmosfere u sobi: grupa je još bila pod utjecajem hipnoze prije pauze i smetalo im je što su dobili novog člana. Ostali su se već upoznali i počeli se identificirati s pričama drugih članova.

Grupa se većinom sastojala od osam osoba, a terapijom se pokušavalo pod hipnozom istražiti prošlost svakog od njih pojedinačno, približiti se bolnim točkama. Hipnoza se uvijek odvijala unutar grupe i zajednički. Namjera je bila da tom metodom svi nisu samo svjedoci tuđih doživljaja, nego da putem hipnotičke otvorenosti dijele bol i mogu zajedno tugovati zbog zajedničkih katastrofa.

Eva Blau sjedne na prazni stolac, na sekundu se okrene, pogleda ravno u kameru i lice joj postane oštro i neprijateljsko.

Ova je žena provalila u njegovu kuću prije deset godina, misli on. Ali što je ukrala i što je još učinila?

Erik gleda kako otpočinje drugi dio sesije time da se dotaknu prve pa slijede slobodne, zaigrane asocijacije. To je bio način da se bolje osjećaju, da osjećaju kako je neka zaigranost moguća usprkos svim tim mračnim i dubokim podvodnim strujama koje su neprestano ulazile u sve što su govorili, sve što su činili. On stane pred grupu.

"Počinjemo s mislima i asocijacijama oko prvog dijela", kaže. "Želi li netko komentirati?"

"Zbunjujuće", kaže mlada, jako našminkana krupna žena.

Sibel, pomisli Erik. Zvala se Sibel.

"Frustrirajuće", nastavi Jussi na svom sjevernjačkom naglasku. "Ono, jedva da sam stigao otvoriti oči i počešati se po glavi, i već je sve bilo gotovo."

"Što si osjećao?" upita ga Erik.

"Kosu", kaže on uz osmijeh.

"Kosu?" upita Sibel i zahihoće se.

"Kad sam se počešao po glavi", objasni Jussi.

Neki se nasmiju na šalu. Slabašno veselje može se vidjeti na Jussijevu ozbiljnom licu.

"Dajte mi asocijacije na kosu", nastavi Erik. "Charlotte?"

"Ne znam", kaže ona. "Kosa? Možda brada... ne."

"Hipi, hipi na motoru", nastavi Pierre uz osmijeh. "Ovako sjedi,

žvače Juicy Fruit i klizi..."

Eva odjednom bučno ustane protestirajući.

"Ovo su samo djetinjarije", kaže.

"Zašto to misliš?" upita Erik.

Eva ne odgovori, ali ponovno sjedne.

"Pierre, želiš li nastaviti", zamoli ga Erik.

Pierre odmahne glavom, prekriži prste u Evinu smjeru kao da se štiti od nje.

Nešto urotnički prošapće. Jussi podigne ruku prema Evi i kaže nešto na svom teško razumljivom sjevernjačkom naglasku.

Eriku se učinilo da je čuo što je rekao, prtlja tražeći daljinski upravljač, slučajno ga sruši na pod, pa baterije izlete van.

"Pa ovo nije normalno", prošapće sam za sebe i klekne na pod.

Drhtavim rukama stisne gumb za premotavanje na aparatu i dok ponovno gleda istu scenu, pojača ton.

"Ovo su samo djetinjarije", kaže Eva Blau.

"Zašto to misliš?" upita Erik. Kad ona ne odgovori, okrene se prema Pierreu te mu kaže da nastavi sa svojim asocijacijama.

Ovaj odmahne glavom i prekriži kažiprste prema Evi.

"Dennisa Hoppera su ubili zato što je bio hipi", prošapće.

Sibel se zahihće i pogleda Erika. Jussi se nakašlje i podigne ruku prema Evi.

"U kući strave nema naših djetinjarija", kaže svojim teškim sjevernjačkim naglaskom.

Svi utihnu. Eva se okrene prema njemu, na trenutak izgleda kao da će agresivno reagirati, ali zbog nečega odustane, možda zbog ozbiljnosti u njegovu glasu i mirnoće u njegovu pogledu.

Kuća strave, odjekuje Eriku u glavi. Istovremeno čuje samog sebe kako objašnjava principe hipnoze, da sve počinje zajedničkim vježbama opuštanja, a onda prelaze na to da on hipnotizira jednog ili dvoje njih.

"A ponekad", nastavi se obraćati Evi, "ako mislim da sve dobro ide, pokušam uvesti cijelu grupu u stanje duboke hipnoze."

Erik pomisli kako mu je ta situacija toliko poznata, a istovremeno tako strašno daleka, kao da je iz nekog drugog vremena, prije nego što se odrekao hipnoze. Vidi samog sebe kako privlači stolac, sjedi ispred polukruga ljudi, govori im da zatvore oči i naslone se. Nakon

neko vrijeme kaže im da lijepo sjede na stolcima, ali da i dalje drže oči zatvorenima. Ustane, govori im o opuštanju, hoda iza njihovih leđa, promatra na kojem je tko stupnju opuštanja. Lica im postaju mekša i opuštenija, sve manje svjesna, sve udaljenija od glume i koketiranja.

Erik se vidi kako je stao iza Eve Blau i stavio joj ruku na rame. Zatitra mu u želucu kad čuje samog sebe kako započinje hipnozu, meko klizi preko indukcije sa skrivenim naredbama, potpuno siguran u svoju sposobnost, uživajući u činjenici da ima taj posebni dar.

"Imaš deset godina, Eva", kaže. "Imaš deset godina. Ovo je dobar dan. Sretna si. Zašto si sretna?"

"Zato što on pleše i pljuska u lokvicama", kaže ona s gotovo nepokretnim licem.

"Tko pleše?"

"Tko?" ponovi ona. "Mama je rekla Gene Kelly."

"Aha, gledaš Ples na kiši?"

"Mama gleda."

"A ti ne?"

"I ja."

"I sretna si?"

Ona polagano kimne.

"Što se događa?"

Eva stisne usnice i spusti glavu.

"Eva?"

"Moj trbuh je velik", kaže gotovo nečujno.

"Tvoj trbuh?"

"Vidim da je jako velik", kaže i suze joj poteknu.

"Kuća strave", prošapće Jussi. "Kuća strave."

"Eva, slušaj me", nastavi Erik. "Čuješ sve druge u ovoj sobi, ali slušaš samo moj glas. Zaboravi što drugi govore, samo te moj glas zanima."

"OK."

"Znaš li zašto ti je trbuh velik?" upita Erik.

Lice joj je zatvoreno, izgubljeno u nekim mislima, nekom sjećanju.

"Ne znam."

"Ja mislim da znaš", kaže Erik mirno. "Ali idemo tempom koji tebi odgovara, Eva. Ne moraš sada misliti na to. Želiš li ponovno gledati

televiziju? Ja idem s tobom, svi mi idemo s tobom, do kraja, što god da se dogodi, obećavamo ti to. Obećavamo i možeš računati na to."

"Želim ući u kuću strave", prošapće ona.

Erik sjedi na ležaju u svom uredu u bolnici i osjeća kako se približava onome zaboravljenome, onome što je prošlo.

Protrlja oči, pogleda titravi televizijski ekran i promrmlja:

"Otvori vrata."

Čuje samog sebe kako izgovara brojeve koji je spuštaju u još dublju hipnozu, kako objašnjava da će ona uskoro učiniti što on kaže, bez razmišljanja, jednostavno će prihvatiti da je njegov glas ispravno vodi. Ona slabašno odmahne glavom, a on nastavi brojiti unatrag, brojevi padaju pospano i teško.

Kvaliteta slike jako se pogorša: Eva podigne zamagljeni pogled, obliže usnice i prošapće:

"Vidim ih kako uzimaju jednog čovjeka, samo priđu i uzmu ga..."

"Tko uzima?" upita on.

Ona počne isprekidano disati.

"Jedan muškarac s kosom zavezanom u rep", mrmlja ona. "On objesi malu..."

Vrpca zaškripi i slika nestane.

Erik premota do kraja, ali slika se nije pojavila, pola je snimke uništeno, izbrisano.

Sjedne ispred crnog ekrana. Vidi samog sebe kako se zrcali u dubokoj tamnoj površini. Istovremeno vidi svoje deset godina starije lice i lice onoga tko je onda bio. Pogleda videokazetu broj 14 pa gumicu i papir na kojem piše kuća strave.

35.

utorak, 15. prosinca, jutro

Prije nego što se vrata lifta zatvore, Erik desetak puta stisne gumb. Zna da tako ne ide brže, ali ne može si pomoći. Pomisao na Benjaminove riječi iz mraka automobila miješa se s gomilom čudnih komadića sjećanja koje je izazvalo gledanje tog videa. Ponovno čuje slabi glas Eve Blau o tome kako je muškarac s repom uzeo jednu osobu. Ali bilo je nečeg lažljivog oko njenih usta, nešto što ih je zatezalo.

U unutrašnjosti lifta zveči dok se lift brzo spušta.

"Kuća strave", kaže i ponovno poželi da se radi samo o slučajnosti, da Benjaminov nestanak nema nikakve veze s njegovom prošlošću.

Lift se zaustavi i vrata se otvore. Brzo prijeđe garažu i uđe u usko stubište. Dva kata niže otključa čelična vrata i nastavi kroz bijeli hodnik do jednih vrata sa šifrom. Dugo pritišće gumb za portafon, netko se mrzovoljno javi, Erik se nagne naprijed i kaže zašto je došao. Ovdje nitko nije dobrodošao, pomisli. U skladištu su arhivirane povijesti bolesti svih pacijenata, sve istrage, svi eksperimenti, svi testovi, rasprave o uporabi talidomida i sumnjivi zdravstveni pregledi. Na policama su tisuće fascikala s rezultatima testova iz osamdesetih godina provedenih na ljudima za koje se sumnjalo da imaju HIV, prisilnih sterilizacija, stomatoloških eksperimenata na zaostalima iz vremena kada se događala reforma švedskog sustava stomatološke zaštite. Prisiljavali su djecu bez roditelja, umobolne i starce da sjede s gomilom šećera u ustima dok im se zubi ne bi raspali.

Vrata zazuje i Erik uđe u neočekivano toplo svjetlo. Zbog tog osvjetljenja skladište izgleda ugodno, a ne kao rupa bez prozora duboko pod zemljom.

Iz portirnice se čuje opera: klokotava arija mezzosoprana. Erik se sabere, nastoji da mu lice izgleda mirno, pokušava se nasmiješiti dok ide prema portirnici.

Niski muškarac sa slamnatim šeširom na glavi stoji okrenut leđima

i zalijeva cvijeće. "Bok, Kurtan."

Muškarac se okrene i izgleda veselo iznenađeno: "Erik Maria Bark, tebe dugo nisam vidio. Kako si?"

Erik ne zna točno što da kaže.

"Ne znam", odgovori iskreno. "Imam velikih obiteljskih problema."

"A tako, da, to je..."

"Lijepo cvijeće", kaže Erik kako bi izbjegao još pitanja. "Maćuhice. Lud sam za njima. Conny je tupio da ovdje dolje ništa ne može cvjetati. Ovdje ništa ne cvjeta? pitao sam ja. Pogledaj mene!"

"Točno", odgovori Erik.

"Svuda sam instalirao kvarcne lampe."

"Oho."

"Totalni solarij", našali se on i pruži mu tubu s kremom za sunčanje.

"Nažalost, ne mogu dugo ostati."

"Ma stavi malo na nos", kaže Kurt, istisne malo kreme i pruži je prema Erikovu nosu. "Hvala, ali..."

Kurt prošapće dok mu oči svjetlucaju:

"Ponekad hodam ovuda samo u gaćama. Ali nemoj nikome reći." Erik mu se nasmiješi i osjeti kako mu je lice napeto. Nastupi tišina, Kurt ga gleda.

"Prije mnogo godina", počne Erik, "snimao sam svoje terapije hipnozom."

"Prije koliko godina?"

"Otprilike deset, bila je to serija videokazeta koje..."

"Videokazeta?"

"Da, to je već tada bilo zastarjelo", nastavi Erik.

"Sve videokazete su digitalizirane."

"Dobro."

"Nalaze se u kompjutorskom arhivu."

"Kako da dođem do njega?"

Kurt se nasmiješi, i Erik uoči kako su mu zubi bijeli na tom preplanulom licu.

"Pa, ja ti mogu pomoći."

Zajedno odu do četiri kompjutora koja stoje u jednoj niši uz policu. Kurt brzo utipka lozinku i lista po mapama sa snimkama. "Te kazete bi trebale biti arhivirane pod tvojim imenom?" upita.

"Mislim da da", kaže Erik.

"Ali nisu", kaže Kurt polagano. "Probat ću pod 'hipnoza'." Ukuca riječ i ponovno traži. "Ovdje ima nešto, pogledaj sam."

Ništa od nađenog nije Erikova dokumentacija terapija. Jedino što je njegovo iz tog vremena jest dokument da je tražio i dobio sredstva za istraživanje. Upiše "kuća strave" i ponovno pretraži arhivu, pokuša s "Eva Blau", iako njegova grupa nije bila evidentirana kao pacijenti u bolnici. "Nema ništa", kaže umorno.

"Pa, bilo je puno problema s prebacivanjima", kaže Kurt. "Hrpa materijala je uništena, svi betamaxi i..."

"Tko je to radio?"

Kurt se okrene prema njemu i slegne ramenima ispričavajući se: "Ja i Conny."

"Ali originalne videokazete mora da su negdje sačuvane", pokuša Erik.

"Žao mi je, ali stvarno nemam pojma."

"Misliš li da Conny zna?"

"Ne."

"Nazovi i pitaj ga."

"On je u Simrishamnu."

Erik se okrene i pokuša smireno razmišljati.

"Znam da je dosta njih pogreškom uništeno", kaže Kurt.

Erik se zabljuje u njega.

"Ovo je bilo jedinstveno istraživanje", kaže umorno.

"Rekao sam da mi je žao."

"Znam, nisam mislio..."

Kurt otrgne smeđi list s jednog cvijeta.

"Zar nisi prestao s hipnozom?" kaže.

"Ha? Da, ali trebao bih pogledati..."

Erik utihne, nema snage nastaviti, samo se želi vratiti u svoj ured, uzeti tabletu i spavati.

"Ovdje uvijek imamo problema s tehnikom", nastavi Kurt. "Ali svaki put kad to kažemo, ovi gore nam samo kažu da se snađemo što bolje možemo. Smirite se, rekli su nam kad su slučajno izbrisali pola desetljeća istraga o lobotomiji. Stare snimke, na šesnaest milimetara, koje su osamdesetih godina prebačene na videokazete nisu preživjele ulazak u kompjutorsko doba."

36.

utorak, 15. prosinca, jutro

Rano ujutro fasadu policijske zgrade prekrivaju velike sjene kuća preko puta. Samo je najviši, centralni toranj obasjan suncem. U prvim satima nakon svitanja zgrada se polako riješi sjena i zasja žuto. Brončani krov blista, lijepo lijevano željezo s utorima i tornjićima od bronce, s kojeg se padaline cijede prema oluku, prekriju svjetlucave kapljice kondenzacije. Tijekom dana svjetlost se tu zadrži dok se sjene drveća okreću poput kazaljki na satu i tek nekoliko sati nakon sumraka fasada ponovno potpuno posivi.

Carlos Eliasson stoji uz svoj akvarij gledajući kroz prozor, kad mu Joonu pokuca na vrata i odmah ih otvori.

Carlos se trgne i okrene. Kad ugleda Joonu, lice mu, kao i obično, pokazuje nekoliko oprečnih osjećaja. Pozdravi ga s mješavinom sramežljivosti, veselja i nevoljkosti, mahne prema stolcu za posjetitelje i shvati da još uvijek drži kutijicu s hranom za ribe.

"Upravo sam primijetio da je padao snijeg", kaže i stavi kutijicu pokraj akvarija.

Joonu sjedne i pogleda kroz prozor. Tanki suhi sloj snijega leži preko parka Kronoberg.

"Možda ćemo imati bijeli Božić, tko zna", nasmiješi se Carlos oprezno i sjedne s druge strane stola. "U Skaneu, gdje sam odrastao, nikada za Božić nismo imali neko posebno vrijeme. Stalno je bilo isto. Siva svjetlost preko polja..."

Carlos naglo utihne.

"Ali nisi došao da razgovaramo o vremenu", kaže ozbiljno.

"Ne baš."

Joonu ga mirno pogleda i nasloni se u stolcu:

"Želim preuzeti slučaj s nestankom sina Erika Marije Barka."

"Ne", kaže Carlos odmah. "Ja sam počeo s..."

"Ne, Joonu, mogao si pratiti taj slučaj sve dok je bio povezan s Josefom Ekom."

"Još uvijek je povezan s Josefom Ekom", odgovori Joono tvrdoglavo. Carlos ustane, napravi nekoliko nestrpljivih koraka pa se okrene prema Jooni:

"Naše upute su sasvim jasne, nemamo resursa za..."

"Mislim da otmica ima veze s hipnozom Josefa Eka."

"Kako to misliš?" upita Carlos izivcirano.

"Da ne može biti slučajnost da je sin Erika Marije Barka nestao samo tjedan dana nakon hipnoze."

Carlos ponovno sjedne i kad ponovno progovori, zvuči manje sigurno: "Odbjegli dječak nije slučaj za Kriminalističku policiju, mi se time ne bavimo."

"Nije pobjegao", kaže Joono kratko.

Carlos baci pogled na ribe, nagne se prema njemu i tiše kaže: "Samo zato što te malo muči savjest, Joono, ne mogu ti dopustiti da..."

"Onda tražim premještaj", kaže Joono i ustane. "Kamo?"

"U odjel koji se bavi ovim slučajem."

"Opet se inatiš", kaže Carlos i uznemireno se počeo po tjemenu. "Ali vidjet ćeš da sam u pravu", nasmiješi se Joono. "Bože", uzdahne Carlos, pogleda svoje ribe te zabrinuto odmahne glavom.

Joono krene prema vratima. "Čekaj", poviče Carlos.

Joono se zaustavi i okrene. Upitno podigne obrvu. "Ajmo ovako - ne preuzimaš slučaj, to nije tvoj slučaj, ali imaš tjedan dana da istražiš dječakov nestanak."

"Dobro."

"Tako da ne moraš reći 'jesam ti rekao'."

"OK."

Joono se liftom spusti do svoga kata, pozdravi Anju, koja mu mahne ne skrenuvši pogled s kompjutera, i prođe pokraj ureda Petera Naslunda, iz kojeg se čuje radio. Jedan sportski novinar komentira ženski biatlon s isforsiranom energijom u glasu. Joono se vrati do Anje.

"Nemam vremena", kaže mu ona ne dižući pogled.

"Imaš, imaš", kaže on mirno.

"Radim nešto jako važno."

Joono joj pokuša zaviriti preko ramena.

"Što radiš", upita.

"Ništa."

"Što je to?"

Ona uzdahne.

"Aukcija. Trenutačno je moja ponuda najveća, ali neki idiot cijelo vrijeme podiže cijenu."

"Aukcija?"

"Skupljam stare figurice Lise Larson", odgovori ona kratko.

"Onu malu debelu djecu od blata?"

"To je umjetnost, ne razumiješ se ti u to."

Pogleda na ekran.

"Još malo pa je gotovo. Samo da nitko drugi sad ne da veću ponudu..."

"Treba mi tvoja pomoć", inzistira Joon. "Nešto što ima veze s tvojim zanimanjem. I stvarno je važno."

"Čekaj, čekaj, čekaj."

Podigla je ruku da ga zaustavi.

"Da, moje su! Moje su! Osvojila sam Amaliju i Emmu."

Brzo zatvori tu stranicu.

"OK, Joon, stari Finče. Kakvu pomoć trebaš?"

"Pritisnut ćeš teleoperatore i pobrinuti se da dobijem lokaciju nedjeljnog poziva Benjamina Barka. Hoću jasnu potvrdu odakle je nazvao. Za pet minuta."

"Isuse, što si loše volje", uzdahne Anja.

"Tri minute", ispravi se Joon. "Tvoja kupovina te koštala dvije minute."

"Ma jebi se", kaže ona nježno kad je napustio ured.

On uđe u svoj ured, zatvori vrata, počne pregledavati poštu i pročita razglednicu od Dise. Otputovala je u London i piše da joj nedostaje. Disa zna da on prezire slike čimpanzi koji igraju golf ili su se zapetljali u toaletni papir i zato uvijek uspijeva pronaći takve razglednice. Joon razmišlja da li da okrene razglednicu ili je samo baci, ali ipak je radoznao. Okrene je i naježi se od nelagode. Bulldog s bradom, mornarskom kapom i lulom u ustima. Nasmiješi se zbog Disine upornosti i stavi razglednicu na oglasnu ploču, kad zazvoni telefon.

"Da?" javi se.

"Dobila sam odgovor", kaže Anja.

"To je bilo brzo", kaže Joon.

"Rekli su da su imali tehničkih problema, ali da su prije sat vremena nazvali inspektora Kenneta Stranga i rekli mu da se radi o baznoj stanici u Gavleu."

"U Gavleu", ponovi on.

"Rekli su da još nisu sasvim gotovi. Za dan ili dva, u svakom slučaju ovaj tjedan, moći će reći gdje se točno Benjamin nalazio kad je nazvao."

"Mogla si mi to doći reći u ured, samo sam četiri metra udaljen..."

"Nisam ja tvoja domaćica."

"Nisi."

Joona napiše "Gavle" na praznu stranicu bloka koji leži ispred njega pa ponovno uzme slušalicu.

"Erik Maria Bark", javi se Erik odmah.

"Ovdje Joona."

"Kako je? Jesi li što saznao?"

"Upravo sam dobio okvirnu lokaciju poziva."

"Gdje je?"

"Jedino što zasad znamo jest da se bazna stanica nalazi u Gavleu."

"Gavleu?"

"Malo sjevernije od rijeke Dalalven i..."

"Znam gdje je Gavle, samo mi nije jasno, mislim..."

Joona čuje kako Erik hoda dok govori.

"Ovaj tjedan ćemo dobiti preciznije podatke", kaže Joona.

"Kada?"

"Nadaju se već sutra."

Čuje kako je Erik sjeo.

"Znači, ti ćeš preuzeti slučaj, jel?" upita napetim glasom.

"Ja ću preuzeti slučaj, Erik", kaže Joona hrapavim glasom. "Pronaći ću Benjamina."

Erik se nakašlje i kad mu se glas ponovno smiri, brzo kaže:

"Puno sam razmišljao o tome tko je to mogao učiniti i imam ime koje bi htio da provjeriš. Ona je bila moja pacijentica, Eva Blau."

"Blau? Kao plavo na njemačkom?"

"Da."

"Je li ti prijetila?"

"Teško je to objasniti."

"Odmah ću je pokušati locirati."

Nastupi tišina.

"Rado bih se što je prije moguće sastao s tobom i Simone", kaže onda Joonu.

"Da?"

"Nikada nije napravljena rekonstrukcija zločina, zar ne?"

"Rekonstrukcija?"

"Želimo istražiti tko je mogao vidjeti Benjaminovog otmičara. Jeste li kod kuće za pola sata?"

"Nazvat ću Simone", kaže Erik. "Čekamo te tamo."

"Dobro."

"Joonu", kaže Erik.

"Da?"

"Znam da se obično radi o satima ako se želi uhvatiti otmičara. Da je prvi dan važan", kaže Erik polako. "A sada je prošlo već..."

"Misliš da ga nećemo pronaći?"

"Ja... ne znam", prošapće Erik.

"Ja sam obično u pravu", odgovori Joonu tiho ali oštro. "I mislim da ćemo pronaći tvog sina."

Joonu spusti slušalicu. Uzme ceduljicu s imenom Eve Blau i ponovno ode do Anje. U njezinu uredu jako miriše po narančama. Zdjela s raznim citrusima stoji pokraj kompjutera s ružičastom tipkovnicom, a na jednom zidu visi veliki sjajni plakat koji prikazuje mišićavu Anju kako pliva leptirovim stilom na olimpijskim igrama.

Joonu se nasmiješi:

"Bio sam zadužen za zaštitu u vojsci, mogao sam plivati deset kilometara sa signalnom zastavicom. Ali leptir, to nikada nisam mogao."

"Razbacivanje snage, to ti je to."

"Meni je lijepo - izgledala si kao sirena", kaže Joonu.

U Anjinu se glasu čuje ponos dok mu pokušava objasniti:

"Koordinacija je prilično uzbudljiva, radi se o suprotnom ritmu i... ma koga briga?"

Anja se zadovoljno protegne i njene velike grudi gotovo dodirnu Joonu, koji stoji uz njen pisaći stol.

"Da", kaže i izvadi cedulju. "Htio bih da mi pronađeš jednu osobu."

Anjin se osmijeh zaledi.

"Da, i mislila sam da trebaš nešto od mene, Joonu. Ovo je bilo malo

predobro, prelijepo. Pomogla sam ti s teleoperaterom i sad mi tu dođeš s tim zgodnim osmijehom. Skoro sam počela vjerovati da ćeš me pozvati na večeru ili tako nešto, ali..."

"I hoću, Anja. Sve u svoje vrijeme."

Ona odmahne glavom i uzme cedulju iz Joonine ruke:

"Traženje osobe. Je li hitno?"

"Jako je hitno, Anja."

"Pa što onda stojiš ovdje i zavodiš me?"

"Mislio sam da to hoćeš..."

"Eva Blau", kaže Anja zamišljeno.

"Nije sigurno da joj je to pravo ime."

Anja se zabrinuto ugrize za usnicu.

"Pseudonim", kaže. "Krasno. Imaš li još što? Adresu ili tako nešto?"

"Ne, nemam adresu. Jedino što znam jest da je bila pacijentica Erika Marije Barka u sveučilišnoj bolnici Karolinška prije deset godina, vjerojatno samo nekoliko mjeseci. Ali možeš pogledati evidenciju, ne samo običnu nego i sve druge. Postoji li kakva Eva Blau koja je upisala fakultet? Ako je kupila auto, trebala bi biti u evidenciji vozila. Ili ako je koji put tražila vizu, ima li iskaznicu za koju knjižnicu... udruge antialkoholičara, hoću da provjeriš i zaštićene osobe, žrtve zločina..."

"Da, da, idi sada", kaže Anja, "da već jednom mogu početi raditi."

Joona isključi audioknjigu u kojoj Per Myrberg sa svojom neobičnom mješavinom mirnoće i intenziteta čita Zločin i kaznu Fjodora Mihajloviča Dostojevskog. Parkira uz Lao Wai, vegetarijanski azijski restoran koji mu Disa stalno preporučuje. Baci pogled kroz prozor, i zadive ga asketska, jednostavna ljepota drvenog namještaja te nedostatak nepotrebnih stvari i ukrasa u restoranu.

Kad pozvoni na vrata, Erik je već tamo. Pozdrave se i Joona im ukratko ispriča što namjerava učiniti.

"Rekonstruirat ćemo otmicu što bolje možemo. Jedina od nas koja je bila prisutna si ti, Simone."

Ona ozbiljno kimne.

"Ti onda glumi samu sebe. Ja sam otmičar, a ti, Erik, ti budi Benjamin."

"OK", kaže Erik.

Joona pogleda na sat.

"Simone, u koliko se sati to otprilike dogodilo?"

Ona se nakašlje:

"Nisam sigurna... ali novine još nisu došle... znači, još nije bilo pet. A prije sam se probudila i išla popiti vode i tada je bilo dva... a onda sam neko vrijeme ležala budna... znači, između pola tri i pet."

"Dobro, onda ću namjestiti sat na pola četiri, da vidimo koliko je to sve otprilike trajalo", kaže Joon. "Otključat ću vrata i ušuljati se do Simone na krevetu, odglumiti da joj dajem injekciju, zatim ću otići do Benjamina - to si ti, Erik - pa ću tebi dati injekciju i izvući te iz sobe. Vući ću te hodnikom i van iz stana. Ti si teži od svog sina, tako da ćemo morati skratiti vrijeme za koju minutu. Simone, pokušaj se kretati točno kao onda. Legni na isto mjesto u isto vrijeme. Želim znati što si vidjela, točno što si mogla vidjeti ili samo naslutiti."

Simone kimne, lice joj je blijedo.

"Hvala", prošapće. "Hvala ti što ovo činiš."

Joon je pogleda sivim očima.

"Pronaći ćemo Benjamina."

Simone brzo prijeđe rukom preko čela:

"Idem u spavaću sobu", kaže promuklim glasom i vidi kako Joon izlazi iz stana s ključevima u ruci.

Leži pokrivena kad Joon uđe u sobu. Brzo joj je prišao, ne trčećim, ali odlučnim i brzim koracima. Zaškaklja je kad joj izvuče ruku i odglumi da joj da je injekciju. U trenutku kad je pogledala Joonu dok je tako stajao nagnut nad nju, sjetila se kako se probudila od uboda u ruku, vidjela nekoga kako brzo izlazi iz sobe i nestaje u predsoblju. Od same pomisli neugodno joj zatitra u ruci gdje je dobila injekciju. Kad Joonina leđa nestanu iz sobe, ona se uspravi u krevetu, protrlja ruku i polako ustane.

Izađe u hodnik, zaškilji prema Benjaminovoj sobi i vidi kako je Joon nagnut nad krevet. I odjednom izgovori riječi koje su joj odjeknule sjećanjem:

"Što to radite? Mogu li ući?"

Oklijevajući, nastavi prema ormariću. Tijelo joj se sjeća kako je izgubila snagu i pala. Noge joj popuste i sjeti se kako je padala sve dublje i dublje u crnu oduzetost koju su samo tu i tamo proparali sve kraći trenuci svjetlosti.

Napola sjedi uza zid i vidi Joonu kako vuče Erika za noge. U glavi

joj se odvrti taj neshvatljivi film: kako se Benjamin pokušao držati za vrata, kako mu je glava lupila o prag i kako ju je sve slabijim pokretima pokušavao uhvatiti za ruku.

Kad Erik bude odvučen pokraj nje i pogledi im se sretnu, ima osjećaj kao da je na trenutak u hodniku samo izmaglica ili para. Vidi Joonino lice odozdo. Ono se zamijeni otmičarevim licem koje joj se na sekundu pojavi u sjećanju. Lice u sjeni sa žutom rukom na Benjaminovu ramenu. Simoneino srce jako lupa kad čuje kako Joonu vuče Erika na stubište i zatvara vrata za sobom.

Nelagodni osjećaj ostaje u cijelom stanu. Simone se ne može osloboditi osjećaja da je ponovno otet, nijema je i udovi su joj teški kad ustane i pričeka ih da se vrate.

Joonu vuče Erika po izgrebenome mramornom podu stubišta i istovremeno gleda uokolo, isprobava kutove i visine kako bi pronašao mjesta gdje bi se mogli nalaziti svjedoci. Pokušava vidjeti koliko u dubinu stubišta može vidjeti i pomisli kako je netko ustvari mogao stajati pet stuba niže sasvim uz ogradu i promatrati ga u ovom trenutku. Nastavi prema liftu. Pripremio se i otvorio vrata. Kad se malo sagne, vidi svoje lice u sjajnoj površini vrata, zatim pokretni zid otraga. Joonu uvuče Erika u lift i ostavi ga na podu. Kroz okvir lifta vidi vrata desno, otvor za poštu i mesinganu pločicu s imenom, dok s druge strane vidi samo zid. Stropna svjetiljka na odmorištu zaklonjena je vratnicama. Dublje u liftu Joonu pogleda veliko ogledalo, nagne se i istegne, ali ništa ne vidi. Prozor na stubištu sve je vrijeme zaklonjen. Ništa novo ne primijeti ni kad pogleda preko ramena. Ali odjednom ugleda nešto neočekivano. Pri određenom kutu može putem manjeg, ukoso postavljenog ogledala vidjeti ravno u sjajnu špijunku stana koji je sve vrijeme bio zaklonjen. Zatvori vrata lifta i primijeti da mu ogledalo još uvijek pruža pogled ravno na vrata. Ako netko stoji unutra i gleda kroz špijunku, pomisli, ta bi osoba sada mogla sasvim jasno vidjeti moje lice. Ali ako pomakne glavu samo pet centimetara u drugom smjeru, te mogućnosti odmah nestane.

Kad dođu dolje, Erik ustane i Joonu pogleda na sat.

"Osam minuta", kaže.

Vrate se u stan. Simone stoji u hodniku, vidi se da je plakala.

"Imao je rukavice za pranje suđa na rukama", kaže. "Žute gumene rukavice."

"Jesi li sigurna?" upita Erik.

"Da."

"Onda nema potrebe tražiti otiske prstiju", reče Joona.

"Što da radimo?" upita ona.

"Policija je već ispitala susjede", kaže Erik ozbiljno dok mu Simone čisti prljavštinu i prašinu s leđa.

Joona izvadi papir.

"Da, imam popis s kime su sve razgovarali. Naravno, koncentrirali su se na ovaj kat i stanove ispod. S pet stanara još nisu razgovarali, a jedan je..."

Pogleda papir i vidi da je stan preko puta prekrižen. To su vrata koja je vidio putem oba ogledala.

"Jedan stan je prekrižen", kaže Joona. "To je ovaj koji se nalazi s druge strane lifta."

"Oni su bili na putu", kaže Simone. "Još uvijek su. Šest tjedana u Tajlandu."

Joona ih ozbiljno pogleda.

"Vrijeme je da ispitamo susjede", kaže kratko.

Na vratima koja je putem ogledala dobro vidio iz lifta piše "Rosenlund". To je stan koji su policajci u ispitivanju preskočili jer je s druge strane i prazan.

Joona se sagne i zaviri kroz otvor za poštu. Na otiraču ne vidi nikakvu poštu ili reklame. Odjednom začuje tihi zvuk negdje u dubini stana. To je mačka koja je dotapkala iz susjedne sobe u hodnik. Mačka naglo zastane i sumnjičavo pogleda Joonu, koji drži podignuti poklopac otvora za poštu.

"Nitko ne ostavlja mačku samu šest tjedana", kaže Joona polako samom sebi.

Mačka ga sluša spremna za bijeg.

"Ne izgledaš izglednjelo", kaže joj Joona.

Mačka jako zijevne, skoči na stolac u predsoblju i skvrči se u lopticu.

Prvi s kojim će Joona razgovarati jest suprug Alice Franzen. Kad je policija tu bila prošli put, samo je on otvorio vrata. Par Franzen živi na istom katu kao Simone i Erik. Njihov je stan nasuprot liftu.

Joona pozvoni i čeka. Sjeti se kako je kao dijete prodavao karanfile iz kutije po stanovima, a jednom skupljao novac za Luteransku kasu

pomoći. Osjećaj da si stranac koji zaviruje u tuđe stanove, nevoljkost u očima onih koji otvore vrata.

Ponovno pozvoni. Otvori žena od tridesetak godina. Pogleda ga s upitnim i rezerviranim izrazom lica, zbog čega mu ponovno padne na pamet mačka u praznom stanu.

"Da?"

"Moje ime je Joon Linna", kaže i pokaže iskaznicu. "Htio bih razgovarati s vašim mužem."

Ona baci brz pogled preko ramena pa pita:

"Htjela bih prvo znati o čemu se radi. On je prilično zauzet."

"Radi se o noći na subotu dvanaestog prosinca."

"Ali to ste nas već pitali", kaže žena izivcirano.

Joon brzo pogleda papir koji drži u ruci.

"Ovdje piše da je policija ispitala vas, ali ne i vašeg muža."

Žena ljutito uzdahne.

"Ne znam ima li vremena", kaže ona.

Joon se nasmiješi.

"Treba nam samo na nekoliko minuta, obećavam."

Žena slegne ramenima te poviče u unutrašnjost stana:

"Tobias! Policija!"

Nakon nekog vremena pojavi se čovjek s ručnikom oko bokova. Koža kao da mu isijava, jako je preplanuo.

"Dobar dan", kaže Joon. "Sunčao sam se..."

"Lijepo", kaže Joon.

"Nije", odgovori Tobias Franzen. "Fali mi jedan enzim u jetri. Prisiljen sam sunčati se dva sata svaki dan."

"To je druga stvar", kaže Joon suho.

"Htjeli ste me nešto pitati."

"Htio sam znati jeste li vidjeli ili čuli nešto neobično u noći na subotu dvanaestog prosinca."

Tobias se počese po prsima. Na preplanuloj koži ostanu bijeli tragovi prstiju.

"Da vidim, aha, to je onda bilo. Žao mi je, ali stvarno se ne mogu sjetiti ničega posebnog. Stvarno se ne sjećam."

"OK, hvala vam", kaže Joon i spusti glavu.

Tobias ispruži ruku da zatvori vrata.

"Još nešto."

Joona pokaže glavom prema praznom stanu.

"Obitelj Rosenlund", počne.

"Vrlo ljubazni ljudi", nasmiješi se Tobias i zadrhti. "Već ih neko vrijeme nisam vidio."

"Da, na odmoru su. Zna li možda imaju li kakvu kućnu pomoćnicu ili tako nešto?"

Tobias odmahne glavom. Probljedio je ispod preplanulosti i sad mu je hladno.

"Nažalost, nemam pojma."

"Hvala", kaže Joona i gleda dok Tobias Franzen zatvara vrata.

Prijeđe na sljedeće ime na popisu: Jari Hammar, kat ispod Erika i Simone. Umirovljenik koji nije bio kod kuće kad je policija ispitivala susjede.

Jari Hammar mršavi je čovjek koji očito boluje od Parkinsonove bolesti. Strogo je odjeven, u vestu i s maramom oko vrata.

"Kriminalistička policija", ponovi Hammar promuklim, gotovo nečujnim glasom i pogledom mutnim od mreine prijeđe preko Joone. "Što Kriminalistička policija hoće od mene?"

"Samo sam vas htio nešto pitati", kaže Joona. "Jeste li možda primijetili nešto neobično u kući ili na ulici u noći na dvanaesti prosinca?"

Jari Hammar nakrivi glavu i zažmiri. Nakon nekog vremena ponovno otvori oči i odmahne glavom.

"Uzimam lijekove", kaže. "Zbog njih duboko spavam."

Joona ugleda neku ženu kako viri iza Jarla Hammara.

"A vaša supruga", upita. "Mogu li razgovarati s njom?"

Jari Hammar nasmiješi se kutom usana.

"Moja supruga Solveig bila je divna osoba. Nažalost, preminula je prije gotovo trideset godina."

Mršavi muškarac okrene se i podigne drhtavu ruku prema tamnoj prilici u stanu:

"To je Annabella. Pomaže mi s čišćenjem i takvim stvarima. Nažalost, ne govori švedski, ali sigurno nije ništa učinila."

Prilika izađe iz sjene na svjetlo kad čuje svoje ime. Annabella izgleda kao da bi mogla biti iz Perua, ima dvadesetak godina i velike ožiljke po obrazima, kosa joj je podignuta u nehajni rep i vrlo je niska.

"Annabella", kaže Joona meko. "Soy comisario de policía, Joona

Lima."

"Buenos dias", zašuška ona i pogleda ga crnim očima.

"Tu limpias más departamentos aqui? En este edificio?"

Ona kimne, u pravu je, čisti i druge stanove u kući.

"Qué otros?" upita Joono. "Koje druge?"

"Espera un momento", kaže Annabella, neko vrijeme razmišlja pa počne brojiti na prste: "El piso de Laserberg, Franzén, Gerdman, Rosenlund, el piso de Johansson también."

"Rosenlund", kaže Joono. "Rosenlund es la familia con un gato, no es verdad?"

Annabella se nasmiješi i kimne. Čisti stan u kojem je mačka.

"Y muchasflores", dodala.

"Puno cvijeća", kaže Joono i ona kimne.

Joono je ozbiljno upita je li primijetila nešto posebno prije četiri noći kad je Benjamin nestao:

"Notabas alguna cosa especial hace cuantros dias? De noche..."

Annabellino se lice ukoči.

"No", kaže brzo i pokuša se povući natrag u stan.

"De verdad", kaže Joono brzo. "Espero que digas la verdad, Annabella. Očekujem da ćeš mi reći istinu."

Ponovi da je to vrlo važno, da je jedno dijete nestalo.

Jari Hammar, koji stoji pokraj njih i sve vrijeme sluša, podigne ruke koje se jako tresu i kaže svojim drhtavim glasom:

"Budite ljubazni prema Annabelli, ona je jako dobra djevojka."

"Mora mi reći što je vidjela", objasni Joono ozbiljno i ponovno se okrene prema Annabelli:

"La verdad, porfavor."

Jari Hammar bespomoćno gleda kad nekoliko krupnih suza krene iz Annabellinih tamnih sjajnih očiju.

"Perdón", prošapće ona. "Perdón, señor."

"Ne budi tužna, Annabella", kaže Jari Hammar i namigne Jooni.

"Uđite, ne mogu je pustiti da plače na stubištu."

Uđu i sve troje sjednu za blistavi stol u blagovaonici. Jari Hammar stavi limenku s paprenjacima na stol dok Annabella tiho priča kako nema gdje stanovati, kako je već tri mjeseca beskućnica, ali se skriva po stubištima i ostavama kuća koje čisti. Kad je dobila ključeve stana Rosenlundovih kako bi se pobrinula za biljke i mačku, konačno se

mogla prati i mirno spavati. Nekoliko puta ponovi kako ništa nije uzela, kako nije lopov, kako nije uzela hranu, nije ništa dirala i nije spavala u njihovu krevet, nego na prostirci u kuhinji.

Tada Annabella pogleda Joonu i kaže mu da ona ima jako lak san, tako joj je još od malih nogu, kad se morala brinuti za mlađu braću. U noći na subotu čula je neki zvuk sa stubišta i uplašila se, skupila je sve svoje stvari pa se odšuljala do ulaznih vrata i gledala kroz špijunku.

"Vrata lifta su bila otvorena", rekla je, ali nije ništa vidjela. Odjednom se začuo neki zvuk, uzdasi i polagani koraci, kao da hoda netko jako star i debeo.

"Ali nikakvi glasovi?"

Ona odmahne glavom.

"Sombras."

Annabella pokuša opisati kako je vidjela neke sjene kako se kreću hodnikom. Joonu kimne i upita:

"Što si vidjela u ogledalu? Qué viste en el espejo?"

"U ogledalu?"

"Mogla si vidjeti u lift, Annabella", kaže Joonu.

Annabella razmisli pa polako kaže da je vidjela žutu ruku.

"A onda", dodaje, "malo poslije sam joj vidjela lice."

"Bila je to žena?"

"Sí, una mujer. Da, bila je to žena."

Annabella objasni da je žena imala kapuljaču koja joj je bacala sjenu na lice, ali nakratko joj je uspjela ugledati obraz i usta.

"Sin duda era una mujer", ponovi Annabella. "Sasvim sigurno, bila je to žena."

"Koliko stara?"

Ona odmahne glavom. Ne zna.

"Mlada kao ti?"

"Talvez. Možda."

"Malo starija?" upita Joonu.

Ona kimne, ali onda kaže da ne zna, da ju je vidjela samo na sekundu i da je lice bilo u sjeni.

"Y la boca de la senora?" pokaže Joonu. "Kako su izgledala ženina usta?"

"Sretno."

"Izgledala je sretno?"

"Si Contenta."

Joona nije uspio dobiti nikakve točnije informacije, ispitao ju je u detalje, iskretao pitanja, iznosio prijedloge, ali bilo je očito da je Annabella ispričala sve što je vidjela. Zahvalio je njoj i Jarlu Hammaru na pomoći.

Dok se penje stubama, Joona iskoristi priliku da nazove Anju. Odmah se javi.

"Anja Larsson, Kriminalistička policija."

"Anja, jesi li pronašla nešto o Evi Blau?"

"Tražim, ali ti zoveš i stalno mi smetaš."

"Ispričavam se, ali hitno je."

"Znam, znam. Ali zasada ti nemam što reći."

"OK, nazovi me čim..."

"Prestani me gnjaviti", prekine ga ona i spusti slušalicu.

37.

srijeda, 16. prosinca, prijepodne

Erik sjedi u autu pokraj Joone i puše u kavu u papirnatu šalicu. Prođu pokraj fakulteta i Prirodoslovnog muzeja. S druge strane ceste, dolje prema Brunnsvikenu, u mraku koji se spušta sjaji staklenik.

"Jesi li siguran za ime? Eva Blau?" upita Joona.

"Da."

"Ne postoji ni u jednom telefonskom imeniku, nema ništa u evidenciji, ništa u evidenciji zločina, ništa u evidenciji prekršaja, osumnjičenika ili popisu ljudi koji posjeduju oružje, nema je u poreznoj upravi, ni u popisu stanovništva, niti u autoklubu. Naredio sam da provjere sve evidencije županijskih uprava, vijeća, crkava, mirovinskog osiguranja, useljeničkog ureda. U Švedskoj ne postoji nikakva Eva Blau, niti je ikada postojala."

"Bila mi je pacijentica", uporno će Erik.

"Onda mora da se drukčije zvala."

"Pa kvragu, valjda znam kako mi se..."

Utihne, odjednom se nečega sjetio, da bi možda i mogla imati drugo ime, ali onda mu je pomisao isparila.

"Što si htio reći?" upita Joona.

"Pregledat ću svoje papire, možda su je samo zvali Eva Blau."

Bijelo zimsko nebo visi nisko nad tlom, oblaci su gusti, izgleda da bi svaki čas moglo početi sniježiti.

Erik popije malo kave i osjeti slatkoću, a onda gorčinu, koja mu je ostala u ustima. Auto skrene prema naselju privatnih kuća u Tabyju. Polagano klize između kuća, pokraj zamrznutih vrtova s golim vočkama i malih prekrivenih bazena, ostakljenih zimskih vrtova s pletenim namještajem, trampolina prekrivenih snijegom, šarenih lampica na čempresima, plavih sanjki parkiranih automobila.

"Kamo ustvari idemo?" upita Erik odjednom.

Male okrugle pahulje snijega plešu u zraku, skupljaju se na haubi automobila i odlijeću prema brisačima.

"Skoro smo stigli."

"Stigli kamo?"

"Pronašao sam nekoliko osoba koje se prezivaju Blau", odgovori Joona smiješeći se.

Skrene i parkira ispred jedne garaže, ali ostavi motor uključen. Posred travnjaka stoji dvometarski Winnie Pooh od plastike koja se ogulila na mjestu njegova crvenog pulovera. Inače se u vrtu ne mogu vidjeti nikakve druge igračke. Puteljak od neujednačenih ploča vodi do velike žute drvene kuće.

"Ovdje živi Liselott Blau", kaže Joona.

"Tko je to?"

"Nemam pojma, ali možda zna nešto o Evi."

Joona vidi kako ga Erik sumnjičavo gleda i kaže:

"To je jedino što trenutačno imamo."

Erik odmahne glavom:

"To je bilo tako davno i nikada poslije nisam razmišljao o vremenu kad sam se bavio hipnozom."

Erik pogleda Joonine ledenosive oči:

"Možda ovo i nema nikakve veze s Evom Blau", kaže.

"Jesi se pokušao prisjetiti?"

"Mislim da da", odgovori Erik oklijevajući dok gleda šalicu s kavom.

"Baš stvarno sjetiti?"

"Možda ne baš."

"Je li Eva Blau bila opasna?" upita Joona.

Erik pogleda kroz prozor i vidi da je netko flomasterom nacrtao očnjake i ljutite obrve na Winnieja Pooha. Otpije malo kave i odjednom se sjeti tog dana kad je prvi put čuo ime Eva Blau.

Sad se sjeća.

Bilo je pola devet ujutro. Sunce je sjalo ravno kroz prašnjave prozore. Te sam noći bio dežuran i prespavao u uredu, pomisli.

Deset godina prije.

Bilo je pola devet ujutro. Sunce je prodiralo kroz prašnjave prozore. Spavao sam u uredu nakon noćne smjene i osjećao se umorno, ali sam svejedno spremio stvari u sportsku torbu. Lasse Ohlson već je nekoliko tjedana odgađao našu partiju badmintona.

Imao je previše posla, redovito je putovao između Karolinške i bolnice u Oslu, predavao u Londonu i uskoro bi trebao postati član uprave, ali prekjučer me nazvao i pitao jesam li spreman.

"Itekako", odgovorio sam.

"Spreman si da te pobijedim", rekao je bez uobičajenog entuzijazma u glasu.

Izlio sam ostatak kave u sudoper, ostavio šalicu u čajnoj kuhinji, otrčao niz stepenice i biciklom se odvezao do sportske dvorane. Kad sam ušao u hladnu svlačionicu, Lars Ohlson već je bio tamo. Podigao je pogled, zabuljio se u mene gotovo uplašenim očima, zatim se okrenuo i navukao kratke hlače.

"Tako ću te razbiti da se tjedan dana nećeš oporaviti", rekao je i pogledao me.

Ruke su mu drhtale dok je zaključavao ormarić.

"Puno radiš", rekao sam.

"Ha? Da, točno, puno..."

Utihnuo je i spustio se svom težinom na klupu.

"Jesi dobro?" upitao sam.

"Naravno", rekao je. "A ti?"

"U petak imam sastanak s upravom."

"Ah, da, kraj je tvoje stipendije, uvijek ista stvar."

"Ali nisam naročito zabrinut", rekao sam. "Hoću reći, mislim da se sve dobro razvija, moje istraživanje dobro napreduje, postigao sam vrlo dobre rezultate."

"Poznajem Franka Paulssona iz uprave", rekao je i ustao.

"Stvarno? Kako?"

"Bili smo zajedno u vojsci, gore u Bodenu, oštrouman je i prilično otvoren."

"Dobro", rekao sam tiho.

Izašli smo iz svlačionice, kad me Lasse uhvatio za ruku.

"Da ga nazovem i kažem mu da moraju investirati u tebe?"

"Je l' se to smije?" upitao sam.

"Pa, nije baš dozvoljeno, ali koje veze ima."

"Onda je bolje da to ne učiniš", nasmiješio sam se.

"Ali moraš nastaviti sa svojim istraživanjem."

"Siguran sam da će sve dobro proći."

"Nitko ne mora znati."

Pogledao sam ga i polako rekao:

"Ali to možda nije dobra ideja."

"Još večeras ću nazvati Franka Paulssona."

Kimnuo sam, on se nasmiješio i lagano me lupio po leđima.

Kad smo ušli u veliku dvoranu, u kojoj je sve odjekivalo od glasova i škripe tenisica, Lars me odjednom upitao:

"Bi li htio preuzeti jednu moju pacijenticu?"

"Zašto?"

"Nemam vremena za nju", odgovorio je.

"Nažalost, grupa mi je puna", rekao sam.

"OK."

Počeo sam se razgibavati čekajući da se oslobodi teren broj pet. Lars je hodao gore-dolje, prolazio rukama kroz kosu i nakašljavao se.

"Eva Blau bi se vjerojatno uklopila u tvoju grupu", rekao je. "Jer zapela je u jednom traumatičnom događaju. Tako barem mislim, nisam imao vremena proći s njom kroz sve to, nijednom mi to nije uspjelo."

"Rado ću te savjetovati ako..."

"Savjetovati?" prekinuo me i spustio glas. "Da budem iskren, dosta mi je nje."

"Nešto se dogodilo?" upitao sam.

"Ma ne, nego samo... Mislio sam da je ozbiljno bolesna, mislim tjelesno."

"Ali nije?" pitao sam.

Nervozno se nasmiješio i promatrao me.

"Daj, molim te, samo reci da ćeš je uzeti", rekao je.

"Moram razmisliti", odgovorio sam.

"Razgovarat ćemo o tome kasnije", rekao je brzo.

Lasse je počeo trčati na mjestu, a onda stao, zabrinuto pogledao prema ulazu u dvoranu, promotrio ljude koji su stigli pa se naslonio na zid.

"Ne znam, Erik, ali bio bih stvarno jako sretan kad bi barem pogledao Evu, bio bih ti..."

Utihnulo je i pogledao prema našem terenu, na kojem su igrale dvije mlade žene koje su izgledale kao studentice medicine i kojima je ostalo još samo nekoliko minuta vremena. Kad se jedna od njih spotaknula i promašila jednostavnu loptu, otpuhnula je i prošaptala:

"Kravo."

Pogledao sam na sat i razgibao ramena. Lasse je samo stajao i grizao nokte. Vidio sam da se oznojio ispod pazuha. Lice mu je ostarjelo, smršavjelo. Netko je vrisnuo ispred dvorane, on se trгнуo i pogledao prema vratima.

Žene su pokupile svoje stvari i razgovarajući napustile teren.

"Mi smo na redu", rekao sam i krenuo.

"Erik, jesam li te ikada molio da preuzmeš kojeg od mojih pacijenata?"

"Ne, ali stvarno, grupe su mi pune."

"A ako ja preuzmem tvoja dežurstva", rekao je brzo i pogledao me.

"To je puno sati", odgovorio sam zamišljeno.

"Znam, ali mislio sam, imaš obitelj i trebao bi više biti kod kuće", rekao je.

"Je li opasna?"

"Kako to misliš?" upitao je uz nesiguran osmijeh i počeo petljati po svom reketu.

"Eva Blau? Je li to tvoja procjena?"

Ponovno je bacio pogled na vrata.

"Ne znam što da ti odgovorim", rekao je tiho.

"Je li ti prijetila?"

"Mislim... pa, svi takvi pacijenti mogu biti opasni, to je dosta teško procijeniti, ali siguran sam da se ti s njom možeš nositi."

"Sigurno mogu", rekao sam.

"Uzimaš je? Reci da je uzimaš, Erik. Može?"

"Dobro", odgovorio sam.

Zarumenio se, okrenuo i krenuo prema početnoj liniji. Odjednom mu je s unutrašnje strane bedra potekao potočić krvi, brzo ga je obrisao rukom i pogledao me. Kad je shvatio da sam vidio krv, promrmljao je nešto da ima problema s preponama, ispričao se i šepajući napustio dvoranu.

Dva dana poslije, upravo kad sam se vratio u svoju ordinaciju, začulo se kucanje na vratima. Kad sam ih otvorio, u hodniku je stajao Lasse Ohlson nekoliko metara udaljen od žene u bijeloj kišnoj kabanici. Zabrinuto me pogledala, nos joj je bio crven kao da je prehladena. Lice joj je bilo usko i šiljasto i bila je jako našminkana plavim i ružičastim sjenilom.

"Ovo je Erik Maria Bark", rekao je Lasse. "Vrlo dobar liječnik, puno bolji od mene."

"Uranili ste", rekao sam.

"Je li to u redu?" upitao je sav uznemiren.

Kimnuo sam i pozvao ih da uđu.

"Erik, nemam vremena", rekao je tiho.

"Ali trebao bi biti ovdje."

"Znam, ali moram dalje", rekao je. "Možeš me nazvati bilo kada i javit ću ti se, usred noći, bilo kada."

Odjurio je dalje, Eva Blau ušla je za mnom u ordinaciju, zatvorila vrata za sobom i pogledala me.

"Je li ovo tvoje?" upitala me odjednom i pokazala mi porculanskog slonića. Držala ga je na dlanu, ruka joj se tresla.

"Ne, nije moje", odgovorio sam.

"Ali vidjela sam kako ga gledaš", rekla je podrugljivim glasom. "Želiš ga imati, zar ne?"

Duboko sam uzdahnuo i upitao:

"Zašto misliš da ga želim?"

"Ne želiš ga?"

"Ne."

"Želiš li ovo?" rekla je i podigla haljinu.

Nije nosila gaćice, stidne dlačice bile su obrijane.

"Eva, nemoj to raditi", rekao sam.

"OK", rekla je dok su joj usnice podrhtavale od nervoze.

Stala je sasvim uz mene. Odjeća joj je intenzivno mirisala na vaniliju.

"Da sjednemo?" upitao sam neutralno.

"Da sjednem na tebe?"

"Možeš sjesti na kauč", rekao sam.

"Na kauč?"

"Da."

"To bi ti htio", rekla je, bacila kišnu kabanicu na pod, prišla mom stolu i sjela na moj stolac.

"Želiš li mi ispričati nešto o sebi?" upitao sam. "Što te zanima?"

Razmišljao sam hoće li ona, usprkos velikoj napetosti, biti osoba koju je lako hipnotizirati ili će se opirati, pokušati ostati rezervirana i sve promatrati sa strane.

"Ja ti nisam neprijatelj", rekao sam mirno. "A ne?"

Otvorila je jednu ladicu. "Prestani s tim", rekao sam.

Ignorirala je moje riječi i kopala po papirima. Prišao sam joj, maknuo joj ruke, zatvorio ladicu i odlučno rekao:

"To ne smiješ raditi. Zamolio sam te da prestaneš." Pogledala me prkosno i ponovno otvorila ladicu. Ne skidajući pogled s mene, izvadila je bunt papira i bacila ih na pod. "Prestani", rekao sam oštro.

Usnice su joj počele podrhtavati. Oči se ispunile suzama. "Mrziš me", prošaptala je. "Znala sam, znala sam da ćeš me mrziti, svi me mrže."

Odjednom je zvučala uplašeno.

"Eva", rekao sam pažljivo. "Nema problema, samo sjedni, možeš na moj stolac ako ne želiš sjediti na kauču."

Kimnula je, ustala sa stolca i krenula prema kauču. Odjednom se okrenula i tiho upitala:

"Smijem li ti dodirnuti jezik?"

"Ne, ne smiješ. Sjedni", rekao sam.

Konačno je sjela, ali se odmah počela nemirno vrpolti.

Primijetio sam da nešto drži u ruci.

"Što to imaš?" upitao sam.

Brzo je sakrila ruku iza leđa.

"Dođi i pogledaj ako se usuđuješ", rekla je uplašenim i neprijateljskim glasom.

Osjetio sam nekoliko kratkih valova nestrpljivosti kako me preplavljuju, ali sam se prisilio da zvučim sasvim mirno kad sam je upitao:

"Želiš li mi reći zašto si ovdje?"

Odmahnula je glavom.

"Što misliš?" upitao sam.

Lice joj se trzalo.

"Zato što sam rekla da imam rak", prošaptala je.

"Jesi li se bojala da možda imaš rak?"

"Mislila sam da on hoće da imam rak", rekla je.

"Lars Ohlson?"

"Operirali su mi mozak, par puta su me operirali. Uspavali. Silovali su me dok sam bila pod narkozom."

Nakratko me pogledala u oči i brzo razvukla usta:

"Sad sam i trudna i lobotomizirana."

"Kako to misliš?"

"Mislim da je to dobro jer ja želim dijete, sina, dječaka koji će mi sisati grudi."

"Eva", rekao sam. "Što misliš, zašto si ovdje?"

Prestala je držati ruku iza leđa, otvorila je stisnutu šaku. Bila je prazna, okrenula ju je nekoliko puta.

"Hoćeš mi pregledati pičku?" prošaptala je.

Osjećao sam se prisiljenim da napustim sobu ili nekoga pozovem. Eva Blau brzo je ustala:

"Oprosti", rekla je. "Oprosti, samo se bojim da ćeš me mrziti. Molim te, nemoj me mrziti. Želim ostati tu, trebam pomoć."

"Eva, smiri se. Samo pokušavam razgovarati s tobom. Namjera je bila da se priključiš mojoj grupi za terapiju hipnozom, znaš to, Lars ti je objasnio. Rekao mi je da si za, da to želiš."

Kimnula je, ispružila ruku i prevrnula svoju šalicu s kavom na pod.

"Oprosti", rekla je ponovno.

Kad je Eva Blau otišla, pokupio sam svoje papire s poda i sjeo za pisaći stol. Vani je padala kišica i pomislio sam kako bi Benjamin danas trebao ići s vrtićem na izlet i da smo mu i ja i Simone zaboravili spakirati nepropusne hlače, koje su bile u pranju.

Sada su prozirne kišne kapi padale preko ulica, putova i dječjih igrališta.

Razmišljao sam bih li možda trebao nazvati vrtić i zamoliti ih da Benjamin ostane unutra. Bilo me strah svakog izleta. Nije mi se sviđalo ni to što mora proći kroz brojne hodnike i niz dvoje stepenice kako bi došao do blagovaonice. Uvijek sam zamišljao kako će ga neko dijete u žurbi gurnuti, kako će mu netko zalupiti teška vrata u lice, kako će se spotaknuti o cipele koje su stajale prljave i posložene kod ulaza. Dao sam mu injekciju, pomislio sam. Zbog tog lijeka više ne može iskrvariti od bilo koje male ozljede, ali je svejedno još uvijek puno osjetljiviji od druge djece.

Sjećam se da je sljedeće jutro bilo sunčano, zrake su prodirale kroz tamnosive zavjese. Simone je ležala gola i spavala uz mene. Usta su joj bila poluotvorena, kosa raščupana, ramena i grudi prekriveni malim svijetlim pjegama. Odjednom joj se koža na rukama naježila.

Navukao sam pokrivač preko nje. Benjamin se tiho nakašljao. Nisam ga ni primijetio. Ponekad se noću zna uvući u sobu kad bi imao noćne more i leći na madrac na podu.

Ja bih tada obično legao uz njega u nespretnom položaju i držao ga za ruku dok ne bi zaspao.

Vidio sam da je šest sati, okrenuo se na bok, zažmirio i pomislio kako bi bilo lijepa dugo spavati.

„Tata?“ prošaptao je odjednom Benjamin.

"Spavaj još malo" rekao sam tiho.

Uspravio se na madracu, pogledao me i rekao svojim visokim jasnim glasom:

"Tata, po noći si ležao na mami"

"Aha" rekao sam i osjetio kako se Simone probudila.

"Da, ležao si pod pokrivačem i ljuljao se na njoj", nastavio je.

"To'zvuči ludo"» pokušao sam reći veselim tonom.

"Aha."

Simone se zahihotala i sakrila glavu pod jastuk.

"Možda sam nešto sanjao", pokušao sam.

Sada se Simone sva tresla od smijeha pod jastukom.

„Jesi sanjao da se ljuljaš?"

"Pa..."

Simone je izvirila s velikim osmijehom:

"Hajde odgovori", rekla je ozbiljnim glasom. "Jesi sanjao da se ljuljaš?"

"Tata?"

"Mora da jesam."

"Ali", nastavila je Simone smijući se, "zašto si to učinio, zašto si ležao na meni kad..."

"Idemo doručkovati", prekinuo sam je.

Vidio sam kako se Benjaminovo lice iskrivilo u grimasu kad je ustao. Jutra su uvijek najgora. Udovi su proveli nekoliko sati u mirovanju i tada je često znalo doći do spontanih krvarenja.

"Kako si?"

Benjamin se uhvatio za zid kako bi mogao stajati.

"Čekaj, dušo, malo ću te izmasirati", rekao sam.

Benjamin je uzdahnuo kad je legao na krevet i pustio me da mu oprezno savijam i razgibavam noge.

"Neću injekciju", rekao je tužnim glasom.

"Ne danas, Benjamine, prekosutra."

"Neću, tata."

"Sjeti se kako je Lasseu, koji ima šećernu bolest", rekao sam. "On svaki dan mora dobiti injekciju."

"David ne mora dobiti injekcije", požalio se Benjamin.

"Ali možda mora nešto drugo što ne voli."

Nastupila je tišina.

"Njegov tata je mrtav", prošaptao je Benjamin.

"Da", rekao sam i završio masažu njegovih ruku i dlanova.

"Hvala, tata", rekao je Benjamin i oprezno ustao.

"Zlato moje."

Zagrlio sam njegovo malo mršavo tijelo, ali, kao i obično, potisnuo poriv da ga jako stisnem uz sebe.

"Smijem gledati Pokemone?" upitao je.

"Pitaj mamu", odgovorio sam i čuo kako Simone iz kuhinje kaže "kukavico".

Nakon doručka sjeo sam u radnoj sobi za Simonein pisaći stol, uzeo telefon i nazvao Lassea Ohlsona. Javila se njegova tajnica Jennie Lagercrantz. Radila je za njega više od dvadeset godina. Malo sam popričao s njom, rekao joj da sam prvi put u tri tjedna ujutro slobodan te je zamolio da me spoji s Lasseom.

"Pričekaj samo malo", rekla je.

Ako već nije prekasno, mislio sam ga zamoliti da Franku Paulssonu iz uprave ništa ne kaže o meni.

Nešto je kliknulo u slušalici i nakon nekoliko sekundi začuo se tajničin glas:

"Lars trenutačno ne prima pozive."

"Reci mu da sam ja."

"Već sam mu rekla", rekla je strogo.

Spustio sam slušalicu bez pozdrava, zatvorio oči i shvatio da nešto nije u redu, da sam možda prevaren, da je Eva Blau napornija ili opasnija nego što mi je Lasse Ohlson rekao.

"Mogu ja to", prošaptao sam samom sebi.

Ali onda sam pomislio da će to možda narušiti ravnotežu u grupi. Okupio sam prilično malu grupu ljudi, muškaraca i žena, čiji su problemi, povijesti bolesti i podrijetlo bili potpuno različiti. Nisam

gledao na to je li ih lako hipnotizirati ili ne. Ono što sam želio postići jest komunikacija unutar grupe, razvoj odnosa prema samima sebi i drugima. Mnogi su nosili veliki teret krivnje koji ih je sprečavao da iniciraju kontakte s ljudima i funkcioniraju u društvu. Krivili su sami sebe što su bili silovani ili mučeni. Izgubili su kontrolu nad vlastitim životom ili povjerenje u svijet.

Na posljednjoj terapiji grupa je otišla korak dublje. Kao i obično, prvo smo razgovarali. Nakon toga sam pokušao uvesti Marka Semiovića u stanje duboke hipnoze. Obično s njim nije išlo lako. Nije bio koncentriran i stalno je odbijao. Imao sam osjećaj da nisam pronašao pravi ulaz, da nismo čak ni pronašli mjesto odakle bismo mogli krenuti.

"Kuća? Nogometno igralište? Šuma?" predlagao sam.

"Ne znam", odgovorio je Marko kao i obično.

"Ali moramo odnekud krenuti", rekao sam.

"Ali otkuda?"

"Zamisli mjesto na koje se moraš vratiti kako bi shvatio mjesto na kojem si sada", rekao sam.

"Okolica Zenice", rekao je Marko neutralno. "Zeničko-dobojski kanton."

"OK, dobro", rekao sam i zabilježio to. "Znaš li što se tamo dogodilo?"

"Sve se tamo dogodilo, u velikoj kući od tamnog drva, izgledala je kao zamak vlasnika imanja, s nakrivljenim krovom i tornjićima i verandama..."

Sada je cijela grupa bila koncentrirana, svi su slušali, svi su shvatili da je Marko odjednom otvorio mnoga vrata u sebi.

"Sjedio sam u fotelji, mislim", rekao je Marko polako. "Ili na nekim jastucima, pušio sam marlboro dok... Mora da je bilo barem sto cura i žena iz moga rodnoga grada koje su me prošle."

"Prošle?"

"U nekoliko tjedana... Ulazile su kroz ulazna vrata, a onda su ih vodili gore velikim stepenicama do spavaćih soba."

"Je li to bordel?" upitao je Jussi na svom jakom naglasku.

"Ne znam što se tamo događalo, ma ništa ja ne znam", odgovorio je Marko tiho.

"Nisi nikada vidio te sobe na katu?" upitao sam.

Protrljao je lice i udahnuo.

"Sjećam se samo ovoga", počeo je. "Uđem u jednu malu sobu i vidim profesoricu koju sam imao u osmom razredu, zavezana je za krevet i ima modrice po bokovima i butinama."

"Što se događa?"

"Stojim kod vrata s nekakvim drvenim štapom u ruci i... Ne sjećam se više."

"Pokušaj", rekao sam mirno.

"Nestalo je."

"Jesi li siguran?"

"Ne mogu više."

"U redu je, ne moraš, dovoljno je", rekao sam.

"Čekaj malo", rekao je. Dugo je sjedio bez riječi.

Uzdahnuo je, protrljao lice i ustao.

"Marko?"

"Ničega se ne sjećam", rekao je piskutavo.

Dok sam pravio bilješke, osjećao sam kako me promatra.

"Ne sjećam se, ali sve se dogodilo u toj proklesoj kući", rekao je.

Pogledao sam ga i kimnuo.

"Sve što sam ja - sve je u toj drvenoj kući."

"Kuća strave", rekla je Lydia, koja je sjedila pokraj njega.

"Točno tako, to je bila kuća strave", rekao je i nasmijao se tužna lica.

Ponovno sam pogledao na sat. Uskoro ću imati sastanak s upravom bolnice i prezentirati im svoj projekt. Bio sam prisiljen zatražiti još sredstava, ili prekinuti projekt i terapiju. Još me uvijek nije uhvatila nervoza. Prišao sam umivaoniku, umio se, stajao tako neko vrijeme promatrajući se u ogledalu i pokušavajući se nasmiješiti pa izašao iz kupaonice. Dok sam zaključavao vrata svog ureda, primijetio sam jednu mladu ženu kako stoji u hodniku samo nekoliko koraka od mene.

"Erik Maria Bark?"

Imala je tamnu gustu kosu skupljenu u punđu i kad mi se nasmiješila, na obrazima su joj se pojavile duboke jamice. Bila je odjevena u liječnički ogrtač i imala iskaznicu na prsima.

"Maja Swarding", rekla je i pružila mi ruku. "Ja sam jedna od tvojih

najvećih obožavateljica."

"Čime sam to zaslužio?" upitao sam smiješeći se.

Izgledala je veselo i mirisala na zumbule i poljsko cvijeće.

"Htjela bih sudjelovati u tvom radu", rekla je bez oklijevanja.

"U mom radu?"

Kimnula je i jako pocrvenjela.

"Jednostavno moram", rekla je. "To mi je neopisivo zanimljivo."

"Oprosti što ne dijelim tvoj veliki entuzijazam, ali trenutačno ne znam hoću li uopće moći nastaviti projekt", objasnio sam joj.

"Molim?"

"Imam dovoljno sredstava samo do kraja godine."

Pomislio sam na sastanak koji me čekao i pokušao joj ljubazno objasniti:

"Odlično da te zanima moj rad, rado bih popričao o tome. Ali sada moram na jedan važan sastanak..."

Maja mi se maknula s puta.

"Oprosti", rekla je. "Oh, Bože, oprosti."

"Možemo razgovarati putem do lifta", rekao sam i nasmiješio joj se.

Izgledala je kao da joj je cijela situacija stresna. Ponovno se zacrvenjela i krenula sa mnom.

"Misliš da ćeš imati problema s dobivanjem sredstava", upitala je zabrinuto.

Za nekoliko minuta trebao sam se sastati s upravom bolnice. Kako bih im ispričao o svom istraživanju - rezultatima, ciljevima i rasporedu - i osigurao sredstva za daljnji tijek istraživanja, no sve mi je to bilo mučno zato što sam znao da ću naletjeti na probleme zbog mnogih predrasuda koje su još uvijek okruživale proces hipnoze.

"Ma problem je u tome što mnogi hipnozu još uvijek smatraju nečim mutnim i zbog toga je dosta teško prezentirati nepotpune rezultate."

"Ali kad čovjek pročita sve tvoje izvještaje, vide se vrlo dobri rezultati, iako je prerano da se bilo što objavi."

"Zar si pročitala sve moje izvještaje?" upitao sam skeptično.

"Bilo ih je dosta", odgovorila je.

Stali smo ispred lifta.

"Što misliš o idejama oko engrama?" testirao sam je.

"Misliš na onaj dio s pacijentom s ozljedama lubanje?"

"Da", rekao sam pokušavajući sakriti iznenađenje.

"Zanimljivo", rekla je, "da se protiviš teorijama o tome kako je sjećanje raspoređeno u mozgu."

"Imaš li ti kakvih ideja oko toga?"

"Da, da bi trebao podrobnije proučiti sinapse i koncentrirati se na amigdalnu."

"Impresioniran sam", rekao sam i stisnuo gumb za pozivanje lifta.

"Moraju ti odobriti sredstva."

"Znam", odgovorio sam.

"Što će se dogoditi ako te odbiju?"

"Onda ću, nadam se, dobiti dovoljno vremena da prekinem s terapijom i pomognem pacijentima da prijeđu na druge oblike liječenja."

"A istraživanje?"

Slegnuo sam ramenima.

"Pokušat ću vidjeti hoće li me primiti neki drugi fakultet."

"Imaš li neprijatelja u upravi?" pitala je.

"Mislim da ne."

Podigla je ruku, nježno je spustila na moje rame i tužno se nasmiješila. Obrazi su joj se još više zarumenjeli.

"Dobit ćeš novac jer je tvoj rad revolucionaran. Ne mogu zatvoriti oči pred tom činjenicom", rekla je i pogledala me duboko u oči. "Ako ne budu tako mislili, ja te slijedim na bilo koji drugi fakultet."

Odjednom mi je sinulo da me možda zavodi. Bilo je nečega takvog u njenoj podložnosti, u njezinu nježnom promuklom glasu. Bacio sam brzi pogled na njenu pločicu s imenom kako bih bio siguran: Maja Swarding, doktorand.

"Majo..."

"Ne smiješ me otpisati", prošaptala je zaigrano. "Erik Maria Bark."

"Možemo kasnije još razgovarati o ovome", rekao sam kad su se vrata lifta otvorila.

Maja Swarding nasmiješila se tako da su joj se vidjele jamice na obrazima, sklopila ruke pod bradom, duboko se naklonila i nježno rekla:

"Sawadee."

Uhvatio sam se kako se smiješim zbog tog tajlandskog pozdrava

dok sam se penjao liftom do direktora. Zazvonilo je i izašao sam. Iako su vrata bila otvorena, pokucao sam prije nego što sam ušao. Annika Lorentzon sjedila je i gledala kroz panoramske prozore s kojih je pucao prekrasan pogled na groblje Norra i park Haga. Njeno lice nije odavalo tragove dviju boca vina koje je, kako sam čuo, morala popiti kako bi zaspala. Krvne žilice nisu se vidjele pod tom pedesetogodišnjom kožom lica. Doduše imala je dosta bora ispod očiju i na čelu i njena lijepa linija vrata i brade koja ju je jednom dovela do mjesta prve pratilje Miss Švedske sada je ostarjela.

Simone bi mi očitala bukvicu zbog ovoga, pomislio sam. Odmah bi rekla da je to tipična muška tehnika umanjivanja važnosti više pozicionirane žene komentiranjem njezina izgleda. Nitko ne priča o alkoholnim navikama muških šefova, nikome ne bi ni palo na pamet da kaže da muški šef ima otromboljeno lice.

Pozdravio sam direktoricu i sjeo pokraj nje.

"Raskoš", rekao sam.

Annika Lorentzon smireno mi se nasmiješila. Bila je preplanula i vitka, kosa joj je bila tanka i uništena blajhanjem. Nije mirisala na parfem, nego na čisto, kao da ju je okruživao blagi miris nekog ekskluzivnog sapuna.

"Hoćeš?" upitala je i pokazala na nekoliko boca mineralne vode.

Odmahnuo sam glavom i upitao se gdje su svi ostali. Članovi uprave već su trebali biti tamo, na satu sam vidio da kasnimo već pet minuta.

Annika je ustala i rekla kao da mi čita misli:

"Stižu, Erik. Danas im je dan za saunu, znaš."

Nasmiješila se kutom usana:

"Način da izbjegnemo moje sudjelovanje na sastanku. Lukavo, zar ne?"

U tom su se trenutku otvorila vrata i ušlo je pet jako rumenih muškaraca. Odijela su im bila mokra na kragnama od mokre kose i vrata, isparavali su vrućinu i aftershave. Bez žurbe su okončali svoj razgovor.

"Ali moje će istraživanje dobro koštati", čuo sam kako je Ronny Johansson rekao.

"Jasno", rekao je Svein Holstein mučeničkim glasom.

"Samo kažem jer je Bjarne nešto cendrao o tome kako će srezati

lovu, kako ekonomski žele srezati budžet za istraživanja za cijeli sektor."

"I ja sam to čuo, ali nemaš se tu što brinuti", rekao je Holstein tiho.

Razgovor je zamro kad su ušli u prostoriju.

Svein Holstein snažno mi je stisnuo ruku.

Ronny Johansson, predstavnik za lijekove u upravi, samo mi je suzdržano mahnuo i sjeo dok sam se rukovao s političarom iz županijskog vijeća Peterom Mälarstedtom. Zadihano mi se nasmiješio i primijetio sam kako se još uvijek znoji. Znoj mu je curio iz kose.

"Jesi li i ti čovjek od znojenja?" upitao me uz osmijeh. "Moja žena to mrzi. Ali ja mislim da je korisno. Naravno da je korisno."

Frank Paulsson jedva da me pogledao, samo je kratko kimnuo i potom se držao drugoga kraja sobe. Nakon što su svi neko vrijeme neobavezno razgovarali, Annika je tiho pljesnula rukama i zamolila članove uprave da sjednu za stol. Bili su žedni nakon saune i odmah otvorili boce s mineralnom vodom koje su bile postavljene u sredinu tog velikog žarkožutog plastičnog stola.

Na trenutak sam ostao mirno stajati i promatrao ih, te ljude koji su držali cijelo moje istraživanje u rukama. Neobično je to. Promatrao sam članove uprave i istovremeno mislio na svoju grupu pacijenata. Bili su prisutni u tom trenutku: njihova lica, doživljaji i sve što su potiskivali nalazili su se tu poput nepomičnih vrtloga dima u ovoj staklenoj kugli. Charlotteino tragično lijepo lice, Jussijevo teško tužno tijelo, Markova obrijana glava i oštri, uplašeni pogled, Pierreova blijeda slabost, Lydia sa svojim zveckavim nakitom i odjećom koja je mirisala na indijske štapiće, Sibel sa svojim vlasuljama, a onda i preneurotična Eva Blau. Moji su pacijenti bili kao neke tajne slike u zrcalu ovih sigurnih i uravnoteženih muškaraca u odijelima.

Svi su sjeli, došaptavali se, vrpeljili. Netko od njih zveckao je kovanicama u džepu hlača. Jedan drugi sakrio se iza proučavanja svog rasporeda. Annika je podigla pogled, blago se nasmiješila pa rekla:

"Izvoli, Erik." .

"Moja metoda", počeo sam. "Moja metoda temelji se na tretiranju psihičke traume grupnom terapijom hipnozom."

"To znamo", uzdahnuo je Ronny Johansson.

Pokušao sam im dati pregled svega što sam do tada učinio. Rastreseno su slušali, neki su me promatrali, a drugi samo buljili u

stol.

"Ja, nažalost, moram krenuti" rekao je Rainer Milch nakon nekog vremena i ustao.

Rukovao se s nekoliko muškaraca i napustio prostoriju.

"Već ste dobili materijale", nastavio sam. "Znam da su prilično opsežni, ali to je bilo neophodno, nisam ih mogao skratiti."

"Zašto ne?" upitao je Peter Malarsted.

"Zato što je prerano da se izvode zaključci» objasnio sam.

"A za dvije godine?" upitao je.

"Teško je reći, ali čini mi se da vidim smijer kojim bi to moglo krenuti", odgovorio sam iako sam znao da je bolje da ne ulazim u to.

"Krenuti? Kuda bi moglo krenuti?"

"Ne želiš nam reći čemu se nadaš" upitala je Annika Lorentzon smiješeći se.

"Nadam se da ću doći do saznanja koje se to mentalne blokade zadrže i pod hipnozom, kako mozak u stanju dubokog opuštanja pronalazi nove metode da zaštiti pojedinca od onog čega se plaši. Dakle ovo je ono uzbudljivo, kad se čovjek približi svojoj traumi, onome što je stvarno opasno... Kad potisnuta sjećanja konačno isplove pod hipnozom, tada osoba počne grabiti oko sebe u posljednjem pokušaju da zaštiti tajnu i tada, tako mi se sada čini, osoba uvlači u sjećanja materijal iz snova samo kako ne bi vidjela."

"Kako ne bi vidjela svoju situaciju?" upitao je Ronny Johansson, odjednom radoznao.

"Da, ili ustvari ne... nego napadača", odgovorio sam. "Čovjek zamijeni napadača bilo čime, najčešće nekom životinjom."

Oko stola je zavládala tišina.

Vidio sam kako se Annika Lorentzon, koja je do sada izgledala kao da joj je neugodno zbog moje priče, mirno nasmiješila.

"To je istina?" rekao je Ronny Johansson gotovo šapatom.

"Koliko su jasni pokazatelji?" upitao je Mälarstedt.

"Prilično su jasni, ali nisu konačni", odgovorio sam.

"Postoji li slično istraživanje u nekoj drugoj zemlji?" upitao je Mälarstedt.

"Ne", odgovorio je Ronny Johansson odmah.

"Ali ja želim znati", rekao je Holstein. "Ako to tu završi, koja je tvoja procjena, hoće li pacijenti uvijek pronalaziti nove načine da se

zaštite pod hipnozom?"

"Može li se napredovati u tom istraživanju?" upitao je Mälarstedt.

Osjetio sam kako su mi se obrazi zažarili, malo sam se nakašljao i odgovorio:

"Mislim da se dubokom hipnozom može zaći ispod tih slika."

"A pacijenti?"

"I ja sam mislio na njih", rekao je Mälarstedt Lorentzonici.

"Naravno, sve je to proketo izazovno", rekao je Holstein. "Ali ja želim garancije... Nikakvih psihoza, nikakvih samoubojstava."

"Da, ali..."

"Možeš li to obećati?" prekinuo me.

Frank Paulsson samo je sjedio i trgao etiketu s boce mineralne vode. Holstein je izgledao umorno i pogledao na sat.

"Moj prioritet je pomoći pacijentima", rekao sam.

"A istraživanje?"

"Ono je..."

Nakašljao sam se.

"Ono je samo nusproizvod", rekao sam tiho. "Tako ja gledam na to."

Neki od muškaraca oko stola izmijenili su poglede.

"Dobar odgovor", rekao je Frank Paulsson odjednom, "ja dajem Eriku Mariji Barku potpunu podršku."

"Ali ja sam još uvijek zabrinut za pacijente", rekao je Holstein.

"Sve tu piše", rekao je Frank Paulsson i pokazao na bilješke. "Napisao je sve o tome, o napretku pacijenata, sve izgleda i više nego obećavajuće."

"Stvar je u tome što je to toliko neobična terapija, toliko napredna da moramo biti sigurni da je možemo braniti ako nešto pode krivo."

"Ništa ne može poći krivo", rekao sam i osjetio trnce preko leđa.

"Erik, petak je i svi samo želimo krenuti kući", rekla je Annika Lorentzon. "Mislim da možeš računati na to da će ti sredstva biti odobrena."

Drugi su kimnuli u znak slaganja. Ronny Johansson naslonio se i pljesnuo rukama.

Kad sam došao kući, Simone je stajala u našoj prostranoj kuhinji. Slagala je na stol hranu iz četiri vrećice: bunt šparoga, svježi mažuran,

piletinu, limun i jasmin-rižu. Kad me ugledala, nasmijala se. "Što je?" upitao sam.

Odmahnula je glavom i rekla uz široki osmijeh:

"Trebao bi se vidjeti."

"Što?"

"Izgledaš kao mali dječak na božićno jutro."

"Je li tako očito?"

"Benjamine", povikala je.

Benjamin je ušao u kuhinju s futrolom s lijekovima u ruci. Simone je sakrila veselje i pokazala na mene.

"Pogledaj", rekla je. "Kako tata izgleda?"

Benjamin me pogledao u oči i vidio sam kako se nasmiješio.

"Izgledaš veselo, tata."

"I jesam, mali moj. I jesam veseo."

"Jesu li pronašli lijek?" upitao je.

"Koji lijek?"

"Da ozdravim, tako da mi više ne moraš davati injekcije", rekao je. Podigao sam ga, zagrlio i objasnio mu da još nisu pronašli lijek, ali da se nadam da će to uskoro učiniti, da to želim najviše na svijetu. "OK", rekao je.

Spustio sam ga na pod i primijetio Simoneino zamišljeno lice. Benjamin me povukao za nogavicu. "Zašto onda?" upitao je. Nisam shvatio.

"Zašto si veseo, tata?"

"Ma samo zbog novca", rekao sam suho. "Dobio sam novac za svoje istraživanje."

"David kaže da ti izvodiš čarolije."

"Ne izvodim čarolije, nego hipnotiziram kako bih pomogao ljudima koji su tužni i uplašeni."

"Umjetnicima?" upitao je. Nasmijao sam se, a Simone je izgledala zbunjeno. "Zašto to kažeš?" upitala je. "Ti si rekla na telefon da su oni uplašeni, mama."

"To sam rekla?"

"Da, maloprije, čuo sam te."

"Točno, rekla sam to danas, tako je, umjetnici su uplašeni i nervozni kad pokazuju svoje slike", objasnila je.

"I što je bilo s onim prostorom kod parka Berzelii?" upitao sam.

"U Arsenalgatanu."

"Jesi ga išla pogledati danas?"

Simone je polagano kimnula.

"Dobar je", rekla je. "Sutra ću potpisati ugovor."

"Pa što ništa ne kažeš? Čestitam, Sixan!"

Nasmijala se.

"Točno znam koga ću imati za premijernu izložbu", rekla je. "Jednu curu koja je išla na akademiju u Bergenu, fantastična je, radi velika..."

Simone se prekinula kad je netko pozvonio na vrata. Pokušala je vidjeti tko je to kroz kuhinjski prozor pa otišla otvoriti. Slijedio sam je i promatrao kroz mračan hodnik kako stoji na otvorenim vratima s kojih dopire svjetlost. Kad sam joj prišao, stajala je i gledala van. "Tko je to bio?" upitao sam. "Nitko, nikog nije bilo", rekla je. Pogledao sam preko grmlja prema ulici. "Što je ovo?" upitala je odjednom.

Na stepenici ispred vrata ležala je daščica s ručkom s jedne strane i drvenom pločicom s druge.

"Čudno", rekla je i podigla taj starinski predmet. "Što bi to moglo biti?"

"Mislim da je to ono čime su nekada kažnjavali djecu."

Bilo je vrijeme za terapiju hipnozom. Moja je grupa trebala stići za deset minuta. Šestero starih članova i jedna nova žena, Eva Blau. Dok sam navlačio liječnički ogrtač, uvijek bih nakratko osjetio nekakvu uzbuđenost, kao da sam na sceni. Kao da se penjem na pozornicu, a prati me svjetlost reflektora. Taj osjećaj nije imao nikakve veze s uobraženošću, nego je prije bio krajnje ugodan osjećaj da mogu pružiti koncentriranu, stručnu pomoć.

Uzeo sam blok i pročitao bilješke s terapije otprije tjedan dana kad je Marko Semiović pričao o velikoj drvenoj kući na selu u Zeničko-dobojskom kantonu.

Nakon toga sam ga uveo u dublje stanje hipnoze nego ikada dotad i on je mirno i konkretno opisao sobu u podrumu s betonskim podom gdje je bio prisiljen davati elektrošokove svojim prijateljima i daljnjim rođacima. Ali tada se odjednom okrenuo od toga, promijenio scenarij ne slušajući moje upute i sam potražio izlaz iz hipnoze. Znao sam da je važno napredovati malim koracima. Zato sam odlučio Marka danas

pustiti na miru. Došao je red na Charlotte, a onda ću možda prvi put pokušati s tom novom ženom, Evom Blau.

Soba za hipnozu bila je uređena da odaje neutralan, smirujući dojam. Zavjese su bile neodređenog žućkastog tona, pod je bio siv, namještaj jednostavan ali udoban, stolci i stol od brezovine, svijetlog drveta s malim smeđim pjegama. Ispod jednog stolca ležala je zaboravljena plava navlaka za cipele. Zidovi su bili prazni, osim nekoliko litografija neupadljivih boja.

Postavio sam stolce u polukrug, a stativ videokamere stavio što je dalje moguće.

Istraživanje me činilo nestrpljivim, bio sam vrlo radoznao što će izaći na površinu, dok sam istovremeno bio sve uvjereniji da je ovaj novi oblik terapije bolji od svega čime sam se prije bavio. Značenje kolektiva enormno je kod liječenja traume. Izolacija samoće ovdje je pretvorena u zajednički proces izlječenja.

Pričvrstio sam kameru na stativ, priključio žicu, stavio novu videokazetu, podesio sliku, zumirao na jedan naslon stolca, podesio oštrinu pa odzumirao. Za to vrijeme jedna od mojih pacijentica ušla je u sobu. Bila je to Sibel. Pretpostavljao sam da je već nekoliko sati čekala ispred bolnice da soba bude otključana i terapija počne. Sjela je na jedan od stolaca i počela proizvoditi čudne zvukove u grlu, gutanje, gugutanje. Uz nezadovoljan osmijeh popravila je veliku plavu kovrčavu vlasulju koju je obično nosila na tim sastancima pa uzdahnula od napora.

U sobu je tada ušla Charlotte Cederskiöld. Bila je odjevena u tamnoplavi baloner sa širokim pojasom koji je bio čvrsto zavezan oko njezina tankog struka. Kad je skinula kapu, gusta kestenjasta kosa rasula joj se oko lica. Bila je, kao i uvijek, neopisivo tužna i lijepa.

Prišao sam prozoru, otvorio ga i osjetio svježi, nježni proljetni vjetar preko lica.

Kad sam se ponovno okrenuo prema sobi, tamo je bio i Jussi Persson.

"Doktore", rekao je na svome mirnom sjevernjačkom naglasku.

Rukovali smo se pa je otišao pozdraviti Sibel. Potapšao se po trbušini i rekao nešto zbog čega se ona zarumenjela i počela hihotati. Tiho su čavrljali dok nije stigao ostatak grupe, bili su tu Lydia, Pierre i Marko, koji je, kao i obično, malo kasnio.

Sada sam mirno stao i čekao da svi budu spremni. Te su osobe imale samo jednu zajedničku karakteristiku: bile su žrtve traumatizirajućeg nasilja. To je nasilje stvorilo takvu pustoš u njihovoj psihi da su kako bi preživjeli, sakrili nasilje pred samima sobom. Nitko od njih nije točno znao što im se dogodilo, samo su bili svjesni nečeg strašnog u svojoj prošlosti što im je uništilo život.

Jer prošlost nije umrla, prošlost ustvari i nije prošlost, znao sam citirati pisca Williama Faulknera. Pritom sam mislio na to da svaka, i najmanja stvar koja se dogodi slijedi čovjeka u sadašnjost. Svaki događaj utječe na svaki izbor - a ako se radi o traumatičnim doživljajima, prošlost gotovo potpuno preuzme sadašnjost.

Obično sam hipnotizirao cijelu grupu istovremeno, ali bih svaki put odabrao jednog ili dvoje s kojima bih otišao dalje nego s drugima. Na taj smo način sve vrijeme imali pristup na dvije razine gdje smo mogli raspraviti ono što se dogodilo: na razini hipnosugestije i na svjesnoj razini.

Otkrio sam nešto kod hipnoze. Isprva se samo naziralo, ali onda je naraslo i poprimilo jasne crte. Bilo je to otkriće koje je trebalo dokazati. Bio sam svjestan da polažem možda malo prevelike nade u svoju tezu da u dubokoj hipnozi napadač u ključnoj traumi nikada ne nastupa kao onaj koji jest. Moguće je pronaći situaciju, promatrati zastrašujući razvoj događaja, ali napadač se drži skriven.

Sad su svi sjedili na svojim mjestima, ali Eva Blau, moja nova pacijentica, još nije stigla. Grupom se proširio dobro poznati nemir.

Charlotte Cederskiöld uvijek je sjedila na samom kraju. Skinula je baloner i bila, kao i uvijek, vrlo elegantna, odjevena u ozbiljan sivi komplet sa širokom blistavom niskom bisera oko lijepoga vrata. Imala je tamnoplavu plisiranu suknju i tamne guste najlonke. Cipele su joj bile sjajne, s niskom petom. Kad su nam se pogledi sreli, oprezno mi se nasmiješila. Kad sam primio Charlotte u grupu, već je iza sebe imala pet pokušaja samoubojstva. Posljednji put pucala si je u glavu muževom lovačkom puškom usred salona u vili na Djursholmu. Puška se trznula, i Charlotte je ostala bez uha i dijela obraza. To se sada nije dalo primijetiti jer je imala nekoliko skupih plastičnih operacija i nosila kosu u glatkoj paž-frizuri koja je skrivala umjetno uho i slušni aparat.

Kad bih vidio kako Charlotte nakrivljuje glavu te pristojno i s

poštovanjem sluša priče drugih, uvijek bih se ukočio od brige. Lijepa, ostarjela žena. Zgodna, iako je u njoj nešto sasvim slomljeno. Bio sam svjestan da se ne mogu neutralno postaviti prema ponoru koji sam slutio u njoj.

"Sjediš li udobno, Charlotte", upitao sam.

Kimnula je i odgovorila mi svojim razgovijetnim blagim glasom:

"Dobro mi je, dobro."

"Danas ćemo istražiti Charlotteinu tajnu sobu", objasnio sam.

"Moju kuću strave", nasmiješila se ona.

"Točno."

Marko se tužno i netrpeljivo nacerio prema meni kad su nam se pogledi sreli. Cijelo je jutro proveo u teretani, mišići su mu bili prepuni krvi.

Pogledao sam na sat. Bilo je vrijeme da počnemo, nismo više mogli čekati Evu Blau.

"Predlažem da počnemo", rekao sam.

Sibel je brzo ustala, stavila žvakaću gumu u papirnatu salvetu i bacila je. Sramežljivo me pogledala i rekla:

"Spremna sam, doktore."

Opuštanje je počelo teškim, toplim ljestvama indukcije, rasplinjavanjem volja i granica. Polako sam ih spuštao dublje u trans, zamislio sliku mokrih drvenih stepenica, kojima sam ih polako vodio dolje.

Među nama je počela kružiti ta posebna energija. Sasvim posebna toplina između mene i njih. Glas mi je isprva bio oštar i razgovijetan, ali onda je polagano počeo padati. Jussi je bio nekako nemiran, pjevušio je, a usta su mu se povremeno agresivno trzala. Moj je glas vodio pacijente, a moje su oči vidjele kako im se tijela spuštaju na stolcima, kako im lica postaju plosnatija i poprimaju onaj neobični grubi izraz koji hipnotizirani uvijek imaju.

Hodao sam iza njih, lagano im dodirivao ramena, sve ih vrijeme individualno usmjerivao, brojio unatrag, korak po korak.

Jussi je nešto siknuo sebi u bradu.

Usta Marka Semiovića bila su otvorena i potočić sline curio mu je niz bradu.

Pierre je izgledao mršavije i krhkije nego ikada prije. Lydijine su ruke mlitavo visjele preko naslona stolca.

"Nastavite niz stepenice", rekao sam tiho.

Upravnom odboru nisam rekao da hipnotizer također zapadne u neku vrstu transa. Smatram da je to neizbježno i dobro.

Nikada nisam uspio shvatiti zašto se moj trans, koji se događao paralelno s hipnozom pacijenata, odvija pod vodom. Ali sviđala mi se ta slika vode, bila je jasna i ugodna i naučio sam iščitati nijanse procesa preko nje.

Dok sam tonuo u more, moji su pacijenti vjerojatno vidjeli sasvim druge stvari, tonuli su u svoja sjećanja, u prošlost, završavali u svojim sobama iz djetinjstva, na mjestima koja su posjećivali kao mladi, u roditeljskim vikendicama ili susjedinoj garaži. Nisu znali da su se za mene istovremeno nalazili duboko pod vodom, polako padali pokraj nekakvih golemih koralja, prema pukotini na dnu mora ili po grbavom putu koji vodi do rasjeda među kontinentima.

U mojim mislima sada zajedno tonemo kroz vodu punu mjehurića.

Ovoga sam puta htio isprobati da sve povučem sa sobom u prilično duboku hipnozu. Glas mi je brojio, govorio o ugodnom opuštanju dok mi je voda tutnjila u ušima.

"Hoću da potonete još dublje", rekao sam. "Nastavite prema dolje, ali sada sporije i mirnije... još malo dublje, još malo, i tu ćemo stati."

Cijela je grupa stajala u polukrugu ispred mene na pješčanome morskom dnu koje se širilo poput golema poda. Voda je bila svijetla i nježno zelena. Pijesak je prelazio preko naših nogu u malim pravilnim valovima. Ružičaste meduze svjetlucajući su plutale iznad nas. Ribe listovi povremeno bi podizale oblačiće pijeska, a onda otplivale dalje.

"Sad smo svi duboko dolje", rekao sam.

Otvorili su oči i pogledali ravno u mene.

"Charlotte, danas je na tebe red da počneš", nastavio sam. "Što vidiš? Gdje se nalaziš?"

Usnice su joj se nečujno pomicala.

"Ovdje nema ničeg opasnog", rekao sam. "Mi smo cijelo vrijeme uz tebe."

"Znam", rekla je monotonim glasom.

Oči joj nisu bile ni otvorene ni zatvorene. Bile su poluotvorene, kao u mjesečara, prazne i distancirane.

"Stojiš pred vratima", rekao sam. "Želiš li ući?"

Kimnula je, i kosa joj je poletjela prema licu u strujenju vode.

"Učini to", rekao sam.

"Da."

"Što vidiš?" nastavio sam.

"Ne znam."

"Jesi li ušla?" upitao sam osjećajući da bih trebao požuriti.

"Da."

"Ali ništa ne vidiš?"

"Vidim."

"Je li nešto čudno?"

"Ne znam, mislim da nije..."

"Opiši mi", rekao sam brzo.

Odmahnula je glavom, i mjehurići zraka oslobodili su se iz njene kose pa krenuli prema površini. Shvatio sam da krivo radim, da me ne sluša, da je ne vodim, nego pokušavam gurnuti naprijed, ali se svejedno nisam mogao suzdržati, već sam rekao:

"Vratila si se u djedovu kuću."

"Da", odgovorila je prigušeno.

"Već stojiš pred vratima i krećeš naprijed."

"Ne želim."

"Napravi samo jedan korak."

"Ne bih", prošaptala je.

"Podigneš glavu i pogledaš."

"Ne želim."

Donja joj je usnica drhtala.

"Vidiš li nešto neobično?" upitao sam. "Nešto što ne bi trebalo biti tamo?"

Na čelu joj se pojavila duboka bora i odjednom sam shvatio da će ubrzo biti istrgnuta iz hipnoze, a to nije dobro. Mogla bi završiti u dubokoj depresiji ako to bude prebrzo išlo. Veliki su mjehuri izlazili iz njenih usta poput blistavog lanca. Lice joj se smračilo i plavo-zelene pruge prešle su joj preko čela.

"Ne moraš, Charlotte, ne moraš gledati", rekao sam umirujuće. "Možeš otvoriti staklena vrata i izaći u vrt ako želiš."

Tijelo joj se treslo i shvatio sam da je prekasno.

"Budi sasvim mirna", šaptao sam i ispružio ruku da je potapšem.

Usnice su joj bile bijele, a oči razrogačene.

"Charlotte, sad ćemo se svi zajedno oprezno vratiti do površine",

rekao sam.

Stopala su joj zagrebla po dnu kad je kretala i podigla je gust oblak pijeska.

"Čekaj", rekao sam slabašno.

Marko me pogledao i pokušao nešto viknuti.

"Već smo krenuli prema gore i brojit ću do deset", nastavio sam dok smo brzo kretali prema površini. "A kad dođem do deset, otvorit ćete oči i osjećat ćete se dobro i..."

Charlotte je naglo udahнула, teturavo ustala sa stolca, popravila odjeću i upitno me pogledala.

"Napravit ćemo kratku pauzu", rekao sam.

Sibel je polagano ustala i izašla van pušiti. Pierre ju je slijedio. Jussi je ostao sjediti, težak i opušten. Nitko od njih nije bio sasvim budan. Povratak iz dubina bio je prenegao. Ali budući da ćemo se svi ubrzo vratiti dolje, smatrao sam da je bolje zadržati grupu u tom pospanom stanju svijesti. I ja sam ostao sjediti, protrljao lice i napravio nekoliko bilješki, kad mi je prišao Marko Semiović.

"Dobro si to obavio", rekao je i nacerio se.

"Nije bilo kako sam mislio da će biti", odgovorio sam.

"Meni je bilo smiješno", rekao je.

Lydia nam se približila uz zveckanje nakita. Njena kanom obojena kosa sjajila je poput brončane žice kad je prošla kroz sunčanu zraku koja je prodirala s prozora.

"Da?" upitao sam. "Što je to bilo smiješno?"

"Što si toj bogatoj kurvi pokazao gdje joj je mjesto."

"Što si rekao?" upitala je Lydia.

"Ne pričam o tebi, pričam o..."

"Ne smiješ zvati Charlotte kurvom jer to nije istina", rekla je Lydia nježno. "Zar ne, Marko?"

"OK, pa što."

"Znaš li što kurva radi?"

"Da."

"Da bi bila kurva", nastavila je smiješeći se, "ne moraš biti loša osoba, to je odabir, tu se radi o šakti, ženskoj energiji, ženskoj moći."

"Točno to, one hoće imati moć", rekao je entuzijastično. "Nema se njih što žaliti."

Maknuo sam se od njih, pregledao svoje bilješke, ali svejedno

nastavio slušati njihov razgovor.

"Ima onih koji ne mogu postići ravnotežu čakri", rekla je Lydia mirno. "Oni se vjerojatno loše osjećaju."

Marko je sjeo, izgledao je zabrinuto. Oblizao je usnice pa pogledao Lydiju.

"U mojoj kući strave dogodile su se neke stvari", rekao je tiho. "Znam to, ali..."

Zašutio je i stisnuo zube tako da su mu se čeljusti micale.

"Ustvari ne postoji ništa što je krivo", rekla je ona i uhvatila ga za ruku.

"Zašto se ne mogu sjetiti?"

Sibel i Pierre su se vratili. Svi su bili tihi i potišteni. Charlotte je izgledala vrlo krhko. Prekrižila je svoje tanke ruke na prsima i držala se za ramena.

Promijenio sam kazetu u kameri, izrecitirao vrijeme i datum pa svima rekao da se još uvijek nalaze u posthipnotičkom stanju. Zatim sam pogledao u kameru, malo podigao stativ i bolje ga usmjerio. Složio sam stolce i zamolio pacijente da se vrate na svoja mjesta.

"Dođite, sjednite, vrijeme je da nastavimo", rekao sam.

Odjednom se začulo kucanje na vratima i ušla je Eva Blau. Vidio sam koliko je nervozna, pa sam joj prišao.

"Dobro došla", rekao sam.

"Uistinu?" upitala je.

"Da", odgovorio sam.

Zacrvenjela se po vratu i obrazima kad sam uzeo njen kaput i objesio ga. Pokazao sam prema grupi i privukao još jedan stolac u polukrug.

"Eva Blau je bila pacijentica doktora Ohlsona, ali od sada će biti u našoj grupi. Svi ćemo se potruditi da se osjeća dobrodošlom."

Sibel je kratko kimnula, Charlotte se prijateljski nasmiješila, a drugi su je stidljivo pozdravili. Marko je nije ni pogledao.

Eva Blau sjela je na prazni stolac i čvrsto stisnula ruke butinama. Vratio sam se na svoje mjesto i pažljivo započeo drugi dio:

"Sjednite udobno, s nogama na podu, rukama na koljenima. Prvi dio nije prošao kako sam planirao."

"Ispričavam se", rekla je Charlotte.

"Nitko se ne treba ispričavati, a pogotovo ne ti, nadam se da ti je to

jasno."

Eva Blau netremice me promatrala.

"Počinjemo s mislima i asocijacijama u vezi s prvim dijelom", rekao sam. "Želi li netko komentirati?"

"Zbunjujuće", rekla je Sibel.

"Frustrirajuće", rekao je Jussi. "Ono, jedva sam stigao otvoriti oči i početi se po glavi, i već je bilo gotovo."

"Što si osjećao?" upitao sam ga.

"Kosu", odgovorio je uz osmijeh.

"Kosu?" upitala je Sibel i zahihotala se.

"Kad sam se počeo po glavi", objasnio je Jussi.

Nekoliko njih nasmijalo se na tu šalu.

"Dajte mi asocijacije na kosu", rekao sam uz blagi osmijeh. "Charlotte?"

"Ne znam", smiješila se. "Kosa? Možda brada... ne."

Pierre ju je prekinuo svojim visokim glasom.

"Hipi, hipi na motoru", rekao je smiješeći se. "Ovako sjedi, žvače Juicy Fruit i klizi..."

Odjednom je Eva tako naglo ustala da se stolac srušio.

"Ovo su samo djetinjarije", rekla je uznemireno i pokazala na Pierrea.

Njegov je osmijeh zamro.

"Zašto to misliš?" upitao sam.

Eva nije odgovorila, samo me pogledala pa mrzovoljno ponovno sjela.

"Pierre, želiš li nastaviti", zamolio sam ga mirno.

Odmahnuo je glavom, prekrižio prste prema Evi kao da se štiti od nje.

"Dennisa Hoppera su ubili zato što je bio hipi", prošaptao je urotnički.

Sibel se još glasnije zahihotala i upitno me pogledala. Jussi je podigao ruku i okrenuo se prema Evi Blau.

"U kući strave nema naših djetinjarija", rekao je svojim teškim naglaskom.

U prostoriji je nastupila potpuna tišina. Pomislio sam kako Eva nikako ne može znati što kuća strave znači u ovoj grupi, ali svejedno nisam ništa rekao.

Eva Blau okrenula se prema Jussiju i činilo se da će viknuti na njega, ali on ju je samo gledao s tako mirnim i ozbiljnim licem da se predomisli i ponovno okrenula na stolcu.

"Eva, počinjemo s vježbama opuštanja, disanjem, zatim ja hipnotiziram jednog po jednog ili parove", objasnio sam joj. "Naravno, svi cijelo vrijeme sudjeluju neovisno o tome na kojoj se razini svijesti nalaze."

Evinim je licem prešao ironični osmijeh.

"A ponekad", nastavio sam, "ako imam osjećaj da dobro ide, pokušam uvesti cijelu grupu u stanje duboke hipnoze."

Privukao sam stolac, zamolio ih da zatvore oči i naslone se.

"Noge vam moraju biti na podu, ruke na koljenima."

Dok sam ih pažljivo vodio u sve dublje stadije opuštanja, pomislio sam da bih trebao početi s istraživanjem njene tajne sobe. Bilo je važno da ona što prije da svoj doprinos kako bi je grupa prihvatila. Brojio sam unatrag slušajući njihovo disanje, uveo ih u stanje lagane hipnoze pa ih ostavio da lebde tik pod srebrnastom površinom vode.

"Eva, sad se obraćam samo tebi", rekao sam mirno. "Vjeruj mi, ja ću se brinuti za tebe pod hipnozom, ništa opasno ne može ti se dogoditi. Osjećat ćeš se opušteno i sigurno, slušat ćeš moj glas i slijediti moje riječi. Cijelo vrijeme spontano slijedi riječi, nemoj se unaprijed protiviti, nalaziš se u bujici riječi, nema prošlosti ni budućnosti, cijelo si vrijeme u samom centru..."

Tonuli smo kroz sivu vodu, vidio sam ostatak grupe kako se zadržao uz okruglo zrcalo površine vode. Spuštali smo se u tamnu dubinu uz jako uže, brodsko uže s kojeg su se njihali komadi morske trave.

Istovremeno sam u stvarnosti stao iza Evina stolca, stavio joj ruku na rame i govorio mirno, tonom koji se spuštao. Kosa joj je mirisala po dimu. Sjedila je naslonjena, opuštena lica.

U mom transu voda ispred nje bila je naizmjenično smeđa i siva. Lice joj je bilo zaklonjeno, usnice čvrsto stisnute, između obrva joj se pojavila oštra bora, a pogled joj je bio sasvim crn. Nisam znao od čega da počnem. Ustvari sam vrlo malo znao o njoj. Zapisi Lassea Ohlsona nisu mnogo otkrivali o njezinu podrijetlu. Bio sam prisiljen to sam istražiti, pa sam odlučio probati pronaći ulaz. Često se znalo pokazati da su mir i veselje najkraći put prema najtežim stvarima.

"Imaš deset godina, Eva", rekao sam i zaobišao stolce kako bih je mogao gledati sprijeda.

Prsni koš jedva da joj se micao, disala je mirno i blago.

"Imaš deset godina. Ovo je dobar dan. Sretna si. Zašto si sretna?"

Eva je naškubila usnice, nasmiješila se i rekla:

"Zato što on pleše i pljuska u lokvicama."

"Tko pleše?" upitao sam.

"Tko?"

Neko je vrijeme šutjela.

"Mama je rekla Gene Kelly."

"Aha", rekao sam, "gledaš Ples na kiši?"

"Mama gleda."

"A ti ne?" upitao sam.

"I ja", nasmiješila se i stisnula oči.

"I sretna si?"

Eva Blau polagano kimne. "Što se događa?"

Vidio sam kako joj se lice polako spušta prema prsnom košu. Odjednom joj se usnice čudno trznu.

"Moj trbuh je velik", kaže gotovo nečujno. "Tvoj trbuh?"

"Vidim da je jako velik", kaže kao da će zaplakati. Jussi je počeo jako disati pokraj nje. Krajičkom oka primijetio sam kako mu se usnice pomiču.

"Kuća strave", prošaptao je u tom stanju lagane hipnoze. "Kuća strave."

"Eva, slušaj me", rekao sam. "Ti čuješ sve druge u ovoj sobi, ali slušaš samo moj glas. Zaboravi što drugi govore, samo te moj glas zanima."

"OK", rekla je sa zadovoljnim izrazom lica. "Znaš li zašto ti je trbuh velik?" upitao sam.

Nije odgovorila. Promatrao sam joj lice. Bilo je ozbiljno, zabrinuto, zamišljeno. Odjednom je izgledala kao da pokušava suspregnuti osmijeh. "Ne znam", odgovorila je.

"Ja mislim da znaš", rekao sam. "Ali idemo tempom koji tebi odgovara, Eva. Ne moraš sada misliti na to. Želiš li ponovno gledati televiziju? Ja idem s tobom, svi mi idemo s tobom, do kraja, što god da se dogodi, obećavamo ti to. Obećavamo i možeš računati na to."

"Želim ući u kuću strave", prošaptala je.

Pomislio sam da tu nešto nije u redu dok sam brojio unatrag i opisivao stepenice koje sve vrijeme vode prema dolje. Padao sam u toplu vodu i polako slijedio stijenu sve dublje i dublje.

Eva Blau podigla je bradu, oblizala usnice, uvukla obraze i prošaptala:

"Vidim ih kako uzimaju jednog čovjeka, samo priđu i uzmu ga..."

"Tko uzima?" upitao sam.

Ona počne isprekidano disati. Lice joj se smračilo. Smeđa zamućena voda prođe ispred nje.

"Jedan muškarac s kosom zavezanom u rep, on je objesio to malo stvorenje o strop", promrmljala je.

Vidio sam kako rukom čvrsto drži užu s morskom travom, noge su joj se lagano pomicale.

I odjednom sam bio izbačen iz hipnoze. Znao sam da Eva Blau blefira, nije bila hipnotizirana. Nisam znao kako to znam, ali bio sam sasvim siguran. Nije slušala moje riječi, blokirala je sugestiju. Mozak mi je ledeno prošaptao: laže, uopće nije hipnotizirana.

Gledao sam je kako se trza naprijed-natrag na stolcu.

"Muškarac vuče i vuče to malo stvorenje, prejako vuče..."

Odjednom me pogledala i utihnula. I polagano se nacerila.

"Jesam to dobro izvela?" upitala me.

Nisam odgovorio. Samo sam stajao i promatrao je kako ustaje, uzima svoj kaput s vješalice i mirno izlazi iz sobe.

Napisao sam "kuća strave" na papir, zamotao njime videokazetu broj 14 i pričvrstio ga gumicom. Umjesto da je arhiviram kao i obično, odnio sam je u svoj ured. Htio sam analizirati njenu laž i svoju reakciju, ali već u hodniku shvatio sam da sam sve vrijeme bio u krivu: Eva je bila svjesna svog lica, pokušavala je izgledati dražesno, nije imala onaj opušteni izraz bez ikakvoga glumatanja kakav ljudi imaju kad su hipnotizirani. Hipnotizirana osoba može se smiješiti, ali to ne izgleda kao njen uobičajeni osmijeh, nego to bude pospan, mlitav osmijeh.

Kad sam došao do svog ureda, pred vratima me čekala ona mlada studentica. Iznenadio sam samog sebe što sam se sjećao kako se zove: Maja Swarding.

Pozdravili smo se i, prije nego što sam stigao otključati vrata, brzo

je rekla:

"Oprosti što te stalno slijedim. Ali većina mog doktorata temelji se na tvom istraživanju, tako da ne samo ja nego i moj mentor želimo da nastaviš s radom."

Ozbiljno me pogledala.

"Shvaćam", rekao sam.

"Je li OK da ti postavim nekoliko pitanja?" upitala je. "Bi li to bilo moguće?"

Odjednom me pogledala poput male djevojčice, bistro ali nesigurno. Oči su joj bile vrlo tamne, svjetlucale su crno nasuprot toj neuobičajeno bijeloj koži. Kosa joj je blistala, bila je počešljana i ispletana u vjenčić. Staromodna frizura, ali njoj je pristajala.

"Smijem li?" upitala me nježno. "Nemaš pojma koliko sam u stanju gnjaviti."

Uhvatio sam se kako joj se smiješim. Bila je tako nekako zdrava i vesela da sam jednostavno morao, i ne razmišljajući, raširiti ruke i reći da sam spreman. Nasmijala se i uputila mi dug, zadovoljan pogled. Otključao sam vrata i bez oklijevanja me slijedila unutra, sjela na stolac za posjetitelje, izvadila blok i kemijsku olovku pa me smiješeći se pogledala.

"Što si me htjela pitati?"

Maja se jako zarumenjela i počela govoriti, još se uvijek tako široko smiješeći da je izgledalo kao da se ne može suzdržati:

"Da počnemo s praksom... Što misliš o mogućnosti da te pacijent može prevariti? Da samo govori ono što ti želiš čuti?"

"Ustvari, to mi se danas dogodilo", nasmiješio sam se. "Jedna pacijentica nije htjela biti hipnotizirana, protivila se postupku i, naravno, nije bila hipnotizirana, ali se pravila da jest."

Maja se sada smirila, izgledala je manje nesigurno. Nagnula se naprijed i upitala:

"Pravila se?"

"Naravno, otkrio sam to."

Podigla je obrve.

"Kako?"

"Za početak, postoje vrlo jasni vanjski znakovi hipnotičkog stanja. Najvažniji je da se lice potpuno opusti."

"Kako to misliš?"

"Kad smo budni, lice čak i najopuštenije osobe sabrano je, usta su zatvorena, mišići lica surađuju, pogled i tako dalje... Kod hipnotizirane osobe toga nema, usta se otvore, brada pada, pogled je mlitav... Teško je to opisati, ali vidi se."

Izgledala je kao da me htjela još nešto pitati, ali se zaustavila. Odmahnula je glavom i zamolila me da nastavim.

"Pročitala sam tvoje izvještaje", rekla je. "Tvoja grupa se ne sastoji samo od žrtava, dakle ljudi koji su bili izloženi nasilju, nego i od nasilnika, onih koji su drugima činili užasne stvari."

"To u podsvijesti jednako funkcionira..."

"Hoćeš reći..."

"Samo malo, Maja... u grupnim terapijama to je ustvari prednost."

"Zanimljivo", rekla je i nešto zapisala. "Htjela bih da se vratimo na to, ali ono što me zanima jest kako nasilnik vidi samog sebe za vrijeme hipnoze - izložio si teoriju da žrtva često zamijeni nasilnika nečim drugim, na primjer životinjom."

"Nisam stigao istražiti kako se nasilnik vidi, pa ne želim spekulirati."

Nakrivila je glavu:

"Ali imaš neke ideje?"

"Imam jednog pacijenta koji..."

Utihnuo sam i pomislio na Jussia Perssona sa sjevera koji nosi svoju samoću kao golemi samonametnuti teret.

"Što si htio reći?"

"Taj se pacijent pod hipnozom vraća u jednu čeku kao da oružje upravlja njime, ubija srne i samo ih ostavi. Kad je budan, poriče to sa srnama, ali je rekao da zna tamo sjediti i čekati na jednu medvjedicu."

"To kaže kad je budan?" nasmiješila se ona.

"Ima kuću gore u Vasterbottenu."

"A tako, mislila sam da ovdje stanuje", nasmijala se.

"To s medvjedom je sigurno istina", rekao sam. "Tamo ima puno medvjeda. Jussi je ispričao kako mu je jedna velika medvjedica prije nekoliko godina ubila psa."

Sjedili smo u tišini promatrajući jedno drugo.

"Kasno je", rekao sam.

"Imam još puno pitanja."

Raširio sam ruke.

"Onda se možemo još koji put sastati."

Pogledala me. Odjednom sam osjetio neobičnu toplinu u tijelu kad sam primijetio kako joj se ta bijela koža lagano zarumenjela. Razgovor s njom kao da je uvijek imao primjese šale, bio je kao mješavina ozbiljnog razgovora i zezanja.

"Mogu li te u znak zahvalnosti pozvati na piće? U blizini je jedan jako ugodan libanonski..."

Naglo je utihnula kad mi je zazvonio telefon. Ispričao sam se i podigao slušalicu.

"Erik?"

Bila je to Simone. Zvučala je vrlo nervozno.

"Što je?" upitao sam.

"Ja sam... kod stražnje strane kuće, na biciklističkoj stazi. Mislim da nam je netko provalio u kuću."

Odmah su me prošli trnci. Pomislio sam na onu starinsku drvenu daščicu za kažnjavanje djece koja nam je ležala ispred vrata.

"Što se dogodilo?"

Čuo sam kako Simone guta knedlu. U pozadini se čulo kako se djeca igraju, možda su bili gore na nogometnom igralištu. Začula se zviždaljka, zatim povici.

"Što je to?" upitao sam.

"Ništa, jedan razred", rekla je kratko. "Erik", nastavila je brzo, "provaljena su vrata Benjaminovog balkona, staklo je razbijeno."

Krajičkom oka registrirao sam da je Maja Swarding ustala i gestama me pitala da li da ode.

Kratko sam joj kimnuo i u znak isprike slegnuo ramenima. Slučajno je zapela za stolac, koji je zagrebao po podu.

"Jesi sam?" upitala je Simone.

"Da", rekao sam, ne znajući ni sam zašto lažem.

Maja mi je mahnula i tiho zatvorila vrata za sobom. Još sam uvijek mogao osjetiti njen jednostavni, svježi parfem.

"Dobro da nisi ušla unutra", nastavio sam. "Jesi li nazvala policiju?"

"Erik, zvučiš čudno. Je li se nešto dogodilo?"

"Misliš, osim toga što se u našoj kući možda upravo nalazi provalnik? Jesi nazvala policiju?"

"Da, nazvala sam tatu."

"Dobro."

"Rekao je da odmah kreće."

"Moraš se udaljiti od kuće, Simone."

"Stojim na biciklističkoj stazi."

"Vidiš li kuću?"

"Da."

"Ako ti vidiš kuću, onda i netko iz kuće može vidjeti tebe."

"Prestani", rekla je.

"Idi gore do nogometnog igrališta, molim te. Stižem odmah."

Parkirao sam iza Kennetova prljavog opela, povukao ručnu kočnicu, izvadio ključ i izašao iz auta. Kennet je trčao prema meni. Lice mu je bilo odlučno.

"Pa gdje je Sixan?" povikao mi je.

"Rekao sam joj da čeka kod nogometnog igrališta."

"Dobro, uplašio sam se da..."

"Inače bi ušla u kuću, znam ja nju, ona je kao i ti."

Nasmijao se i čvrsto me zagrlio.

"Lijepo te opet vidjeti."

Krenuli smo oko niza kuća kako bismo stigli do stražnje strane. Simone je stajala samo malo dalje od našeg posjeda. Vjerojatno je sve vrijeme nadgledala ta razbijena balkonska vrata koja su vodila ravno u naše sjenovito dvorište. Podigla je pogled, ostavila bicikl, krenula ravno prema nama, jako me zagrlila, pogledala preko mog ramena i rekla:

"Bok, tata."

"Idem unutra", rekao je ozbiljno.

"Idem s tobom", rekao sam.

"Žene i djeca čekaju vani", uzdahnula je Simone.

Sve troje zakoračili smo preko niskoga grmlja pa prešli travnjak i dvorište s bijelim plastičnim stolom i četiri plastična stolca.

Komadići stakla prekrivali su stepenice i lim. Na tapisonu u Benjaminovoj sobi među svim krhotinama ležao je veliki kamen. Išli smo dalje, a ja sam pomislio kako ne smijem zaboraviti reći Kennetu za onaj štap za kažnjavanje djece koji smo neki dan pronašli pred vratima.

Simone je ušla za nama i upalila stropnu svjetiljku s motivom iz knjige Karlsson na krovu. Lice joj se osvijetlilo, crveno-plava kosa

prekrivala joj je ramena u divljim kovrčama.

Kennet je izašao u hodnik pa zavirio desno u spavaću sobu i u kupaonicu. U dnevnoj sobi bila je upaljena mala svjetiljka. U kuhinji je bio srušen jedan stolac. Hodali smo od prostorije do prostorije, ali činilo se da ništa ne nedostaje, ništa nije bilo ukradeno. Netko je bio u WC-u u prizemlju, WC-papir bio je razvučen po podu. Kennet me pogledao s čudnim izrazom lica.

"Imaš li neraščišćenih poslova s nekim?" upitao je.

Odmahnuo sam glavom.

"Koliko znam, ne", rekao sam. "Naravno, srećem mnogo labilnih ljudi... baš kao i ti."

Kimnuo je.

"Nisu ništa uzeli", rekao sam.

"Tata, je li ovo uobičajeno?" upitala je Simone.

Kennet je odmahnuo glavom.

"Nije ako netko razbije prozor. Netko je htio da vi znate da je on ili ona bio ovdje."

Simone je stala na vratima Benjaminove sobe.

"Izgleda kao da je netko ležao u njegovom krevetu", rekla je tiho. "Kako se zove ona priča? 'Zlatokosa', zar ne?"

Požurili smo do naše spavaće sobe i vidjeli da je netko ležao i u našem krevetu. Prekrivač je bio skinut, a posteljina zgužvana.

"Ovo je stvarno čudno", rekao je Kennet.

Nakratko je nastupila tišina.

"Ono za djecu", viknula je Simone.

"Ah, da, pomislio sam na to, a onda opet zaboravio", rekao sam, otišao do hodnika, uzeo tu drvenu daščicu s police za šešire i donio je Kennetu.

"Koji je to vrag?" upitao je Kennet.

"Ležalo je ispred naših vrata", rekla je Simone.

"Da vidim", rekao je Kennet.

"Mislim da služi za kažnjavanje djece", rekao sam. "Time su nekada tukli djecu."

"Dobro za disciplinu", nasmiješio se Kennet opipavajući daščicu.

"Ovo mi se uopće ne sviđa, stvarno se nelagodno osjećam", rekla je Simone.

"Je li vam netko prijetio ili učinio nešto što bi se moglo smatrati

prijetnjom?"

"Ne", odgovorila je.

"Ali možda to tako treba shvatiti", rekao sam. "Da netko misli da nas treba kazniti. Meni se to činilo samo kao loša šala zato što toliko mazimo Benjamina. Mislim, ako čovjek ne zna za Benjaminovu bolest, možemo mu se činiti prilično neurotični."

Simone je otišla ravno do telefona i nazvala vrtić da čuje je li sve u redu s Benjaminom.

Navečer smo rano stavili Benjamina na spavanje, ja sam kao i obično ležao uz njega i prepričavao mu afrički film za djecu koji se zove Kirikou. Benjamin je gledao taj film bezbroj puta, ali je uvijek htio da mu ga ispričam prije spavanja. Kad bih zaboravio neki detalj, podsjetio bi me, a ako je još uvijek bio budan kad bih došao do kraja, Simone bi mu morala pjevati uspavanke.

Nakon što je zaspao, skuhamo pun čajnik čaja pa gledali film na videu. Sjedili smo na sofi i razgovarali o provali, o tome kako ništa nije ukradeno, kako je netko samo razvukao puno toaletnog papira i ležao u našim krevetima.

"Možda su samo neki klinci trebali mjesto za ševu", rekla je Simone.

"Ne, oni bi napravili više nereda."

"Nije li malo čudno da susjedi nisu ništa primijetili? Adolfssonu obično ništa ne promakne."

"Možda je on to učinio", predložio sam.

"Ševio se u našem krevetu?"

Nasmijao sam se, privukao je k sebi i osjetio kako fino miriše. Rabila je prilično težak parfem koji nije bio nimalo slatkast. Priljubila se uz mene i osjetio sam njeno vitko, dječjačko tijelo uz svoje. Stavio sam ruke ispod njene široke košulje, milovao joj glatku kožu. Grudi su joj bile tople, tvrde. Zastenjala je kad sam je poljubio u vrat, njen vrući dah ušao mi je u uho.

Svukli smo se u svjetlosti televizora, pomogli jedno drugome brzim, radoznalim rukama, petljali s odjećom, smijali se i ponovno ljubili. Povukla me prema spavaćoj sobi i gurnula na krevet glumeći strogoću.

"Je li vrijeme za kaznu?" upitao sam.

Kimnula je, približila mi se, sagnula vrat, i kosa joj se rasula preko

mojih nogu, smiješeci se pomicala se prema gore spuštenu pogleda. Kovrče su joj padale preko uskih pjegavih ramena. Mišići ruku bili su joj napeti kad me zajašila. Obrazi su joj se zarumenjeli kad sam ušao u nju.

U nekoliko sekundi glavom mi je prošlo sjećanje na nekoliko fotografija. Slikao sam ih na plaži u grčkom arhipelagu. Bilo je to nekoliko godina prije nego što je Benjamin rođen. Vozili smo se autobusom duž obale i izašli na mjestu koje nam se činilo najljepše. Kad smo shvatili da je plaža sasvim pusta, nismo ni oblačili kupaće kostime. Jeli smo toplu lubenicu na suncu, legli goli u plitku bistru vodu pa se milovali i ljubili. Vodili smo ljubav na plaži možda četiri puta tog dana, sve opušteniji i topliji. Simoneina je kosa bila zapletena od slane vode, škiljila je i smiješila se za sebe. Njene male napete grudi, pjege, svjetloružičaste bradavice. Njen ravni trbuh, pupak, crvenkaste stidne dlake.

Sada se Simone nagnula nad mene i počela se približavati orgazmu. Gurala me, ljubila po prsima, vratu. Disala je sve brže, žmirila, čvrsto me držala za ramena i šaptala mi:

"Nemoj stati, Erik, nemoj stati..."

Simone se kretala sve brže, teže, leđa i stražnjica oznojili su joj se. Glasno je stenjala, nastavila gurati, sve brže, a onda zastala raširenih bedara, gurnula još malo, zastala i prostenjala, naglo udahнула, oblizala usnice i stavila mi ruku na prsa. Uzdahnula je i pogledala me u oči, i ja sam se ponovno počeo zabijati u nju. Više se nisam suzdržavao, nego sam svršio u teškim, divnim mlazovima.

Ostavio sam bicikl kod neurološke klinike pa nakratko zastao slušajući ptičji cvrkut na drvetu i gledajući svijetle proljetne boje koje su procvjetale među lišćem mladog drveća. Pomislio sam kako sam se nedavno probudio pokraj Simone i gledao u njene zelene oči.

Moj je ured izgledao točno onako kakvim sam ga ostavio dan prije. Stolac na kojem je sjedila Maja Swartling i intervjuirala me bio je i dalje odmaknut, a lampa na stolu gorjela. Bilo je tek pola devet, imao sam dovoljno vremena da pregledam bilješke s jučerašnje terapije sa Charlotte. Zašto je tako prošla, nije bilo teško shvatiti: forsirao sam napredovanje i samo htio doći do cilja. Bila je to uobičajena pogreška, trebao sam znati da će tako ispasti. Bio sam previše iskusan da bi mi

se događale takve pogreške. Ne može se prisiljavati pacijenta da vidi nešto što nikako ne želi vidjeti. Charlotte je ušla u sobu, ali nije htjela podići pogled. To je trebalo biti dosta za tada, bila je već dovoljno hrabra.

Presvukao sam se u liječnički ogrtač, dezinficirao ruke i razmišljao o svojoj grupi pacijenata. Nisam bio sasvim zadovoljan Pierreovom ulogom u grupi, bila je pomalo nejasna. Često je trčao za Sibel ili Lydijom, puno je pričao i šalio se, ali pod hipnozom se držao vrlo pasivno. Bio je frizer, otvoreni homoseksualac i htio je postati glumac. Prema van se činilo da živi posve normalan život - osim jednog detalja koji se stalno ponavljao. Svaki Uskrs otputovao bi na čarter-putovanje sa svojom mamom. Zaključali bi se u hotelsku sobu, napili i seksali. Ono što mama nije znala jest da bi se Pierre sa svakog putovanja vratio u dubokoj depresiji i pokušao samoubojstvo.

Nisam htio forsirati svoje pacijente, htio sam da sami odaberu kad mi žele nešto ispričati.

Začulo se kucanje na vratima. Prije nego što sam stigao odgovoriti, vrata su se otvorila i ušla je Eva Blau. Pogledala me s neobičnim izrazom lica kao da se pokušava nasmiješiti bez pomicanja mišića.

"Ne, hvala", rekla je odjednom. "Ne moraš me zvati na večeru, već sam jela. Charlotte je draga osoba, skuhala mi je porcije za cijeli tjedan, koje sam stavila u zamrzivač."

"Lijepo od nje", rekao sam.

"Kupuje moju šutnju", objasnila je Eva zagonetno i stala iza stolca na kojem je dan prije sjedila Maja.

"Eva, hoćeš li mi reći zašto si došla?"

"Nisam došla da ti popušim, tako da znaš."

"Ne moraš više sudjelovati u terapiji hipnozom s mojom grupom", rekao sam mirno.

Spustila je pogled.

"Znala sam da me mrziš", promrmljala je.

"Ne, Eva, samo kažem da nisi prisiljena biti dio te grupe. Neki ljudi ne žele da ih se hipnotizira, neki ne mogu biti hipnotizirani, iako bi stvarno htjeli, a neki..."

"Ti me mrziš", prekinula me.

"Samo kažem da ne možeš biti dio te grupe ako ne želiš da te hipnotiziram."

"Nisam tako mislila", rekla je. "Ali ne smiješ mi staviti kurac u usta."

"Prestani", rekao sam.

"Oprosti", prošaptala je i izvadila nešto iz torbe. "Evo, ovo je za tebe."

Uzeo sam to što mi je pružala. Bila je to fotografija. Slika je predstavljala Benjamina na krštenju.

"Sladak je, zar ne", rekla je ponosno.

Osjetio sam kako mi srce počinje jako i ubrzano udarati.

"Odakle ti to?" upitao sam.

"To je moja mala tajna."

"Odgovori mi, Eva, gdje si to..."

Prekinula me i rekla podrugljivim tonom:

"Brini se za sebe, fućkaš druge, i sretno ćeš živjeti na duge pruge."

Ponovno sam pogledao sliku. Stajala je u Benjaminovu fotoalbumu. Bio sam siguran u to. Na poleđini su se čak i vidjeli tragovi ljepila kojim smo je učvrstili. Prisilio sam se da mirno govorim iako mi je puls odzvanjao u sljepoočnicama.

"Hoću da mi kažeš odakle ti ta slika."

Sjela je na sofu, raskopčala bluzu i pokazala mi grudi.

"Ajde, zabij mi kurac", rekla je, "onda ćeš biti zadovoljan."

"Bila si kod mene doma", rekao sam.

"Ti si bio kod mene doma", odgovorila je ona inateći se. "Prisilio si me da otvorim vrata..."

"Eva, pokušao sam te hipnotizirati, to nije isto što i provaliti u nečiji dom."

"Nisam provalila", brzo je odgovorila.

"Razbila si prozor..."

"Kamen je razbio prozor."

Bio sam toliko umoran i osjetio kako ću izgubiti kontrolu i bijesno reagirati na bolesnu i zbunjenu osobu.

"Zašto si mi uzela ovu sliku?"

"Ti si taj koji uzima! Samo uzimaš i uzimaš i uzimaš! A što bi rekao kad bih ja uzela tvoje stvari? Što misliš, kako bi se osjećao?"

Sakrila je lice rukama i rekla da me mrzi, neprestano je to ponavljala, ponovila je to možda stotinu puta prije nego što se smirila.

"Moraš shvatiti da sam ljuta na tebe", rekla je zatim sabrano. "Kad

kažeš da uzimam stvari, a upravo sam ti dala lijepu sliku."

"Da."

Široko se nasmiješila i oblizala usnice.

"Dobio si nešto od mene", nastavila je. "Sada ja hoću nešto tvoje."

"Što hoćeš?" upitao sam mirno.

"Ne pokušavaj", rekla je.

"Samo reci što..."

"Hoću da me hipnotiziraš", odgovorila je.

"Zašto si stavila daščicu za kažnjavanje djece pred moja vrata?" upitao sam.

Prazno je buljila u mene.

"Kakvu daščicu?"

"Onu kakvom su se nekad tukla djeca", rekao sam jasno.

"Nisam ja ništa stavila pred tvoja vrata."

"Stavila si staru..."

"Ne laži", vrisnula je. Ustala je i prišla vratima.

"Eva, morat ću razgovarati s policijom ako ti nije jasno gdje su granice, ako ne shvaćaš da moraš pustiti mene i moju obitelj na miru."

"A moja obitelj", rekla je. "Slušaj me sada!"

"Fašistička svinjo", zaurlala je i otišla.

Moji su pacijenti sjedili u polukrugu ispred mene. Ovoga ih je puta bilo lako hipnotizirati. Zajedno smo meko kliznuli kroz zapjenušanu vodu. Nastavio sam rad sa Charlotte. Lice joj je bilo tako tužno opušteno, kolobari oko očiju duboki, a vrh brade malo naboran.

"Oprosti", prošaptala je Charlotte.

"S kim razgovaraš?" upitao sam.

Na sekundu joj se lice stisnulo.

"Oprosti", ponovila je.

Čekao sam. Bilo je očito da je Charlotte u dubokoj hipnozi. Disala je teško ali tiho.

"Znaš da si kod nas sigurna, Charlotte", rekao sam. "Ništa ti ne može nauditi, dobro se osjećaš i ugodno si opuštena."

Tužno je kimnula i znao sam da me čula, da slijedi moje riječi i više ne može razlučiti svijet hipnoze od stvarnosti. U dubokom hipnotičkom stanju imala je osjećaj da promatra film u kojem i sama sudjeluje. Bila je i publika i glumac, ali ne podijeljena na dvije osobe,

već ujedinjena u jednu.

"Nemoj se ljutiti", prošaptala je. "Oprosti, molim te, oprosti. Utješit ću te, obećavam, utješit ću te."

Čuo sam kako grupa teško diše oko mene i shvatio da smo u kući strave, da smo ušli u Charlotteinu opasnu sobu. Htio sam da se u njoj zadrži, htio sam da skupi hrabrost da dignu pogled s poda i vidi nešto, da prvi put ugleda ono čega se toliko boji. Htio sam joj pomoći, ali ovaj put nisam htio forsirati, učiniti istu pogrešku kao i prošlog tjedna.

"Hladno je u djedovoj gimnastičkoj dvorani", rekla je Charlotte odjednom.

"Vidiš li nešto?"

"Dugačke drvene daske na podu, kantu, uže", rekla je gotovo nečujno.

"Vrati se natrag jedan korak."

Odmahnula je glavom.

"Charlotte, vrati se natrag jedan korak i stavi ruku na kvaku."

Vidio sam kako joj kapci drhte, nekoliko suza kliznulo joj je kroz trepavice. Držala je ruke u krilu s dlanovima okrenutim prema gore poput kakve starice.

"Popipaj kvaku i znaš da možeš napustiti sobu kad god poželiš", rekao sam.

"Smijem?"

"Samo stisneš kvaku i izađeš."

"To je vjerojatno najbolje, da samo odem..."

Utihnula je, podigla bradu pa polagano okrenula glavu. Usta su joj bila poluotvorena, kao djetetu.

"Ostat ću još malo", rekla je tiho.

"Jesi li sama?"

Odmahnula je glavom.

"Čujem ga", promrmljala je, "ali ga ne mogu vidjeti."

Čelo joj se naboralo kao da pokušava vidjeti nešto što joj je mutno.

"Tu je neka životinja", rekla je odjednom.

"Kakva životinja?" upitao sam.

"Tata ima velikog psa..."

"Je li tvoj tata tu?"

"Da, tu je, stoji u kutu kod švedskih ljestava, tužan je, vidim mu oči. Povrijedila sam tatu, kaže. Tata je tužan."

"A pas?"

"Pas je ispred njega, njuška mu oko nogu. Hoda naprijed-natrag. Sad samo mirno stoji pokraj njega i dašće. Tata kaže da će me pas čuvati... Neću to, ne bi me trebao čuvati, on nije..."

Charlotte je naglo udahнула. Postojao je rizik da izađe iz hipnotičkog stanja ako prebrzo nastavi.

Strašna joj je sjenka prešla preko lica i pomislio sam da je možda najbolje da izađe iz transa, van iz tog crnog mora. Pronašli smo psa - ostala je u prostoriji i pogledala ga. To je veoma velik napredak. Kad za to dođe vrijeme, saznat ćemo koga predstavlja taj pas.

Dok smo plivali gore kroz vodu, vidio sam kako je Marko otvorio usta i pokazao zube Charlotte. Lydia je ispružila ruku kroz tamnozeleni oblak morske trave, pokušala je pogladiti Pierrea po obrazu, Sibel i Jussi imali su zatvorene oči i plivali gore. Došli smo do Eve Blau, koja je plutala tik ispod površine.

Bili smo gotovo budni. Granica između stvarnosti i hipnotičkog stanja uvijek je nejasna, a isto vrijedi i za suprotno - put natrag do stanja svjesnosti.

"Napravit ćemo pauzu", rekao sam i okrenuo se prema Charlotte. "Jesi li dobro?"

"Da, hvala", rekla je i spustila pogled.

Marko je ustao, zatražio Sibel cigaretu pa izašao s njom van. Pierre je ostao sjediti pokraj Jussija. Gledao je u pod, zatim brzo obrisao oči, kao da je plakao. Lydia je polako ustala, polagano ispružila ruke iznad glave i zijevnula. Pomislio sam da bih trebao nešto reći Charlotte o tome kako mi je drago da je odlučila malo ostati u svojoj kući strave, ali nje više nije bilo u sobi.

Uzeo sam blok kako bih na brzinu napravio nekoliko bilješki, ali mi je prišla Lydia i prekinula me. Nakit joj je blago zveckao i osjetio sam njen parfem od mošusa kad je stala uz mene i upitala:

"Hoće li uskoro doći red na mene?"

"Sljedeći put", odgovorio sam ne dižući pogled s bilješki.

"Zašto ne danas?"

Odložio sam olovku i pogledao je.

"Jer sam mislio nastaviti sa Charlotte, a onda s Evom."

"Mislila sam da je Charlotte rekla da ide kući."

Nasmiješio sam joj se.

"Vidjet ćemo", rekao sam.

"A ako se ne vrati", bila je uporna.

"OK, Lydia, naravno."

Nakratko je ostala tako stajati i promatrati me. Ponovno sam uzeo olovku i počeo pisati.

"Sumnjam da Eva može ući u duboku hipnozu", rekla je Lydia odjednom.

Ponovno sam podigao pogled.

"Zato što ona ustvari ne želi sresti svoje eterično tijelo", nastavila je.

"Eterično tijelo?"

Nasmiješila se, bilo joj je neugodno.

"Znam da ti rabiš druge riječi", rekla je. "Ali znaš na što mislim."

"Lydia, ja pokušavam pomoći svim svojim pacijentima", rekao sam suho.

Nakrivila je glavu.

"Ali neće ti uspjeti, zar ne?"

"Zašto to misliš?"

Slegnula je ramenima.

"Statistički gledano, netko od nas će se ubiti, par nas će završiti na psihijatriji, a..."

"Ne možeš tako razmišljati", pokušao sam joj objasniti.

"Mogu", prekinula me. "Jer ja želim biti jedna od onih koji će se izvući."

Primaknula mi se za još jedan korak i pogled joj je poprimio neočekivanu surovost kad mi je tiho rekla:

"Mislim da će Charlotte biti ta koja će se ubiti."

Prije nego što sam joj stigao odgovoriti, uzdahnula je i rekla:

"Ona barem nema djece."

Gledao sam je dok se vraćala do svoga stolca i sjela. Kad sam bacio pogled na sat, shvatio sam da je prošlo više od petnaest minuta. Pierre, Lydia, Jussi i Eva, svi su se vratili na svoja mjesta. Pozvao sam Marka, koji je hodao po hodniku i razgovarao sam sa sobom. Sibel je stajala na vratima pušeći i umorno se zahihotala kad sam je zamolio da ude.

Lydia me zadovoljno pogledala kad sam na kraju bio prisiljen konstatirati da se Charlotte nije vratila.

"U redu", rekao sam i sklopio ruke. "Da nastavimo."

Vidio sam njihova lica pred sobom. Bili su spremni. Terapije su ustvari uvijek bolje išle nakon pauze, bilo je to kao da smo svi čeznuli da se vratimo u dubinu, kao da su nas svjetlost i zvukovi tamo dolje šapatom pozivali natrag.

Učinak indukcije bio je instantan - Lydia je potonula u duboku hipnozu nakon samo deset minuta.

Padali smo i osjećao sam kako mi glava tone pod mlaku vodu. Velika siva stijena bila je prepuna koralja. Lovke na njihovim nedefiniranim tijelima njihale su se u podvodnim strujama. Vidio sam svaki detalj, svaku sjajnu, vibrirajuću boju.

"Lydia", rekao sam. "Gdje se nalaziš?"

Oblizala je suhe usnice, zabacila glavu, oči su joj bile meko zatvorene, ali usnice su bile u nekom grču, a na čelu je imala veliku boru.

"Uzimam nož."

Glas joj je bio suh i hrapav.

"Kakav nož?" upitao sam.

"Onaj nazubljeni iz kuhinje", rekla je upitnim tonom pa neko vrijeme samo sjedila poluotvorenih usta.

"Nož za kruh?"

"Da", nasmiješila se.

"Nastavi."

"Režem paket sladoleda na dva dijela. Jednu polovicu nosim sa sobom do kauča ispred televizora. Oprah Winfrey se okreće prema doktoru Philu. On sjedi u publici i pokaže kažiprst. Zavezao je crveni končić oko prsta i upravo će objasniti zašto, kad Kasper počne vikati. Znam da mu ništa ne treba, samo me želi razljutiti. Viče zato što zna da me to rastužuje, zato što ne mogu podnijeti loše ponašanje u svojoj kući."

"Što više?"

"Zna da ja želim čuti što će doktor Phil reći, zna da me Oprah veseli... Zato više."

"Što više?"

"Između nas su dvojica zatvorena vrata", rekla je, "ali ja čujem da više ružne riječi. Viče pička, pička, pička..."

Lydijini su obrazi crveni, a znoj joj je izbio na čelu.

"Što ti radiš?" upitao sam.

Ponovno je oblizala usnice, teško je disala.

"Pojačam ton na televizoru", kaže prigušeno. "Sad sve tutnji, aplauz šišti, ali sve je uništeno, više ne uživam u emisiji. Više mi nije zabavno. Uništio mi je moj trenutak. Tako je to, trebala bih mu to objasniti."

Slabašno se nasmiješi stisnutih usnica, lice joj je gotovo bijelo, a voda stvara metalne vrtloge iznad njezina čela.

"Jesi li to učinila?" upitao sam.

"Što?"

"Što radiš, Lydia?"

"Prošla sam kroz kuhinju i idem do dječje sobe. Iz Kasperove sobe čuje se pištanje i čudno zujanje, ja... ne razumijem što sada radi, najradije bih se vratila gore i gledala televiziju, ali produžim dalje do vrata, otvorim ih i uđem unutra..."

Utihnula je. Voda je izašla kroz njene poluzatvorene usnice.

"Ulaziš unutra", ponovio sam. "Kamo si to ušla, Lydia?"

Usnice joj se malo pomaknu. Mjehurići zraka zasvjetlucaju i nestanu prema površini.

"Što vidiš?" upitao sam oprezno.

"Ušla sam, a Kasper se pravi da spava", kaže polagano. "Razbio je fotografiju na mramoru, obećao mi je da će biti jako pažljiv kad sam mu je posudila, bila je to jedina fotografija koju sam imala. Uništio ju je i sad tu leži i pravi se da spava. Mislim da ću u nedjelju ozbiljno porazgovarati s Kasperom, tada obično razgovaramo o tome kako smo se odnosili jedno prema drugome, pitam se što bi mi doktor Phil savjetovao. Sad sam primijetila da još uvijek držim žlicu u ruci. Kad je pogledam, ne vidim sebe, nego plišanog medvjedića, mora da visi sa stropa..."

Lydia odjednom bolno razvuče usnice. Pokuša se nasmijati, ali izađe samo neki čudan zvuk. Ponovno pokuša, ali to nije zvučalo kao smijeh.

"Što radiš?" upitao sam je.

"Gledam", rekla je i okrenula pogled prema gore.

A onda je odjednom pala sa stolca i udarila potiljkom u sjedalo. Pojurio sam joj u pomoć. Sjedila je na podu, još je uvijek bila pod hipnozom, ali ne tako dubokom. Zbunjeno je buljila u mene uplašenim

očima, a ja sam je pokušao smiriti.

Ne znam zašto sam htio nazvati Charlotte, ali nešto me brinulo. Možda zato što sam je pod hipnozom nagovorio da ostane u svojoj kući strave duže nego što se ustvari usudila, što sam izazvao njen ponos i naveo je da podigne pogled i prvi put pogleda tog velikog psa koji se motao oko očevih nogu. Zabrinjavalo me njeno ponašanje, činjenica da je napustila terapiju bez objašnjenja i ne zahvalivši kao obično.

Požalio sam čim sam nazvao broj njezina mobitela, ali sam svejedno pričekao da se javi telefonska sekretarica i tek onda prekinuo vezu.

Nakon kasnog ručka u Stallmastaregardenu vratio sam se biciklom u bolnicu Karolinška. Vjetar je bio blag, proljetno je sunce obasjavalo ulice i fasade.

Otresao sam se zabrinutosti koju sam osjećao u vezi sa Charlotte, rezonirajući kako je doživjela nešto što ju je toliko potreslo da joj možda treba malo mira da razmisli o svemu. Na groblju Norra hrpe lišća letjele su u zrak pod naletima vjetra i svjetlosti.

Kennet je danas trebao pokupiti Benjamina iz vrtića, obećao mu je da će se voziti policijskim autom. Benjamin će prespavati kod njega jer ću ja raditi dokasna, a Simone ide na operu s prijateljicama.

Obećao sam onoj mladoj studentici Maji Swartling drugi intervju. Sad sam primijetio da se radujem razgovoru s njom, bio sam zadovoljan jer je Charlotte u principu potvrdila moju teoriju.

Izašao sam iz ambulante i krenuo hodnikom do svog ureda. Na ulazu u bolnicu stajalo je samo nekoliko starijih žena koje su čekale prijevoz. Vrijeme je bilo lijepo: vjetar i zasljepljujuće sunce. Pomislio sam kako bih, čim završim s poslom, mogao otići malo trčati.

Kad sam došao do ureda, Maja Swartling već je stajala kod vrata i čekala. Njene pune crveno našminkane usnice razvukle su se u široki osmijeh, a kopča u njenoj crnoj kosi zasvjetlucala je kad se naklonila i pitala me na svoj uobičajeno šaljivi način:

"Nadam se da doktor nije požalio što je pristao na drugi intervju."

"Naravno da ne", rekao sam i osjetio kako sam uzbuđen dok sam stajao pokraj nje i otključavao vrata. Pogledi su nam se sreli kad je prošla pokraj mene i ušla u ured.

Odjednom sam postao svjestan vlastitog tijela, stopala, usta. Zarumenjela se kad je izvadila svoj fascikl s papirima, kemijsku olovku i blok za bilješke.

"Što se dogodilo otkad smo se posljednji put vidjeli?" upitala je.

Ponudio sam je kavom iz čajne kuhinje pa počeo pričati o današnjoj uspješnoj terapiji.

"Mislim da smo pronašli Charlotteinog napadača", rekao sam. "Onoga koji joj je tako groznoaudio da se stalno pokušava ubiti."

"Tko je on?"

"Pas", rekao sam ozbiljno.

Maja se nije nasmijala, dobro je poznavala moje istraživanje i znala za moju tezu, onu najrevolucionarniju i najupadljiviju, koja se temeljila na prastaraj strukturi basni: uporaba životinja najstariji je način pričanja o stvarima o kojima se inače ne smije pričati zato što su previše strašne ili zavodljive.

Za moje pacijente bio je to način da se nose s neshvatljivom činjenicom da su oni koji bi ih trebali štiti i voljeti umjesto toga učinili nešto nezamislivo užasno.

Bilo mi je lako, gotovo podmuklo lako razgovarati s Majom Swarding. Poznavala je materiju, ali nije bila stručnjakinja, postavljala je inteligentna pitanja i bila vrlo dobra slušateljica.

"A Marko Semiović? Kako ide s njim?" upitala je sišući olovku.

"Znaš njegovu priču, došao je ovamo kao izbjeglica iz Bosne i ustvari samo dobio pomoć za svoje tjelesne ozljede."

"Da."

"Zanimljiv je za moje istraživanje iako još uvijek ne znam točno što se događa jer on u dubokoj hipnozi uvijek završi u istoj sobi, s istim sjećanjem, prisiljen je mučiti ljude, poznanike, dječaka s kojim se igrao, ali onda se nešto dogodi."

"Pod hipnorom?"

"Da, odbija krenuti dalje."

Maja je nešto zabilježila, listala po papirima, a onda podigla pogled.

Odlučio sam da joj neću reći za Lydiju, da je pala sa stolca za vrijeme hipnoze, nego sam joj umjesto toga objasnio svoje ideje da u hipnozi slobodnu volju ograničava samo to što osoba ne može lagati samoj sebi.

Vrijeme je prolazilo i došla je večer. U hodniku ispred mog ureda bilo je tiho i pusto.

Maja je stavila svoje stvari u aktovku, omotala šal oko vrata i ustala.

"Vrijeme je stvarno proletjelo", rekla je kao ispriku.

"Hvala ti", rekao sam i pružio joj ruku.

Oklijevala je, zatim me upitala:

"Mogu li te danas onda pozvati na piće?"

Razmislio sam. Simone i njene prijateljice idu u Folkoperan gledati Toscu i kasno će se vratiti kući. Benjamin spava kod djeda, a ja sam namjeravao raditi cijelu večer.

"Može", rekao sam s osjećajem da činim nešto što ne bih smio.

"Znam jedno malo mjesto u Roslagsgatanu", rekla je Maja. "Zove se Peterson-Berger, prilično je jednostavno, ali vrlo ugodno."

"Može", rekao sam, uzeo jaknu, pogasio svjetla i zaključao vrata za nama.

Vozili smo se biciklima pokraj parka Haga, duž Brunnsvikena i dolje do Norrtulla. Gotovo da uopće nije bilo prometa. Bilo je tek pola osam. Proljeće je titralo u glasnom ptičjem cvrkutu među drvećem.

Ostavili smo bicikle nasuprot malom parku kod stare gostionice Claes na Hornetu. Kad smo zajedno ušli u restoran i kad nas je dočekaao nasmijani pogled domaćice, postao sam nesiguran. Bih li stvarno trebao biti ovdje? Što ću reći ako me Simone nazove i pita što radim? Zapljusnuo me val nelagode, a onda je prošao. Maja je kolegica, htjeli smo nastaviti razgovor, a Simone je ionako večeras vani sa svojim prijateljicama i vjerojatno upravo sada sjede u restoranu Opere i piju vino.

Maja je izgledala kao da je puna iščekivanja. Nije mi bilo sasvim jasno što uopće radi ovdje sa mnom. Bila je fantastično lijepa, mlada i izravna. Ja sam bio barem petnaest godina stariji od nje i oženjen.

"Obožavam njihove ražnjiće od piletine s kimom", rekla je i krenula ispred mene do stola u dubini restorana.

Sjeli smo i jedna nam je žena odmah donijela vrč vode. Maja je naslonila glavu na ruku, promatrala čašu i mirno rekla:

"Kad se umorimo od ovoga, uvijek možemo otići do mene."

"Maja, zavodiš li ti to mene?"

Nasmijala se, jamice na obrazima produbile su joj se.

"Moj tata uvijek kaže da sam se rodila takva. Nepopravljiva zavodnica", rekla je.

Shvatio sam da ne znam ništa o njoj, dok je ona iscrpno proučavala sve što sam ja učinio.

"Je li i tvoj tata liječnik?" upitao sam.

Kimnula je.

"Profesor Jan E. Swartling."

"Kirurg za mozak?" upitao sam impresioniran.

"Ili kako da već nazovemo nekoga tko kopa čovjeku po glavi", rekla je ogorčeno.

Bilo je to prvi put da joj je osmijeh nestao s lica.

Jeli smo i situacija me činila sve nervoznijim. Prebrzo sam popio i naručio još vina. Kao da su mi pogledi konobara, njihova jasna pretpostavka da smo par, stvarali nervozu, nelagodu. Napio sam se, nisam ni pogledao račun koji sam potpisao, samo sam ga zgužvao i bacio u kantu za smeće kod garderobe. Vani na ulici, u divnoj, toploj proljetnoj večeri, čvrsto sam odlučio da idem kući. Ali Maja je pokazala na jednu kuću i upitala želim li svratiti do nje samo da vidim kako živi i da popijemo čaj.

"Majo", rekao sam, "nepopravljiva si, tvoj tata je bio u pravu."

Zahihotala se i uhvatila me pod ruku.

U liftu smo stajali jako blizu. Nisam se mogao suzdržati da ne gledam njene pune nasmijane usnice, bijele zube, visoko čelo i crnu sjajnu kosu.

Primijetila je to i oprezno me pogladila po obrazu. Nagnuo sam se prema njoj i htio je poljubiti, ali me zaustavilo to što se lift uz trzaj zaustavio.

"Dođi", prošaptala je i otključala vrata.

Stan joj je bio vrlo malen, ali jako ugodan. Zidovi su bili obojeni tirkiznoplavo, a preko jedinog prozora visjele su bijele lanene zavjese. Čajna kuhinja izgledala je svježije s pločicama na podu i malim modernim štednjakom na plin. Maja je ušla u kuhinju i čuo sam kako otvara bocu vina.

"Mislio sam da ćemo piti čaj", rekao sam kad je izašla s bocom i dvije čaše u rukama.

"Ovo je bolje za srce", rekla je.

"Onda dobro", odgovorio sam, uzeo čašu i prolio malo vina po ruci.

Obrisala mi je ruku kuhinjskom krpom, sjela na uski krevet i nagnula se unatrag.

"Zgodan stan", rekao sam.

"Tako mi je čudno da si ovdje", nasmiješila se. "Već ti se dugo divim i..."

Odjednom je skočila.

"Moram te slikati", povikala je uz hihot. "Fini doktor kod mene doma!"

Otišla je po svoj fotoaparatus i koncentrirala se.

"Izgledaj ozbiljno", rekla je i podigla fotoaparatus.

Fotografirala me smijuljeći se, naređivala mi da poziram, šalila se sa mnom i govorila da izgledam seksi, rekla mi da napučim usnice.

"Neopisivo seksi", rekla je i nasmijala se.

"Ide li na naslovnicu Voguea?"

"Ako ne odaberu mene", rekla je i pružila mi fotoaparatus.

Ustao sam, vrtjelo mi se u glavi, i pogledao je. Bacila se na krevet.

"Ti si pobijedila", rekao sam i slikao je.

"Moj brat me uvijek zvao buhtla", rekla je. "Misliš li i ti da sam debela?"

"Nevjerojatno si lijepa", prošaptao sam gledajući je kako sjedi i svlači pulover preko glave. Njene pune grudi bile su prekrivene svjetlozelenim svilenim grudnjakom.

"Slikaj me", prošaptala je i otkopčala grudnjak.

Jako se zarumenjela po obrazima i nasmiješila. Zumirao sam na njene tamne, svjetlucave oči, nasmiješena usta, mlade bujne grudi sa svjetloružičastim bradavicama.

Fotografirao sam je dok je pozirala i mahnula mi da priđem.

"Slikat ću te izbliza", promrmljao sam i kleknuo osjećajući golemu požudu.

Podigla je jednu tešku dojku rukom. Blic je sijevnuo. Šapatom me pozvala da dođem još bliže. Imao sam jaku erekciju, sve me boljelo i zatezalo. Spustio sam fotoaparatus, nagnuo se naprijed i stavio njenu dojku u usta. Gurnula ju je prema meni, lizao sam i sisao tvrdnu bradavicu.

"Bože", šaptala je, "bože, divno."

Koža joj je bila vruća i isparavala je. Otkopčala je svoje traperice, spustila ih i skinula. Ustao sam, pomislio kako ne smijem spavati s

njom, da to ne mogu učiniti, ali ponovno sam uzeo fotoaparat i slikao je. Na sebi je imala samo tanke svjetlozelene gaćice.

"Dođi", prošaptala je.

Ponovno sam je pogledao kroz aparat, široko se smiješila i raširila noge. Tamne stidne dlačice izvirivale su joj sa strane iz gaćica.

"Smijemo", rekla je.

"Ne mogu", odgovorio sam.

"Mislim da možeš", nasmiješila se.

"Majo, opasna si, opasna si", rekao sam i spustio fotoaparat.

"Znam da sam zločesta."

"Ali ja sam oženjen, znaš."

"Nisam ti lijepa?"

"Predivna si, Majo."

"Ljepša od tvoje žene?"

"Prestani."

"Ali palim te?" prošaptala je, zahihotala se, a onda se uozbiljila.

Kimnuo sam, odmaknuo se i vidio kako se zadovoljno smiješi.

"Ali smijem te još uvijek intervjuirati?"

"Naravno", rekao sam i krenuo prema vratima.

Vidio sam kako mi je dobacila poljubac, uzvratio sam joj, napustio stan, brzo izašao na cestu i otišao po bicikl.

Te sam noći sanjao da promatram jedan kameni reljef koji je predstavljao tri nimfe. Probudio sam se jer sam rekao nešto naglas, tako glasno da sam čuo eho svoga glasa u tihoj mračnoj spavaćoj sobi. Simone se vratila kući kad sam već spavao, pomaknula se u snu pokraj mene. Bio sam sav moker od znoja, još sam uvijek imao alkohola u krvi. Na ulici ispod našeg prozora prošlo je vozilo za čišćenje uz buku i bljeskanje. U kući je vladala tišina. Popio sam tabletu i pokušao ne razmišljati, ali mi je bilo jasno što se dogodilo prošle večeri. Fotografirao sam Maju Swartling praktički голу. Fotografirao sam joj grudi, noge, zelene gaćice. Ali nije bilo seksa, ponavljao sam sam sebi. Nije mi to bila namjera, nisam to htio, prešao sam granicu, ali nisam prevario Simone. Sad sam se potpuno razbudio. I sledio.

Zlo mi je bilo? Kako sam se uspio nagovoriti da fotografiram Maju голу? Bila je lijepa, zavela me. Laskala mi je. Zar je i to dovoljno? Iznenadio sam se kad sam shvatio da sam si našao slabu točku: tašt sam. Nikako ne bih mogao reći da sam bio zaljubljen u nju. Moja je

taština ta koja je uživala u njezinu društvu.

Okrenuo sam se na drugu stranu, navukao prekrivač preko glave i nakon nekog vremena ponovno spavao dubokim snom.

Charlotte nije došla na ovojednu terapiju. To nije bilo dobro, Već danas moram provjeriti što se dogodilo. Marko se nalazio u dubokoj hipnozi. Sjedio je stisnut, s majicom napetom preko jakih nabildanih ruku i napumpanih leđnih mišića. Glava mu je bila obrijana i prepuna ožiljaka. Čeljusti su mu se polako pomicala, podigao je glavu i pogledao me praznim očima.

"Ne mogu se prestati smijati", rekao je glasno. "Jer od elektrošokova ovaj dečko iz Mostara skače okolo ko lik iz crtica."

Izgledao je veselo, mahnuo glavom.

"Dečko leži na betonskom podu koji je sav taman od krvi, brzo diše, jako brzo. A onda se skvrčio i počeo plakati. A u kurac, vičem na njega da ustane, da ću ga ubiti ako ne ustane, da ću mu zagurati cijelu bajunetu u guzicu."

Na sekundu utihne. Potom nastavi istim šupljim, laganim tonom:

"Ustao je, jedva stoji, noge mu se tresu, kurac mu se stisnuo, sav drhti, moli za oprost, kaže da nije ništa učinio. Pridem mu, pogledam njegove krvave zube i pošteno ga ožežem šokerom po vratu. Zatopće nogama, tresse se, oči su mu razrogačene, nekoliko puta glava mu tresne o zid, noge trče. Umirem od smijeha. Povučem se u stranu uz ogradu, krv mu teče iz usta, a onda se sruši na deke u kutu. Nasmiješim mu se, nagnem se prema njemu i još ga jednom stresem šokerom, ali tijelo samo odskoči, kao mrtvoj svinji. Povičem prema vratima da je zabava gotova, ali onda uđu s njegovim bratom, znam ga, radili smo zajedno u Aluminiju, tvornici tamo kod..."

Marko utihne, brada mu drhti.

"Što se sada događa?" upitao sam tiho.

Neko je vrijeme sjedio u tišini, zatim je ponovno progovorio:

"Pod je prekriven zelenom travom, sad više ne vidim tog dečka iz Mostara, tu je samo mali brežuljak."

"Nije li to čudno?" upitao sam.

"Ne znam, možda je, ali više nisam u toj prostoriji. Sad sam vani, hodam preko livade, trava je mokra i hladna pod nogama."

"Želiš li se vratiti u tu veliku kuću?"

"Ne."

Oprezno sam sve podigao iz hipnoze, pobrinuo se da se svi dobro osjećaju prije nego što sam započeo razgovor. Marko je obrisao suze s obraza i protegnuo se. Imao je velike mrlje od znoja pod pazusima.

"Morao sam, tako su to radili... Prisilili su me da mučim svoje stare prijatelje", rekao je.

"Znamo", rekao sam.

Gledao nas je plahim, upitnim pogledom.

"Smijao sam se zato što sam se bojao, nisam ja takav, nisam ja opasan", prošaptao je.

"Nitko te ne osuđuje, Marko."

Ponovno se protegnuo i pogledao me.

"Radio sam užasne stvari", rekao je, počeo se po vratu i stisnuo.

"Bio si prisiljen."

Raširio je ruke.

"Ali mora da sam totalno sjeban", rekao je, "jer bih htio natrag tamo."

"Stvarno?"

"Isuse", zacvilio je. "Ma samo pričam, ne znam, ne znam ja ništa."

"Ja mislim da se svega savršeno sjećaš", uplela se odjednom Lydia u razgovor blago se smiješeći. "Zašto nam ne želiš ispričati?"

"Začepi", zaurlao je Marko i prišao joj podignute ruke.

"Sjedni", povikao sam.

"Marko, na mene nećeš vikati", rekla je Lydia mirno.

Pogledao ju je u oči i zastao.

"Oprosti", rekao je nesigurno se smiješeći, nekoliko puta prešao rukom preko tjemena i ponovno sjeo.

U pauzi sam stajao sa šalicom kave u ruci i gledao kroz otvoren prozor.

Dan je bio mračan, kiša je visjela u zraku. Vjetar koji je ulazio bio je hladan i donosio blagi miris lišća. Moji pacijenti ponovno su sjeli na svoja mjesta u našoj velikoj prostoriji za terapiju.

Eva Blau bila je sva odjevena u plavo, namazala je svoje tanke usnice plavim ružem, a oči plavom maškarom. Kao i uvijek izgledala je nemirno, neprestano je stavljala vestu na ramena i skidala je s njih.

Lydia je stajala i razgovarala s Pierreom. Slušao ju je dok su mu se usta trzala u neprestanim bolnim tikovima.

Marko mi je okrenuo leđa. Mišići su mu se pomicali dok je tražio nešto u ruksaku.

Ustao sam i mahnuo Sibel, koja je odmah ugasila cigaretu cipelom i vratila je u kutiju.

"Da nastavimo", rekao sam i pomislio kako bih mogao ponovno pokušati s Evom Blau.

Lice Eve Blau bilo je napeto, podrugljivi je osmijeh lebdio na njenim plavo namazanim usnama. Pazio sam na njenu manipulativnu fleksibilnost. Nije htjela da je se prisiljava, ali imao sam ideju kako bih joj mogao jasno pokazati da je hipnoza stvar slobodne volje. Bilo je očito da treba pomoć da se opusti i potone u dubinu.

Kad sam rekao grupi da puste da im brada dodirne prsa, Eva je odmah reagirala širokim osmijehom. Brojio sam unatrag, osjećao na leđima kako padam, kako me voda obgrlila, ali sam sve vrijeme bio na oprezu. Eva je sjedila potajice gledajući Pierrea i pokušavajući disati u istom ritmu kao i on.

"Polagano tonete", rekao sam. "Sve ste opušteniji i ugodno teški."

Hodao sam iza pacijenata, gledao njihove blijede vratove i zaobljena leđa, stao kod Eve i stavio joj ruku na rame. Bez otvaranja očiju oprezno je okrenula lice prema meni i malo naškubila usta.

"Sada govorim samo Evi", rekao sam. "Hoću da ostaneš budna, ali cijelo vrijeme opuštena. Slušat ćeš moj glas kad se obraćam grupi, ali ti nećeš biti hipnotizirana, osjećat ćeš isti mir, isto ugodno tonjenje, ali ćeš cijelo vrijeme ostati budna."

Osjetio sam kako su joj se ramena opustila.

"Sad se ponovno svima obraćam. Slušajte me. Brojit ću i za svaki broj potonut ćemo dublje, u dublje stanje opuštanja, ali, Eva, ti nas samo slijediš, ali si cijelo vrijeme svjesna i budna."

Kad sam se vratio na svoje mjesto, počeo brojiti unatrag i sjeo na stolac ispred njih, vidio sam da je Evino lice omlitavjelo. Izgledala je drukčije. Gotovo da bi bilo teško shvatiti da je to ista osoba. Donja joj je usnica visjela, vlažna ružičasta unutrašnjost bila je u jakom kontrastu s plavim raženi i vrlo je teško disala. Okrenuo sam se unutra, opustio i potonuo kroz vodu u mračni tunel. Nalazili smo se u potopljenom brodu ili kući. Odozdo je dopirala struja mlake vode. Pored nas su prolazili mjehurići i komadići morske trave.

"Nastavite dalje, dublje, mirnije", vodio sam ih oprezno.

Nakon nekih dvadeset minuta svi smo stajali duboko pod vodom na posve glatkome metalnom podu. Nekoliko školjki uhvatilo se za metal. Tu i tamo vidjela se pokoja nakupina algi. Bijeli je rak napredovao preko poda. Grupa je stajala u polukrugu ispred mene. Evino je lice bilo blijedo, zamišljeno i upitno. Siva podvodna svjetlost prelazila joj je preko obraza, zrcalila se i otjecala dalje.

Lice joj je izgledalo golo i gotovo kao u redovnice u tom dubokom stanju opuštanja. Mjehurić sline izašao je iz tih poluotvorenih usta.

"Eva, hoću da mirno govoriš i da ostaneš kod onoga što vidiš."

"Aha", promrmljala je.

"Reci nam", pokušao sam. "Gdje se nalaziš?"

Odjednom je izgledala neobično. Kao da ju je nešto iznenadilo.

"Otišla sam, hodam onom mekanom stazom s iglicama i dugačkim češerima", prošaptala je. "Možda ću otići do veslačkoga kluba i zaviriti kroz prozor sa stražnje stane."

"Činiš li to sada?"

Eva je kimnula i napuhala obraze poput djeteta koje se inati.

"Što vidiš?"

"Ništa", rekla je brzo i odlučno.

"Ništa?"

"Samo nešto... što sam napisala školskom kredom na cesti ispred pošte."

"Što si napisala?"

"Ma nije važno."

"Ništa ne vidiš kroz prozor?"

"Ne... samo jednog dječaka, gledam jednog dječaka", frfljala je. "Jako je sladak, baš zgodan. Leži na uskom krevetu na razvlačenje. Jedan muškarac u bijelom frotirnom bademantilu legao je na njega. To dobro izgleda. Volim ih gledati, volim dječake, hoću se brinuti za njih, ljubiti ih."

Poslije je Eva ostala sjediti i prelaziti pogledom lijevo-desno po grupi dok su joj se usta trzala.

"Nisam bila hipnotizirana", rekla je.

"Bila si opuštena, i to funkcionira", odgovorio sam.

"Ne, loše je funkcioniralo jer nisam mislila na ono što govorim, samo sam svašta govorila, to ništa ne znači, to su samo fantazije."

"Znači, veslački klub nije postojao?"

"Ne", odgovorila je odlučno.

"Staza kroz šumu?"

"Ma samo sam izmišljala", rekla je sliježući ramenima.

Bilo je očito da je muči što je bila hipnotizirana, što je opisala ono što joj se stvarno dogodilo. Eva Blau bila je osoba koja inače nikada nije govorila o sebi ništa što je imalo veze sa stvarnošću.

Marko je tiho pljunuo u dlan kad je primijetio da ga Pierre gleda. Pierre je pocrvenio i brzo okrenuo glavu.

"Nikada nisam učinila ništa nažao dječacima", nastavila je Eva glasnije, "Ja sam dobra, ja sam dobra osoba i sva me djeca vole. Rado bih čuvala djecu. Lydia, jučer sam otišla do tvoje kuće, ali se nisam usudila pozvoniti na vrata."

"Nemoj više dolaziti", rekla je Lydia tiho.

"Molim?"

"Nemoj dolaziti meni doma", rekla je.

"Možeš mi vjerovati", nastavila je Eva. "Charlotte i ja smo već najbolje prijateljice. Ona mi kuha, a ja berem cvijeće, koje ona može staviti na stol kao ukras."

Evine su se usnice trzale kad se ponovno okrenula prema Lydiji:

"Kupila sam igračku za tvog dječaka, Kaspera, to je samo sitnica, zgodna stvarčica koja izgleda kao helikopter, a propelerom se možeš hladiti."

"Eva", rekla je Lydia mračno.

"Uopće nije opasno, ne možeš se time ozlijediti, obećavam ti."

"Nećeš doći k meni", rekla je Lydia. "Čuješ me?"

"Danas neću, to nije moguće, idem do Marka jer mislim da treba društvo."

"Eva, čula si me što sam rekla", rekla je Lydia.

"Ionako ne stignem večeras", nasmiješila se Eva. Lydijino je lice postalo blijedo i napeto. Brzo je ustala i otišla. Eva je ostala sjediti i gledati za njom.

Simone još nije bila stigla kad su me odveli do našeg stola u restoranu. Na njemu su bile samo ceduljice s našim imenima u čaši. Sjeo sam i razmišljao da li da naručim piće prije nego što ona dođe. Bilo je sedam i deset. Rezervirao sam nam stol u restoranu KB u Smalandsgatanu. Bio mi je rođendan i bio sam veseo. U posljednje smo vrijeme rijetko izlazili, ona je bila zauzeta svojom galerijom, a ja

svojim istraživanjem. A kad bismo i uspjeli provesti večer zajedno, najčešće bismo odlučili ostati kod kuće na kauču s Benjaminom gledajući film ili igrajući neku igricu.

Prešao sam pogledom preko kakofonije slika: mršavi muškarci koji se tajanstveno smiješe i debele žene. Zid je oslikan jedne večeri nakon sastanka Kluba umjetnika na gornjem katu. Bila je to suradnja Griinewalda, Chatama, Hogfeldta, Werkmastera i drugih velikih modernista. Simone je vjerojatno znala točno kako je slika nastala i nasmiješio sam se samom sebi kad sam se sjetio da bi mi održala predavanje o tome kako su ti slavni muškarci istisnuli i isključili iz društva svoje kolegice.

Bilo je sedam i dvadeset kad sam dobio čašu za martini s votkom Absolut, par kapi Noilly Prata i kriškom limete. Odlučio sam pričekati prije nego što nazovem Simone i pokušao zatamiti razdraženost.

Otpio sam malo pića i osjetio kako postajem zabrinut. Protiv svoje volje izvadio sam mobitel, nazvao Simonein broj i čekao.

"Simone Bark."

Zvučala je rastreseno, glas joj je odjekivao.

"Sixan, ja sam. Gdje si?"

"Erik? U galeriji sam. Farbamo i..."

Odjednom je nastupila tišina. A onda se čulo kako je Simone glasno zastenjala.

"Oh, ne. Ne. Moraš mi oprostiti, Erik. Potpuno sam zaboravila. Imala sam toliko puno posla cijelog dana, vodoinstalater i električar i..."

"Znači, još si u galeriji?"

Nisam mogao sakriti razočaranje u glasu.

"Da, sva sam prljava od gipsa i boje..."

"Ali trebali smo večerati zajedno", rekao sam umorno.

"Znam, Erik. Oprosti mi. Zaboravila sam..."

"Barem smo dobili dobar stol", rekao sam sarkastično.

"Ne moraš me čekati", uzdahnula je i iako sam mogao čuti da je tužna, nisam mogao sakriti koliko sam ljut.

"Erik", prošaptala je u slušalicu. "Oprosti mi."

"U redu je", rekao sam i prekinuo vezu.

Nije bilo smisla da odem drugamo, bio sam gladan i sjedio u restoranu. Brzo sam mahnuo konobaru da dođe i za predjelo naručio

sleđa s pivom, za glavno jelo guščja prsa pržena s kaparima i narančom i čašu bordoa, a za kraj Gruyère Alpage s medom.

"Možete odnijeti drugi tanjur", rekao sam konobaru, koji me tužno pogledao dok mi je točio češko pivo i servirao sleđa i krekere.

Poželio sam da imam sa sobom svoj blok s bilješkama, tako bih barem mogao obaviti nešto korisno dok jedem.

Odjednom mi je u unutaršnjem džepu sakoa zazvonio telefon. Veselo sam se ponadao da se Simone šalila sa mnom i da upravo ulazi u restoran, ali se ta nada brzo rasplinula.

"Erik Maria Bark", rekao sam i čuo kako mi glas monotono zvuči.

"Bok, ovdje Maja Swartling."

"Majo, bok", rekao sam kratko.

"Mislila sam te pitati... O, kako je bučno oko tebe, jesam li nazvala u krivo vrijeme?"

"U KB-u sam", rekao sam. "Danas mi je rođendan", dodao sam, ne znam ni sam zašto.

"O, čestitam, zvuči kao da vas je puno za stolom."

"Sâm sam", odrezao sam.

"Erik... žao mi je što sam te pokušala zavesti. Sramim se ko pas", rekla je tiho.

Čuo sam kako se nakašljala. Pokušala je zvučati neutralno kad je nastavila:

"Mislila sam te pitati želiš li pročitati bilješke s mog prvog razgovora tobom. Gotove su i upravo sam ih namjeravala predati mentoru, ali ako ih želiš prije pročitati, onda..."

"Molim te, stavi ih u moj pretinac u bolnici", rekao sam.

„Pozdravili smo se, natočio sam ostatak piva u čašu, iskapio je i konobar ic sve odnio pa se gotovo odmah i vratio s guščetinom i crnim vinom.

Jeo sam tužan i prazan, pretjerano svjestan mehanike žvakanja i gutanja, prigušenoga grebanja pribora za jelo po tanjuru. Popio sam treću čašu vina i ljudi sa slika na zidu pretvorili su se u moje pacijente. Ona punašna dama s lijepom tamnom kosom skupljenom na vratu i bujnim grudima bila je Sibel. Onaj žgoljavi uplašeni muškarac u odijelu bio je Pierre. Jussi je stajao sakriven iza neobičnog sivog obrisa, a Charlotte je sledila za okruglim stolom lijepo odjevena i ravnih leđa zajedno s Markom, koji je bio odjeven u dječje odijelo.

Ne znam koliko sam dugo sjedio i buljio u te slike, kad sam odjednom iza leđa začuo zadihani glas:

"Hvala bogu, još si tu!"

Bila je to Maja Swartling.

Široko se nasmiješila i zagrlila me. Uzvratio sam ukočenim zagrljajem.

"Sretan rođendan, Erik."

Osjetio sam čisti miris njene kose i blagi miris jasmina koji se sakrio negdje u njezinu vratu.

Pokazala je na stolac preko puta mene.

"Smijem li?"

Pomislio sam da bih je trebao otpraviti i objasniti da sam si obećao da je više neću viđati. Što joj je bilo da dođe ovamo. Ali oklijevao sam, jer usprkos svemu morao sam priznati da mi je drago što sam dobio društvo.

Stajala je uz stolac čekajući odgovor.

"Teško mi je tebe odbiti", rekao sam i odmah shvatio kako se to može protumačiti naviše načina. "Mislim samo..."

Sjela je, mahnula konobaru i naručila čašu vina. Zagonetno me pogledala i stavila kutijicu ispred mog tanjura.

"Samo sitnica", objasnila je i ponovno se zarumenjela.

"Poklon?"

Slegnula je ramenima.

"Čisto simbolično... jer do prije dvadeset minuta nisam ni znala da ti je rođendan."

Otvorio sam kutijicu i na svoje iznenađenje ugledao nešto što je izgledalo kao minijturni dalekozor.

"To je anatomski dalekozor", rekla je Maja. "Moj pradjed ih je izumio. Mislim da je čak dobio i Nobelovu nagradu, doduše ne za dalekozor. U to su vrijeme samo Šveđani i Norvežani dobivali nagrade", rekla je kao ispriku.

"Anatomski dalekozor", ponovio sam začuđen.

"Kako god bilo, zgodan je i vrlo star. Znam da je to glup poklon..."

"Prestani, to je..."

Pogledao sam je u oči, vidio koliko je lijepa.

"To je neopisivo lijepo od tebe, Maja. Puno ti hvala."

Pažljivo sam vratio dalekozor u kutijicu i stavio je u džep.

"Ja sam već sve popila", iznenadila se. "Da naručimo bocu?"

Bilo je već kasno kad smo odlučili otići u Riche, koji se nalazi u blizini kazališta. Skoro smo pali kad smo trebali ostaviti kapute u garderobi, Maja se oslonila na mene, a ja sam krivo procijenio udaljenost do zida. Kad smo povratili ravnotežu i ugledali mrzovoljno, mrtvo ozbiljno garderobijerovo lice, Maja se počela tako glasno smijati da sam je morao odvesti u kut lokala.

Unutra je bilo vruće i gužva. Popili smo džin i tonik, stajali tijesno jedno uz drugo, pokušali razgovarati, a onda se odjednom strastveno poljubili. Osjetio sam kako je potiljkom udarila o zid kad sam se priljubio uz nju. Glazba je tutnjila, na uho mi je ponavljala da je bolje da odemo do nje.

Istrčali smo van i sjeli u taksu.

"Idemo samo do Roslagsgatana", zafrfljala je. "Roslagsgatan sedamnaest."

Vozač je kimnuo i izašao sa stajališta taksija u Birger Jarlsgatanu. Bilo je možda dva sata, nebo je postajalo svjetlije. Kuće pokraj kojih smo prolazili bile su blijedosive poput sjena. Maja se naslonila na mene i pomislio sam da će zaspati, ali onda sam osjetio kako me miluje. Odmah sam dobio erekciju, prošaptala je "opa" i tiho mi se nasmijala u vrat.

Nisam siguran kako smo došli gore do njezina stana. Sjećam se da sam stajao u liftu i lizao je po licu, osjetio okus soli i ruža i pudera, ugledao svoje pijano lice u zamrljanom ogledalu lifta.

Maja je stajala u predsoblju, pustila da joj jakna padne na pod i izula cipele. Odvukla me do kreveta, pomogla mi da se skinem, skinula haljinu i bijele gaćice.

"Dođi", prošaptala je. "Želim te osjetiti u sebi."

Legao sam svom težinom među njene butine i osjetio da je sva vlažna. Samo sam utonuo u toplinu, koja me prihvatila, obgrlila. Stenjala mi je na uho, držala me za leđa, nježno pomicala bokove.

Bio je to nespretan, pijani seks. Postajao sam sve više stran samom sebi, sve osamljeniji i zanijemio. Približavao sam se orgazmu, pomislio kako bih se trebao izvući iz nje, ali sam umjesto toga samo brzo, uz trzaje svršio. Ubrzano je disala. Ostao sam ležati i dahtati, erekcije je nestalo i iskliznuo sam iz nje. Srce mi je jako udaralo. Vidio sam kako se Majine usnice rastežu u čudan osmijeh, od kojeg mi se raspoloženje

odmah pokvarilo.

Osjetio sam mučninu, više nisam znao što se dogodilo, što uopće radim ovdje.

Uspravio sam se u krevetu pokraj nje.

"Što je?" upitala me i pogladila preko leđa.

Otresao sam njenu ruku.

"Prestani", rekao sam kratko.

Srce mi je odzvanjalo od očaja.

"Erik? Mislila sam..."

Zvučala je tužno. Nisam je mogao ni pogledati, bio sam ljut na nju. Naravno, ja sam kriv za to što se dogodilo. Ali nikada se ne bi dogodilo da ona nije bila toliko nametljiva.

"Samo smo umorni i pijani", prošaptala je.

"Moram ići", rekao sam prigušenim glasom, uzeo svoju odjeću i oteturao do kupaonice. Bila je vrlo tijesna i prepuna kremi, četki za kosu, ručnika. Na kukama su visjeli mekani ogrtač za kupanje i ružičasti aparat za brijanje na mekoj debeloj vrpci. Nisam se usuđivao pogledati lice dok sam se prao u njezinu umivaoniku. Izribao sam se svjetloplavim sapunom u obliku ruže pa se drhtavim rukama obukao stalno udarajući laktovima o zid.

Kad sam izašao, stajala je i čekala me. Zamotana u plahtu izgledala je vrlo mlado i zabrinuto.

"Jesi li ljut na mene?" upitala je i vidio sam kako joj usnice podrhtavaju kao da će zaplakati.

"Ljut sam na sebe, Majo. Nisam trebao nikada, nikada..."

"Ali ja sam to htjela, Erik. Zaljubljena sam u tebe, zar to nisi shvatio?"

Pokušala se nasmiješiti, ali su joj se oči ispunile suzama.

"Nemoj sada biti grozan prema meni", prošaptala je i ispružila ruku da me dodirne.

Izmaknuo sam se i rekao da je ovo bila pogreška okrutnijim tonom nego što sam namjeravao.

Kimnula je i spustila pogled. Čelo joj je bilo naborano i tužno. Nisam se oprostio, samo sam izašao iz stana i zalupio vrata za sobom.

Hodao sam cijelim putem do bolnice. Možda bih mogao uvjeriti Simone da mi je trebalo da budem sam i da sam prespavao u uredu.

Ujutro sam se taksijem vratio iz bolnice u našu kuću u Jarfalli. Cijelo me tijelo boljelo od tupe slabosti od alkohola koji sam popio, osjećao sam gađenje zbog sveg tog glupog pričanja koje sam izbacio iz sebe. Ne može biti istina da sam prevario Simone. To ne može biti istina. Maja je lijepa i zabavna, ali me uopće nije zanimala. Kako sam se onda uspio nagovoriti da odem u krevet s njom?

Nisam znao kako da to kažem Simone, ali bilo je to neophodno, pogriješio sam, ljudi griješe, ali ako razgovaramo, objasnimo, onda možemo i oprostiti.

Razmišljao sam kako nikada ne bih napustio Simone. Bio bih povrijeđen da me prevarila, ali bih joj oprostio, ne bih je ostavio zbog nečeg takvog.

Simone je stajala u kuhinji i točila kavu u šalicu kad sam ušao. Bila je odjevena u svoj izlizani blijedoružičasti svileni kućni ogrtač. Kupili smo ga u Kini kad je Benjamin imao samo godinu dana i kad su me ona i on pratili na jednu konferenciju.

"Hoćeš?" upitala je.

"Da, hvala."

"Erik, stvarno mi je žao što sam zaboravila tvoj rođendan."

"Prenoćio sam u bolnici", rekao sam i pomislio kako mi glas lažljivo zvuči i da će ona to sigurno primijetiti.

Kosa joj je padala preko lica, a blijede su pjege slabašno sjajile. Bez riječi je otišla u spavaću sobu i vratila se s paketom. Strgnuo sam ukrasni papir glumeći entuzijazam.

Bio je to CD-set bebop-saksofonista Charlieja Parkera koji je sadržavao sve snimke s njegova drugog posjeta Švedskoj: dva koncerta u Koncertnoj dvorani Stockholm, dva u Goteborgu, jedan koncert u Admiralu u Malmou i jam session koji je slijedio u Akademskoj udruzi, koncert u parku u Helsingborgu, u sportskoj dvorani u Jonkopingu, parku u Gavleu i na kraju u jazz-klubu Nalen u Stockholmu.

"Hvala", rekao sam.

"Kako stojiš danas s vremenom?" upitala je.

"Moram se odmah vratiti na posao", rekao sam.

"Mislila sam", rekla je, "da bismo večeras mogli nešto fino pojesti kod kuće svi zajedno."

"Može", rekao sam.

"Samo da ne bude prekasno. Jer sutra dolaze soboslikari već u sedam. Zašto, bog zna. Zašto uvijek moraju doći tako rano?"

Shvatio sam da čeka odgovor, reakciju ili slaganje.

"A onda uvijek moraš čekati", promrmljao sam.

"Baš tako", nasmiješila se i otpila gutljaj kave. "Što ćemo jesti? Možda karmenadle u portu s umakom od groždica, sjećaš se toga?"

"To dugo nismo jeli", rekao sam nastojeći zadržati suze.

"Nemoj se ljutiti na mene."

"Ne ljutim se, Simone."

Pokušao sam joj se nasmiješiti.

Kad sam već stajao u predsoblju u cipelama i upravo se spremao otići, Simone je izašla iz kupaonice. Držala je nešto u ruci.

"Erik", upitala je.

"Da?"

"Što je ovo?"

Podigla je Majin anatomski dalekozor.

"A, to. To je poklon", rekao sam i čuo kako mi glas krivo zvuči.

"Izgleda baš lijepo. Kao da je antikni. Od koga si ga dobio?"

Okrenuo sam joj leđa da joj ne moram gledati u oči.

"Ma, od jednog pacijenta", rekao sam i pokušao zvučati rastreseno dok sam glumio da tražim ključeve.

Nasmijala se, začuđena.

"Mislila sam da liječnici ne smiju uzimati poklone od svojih pacijenata? Nije li to neetično?"

"Možda bih ga trebao vratiti", rekao sam i otvorio vrata.

Simonein pogled pekao mi je leđa. Trebao sam razgovarati s njom, ali sam se bojao da ću je izgubiti. Nisam se usudio, nisam znao kako da počnem.

Terapija je trebala početi za nekoliko minuta. U hodnicima se jako osjećao miris sredstva za čišćenje. Dugačke vijugave pruge vlage ostale su vidljive iza stroja za poliranje. Charlotte me sustigla, čuo sam njene lagane korake puno prije nego što mi se obratila.

"Erik", rekla je oprezno.

Zastao sam i okrenuo se.

"Dobro došla natrag."

"Oprosti što sam samo tako nestala", rekla je.

"Zanimalo me kako si podnijela hipnozu."

"Ne znam", nasmiješila se. "Jedino znam da sam se ovog tjedna osjećala veselije i sigurnije nego godinama."

"Ispalo je kako sam se nadao."

Zazvonio mi je mobitel, ispričao sam joj se i vidio kako je nestala iza ugla u drugom hodniku. Pogledao sam na zaslon. Bila je to Maja. Nisam se javio, samo sam izbrisao njen poziv. Tada sam vidio da me više puta zvala. Bez slušanja obrisao sam sve poruke koje mi je ostavila na sekretarici.

Kad sam htio ući u prostoriju za terapije, zaustavio me Marko. Zapriječio mi je vrata i nasmiješio se prazno i čudno.

"Unutra se malo zabavljamo", rekao je.

"Što radite?" upitao sam.

"To je privatna zabava."

Kroz vrata sam čuo kako netko viče.

"Pusti me unutra, Marko", rekao sam.

Nacerio se.

"Ali, doktore, ne mogu sada..."

Progurao sam se pokraj njega, vrata su se otvorila, Marko je izgubio ravnotežu, uhvatio se za kvaku, ali je svejedno pao i ostao sjediti na podu s jednom nogom ispruženom.

"Ma samo sam se šalio", rekao je. "Kvragu, samo sam se šalio."

Svi su pacijenti buljili u nas, zaustavljeni u pola pokreta. Pierre i Charlotte izgledali su zabrinuto, Lydia nas je pogledala, zatim mi ponovno okrenula leđa. U grupi je vladalo neko čudno raspoloženje. Ispred Lydijske su stajali Sibel i Jussi. Sibelina usta bila su otvorena, činilo se da su joj oči pune suza.

Marko je ustao i otresao hlače.

Primijetio sam da Eva Blau još nije stigla. Prišao sam stativu i počeo postavljati kameru prije početka terapije. Namjestio sam sliku, zumirao i testirao mikrofonski kroz slušalice. Kroz kameru sam vidio kako se Lydia smiješi Charlotte i istovremeno veselo viče:

"Točno! Tako je to uvijek s djecom! Moj Kasper, on o ničemu drugome ne priča nego samo o Spidermanu."

"Koliko sam shvatila, sad su svi ljudi za njim", nasmiješila se Charlotte.

"Kasper nema tatu, pa mu je Spiderman možda kao muški uzor", rekla je Lydia i tako se glasno nasmijala da mi je sve odjekivalo u

slušalicama. "Ali dobro nam je", nastavila je. "Puno se smijemo, iako smo se u zadnje vrijeme malo i svađali, čini mi se da je Kasper ljubomoran na sve što radim, želi uništiti moje stvari, neće da razgovaram na telefon, bacio je moju omiljenu knjigu u zahod, stalno nešto više... Mora da se nešto dogodilo, ali mi ne želi reći što."

Charlotte je sada izgledala zabrinuto, Jussi je nešto promrmljao i vidio sam kako je Marko netrpeljivo zamahnuo prema Pierreu.

Kad sam postavio kameru, prišao sam svom stolcu i sjeo. Samo nekoliko sekundi poslije svi su zauzeli svoja mjesta.

"Nastavljamo kao i prošli put", rekao sam i nasmiješio se.

"Ja sam na redu", rekao je Jussi mirno i počeo pričati o svojoj kući strave: roditeljskom domu u Dorotei u južnoj Laponiji. S velikim poljima kod Sutmea, gdje su Laponci još sedamdesetih godina živjeli u šatorima.

"Ja živim sasvim blizu jezera Djuptjárnén", pričao je. "Na kraju ceste koja je stari put za prijevoz trupaca. Ljeti se djeca tamo dolaze kupati. Uzbudljivo im je to s Náckenom."

"Náckenom?" upitao sam.

"Duhom iz vode. Ljudi ga već više od tristo godina viđaju kako svira violinu kod Djuptjárnéna."

"Ali ti ga nisi vidio?"

"Ne", široko se nasmiješio.

"Ali što radiš u šumi cijele godine?" upitao je Pierre uz mali osmijeh.

"Kupim stare aute i autobuse, popravljam ih, a onda preprodajem, moj posjed ti je ko odlagalište starog željeza."

"Imaš li veliku kuću?" upitala je Lydia.

"Ne, nego zelenu... Stari ju je ofarbao jedno ljeto. Ispala je neka čudna svjetlozelena boja. Nemam pojma što mu je bilo, možda je dobio boju od nekoga."

Utihnuo je i Lydia mu se nasmiješila.

Tog je dana bilo teško dobiti grupu da se opusti. Možda zato što sam i ja bio rastresen zbog Maje ili jer me brinulo to što sam preintenzivno reagirao na Markovu provokaciju. Ali imao sam neki osjećaj da se nešto dogodilo u grupi, nešto za što ne znam. Nekoliko smo se puta vraćali prema površini i ponovno kretali dolje dok na kraju nisam osjetio kako smo svi jednako teški i mekani i tonemo u

dubinu.

Jussijeva se donja usnica otromboljila, obrazi su mu visjeli.

"Hoću da zamisliš da si na čeki", rekao sam.

Jussi je prošaptao nešto o udarcu o rame, nježnosti koja se zadrži.

"Sjediš li sada na čeki?" upitao sam.

"Mraz je na visokoj travi na polju", rekao je tiho.

"Osvrni se oko sebe. Jesi li sam?"

"Ne."

"Tko je tamo?"

"Neka srna se kreće po rubu crne šume. Zove svoje mlado."

"Ali na čeki, jesi li sam na čeki?"

"Uvijek sam sām s puškom."

"Spomenuo si udarac - jesi li već pucao?" upitao sam.

"Pucao?"

Napravio je gestu kao da pokazuje glavom u jednom smjeru.

"Jedna životinja je mirna", rekao je tiho, "već nekoliko sati, ali druga se još uvijek trza u krvavoj travi, sve je umornija."

"Što radiš?"

"Čekam, već je počeo padati mrak, ali primijetio sam novo kretanje na rubu šume. Naciljam u jedan papak, ali se predomislim, pa naciljam u uho, u malu crnu njušku, koljeno, sad sam ponovno osjetio udarac, mislim da sam pogodio nogu."

"Što sada radiš?"

Jussi je duboko i vrlo polagano disao.

"Ne mogu još kući", rekao je na kraju. "Pa idem do auta, stavim pušku na stražnje sjedalo i uzmem lopatu."

"Što ćeš s lopatom?"

Napravio je dugu pauzu kao da razmišlja o mom pitanju. Onda je tiho odgovorio:

"Pokopat ću životinje."

"A što onda radiš?" upitao sam.

"Kad sam završio, bio je potpuni mrak, idem do auta, pijem kavu iz termosice."

"Što radiš kad dođeš kući?"

"Ostavim jaknu u kuhinji."

"Što se događa?"

"Sjedim na klupi ispred televizora, puška leži na podu, napunjena

je, ali je nekoliko koraka dalje, ispred stolca za ljuljanje."

"Što sada radiš, Jussi? Zar nikoga nema kod kuće?"

"Gunilla se odselila prošle godine. Tata je umro prije petnaest godina. Sam sam sa stolcem za ljuljanje i puškom."

"Sjediš na klupi ispred televizora", rekao sam.

"Da."

"Dogada li se nešto?"

"Sad je okrenuta prema meni."

"Tko?"

"Puška."

"Koja leži na podu?"

Kimne i čeka. Usta mu se zategnu.

"Stolac za ljuljanje škripi", rekao je. "Škripi, ali me ovaj put pustio."

Odjednom se Jussijevo teško lice ponovno smekša, ali pogled mu je i dalje vrlo staklast, distanciran i zamišljen.

Bilo je vrijeme za pauzu. Podigao sam ih iz hipnoze i porazgovarao sa svakim pojedinačno. Jussi je nešto promrmljao o pauku i zatvorio se. Otišao sam na WC, Sibel je nestala u smjeru prostorije za pušaće, a Jussi je kao i obično stao uz prozor. Kad sam se vratio, Lydia je izvadila staklenku sa suhim pecivom sa šafranom i nudila uokolo.

"Skroz organski", rekla je i ponudila Marku da uzme još.

Charlotte se nasmiješila, odgrizla mrvicu s ruba i pojela.

"Jesi ih ti ispekla?" upitao je Jussi uz neočekivani osmijeh koji je njegovu teškom licu jakih crta dao lijep sjaj.

"Skoro nisam stigla", rekla je Lydia i uz osmijeh odmahнула glavom.

Posvađala sam se na dječjem igralištu."

Sibel se glasno zahihotala i uz malo žvakanja pojela cijelo pecivo.

"Zbog Kaspera. Kad smo jutros otišli do igrališta kao što uvijek radimo, prišla mi je jedna mama i rekla da je Kasper udario njenu djevojčicu lopaticom po leđima."

"Sranje", prošaptao je Marko.

"Smrzla sam se kad sam to čula", rekla je Lydia.

"Što čovjek radi u takvim situacijama?" upitala je Charlotte pristojno.

Marko je uzeo još jedno pecivo i slušao Lydiju s takvim izrazom

lica da mi je palo na pamet kako je možda zaljubljen u nju.

"Ne znam, objasnila sam toj mami da ja takve stvari uzimam jako ozbiljno, da, bila sam stvarno prilično uznemirena. Ali onda je ona rekla da nije tako strašno, mislila je da je to slučajno tako ispalo."

"Naravno", rekla je Charlotte. "Djeca se znaju divlje igrati."

"Ali obećala sam joj da ću razgovarati s Kasperom, da ću to riješiti", nastavila je Lydia.

"Tako treba", kimnuo je Jussi.

"Rekla je da misli da je Kasper jako zlatan dečko", rekla je Lydia smiješeći se.

Sjeo sam na stolac i listao po bloku. Htio sam nastaviti s hipnozom što je prije moguće. Ponovno je Lydia bila na redu.

Pogledala me i oprezno se nasmiješila. Svi su bili tihi i puni očekivanja kad sam započeo svoj posao. U sobi je vibriralo od našeg disanja. Naše udarce srca pratila je mračna tišina koja je postajala sve gušća. Tonuli smo sa svakim izdisajem. Nakon indukcije moje su ih riječi vodile dolje i nakon nekog vremena okrenuo sam se prema Lydiji:

"Toneš sve dublje, pažljivo se spuštaš, vrlo si opuštena, ruke su ti teške, noge su ti teške, kapci isto tako. Polagano dišeš i slušaš moje riječi bez pitanja, okružena si mojim riječima, osjećaš se sigurno i slijediš me. Lydia, sad se nalaziš sasvim blizu onoga o čemu ne želiš misliti, onoga o čemu nikada ne pričaš, od čega se okrećeš, onoga što uvijek leži skriveno pokraj tople svjetlosti."

"Da", uzdahnula je.

"Sad si tamo", rekao sam.

"Jako sam blizu."

"Gdje si sada, gdje se nalaziš?"

"Kod kuće."

"Koliko imaš godina?"

"Trideset sedam."

Promatrao sam je. Odrazi i bljeskanje prelazili su preko njezina visokoga glatkog čela, malih lijepih usana i gotovo bolesno bijele kože. Znao sam da je navršila trideset sedmu prije dva tjedna. Nije se odmaknula daleko u prošlost kao ostali, nego samo nekoliko dana.

"Što se događa? Što nije u redu?" upitao sam.

"Telefon..."

"Što je s telefonom?"

"Stalno zvoni, podignem slušalicu i odmah je spustim."

"Možeš biti mirna, Lydia."

Izgleda umorno, možda zabrinuto.

"Hrana će se ohladiti", rekla je. "Skuhala sam povrće, napravila juhu od leće i ispekla kruh. Mislila sam jesti pred televizorom, ali to, naravno, nije moguće..."

Brada joj je zadrhtala pa se ponovno smirila.

"Malo pričekam, razmaknem žaluzine i pogledam na ulicu. Nema nikoga, ništa se ne čuje. Sjednem za kuhinjski stol i pojedem malo vrućega kruha s maslacem, ali nemam apetita. Ponovno siđem do sobe, kao i obično, dolje je hladno, sjednem na stari kožni kauč i zažmirim. Moram se sabrati, moram skupiti snagu."

Utihnula je, trake morske trave padaju između nas.

"Za što moraš skupiti snagu?" upitao sam.

"Da mogu... da mogu ustati, proći pokraj one crvene papirnate svjetiljke s kineskim slovima i pladnja na kojoj su mirisne svijeće i kamenje. Podne daske se izvijaju i škripe ispod plastične prostirke..."

"Je li netko tamo?" upitao sam Lydiju tiho, ali sam odmah požalio.

"Uzmem štap i pritisnem mjehurić na prostirci kako bih mogla otvoriti vrata, mirno dišem, uđem i upalim svjetlo", rekla je. "Kasper zatrepće zbog svjetla, ali nastavi ležati. Pišao je u kantu. Jako smrdi. Ima svjetloplavu pidžamu. Brzo diše. Piknem ga štapom kroz rešetke. On zacvili, malo se pomakne i sjedne u kavezu. Pitam ga je li se predomislio i on brzo kimne. Curnem mu unutra tanjur s hranom. Komadići bakalara smežurali su se i pocrnjeli. Dopuže do njih i jede, i ja se razveselim i taman hoću reći kako je dobro da se razumijemo, kad on povratu po madracu."

Lydijino se lice iskrivilo u mučeničku grimasu.

"Mislila sam da..."

Usnice su joj napete, kutovi povučeni prema dolje.

"Mislila sam da smo sve riješili, ali..."

Odmahnula je glavom.

"Jednostavno ne shvaćam..."

Oblizala je usnice.

"Shvaćaš li kako je meni? Shvaćaš li? Kaže oprost. Ponovim mu da je sutra nedjelja, ošamarim se i vičem na njega da gleda."

Charlotte promatra Lydiju kroz vodu uplašenim očima.

"Lydia", rekao sam, "sad ćeš napustiti podrum, nećeš se bojati ni biti ljuta, osjećat ćeš se mirno i sabrano. Polako ću te izvesti iz duboke hipnoze, gore do površine, do jasnoće, i porazgovarat ćemo o tome što si mi upravo ispričala, samo ti i ja, prije nego što druge izvedem iz hipnoze."

Tiho je zamrmljala, umorna.

"Lydia, slušaš li me?"

Kimnula je.

"Brojit ću unatrag i kada dođem do jedan, otvorit ćeš oči i bit ćeš sasvim budna i svjesna, deset, devet, osam, sedam, polako se podižeš prema površini, tijelo ti je opušteno, ugodno se osjećaš, šest, pet, četiri, uskoro ćeš otvoriti oči, ali ćeš ostati sjediti na stolcu, tri, dva, jedan... sada otvaraš oči i sasvim si budna."

Pogledi su nam se sreli. Lydijino lice izgledalo je nekako stisnuto. Na ovako nešto nisam računao. Još uvijek sam bio u potpunom šoku od onoga što je ispričala. Ako odvagnem Hipokratovu zakletvu i dužnost da izvijestim vlasti o ilegalnim radnjama, onda je ovo sasvim jasno bio slučaj u kojemu moja obveza da šutnjom štitim pacijenta ne vrijedi jer je treća osoba bila očito u opasnosti.

"Lydia", rekao sam. "Shvaćaš li da moram obavijestiti službu socijalne skrbi?"

"Zašto?"

"Moram zbog toga što si mi ispričala."

"Kako moraš?"

"Zar ti to nije jasno?" Lydia je stisnula usnice.

"Nisam ništa rekla."

"Opisala si kako..."

"Začepi", prekinula me. "Ti me ne poznaješ, nemaš nikakve veze s mojim životom, nemaš se pravo petljati u ono što radim u vlastitom domu."

"Sumnjam da tvoje dijete..."

"Samo začepi", vrisnula je i otišla.

Parkirao sam uz visoko grmlje stotinjak metara od Lydijine velike drvene kuće u Tennisvägen u Rotebrou. Tajnica socijalne skrbi odgovorila je na moju molbu da bude prisutna pri tom prvom posjetu

kući. Moja prijava policiji primljena je s određenom dozom skepse, ali je ipak dovela do preliminarne istrage.

Jedna crvena toyota projurila je pokraj mene i zaustavila se ispred kuće. Izašao sam iz automobila, prišao toj niskoj nabijenoj ženi i pozdravio se. Iz poštanskog sandučića stršili su mokri reklamni listići. Vrata niske ograde bila su otvorena. Krenuli smo stazom do kuće. Primijetio sam da u zapuštenom vrtu nema nikakvih dječjih igračaka. Ni pješčanika, ni ljuljačke zavezane za drvo stare jabuke, niti bicikla s pomoćnim kotačima na prilazu kući. Na svim su prozorima žaluzine bile spuštene. U visećim su se teglama nalazile mrtve biljke. Grbava kamena stepenica vodila je do ulaznih vrata. Učinilo mi se da sam ugledao nekoga iza žutih neprozirnih prozora. Tajnica je pozvonila. Čekali smo, ali se ništa nije događalo. Zijevnula je, pogledala na sat, ponovno pozvonila pa uhvatila kvaku. Vrata nisu bila zaključana. Otvorila je i zavirili smo u mali hodnik.

"Halo?" povikala je tajnica. "Lydia?"

Ušli smo, izuli cipele i nastavili kroz vrata koja su vodila u predsoblje s ružičastim tapetama i slikama ljudi koji meditiraju s jakom svjetlošću oko glava. Na podu pokraj stolića stajao je ružičasti telefon.

"Lydia?"

Otvorio sam jedna vrata i ugledao uske stube koje su vodile u podrum.

"Ovdje dolje", rekao sam.

Tajnica me slijedila po stepenicama do sobe u kojoj su se nalazili stari kožni kauč i stol s površinom od smeđih pločica. Na jednom pladnju stajalo je nekoliko mirisnih svijeća među kamenjem i komadićima stakla. Tamnocrvena papirnata svjetiljka s kineskim slovima visjela je sa stropa.

Dok mi je srce jako lupalo, pokušao sam otvoriti vrata druge prostorije, ali zapela su na velikome mjehuru na plastičnoj prostirci na podu. Nagazio sam na mjehur i ušao, ali tamo nije bilo nikakvoga kaveza. Usred sobe stajao je bicikl postavljen na sjedalo i bez prednjega kotača. Pribor za popravke ležao je pokraj njega u plavoj plastičnoj kutiji. Gumene zakrpe, ljepilo, odvijači. Jedan sjajna kvačica bila je uglavljena ispod ruba gume, koja je bila razvučena prema žbicama. Odjednom je strop zaškripao, i shvatili smo da netko hoda po

sobi iznad. Bez riječi smo pojurili uza stube. Kuhinjska vrata bila su odškrinuta. Vidio sam da na žutom linoleumskom podu leže kriške kruha i mrvice.

"Halo?" povikala je tajnica.

Ušao sam i vidio da su vrata hladnjaka otvorena. U bljedoj svjetlosti stajala je Lydia, spuštenu pogleda. Tek nakon nekoliko sekundi primijetio sam da ima nož u ruci. Bio je to veliki nazubljeni nož za kruh. Ruka joj je mlitavo visjela. Oštrica je svjetlucala uz njeno bedro.

"Ne smiješ biti ovdje", rekla je i odjednom me pogledala.

"OK", rekao sam i unatrag krenuo prema vratima.

"Da sjednemo i malo popričamo?" upitala je tajnica neutralno.

Otvorio sam vrata prema predsoblju i vidio kako mi se Lydia počela polako približavati.

"Erik", rekla je.

Kad sam krenuo zatvoriti vrata, potrčala je prema meni. Pretrčao sam predsoblje sve do hodnika, ali vrata su bila zaključana. Približavali su mi se Lydijini brzi koraci. Stenjala je. Otvorio sam druga vrata i upao u dnevnu sobu. Lydia me slijedila u stopu. Sudario sam se s foteljom, nastavio do balkonskih vrata, ali nije ih bilo moguće otvoriti. Lydia je potrčala prema meni s nožem, sklonio sam se iza stola, slijedila me, zaobišao sam stol, pokušavao joj pobjeći.

"To je tvoja krivnja", rekla je.

Tajnica je utrčala u sobu. Bila je sva zadihana.

"Lydia", rekla je strogo. "Prestani s tim glupostima."

"Sve je njegova krivnja", rekla je Lydia.

"Kako to misliš?" upitao sam. "Što je moja krivnja?"

"Ovo", odgovorila je Lydia i povukla nož preko svoga vrata.

Gledala me u oči dok je krv liptala preko pregače i padala na njena bosa stopala. Usnice su joj drhtale. Nož je pao na pod. Jedna je ruka tražila oslonac. Spustila se na pod i ostala sjediti na boku poput morske sirene.

Annika Lorentzon kiselo se nasmiješila. Rainer Milch ispružio se preko stola, dohvatio bocu mineralne vode i natočio je uz šuštanje. Gumbi na njegovim manšetama zasvjetlucali su u kraljevskim bojama, plavoj i žutoj.

"Jasno ti je zašto smo htjeli što prije razgovarati s tobom", rekao je

Peter Mälarstedt popravljajući kravatu.

Pogledao sam mapu koju su mi pružili. Tamo je pisalo da je Lydia podnijela prijavu protiv mene. Tvrđila je da sam je ja natjerao na samoubojstvo time što sam je prisiljavao da prizna izmišljene priče. Optužila me da sam je iskoristio kao pokusnog kunića i pod hipnozom joj stavljao lažna sjećanja u glavu, da sam je od samog početka bezosjećajno maltretirao i pred drugima bio toliko ciničan prema njoj da se osjećala sasvim slomljeno.

Podigao sam pogled s papira.

"Je l' ovo neka šala?"

Annika Lorentzon nije me htjela pogledati. Holsteinova su usta bila otvorena, ali mu je lice bilo posve bezizražajno kad je rekao:

"To je tvoja pacijentica s ozbiljnim optužbama."

"Ma to su sve tako očite laži", rekao sam uznemireno. "Ne može se nekome ubacivati sjećanja u glavu pod hipnozom. Mogu ih dovesti do nekog sjećanja, ali se ne mogu sjetiti umjesto njih... To je kao vrata, dovedem ih do vrata, ali ne mogu sam otvoriti ta vrata."

Rainer Milch ozbiljno me promatrao.

"I samo sumnja je dovoljna da uništi cijelo tvoje istraživanje, Erik, pa ti je sigurno jasno koliko je ovo ozbiljno."

Bio sam iživciran. Odmahnuo sam glavom:

"Ispričala je nešto o svom sinu što sam procijenio toliko ozbiljnim da sam bio prisiljen kontaktirati službu za socijalnu skrb. To što je reagirala na takav način je..."

Ronny Johansson naglo me prekinuo:

"Ali ona uopće nema djece, tako tu piše."

Pokucao je srednjakom po mapi. Prezrivo sam otpuhnuo i Annika Lorentzon čudno me pogledala.

"Erik, trenutačno ti nije pametno biti arogantan", rekla je tiho.

"Ali kad laže", nasmiješio sam se, no bio sam ljut.

Nagnula se preko stola.

"Erik", rekla je polagano, "ona nikada nije imala djece."

"Nema djece?"

"Ne."

U prostoriji je zavládala tišina.

Gledao sam kako se mjehurići u mineralnoj vodi penju prema površini.

"Ne shvaćam, ona i dalje živi u svom roditeljskom domu", pokušao sam objasniti što sam mirnije mogao. "Svi su detalji odgovarali, ne mogu vjerovati..."

"Ne možeš vjerovati", prekinuo me Milch. "Ali si u krivu."

"Nije moguće tako lagati pod hipnozom."

"Možda nije bila hipnotizirana?"

"Bila je, to se vidi, lice se promijenilo."

"To sada nije važno, šteta je već počinjena."

"Ako nema djece, onda ne znam", nastavio sam. "Onda je možda govorila o sebi, na tako nešto još nikada nisam naletio u istraživanju, ali možda je prepričala vlastito sjećanje iz djetinjstva na taj način."

Annika me prekinula:

"Možda i jest to što kažeš, naravno, ali činjenica ostaje da je tvoja pacijentica pokušala samoubojstvo i da krivi tebe. Predlažemo da prekineš s radom dok ovo ne istražimo."

Blijedo mi se nasmiješila.

"Sve će biti u redu, Erik, sigurna sam u to", rekla je blago. "Ali sada moraš odstupiti dok ovo ne sredimo. Jednostavno si ne možemo priuštiti da se novine počnu izživljavati."

Pomislio sam na svoje ostale pacijente, na Charlotte, Marka, Jussija, Sibel, Pierrea i Evu. Oni nisu ljudi koje se može samo tako ostaviti, osjećali bi se prevarenima, izigranima.

"Ne mogu", rekao sam tiho. "Nisam učinio ništa loše."

Annika me potapšala po ruci:

"Sve će biti u redu. Lydia Evers očito je labilna i zbunjena, sada je najvažnije da sve napravimo po propisima. Ti dobiješ slobodno, a mi napravimo internu procjenu događaja. Znam da si dobar liječnik, Erik, kao što sam rekla, sigurna sam da ćeš moći ponovno raditi sa svojom grupom već..." Slegnula je ramenima. "Već za možda pola godine."

"Pola godine?"

Bio sam toliko uznemiren da sam ustao.

"Imam pacijente koji računaju na mene. Ne mogu ih samo tako ostaviti."

Annikin blagi osmijeh nestao je kao kad ugasiš svijeću. Lice joj se zaoštrilo, a u glasu se čuo izivcirani ton kad je rekla:

"Tvoja je pacijentica tražila da ti se odmah zabrani rad. Osim toga te prijavila policiji. To nisu sitnice, investirali smo novac u tvoje

istraživanje, a ako se pokaže da ono nije dobro, moramo poduzeti određene korake."

Nisam znao što da odgovorim, samo mi je došlo da se počnem smijati.

"Ovo je apsurdno", bilo je sve što sam uspio reći.

Okrenuo sam se da odem.

"Erik", povikala je Annika za mnom. "Zar ne shvaćaš da je ovo dobra prilika?"

Zaustavio sam se.

"Nije valjda da vjerujete u te gluparije da se sjećanja mogu staviti nekome u glavu?"

Slegnula je ramenima:

"To nije važno. Važno je da slijedimo pravila. Na neko vrijeme prekini hipnoterapije. Shvati to kao pomirbenu ponudu. Možeš nastaviti svoje istraživanje, možeš raditi na miru, samo ne smiješ održavati terapije hipnozom dok istražujemo..."

"Kako to misliš? Ne mogu priznati nešto što nije istina."

"Nisam to ni tražila."

"Tako je zvučalo. Ako se povučem s posla, to će izgledati kao da priznajem krivnju."

Bilo je kasno poslijepodne. Sunce je blistalo u lokvicama nakon kratkog pljuska, osjećao se miris šume, mokre zemlje i istruloga korijenja dok sam trčao oko jezera i razmišljao o Lydijinu postupku. I dalje sam bio uvjeren da je pod hipnozom govorila istinu - ali nisam znao na koji način. Koju je istinu ustvari ispričala? Vjerojatno je opisala stvarno, konkretno sjećanje, ali ga smjestila u krivo vrijeme. Pod hipnozom postane još izraženije da prošlost nije prošla, ponovio sam sam sebi.

Ispunio sam pluća prohladnim, svježim pretproljetnim zrakom i odsprintao zadnji dio kroz šumu. Kad sam došao do naše ulice, vidio sam kako je pokraj našeg prilaza kući parkiran veliki crni auto. Dvojica muškaraca nemirno su čekala ispred auta. Jedan se gledao u blistavom crnom laku automobila, brzim pokretima pušeći cigaretu. Drugi je slikao našu kuću. Još me uvijek nisu primijetili. Usporio sam i baš se htio vratiti, kad su me ugledali. Muškarac koji je pušio brzo je bacio cigaretu i ugasio je cipelom, drugi je brzo okrenuo fotoaparat

prema meni. Približio sam im se, još zadihan.

"Erik Maria Bark?" upitao je onaj koji je pušio.

"Što trebate?"

"Mi smo iz tabloida Expressen."

"Expressen?"

"Da, htjeli bismo vam postaviti nekoliko pitanja o jednoj od vaših pacijentica..."

Odmahnuo sam glavom.

"Ne govorim o tome."

"A tako."

Pogled mu je prešao preko mog crvenog lica, crne sportske majice, razvučenog donjeg dijela trenirke i majice s kapuljačom. Čuo sam kako se fotograf koji je stajao iza njega nakašljao. Jedna je ptica proletjela iznad nas u savršenom luku koji se zrcalio u krovu automobila. Vidio sam kako si iznad šume skupljaju tamniji oblaci. Možda će večeras biti kiše.

"Vaša je pacijentica intervjuirana u jutarnjim novinama. Rekla je dosta ozbiljne stvari o vama" rekao je novinar kratko.

Pogledao sam ga u oči. Imao je prilično simpatično lice. Srednjih godina, pomalo debeljuškast.

"Sada imate šansu na to odgovoriti", dodao je tiho.

Prozori na našoj kući bili su u mraku. Simone je sigurno još u gradu, u svojoj galeriji. Benjamin je još bio u vrtiću.

Nasmiješio sam mu se, a on mi je iskreno rekao:

"Inače će svi pomisliti da je njena verzija istinita."

"Ne pada mi na pamet da govorim nešto o svojim pacijentima", objasnio sam polagano, prošao pokraj njih, otišao do kuće, otključao vrata, ušao i ostao stajati u hodniku dok ih nisam čuo da su otišli.

U pola sedam sljedećeg jutra zazvonio je telefon. Bila je to ravnateljica bolnice Karolinška Annika Lorentzon.

"Erik, Erik", zvučala je kao da je pod stresom. "Jesi li pročitao novine?"

Simone se uspravila u krevetu pokraj mene, zabrinuto me pogledala, a ja sam joj mahnuo da ne brine i izašao u predsoblje.

"Ako se radi o njenim optužbama, pa valjda je svima jasno da je to laž..."

"Nije", prekinula me kreštavim glasom. "Nije svima jasno. Mnogi je

vide kao nezaštićenu, slabu i ranjivu osobu, ženu koja je bila žrtva manipulativnog i neozbiljnog liječnika. Čovjek kojemu je najviše vjerovala, kome se povjerila, izdao ju je i iskoristio. To piše u novinama."

Čuo sam kako jako diše u slušalicu. Glas joj je bio promukao i umoran kad je nastavila.

"Ovo šteti cijeloj našoj ustanovi, to ti je jasno."

"Napisat ću odgovor", rekao sam kratko.

"To nije dovoljno, Erik. Bojim se da to nije dovoljno."

Kratko je zastala pa nastavila jednoličnim glasom:

"Namjerava nas tužiti."

"Nema teorije da joj uspije", otpuhnuo sam prezrivo.

"Ti još uvijek ne shvaćaš ozbiljnost svega ovoga, zar ne, Erik?"

"Što je rekla?"

"Predlažem ti da odeš kupiti novine. A onda bi ti bilo bolje da malo razmisliš što da učiniš. Pozvan si u upravu danas u šesnaest sati."

Kad sam vidio svoje lice na naslovnicama, srce mi je usporilo. Bila je to moja fotografija u krupnom planu u majici s kapuljačom, lice mi je bilo crveno i izgledao sam gotovo apatično. Sišao sam s bicikla na drhtavim nogama, kupio novine i vratio se kući. Glavna reportaža imala je golemu pikseliziranu fotografiju Lydije koja ju je prikazivala kako sjedi sva stisnuta s plišanom medvjedićem u naručju. Priča se fokusirala na to kako sam je ja, Erik Maria Bark, hipnotizirao, iskoristio kao pokusnoga kunića te progonio tvrdnjama da je počinila nasilje i zločin. Reporter je napisao da je plakala i objasnila kako je ne zanima nikakva odšteta. Novac joj nikada ne bi mogao pomoći da prevlada to što je proživjela. Bila je sasvim slomljena i priznala stvari koje sam joj stavio u usta u dubokoj hipnozi. Vrhunac mog maltretiranja došao je kad sam uletio u njenu kuću i poticao je da se ubije. Samo je htjela umrijeti, rekla je, imala je osjećaj kao da je bila dio sekte kojoj sam ja bio voda, a ona nije imala svoju volju. Tek kad je završila u bolnici, skupila je snage da preispita moj način terapije. Sada je zahtijevala da mi više nikada ne bude dopušteno da tako nešto činim drugim ljudima.

Na sljedećoj se stranici nalazila Markova fotografija. Slagao se s Lydijom i rekao da je moja terapija opasna po život, da sam opsjednut izmišljanjem svakakvih bolesnih stvari te da sam ih tjerao da ih

priznaju pod hipnozom.

Na dnu stranice bila je izjava stručnjaka Gorana Sorensona. Nikada u životu nisam čuo za njega. Ali sjedio je tu i osuđivao cijelo moje istraživanje, usporedio hipnozu sa seansom i sugerirao da sam vjerojatno drogirao svoje pacijente kako bi učinili sve što želim.

U glavi su mi nastupile praznina i tišina. Čuo sam kucanje sata na kuhinjskom zidu, buku automobila koji je projurio cestom. Vrata su se otvorila i ušla je Simone. Kad je pročitala novine, lice joj je postalo mrtvački blijedo.

"Što se događa?" prošaptala je.

"Ne znam", rekao sam i osjetio kako su mi usta sasvim suha.

Sjedio sam i buljio u prazno. Što ako su moje teorije krive? Što ako hipnoza ne funkcionira na ljudima koji su proživjeli veliku traumu? Što ako je to istina, što ako je moja želja da pronađem uzorke u ponašanju utjecala na njihova sjećanja. Nisam vjerovao da je moguće da je Lydia pod hipnozom vidjela dijete koje ne postoji. Bio sam uvjeren da je opisala i živo sjećanje, ali sad sam odjednom postao zbunjen.

Neobično sam se osjećao dok sam prolazio tu kratku udaljenost od ulaza do lifta koji me odveo do ureda Annike Lorentzon. Nitko od osoblja nije me htio pogledati u oči. Kad sam prošao pored ljudi koje sam poznavao i s kojima sam se družio, svi bi samo izgledali nervozno i uznemireno, okretali lica u stranu i požurili dalje.

Čak mi je i miris u liftu bio stran. Mirisalo je na istrulo cvijeće, što me asociralo na pogrebe, kišu, oproštaje.

Kad sam izašao iz lifta, Maja Swarding brzo je prošla pokraj mene. Na vratima ureda Annike Lorentzon stajao je Rainer Milch i čekao. Pomaknuo se u stranu, pa sam ušao i pozdravio.

"Erik, Erik, sjedni", rekao je Rainer.

"Hvala, radije bih stajao", rekao sam brzo i odmah požalio. I dalje sam a zbunjeno pitao što bi to Maja Swarding mogla raditi ovdje u upravi. Možda me došla braniti. Ipak je ona bila jedna od rijetkih koja je istinski, u detalje poznavala moje istraživanje.

Annika Lorentzon stajala je uz prozor na drugom kraju prostorije. Pomislio sam kako joj ne sličići da je tako nepristojna da me ne dođe pozdraviti. Umjesto toga samo je tamo stajala obgrlivši se rukama i uporno zurila kroz prozor.

"Dali smo ti veliku šansu, Erik", rekao je Peter Mälarstedt. Rainer Milch je kimnuo.

"Ali ti si se odbijao povući", rekao je, "odbijao si sam odstupiti dok smo provodili istragu."

"Mogu to sada učiniti", rekao sam tiho. "Mogu..."

"Sad je prekasno", prekinuo me. "Time smo se mogli braniti prekučer, danas bi to samo izgledalo jadno."

Annika Lorentzon je progovorila.

"Ja..." rekla je tiho, ne okrenuvši se prema meni. "Ja danas nastupam u Dnevniku, moram objasniti kako smo ti mogli dopustiti da to radiš."

"Ali ja nisam ništa krivo učinio", rekao sam. "To što jedan pacijent izađe s ludim optužbama ne može poništiti godine istraživanja, bezbrojne terapije koje su uvijek savršeno protekle..."

"Ne radi se samo o jednom pacijentu", prekinuo me Rainer Milch. "Radi se o nekoliko njih. Osim toga sada smo saslušali mišljenje stručnjaka o tvom istraživanju..."

Odmahnuo je glavom i utihnuo.

"Je li to taj Göran Sörensen ili kako se već zove?" upitao sam živcirano. "Nikada nisam čuo za njega i očito je da on ništa ne zna."

"U kontaktu smo s osobom koja je godinama proučavala tvoj rad", objasnio je Rainer Milch i počeo se po vratu. "Rekla je da ti puno toga želiš, ali da su gotovo sve tvoje teze kule u zraku. Nemaš dokaze i cijelo vrijeme zanemaruješ dobrobit pacijenata kako bi bio u pravu."

Ostao sam bez riječi.

"Kako se zove vaš stručnjak?" upitao sam na kraju.

Nisu odgovorili.

"Zove li se možda Maja Swartling?"

Annika Lorentzon se zacrvenjela.

"Erik", rekla je i konačno se okrenula prema meni. "Od danas si otpušten. Ne želim te više u svojoj bolnici."

"A moji pacijenti, moram se pobrinuti da..."

"Bit će premješteni", prekinula me.

"Loše će se osjećati zbog..."

"Onda je to tvoja krivnja", rekla je povišenim glasom.

U prostoriji je nastupila tišina. Frank Paulsson okrenuo je lice od mene, Ronny Johansson, Peter Mälarstedt, Rainer Milch i Svein

Holstein sjedili su prazna izraza lica.

"Dakle tako", rekao sam tupo.

Prije samo nekoliko tjedana stajao sam u toj istoj prostoriji i dobio nova sredstva za svoje istraživanje. Sad je, jednim udarcem, sve bilo gotovo.

Kad sam izašao iz bolnice, približilo mi se nekoliko ljudi. Jedna vrlo visoka plavuša gurnula mi je mikrofon u lice.

"Dobar dan", rekla je poletno. "Molim vas za komentar na to da je jedna od vaših pacijentica, žena po imenu Eva Blau, prošli tjedan primljena na psihijatrijski odjel zatvorenog tipa."

„O čemu to govorite?"

Okrenuo sam se od nje, ali snimatelj me nastavio pratiti. Crni me sjaj objektivna tražio. Pogledao sam plavušu, vidio njenu pločicu s imenom na prsima, Stefanie von Sydow, vidio njenu bijelu kukičanu kapu i ruku koja je mahala snimatelju da joj priđe.

Mislite li još uvijek da je hipnoza dobar način liječenja?" upitala je.

„Da", odgovorio sam.

„Znači, nastavit ćete hipnotizirati?"

Bijela svjetlost koja je dopirala s visokih bolničkih prozora na kraju hodnika zrcalila se u opranom podu odjela za zatvorenu psihijatrijsku skrb bolnice Söder. Prošao sam dugi niz vrata gumenih rubova i oljuštene boje, stao kod sobe B39 i primijetio da su mi cipele ostavile suhe tragove na blistavoj opni poda.

Iz neke udaljene sobe začuli su se tupi udarci, tihi plač, zatim tišina. Stajao sam tako neko vrijeme pokušavajući se sabrati, onda sam pokucao na vrata, uzeo ključ, stavio ga u bravu, otključao i ušao.

U mračnoj sobi osjetio se miris voska za poliranje, isparavanja znoja i bljuvotine. Eva Blau ležala je na krevetu okrenuta leđima. Prišao sam prozoru kako bih podigao roletu da bude malo svjetlije, ali je zapela. Krajičkom oka primijetio sam kako se Eva počela okretati. Trznuo sam roletu, ali mi je iskliznula iz ruke i odletjela gore uz tresak.

"Oprosti", rekao sam, "htio sam samo da imamo malo..."

U toj iznenadnoj i oštroj svjetlosti Eva Blau sjedila je ogorčeno spuštenih kutova usana i gledala me drogiranim pogledom. Srce mi je počelo ubrzano tući. Vrh nosa bio joj je odrezan. Sjedila je zgrbljeno s

krvavim zavojem oko ruke i buljila u mene.

"Eva, došao sam čim sam saznao", rekao sam.

Pažljivo se zavezanom rukom udarila u trbuh. Okrugla rana na nosu sjajila je crveno na njezinu izmučenom licu.

"Pokušao sam vam pomoći", rekao sam. "Ali sad počinjem shvaćati da sam gotovo sve krivo mislio, mislio sam da smo na tragu nečemu važnom, da sam shvatio kako hipnoza funkcionira, ali nisam, ništa nisam shvatio i žao mi je što vam nisam mogao pomoći, nikome od vas."

Prešla je poledinom ruke preko nosa, i krv iz rane potekla joj je preko usta.

"Eva? Zašto si to sebi učinila?" upitao sam.

"Zbog tebe, zbog tebe, ti si kriv", zavrištala je odjednom. "Za sve si ti kriv, uništio si mi život, uzeo si sve što imam!"

"Razumijem da si ljuta na mene zato što..."

"Začepi", prekinula me. "Ništa ti ne razumiješ. Moj život je uništen i ja ću uništiti tvoj. Čekat ću da dođe pravi trenutak, mogu čekati koliko god bude potrebno, ali osvetit ću ti se."

A onda je samo zavrištala širom otvorenih usta, promuklo i bezumno. Vrata su se otvorila i ušao je doktor Andersen.

"Trebali ste čekati vani", rekao je ljutito.

"Dobio sam ključ od sestre, pa sam mislio..."

Izvukao me na hodnik, zatvorio vrata i zaključao Evu.

"Pacijentica je paranoična i..."

"Ne, mislim da nije", prekinuo sam ga uz osmijeh.

"To je moja procjena, moje pacijentice", rekao je.

"Da, oprostite."

"Stotinu puta svaki dan zahtijeva da zaključamo vrata i da zaključamo ključ u ormarić."

"Da, ali..."

"I rekla je da neće svjedočiti ni protiv koga, da joj možemo dati elektrošokove i silovati je, ali da ona neće ništa reći. Što ste vi to radili svojim pacijentima? Boji se, užasno se boji. Ludo je bilo samo tako ući i..."

"Ljuta je na mene, ali me se ne boji", prekinuo sam ga povišenim glasom.

"Čuo sam je kako vrišti", rekao je on.

Nakon posjeta psihijatriji i susreta s Evom Blau odvezao sam se do zgrade televizije i zatražio sastanak sa Stefanie von Sydow, novinarkom Vijesti koja je ranije tog dana pokušala uzeti izjavu od mene. Recepcionarka je nazvala asistenticu redakcije i predala mi telefon. Rekao sam da sam spreman za intervju ako su zainteresirani. Malo poslije asistentica je sišla. Bila je to mlada žena kratke kose i inteligentna pogleda.

"Stefanie vas može primiti za deset minuta", rekla je.

Kad sam se vratio kući nakon tog kratkog intervjuja, cijela je kuća bila u mraku. Dozivao sam, ali nitko nije odgovarao. Simone je sjedila na katu na sofi ispred ugašenog televizora.

"Nešto se dogodilo?" upitao sam. "Gdje je Benjamin?"

"Kod Davida", odgovorila je gluho.

"Nije li vrijeme da se vrati - što si rekla?"

"Ništa."

"Ma što je? Reci mi, Simone."

"Zašto bih ti rekla? Više te uopće ne poznajem", rekla je.

Osjetio sam kako mi se nemir širi tijelom, približio sam joj se i pokušao joj odmaknuti kosu s lica.

"Ne diraj me", obrecnula se i odmaknula glavu.

"Ne želiš razgovarati?"

"Ne želim? Pa ne radi se o meni", rekla je. "Ti si mi trebao reći, nisi me trebao pustiti da sama pronađem slike, nisi trebao dopustiti da se osjećam kao idiot."

"O čemu pričaš, kakve slike?"

Otvorila je svjetloplavu kuvertu i istresla fotografije. Ugledao sam samog sebe kako poziram u stanu Maje Swarding, a onda seriju slika na kojima je ona bila odjevena samo u svjetlozelene gaćice. Pramenovi tamne kose padali su preko velikih bijelih grudi. Izgledala je sretno, rumeno. Nekoliko mutnih fotografija pokazivalo je dojke izbliza. Na jednoj je ležala raskrečenih nogu.

"Sixan, pokušat ću..."

"Nemam snage za više laži", prekinula me. "Ne sada."

Uključila je televizor, prebacila na Vijesti usred reportaže o skandalu s hipnozom. Annika Lorentzon iz sveučilišne bolnice Karolinška nije htjela komentirati slučaj usred istrage, ali kad joj je

upućena novinarka spomenula golemi budžet koji je nedavno odobren Eriku Mariji Barku, bila je prisiljena nešto reći.

"Bila je to pogreška", rekla je tiho.

"Što je bila pogreška?"

"Erik Maria Bark do daljnjega ne radi kod nas."

"Samo do daljnjega?"

"Više neće hipnotizirati u Karolinškoj", rekla je.

Na ekranu se pojavilo moje lice, sjedio sam u televizijskom studiju uplašena pogleda.

"Hoćete li nastaviti s hipnozom u nekoj drugoj bolnici?" upitala me novinarka.

Izgledao sam kao da ne razumijem njeno pitanje i gotovo neprimjetno odmahnuo glavom.

"Erik Maria Bark, mislite li još uvijek da je hipnoza dobar način liječenja?" upitala je.

"Ne znam", odgovorio sam slabašno.

"Hoćete li nastaviti hipnotizirati?"

"Ne."

"Nikada više?"

"Više nikada neću hipnotizirati", odgovorio sam.

"Obećavate li?" upitala je novinarka.

"Da."

38.

srijeda, 16. prosinca, prijepodne

Erik se trgne, i ruka u kojoj drži šalicu poleti mu pa prolije kavu po sakou i manšeti košulje.

Joona ga upitno pogleda i izvuče maramicu iz kutije s papirnatim maramicama koja stoji na upravljačkoj ploči automobila.

Erik pogleda kroz prozor na veliku žutu brvnaru, vrt i travnjak s golemim Winniejem Poohom s nacrtanim očnjacima.

"Je li opasna?" upita Joona.

"Tko?"

"Eva Blau?"

"Možda", odgovori Erik. "Hoću reći, sposobna je učiniti nešto opasno."

Joona ugasi auto, otkopčaju sigurnosne pojase i otvore vrata.

"Samo se nemoj previše nadati", kaže Joona svojim melankoličnim naglaskom. "Liselott Blau možda nema nikakve veze s Evom."

"Aha", odgovori Erik zamišljeno.

Hodaju po stazi napravljenoj od plosnatih sivo-crnih ploča. Padaju pahuljice snijega koje izgledaju kao tuča, ali su ipak snijeg, a ne led. Kad podignu pogled, to izgleda kao bijeli veo, mliječna izmaglica ispred te velike brvnare.

"Ali moramo biti oprezni", kaže Joona. "Jer ovo bi mogla biti kuća strave."

Njegovo simetrično prijateljsko lice obasja blagi osmijeh. Erik zastane nasred staze. Osjeti hladnoću od mokrog rukava oko zgloba. Miriše po kavi.

"Kuća strave je jedna kuća u bivšoj Jugoslaviji", kaže Erik. "I jedan stan u Jakobsbergu i jedna gimnastička dvorana u Stocksundu, jedna svjetlozelena kuća gore u Dorotei i tako dalje."

Ne može suspregnuti osmijeh kad ga Joona upitno pogleda.

"Kuća strave nije specifična kuća, to je izraz", objasni Erik. "Moja grupa na terapiji hipnozom nazivala je kućama strave... ona mjesta

gdje se događalo nasilje."

"Mislim da razumijem", kaže Joona. "Gdje je Evina kuća strave?"

"To je ono što je problem", kaže Erik. "Ona je jedina koja nije pronašla put do svoje kuće strave. Nikada nije opisala neko centralno mjesto, za razliku od svih ostalih."

"Možda je ovdje", kaže Joona i pokaže prema kući.

Nastave dugačkim koracima po stazi koja vodi do kuće. Erik traži po džepu svoju kutijicu s papigom. Loše se osjeća, kao da je još uvijek okružen sjećanjima. Jako se počese po čelu, želi uzeti tabletu, jako bi htio popiti tabletu, bilo koju tabletu, ali zna da mu glava sada mora biti potpuno bistra. Mora prestati piti tablete, to tako dalje ne ide, više se ne može sakriti, mora pronaći Benjamina prije nego što bude prekasno.

Erik pozvoni, začuje gluho odzvanjanje iza masivnih drvenih vrata i mora se prisiliti da ne provali. Počne juriti uokolo dozivajući Benjamina. Joona drži ruku u jakni. Nakon nekog vremena vrata otvori mlada žena s naočalama, crvenom kosom i mnogo sitnih ožiljaka na obrazima.

"Tražimo Liselott Blau", kaže Joona.

"To sam ja", kaže ona upitno.

Joona pogleda Erika i shvati da ta crvenokosa žena nije Eva Blau.

"Mi ustvari tražimo Evu", kaže on.

"Evu? Koju Evu? O čemu se radi?" upita žena.

Joona joj pokaže svoju policijsku iskaznicu i upita mogu li nakratko ući. Ona ih odbije pustiti unutra, pa je Joona zamoli da uzme jaknu i izađe. Nekoliko minuta poslije stoje na tvrdom zaleđenom travnjaku i razgovaraju dok im oblaci pare izlaze iz usta.

"Živim sama", kaže ona.

"Imate veliku kuću."

Žena se nategnuto nasmiješi:

"Imam sredstava."

"Je li Eva Blau vaša rođakinja?"

"Ne poznajem nikakvu Evu Blau, već sam vam rekla."

Joona joj pokaže tri Evine fotografije koje je isprintao iz videosnimke, ili crvenokosa žena samo odmahne glavom.

"Pažljivije pogledajte", kaže Joona ozbiljno.

"Nemojte mi naređivati što da radim", obrecne se ona.

"Ne, ali molim vas da..."

"Ja ti dajem plaću", prekine ga ona polagano izgovarajući riječi.
"Moj novac od poreza plaća tvoju plaću."

"Molim vas, pogledajte ponovno slike", kaže on.

"Nikada je nisam vidjela."

"Važno je", kaže Erik.

"Možda vama", odgovori žena. "Meni nije."

"Ona se zove Eva Blau", nastavi Joon. "Blau je prilično neuobičajeno ime u Švedskoj."

Erik odjednom primijeti kako se zavjesa na gornjem katu pomaknula. Pojuri prema kući i čuje njih dvoje kako viču za njim. Utrči unutra, zvjera uokolo po hodniku, vidi široke stepenice i velikim koracima krene gore.

"Benjamine", poviče i stane.

Hodnik se širi u oba smjera, vrata vode do spavaćih soba i kupaonice.

"Benjamine?" kaže tiho.

Negdje zaškripi pod. Čuje ženu kako brzo hoda po prizemlju. Erik pokuša shvatiti koji je to prozor bio gdje se zavjesa pomaknula. Brzo krene desno, prema vratima na samom kraju hodnika. Pokuša ih otvoriti, ili su zaključana. Sagne se i pogleda kroz ključanicu. Ključ je unutra, ali čini mu se da u odsjaju metala vidi da se nešto kreće.

"Otvori vrata", poviče.

Crvenokosa žena počela se uspinjati stepenicama.

"Nemate pravo biti ovdje", viče ona.

Erik napravi korak unatrag, udari vrata nogom i uđe. Soba je prazna: veliki nepospremljen krevet s ružičastom plahtom, svjetloružičasti tapison i vrata ormara sa zamućenim ogledalima. Jedna kamera na stativu uperena je prema krevetu. Priđe ormaru i otvori ga, ali tamo nema nikoga, okrene se, pogleda tanke zavjese, fotelju, a onda se sagne i vidi nekoga kako se stisnuo u mraku ispod kreveta: uplašene sramežljive oči, tanka bedra i bose noge.

"Izađi", kaže strogo.

Pruži ruku unutra, uhvati jedan zglob i izvuče golog dječaka. Dječak pokuša nešto reći, govori brzo i intenzivno dok navlači traperice, ali Erik ga ništa ne razumije, jezik zvuči kao arapski. Tada se pomakne pokrivač na krevetu i ukaže se još jedan dječak, koji mu

nešto strogo kaže, pa prvi dječak odmah utihne. Na vratima stoji crvenokosa, koja mu drhtavim glasom ponavlja neka pusti njene prijatelje na miru.

"Jesu li maloljetni?" upita Erik.

"Van iz moje kuće", zaurla ona bijesno.

Drugi se dječak zamotao u pokrivač. Uzme cigaretu i smiješeci se promatra Erika.

"Van!" zavrišti Liselott Blau.

Erik izađe u hodnik i spusti se stepenicama. Žena ga slijedi, viče na njega promuklim glasom da se gubi k vragu. Erik izađe iz kuće i krene stazom do ceste. Joona ga čeka na prilazu s izvučenim pištoljem, koji drži sasvim uz tijelo. Žena stane na vratima.

"To ne smijete raditi", viče. "To nije dopušteno, policija mora imati nalog ako želi ući u kuću."

"Ja nisam policajac", poviče joj Erik.

"Ali... ja ovo namjeravam prijaviti."

"Prijavi ako hoćeš", kaže Joona. "Ja mogu uzeti prijavu, ja sam, kao što sam rekao, policajac."

39.

srijeda, 16. prosinca, poslijepodne

Prije nego što su izašli na cestu Norrtaljevagen, Joonu zaustavi auto uz rub ceste. Jedan kamion s prikolicom punom prašnjavih drobilica kamena prođe pokraj njih. Izvadi papir iz džepa jakne i pročita:

"Imam još pet Blau u stockholmskom području, tri u Vasterasu, dvije u Eskilstuni i jednu u Umeau."

Presavije papir i ohrabrujuće se nasmiješi Eriku. "Charlotte", kaže Erik tiho.

"Nema nikakve Charlotte", kaže Joonu i obriše mrlju s retrovizora. "Charlotte Cederskiold", odgovori Erik. "Ona je bila dobra prema Evi. Mislim da je Eva u to doba živjela kod nje."

"Gdje misliš da sada Charlotte živi?"

"Prije deset godina živjela je u Stocksundu, ali..." Joonu je već nazvao policiju.

"Bok, Anja. Da, hvala, tebi isto. Čuj, treba mi telefonski broj i adresa Charlotte Cederskiold. Živi u Stocksundu, ili je barem prije tamo živjela. Da, hvala. OK, čekaj", kaže, izvadi kemijsku olovku i nešto zapiše na jedan račun. "Puno hvala."

Uključi lijevi žmigavac i ponovno izađe na cestu. "Još uvijek živi tamo?" upita Erik.

"Ne, ali imamo sreće", kaže Joonu. "Živi u blizini Rimboa." Erik osjeti kako mu se želudac skvrčio od straha. Ne zna zašto mu se njeno preseljenje iz Stocksunda čini tako zastrašujućim, možda bi to trebao obrnuto protumačiti.

"Imanje Husby", kaže Joonu i stavi CD u player. Promrmlja nešto da je to mamina glazba i pojača ton. "Sarja Varjus", poviče.

Tužno odmahne glavom i pjevuši uz, CD:

"Dam dam da da di dum..."

Tužna glazba odjekuje u autu. Kad je pjesma završila, neko je vrijeme vladala tišina, zatim Joonu kaže gotovo iznenađenim glasom:

"Više ne volim finsku glazbu."

Nekoliko puta pročisti grlo.

"Meni je baš bila lijepa pjesma", kaže Erik.

Joona se nasmiješi i brzo ga pogleda:

"Mama je bila dio svega toga kad je postala kraljica tanga u Seinajokiju..."

Dok silaze sa široke i vrlo prometne ceste Norrtaljevagen i skreću na cestu broj 77 kod Satune, auto zasipa jaka susnježica. S istoka se smračuje i imanja kraj kojih prolaze postaju sve tamnija u sumraku.

Joona bubnja po upravljačkoj ploči. Ugrijani zrak brujeći struji iz ventila. Erik osjeti kako su mu stopala vlažna od neobične topline u autu.

"Da vidimo sad", kaže Joona sam sebi dok vozi kroz mali zaselak pa skrene na ravnu usku cestu između zaleđenih polja. U velikoj daljini, kroz visoku ogradu, vidi se velika bijela kuća. Parkiraju pred otvorenom kapijom i otpješače do kuće. Mlada žena u kožnoj jakni grablja šljunčanu stazu. Uplašila se kad su se približili. Oko nogu joj trči zlatni retriever.

"Charlotte", poviče žena. "Charlotte!"

Jedna žena dođe iza ugla te goleme kuće vukući crnu vreću za smeće za sobom. Odjevena je u ružičasti pernati prsluk, debelu sivu vestu, izlizane traperice i gumene čizme.

Charlotte, pomisli Erik. To je stvarno Charlotte.

One je vitke blijede žene u elegantnoj odjeći i s modernom paž-frizurinom nestalo. Osoba koja im dolazi ususret izgleda sasvim drukčije. Kosa joj je dugačka, sasvim sijeda i spletena u debelu pletenicu. Lice joj je prepuno bora od smijanja i nenašminkano. Ljepša je nego ikada, pomisli Erik. Kad ga je ugledala, lice joj se na trenutak zajapurilo. Prvo je izgledala zapanjeno, onda se široko nasmiješila.

"Erik", kaže. Glas joj se nije promijenio: još uvijek je dubok, artikuliran i topao.

Pusti vreću i uhvati ga za ruke.

"Jesi li to ti? Divno je ponovno te vidjeti."

Pozdravi Joonu, nakratko stane i promotri ih. Jedna jaka žena otvori ulazna vrata i pogleda ih. Ima tetovažu na vratu i obučena je u veliku crnu majicu s kapuljačom.

"Trebaš pomoć?" poviče.

"Moji prijatelji", poviče Charlotte i mahne joj da ode.

Charlotte smiješeći se promatra tu veliku ženu dok je zatvarala vrata.

"Imam... Pretvorila sam imanje u prihvatilište za žene. Tu ima toliko mjesta, tako da prihvaćam žene koje se trebaju malo maknuti od svega ili kako da to već opišem. Mogu ovdje stanovati, zajedno kuhamo, brinemo se za štale... dok ne osjete da bi ponovno htjele nešto raditi. Sve je ustvari vrlo jednostavno."

"Dobro zvuči", kaže Erik.

Ona kimne i mahne prema vratima pozivajući ih da uđu.

"Charlotte, moramo pronaći Evu Blau", kaže Erik. "Sjećaš li se nje?"

"Naravno da je se sjećam. Bila je jedna od mojih prvih gošći ovdje. Imala sam jednu sobu na zabatu i..."

Prekine se usred rečenice.

"Čudno da je spominješ", ponovno počne. "Jer Eva me nazvala prije samo tjedan dana."

"Što je htjela?"

"Bila je ljuta", kaže Charlotte.

"Da", uzdahne Erik.

"Zašto je bila ljuta?" upita Joon.

Charlotte duboko udahne. Erik čuje vjetar kroz gole grane drveća, vidi kako je netko pokušao napraviti snjegovića od ono malo snijega što je palo.

"Bila je ljuta na Erika."

On osjeti kako se sav naježio kad se sjetio šiljastog lica Eve Blau, njezina agresivnoga glasa, oštrog pogleda i odrezanog vrha nosa.

"Obećao si da više nećeš hipnotizirati, a onda si odjednom, prije tjedan dana, ponovno počeo. Pisalo je o tome u svim novinama, govorili su i na televiziji. Naravno da su mnogi bili uznemireni."

"Bio sam prisiljen", kaže Erik. "Ali to je bila iznimka."

Ona ga uhvati za ruku.

"Meni si pomogao", prošapće. "Onaj put kad sam vidjela... Sjećaš se?"

"Sjećam se", kaže Erik tiho.

Charlotte mu se nasmiješi.

"To je bilo dovoljno, ušla sam u kuću strave, podigla pogled i

vidjela one koji su mi naudili."

"Znam."

"To se nikada ne bi dogodilo bez tebe, Erik."

"Ali ja..."

"Nešto u meni je zaliječilo", kaže ona i uhvati se za srce.

"Gdje je Eva sada?" upita Joonu.

Charlotteino se čelo lagano naboralo.

"Kad su je pustili iz bolnice, preselila se u stan u centru Akersberga i postala Jehovin svjedok. U prvo vrijeme smo često bile u kontaktu. Pomogla sam joj financijski, ali onda smo se otuđile. Mislila je da je netko slijedi, stalno je govorila kako mora tražiti zaštitu, da je zlo progoni."

Charlotte je stala ispred Erika.

"Izgledaš tužan", rekla je.

"Sin mi je nestao. Eva nam je jedini trag."

Charlotte ga je zabrinuto pogledala.

"Nadam se da ćete ga pronaći."

"Kako se ona zove - znaš li?" upita Erik.

"Misliš, pravo ime? To nikome ne govori, možda ga i ne zna."

"OK."

"Ali sad kad je nazvala predstavila se kao Verónica."

"Verónica?"

"Veronikino platno, to je otuda preuzela."

Na brzinu su se zagrlili pa su Erik i Joonu požurili natrag do auta. Dok se vraćaju na jug prema Stockholmu, Joonu ponovno telefonira. Traži pomoć kako bi pronašao Veronicu iz Akersberga i adresu Jehovinih svjedoka, udruge ili njihove dvorane.

Dok Erik sluša kako Joonu govori, glavu mu ispuni golemi, teški umor. Sva ta sjećanja koja su mu se vratila. Osjeti kako mu se oči počinju polagano sklapati.

"Da, Anja, pišem", čuje kako je Joonu rekao. "Vástra Banvågen... Čekaj, Stationsvågen pet, OK, hvala."

Kao da se vrijeme zavezalo u čvor i uhvatilo samo sebe za rep, Erik se probudi dok se voze nizbrdo duž terena za golf.

"Uskoro smo stigli", kaže Joonu.

"Zaspao sam", kaže Erik, više za sebe.

"Eva Blau je nazvala Charlotte istog dana kad si ti bio na

naslovnica svih novina u zemlji", razmišlja naglas Joono.

"A sutradan je Benjamin oteo", kaže Erik.

"Zato što te netko vidio."

"Ili zato što sam prekršio svoje obećanje da više nikada neću hipnotizirati."

"U tom slučaju je sve moja krivnja", kaže Joono.

"Ne, ja sam..."

Erik utihne, ne zna točno što bi rekao.

"Žao mi je", kaže Joono ne skidajući pogled s ceste.

Prođu pokraj diskonta s razbijenim izlozima. Joono zaškilji prema retrovizoru. Jedna žena s velom hoda oko zgrade i mete krhotine.

"Ne znam što se dogodilo s Evom kad mi je bila pacijentica", kaže Erik. "Ozlijedila je samu sebe i postala sasvim paranoična. Za sve je krivila mene i moju hipnozu. Nikada je nisam trebao dovesti u grupu, nisam trebao nikoga hipnotizirati."

"Ali Charlotte si pomogao", usprotivi se Joono.

"Izgleda da jesam", tiho će Erik.

Nakon kružnog toka prijeđu željezničku prugu, skrenu lijevo kod sportskih igrališta, prijeđu potočić i stanu kod velike sive zgrade.

Joono pokaže na pretinac.

"Daj mi ponovno pištolj."

Erik ga otvori i pruži mu to teško oružje. Joono ga prekontrolira, provjeri još jednom je li zakočen pa ga strpa u džep.

Požure preko parkirališta te prođu igralište s ljuljačkama, pješčanicom i penjalicom.

Erik pokaže prema ulazu, podigne pogled i vidi svjetleće ukrase i antene na gotovo svakom balkonu.

Jedna starica s hodalicom stoji unutra ispred zaključanih ulaznih vrata, Joono pokuca na vrata i veselo joj mahne. Ona ih pogleda i odmahne glavom. Joono joj kroz staklo pokaže svoju policijsku iskaznicu, ali ona mu ponovno odmahne glavom. Erik traži po džepovima i pronađe kuvertu s računima koje je trebao predati uredu za obračun plaće. Priđe staklu, pokuca i pokaže kuvertu. Žena odmah priđe vratima i stisne gumb, koji ih automatski otvori.

"Je li to pošta?" kaže hrapavim glasom.

"Ekspresno pismo", odgovori Erik.

"Ovdje se tako puno plaće i više", prošapće žena prema zidu.

"Što ste rekli?" upita Joona.

Erik pregleda ploču s imenima stanara i pronade Veronicu Andersson na prvom katu. Uske stepenice prepune su velikih grafita nažvrljanih crvenim sprejem. Iz otvora za bacanje smeća dopire smrad. Zastanu pred vratima na kojima piše "Andersson" i pozvone. Blatni tragovi dječjih čizama vode gore-dolje po stepenicama.

"Pozvoni još jednom", kaže Erik.

Joona otvori vratašca za poštu i poviče da ima pismo od Kule stražara. Erik vidi kako mu se glava naglo odmakne kao da ga je nešto pogodilo.

"Što je?"

"Ne znam, ali hoću da pričekaš vani", kaže Joona s nervoznim pogledom.

"Neću", odgovori Erik.

"Idem sam unutra."

Iza jednih vrata na prvom katu čuje se razbijanje stakla. Joona izvadi etui s dva tanka predmeta od čelika. Jedan ima zakrivljeni vrh, dok drugi izgleda kao vrlo mali ključ.

Kao da je pročitao Erikove misli, Joona promrmlja da smije ući u stan bez sudskog naloga za pretragu.

"Po novom zakonu, dovoljno je imati dobre razloge", kaže.

Baš kad je stavio prvi predmet u ključanicu, Erik ispruži ruku i pritisne kvaku. Vrata nisu zaključana. Kad se otvore, preplavi ih jak smrad. Joona izvadi oružje i oštro mahne Eriku da čeka vani.

Erik čuje kako mu srce tuče u prsima i krv šumi u ušima. Tišina ne obećava ništa dobro. Benjamin nije ovdje. Svjetlo na stubištu ugasi se, i mrak ga proguta. Nije potpun, ali oči mu se muče da pronađu svjetlije točke.

Joona se odjednom stvori ispred njega.

"Mislim da moraš ući sa mnom, Erik", kaže.

Uđu i Joona upali stropnu svjetiljku. Kupaonička su vrata širom otvorena. Smrad truleži nepodnošljiv je. U izgrebenoj kadi bez vode leži Eva Blau. Lice joj je podbuhlo, muhe joj pužu oko usta i zuje iznad nje. Plava joj se bluza podigla, trbuh je napet i plavozelen. Duž obje ruke ima duboke crne rezove. Bluza i plava kosa sasvim su slijepljene od zgrušane krvi.

Koža joj je blijedosiva i preko cijelog se tijela jasno vidi smeđa

mreža žila. Krv je istrulila u venama. U kutovima očiju vide se jajašca muha, kao i oko nosnica i usta. Krv je začepila odvod i iscurila iz kade na malu prostirku. Rese i rubovi prostirke tamni su. Krvavi kuhinjski nož leži u kadi pokraj tijela.

"Je li to ona?" upita Joono. "Da. To je Eva."

"Mrtva je barem tjedan dana", kaže on. "Trbuh joj je već nabubrio."

"Znam", odgovori Erik.

"Znači, ona nije otela Benjamina", utvrdi Joono. "Moram razmisliti", kaže Erik. "Mislio sam..." Pogleda kroz prozor i ugleda nisku ciglenu zgradu s druge strane pruge. Eva je mogla vidjeti dvoranu Jehovinih svjedoka sa svog prozora. Pomisli da se zbog toga možda osjećala sigurnije.

40.

četvrtak, 17. prosinca, prijepodne

Simone osjeti kap krvi na donjoj usnici. Ugrizla se, a da to nije ni primijetila. Svu je energiju usmjerila na odvrćanje misli. Tatu je pogazio auto, već nekoliko dana leži ovdje u sjenovitoj sobi u bolnici Sankt Goran i nitko još nije uspio utvrditi koliko je teško ozlijeđen. Jedino što zna jest da je lako mogao poginuti. Glavobolja joj se kotrlja u glavi poput čelične kugle. Izgubila je Erika, možda je izgubila Benjamina, a sad će možda izgubiti i tatu.

Ne zna više koji put po redu, ali za svaki slučaj ponovno izvadi mobitel, provjeri radi li pa ga stavi u vanjski džep torbe, gdje lako može doći do njega ako ipak zazvoni.

Nagne se nad tatu i popravi deku. On spava, ali ne ispušta nikakve zvukove. Kennet Strang vjerojatno je jedini muškarac na svijetu koji ne pravi buku dok spava. To joj je puno puta palo na pamet.

Oko ćela mu je zavezan bijeli zavoj. Ispod zavoja nazire se tamnija sjena poput modrice koja mu se proteže preko jednog obraza. Izgleda drukčije: velika modrica, natekli nos i jedan kut usana koji visi.

Ali nije mrtav, razmišlja ona. Živ je, da, živ je. I Benjamin je živ, zna to, mora biti živ.

Simone hoda gore-dolje po sobi. Razmišlja kako se prije nekoliko dana vratila kući nakon što je bila sa Simom Shulmanom i razgovarala s tatom na telefon neposredno prije nesreće. Rekao je da je pronašao Wailorda, namjeravao je otići do tog mjesta koje zovu more. Negdje na Louddenu.

Simone ponovno pogleda tatu. Čvrsto spava.

"Tata?"

Odmah požali što je išta rekla. Nije se probudio, ali mu je licem prešla sjena bola. Simone oprezno popipa ranicu na donjoj usnici. Pogled joj padne na adventski svijećnjak. Pogleda svoje cipele, preko kojih je navukla plavu plastičnu zaštitnu navlaku. Pomisli na jedno poslijepodne prije mnogo godina kad su ona i Kennet gledali mamu

kako maše pa odlazi u svome malom zelenom fiatu.

Simone se naježi, glavobolja joj teško odjekuje u sljepoočnicama. Stisne vestu oko sebe. Odjednom čuje Kenneta kako tiho stenje.

"Tata", kaže poput malog djeteta.

On otvori oči. Zamučene su, kao da nije posve budan. Jedna je bjeloočnica sva krvava.

"Tata, ja sam", kaže Simone. "Kako se osjećaš?"

Njegov pogled kruži oko nje. Ona se odjednom uplaši da je oslijepio.

"Sixan?"

"Tu sam, tata."

Oprezno sjedne uz njega i uhvati ga za ruku. Oči mu se ponovno zatvore, a obrve naberu kao da osjeća bol.

"Tata", upita ona tiho, "kako si?"

On je pokušava potapšati po ruci, ali mu ne uspije.

"Uskoro ću ponovno biti na nogama", zakrklja. "Ne brini."

Nastupi tišina. Simone pokušava kontrolirati misli, odagnati glavobolju, blokirati strah koji je sve više obuzima. Nije sigurna usuđuje li se ispitivati ga u ovom stanju, ali panika je prisili da pokuša.

"Tata?" kaže tiho. "Sjećaš se o čemu smo razgovarali prije nego što te pogazio auto?"

On umorno zaškilji prema njoj i odmahne glavom.

"Rekao si da znaš gdje je Wailord. Spomenuo si more, sjećaš se? Rekao si da ćeš otići do mora."

Kennetove oči zasvjetlucaju, pokušava se uspraviti u krevetu, ali stenjući ponovno sklizne.

"Tata, reci mi, moram znati gdje je to. Tko je Wailord? Tko je on?"

On otvori usta, brada mu podrhtava dok šapće:

"Dijete... to... je... neko dijete..."

"Što kažeš?"

Ali Kennet je zatvorio oči i čini se da je više ne čuje. Simone priđe prozoru i promatra bolnički kompleks. Osjeti kako iz prozora dopire hladnoća. Uz rub stakla proteže se pruga prljavštine. Kad dahne prema staklu, na trenutak vidi otisak nečijeg lica u izmaglici. Netko je stajao točno tamo i naslonio se na staklo.

Crkva koja se nalazi s druge strane ceste u mraku je, ulična rasvjeta zrcali se u zaobljenim prozorima. Sjeti se kako je Benjamin

napisao Aidi da ne smije pustiti Nickea do mora.

"Aida", kaže tiho. "Idem razgovarati s Aidom i ovaj put mi mora sve reći."

Kad je Simone pozvonila, Nicke otvori vrata. Upitno je pogleda.

"Bok", kaže ona.

"Dobio sam nove karte", kaže joj brzo.

"Super", kaže ona.

"Nekoliko cura, ali i puno karti koje su baš jake."

"Je li ti sestra kod kuće?" upita Simone i potapše ga po ruci.

"Aida! Aida!"

Nicke otrči u mrak hodnika i nestane u dubini stana.

Simone ostane stajati na vratima i čekati. Začuje neobičan zvuk pumpanja, nešto tiho zazvoni, a onda, nakon nekog vremena ugleda mršavu pogrbljenu ženu kako dolazi prema njoj. Žena za sobom vuče mala kolica na kojima je montirana boca s kisikom. Od boce vodi cijev do žene, pumpa kisik u njene nosnice kroz tanku prozirnu plastičnu cijev.

Žena pokuca po svojim prsima malom šakom.

"Em... emfizem", propišti. Cijelo joj se lice stisne u napadaju promukloga forsiranoga kašlja.

Kad se konačno smirila, mahne rukom Simone da uđe. Zajedno hodaju dugačkim mračnim hodnikom dok ne dođu do dnevne sobe, koja je puna teškog namještaja. Na podu, između police za stereouređaj sa staklenim vratima i niskog stalka za televizor, sjedi Nicke i igra se svojim Pokemon-kartama. Na smeđoj sofi, uguranoj između dvije velike palme, sjedi Aida.

Simone ju je jedva prepoznala. Nema šminke. Lice joj je svježije i vrlo mlado, izgleda vrlo napeto. Kosa joj je počesljana i pažljivo skupljena u visoki rep.

Ispružila je ruku prema kutiji cigareta i pripalila jednu drhtavom rukom u trenutku kad je Simone ušla u sobu.

"Bok", kaže Simone. "Kako si?"

Aida slegne ramenima. Izgleda kao da je plakala. Povučte dim i podigne zelenu posudicu prema žaru kao da se boji da pepeo ne padne na namještaj.

"Sjedni... te..." propišti mama. Simone sjedne na jednu od širokih fotelja koje su nagurane pokraj sofe, stolića i palmi.

Aida otrese pepeo u zelenu posudicu.

"Dolazim iz bolnice", kaže Simone. "Mog tatu je pregazio auto. Krenuo je prema moru, do Wailorda."

Nicke naglo ustane. Lice mu je sasvim crveno.

"Wailord je jako ljut, jako ljut, jako ljut."

Simone se okrene prema Aidi, koja proguta knedlu pa zatvori oči.

"O čemu se tu radi?" upita Simone. "Taj Wailord? O čemu se tu radi?"

Aida ugasi cigaretu, zatim kaže drhtavim glasom:

"Nestali su."

"Tko?"

"Ta banda koja nas je mučila. Nickea i mene. Bili su užasni, namjeravali su me označiti, htjeli su napraviti..."

Utihne i pogleda mamu, koja je ispustila piskavi zvuk.

"Htjeli su zapaliti... mamu", kaže Aida polagano.

"Jebeni... seronje", sikne mama s druge fotelje.

"Koriste imena iz Pokemona. Zovu se Azelf, Magmortar i Lucario. Ponekad ih i mijenjaju, ne znam."

"Koliko ih ima?"

"Ne znam, možda samo pet", odgovori ona. "Klinci, najstariji je mojih godina, najmanji ima možda šest. Ali odlučili su da im svi koji ovdje žive moraju nešto dati", kaže Aida i prvi put pogleda Simone u oči. Oči su joj smeđe poput jantara, lijepe, bistre ali uplašene. "Mala djeca im daju slatkiše, olovke", nastavi svojim tankim glasom. "Praznili su kasice samo da ne dobiju batina. Drugi su im davali svoje stvari, mobitele, Nintendo. Dobili su moju jaknu, dobili su cigarete. A Nickea su samo tukli i uzimali sve što ima, bili su grozni prema njemu."

Glas joj zamre i suze joj navru na oči.

"Jesu li oni oteli Benjamina?" upita Simone izravno.

Aidina mama mahne rukom:

"Taj... dečko... nije... dobar..."

"Odgovori mi, Aida", vikne Simone. "Da si mi odmah odgovorila!"

"Ne... viči... na moju... kćer", propišti mama.

Simone odmahne glavom i ponovi još jednom, ovoga puta oštrije:

"Odmah da si mi rekla što znaš!"

Aida proguta knedlu.

"Ne znam tako puno", kaže konačno. "Benjamin se umiješao, rekao da tim dečkima ne smijemo ništa dati. Wailord je poludio, objavio je rat, tražio gomilu novca."

Pripalila je novu cigaretu drhtavom rukom, povukla dim, oprezno otrešla pepeo u zelenu posudicu i nastavila:

"Kad je Wailord saznao da je Benjamin bolestan, dao je klincima igle da ga grebu..."

Utihne i slegne ramenima.

"Što se dogodilo?" upita Simone nestrpljivo.

Aida se ugrize za usnice, skine neku mrvicu s jezika.

"Što se dogodilo?"

"Wailord je jednostavno prestao sa svime", prošapće ona. "Odjednom ga više nije bilo. Druge klince sam vidjela, napali su Nickea neki dan. Sad slijede jednog koji se zove Ariandos, ali su ustvari samo zbunjeni i očajni otkako je Wailord nestao."

"Kad je to bilo, kad je Wailord nestao?"

"Mislim", Aida razmišlja, "mislim da je to bilo prošle srijede. Dakle tri dana prije nego što je Benjamin nestao."

Usnice joj zadrhte.

"Wailord ga je oteo", prošapće. "Wailord mu je učinio nešto strašno. Pa se sad ne usuđuje pokazati..."

Grčevito zaplače. Simone vidi kako mama s naporom ustaje, uzima joj cigaretu iz ruke i polako je gasi u zelenoj posudici.

"Proklete... nakaze", zapišti mama. Simone ne zna na koga točno mama misli.

"Tko je Wailord?" pita ponovno. "Moraš mi reći tko je on."

"Ne znam", poviče Aida. "Ne znam!"

Simone izvadi onu fotografiju travnjaka, grmlja i smeđe ograde koju je pronašla u Benjaminovu kompjutoru.

"Pogledaj ovo", kaže kratko.

Aida pogleda isprintanu sliku.

"Što je to?" upita Simone.

Aida slegne ramenima i na brzinu pogleda mamu.

"Nemam pojma", kaže tiho.

"Ali ti si poslala tu fotografiju Benjaminu", prekine je Simone živcirano. "Ti si je poslala, Aida."

Ona spusti pogled pa ponovno pogleda mamu, koja sjedi dok joj

boca kisikom pišti pokraj nogu. Simone joj mahne papirom ispred lica.

"Pogledaj je, Aida. Ponovno pogledaj. Zašto si to poslala mom sinu?"

"Ma samo za šalu", prošapće ona. "Za šalu?" Aida kimne.

"Ono kao, je l' bi htio ovdje živjeti", kaže nesigurno.

"Ne vjerujem ti", kaže Simone kroza stisnute zube. "Reci mi istinu!"

Mama ponovno ustane i mahne prema njoj:

"Ciganko... van iz moje kuće..."

"Zašto lažeš?" upita Simone i konačno uhvati Aidin pogled. Aida izgleda beskrajno tužno. "Oprosti", kaže tihim glasićem. "Oprosti."

Dok izlazi, Simone naleti na Nickea. On stoji u mraku hodnika i trlja oči.

"Ja nemam moći, ja sam bezvrijedni Pokemon."

"Naravno da imaš moći", kaže mu Simone.

41.

četvrtak, 17. prosinca, podne

Kad Simone uđe u Kennetovu bolničku sobu, pronađe ga kako sjedi u krevetu. Lice mu je dobilo malo boje i izgleda kao da je znao da će ona upravo ući.

Simone mu priđe, sagne se i oprezno prisloni obraz uz njegov.

"Znaš li što sam sanjao, Sixan?" upita on.

"Ne", nasmiješi se ona.

"Sanjao sam svog oca."

"Djeda?"

On se tiho nasmije.

"Daj zamisli. Sjedio je u radionici i bio sav znojan i sretan. Sine moj, rekao je samo. Još uvijek mogu osjetiti taj miris dizela..."

Simone proguta knedlu koja joj je zapela u grlu. Kennet oprezno odmahne glavom.

"Tata", prošapće Simone. "Tata, sjećaš li se o čemu smo pričali prije nego što te udario auto?"

On je ozbiljno pogleda i odjednom se čini kao da se u njegovu oštrom pogledu pojavio plamičak. Pokuša ustati, ali je prebrzo krenuo, pa padne natrag u krevet.

"Pomozi mi, Simone", kaže nestrpljivo. "Hitno je, ne mogu ostati ovdje."

"Sjećaš li se što se dogodilo, tata?"

"Svega se sjećam."

Prijeđe rukom preko očiju, nakašlje se pa ispruži ruke.

"Povuci me", naredi joj i ovoga ga puta Simone uhvati, i on se uspije uspraviti te prebaciti noge preko ruba kreveta.

"Gdje mi je odjeća."

Simone brzo ode do ormara i donese mu odjeću. Kleči ispred njega i navlači mu čarape, kad u sobu uđe mladi liječnik.

"Moram otići odavde", kaže mu Kennet ljutito prije nego što je ovaj pošteno i ušao.

Simone ustane.

"Dobar dan", kaže i rukuje se s mladim liječnikom. "Ja sam Simone Bark."

"Ola Tuvefjall", kaže on i izgleda kao da mu je pomalo neugodno kad se okrenuo prema Kennetu, koji je stajao i zakopčavao hlače.

"Bok", kaže Kennet i zagura krajeve košulje u hlače. "Žao mi je, ali ne možemo ostati ovdje, radi se o kriznoj situaciji."

"Ne mogu vas prisiliti da ostanete", kaže liječnik sabrano, "ali stvarno biste trebali shvatiti da morate biti oprezni nakon tako jakog udarca u glavu. Možda se sada dobro osjećate, ali morate znati da do komplikacija može doći za minutu ili sat vremena ili tek sutra."

Kennet priđe umivaoniku i umije se hladnom vodom.

"Žao mi je, kao što sam rekao", kaže i uspravi se. "Ali moram do mora."

Liječnik upitno gleda za njima dok izlaze u hodnik. Simone mu pokuša opisati svoj posjet Aidi. Dok čekaju lift, primijeti da se Kennet morao uhvatiti za zid.

"Kamo idemo?" upita Simone i, začudo, ovoga puta Kennet ne protestira kad je ona sjela za volan. Samo je sjeo pokraj nje, zakopčao sigurnosni pojas i počeo se po čelu ispod zavoja.

"Moraš mi reći kamo idemo", ponovi ona kad nije odgovorio. "Kako da dođemo do tamo?"

Čudno je pogleda.

"Do mora... Moram razmisliti."

Nasloni se u sjedalu, zatvori oči i nakratko nastupi tišina. Ona pomisli kako je ovo možda bila pogreška, tata je očigledno još uvijek bolestan, mora ga vratiti u bolnicu. Ali on tada otvori oči i koncizno kaže:

"Izađi na Sankt Eriksgatan, prijeđi most pa skreni desno u Odengatan. Ravno dolje do stanice Oštra, a odonuda kreneš Valhallavagenom prema istoku sve do Filmhuseta i tamo skreneš na Lindarangsavagen. Ta cesta vodi sve do mora."

"Kome treba GPS?" nasmiješi se Simone dok se probija kroz prometni Sankt Eriksgatan dolje prema trgovačkom centru Vastermalm.

"Zanima me samo", kaže Kennet zamišljeno te ponovno utihne.

"Što?"

"Zanima me samo jesu li roditelji išta shvatili."

Simone ga nakratko pogleda dok auto prolazi pokraj crkve Gustav Vasa. Ugleda i dugačak red djece u kaputima. Nose svijeće u rukama i polagano ulaze u crkvu.

Kennet se nakašlje:

"Zanima me shvaćaju li roditelji čime im se djeca bave."

"Ucjenom, nasiljem i prijetnjama", odgovori Simone umorno. "Mamina i tatina mala zlata."

Sjeti se kad je onda otišla do salona za tetovažu u Tensti. One djece koja su držala onu djevojčicu preko ograde. Nisu se bojali, nego su se ponašali prijeteće, opasno. Sjeti se kako ju je Benjamin pokušao spriječiti da priđe dječaku na stanici podzemne željeznice. Sada joj je jasno da je on sigurno bio iz te grupe. Vjerojatno jedan od tih koji se zovu kao Pokemoni.

"Što je ljudima?" upita ona retorički.

"Sixan, ja nisam imao nesreću. Bio sam gurnut pod auto", odgovori Kennet oštrim glasom. "I vidio sam tko je to učinio."

"Gurnuli su te? Tko..."

"Jedna od njih, jedno dijete, djevojčica."

Trokuti lustera nisko vise u crnim prozorima Filmhuseta. Cesta je bljuzgava. Simone skrene na Lindarangsvagen. Nad naseljem Gardet vise nabrekli teški oblaci, izgleda da će vlasnike pasa i njihove sretne životinje uskoro smočiti prava olujna kiša.

Loudden je rt istočno od stockholmske luke. Krajem dvadesetih godina prošlog stoljeća rt je postao luka za naftu sa stotinama cisterni. Na tom se području nalaze niske tvorničke zgrade, vodeni toranj i luka za kontejnere, podzemna skladišta i pristaništa.

Kennet izvadi iz džepa zgužvanu posjetnicu koju je pronašao u novčaniku onog dječaka.

"Loudsvagen osamnaest", kaže i mahne Simone da stane. Ona skrene na asfaltirano područje okruženo visokom metalnom mrežom.

"Idemo pješice do tamo", kaže Kennet i otkopča sigurnosni pojas.

Krenu između golemih cisterni i vide tanke stepenice koje poput serpentina zavijaju oko tih cilindričnih građevina. Hrđa se probija između uvijenih kalemljenih ploča i na štangama koje drže stepenice i zaštitnu ogradu.

Sada pada hladna kišica. Kad kapi pogode metal, čuje se jak,

prljavi odjek. Uskoro će se smračiti, pa više ništa neće vidjeti. Uske stazice stvorene su između velikih naslaganih kontejnera, žutih, crvenih, plavih. Nema uličnih svjetiljki, samo cisterni, molova za utovar, niskih baraka s uredima, i blizu vode nalazi se jednostavna građevina s kranovima, rampama, dizalicama i suhim dokovima. Jedan prljavi ford parkiran je ispred niske ruševine koja stoji okomito na veliko skladište od valovitog lima. Na tamnom staklu stračare rukom su napisana slova, napola izbrisana: "More". Manja slova koja stoje ispod izgrebena su, ali se i dalje u prašini mogu pročitati riječi: "ronilački klub". Pokraj vrata je teška dizalica.

Kennet nakratko zastane, osluškuje, zatim oprezno otvori vrata. U malom uredu vlada mrak. Tu su samo jedan pisaći stol, nekoliko sklopivih stolaca s plastičnim sjedalima i par zahrđalih boca s kisikom. Na zidu visi podbuhli plakat egzotičnih riba u smaragdnozelenoj vodi. Očito je da ronilački klub više nije ovdje, možda više i ne postoji, možda je bankrotirao ili se jednostavno preselio.

Iza jedne rešetke ventilatora počne zujati i neka se vrata unutra zatvore. Kennet stavi prst na usta. Jasno se čuju koraci. Oni požure dalje, otvore vrata i zavire u veliko skladište. Netko trči u mraku. Simone pokušava nešto razaznati. Kennet siđe čeličnim stepenicama i potrči za njima. Odjednom vrisne.

"Tata?" poviče Simone.

Ne može ga vidjeti, ali mu čuje glas. Opsovao je i viknuo joj da bude oprezna.

"Razvukli su bodljikavu žicu."

Preko betonskog poda zazveči nešto metalno. Kennet je ponovno potrčao. Simone ga slijedi, prekorači bodljikavu žicu i uđe u veliko skladište. Zrak je hladan i vlažan. Mračno je i teško se orijentirati. U daljini se čuju brzi koraci.

Svjetlo reflektora s jednog od kranova prodre kroz prljavi prozor. Simone vidi kako netko stoji uz viljuškar. Neki dječak s maskom na licu, sivom maskom od platna ili kartona. Drži željeznu cijev u ruci, sav stisnut topće na mjestu.

Kennet mu se približi, brzo zaobiđe police.

"Iza viljuškara", poviče Simone.

Dječak s maskom pojuri prema Kennetu i baci cijev prema njemu. Cijev zafijuče zrakom i vrteći se prođe ravno Kennetu iznad glave.

"Čekaj, samo želimo razgovarati s tobom", poviče Kennet.

Dječak otvori jedna metalna vrata i istrči van. Nešto zazveči i svjetlost padne unutra. Kennet je već stigao do vrata.

"Pobjeći će", dašće.

Simone ga slijedi, izađe, ali se posklizne na mokrome molu za utovar i osjeti smrad smeća. Ustane i vidi tatu kako trči rubom mola. Tlo je sklisko od bljuzge i kad ona pojuri za njima, malo je nedostajalo da otkliže preko ruba u vodu. Trči ne skidajući pogled s te dvije prilike ispred sebe, svjesna provalije pokraj svojih nogu. Crna voda s razbijenim komadima leda udara o mol.

Zna da kad bi se poskliznula i pala unutra, ne bi dugo trebalo da je voda paralizira. Potonula bi poput kamena u svom debelom kaputu i čizmama punima crne hladne vode.

Pomisli na onu novinarku koja je poginula zajedno s prijateljicom kad je auto pao u vodu. Potonuo je poput utega, progutao ga je duboki mulj i nestao je zauvijek. Cats Falk, tako se zvala, pomisli Simone.

Ponestaje joj daha i sva se trese od stresa i napora. Leđa su joj potpuno mokra od kiše.

Izgleda da je dječak uspio pobjeći. Kennet stoji presavijen i čeka je pokušavajući doći do daha. Zavoj s glave mu se razmotao. Curi mu krv iz nosa. Iz pluća mu dopire težak šum. Na tlu leži kartonska maska. Već se napola raspala od kiše. Tada je uhvati vjetar, rastrga je i otpuše preko mola u vodu.

"Jebemu mater svemu", kaže Kennet kad mu ona priđe.

Ponovno krenu u potragu, ali sada mrak sve brže pada. Kiša je prestala, ali je zapuhao jak vjetar, koji zavija među tim velikim limenim građevinama. Prođu pokraj jednog izduženog suhog doka i Simone čuje kako vjetar mračno, monotono zavija iz dubine. Traktorske gume vise na zahrđalim lancima po rubovima kao zaštita. Pogleda dolje u tu golemu izdubljenu rupu. Divovski bazen bez vode, s grbavim stranicama ojačanima armiranim betonom. Pedeset metara dublje vidi se izliveni betonski pod s velikim izbočinama na dnu.

Jedna cerada šiba na vjetru i svjetlost s jednoga krana titra preko okomitih zidova doka. Simone odjednom ugleda nekoga kako sjedi iza jednog betonskog stupa tamo dolje.

Kennet je primijetio da je zastala i okrene se s upitnim izrazom lica. Bez riječi ona pokaže prema dnu doka.

Skvrčena pojava makne se sa svjetla.

Kennet i Simone pojure dolje uskim stubama koje vode uz jedan zid. Prilika ustane i potrči prema nečemu što izgleda kao vrata. Kennet se drži za ogradu, trči niz te strme stube, posklizne se, ali odmah uspostavi ravnotežu. Osjeća se jak smrad metala, hrđe i kiše. Nastave držeći se zida. Čuju korake kako odjekuju na dnu.

Dolje je sve mokro. Simone osjeti kako joj hladna voda prodire u čizme, strašno joj je hladno.

"Kamo je otišao?" poviče ona.

Kennet trči oko stupova koji su tu da drže brod na mjestu kad je voda ispumpana. Pokaže u smjeru u kojem je dječak nestao. Tamo nisu vrata kao što su mislili, samo nekakav ventil. Kennet zaviri unutra, ali ništa ne vidi. Sav je zadihan, obriše čelo i vrat.

"Izađi", dašće on. "Sad je dosta."

Čuje se grebanje, teško i ritmično. Kennet upuže u ventil.

"Oprezno, tata."

Nešto krčka, onda zaškripi iz otvora. Odjednom se začuje zaglušno pištanje i Simone shvati što će se dogoditi.

"Pustio je vodu", poviče ona.

"Tu su ljestve", čuje kako Kennet viče.

Uz strašan pritisak tanki mlazovi ledene vode šiknu prema doku kroz minimalni otvor između vrata. Ponovno se začuje škripa metala i vrata se malo više rastvore. Voda lipti unutra. Simone potrči prema stepenicama, voda raste, sad joj je već do koljena. Svjetlost kрана prelazi preko grbavih zidova. Voda nadire u jakim virovima i vuče je natrag. Ona udari o jedan veliki metalni dio i osjeti kako joj je stopalo zamrlo od bola. Crna voda tutnji i dalje. Već je na rubu plača, kad se uspije dočepati strmih stepenica i počne se penjati. Nakon nekoliko se koraka okrene. Ne vidi tatu u mraku. Voda je prekrila ventil u zidu, koji užasno škripi. Cijelo joj tijelo drhti, ali se nastavi penjati. U plućima je peče sa svakim novim udisajem. Tada čuje kako se tutnjanje vode koja nadire smanjuje. Vrata se ponovno zatvore i voda prestane teći. Drži se za metalnu ogradu, ali ne osjeća ruke. Odjeća je zateže preko bedara. Popne se i ugleda Kenneta na drugoj strani doka. Mahne joj i odvede dječaka u smjeru bivšega ronilačkoga kluba.

Simone je mokra do kože, ruke i noge su joj promrzle. Čekaju je kod auta. Kennetov je pogled neobičan, odsutan. A dječak samo stoji

ispred njega spuštene glave.

"Gdje je Benjamin?" poviče Simone čim im se približila.

Dječak ne kaže ništa. Simone ga uhvati za ramena i okrene. Iznenadi se kad vidi njegovo lice i zacvili.

Dječaku je odrezan nos.

Izgleda kao da je netko na brzinu pokušao zašiti ranu bez ikakvog stručnog znanja. Pogled mu je sasvim apatičan. Vjetar tuli, sve troje krene prema autu. Simone ga brzo upali kako bi se zagrijali. Prozori se brzo zamagle. Pronađe komadić čokolade, koji ponudi dječaku. U autu vlada potpuna tišina.

"Gdje je Benjamin?" upita Kennet.

Dječak bulji u koljena. Žvače čokoladu, zatim s naporom proguta.

"Sad ćeš nam sve ispričati - čuješ me? Tukli ste drugu djecu, uzimali im novac."

"Ja ne postojim, ja sam prestao", prošapće on.

"Zašto mučite drugu djecu?" upita Kennet.

"Tako je ispalo kad smo..."

"Ispalo? Gdje su ostali?"

"Ne znam, otkuda bih ja to mogao znati, možda imaju novu bandu", kaže dječak. "Jerker ima novu bandu, koliko sam shvatio."

"Jesi li ti Wailord?"

Dječakove usnice zadrhte.

"Prestao sam s tim", kaže slabašno. "Kunem se da sam prestao."

"Gdje je Benjamin?" zavrišti Simone.

"Ne znam", kaže on brzo. "Nikada mu više neću nauditi, kunem se."

"Slušaj me", nastavi Simone. "Ja sam njegova mama, moram znati."

Ali se zaustavi kad se dječak počne ljuljati naprijed-natrag, glasno plakati i neprestano ponavljati:

"Kunem se... kunem se... kunem, kunem se... kunem se..."

Kennet stavi Simone ruku na rame.

"Moramo ga odvesti u bolnicu", kaže šuplje. "Treba pomoć."

42.

četvrtak, 17. prosinca, večer

Na križanju Odengatana i Sveavagena Kennet pusti Simone iz auta pa se odveze još to malo do bolnice za djecu Astrid Lindgren.

Jedan liječnik odmah pregleda dječaka i odluči ga zadržati u bolnici na promatranju. Utvrđeni su mu pothranjenost i nedostatak tekućine, imao je upaljene rane na tijelu te lakše ozeblina prstiju na rukama i nogama. Dječak, koji si je nadjenao ime Wailord, zapravo se zvao Birk Jansson i živio u Husbyju kod udomiteljske obitelji. Odmah je pozvana služba socijalne skrbi i kontaktiran dječakov skrbnik. Kad je Kennet namjeravao krenuti, Birk je zaplakao i rekao mu da ne želi ostati sam.

"Ostani sa mnom, molim te", prošaptao je držeći ruku ispred nosa.

Kennet je osjećao kako mu puls udara poput čekića, puno prebrzo. Još mu je uvijek curila krv iz nosa od trčanja, ali sad se zaustavio na vratima.

"Mogu pričekati ovdje s tobom, Birk, ali pod jednim uvjetom", rekao je.

Sjeo je na zeleni stolac pokraj dječaka.

"Moraš mi ispričati sve što znaš o Benjaminu i njegovom nestanku."

Kennet je tako ostao sjediti tamo sa sve jačom vrtoglavicom i u sljedeća dva sata, koliko je tajnici socijalne skrbi trebalo da dođe, pokušao izvući od dječaka sve što zna, ali jedino što je shvatio jest da je netko toliko uplašio Birka da je ovaj prestao maltretirati Benjaminu. Izgleda da nije ni znao da je Benjamin nestao.

Kad je Kennet odlazio, čuo je kako tajnica i psiholog razgovaraju o tome da dječaka smjeste u dječji dom Lovsta u Sormlandu.

Sjedeći u autu, Kennet nazove Simone da je pita je li stigla kući i je li sve u redu. Odgovori mu da je malo odspavala i da razmišlja bi li popila malo rakije da se smiri.

"Ja idem razgovarati s Aidom", kaže Kennet.

"Pitaj je za sliku s travnjakom i ogradom - nešto mi je tu mutno."

Kennet parkira u Sundbybergu na istome mjestu kao i prošli put, blizu grila s hot-dogom. Vani je hladno i nekoliko rijetkih pahuljica padne na sjedalo kad je otvorio vrata auta kod zgrade u kojoj žive Aida i Nicke. I odmah ih ugleda. Djevojka sjedi na klupi pokraj asfaltirane staze iza kuće koja vodi do malog zaljeva jezera Ulvsundasjon. Aida promatra brata. Nicke joj nešto pokazuje, izgleda kao da pušta da mu nešto padne na tlo, potom to ponovno hvata. Kennet na sekundu zastane i promatra ih. Nešto u načinu kako su usmjereni jedno na drugo odaje dojam da su sasvim sami, napušteni. Već je skoro šest sati, trake gradskih svjetala zrcale se u tamnom jezeru u daljini među zgradama.

Kennet osjeti kako mu se od vrtoglavice na trenutak zamaglio pogled. Oprezno prijeđe sklisku stazu i krene prema jezeru po zamrznutoj travi.

"Bok", kaže.

Nicke podigne pogled.

"To si ti", poviče, potrči do Kenneta i zagrli ga. "Aida", poviče sav uzbuđen, "Aida, to je on, onaj stari!"

Ona mu se blijedo, zabrinuto nasmiješi. Nos joj je crven od hladnoće.

"Benjamin?" upita. "Jeste li ga pronašli?"

"Ne, još nismo", kaže Kennet dok se Nicke smije, grli ga i skače oko njega.

"Aida", poviče Nicke, "on je tako star da su mu uzeli pištolj..."

Kennet sjedne na klupu pored Aide. Oko njih je gusti, tamni drvored stabala bez lišća.

"Došao sam vam reći da je Wailord uhvaćen."

Aida se okrene prema njemu sa skeptičnim izrazom lica.

"Ostali su identificirani", kaže on. "Bilo je pet Pokemona, je li? Birk Jansson je sve priznao, ali on nema nikakve veze s Benjaminovim nestankom."

Nicke je zastao kad je Kennet to rekao i ostao tako stajati otvorenih usta.

"Ti si pobijedio Wailorda?" upita.

"Da", odgovori Kennet strogo. "Nema ga više."

Nicke počne plesati po stazi. Njegovo veliko tijelo isparava na toj

hladnoći. Odjednom zastane i pogleda Kenneta:

"Ti si najjači Pokemon, ti si Pikachu! Ti si Pikachu!"

Nicke sav sretan zagrlji Kenneta, i Aida se iznenađeno nasmije.

"A Benjamin?" upita ona.

"Nisu ga oni oteli, Aida. Možda su napravili puno gluposti, ali oteli ga nisu."

"Ali sigurno su to bili oni, sigurno su to bili oni."

"Ne vjerujem u to", kaže Kennet.

"Ali..."

Kennet izvadi sliku isprintanu iz Benjaminova kompjutera, fotografiju koju mu je Aida poslala.

"A sad mi moraš reći kakvo je ovo mjesto", kaže prijateljski ali strogo.

Ona problijedi i odmahne glavom.

"Obećala sam da neću", kaže tiho.

"Obećanja na vrijede kad je netko u životnoj opasnosti."

Ali ona stisne usnice i okrene glavu. Nicke im priđe i pogleda sliku.

"To mu je mama dala", kaže veselo.

"Nicke!"

Aida ljutito pogleda brata.

"Pa kad je", kaže Nicke ne shvaćajući.

"Kad ćeš naučiti šutjeti", kaže Aida.

Kennet ih smiri.

"Sixan je dala Benjaminu ovu fotografiju? Jesi to mislio, Nicke?"

Ali Nicke sad uplašeno gleda Aidu kao da čeka dopuštenje da odgovori na pitanje. Ona odmahne glavom. Kennet osjeti kako ga glava boli gdje se udario, neprestano pulsira sve jače.

"Odgovori mi, Aida", kaže nastojeći zvučati mirno. "Kunem ti se da je u ovoj situaciji šutjeti kriva odluka."

"Ali fotografija nema nikakve veze s ovim", kaže ona na sto muka.

"Obećala sam Benjaminu da neću nikome živome reći, što god da se dogodi."

"Da si mi smjesta rekla što je to na slici!"

Kennet začuje kako mu je glas kreštavo odjeknuo među kućama. Nicke sad izgleda uplašeno i tužno. Aida tvrdoglavo još jače stisne usnice.

Kennet se prisili da se smiri. Glas mu podrhtava dok joj pokušava

objasniti:

"Aida, dobro me slušaj. Benjamin će umrijeti ako ga ne pronađemo. On je moj jedini unuk. Ne mogu si dopustiti da ne istražim sve mogućnosti."

Nastupi tišina. Aida se okrene prema njemu. Odustala je, plačnim glasom kaže:

"Nicke je rekao istinu."

Proguta knedlu pa nastavi:

"Njegova mama mu je dala tu fotografiju."

"Kako to misliš?"

Kennet pogleda Nickea, koji brzo kima.

"Ne Simone", kaže Aida. "Njegova prava mama."

Kennet osjeti mučninu kako mu se ubrzano penje do grla. Odjednom ga cijeli prsni koš jako zaboli, pokuša duboko udahnuti i čuje kako mu srce s naporom i teško lupa. Baš kad je pomislio kako je to srčani udar, bol popusti.

"Njegova prava mama?" upita.

"Da."

Aida izvadi kutiju cigareta iz ruksaka, ali nikako da pronađe upaljač. Kennet joj nježno uzme kutiju iz ruke.

"Ne smiješ pušiti", kaže on.

"Zašto?"

"Zato što nemaš osamnaest godina."

Ona slegne ramenima.

"OK, ionako mi je svejedno", kaže kratko.

"Dobro", kaže Kennet. Osjeća kako su mu misli neshvatljivo usporene.

Pokuša se sjetiti kako je to bilo kad se Benjamin rodio. Navru mu slike: Simoneino lice crveno od plača nakon pobačaja, a onda ono ljeto kad je bila odjevena u veliki šator od haljine na cvjetice, u visokom stupnju trudnoće. I kako ih je posjetio u bolnici, kako mu je pokazala malog, evo malog, rekla je i nasmiješila se drhtavih usana. Zvat će se Benjamin, sin sreće.

Kennet jako protrlja oči, počeše se ispod zavoja i pita:

"Kako se zove... njegova prava mama?"

Aida pogleda prema jezeru.

"Ne znam", odgovori jednoličnim glasom. "Stvarno. Ali rekla je

Benjaminu kako se on ustvari zove. Cijelo vrijeme ga je zvala Kasper. Dobra vila uvijek ga je čekala poslije škole, pomagala mu sa zadaćom i mislim da mu je davala novac. Bila je jako tužna što su je prisilili da ga se odrekne."

Kennet podigne fotografiju.

"A ovo, što je ovo?"

Aida na brzinu baci pogled na sliku.

"To je obiteljski grob. Grob prave Benjaminove obitelji. Njegovi rođaci su tu pokopani."

43.

četvrtak, 17. prosinca, večer

Onih nekoliko sati svjetla tog dana već je prošlo i noć se ponovno spustila na grad. Adventske svijeće sjaje u gotovo svim prozorima s druge strane ceste. Zasićeni miris grožđa isparava se iz čašice s talijanskom grapom koja stoji na niskom stoliću u dnevnoj sobi. Simone sjedi nasred sobe na parketu i proučava neke skice. Nakon što ju je Kennet ostavio na križanju Odengatana i Sveavagena, otišla je kući, skinula mokru odjeću, umotala se u deku i legla. Zaspala je na kauču i nije se probudila sve dok je Kennet nije nazvao. A onda je došao Sim Shulman.

Sada sjedi na podu samo u gaćicama, pije grapu tako da je sve peče u želucu i slaže skice na pod. Četiri arka papira s crtežima koji predstavljaju konstelaciju koju on planira za umjetničku galeriju u Tensti.

Shulman mobitelom razgovara s kustosom galerije. Dok razgovara, hoda po sobi. Parket škripi pod njegovim nogama, zatim odjednom prestane. Simone primijeti da se pomaknuo i stoji tako da joj može gledati ravno među noge. Jasno to osjeća. Skupi skice, uzme čašicu i malo otpije ne obraćajući pozornost na njega. Malo raširi noge i zamišlja kako njegov užareni pogled prodire dublje u nju. Sad je počeo sporije govoriti, želi okončati razgovor. Simone legne na leđa i zažmiri. Čeka ga osjećajući titranje i vrućinu u vagini, divlje kolanje krvi, osjeća kako je sva vlažna. Shulman je prestao razgovarati. Približi joj se, ona nastavi žmiriti i malo raširi noge. Čuje ga kako otvara patentni zatvarač. Odjednom osjeti njegove ruke na bokovima. Prevrne je na trbuh, povuče na koljena, skine joj gaćice i uđe u nju straga. Nije bila spremna na to. Vidi svoje ruke pred sobom, raširene prste na hrastovu parketu. Nokte, žile na rukama. Drži se za pod da ne padne naprijed dok se on zabija u nju. Jako i samotno. Pozli joj od teškog mirisa grape. Voljela bi da Shulman prestane, da to obave na neki drugi način, htjela bi da počnu ispočetka u spavaćoj sobi, stisnu

se jedno uz drugo, za pravo. On duboko udahne i svrši u nju, izvuče se i ode u kupaonicu. Ona podigne gaćice i ostane ležati na podu. Sve vrijeme ima osjećaj da će je preuzeti neka neobična nemoć, da će joj ugasiti sve misli, nadu, veselje. Više joj nije stalo ni do čega što nema veze s Benjaminom.

Tek kad se Shulman istuširao i izašao iz kupaonice s ručnikom oko bokova, ona ustane. Osjeti bol u koljenima, pokuša se nasmiješiti kad prođe pored njega na putu do kupaonice, zaključa vrata za sobom. Osjeća pečenje u vagini kad stane pod tuš. Preplavi je stravičan osjećaj osamljenosti dok joj vruća voda vlaži kosu, curi niz vrat, ramena i leđa. Nasapuna se i pažljivo opere, dugo se pere lica okrenuta prema nježnome mlazu vode.

Kroz tutnjavu u ušima čuje lupanje i shvati da on kuca na vrata.

"Simone", viče Shulman. "Mobitel ti zvoni."

"Molim?"

"Tvoj mobitel."

"Javi se", kaže ona i zatvori vodu.

"Sad zvoni i na vratima", poviče on.

"Dolazim."

Uzme čisti ručnik iz ormarića i obriše se. Kupaonica je ispunjena toplom parom. Njene gaćice leže na vlažnim podnim pločicama. Ogledalo je zamagljeno, vidi svoj odraz poput sivog duha bez crta lica, poput kreature od blata. Kroz ventilaciju uz strop čudno zuji. Simone ne zna zašto su joj se sva osjetila napela, kao pred velikom opasnošću, zašto je tako oprezno, sasvim nečujno otključala kupaonička vrata i izvirila. Stan je zastrašujuće tih. Nešto nije u redu. Pomisli da je Shulman možda otišao, ali se ne usuđuje vikati.

Odjednom čuje došaptavanje. Možda iz kuhinje, pomisli. Ali s kim on to šapućući razgovara? Pokuša zatomiti taj osjećaj straha, ali joj ne uspijeva. Pod zaškripi i kroz odškrinuta kupaonička vrata Simone vidi kako je netko brzo prošao hodnikom ispred kupaonice. To nije Shulman, nego neka puno niža osoba, žena u širokoj trenirci. Žena se vrati istim putem i Simone se ne stigne povući u kupaonicu. Pogledi im se sretnu u tom uskom otvoru vrata, žena se ukoči i Simone vidi kako su joj se oči raširile od straha. Žena joj brzo odmahne glavom i nastavi hodnikom do kuhinje.

Njene tenisice ostavljaju krvave tragove po podu. Simone preplave

strah i panika, srce joj jako udara i samo želi pobjeći iz stana, što dalje iz stana. Otvori kupaonička vrata i išulja se u hodnik u smjeru predsoblja. Pokušava nečujno hodati, ali čuje vlastito disanje i kako pod škripi pod njenom težinom.

Netko razgovara sam sa sobom i kopa po priboru za jelo u ladicama u kuhinji. Čuju se oštro zveckanje i zvonjava.

Kroz mrak Simone vidi nešto veliko i podbuhlo na podu predsoblja. Treba joj nekoliko sekundi da shvati što je to pred njom. Shulman leži na leđima ispred ulaznih vrata. Krv mu lipti iz rane na vratu u sve mlitavijim kaskadama. Tamnocrvena lokva prekriva gotovo cijeli pod. Shulman zuri u strop, kapci mu podrhtavaju. Usta su mu otvorena i otromboljena. Pokraj njegove ruke, među cipelama na otiraču, leži njen mobitel. Pomisli kako ga mora uzeti, izjuriti iz stana i obavijestiti policiju i hitnu pomoć. Iznenadilo ju je kako nije automatski zavrištala kad je ugledala Shulmana. Možda bi trebala nešto reći, pomisli i odjednom začuje korake u hodniku. Ona se mlada žena vrati, drhti cijelim tijelom, sve vrijeme grize usnice pokušavajući se smiriti.

"Ne možemo van, vrata su zaključana", prošapće.

"Tko je..."

"Moj brat", prekine je.

"Ali zašto..."

"Misli da je ubio Erika, nije vidio, misli..."

Jedna ladica u kuhinji padne na pod uz strašnu zvonjavu.

"Evelyn? Što radiš?" poviče Josef Ek. "Hoćeš doći konačno?"

"Sakrij se", prošapće žena.

"Gdje su ključevi?" upita Simone.

"Kod njega u kuhinji", kaže i pohita natrag do kuhinje.

Simone se odšulja dugačkim hodnikom, uđe u Benjaminovu sobu, dašće, pokušava zatvoriti usta, ali onda ne može doći do zraka. Pod škripi pod njom, ali Josef Ek sve vrijeme glasno govori u kuhinji i čini se da ništa ne primjećuje. Priđe Benjaminovu kompjutoru i uključi ga, čuje kako je zakrčalo i počelo šumiti iz ventilatora. Pohita natrag i upravo kad se ponovno uvuče u kupaonicu, čuje se uvodna melodija operativnog sustava.

Srce joj jako udara dok čeka nekoliko sekundi, zatim izađe iz kupaonice, osvrne se oko sebe u praznom hodniku i pohita do

kuhinje. Tamo nema nikoga. Pod je pun pribora za jelo i krvavih otisaka cipela.

Čuje da su brat i sestra u Benjaminovoj sobi. Josef opsuje i baci nekoliko knjiga na pod.

"Pogledaj pod krevet", poviče Evelyn uplašenim glasom.

Nešto tresne, izvukao je kutiju punu manga stripova. Josef se obrecne na nju da tamo nema nikoga.

"Pomozi", kaže.

"U ormaru", predloži ona brzo.

"Koji je ovo vrag?" poviče Josef.

Ključ od ulaznih vrata leži na hrastovu stolu, Simone ga zgrabi i potrči kroz hodnik što tiše može.

"Čekaj, Josef", čuje kako Evelyn viče. "Možda je u drugom ormaru."

Staklo se razbije i teški koraci zatutnje hodnikom.

Simone prekorači Shulmana. Vršci prstiju polagano mu se miču. Stavi dugački ključ u ključanicu. Ruka joj se jako trese.

"Josef", poviče Evelyn očajnički. "Pogledaj u spavaću sobu! Mislim da je u spavaćoj sobi!"

Simone okrene ključ i čuje klikanje iz mehanizma kad Josef Ek dotrči do hodnika i zabulji se u nju. Iz pluća mu dopire šištavi zvuk. Simone petlja s bravom, uspije otključati. Josef u ruci ima dugački nož. Isprva oklijeva, ali onda brzim koracima krene prema njoj. Simone se ruke toliko tresu da ne može pritisnuti kvaku. Djevojka uleti u hodnik, baci se Josefu oko nogu pokušavajući ga zadržati, viče mu da čeka. Mlitavom rukom i bez gledanja on zamahne nožem iznad njene glave. Ona zastenje. On nastavi naprijed i Evelyn ga više ne može zadržati. Simone otvori vrata i posrćući ispadne na stubište, ručnik joj spadne s tijela, Josef joj se približava, ali se onda zaustavi i pogleda njeno golo tijelo. Iza njega Simone vidi kako je Evelyn brzim pokretom umočila ruku u krv koja okružuje Shulmana. Razmrlja krv po licu i vratu, potom padne.

"Josef, krvarim", poviče. "Ljubavi..."

Zakašlje i utihne, leži na leđima kao da je mrtva. Josef se okrene prema njoj, ugleda njeno krvavo tijelo.

"Evelyn?" kaže uplašenim glasom.

Vrati se u predsoblje, nagne se nad nju, i Simone odjednom ugleda

nož u njevoj ruci. Kako je poletio prema gore, klopka, stari trik. Oštrica se veoma snažno zabije Josefu ravno među rebra, i tijelo mu se smiri. On nakrivi glavu, spusti se u stranu i ostane ležati.

44.

petak, 18. prosinca, rano jutro

U hodniku bolnice Danderyd Kennet prođe pokraj dvije policajke koje se intenzivno došaptavaju. U sobi iza njih vidi mladu djevojku kako sjedi na stolcu i bulji u prazno. Lice joj je prekriveno krvlju, kosa sva slijepljena od zgrušane krvi. Crne grudice krvi prekrivaju joj bijeli vrat i prsa. Sjedi sa stopalima pomalo okrenutima prema unutra, u toj dječjoj pozi, nesvjesna same sebe. Pretpostavlja da je to Evelyn Ek, sestra serijskog ubojice Josefa Eka. Kao da je u mislima čula kako je izgovorio njeno ime, podigne glavu i pogleda ravno u njega. Ima tako neobičan izraz u očima - mješavinu bola i šoka, krivnje i trijumfa - da to izgleda gotovo opsceno. Kennet se instinktivno okrene od nje s osjećajem da je zadržao u nečiju privatnost, u nešto što je tabu. Naježi se i brzo kaže sam sebi kako bi trebao biti sretan što je u mirovini i što ne mora biti onaj koji će sad ući u sobu Evelyn Ek, privući stolac i sjesti kako bi je ispitaao. Ono što ona ima ispričati o odrastanju uz Josefa Eka nitko nikada ne bi trebao čuti.

Uniformirani muškarac siva izdužena lica stražari ispred zatvorenih vrata Simoneine sobe. Kennet ga prepozna iz službe dok je još radio, ali mu se ne može sjetiti imena.

"Kennet", kaže muškarac, "sve OK?"

"Ne."

"Da, to sam i mislio."

Kennet mu se odjednom sjeti imena, Reine, i da mu je žena neočekivano preminula kad su dobili dijete.

"Reine", kaže Kennet. "Znaš li kako je Josef došao do sestre?"

"Izgleda da ga je sama pustila unutra."

"Svojevoljno?"

"Pa, ne baš."

Raine mu ispriča kako mu je Evelyn rekla da se probudila usred noći, prišla ulaznim vratima, pogledala kroz špijunku i vidjela policajca Olu Jacobssona kako sjedi na stubištu i spava. Kad su se

stražari izmjenjivali, čula ga je kako govori kolegi da ima malu djecu. Nije ga htjela probuditi, nego se vratila do sofe i još jednom pregledala slike u fotoalbumu koji je Josef stavio u kutiju s njenim stvarima. Slike su bile neshvatljivi bljeskovi iz jednog davno nestalog života. Vratila je album u kutiju i razmišljala bi li mogla promijeniti ime i preseliti se u inozemstvo. Kad je prišla prozoru i pogledala kroz žaluzine, učinilo joj se da vidi nekoga kako stoji na pločniku. Odmah se povukla, malo pričekala pa ponovno pogledala van. Jako je sniježilo i više nije mogla nikoga vidjeti. Ulične svjetiljke između kuća njihale su se na jakom vjetru. Sva se naježila, prišuljala se ulaznim vratima, prislonila uho na drvo i osluškivala. Imala je osjećaj da netko stoji točno ispred vrata. Josef je imao poseban miris. Miris bijesa, zapaljenih kemikalija. Sada se Evelyn odjednom učinilo da osjeća taj miris. Možda je umišljala, no svejedno je ostala stajati uz vrata, ali se nije usuđivala pogledati kroz špijunku.

Nakon nekog vremena nagnula se prema vratima i prošaptala:

"Josef?"

Vani je tiho. Upravo se htjela vratiti u stan, kad ga je čula kako šapće s druge strane vrata:

"Odmah otvori."

Pokušala je suspregnuti jecanje kad je odgovorila:

"Da."

"Zar si mislila da ćeš se izvući?"

"Ne", prošaptala je.

"Sada ćeš učiniti što ti kažem."

"Ne mogu..."

"Pogledaj kroz špijunku", prekinuo ju je.

"Ne želim."

"Svejedno pogledaj."

Drhteći, nagnula se prema vratima. Kroz špijunku je vidjela stubište. Policajac koji je zaspao i dalje je sjedio na stepenicama, ali sada se pod njim širila tamna lokva krvi. Oči su mu bile zatvorene, ali je još uvijek ubrzano disao. Evelyn je vidjela kako se Josef sakrio na rubu slike koju joj je pružala špijunka. Priljubio se uza zid, ali onda se bacio prema gore i jako udario rukom po špijunki. Evelyn je ustuknula i spotaknula se preko vlastitih cipela u predsoblju.

"Otvori vrata", rekao je. "Inače ću ubiti policajca, a onda ću

pozvoniti susjedima na vrata i ubiti i njih. Počet ću s ovim vratima do tvojih."

Evelyn se predala, više nije imala snage. Izgubila je svaku nadu shvativši da nikada neće pobjeći Josefu. Drhtavim je rukama otključala vrata i pustila unutra svog mlađeg brata. U glavi joj je bilo jedino da bi radije umrla nego mu dopustila da ubije još nekoga.

Reine iz informacija koje ima što bolje može objašnjava kako se sve odvijalo. Pretpostavlja da je Evelyn htjela pomoći ozlijeđenom policajcu i spriječiti nova ubojstva te da je zato otvorila vrata.

"Jacobsson će se izvući", kaže on. "Spasila ga je tako što je učinila što joj je brat naredio."

Kennet odmahne glavom.

"Što je ljudima", kaže.

Reine se umorno počese po čelu.

"Spasila je život tvojoj kćeri", kaže.

Kennet oprezno pokuca navrata Simoneine sobe, zatim ih odškrine. Zavjese su navučene, a svjetlo ugašeno. Zaškilji u mraku. Učini mu se da na sofi vidi nekoga tko bi mogao biti njegova kći. "Simone", pita tiho. "Tu sam, tata." Glas dopire sa sofe.

"Želiš li sjediti u mraku? Da upalim svjetlo?"

"Nemam snage, tata", prošapće ona nakon nekog vremena. "Nemam snage."

Kennet joj priđe, sjedne na sofu i zagrlji kćer. Ona glasno zajeca kao da joj srce puca.

"Jednom", šapće on dok je tapše po leđima, "kad sam patrolnim autom prošao pokraj tvog vrtića, ugledao sam te kako stojiš u dvorištu. Stajala si okrenuta prema ogradi i plakala. Šmrklji su ti curili iz nosa, bila si sva mokra i prljava, a tete nisu ništa učinile kako bi te utješile. Samo su stajale i razgovarale, bilo im je sasvim svejedno."

"Što si učinio?" prošapće Simone.

"Zaustavio sam auto i otišao do tebe." Nasmiješio se sam sebi u mraku.

"Odmah si prestala plakati, uhvatila me za ruku i krenula sa mnom." On utihne.

"Zamisli da te sad mogu samo uhvatiti za ruku i odvesti kući." Ona kimne, nagne glavu prema njemu i pita ga: "Jeli li čuo nešto o Simu?"

On je pogladi po obrazu i na trenutak razmišlja da li da joj kaže

istinu. Liječnik mu je na brzinu objasnio da je Shulman izgubio previše krvi. Imao je ozbiljne ozljede mozga. Nije mu bilo spasa. Nikada se neće probuditi iz kome.

"Još ne znaju", kaže oprezno. "Ali..." Uzdahne.

"Ne izgleda dobro, draga." Ona se sva trese od plača.

"Nemam snage, nemam snage", plačući ponavlja. "Smiri se, draga, smiri se... Nazvao sam Erika. Dolazi." Ona kimne. "Hvala, tata." Ponovno je potapše.

"Stvarno više nemam snage", prošapće Simone.

"Ne plači, dušo."

Ona plače glasno i neutješno.

"Nemam više snage..."

U tom se trenutku otvore vrata i Erik upali svjetlo. Odmah priđe sofi, sjedne s druge strane Simone i kaže: "Hvala Bogu da si dobro." Simone mu prisloni lice na prsa. "Erik", kaže prigušeno u njegov kaput.

On je gladi po glavi. Izgleda vrlo umorno, ali pogled mu je bistar i oštar. Ona pomisli kako miriše po kući, miriše kao njena obitelj.

"Erik", kaže Kennet ozbiljno. "Moraš znati nešto važno. I ti, Simone. Danas sam razgovarao s Aidom."

"Je li nešto rekla?" upita Simone.

"Htio sam vam reći da smo uhvatili Wailorda i ostale", kaže Kennet. "Nisam htio da ih se svi i dalje moraju bojati." Erik ga upitno pogleda.

"Duga priča, ispričat ću ti kad budemo imali vremena, ali..."

Kennet duboko udahne i kaže hrapavim, umornim glasom:

"Netko je kontaktirao Benjamina nekoliko dana prije nego što je nestao. Ta je osoba rekla da je ona njegova prava, biološka majka."

Simone se odmakne od Erika, pogleda Kenneta, obriše nos i upita glasom koji je postao viši i krhak od tolikog plača:

"Njegova prava majka?"

Kennet kimne:

"Aida mi je rekla da mu je ta žena davala novac, da mu je pomagala sa zadaćom."

"Ovo nije normalno", prošapće Simone.

"Čak mu je dala i drugo ime."

Erik pogleda Simone, zatim Kenneta i kaže mu da nastavi:

"Da", kaže Kennet, "Aida mi je ispričala da je ta žena koja je rekla da je njegova mama tvrdila da je njegovo pravo ime Kasper."

Simone vidi kako se Erikovo lice ukočilo i odjednom osjeti nalet straha, koji je naglo sasvim razbudi.

"Što je, Erik?" upita.

"Kasper?" upita Erik. "Zvala ga je Kasper?"

"Da", potvrdi Kennet. "Aida mi isprva nije htjela ništa reći jer je obećala Benjaminu da..."

Prekine se usred rečenice. Erik je sasvim problijedio i izgleda kao da će se onesvijestiti. Ustane, napravi par koraka unatrag, skoro padne preko stola, zabije se u fotelju pa izađe iz sobe.

45.

petak, 18. prosinca, jutro

Erik se sjuri stepenicama do ulaza u bolnicu, progura se kroz grupu djece s cvijećem, trči preko prljavog poda, pokraj starca u invalidskim kolicima. Voda mu štrcne preko nogu iz promočenih prostirki na ulazu dok gura vrata i izlazi. Nastavi trčati dolje niz kamene stepenice ne obazirući se na lokvice i smeđe hrpe snijega, projuri pokraj jednog autobusa, ravno preko ceste, kroz nisko grmlje i do parkirališta za posjetitelje. Ključ mu je već u ruci kad u nizu prljavih vozila priđe svom autu. Otključa ga, sjedne, upali i tako naglo krene unatrag da pošteno ogrebe vrata na kuku za prikolicu susjednog automobila.

Još uvijek divlje diše kad skrene lijevo na cestu Danderydsvägen. Vozi što brže može, ali svejedno uspori dok se približava školi Edsberg. Dok polagano prolazi pokraj nje, izvadi mobitel i nazove Joonu.

"Lydia Evers", praktički viče.

"Tko?"

"Lydia Evers je otela Benjamina", nastavi ozbiljnim glasom.

"Pričao sam ti o njoj, ona koja me prijavila."

"Odmah ćemo je provjeriti", kaže Joonu.

"Krećem tamo."

"Daj mi adresu."

"Kuća u Tennisvägen u Rotebrou, ne sjećam se broja, ali kuća je crvena i prilično velika."

"Čekaj me negdje..."

"Idem ravno tamo."

"Nemoj napraviti neku glupost."

"Benjamin će umrijeti ako ne dobije lijek."

"Čekaj da ja dođem..."

Erik prekine vezu, još više ubrza kroz Norrviken iza željezničke pruge u smjeru uskog jezera, nepažljivo prestigne aute kod tvornice

kvasca i osjeti kako mu puls udara u sljepoočnicama kad skrene dolje kod supermarketa Coop Forum.

Uđe u naselje privatnih kuća, parkira uz ono grmlje gdje je stajao prije deset godina kad su on i tajnica socijalne skrbi posjetili Lydiju. Dok gleda kuću iz auta, gotovo da može osjetiti svoju prisutnost u njoj prije deset godina. Sjeća se kako nije bilo nikakvih znakova da tamo ima djece, nije bilo igračaka u vrtu, ničega što bi upućivalo na to da je Lydia mama. S druge strane, kuću nisu ni imali vremena pošteno pregledati. Samo su sišli stepenicama u podrum i vratili se, a onda ga je Lydia napala nožem, sjeti se kako je izgledala kad si je prerezala vrat, kako ga je intenzivno promatrala.

Ovdje se nije puno toga promijenilo. Umjesto pizzerije sada je tu sushi-bar, a veliki trampolini puni jesenjeg lišća i hrpa snijega stoje u svim vrtovima. Erik izađe iz auta ostavivši ključ unutra i otrči gore. Brzo prijeđe zadnji dio puta, otvori kapiju i uđe u vrt. Snijeg leži na visokoj žutoj travi. Ispod potrganog oluka svjetlucaju sige. Mrtve biljke ljuljaju se u visećim teglama. Erik gurne vrata i shvati da su zaključana. Pogleda pod otirač. Crvotočine brzo pobjegnu s mokroga kvadrata na betonskim stepenicama. Srce mu jako udara. Pipa ispod drvene ograde, ali ne može pronaći nikakav ključ. Ode do stražnje strane kuće, uzme jedan kamen iz cvijetnjaka i razbije staklo na vratima. Vanjsko staklo pukne, a kamen odskoči natrag u travu. Ponovno ga podigne i baci jače. Razbije se cijelo staklo. Erik brzo priđe vratima, otvori ih i uđe u spavaću sobu sa zidovima prepunima slika s anđelima i indijskoga gurua Sai Babe.

"Benjamine", poviče. "Benjamine."

Zove svog sina iako vidi da je kuća napuštena: sve je u mraku i mirno, unutra je zagušljivo i smrdi po staroj tkanini i prašini. Brzo krene prema hodniku, otvori vrata koja vode do podruma i osjeti jaki smrad. Težak miris pepela, pougljenjelog drveta i spaljene gume. Sjuri se dolje, spotakne na jednoj stepenici i udari ramenom o zid, ali ostane na nogama. Svjetiljke ne rade, ali na svjetlu koje dopire s prozora visoko uz strop vidi da je soba zapaljena. Pod škripi pod njim. Puno je toga pocrnjelo, ali neki komadi namještaja ostali su cijeli. Stol s površinom od pločica samo je malo čađav, ali su svijeće na pladnju izgorjele. Erik ode do vrata koja vode u drugu podrumsku prostoriju. Ona vise sa šarki, a unutrašnja je strana sva pougljenjela.

"Benjamine", kaže uplašenim glasom.

Pepeo mu poleti prema licu, i on zatrepće, oči ga peku. Nasred prostorije stoje ostaci nečega što izgleda kao kavez dovoljno velik da unutra stane čovjek.

"Erik", poviče netko odozgo.

Zastane i osluškuje. U zidovima škripi. Izgorjeli paneli padaju sa stropa. Polako krene prema stepenicama. U daljini se čuje lavež psa.

"Erik!"

To je Joonin glas. On je u kući. Erik se uspne stepenicama. Joon ga pogleda sa zabrinutim izrazom lica.

"Što se dogodilo?"

"U podrumu je gorjelo", odgovori Erik.

"Ništa drugo?"

Erik napravi nejasnu gestu prema podrumu:

"Ostaci kaveza."

"Poveo sam psa sa sobom."

Joon pohita hodnikom do predsoblja i otvori vrata. Mahne uniformiranoj policajki tamne kose spletene u pletenicu koja vodi psa. Crni labrador slijedi je u stopu. Ona kimne Eriku, kaže im da pričekaju vani, klekne pred psa i obrati mu se. Joon pokušava izgurati Erika van, ali odustane kad shvati da mu neće uspjeti.

Sjajni crni pas poletno krene kroz kuću, neprestano njuška, brzo diše, traži dalje. Trbuh mu se brzo pomiče od dahtanja. Sistematski pretražuje sobu po sobu. Erik je ostao stajati u predsoblju. Zlo mu je, odjednom osjeti da će povraćati i izađe iz kuće. Dvojica policajaca stoje ispred patrolnog vozila i razgovaraju. Erik prođe kroz kapiju, nastavi pločnikom u smjeru svog automobila, zatim stane te izvadi kutijicu s papigom i Indijancem. Stoji tako s kutijicom u ruci, tada priđe jednom šahtu i istrese sadržaj kutijice kroz rešetku. Čelo mu je orošeno hladnim znojem, obliže usnice kao da će nešto reći nakon duge tišine. Baci i samu kutijicu i čuje kako je pljusnulo kad je pala u vodu.

Kad se vrati u vrt, Joon stoji ispred kuće. Pogleda Erika i odmahne glavom. Erik uđe unutra. Policajka kleči ispred psa tapšući ga po vratu i iza ušiju.

"jeste li bili dolje u podrumu?" upita Erik.

"Naravno da jesmo", odgovori ona i ne pogledavši ga.

"U onoj unutrašnjoj prostoriji?"

"Da."

"Pas nije mogao ništa nanjušiti zbog pepela."

"Rocky može pronaći leš pod vodom na dubini od šezdeset metara", kaže ona.

"A žive ljude?"

"Da nekoga tu ima, Rocky bi ga pronašao."

"Ali još niste tražili vani", kaže Joonu, koji sad stoji iza Erika.

"Nisam znala da smo trebali", kaže policajka.

"Trebate", odgovori Joonu kratko.

Ona slegne ramenima i ustane.

"Dođi", kaže dubokim hrapavim glasom labradoru. "Dođi. Idemo vidjeti što tu ima? Idemo vidjeti što tu ima?"

Erik ih slijedi dok zaobilaze kuću. Crni pas trči naprijed-natrag preko zaraslog travnjaka, njuška oko kante s vodom na čijoj se površini stvorio led, traži oko starih voćki. Nebo je tamno i oblačno. Erik vidi kako je susjed uključio lančić od raznobojnih lampica na jednom drvetu. Hladno je. Policajci su otišli sjesti u auto. Joonu sve vrijeme hoda blizu žene sa psom, povremeno pokaže u nekom smjeru. Erik ih slijedi do stražnje strane kuće. Odjednom prepozna brdašce na samom kraju vrta. To je mjesto s one slike, pomisli. Slike koju je Aida poslala Benjaminu prije nego što je nestao. Erik se zadiše. Pas njuška oko komposta, spusti se niz brdašce, njuška oko njega, dašće, zaobiđe ga, njuška nisko grmlje i stražnju stranu smeđe ograde, vrati se, njuška oko košare za lišće i ode do malog vrta sa začinskim biljem. Štapići s vrećicama u kojima je bilo sjeme zabodeni su u zemlju u neravnim redovima. Crni labrador nemirno zacvili pa legne usred tog malog polja. Legne ravno na tu mokru, razrovanu zemlju. Tijelo mu se trese od uzbuđenja, a policajkino lice izgleda vrlo tužno kad ga pohvali. Joonu se odmah okrene, dotrči do Erika, stane ispred njega i ne pušta ga da ode do polja. Erik ne razumije što mu više, što pokušava učiniti, ali Joonu ga vuče iz vrta, dalje od tog mjesta.

"Moram znati", kaže Erik drhtavim glasom.

Joonu kimne i tiho kaže:

"Pas nam je dao znak da je tu zakopano ljudsko tijelo."

Erik padne na pločnik uz, stup električne rasvjete, stopala, noge, cijelo tijelo jednostavno mu popusti, vidi policajce kako izlaze iz auta s

lopatama i zatvori oči.

Erik Maria Bark sjedi sam u autu Joone Linne i gleda kroz prozor na ulicu. Crne krošnje hvataju svjetlost od lampi koje vise iznad ceste. Crne grane raširene prema tamnom zimskom nebu. Usta su mu suha, bole ga lice i glava. Prošapće nešto sam sebi, izađe iz auta, prekorači policijsku vrpcu kojom je područje ograđeno i krene do stražnje strane kuće kroz visoku zaleđenu travu. Joonu stoji i promatra uniformirane policajce s lopatama. Rade u tišini, gotovo mehaničkim pokretima. Cijelo je malo polje prekopano. Sada je tu samo velika pravokutna rupa. Na plastičnoj ceradi leže komadi odjeće i kostiju prekriveni zemljom. Zvuk kopanja se nastavi, metal udari o kamen, kopanje prestane i policajci se usprave. Erik se polagano približava, teškim koracima koji radije ne bi išli u tom smjeru. Vidi Joonu kako se okreće i smiješi umornim licem. "Što je?" prošapće Erik.

Joonu mu krene ususret, pogleda ga u oči i kaže: "To nije Benjamin."

"Tko je?"

"Tijelo tu leži barem deset godina."

"Dijete?"

"Možda pet godina staro", odgovori Joonu i trnci mu prođu leđima. "Znači, Lydia je ipak imala sina", kaže Erik prigušeno.

46.

subota, 19. prosinca, prijepodne

Pada gust vlažan snijeg, a jedan pas juri lijevo-desno po travnjaku uz policijsku zgradu. Pas veselo laje na snijeg, sretno skače među pahuljicama, žvače zrak i malo otrese krzno. Od pogleda na životinju Eriku se stisne srce. Shvati da je zaboravio kako je to samo živjeti. Zaboravio je kako je to ne razmišljati neprestano o životu bez Benjamina.

Osjeća mučninu i ruke mu se tresu od apstinencije. Već cijeli dan nije popio nijednu tabletu, a noćas nije ni oka sklopio.

Dok hoda prema velikom ulazu u policijsku zgradu, misli na starinske tkane radove koje mu je Simone jednom pokazala na izložbi ženskih ručnih radova. Oni su mu se činili kao slike neba na ovakve dane: oblačni, gusti, mucasto sivi.

Simone stoji u hodniku ispred sobe za ispitivanja. Kad ugleda Erika, krene mu ususret i uhvati ga za ruke. Iz nekog razloga zahvalan je zbog te geste. Ona izgleda blijedo i sabrano.

"Ne moraš ovome prisustvovati", prošapće.

"Kennet je rekao da ti to hoćeš", odgovori on.

Ona slabašno kimne.

"Samo sam..."

Utihne i nakašlje se.

"Bila sam ljuta na tebe", kaže.

Oči su joj vlažne i crvene.

"Znam, Simone."

"Ti barem imaš svoje tablete", sikne.

"Da", odgovori on.

Okrene se od njega i ostane stajati buljeći kroz prozor. Erik gleda njeno tanko tijelo, prekrižene ruke kojima se obgrlila. Naježila se, iz ventilacije ispod prozora puše hladan zrak. Otvore se vrata sobe za ispitivanja i jaka žena u policijskoj uniformi tiho ih pozove unutra.

"Izvolite, možete ući."

Nježno se nasmiješi ružičastim blistavim usnicama.

"Moje ime je Anja Larsson", kaže Eriku i Simone. "Uzet ću vaše izjave."

Žena joj pruži njegovanu zaobljenu ruku. Nokti su joj dugački, lakirani crveno sa svjetlucavim gornjim rubom.

"Činilo mi se da to daje božićni ugođaj", kaže veselo o noktima.

"Lijepo", kaže Simone rastreseno.

Joona Linna već sjedi unutra. Objesio je sako na naslon stolca. Plava mu je kosa raskuštrana i izgleda prljavo. Nije se obrijao. Kad sjednu preko puta njega, uputi Eriku ozbiljni, zamišljeni pogled.

Simone se tiho nakašlje i popije gutljaj vode. Kad vrati čašu, dodirne Erikovu ruku. Pogledi im se sretnu i on je vidi kako nečujno kaže "oprosti".

Anja Larsson stavi digitalni diktafon na stol između njih, stisne gumb za snimanje, provjeri svijetli li crvena lampica pa kratko kaže koliko je sati, koji je datum i tko je sve u prostoriji. Zatim kratko zastane, nakrivi glavu i kaže toplim, prijateljskim glasom:

"OK, Simone, rado bismo čuli vašim riječima što se to dogodilo u vašem stanu u Luntmakargatanu preksinoć."

Simone kimne, pogleda Erika pa spusti glavu.

"Da... bila sam kod kuće i..."

Utihne.

"Jeste li bili sami?" upita Anja Larsson.

Simone odmahne glavom.

"Sim Shulman je bio kod mene", kaže neutralno.

Joona nešto zabilježi u svoj blok.

"Možete li nam reći kako su, po vašemu mišljenju, Josef i Evelyn Ek uspješni ući u vaš stan?" upita Anja Larsson.

"Ne znam točno jer sam bila pod tušem", kaže Simone polagano i na sekundu se jako zarumeni. Rumenilo gotovo odmah i nestane te na njenim obrazima ostane samo sjaj.

"Bila sam pod tušem kad mi je Sim viknuo da netko zvoni na vrata... Ne, čekajte, prvo mi je viknuo da mi zvoni mobitel."

Anja Larsson ponovi:

"Bili ste pod tušem i čuli kako vam Sim Shulman viče da vam zvoni mobitel."

"Da", prošapće Simone. "Rekla sam mu da se javi."

"Tko je zvao?"

"Ne znam."

"Ali on se javio?"

"Mislim da je, gotovo sam sigurna da je."

"Koliko je bilo sati?" upita Joonu odjednom. Simone se trgne kao da ga do sada nije primijetila, kao da ne prepoznaje njegov finski-švedski naglasak.

"Ne znam", odgovori ispričavajući se okrenuta prema njemu.

On se ne smiješi, nego inzistira:

"Otprilike."

Simone slegne ramenima i kaže nesigurno:

"Pet."

"Ne četiri?" upita Joonu. "Zašto to pitaš?"

"Samo želim znati", odgovori on.

"Već znate", kaže Simone Anji.

"Dakle pet", kaže Joonu i zapiše to u svoj blok.

"Što ste radili prije tuširanja?" upita Anja. "Lakše se sjetiti koliko je sati kad čovjek prođe kroz sve što je radio tog dana."

Simone odmahne glavom, izgleda vrlo umorno, gotovo bezvoljno. Ne gleda Erika. On sjedi bez riječi pokraj nje, srce mu jako udara. "Nisam znao", kaže on odjednom i ponovno ušuti. Ona ga odmah pogleda. On ponovno otvori usta: "Nisam znao da ste ti i Shulman..." Ona kimne.

"Da, Erik. Tako je to bilo." On pogleda nju, pa policajku, pa Joonu. "Oprostite što prekidam", kaže. Pomirljivim tonom Anja se ponovno obrati Simone: "Nastavite, ispričajte nam što se dogodilo. Sim Shulman je povikao da zvoni..."

"Otišao je do predsoblja i..." Simone utihne pa se ponovno ispravi:

"Ne, nije bilo tako. Čula sam kako Sim kaže: 'A sad zvoni i na vratima' ili tako nešto. Završila sam s tuširanjem, obrisala se, oprezno otvorila vrata i vidjela..."

"Zašto oprezno?" upita Joonu.

"Molim?"

"Zašto si oprezno otvorila vrata, a ne kao i obično?"

"Ne znam, osjećala sam nešto u zraku, nešto prijeteće... Ne mogu to objasniti..."

"Jesi li nešto čula?"

"Mislim da nisam."

Simone bulji preda se.

"Nastavite", kaže Anja.

"Ugledala sam jednu djevojku kroz odškrinuta vrata. Mlada djevojka je stajala u hodniku, pogledala me, izgledala je uplašeno, a onda mi je dala znak da se sakrijem."

Simone je naborala čelo.

"Otišla sam do predsoblja i vidjela Sima... kako leži na podu... svuda je bilo krvi i još je krvario, kapci su mu drhtali i pokušavao je micati ruke..."

Simonein glas postane hrapav i Erik primijeti da se ona trudi da ne zaplače. Htio bi utješiti svoju ženu, biti joj podrška, uhvatiti je za ruku ili zagrliti. Ali ne zna bi li ga odgurnula ili se naljutila ako pokuša.

"Da napravimo pauzu?" upita Anja blago.

"Ja... ja..."

Simone se prekine i jako drhtavim rukama prinese čašu s vodom ustima. S naporom proguta i obriše oči.

"Ulazna vrata su bila zaključana, imamo dodatnu bravu", nastavi smirenijim glasom. "Djevojka mi je rekla da je ključ u kuhinji, pa sam se ušuljala u Benjaminovu sobu i upalila kompjutor."

"Upalili ste kompjutor. Zašto?" upita Anja.

"Htjela sam da on pomisli da sam tamo, da, ono, čuje zvuk kompjutora i potrči tamo."

"O kome govorite?"

"O Josefu", odgovori ona.

"Josefu Eku?"

"Da."

"Kako ste znali da je to on?"

"Tada nisam znala."

"Razumijem", kaže Anja. "Nastavite."

"Upalila sam kompjutor, a onda se sakrila u kupaonici. Kad sam ih čula da su otišli u Benjaminovu sobu, odšuljala sam se do kuhinje i uzela kipić. Djevojka je cijelo vrijeme pokušavala namamiti Josefa da traži na drugim mjestima kako bi ga što dulje zadržala, ali mislim da sam lupila o sliku, jer je odjednom došao u predsoblje. Ona ga je pokušala spriječiti, bacila mu se oko nogu i..."

Proguta knedlu.

"Ne znam, oslobodio se njenog stiska. Onda je ona odglumila da ju je porezao, namazala se Simovom krvlju, legla i pravila se mrtva."

Na trenutak nastupi tišina. Simone zvuči kao da teško diše.

"Nastavite, Simone", potakne je Anja tiho.

Simone kimne i ukratko ispriča:

"Josef ju je vidio, vratio se do nje i kad se sagnuo nad nju, ubola ga je nožem sa strane."

"Jeste li vidjeli tko je ranio Sima Shulmana?"

"Josef."

"Vidjeli ste to?"

"Ne."

U prostoriji nastupi tišina.

"Evelyn Ek mi je spasila život", prošapće Simone.

"Želite li nešto dodati?"

"Ne."

"Onda vam zahvaljujem na suradnji i proglašavam ispitivanje završenim", zaključi žena i ispruži svoje svjetlucave prste da isključi diktafon.

"Čekaj", kaže Joon. "A tko je nazvao?"

Simone ga zbunjeno pogleda. Kao da je opet zaboravila na njega.

"Tko te nazvao na mobitel?"

Ona odmahne glavom.

"Ne znam, ne znam ni gdje mi je mobitel..."

"Nema problema", kaže Joon mirno. "Pronaći ćemo ga."

Anja Larsson još malo pričeka upitno ih gledajući, zatim isključi diktafon.

Nikoga ne pogledavši, Simone ustane od stola i polagano izađe iz prostorije. Erik brzo kimne Jooni i požuri za njom.

"Čekaj", kaže joj.

Ona zastane i okrene se.

"Čekaj, htio bih samo..."

Utihnje, vidi njeno otvoreno, ranjivo lice, blijede crvenkaste pjege, široka usta i svijetle zelene oči. Bez riječi se zagrle, umorni i tužni.

"Bit će sve u redu", kaže on. "Bit će sve u redu."

Poljubi je u crvenkastoplavu, kovrčavu kosu.

"Više ništa ne znam", prošapće ona.

"Mogu se raspitati imaju li neku sobu gdje bi se mogla odmoriti."

Ona se polagano oslobodi njegova zagrljaja i odmahne glavom.

"Moram potražiti mobitel", kaže ozbiljno. "Moram znati tko je to nazvao kad se Shulman javio."

Joona izađe iz prostorije za ispitivanja sa sakoom prebačenim preko ramena.

"Je li mobitel ovdje u policiji?" upita Erik.

Joona pokaže glavom prema Anji Larsson, koja hoda prema liftovima u dubini hodnika.

"To bi Anja trebala znati", odgovori.

Erik je baš htio potrčati za njom, kad ga Joona zaustavi pokretom ruke. Izvadi svoj mobitel i nazove nekoga.

Vide kako se žena zaustavila i javlja se na mobitel.

"Zlato moje, trebamo neke papire od tebe", kaže Joona veselim tonom.

Ona se okrene s ljutitim izraza lica i oni joj krenu ususret.

"Anja je bila prava sportašica kad je počela raditi ovdje", kaže on. "Nevjerojatna plivačica, leptirov stil, bila je osma na olimpijskim igrama u..."

"Kakav ti papir treba? Zahodski?" poviče Anja.

"Nemoj se ljutiti..."

"Kad samo sereš."

"Samo se malo hvalim tvojim uspjesima."

"Da, da", kaže ona uz mali osmijeh.

"Imaš li popis stvari koje smo odnijeli u laboratorij?"

"Nije gotov - otiđi dolje provjeriti."

Krenu s njom prema liftovima. Čelično uže tutnji iznad njih, a lift škripi dok se spuštaju. Anja izađe na drugom katu i mahne im dok se vrata zatvaraju.

U uredu u prizemlju sjedi visoki čovjek koji Eriku sličí jednom njegovu rođaku. Brzo prođu kroz hodnik s puno vrata, oglasnih ploča i aparata za gašenje požara u vitrinama od pleksiglasa. U laboratoriju je puno svjetlije i većina je ljudi odjevena u liječničke ogrtače. Joona se rukuje s jednim vrlo debelim muškarcem koji se predstavi kao Krixon i koji im kaže da odu u drugu prostoriju. Najednom stolu metalne površine leži poredana gomila stvari. Erik ih prepozna. Dva kuhinjska noža s crnim mrljama leže svaki u svojoj metalnoj posudi. Vidi jedan ručnik koji prepozna, otirač za cipele, nekoliko pari cipela i Simonein

mobitel u plastičnoj navlaci. Joonu pokaže na mobitel:

"Htjeli bismo ga pogledati", kaže. "Je li pregledan?"

Debeli pogleda na papir koji stoji pokraj mobitela. Neko vrijeme čita pa polagano kaže:

"Mislim da je. Da, s mobitelom smo gotovi."

Joonu ga izvadi iz plastične navlake, obriše komadićem papira i pruži Simone. Ona koncentrirano pregleda popis poziva i nešto promrmlja. Kad vidi što piše na zaslonu, stavi ruku preko usta da zatomi povik.

"To je... to je bio Benjamin", promuća. "Zadnji poziv je od Benjamina."

Svi se naguraju oko mobitela. Benjaminovo ime zabljeska nekoliko puta, zatim se mobitel ugasi jer je baterija prazna.

"Je li Shulman razgovarao s Benjaminom?" upita Erik povišenim glasom.

"Ne znam", odgovori ona tužno.

"Ali on se javio? Samo me to zanima."

"Bila sam pod tušem i mislim da se javio prije nego što je..."

"Pa valjda vidiš je li propušten poziv ili..."

"Nije propušten", prekine ga ona. "Ali ne znam je li Sim stigao nešto čuti ili reći prije nego što je otvorio vrata Josefu."

"Nisam htio zvučati ljutito", kaže Erik forsirano mirnim glasom.

"Ali moramo znati je li Benjamin nešto rekao."

Simone se okrene prema Jooni:

"Ne čuvaju li se sada svi pozivi s mobitela?" upita.

"Traženje bi moglo potrajati tjednima", odgovori on.

"Ali..."

Erik uhvati Simone za ruku i kaže:

"Moramo razgovarati sa Shulmanom."

"Ali ne možemo, on je u komi", kaže ona uznemireno. "Pa rekla sam ti da je u komi."

"Dođi sa mnom", kaže Erik Simone i izađe.

47.

subota, 19. prosinca, poslijepodne

Simone sjedi pokraj Erika u autu, povremeno baci pogled na njega pa se ponovno okrene prema prozoru. Brzo voze cestom koja je po sredini podijeljena gomilom smeđeg snijega. Ispred njih je beskrajna kolona automobila sa žmirkavim stražnjim svjetlima. Ulične svjetiljke monotono prolaze pokraj njih. Ona ništa ne kaže o smeću na stražnjem sjedalu i na podu oko svojih nogu: prazne boce vode, limenke gaziranih pića, kutija pizze, novine, čaše, salvete, prazne vrećice od čipsa i omoti slatkiša.

Erik sporo vozi u smjeru bolnice Danderyd, gdje u komi leži Sim Shulman i točno zna što će učiniti kad stignu. Baci pogled na Simone, vidi kako je smršavjela i kako su joj kutovi usana okrenuti prema dolje, tužna je i zabrinuta. No on se osjeća gotovo zastrašujuće koncentriran. Vidi događaje proteklih dana kristalno jasno i oštro osvijetljene. Čini mu se da razumije što se to dogodilo njemu i njegovoj obitelji. Prije nego što su prošli Krafriket, počne joj objašnjavati.

"Kad smo shvatili da je nemoguće da je Josef oteo Benjamina, Joona mi je rekao da dobro razmislim o svemu", kaže odjednom i prekine tišinu u autu. "Tada sam počeo razmišljati o prošlosti, tražiti tko bi mi se mogao htjeti osvetiti."

"I što si pronašao?" upita Simone.

Krajičkom oka vidio je kako se okrenula prema njemu. Zna da je spremna slušati.

"Pronašao sam terapijsku grupu koju sam liječio hipnozom i koju sam napustio... Bilo je to prije samo deset godina, ali nikada ne mislim na njih, to je jednostavno prošlost", kaže. "Ali sad kad sam se pokušao sjetiti imao sam osjećaj kao da ta grupa nikada nije nestala, kao da su samo stajali po strani i čekali."

Erik vidi kako je Simone kimnula. Nastavi govoriti, pokuša joj objasniti teorije koje je imao o toj grupi, napete veze među članovima,

ravnotežu koju je postigao i kako je izigrao njihovo povjerenje.

"Kad je sve pošlo krivo, obećao sam da više nikada neću hipnotizirati."

"Da."

"Ali onda sam prekršio obećanje kad me Joonu uvjerio da je to jedini način da spasimo Evelyn Ek."

"Misliš da je to što nam se dogodilo povezano s time što si ga hipnotizirao?"

"Ne znam..."

Erik utihne pa kaže da je to možda probudilo latentnu mržnju koja je bila pod kontrolom njegovim obećanjem da više nikada neće hipnotizirati.

"Sjećaš li se Eve Blau?" nastavi on. "Stalno je zapadala u psihotična stanja. Znaš da mi je prijetila, rekla je da će mi uništiti život."

"Nikada nisam shvatila zašto", kaže Simone tiho.

"Bojala se nekoga, mislio sam da se radi o paranoji, ali sad sam gotovo siguran da joj je Lydia stvarno prijetila."

"Čak i paranoične osobe možda netko slijedi", kaže Simone.

Erik skrene na plavo veliko područje bolnice Danderyd. Kiša udara o prozore.

"Možda ju je čak i Lydia porezala po licu", kaže gotovo za sebe.

Simone se trgne.

"Bila je porezana po licu?" upita.

"Mislio sam da si je to sama učinila, jer takve su stvari uobičajene", kaže Erik. "Mislio sam da si je sama odrezala vrh nosa u očajničkoj želji da osjeti nešto drugo, da pobjegne od onoga što je stvarno boli..."

"Čekaj malo, čekaj malo", prekine ga Simone sva uznemirena. "Nos joj je bio odrezan?"

"Vrh nosa."

"Ja i tata smo pronašli jednog dječaka kojemu je bio odrezan vrh nosa. Je li ti tata to ispričao? Netko je prijetio tom dječaku, uplašio ga i ozlijedio zato što je maltretirao Benjamina."

"To je Lydia."

"Je li ona otela Benjamina?"

"Da."

"Što hoće?"

Erik je ozbiljno pogleda.

"Ti već znaš dio ovoga", kaže on. "Lydia je pod hipnozom priznala da je svog sina Kaspera držala zatvorenog u kavezu u podrumu i prisiljavala ga da jede trulu hranu."

"Kaspera?" ponovi Simone.

"Kad ste mi ispričali što je Aida rekla, da je ta žena zvala Benjamina Kasper, znao sam da je to Lydia. Otišao sam do njene kuće u Rotebrou i provalio, ali tamo nije bilo nikoga, kuća je napuštena."

Erik brzo vozi pokraj nizova parkiranih automobila, ali sve je puno, lako da je prisiljen skrenuti i ponovno krenuti prema ulazu.

"U podrumu je gorjelo, ali se vatra sama ugasila", nastavi Erik. "Pretpostavljam da je požar bio podmetnut, ali ostaci kaveza još su bili tamo."

"Ali nije bilo kaveza", kaže Simone. "Jer dokazano je da nije imala djece."

"Joonu je doveo sa sobom psa tragača, koji je u vrtu pronašao deset godina stare posmrtno ostatke djeteta."

"Bože", prošapće Simone.

"Da."

"Znači..."

"Mislim da je ubila dijete u podrumu kad je shvatila da je otkrivena", kaže Erik.

"Znači, cijelo si vrijeme bio u pravu", prošapće Simone.

"Izgleda da jesam."

"Želi li ubiti Benjamina?"

"Ne znam... Ona vjerojatno misli da je sve moja krivnja. Da je nisam hipnotizirao, mogla je zadržati dijete."

Erik utihne i sjeti se Benjaminova glasa kad ga je nazvao. Kako je nastojao ne zvučati uplašeno i kako je rekao nešto o kući strave. Mora da se tu radilo o Lydijinoj kući strave. Tamo gdje je odrasla, gdje je počinila svoje zločine i gdje je vjerojatno i sama bila izložena nasilju. Ako nije odvela Benjamina u kuću strave, onda ga je mogla odvesti bilo kamo.

On zaustavi auto ispred ulaza u bolnicu Danderyd, nije ni zaključao ni platio parkiranje. Samo pohitaju pokraj sumorne fontane pune snijega, prođu pored nekoliko pušača koji drhte samo u kućnim ogrtačima, utrče kroz vrata koja pište i odvezu se liftom do odjela na kojem leži Sim Shulman.

U sobi vlada težak miris od mnoštva cvijeća. Veliki mirisni buketi stoje u vazama na prozorskoj niši. Hrpa poruka i pisama zabrinutih prijatelja i kolega leži na stolu.

Erik pogleda muškarca u krevetu, njegove upale obraze, nos, kapke. Ravnomjerni pokreti trbuha slijede sišući ritam respiratora. Nalazi se u trajnom vegetativnom stanju, aparati ga održavaju na životu i ne bi mogao živjeti bez njih. Cjevčica mu je uvedena u dušnik kroz rez na prednjoj strani grla. Hranu dobiva putem sonde uvedene ravno u želudac.

"Simone, moraš razgovarati s njim kad se probudi i..."

"Ne može ga se probuditi", poviče ona kreštavim glasom. "On je u komi, Erik, mozak mu je ozlijeđen od gubitka krvi, nikada se neće probuditi, nikada neće ponovno progovoriti."

Obriše suze s obraza.

"Moramo saznati što je Benjamin rekao..."

"Prestani", poviče ona i brižne u plač.

Jedna medicinska sestra zaviri u sobu, ugleda Erika kako grli Simone, koja se sva trese od plača, pa ih ostavi na miru.

"Dat ću mu injekciju zolpidema", prošapće joj Erik u kosu. "To je jako sredstvo za spavanje koje može probuditi ljude iz kome."

Osjeti kako je odmahнула glavom.

"O čemu pričaš?"

"Djeluje samo nakratko."

"Ne vjerujem ti", kaže ona oklijevajući.

"Sredstvo za spavanje usporava prekomjerno aktivne procese u mozgu koji uzrokuju komu."

"I probudit će se? Stvarno?"

"Nikada on neće ozdraviti, ima teške ozljede mozga, Sixan, ali od toga će se možda probuditi na nekoliko sekundi."

"Što da učinim?"

"Ponekad ljudi pod utjecajem tog sredstva mogu i reći nekoliko riječi, ponekad samo otvore oči."

"To nije dozvoljeno - zar ne?"

"Ne namjeravam tražiti dopuštenje, nego ću to jednostavno učiniti, a ti moraš razgovarati s njim kad se probudi."

"Požuri", kaže ona.

Erik brzo ode po opremu koja mu je potrebna. Simone stane uz

Shulmanov krevet i uhvati ga za ruku. Gleda ga. Lice mu je smireno. Tamne crte lica gotovo su nestale u ovom opuštenom stanju. Ta inače senzualna usta sada nemaju nikakav izraz. Nema čak ni onu svoju ozbiljnu boru između crnih obrva. Polako ga gladi po čelu. Razmišlja kako će nastaviti izlagati njegova djela, kako istinski umjetnik nikada ne umire.

Erik se vrati u sobu. Bez riječi priđe Shulmanu i s leđima okrenutima vratima podigne rukav njegove bolničke košulje.

"Jesi spremna?" upita.

"Da", odgovori ona. "Spremna sam."

Erik izvadi injekciju, stavi je u intravenozni kateter i polako ubrizga žućkastu tekućinu. Ona se polagano pomiješa s bistrom tekućinom i nestane prema igli u pregibu ruke u Shulmanov krvožilni sustav. Erik stavi injekciju u džep, otkopča jaknu, premjesti elektrode sa Shulmanovih prsa na svoja, skine kvačicu s njegova kažiprsta, pričvrsti ga za svoj pa usmjeri pogled na Shulmanovo lice.

Ne događa se apsolutno ništa. Shulmanov se trbuh podiže i spušta ravnomjerno i mehanički uz pomoć respiratora.

Eriku su usta suha, osjeća kako se smrzava.

"Da odemo?" upita Simone nakon nekog vremena.

"Čekaj", prošapće Erik.

Ručni sat polako kuca. Na prozoru jedan cvijet izgubi laticu, koja uz tiho šuštanje padne na pod. Nekoliko kišnih kapi pogodi prozor. Iz daljine čuju kako se neka žena smije.

Neobično šištanje dopire iz Shulmanova tijela, poput slabog vjetra kroz pritvoreni prozor.

Simone osjeti kako joj znoj curi ispod pazuha niz tijelo. Osjeća klaustrofobičnost cijele situacije. Ustvari bi najradije pobjegla iz te sobe, ali više ne može maknuti pogled sa Shulmanova vrata. Možda umišlja, ali čini joj se da jaka žila na njegovu vratu brže kuca. Erik teško diše i kad se nagne nad Shulmana, ona vidi da je nervozan, grize donju usnicu i ponovno pogleda na sat. Ništa se ne događa. Respirator mehanički pišti. Netko prođe ispred vrata. Začuje se i škripa kotačića kolica, a onda u sobi ponovno nastupi tišina. Jedini zvuk proizvodi mehanički rad aparata.

Odjednom se začuje slabašan zvuk, poput grebanja. Simone nije jasno odakle taj zvuk. Erik se odmakne za nekoliko koraka u stranu.

Grebanje se nastavi. Simone shvati da je to Shulman. Približi mu se i vidi kako mu kažiprst grebe po napetoj plahti. Osjeti kako joj se puls ubrzao i upravo je htjela nešto reći Eriku, kad Shulman otvori oči. Zuri ravno u nju čudnim pogledom. Usnice mu se razvuku u uplašenu grimasu. Jezik se pomiče sporo i slina mu curi po bradi.

"Ja sam, Sim. Ja sam", kaže ona i uhvati ga za ruku objema rukama. "Moram te pitati nešto jako važno."

Shulmanovi prsti polagano drhte. Zna da je vidi, ali onda mu se oči odjednom izvrnu, usta se napnu i žile na sljepoočnicama jako se izboče.

"Javio si se na moj mobitel kad je Benjamin nazvao, sjećaš se?"

Erik, koji na prsima ima pričvršćene Shulmanove elektrode, vidi na monitoru kako mu se ritam srca ubrzao. Shulmanova stopala podrhtavaju pod plahtom.

"Sim, čuješ me?" upita ona. "Ja sam, Simone. Čuješ li me, Sim?"

Njegove oči vrate se na mjesto, ali potom otkliznu u stranu. Brzi se koraci čuju u hodniku ispred vrata, jedna žena nešto više.

"Javio si se na moj mobitel", ponovi ona.

On slabašno kimne.

"To je bio moj sin", nastavi ona. "Benjamin je nazvao..."

Stopala mu se ponovno počnu tresti, oči se izvrnu i jezik mu ispadne iz usta.

"Što je Benjamin rekao?" upita Simone.

Shulman proguta slinu, polagano žvače, kapci mu se spuštaju.

"Sim? Što je rekao?"

On odmahne glavom.

"Ništa nije rekao?"

"Ne..." propišti Shulman.

"Što si rekao?"

"Ne Benja..." kaže gotovo nečujno.

"Ništa nije rekao?" upita Simone.

"Ne on", kaže Shulman visokim, uplašenim glasom.

"Što?"

"Ussi?"

"Što kažeš?" upita ona.

"Jussi je nazvao..."

Shulmanova usta podrhtavaju.

"Gdje je bio?" upita Erik. "Pitaj gdje je Jussi."

"Gdje je Jussi bio?" upita Simone. "Znaš li to?"

"Doma", odgovori Shulman nečujno. "Je li i Benjamin bio tamo?"

Shulmanova glava prevali se u stranu, usta mu se otvore, a brada nabora. Simone brzo pogleda Erika, ne zna što da učini. "Je li Lydia bila tamo?" upita Erik. Shulman pogleda gore, oči mu kliznu u stranu. "Je li Lydia bila tamo?" upita Simone. Shulman kimne. "Je li Jussi rekao nešto o..."

Simone prestane govoriti kad Shulman zajeca. Lupi ga blago po obrazu, i on je odjednom pogleda u oči.

"Što se dogodilo?" upita sasvim jasnim glasom pa ponovno padne u komu.

48.

subota, 19. prosinca, poslijepodne

Anja uđe u ured Joone Linne te mu bez riječi pruži mapu i šalicu s kuhanim vinom. On pogleda njeno okruglo ružičasto lice. Začudo, ona mu se ne nasmiješi.

"Identificirali su dijete", objasni mu kratko i pokaže na mapu.

"Hvala", kaže Joona.

Dvije su stvari koje prezire, pomisli promatrajući tu smeđu kartonsku mapu. Jedna je kad je prisiljen odustati od slučaja, od neidentificiranih tijela, nerazriješenih silovanja, pljački, zlostavljanja i ubojstava. A drugo što prezire, iako na sasvim drugi način, to je kad neriješeni slučajevi dobiju rješenja, jer kad stare zagonetke dobiju odgovor, on rijetko bude onakav kakav bi čovjek poželio.

Joona Linna otvori mapu i počne čitati. Piše da je dječje tijelo koje je pronađeno u vrtu Lydije Evers bio dječak. Ubijen je u dobi od pet godina. Smatraju da je uzrok smrti bila fraktura lubanje prouzročena tupim predmetom. Osim toga pronađeno je i više zaliječenih i napola zaliječenih ozljeda na kostima koje upućuju na opetovane nasilne radnje teže vrste. Mrtvozornik je napisao "bičevanje" pa stavio upitnik. Zlostavljanje, tako grubo da je prouzročilo lomove i napuknuća kostiju. Prije svega su leđa i ruke bili izloženi udarcima teškim predmetom. Nekoliko simptoma na kostima upućuje i da je dijete gladovalo.

Joona nakratko pogleda kroz prozor. Na ovo se ne može naviknuti, i obećao je da ako i dođe dan kad se navikao, to će biti dan kad će prestati raditi ovaj posao. Prođe rukom kroz gustu kosu, proguta knedlu i vrati se čitanju.

Dakle dijete je identificirano. Zvao se Johan Samuelsson i bio je prijavljen kao nestao prije trinaest godina. Mama, Isabella Samuelsson, rekla je da se nalazila u vrtu sa sinom kad je zazvonio telefon u kući. Nije povelala dječaka sa sobom i za vrijeme tih dvadeset, trideset sekundi koliko joj je trebalo da podigne slušalicu, utvrdi da se

nitko ne javlja i prekine vezu, dijete je nestalo.

Johan je imao dvije godine kad je nestao.

I mao je pet godina kad je ubijen.

Nakon toga su njegovi posmrtni ostaci ležali zakopani u vrtu Lydije Evers sljedećih deset godina.

Odjednom mu pozli od mirisa kuhanog vina. Ustane i odškrine prozor. Pogleda na dvorište, rijetke grane na drveću pokraj zatvora, sjajni mokri asfalt.

Lydia je držala dijete tri godine, razmišlja. Tri godine je bio zatvoren. Tri godine nasilja, gladi i straha.

"Jesi OK, Joona?" upita Anja, koja je provirila kroz vrata.

"Idem razgovarati s roditeljima", kaže on.

"Niklasson to može obaviti", kaže Anja.

"Ne."

"De Geer?"

"To je moj slučaj", kaže Joona. "Ja idem..."

"Razumijem."

"Možeš li provjeriti nekoliko adresa za mene?"

"Dragi moj", odgovori ona uz osmijeh. "Naravno da mogu."

"Radi se o Lydiji Evers, htio bih znati gdje je bila posljednjih trinaest godina."

"Lydia Evers?" ponovi ona.

Osjeća se vrlo turobno dok navlači svoju krznenu kapu i zimsku jaknu te kreće obavijestiti Isabellu i Joakima Samuelssona da je njihov sin Johan, nažalost, pronađen.

Anja ga je nazvala baš kad je izlazio autom iz policijskog okruga.

"To je bilo brzo", kaže on pokušavajući zvučati veselo, ali mu ne uspijeva.

"Ljubavi, znaš, ja ti inače radim na takvim stvarima", zacvrkuće Anja.

Čuo ju je kako je udahnula. Jato crnih ptica poleti sa snježnog polja, izgledaju poput teških kapljica koje registrira krajičkom oka. Dode mu da glasno opsuje kad se sjeti onih dviju fotografija Johana koje se nalaze u mapi. Na jednoj se slici jako smije, kosa mu je raskuštrana i odjeven je u policijsku uniformu. A na drugoj: komadi kostiju poredani na metalnom stolu, uredno označeni brojkama.

"Jebem ti život", promrmlja sam za sebe.

"Hej!"

"Oprosti, Anja, jedan mi se auto ubacio..."

"OK, OK. Ali stvarno ne volim psovanje."

"Znam", kaže on umorno, nema snage sudjelovati u toj raspravi.

Anja je konačno shvatila da mu nije do šale i zato kaže sasvim neutralno:

"Kuća u kojoj su pronađeni ostaci Johana Samuelssona jest roditeljski dom Lydije Evers. Tamo je odrasla i to je uvijek bila njena jedina adresa."

"Zar nema obitelj? Roditelje? Braću?"

"Čekaj da sve pročitam. Izgleda da ne... Otac nepoznat, a majka više nije živa. A izgleda da i nije jako dugo imala skrbništvo nad Lydijom."

"Braća ili sestre?" ponovno upita Joonu.

"Ne", kaže Anja, čuje ju kako lista po papirima. "Ah, da", poviče ona. "Imala je mlađeg brata, ali je, izgleda, umro kao dijete."

"Koliko je Lydia bila stara?"

"Deset godina."

"I uvijek je živjela u toj kući?"

"Ne, to nisam rekla", odvrati Anja. "Živjela je na još jednome mjestu, čak nekoliko puta..."

"Kojem?" upita Joonu strpljivo.

"Ulleräker, Ulleräker, Ulleräker."

"Ludnica?"

"To se zove psihijatrijska klinika. Da."

U tom trenutku Joonu skrene na uski puteljak u Saltsjöbadenu, gdje još uvijek žive roditelji Johana Samuelssona. Odmah ugleda kuću, crvenu vilu iz 18. stoljeća s uleknutim krovom. Zapuštena kućica nalazi se u vrtu, a iza brežuljkastog posjeda vidi se crna teška voda.

Joonu prijeđe rukom preko lica pa izađe iz auta. Mrzi ovo. Pograbljana šljunčana staza uredno je obrubljena okruglim kamenjem. Priđe vratima i pozvoni, pričeka, podigne ruku pa ponovno pozvoni. Začuje nekoga kako viče unutra.

"Ja ću otvoriti."

Brava zazvecku i jedna tinejdžerica otvori vrata. Oči su joj namazane a kosa obojena ljubičasto.

"Bok", kaže upitno i zabljuje se u Joonu.

"ja sam Joon Linna", kaže on, "iz Kriminalističke policije. Jesu li ti mama i tata kod kuće?"

Djevojka kimne i okrene se da ih pozove. Ali sredovječna žena već stoji na kraju hodnika i bulji u Joonu.

"Amanda", kaže uplašenim glasom. "Pitaj ga... Pitaj ga što treba."

Joon odmahne glavom.

"Ne želim vam ovako na pragu reći to što vam moram reći. Smijem li ući?"

"Da", prošapće mama.

Joon zakorači unutra i zatvori vrata. Pogleda djevojku, čija je donja usnica počela podrhtavati. Tada pogleda mamu, Isabellu Samuelsson. Ruke su joj sklopljene na prsima, a lice mrtvački blijedo. Joon duboko uzdahne i tiho kaže:

"Stvarno mi je jako žao. Pronašli smo Johanove posmrtno ostatke."

Mama stavi šaku u usta i zacvili. Uhvati se za zid da ne padne, ali se spotakne i sklizne na pod.

"Tata", zavrišti Amanda, "tata!"

Muškarac dotrči niz stepenice. Uspori kad ugleda svoju ženu kako sjedi na podu i plače. Izgleda kao da mu je sva boja nestala iz usnica, lica. Pogleda ženu, pa kćer, potom Joonu.

"Johan", samo kaže.

"Pronašli smo posmrtno ostatke", odgovori Joon prigušeno.

Sjednu u dnevnu sobu. Djevojka je zagrlila mamu, koja očajnički plače. Tata je još uvijek neobično smiren. Jooni je to već poznato. Ti muškarci ponekad i žene, iako to nije tako uobičajeno - koji ne reaguju, nego nastave govoriti i postavljati pitanja, samo im glas poprimi neobični ton, prazninu dok se u detalje raspituju o svemu.

Joon zna da to nije ravnodušnost. To je borba. To je očajnički pokušaj da produže trenutak prije nego što nastupi bol.

"Kako ste ga pronašli?" prošapće mama između napadaja plača. "Gdje ste ga pronašli?"

"Tražili smo jedno drugo dijete kod osobe koja je osumnjičena za otmicu", kaže Joon. "Naš pas je nešto nanjušio u vrtu... On, Johan, mrtav je već deset godina. Tako je mrtvozornik utvrdio."

Joakim Samuelsson podigne glavu.

"Deset godina?"

Odmahne glavom.

"Ali", prošapće, "Johan je nestao prije trinaest godina."

Joona kimne i osjeća beskrajn umor dok objašnjava:

"Imamo razloga vjerovati da ga je osoba koja ga je otela držala tri godine zatočenog..."

Spusti pogled na koljena, nastoji zvučati mirno kad ponovno podigne glavu:

"Johan je tri godine bio zatočen", nastavi. "A onda je ubijen. Imao je pet godina kad je umro."

Tu tatino lice pukne. Njegovo čvrsto nastojanje da ostane miran razbije se u bezbroj komadića, poput tankog stakla. To je vrlo mučno gledati. Zuri u Joonu dok mu suze počinju teći obrazima u otvorena usta. Ispušta promukle, užasne jecaje.

Joona gleda po sobi, promatra uramljene slike na zidovima. Prepoznava sliku iz mape, malog dvogodišnjeg Johana u policijskoj uniformi. Vidi sliku djevojčice s krizme. Tu je i jedna fotografija roditelja, smiju se i drže novorođenče. Proguta slinu i čeka. Stvarno mrzi ovo. Ali još nije gotovo.

"Još nešto moram znati", kaže i pričekava trenutak da se dovoljno saberu da mogu shvatiti što im govori.

"Moram vas pitati jeste li ikada čuli za ženu po imenu Lydia Evers."

Mama zbunjeno odmahne glavom. Tata par puta zatrepće pa brzo odgovori:

"Ne, nikada."

Amanda prošapće:

"Je li ona... Je li ona otela mog brata?"

Joona je ozbiljno pogleda.

"Mislimo da je", odgovori.

Kad ustane, dlanovi su mu mokri od znoja, osjeća znoj i pod pazusima i po torzu.

"Moja sućut", kaže. "Stvarno mi je jako žao."

Stavi svoju posjetnicu na stol pred njih te im ostavi telefonski broj jednog psihologa i jedne grupe za podršku.

"Nazovite me ako se nečega sjetite ili ako samo želite razgovarati." Krene, kad krajičkom oka vidi da je tata ustao: "Čekajte... moram znati. Jeste li je uhvatili? Jeste je uhvatili?" Joona stisne čeljusti, okrene se i raširi ruke:

"Ne, još je nismo uhvatili. Ali na tragu smo joj. Uskoro ćemo je

uhvatiti. Uskoro ću je uhvatiti, siguran sam u to."

Joona ponovno nazove Anju čim je sjeo u auto. Ona se odmah javi. "Je li dobro prošlo?" upita.

"Nikada dobro ne prođe", odgovori Joona mračno.

Na trenutak u slušalici vlada tišina.

"Jesi me nešto trebao?" upita Anja.

"Da", kaže Joona.

"Znaš da je subota."

"Muškarac laže", nastavi Joona. "Poznaje Lydiju. Rekao je da nikada nije čuo za nju, ali laže."

"Kako znaš da laže?"

"Njegove oči, njegove oči kad sam pitao. Siguran sam u to."

"Vjerujem ti, ti si uvijek u pravu. Zar ne?"

"Da, jesam."

"Kad ti netko ne vjeruje, poslije mora slušati tvoje *'što sam ti rekao'*."

Joona se nasmiješi.

"Očito me dobro poznaješ."

"Jesi li mi htio reći još nešto osim toga da si u pravu?"

"Da, idem do Ullerakera."

"Sada? Znaš da večeras imamo božićnu zabavu?"

"To je večeras?"

"Joona", prijeteći kaže Anja. "Zabava za osoblje, božićna večera u Skansenu. Zar si zaboravio?"

"Mora se doći?" upita Joona.

"Mora se", odgovori Anja odlučno. "I sjedit ćeš pokraj mene, zar ne?"

"Samo ako ne navališ na mene nakon nekoliko čašica."

"Možeš ti to izdržati."

"Možeš li, molim te, biti anđeo, nazvati Ulleraker i pobrinuti se da tamo bude netko s kim mogu razgovarati o Lydiji. U tom slučaju možeš raditi sa mnom što god želiš", kaže Joona.

"Bože, evo zovem, zovem", poviče Anja veselo i spusti slušalicu.

49.

subota, 19. prosinca, poslijepodne

Grč u Jooninu želucu gotovo je nestao kad je ubacio u petu brzinu i pojurio kroz bljuzgu na autocesti Europavag 4 prema Uppsali. Psihijatrijska klinika Ulleraker još uvijek radi, usprkos velikim rezovima na psihijatrijskoj skrbi koje su početkom devedesetih godina zvali reformama, kada se očekivalo da se veliki broj psihičkih bolesnika može brinuti za sebe nakon cijelog života provedenog u institucijama. Ponuđeni su im stanovi, iz kojih su brzo bivali izbačeni jer nikada u životu nisu plaćali račune ili pazili da štednjak bude isključen, a vrata zatvorena. Kako se broj ljudi u klinikama smanjio, tako se broj beskućnika povećao. Kao posljedica odabira novog liberalnog puta došlo je do velike financijske krize i odjednom županije nisu imale resurse da te ljude vrate u klinike. Danas je u Švedskoj ostalo samo nekoliko psihijatrijskih klinika. Ulleraker je jedna od njih.

Anja je kao i obično dobro obavila svoj posao. Kad Joona uđe u kliniku, već po pogledu djevojke na recepciji zna da su ga očekivali.

Ona samo kaže:

"Joona Linna?"

Kimne i pokaže svoju policijsku iskaznicu.

"Doktor Langfeldt vas čeka. Prvi kat, prva soba u hodniku desno."

Joona zahvali i krene gore širokim kamenim stepenicama. U daljini se čuju udarci i vika. Osjeća se miris cigareta, a odnekud dopiru zvukovi iz televizora. Na prozorima su rešetke. Vani je park koji izgleda poput groblja s uništenim crnim grmljem i gredicama na kojima se protežu grančice biljaka uništenih vlagom. Turobno izgleda, pomisli Joona i kaže samom sebi da ovo ustvari nije mjesto gdje čovjek ozdravi, nego samo mjesto gdje ga drže. Stigao je na kat i osvrnuo se oko sebe. S lijeve strane, iza staklenih vrata, nalazi se dugački uski hodnik. Na sekundu razmišlja gdje je to već vidio, onda shvati da gotovo isti takav hodnik postoji u zatvoru Kronoberg. Nizovi

zaključanih vrata, metalne kvake okrenute nadolje. Dodatne brave. Jedna starija žena u dugoj haljini izađe kroz jedna od tih vrata. Zaškilji prema njemu kroz staklena vrata. Joonu joj kratko kimne pa otvori vrata koja vode u drugi hodnik. Tamo jako miriše po sredstvu za čišćenje, kiseli miris koji podsjeća na klor.

Doktor Langfeldt već stoji na vratima i čeka ga. Joonu mu priđe.

"Vi ste iz policije?" upita retorički i pruži mu široku mesnatu ruku. Začudo, stisak mu je mekan, možda najmekši stisak koji je Joonu ikad iskusio.

Doktor Langfeldt ne mijenja izraz lica kad mu uz kratku gestu kaže:

"Izvolite u moj ured."

Ured doktora Langfeldta iznenađujuće je velik. Velike police za knjige ispunjene jednakim fasciklima prekrivaju zidove. U sobi nema nikakvih ukrasa, nikakvih slika ili fotografija. Jedina je slika dječji crtež koji visi na vratima. Nacrtno zelenom i plavom kredom, prikazuje glavu s nogama. I ako trogodišnjaci crtaju ljude. Ravno iz lica - s očima, nosom i ustima - izlaze ruke i noge. Tako izgleda kao da te spodobu nemaju tijelo, ili možemo zamisliti da im je glava tijelo.

Doktor Langfeldt priđe svom stolu, koji je gotovo sav prekriven hrpama papira. Pomakne telefon starijeg modela sa stolca za posjetitelje i ponovno kratko mahne rukom Joonu, koji to protumači kao poziv da sjedne.

Doktor ga zamišljeno pogleda, lice mu je teško i naborano i ima nečeg beživotnog u njegovim crtama lica, kao da mu je lice paralizirano.

"Hvala što ste našli vremena da me primite", kaže Joonu. "Ipak je vikend i..."

"Znam što me želite pitati", prekine ga liječnik. "Zanimaju vas informacije o Lydiji Evers. Mojoj pacijentici."

Joonu otvori usta, ali liječnik podigne ruku da ga prekine.

"Pretpostavljam da ste čuli za Hipokratovu zakletvu i zavjet šutnje kad su posrijedi informacije o bolesnima", nastavi Langfeldt, "a osim toga..."

"Znam zakone", prekine ga Joonu. "Ako je za zločin koji se istražuje minimalna kazna dvije godine zatvora, onda..."

"Da da da", kaže Langfeldt.

Liječnikov pogled ne bježi od njega, samo je beživotan.

"Naravno, mogu vas pozvati na ispitivanje", kaže Joonu blago. "Tužitelj upravo priprema zahtjev za uhićenje Lydije Evers. Tada ćemo vjerojatno zatražiti i njenu povijest bolesti."

Doktor Langfeldt sklopio je prste obiju ruku i bubnja, zatim obliže usnice.

"Upravo to", kaže on. "Samo sam htio..."

Prekine se.

"Htio bih dobiti garanciju."

"Garanciju?"

Langfeldt kimne.

"Hoću da se moje ime ne spominje."

Joonu ga pogleda u oči i odjednom shvati da je ta beživotnost ustvari suzdržani strah.

"To ne mogu obećati", odgovori strogo.

"A ako vas molim?"

"Svejedno ne mogu", kaže Joonu.

Liječnik se nasloni u stolcu. Kutovi usana lagano mu se trzaju. To je jedini znak nervoze, ili ustvari života, koji je dosada pokazao.

"Što želite znati?" upita.

Joonu se nagne naprijed i odgovori:

"Sve, želim znati sve."

Sat vremena poslije Joonu Linna izađe iz liječnikova ureda. Baci pogled prema hodniku na drugoj strani, ali žena u dugačkoj haljini nije tamo, a kad se brzo spusti niz stepenice, vidi da je već pao mrak, park se više ne može vidjeti. Radno vrijeme djevojke na recepciji očito je završilo i otišla je kući. Recepcija je prazna, a ulazna su vrata zaključana. U cijeloj zgradi vlada tišina, iako, Joonu to zna, u klinici živi stotinjak pacijenata.

Joonu zadrhti dok ulazi u svoj auto pa izađe s velikog parkirališta ispred klinike.

Nešto mu smeta u cijeloj priči. Nešto mu bježi. Pokuša se sjetiti u kojemu mu je točno trenutku to nešto počelo smetati.

Liječnik je izvadio jedan fascikl, identičan onima koji su popunjavali police. Lagano je kucnuo po prednjoj strani i rekao:

"To je ona."

Lydijina fotografija prikazivala je prilično lijepu ženu kose

dugačke do struka obojene kanom i neobičnog nasmiješena pogleda. Ispod te molećive površine strujio je bijes.

Prvi put kad je primljena na liječenje, bilo joj je samo deset godina. Razlog je bio što je ubila svog mlađeg brata Kaspera Eversa. Jedne nedjelje razbila mu je glavu drvenim štapom. Liječniku je objasnila da ju je mama prisilila da odgoji brata. Kasper je bio njena odgovornost dok je mama radila ili spavala, ona je bila odgovorna za njegov odgoj.

Lydiju su primili u kliniku, majka je osuđena na zatvorsku kaznu zbog zlostavljanja. Kasperu Eversu bile su samo tri godine.

"Lydia je izgubila svoju obitelj", prošapće Joonu i uključi brisače kad ga je autobus koji mu je dolazio ususret potpuno zapljusnuo vodom.

Doktor Langfeldt liječio je Lydiju samo jakim sredstvima za smirenje, nikakve terapije nije bilo. Smatrao je da ju je majka prisiljavala na to. S njegovim dopuštenjem Lydia je smještena u popravni dom za maloljetnike otvorenog tipa. Kad je napunila osamnaest godina, nestala je iz registra. Vratila se u roditeljski dom i tamo živjela s dečkom kojeg je upoznala u popravnom domu. Pet godina poslije ponovno se pojavila u registru kad je smještena u zatvorenu psihijatrijsku kliniku po zakonu koji sada više ne postoji, jer je nekoliko puta pretukla jedno dijete na igralištu.

Doktor Langfeldt tu ju je ponovno sreo, postala je njegova pacijentica u klinici i mogla je biti otpuštena samo pod posebnim uvjetima.

Liječnik mu je ispričao, strogim i distanciranim glasom, da je Lydia odlazila na igralište, odabrala određeno dijete, dječaka od pet godina kojeg bi odvojila od ostalih, a onda istukla. Nekoliko je puta tako dolazila na igralište prije nego što su je uhvatili. Posljednji put tako ga je jako istukla da su njegove ozljede bile opasne po život.

"Lydia je šest godina provela zatvorena u psihijatrijskoj klinici Ulleraker. Cijelo je to vrijeme išla na terapije", objasnio je Langfeldt i tužno se nasmiješio. "Uzorno se ponašala. Jedini problem s njom bio je u tome što je neprestano ulazila u saveze s drugim pacijentima. Stvarala je grupe oko sebe. Grupe od kojih je zahtijevala potpunu lojalnost."

Stvara obitelj, pomisli Joonu i skrene prema Fridhemsplanu, kad se odjednom sjeti zabave u Skansenu. Razmisli bi li se samo pravio da je

zaboravio, ali zna da duguje Anji da se pojavi tamo.

Langfeldt je zatvorio oči, masirao sljepoočnice i nastavio:

"Nakon šest godina bez incidenata Lydia je dobila otpust."

"Nije bilo nikakvih incidenata?" upitao je Joona.

Langfeldt je razmislio.

"Bila je samo jedna stvar, ali to nikada nismo uspjeli dokazati."

"Što se dogodilo?"

"Jedna je pacijentica ozlijedila lice. Porezala se po licu, tvrdila je, ali govorkalo se da je to Lydia Evers učinila. Koliko se sjećam, bili su to samo tračevi, nije tu bilo ničeg ozbiljnog."

Langfeldt je podigao obrve kao da želi nastaviti sa svojom pričom.

"Nastavite", rekao je Joona.

"Vratila se u svoj roditeljski dom. I dalje je išla na terapije i brinula se za sebe. Nije bilo nikakvog razloga", rekao je liječnik, "stvarno nije bilo nikakvog razloga da posumnjamo da ona ne misli ozbiljno i da ne želi ozdraviti. Nakon dvije godine terapije su završile. Odabrala je vrstu terapije koja je u to vrijeme bila popularna. Išla je na grupnu terapiju kod..."

"Erika Marije Barka", dopunio ga je Joona.

Langfeldt je kimnuo.

"Izgleda da joj ta hipnoza nije puno pomogla", rekao je kratko. "Završilo je time da se pokušala ubiti. I tako je treći put završila kod mene..."

Joona Linna prekinuo je liječnika:

"Je li vam rekla da je doživjela slom živaca?"

Langfeldt je odmahnuo glavom:

"Koliko sam ja shvatio, sve je bila krivnja tog hipnotizera."

"Znate li da je Eriku Mariji Barku priznala da je ubila dijete?" upitao je Linna strogo.

Langfeldt je slegnuo ramenima.

"Čuo sam za to, ali pretpostavljam da hipnotizeri mogu navesti ljude da priznaju bilo što."

"Znači, niste ozbiljno shvatili njeno priznanje?" upitao je.

Langfeldt se slabašno nasmiješio.

"Bila je sva rastrojena, jedva da se dalo razgovarati s njom. Morao sam joj dati elektrošokove i jake narkoleptike - bilo je puno posla kako bi je se uopće dovelo u donekle normalno stanje."

"Znači, niste ni pokušali saznati ima li kakve istine u tom njenom priznanju?"

"Pretpostavio sam da se radi o osjećaju krivnje zbog mlađeg brata", odgovorio je Langfeldt strogo.

"Kad ste je otpustili iz klinike?" upitao je.

"Prije dva mjeseca", rekao je Langfeldt. "Bila je izliječena, u to nema nikakve sumnje."

Joona je ustao i pogled mu je ponovno pao na onu jedinu sliku u uredu doktora Langfeldta, onu glavu s rukama i nogama koja je visjela na vratima, glava koja hoda, pomislio je odjednom. Samo mozak, bez srca.

"To ste vi", rekao je Joona pokazavši na crtež. "Zar ne?"

Doktor Langfeldt izgledao je zbunjeno kad je Joona izašao iz njegova ureda.

Bilo je pet poslijepodne i sunce je zašlo prije dva sata. Bilo je hladno i vladao je potpuni mrak. Zamagljena svjetlost dopirala je iz rijetkih uličnih svjetiljki. Iz zabavnog parka Skansen grad izgleda kao zadimljene mrljice svjetlosti. Iz drvenih kućica vire puhači stakla i izrađivači srebrnog nakita. Joona hoda kroz božićni sajam. Vatre gore, konji otpuhuju, kesteni se peku. Djeca trče po kamenom labirintu, neka samo stoje i piju vruću čokoladu. Čuje se glazba, obitelji plešu kolo oko visokog bora.

Mobitel mu zazvoni, i Joona se zaustavi ispred jednog štanda s kobasicama i srnetinom.

"Da, Joona."

"Ovdje Erik Maria Bark."

"Bok."

"Mislim da je Lydia odvela Benjamina u Jussijevu kuću strave, ona se nalazi negdje blizu Dorotee u pokrajini Västerbotten u Laponiji."

"Misliš?"

"Gotovo sam siguran", odgovori Erik odlučno. "Danas više nema zrakoplova. Ne moraš ići s nama, ali rezervirao sam tri karte za sutra ujutro."

"Dobro", kaže Joona. "Možeš li mi poslati SMS sa svim podacima o tom Jussiju, tako da mogu kontaktirati policiju tamo."

Dok Joona hoda uskom pošljunčenom stazom koja vodi dolje do restorana Solliden, začuje dječji smijeh iza sebe i sav se naježi. Žuti

lijepi restoran ukrašen je svjetlećim lampicama i borovim granama. U sali su postavljena četiri divovska dugačka stola na kojima je servirana božićna hrana. Čim uđe, Joonu ugleda kolege s posla. Sjeli su pokraj golema prozora s fantastičnim pogledom na zaljev Nybroviken i Sodermalm, zabavni park Grona Lund nalazi se s jedne strane, a muzej Vasa s druge.

"Ovdje smo", poviče Anja.

Ustala je i maše. Joonu razveseli njen entuzijazam. Jer još mu je uvijek nekakav ljičavi osjećaj nelagode u tijelu nakon posjeta liječniku u Ullerakeru.

Pozdravi ih i sjedne pokraj Anje. Carlos Eliasson sjedi preko puta njega. Ima kapu Djeda Božićnjaka na glavi i veselo mu kimne.

"Već smo si malo popili", kaže mu u povjerenju i njegova inače žućkasta koža zdravo porumeni.

Anja pokuša uhvatiti Joonu pod ruku, ali on ustane i kaže da ide po hranu.

Hoda među stolovima za kojima sjede veseli ljudi i jedu te pomisli kako se stvarno ne može uživjeti u božićno raspoloženje. Kao da dio njega još uvijek sjedi u dnevnoj sobi kod roditelja Johana Samuelssona. Ili kao da još uvijek hoda po psihijatrijskoj klinici Ulleraker, penje se onim kamenim stepenicama i dolazi do zaključanih vrata koja vode prema hodniku koji slični zatvoru.

Joonu uzme jedan tanjur s hrpe, stane u red za sleđeve i promatra kolege iz daljine. Anja je svoje zaobljeno tijelo koje poskakuje ugurala u crvenu vunenu haljinu. Još uvijek ima zimske čizme na nogama. Petter intenzivno razgovara s Carlosom, ima svježije obrijanu glavu koja od znoja sjaji pod svjetlima.

Joonu stavi na tanjur komadić sleđa s cimetom, komadić sa senfom te malo ukiseljenog sleđa, potom ostane stajati. Gleda jednu ženu u svjetlosivoj uskoj haljini koju do stola sa slatkišima vode dvije djevojčice urednih frizura. Muškarac u smeđesivom odijelu žuri za njima s manjom djevojčicom u crvenoj haljini.

U mesinganoj posudi više nema krumpira. Joonu dosta dugo čeka dok konobarica ne dođe sa zdjelom i ponovno je napuni svježim kuhanim krumpirom. Njegova omiljenog jela, finskog jela s gomoljastim povrćem, nema nigdje. Joonu balansira s tanjurom između policajaca, koji već četvrti put nazdravljaju. Za stolom

nazdravlja pet forenzičara podignutih čašica. Joonu sjedne i odmah osjeti Anjinu ruku na nozi. Ona mu se nasmiješi.

"Sjećaš se da si rekao da ćeš mi dopustiti da te diram", našali se ona, nagne se naprijed i glasno prošapće: "Večeras želim plesati tango s tobom."

Carlos ju je čuo i poviče:

"Anja Larsson, ti i ja plešemo tango!"

"Ja plešem s Joonom", kaže ona odlučno.

Carlos nakrivi glavu i profrflja:

"A onda sa mnom."

Anja napući usnice i otpije malo piva.

"Kako je prošlo u Ulleråkeru?" upita Joonu.

On napravi grimasu i Anja mu ispriča kako je imala jednu tetku koja nije bila nešto jako bolesna, ali su joj davali brdo lijekova samo zato što je osoblju tako bilo lakše.

Joonu kimne i upravo krene staviti u usta komadić dimljenog lososa, kad se zaustavi. Sad se sjetio što je to važno saznao od Langfeldta.

"Anja", kaže. "Treba mi jedan policijski izvještaj."

Ona otpuhne.

"Pa ne valjda sada", kaže.

"Onda sutra, ali što je ranije moguće."

"Kakav izvještaj?"

"O zlostavljanju. Lydia Evers je uhićena zato što je zlostavljala jedno dijete na igralištu."

Anja izvadi kemijsku olovku i zapiše to na računu koji leži pred njom.

"Sutra je nedjelja, slobodna sam ujutro", kaže nezadovoljno.

"Onda zaboravi."

"Hoćeš li plesati sa mnom?"

"Obećavam", prošapće Joonu.

Carlos sjedi na stolcu u garderobi i spava. Petter i njegovo društvo otišli su u grad nastaviti druženje u Cafeu Opera. Joonu i Anja obećali su da će se pobrinuti da Carlos dođe doma u jednom komadu. Dok čekaju taksi, izašli su malo na hladni zrak. Joonu odvede Anju gore na plesni podij i upozori je na tanak sloj leda na drvenom podu pod njihovim nogama.

Plešu i Joonu nježno pjevuši:

"Milloin, milloin, milloin..."

"Oženi me", prošapće Anja.

Joonu ne odgovara, misli na Disu i njeno melankolično lice. Misli na njihovo prijateljstvo svih ovih godina, kako je bio prisiljen razočarati je. Anja pokušava doseći njegovo uho da ga poliče, ali on oprezno odmakne glavu od nje.

"Joonu", zacvili Anja. "Tako dobro plešeš."

"Znam", prošapće on i zavrti je.

Oko njih miriše po vatri i kuhanom vinu, Anja se priljubi uz njega i on pomisli kako će biti teško odvesti Carlosa sve do stajališta za taksije. Uskoro će morati krenuti dolje prema pokretnim stepenicama.

U tome mu trenutku u džepu zazvoni mobitel. Anja glasno proštenje od razočaranja kad se on odmakne i javi:

"Joonu Linna."

"Bok", kaže nervozan glas. "Ja sam. Joakim Samuelsson. Bili ste kod mene danas..."

"Da, znam tko ste", kaže Joonu.

Sjeti se kako su se zjenice Joakima Samuelssona raširile kad je pitao za Lydiju Evers.

"Htio sam pitati imate li vremena da se nađemo", kaže Joakim Samuelsson. "Nešto vam moram reći."

Joonu pogleda na sat. Pola deset.

"Možemo li se odmah naći?" upita Joakim i bez razloga doda da su mu žena i kći otišle do svekrve.

"Može", kaže Joonu. "Možete li doći na policiju, ulaz na Polhemsgatanu, za četrdeset pet minuta?"

"Mogu", kaže Joakim zvučeći beskrajno umorno.

"Žao mi je, stara moja", kaže Joonu Anji, koja ga čeka nasred plesnog podija. "Ali večeras je gotovo s tangom."

"Tebi bi trebalo biti žao", odgovori ona uvrijeđeno.

"Ne podnosim alkohol", uzdahne Carlos kad ga počnu voditi prema pokretnim stepenicama i izlazu.

"Bez povraćanja", kaže mu Anja strogo, "jer inače ću tražiti povišicu."

"Anja, Anja", kaže Carlos povrijeđeno.

Joakim sjedi u bijelome mercedesu na drugoj strani ulice, nasuprot

ulazu u policijsku zgradu. Svjetlo je upaljeno u autu i lice mu izgleda umorno i osamljeno u tom sumornom osvjetljenju. Kad Joona pokuca na prozor, trzne se kao da je bio izgubljen u mislima.

"Bok", kaže i otvori vrata. "Dođite, sjednite unutra."

Joona sjedne na suvozačko mjesto. Čeka. U autu se osjeća blag miris po psu. Preko stražnjeg sjedala raširena je dlakava deka.

"Znate", kaže Joakim, "kad razmišljam o sebi, o tome kakav sam bio kad se Johan rodio, imam osjećaj kao da razmišljam o nekom potpunom strancu. Imao sam loše djetinjstvo, bio sam u popravnom domu i poslije bio posvojen... Ali sam se sredio kad sam upoznao Isabellu, počeo sam ozbiljno studirati. Diplomirao sam za inženjera iste godine kad se Johan rodio. Sjećam se da smo otputovali na odmor, nikada prije nisam bio na odmoru, otišli smo u Grčku, Johan je upravo prohodao..."

Joakim Samuelsson odmahne glavom.

"To je bilo davno. Jako mi je sličio... ista..."

U autu nastupi tišina. Jedan štakor, siv i mokar od kiše, trči po mračnom pločniku uz grmlje prepuno smeća.

"Što ste mi htjeli reći?" upita Joona nakon nekog vremena.

Joakim protrlja oči.

"Jeste li sigurni da je Lydia Evers to učinila?" upita slabašnim glasom.

Joona kimne.

"Sasvim sam siguran", kaže.

"Onda dobro", prošapće Joakim Samuelsson i okrene svoje umorno naborano lice prema Jooni.

"Poznajem je", kaže jednostavno. "Vrlo je dobro poznajem. Bili smo zajedno u popravnom domu."

"Znate li zašto je otela Johana?"

"Da", odgovori Joakim Samuelsson i proguta knedlu. "Tamo, u domu... Lydia je imala samo četrnaest godina kad su otkrili da je trudna. Naravno, strašno su se uplašili i prisilili je da pobaci. Sve je trebalo biti zataškano, ali... Došlo je do svakakvih komplikacija, dobila je tešku upalu maternice, koja se proširila na jajovode, ali dali su joj penicilin i ozdravila je."

Joakimu ruke drhte kad ih stavi na volan.

"Nakon doma Lydia i ja smo se preselili u njenu kuću u Rotebrou i

htjeli imati dijete, bila je sasvim opsjednuta time. Ali nije išlo. Pa je otišla na ginekološki pregled. Nikada neću zaboraviti kad se vratila s tog pregleda i rekla mi da je nakon onog pobačaja ostala neplodna."

"Vi ste joj napravili dijete u domu", kaže Joona gotovo u sebi.

50.

nedjelja, 20. prosinca, četvrta adventska nedjelja, jutro

Pada gusti, gusti snijeg. Snježni nanosi prekrivaju zgrade zračne luke Arlanda u Stockholmu. Piste čiste vozila koja neprestano voze gore-dolje. Erik stoji uz velike prozore i gleda pokretnu traku s torbama koja vodi u veliki šareni zrakoplov.

Simone mu priđe s kavom i tanjurom s pecivima s cimetom i paprenjacima. Stavi te dvije šalice s kavom pred Erika pa mahne glavom prema velikom prozoru koji gleda na zrakoplov. Promatraju niz stjuardesa koje ulaze u jedan zrakoplov. Imaju crvene kape Djeda Božićnjaka na glavi i izgledaju pretjerano zabrinute da će im blato i voda uništiti cipele.

Na prozorskoj dasci kafeterije stoji mehanički Djed Božićnjak koji ritmično tresе bokovima. Baterije su, izgleda, pri kraju jer pokreti postaju nagli trzaji. Erik pogleda Simone u oči. Ona ironično podigne obrvu kad vidi tog Djeda Božićnjaka kako se trza.

"Peciva su besplatna", kaže buljeći preda se. Onda se sjeti. "Četvrta adventska nedjelja, danas je četvrta adventska nedjelja."

Pogledaju se, ne znaju što bi rekli. Odjednom se Simone trgne i izgleda kao da je u panici.

"Što je?" upita Erik.

"Faktor zgrušavanja", kaže prigušeno. "Zaboravili smo... ako je tamo, ako je živ..."

"Simone, ja..."

"Prošlo je previše vremena... neće moći stajati na nogama..."

"Simone, ja sam ga uzeo", kaže Erik. "Ja sam ga ponio."

Ona ga pogleda crvenim očima.

"Stvarno?"

"Kennet me podsjetio, nazvao je iz bolnice."

Simone se sjeti kako je odvezla Kenneta kući, kako je izašao iz auta i pao ravno u nanos snijega. Mislila je da se spotaknuo, ali kad je potrčala da ga izvuče, jedva da je odgovarao na pitanja. Odvezla ga je

u bolnicu, kamo su ga odvezli na kolicima. Refleksi su mu bili slabi, a zjenice presporo reagirale. Liječnik je smatrao da se radi o kombinaciji posljedica nakon potresa mozga i pretjeranog napora.

"Kako je on?" upita Erik.

"Kad sam jučer bila tamo, spavao je, ali liječnik ne misli da je u nekoj većoj opasnosti."

"Dobro", kaže Erik, pogleda mehaničkog Djeda Božićnjaka pa bez riječi uzme crvenu salvetu i pokrije ga.

Salveta se ritmično ljulja naprijed-natrag, poput duha. Simone se počne smijati, mrvice paprenjaka izlete joj iz usta na Erikovu jaknu.

"Oprosti", zacvili, "ali izgleda totalno bolesno. Kao neki ljudi seksom opsjednuti Djed Božićnjak..."

Ponovno dobije napadaj smijeha i nagne se preko stola. Zatim zaplače. Nakon nekog vremena utihne, ispuše nos, obriše lice i nastavi piti kavu.

Usta joj se ponovno počnu trzati u trenutku kad Joona Linna priđe njihovu stolu.

"Policija iz Umeaa je na putu tamo", kaže bez uvodnog pozdrava.

"Jesi ih kontaktirao putem radija?" upita Erik odmah.

"Nisam ja, u kontaktu su sa..."

Joona naglo utihne kad vidi salvetu koja prekriva rasplesanog Djeda Božićnjaka. Par smeđih plastičnih čizama strši ispod ruba salvete. Simone okrene glavu, tijelo joj se počne tresti od smijeha ili plača, ili obojega istovremeno. Zvuči kao da se zagrcnula. Erik brzo ustane i odvede je odande.

"Pusti me", kaže ona između grcaja.

"Samo ti želim pomoći, Simone. Dođi, idemo van."

Otvore balkonska vrata i stanu tamo na hladnoći.

"Sad mi je bolje, hvala", prošapće ona.

Erik obriše snijeg s ograde i prisloni njen zglob na hladan metal.

"Uskoro će sve biti bolje", ponavlja ona. "Uskoro... bolje."

Zatvori oči i posrne. Erik je uhvati. Vidi kako ih Joona iz kafeterije traži pogledom.

"Simone, kako si?" prošapće Erik.

Ona zaškilji prema njemu.

"Nitko mi ne vjeruje kad im kažem da sam strašno umorna."

"I ja sam umoran, ja ti vjerujem."

"Ali ti imaš svoje tablete, zar ne?"

"Da", odgovori on i ne pokušavajući se braniti.

Simoneino se lice stisne i Erik odjednom osjeti kako su mu tople suze potekle niz obraze. Možda je to zato što je prestao piti tablete, pa više nema te zaštite. Sve je otvoreno, ranjivo.

"Cijelo ovo vrijeme", nastavi dok mu se usnice trzaju, "mislio sam samo na jedno: ne može biti mrtav."

Stoje nepomični i zagrljeni. Snijeg pada na njih u velikim mekim pahuljicama. Sivi zrakoplov u daljini polijeće uz bljeskove i tešku tutnjavu. Trgnu se kad Joona pokuca na staklo. Erik otvori vrata i Joona izađe. Nakašlje se.

"Mislio sam da možda želite znati da smo identificirali tijelo kod Lydijine kuće."

"Tko je to bio?"

"Nije Lydijino dijete... Dječak je otet iz svoje obitelji prije trinaest godina."

Erik kimne i čeka. Joona teško uzdahne:

"Ostaci izmeta i urina pokazuju da..."

Odmahne glavom.

"Pokazuju da je dijete dosta dugo živjelo tamo, vjerojatno tri godine, prije nego što je ubijeno."

Nastupi tišina. Snijeg pada na njih, šušlav i taman. Jedan zrakoplov u daljini bučno uzlijeće.

"Drugim riječima, bio si u pravu, Erik... Lydia je u kavezu držala dijete koje je smatrala svojim."

"Da", odgovori Erik gotovo nečujno.

"Ubila ga je kad je shvatila što je ispričala pod hipnozom, što to znači, što bi to moglo značiti."

"A ja sam mislio da nisam bio u pravu, prihvatio sam to", kaže Erik gluho i pogleda prema zimskoj pisti za slijetanje.

"Jesi li zato prestao hipnotizirati?" upita Joona.

"Da", odgovori on.

"Mislio si da si u krivu i obećao da više nikada nećeš hipnotizirati", kaže Joona.

Simone drhtavom rukom prijeđe preko čela.

"Lydia te vidjela kad si prekršio obećanje. Vidjela je Benjamina", kaže tiho.

"Ne, mora da nas je cijelo vrijeme pratila", prošapće Erik.

"Lydia je puštena iz Ulleråkeru prije dva mjeseca", kaže Joona. "Oprezno se približavala Benjaminu - možda ju je zadržavalo tvoje obećanje da više nećeš hipnotizirati."

Joona kaže da je Lydia smatrala da joj je Joakim Samuelsson dužan za pobačaj u popravnom domu zbog kojeg je ostala neplodna i zato je otela njegova sina Johana. A onda je smatrala da je Erikova hipnoza razlog što je bila prisiljena ubiti Johana i zato je otela Benjaminu kad je Erik ponovno počeo hipnotizirati.

Erikovo lice mrtvački je ozbiljno, grubo i nepronično. Otvori usta da objasni da je time što je prekršio obećanje vjerojatno spasio život Evelyn Ek, ali se suzdrži kad im priđe jedan policajac.

"Moramo krenuti", kaže kratko. "Zrakoplov polijeće za deset minuta."

"Jesi li razgovarao s policijom u Dorotei?" upita Joona.

"Ne možemo stupiti u kontakt s patrolom koja je otišla do kuće", odgovori policajac.

"Zašto ne?"

"Ne znam, ali kažu da su pokušavali pedeset minuta."

"Isuse Bože, pa onda moraju poslati pojačanje", kaže Joona.

"Rekao sam im to, ali oni žele pričekati."

Kad krenu do zrakoplova koji ih čeka da ih odveze u južnu Laponiju, zračnu luku Vilhelmina, Erik odjednom osjeti kratko i neobično olakšanje: sve je vrijeme bio u pravu.

Podigne lice prema snijegu koji pada. Snijeg kruži i pleše, lagan i težak istovremeno. Simone se okrene i uhvati ga za ruku.

51.

četvrtak, 17. prosinca

Benjamin leži na podu i sluša kako zakrivljeno podnožje stolca za ljuljanje škripi na sjajnoj površini plastične prostirke. Noge ga jako bole. Stolac se samotno ljulja naprijed-natrag. Škripi kad vjetar zapuše preko limenoga krova. Odjednom se velika poluga na vratima prema predsoblju spusti uz metalni zvuk. Hodnikom se čuju teški koraci. Netko otresa čizme. Benjamin podigne glavu, ali pseći ovratnik zategne ga oko vrata kad pokuša vidjeti tko je to ušao u prostoriju.

"Lezi", promrmlja Lydia.

On spusti glavu na pod, ponovno osjeti dugačke hrapave rese prostirke na obrazu i suhi miris prašine u nosu.

"Za tri dana je četvrta adventska nedjelja", kaže Jussi. "Trebali bismo ispeći paprenjake."

"Nedjelje su za odgajanje i ništa drugo", kaže Lydia i nastavi se ljuljati.

Marko se naceri na nešto, ali samo načas.

"Što se smiješ?" upita Lydia.

"Ma ništa."

"Ja hoću da moja obitelj bude vesela", kaže Lydia prigušeno.

"I jesmo", odgovori Marko.

Pod je hladan, preko zidova hladno puše, loptice prašine kotrljaju se među žicama iza televizora. Benjamin je još uvijek odjeven samo u pidžamu. Razmišlja kako je to bilo kad su došli u Jussijevu kuću strave. Već je tada bilo snijega, a od tada je snijeg već padao, otopio se, pa se ponovno sve zaledilo. Marko ga je vodio kroz vozni park ispred kuće, između starih autobusa zametanih snijegom i hrpa razbijenih automobila. Hodao je po snijegu bosim nogama koje su ga pekle. Bilo je to kao da hoda po rovu između velikih snijegom pokrivenih vozila u dvorištu. U kući je gorjelo svjetlo i Jussi je izašao na stube s lovačkom puškom prebačenom preko ramena, ali kad je ugledao Lydiju, izgledao je kao da ga je sva snaga napustila. Nije ju

očekivao, ona nije dobrodošla, ali se neće protiviti, samo će se pokoriti njenoj volji, slušati je poput ovce. Samo je odmahnuo glavom kad mu je Marko prišao i oduzeo mu pušku. Zatim su se čuli koraci u predsoblju i Annbritt je izašla. Jussi je promrmljao da mu je to cura, da bi je trebali pustiti da ode. Kad je Annbritt vidjela kako je Benjamin zavezan na uzici, problijedjela je te se pokušala vratiti u kuću i zatvoriti vrata. Marko ju je spriječio gurnuvši puščanu cijev u otvor vrata i uz osmijeh je upitao smiju li ući.

"Što ćemo jesti za Božić?" upita sada Annbritt nesigurnim glasom.

"Najvažniji su sled i hladetina", kaže Jussi.

Lydia živčano uzdahne. Benjamin pogleda gore prema zlatno obojenoj svjetiljci na stropu koja izgleda kao ventilator s četiri žarulje. Sjenke od elisa koje se ne okreću izgledaju poput sivog cvijeta na masonitu obojenom u bijelo.

"Dečko sigurno hoće mesne okruglice", kaže Jussi.

"Vidjet ćemo", odgovori Lydia.

Marko pljune u teglu s cvijećem i pogleda van u mrak.

"Već sam gladan", kaže.

"U zamrzivaču imamo puno losa i srnetine", odgovori Jussi.

Marko priđe stolu, otkine komadić dvopeka iz košare s kruhom i strpa ga u usta.

Kad Benjamin pogleda gore, Lydia povuče uzicu. On se zakašlje i ponovno spusti na pod. Gladan je i umoran.

"Uskoro moram dobiti svoj lijek", kaže.

"Dobro ti je i bez njega", odgovori Lydia.

"Svaki tjedan moram dobiti injekciju, a sada je već prošlo više od tjedan dana otkako sam..."

"Šuti."

"Umrijet ću ako..."

Lydia tako jako trzne uzicom da Benjamin zacvili od bola. Zaplače, i ona ponovno trzne kako bi prestao.

Marko upali televizor, koji zasvjetluca, glas nešto govori iz daljine. Možda prijenos neke utakmice. Marko pregledava programe, ali nema slike ni na jednome, pa ugasi televizor.

"Trebao sam ponijeti televizor iz druge kuće", kaže.

"Ovdje nemamo kablsku", kaže Jussi.

"Ti si idiot", kaže Lydia.

"Zašto antena ne radi?" upita Marko.

"Ne znam", odgovori Jussi. "Nekad zna jako puhati, možda se prevrnula."

"Pa onda je popravi", kaže Marko.

"Ti je popravi!"

"Dajte se prestanite svađati", kaže Lydia.

"Ionako prikazuju samo gluposti", promrmlja Jussi.

"Ja volim Ples sa zvijezdama", kaže Marko.

"Mogu li otići na WC?" upita Benjamin tiho.

"Pišati možeš vani", kaže Lydia.

"OK", odgovori on.

"Odvedi ga van, Marko", kaže Lydia.

"Jussi će ga odvesti", odgovori on.

"Pa može sam otići", kaže Jussi. "Ne može pobjeći, vani je minus pet i daleko je do..."

"Idi s njim", prekine ga Lydia. "Ja idem vidjeti što Annbritt radi."

Benjaminu se zavrti kad pokuša sjesti. Vidi da je Jussi preuzeo uzicu od Lydije. Benjaminu su koljena ukočena i kad počne hodati, užasni bol sijevne mu bedrom. Svaki je korak nepodnošljiv, ali on stisne zube kako ništa ne bi rekao. Ne želi smetati Lydiji, ne želi je razljutiti.

U hodniku na zidovima vise diplome. Svjetlo dopire od zidne lampe od mesinga i mutnog stakla. Jedna plastična vrećica supermarketa ICA na kojoj piše "Kvaliteta, Briga, Usluga" stoji na podu boje pluta.

"Moram se posrati", kaže Jussi i pusti uzicu. "Kad se vratiš, čekaj u predsoblju."

Jussi se uhvati za trbuh, stenjući nestane u WC-u i zaključa vrata za sobom. Benjamin se osvrne, kroz odškrinuta vrata vidi velika okrugla Annbrittina leđa i čuje Marka kako govori o grčkoj pizzi.

Na jednoj vješalici u hodniku visi Lydijina zelena pernata jakna. Benjamin pretraži džepove, pronađe ključeve kuće, novčanik zlatne boje i svoj mobitel. Srce mu počne jače tući kad vidi da bi baterija mogla izdržati još jedan poziv. Išulja se do predsoblja, vrata se sama zatvore za njim, prođe pokraj vrata smočnice i izađe na zastrašujuću hladnoću. Signal je slab. Bos ode malo dalje po očišćenoj stazi koja vodi do drvarnice. U mraku dvorišta može vidjeti zaobljene obrise

starih autobusa i automobila prekrivenih snijegom. Ruke su mu ukočene i tresu se od hladnoće. Prvi je broj koji pronađe Simonein. Nazove i drhteći prinese mobitel uhu. Čuje kako zvoni u trenutku kad se vrata kuće otvore. To je Jussi. Pogledaju se. Benjaminu nije ni palo na pamet sakriti mobitel. Možda bi trebao potrčati, ali ne zna kamo da krene. Jussi dugačkim koracima krene prema njemu, lice mu je blijedo i uznemireno.

"Jesi gotov?" upita glasno.

Jussi mu priđe, pogleda ga u oči, razumjeli su se, oduzme mu telefon i produži prema drvarnici u trenutku kad Lydia izađe iz kuće.

"Što to radite?" upita.

"Idem po još drva", poviče Jussi i sakrije mobitel u jaknu.

"Ja sam gotov", kaže Benjamin.

Lydia stoji na vratima i pusti Benjaminu natrag u kuću.

Čim je Jussi ušao u drvarnicu, pogleda mobitel i vidi da na svjetloplavom zaslonu piše "mama". Usprkos hladnoći osjeća miris drva i smole. Tlo je gotovo crno. Jedina svjetlost dopire iz mobitela. Jussi ga prisloni na uho i u tom trenutku čuje kako se netko javio.

"Halo", kaže neki muškarac. "Halo?"

"Je li to Erik?" upita Jussi.

"Ne, ovdje..."

"Ja se zovem Jussi, možete li prenijeti poruku Eriku, važno je, mi smo gore u mojoj kući, ja i Lydia i Marko i..."

Jussi prekine vrisak te osobe koja se javila. Čuje lupanje i udarce, netko kašlje, neka žena jeca, a onda nastupi tišina. Veza je prekinuta. Jussi pogleda mobitel, razmišlja da li da pokuša nazvati nekoga drugoga i počne pregledavati popis brojeva, kad se mobitel odjednom ugasi. Baterija je prazna. Mobitel se ugasio u trenutku kad se vrata drvarnice otvore i Lydia zaviri unutra.

"Vidjela sam tvoju auru kroz daske, bila je skroz plava", kaže ona.

Jussi sakrije mobitel iza leđa, strpa ga u džep i počne skupljati cjepanice u košaru.

"Vrati se u kuću", kaže Lydia. "Ja ću donijeti drva."

"Hvala", kaže on i izađe iz drvarnice.

Putem do kuće vidi kako kristalići snijega svjetlucaju pod svjetlom koje dopire s prozora. Snijeg suho škripi pod njegovim čizmama. Neujednačeni koraci daščuči mu se približavaju s leđa. Jussi pomisli na

svog psa Castra. Sjeti se kakav je bio kad je bio psić. Kako je lovio miševe pod prvim snijegom. Jussi se nasmiješi, kad ga udarac pogodi u potiljak i on posrne naprijed. Pao bi na trbuh da nema sjekire koja mu se zabila u glavu i vuče ga unatrag. Stoji mirno, ruke mu vise. Lydia iskrene sjekiru i izvuče je. Jussi osjeti kako mu krv teče niz vrat i leđa. Padne na koljena, prevali se naprijed, osjeti snijeg na licu, trzne nogama i preokrene se na leđa da ustane. Pogled mu se brzo magli, ali u posljednjim svjesnim sekundama vidi Lydiju kako podiže sjekiru.

52.

nedjelja, 20. prosinca, četvrta adventska nedjelja, jutro

Benjamin sjedi stisnut uza zid iza televizora. U glavi mu se strašno vrti, teško mu je usmjeriti pogled na bilo što. Ali najgora je žeđ. Nikada u životu nije bio tako žedan. Glad je popustila, nije nestala, tu je negdje kao potmuli val bola koji dolazi iz crijeva, ali to nije ništa prema žeđi i bolu u rukama i nogama. Žeđ je poput gušenja, kao da mu je grlo prepuno rana. Jedva da može gutati, nestalo mu je sline. Misli o danima na podu ove kuće, kako Lydia, Marko, Annabritt i on samo sjede u jedinoj namještenoj sobi i ništa ne rade.

Benjamin sluša kako snijeg kuckajući pada po krovu. Razmišlja kako mu je Lydia ušla u život, kako je trčala za njim jednog dana dok se vraćao iz škole.

"Zaboravio si ovo", povikala je i dala mu njegovu kapu.

Zastao je i zahvalio joj. Promotrla ga je neobičnim pogledom i rekla:

"Ti si Benjamin, zar ne?"

Upitao ju je kako zna njegovo ime. Pogladi ga je po kosi i rekla da ga je ona rodila.

"Ali ja sam ti dala ime Kasper", rekla je. "Htjela sam da se zoveš Kasper."

I dala mu je svjetloplavo kukičano odijelce.

"To sam napravila za tebe dok si mi bio u trbuhu", prošaptala je.

On joj je rekao da se zove Benjamin Peter Bark i da nije njeno dijete. Sve mu se to činilo vrlo tužno, pa je pokušao biti ljubazan prema njoj i razgovarati mirno. Ona ga je slušala smiješeći se, zatim samo melankolično odmahнула glavom.

"Pitaj svoje roditelje", rekla je, "pitaj ih jesi li njihovo biološko dijete. Možeš ih pitati, ali neće ti reći istinu. Oni nisu mogli imati djece. Primijetit ćeš da lažu. Lažu zato što se boje da će ostati bez tebe. Ti nisi njihovo dijete, ja ti mogu ispričati o tvom pravom podrijetlu. Ti si moj. To je istina. Zar ne vidiš da sličimo? Prisilili su me da te dam na

posvajanje."

"Ali ja nisam posvojen", rekao je.

"Znala sam... znala sam da ti neće reći", rekla je.

Razmišljao je i shvatio da bi to što je govorila ustvari moglo biti istina. Dugo se već osjećao drukčijim.

Lydia ga je promatrala i smiješila se.

"Ne mogu ti dokazati", rekla je ponovno. "Moraš vjerovati svojim osjećajima, sam moraš vidjeti kako osjećaš. Onda ćeš shvatiti da je to istina."

I tako su se rastali, ali ju je sreo već sutradan. Zajedno su otišli u slastičarnicu, sjedili i dugo razgovarali. Rekla mu je kako ga je bila prisiljena dati na posvajanje, ali ga nikada nije zaboravila. Mislila je na njega svakoga dana otkada se rodio i otkako su joj ga uzeli. Čeznula je za njim svake minute svog života.

Benjamin je sve ispričao Aidi i dogovorili su se da Erik i Simone nikako ne smiju saznati ništa o tome prije nego što oni o svemu razmisle. Htio je prvo upoznati Lydiju, htio je razmisliti bi li to mogla biti istina. Lydia je s njim stupila u vezu putem Aidine mail-adrese. Dobila je njenu adresu i poslala mu sliku obiteljskoga groba.

"Želim da znaš tko si", rekla je. "Ovdje leži tvoja obitelj, Kaspere. Jednoga dana zajedno ćemo otići tamo, samo ti i ja."

Benjamin joj je gotovo počeo vjerovati. Htio joj je vjerovati, bila mu je uzbudljiva. Bilo mu je čudno da netko toliko čezne za njim, toliko ga voli. Davala mu je stvari, svoje stvarčice iz djetinjstva, novac, dala mu je knjige i fotoaparat, a on je njoj dao crteže, stvari koje su mu ostale iz djetinjstva. Čak se i pobrinula da ga onaj Wailord ne maltretira. Jednog dana samo mu je pružila papir na kojem je Wailord napisao da da je riječ da se više nikada neće ni približiti Benjaminu i njegovim prijateljima. Njegovim roditeljima to nikada ne bi uspjelo. Sve je više vjerovao da se njegovi roditelji - te osobe kojima je vjerovao cijeli svoj život - ponašaju kao lažljivci. Živciralo ga je što nikada ne razgovaraju s njim, što mu nikada ne pokazuju koliko im znači.

Bio je neopisivo glup.

A onda je Lydia počela govoriti da želi doći do njega doma, da želi biti kod njega. Htjela je dobiti njegove ključeve. Nije točno shvatio što će joj. Rekao joj je da je može pustiti unutra kad pozvoni. Tada se

naljutila na njega. Rekla je da će biti prisiljena kazniti ga ako je ne bude slušao. Ostao je totalno šokiran, sjeća se toga. Objasnila mu je kako je kad je bio malo dijete dala njegovim posvojiteljima štap kojim ga mogu tući kao znak da očekuje da će ga pošteno odgojiti. Zatim je samo uzela ključeve iz njegova ruksaka i rekla da ona sama odlučuje kad će posjetiti svoje dijete.

Tada je shvatio da nije baš sasvim normalna.

Sutradan kad ga je čekala, samo joj je prišao i što je mirnije mogao rekao da hoće da mu vrati njegove ključeve i da je više ne želi vidjeti.

"Dragi Kaspere", rekla je. "Pa naravno da ću ti dati ključeve."

Vratila mu je ključeve. Krenuo je, ali ona ga je slijedila. Zastao je i upitao zar nije shvatila da je više ne želi vidjeti.

Benjamin spusti pogled na svoje tijelo. Vidi da mu je na koljenu izbila velika modrica. Da mama to vidi, totalno bi pošizila, pomisli.

Marko stoji te, kao i obično, gleda kroz prozor. Glasno šmrkne i pljune na staklo prema Jussijevu tijelu, koje leži vani u snijegu. Annbritt sjedi stisnuta za stolom. Pokušava ne plakati, guta knedle, nakašlja se i štuca. Kad je izašla i vidjela kako Lydia ubija Jussia, vrištala je sve dok Marko nije uperio pušku u nju i rekao joj da će je ubiti ako čuje ijedan jecaj od nje.

Lydiije nema. Benjamin se uspije nekako uspraviti u sjedeći položaj i kaže promuklim glasom:

"Marko, nešto bi trebao znati..."

Marko ga pogleda očima crnim poput papra, spusti se na pod i počne izvoditi sklekove.

"Što hoćeš, seronjo?" upita stenjući.

Benjamin bolno proguta knedlu.

"Jussi mi je rekao da će te Lydia ubiti", laže on. "Namjera joj je bila prvo ubiti njega, onda Annbritt, a onda tebe."

Marko nastavi sa sklekovima, zatim uz uzdah ustane s poda.

"Smiješan si ti, govno malo."

"Tako je rekao", kaže Benjamin. "Ona hoće samo mene. Hoće biti sama sa mnom. To je istina."

"A je l'?" kaže on.

"Da, Jussi je rekao da mu je ispričala što će napraviti, da će prvo ubiti njega, a sad ga je..."

"Začepi", prekine ga Marko.

"Namjeravaš samo sjediti i čekati da dođeš na red?" upita Benjamin. "Nije njoj stalo do tebe, misli da smo bolja obitelj ako ostanemo samo ona i ja."

"Je l' Jussi stvarno rekao da će me ubiti?" upita Marko.

"Kunem se, ubit će..."

Marko se glasno nasmije, i Benjamin utihne.

"Već sam čuo sve žive priče koje čovjek zna ispričati samo da izbjegne bol", kaže on uz osmijeh. "Sva obećanja i sve finte, sve dogovore i štosove."

Marko se ravnodušno okrene prema prozoru. Benjamin uzdahne i pokuša smisliti što da kaže, kad Lydia uđe u sobu. Usta su joj stisnuta u crtu, lice joj je vrlo blijedo i drži nešto iza leđa.

"I tako je prošlo tjedan dana, i ponovno je nedjelja", kaže ona svečano i zatvori oči.

"Četvrta adventska nedjelja", prošapće Annbritt.

"Hoću da se opustimo i razmislimo o tjednu koji je prošao", kaže Lydia polagano. "Jussi nas je prije tri dana napustio, više nije među živima, njegova duša odlazi u jednoj od sedam nebeskih kočija. Bit će rastrgan na komadiće zbog svoje izdaje kroz tisuće inkarnacija u likovima životinja za klanje i insekata."

Utihne.

"Jeste li razmislili o tome?" upita nakon nekog vremena.

Svi kimnu, i Lydia se zadovoljno nasmiješi.

"Kaspere, dođi", kaže tiho.

Benjamin pokuša ustati, nastoji ne praviti grimase zbog bola, ali Lydia ga odmah pita:

"Je li se ti to meni kesiš?"

"Ne", prošapće on.

"Mi smo obitelj i poštujemo jedni druge."

"Da", odgovori on s plačem u grlu.

Lydia se nasmiješi i pokaže stvar koju je držala iza leđa. To su škare, velike krojačke škare širokih oštrica.

"Onda ti neće biti problem primiti svoju kaznu", kaže mirno, potpuno nepomična lica, i stavi škare na stol.

"Ja sam samo dijete", kaže Benjamin i zaljulja se.

"Stoj mirno", zaurla ona na njega. "Kako ti nikada nije dovoljno, kako nikako, nikako da shvatiš. Ja se borim i naprežem, radim i

trudim se da bi obitelj funkcionirala. Bila potpuna i čista. Samo želim da sve funkcionira."

Benjamin plače spuštene glave, teškim promuklim jecajima.

"Jesmo li obitelj ili nismo?"

"Jesmo", kaže on. "Da, jesmo."

"Ali zašto se onda ovako ponašaš? Šuljaš nam se iza leđa, izdaješ nas i varaš, kradeš od nas, govoriš loše stvari o nama, sve uništavaš... Zašto mi to radiš? Guraš nos gdje ne treba, tračaš i lažeš svima."

"Ne znam", prošapće Benjamin. "Oprosti."

Lydia uzme škare. Sada teško diše i lice joj je orošeno znojem. Crvene mrlje izbile su joj po obrazima i vratu.

"Bit ćeš kažnjen, tako da to možemo ostaviti iza sebe i krenuti dalje", kaže veselim, konkretnim tonom.

Pogled joj prelazi od Annbritt do Marka i natrag.

"Annbritt", kaže. "Dođi ovamo."

Annbritt, koja je sjedila i buljila u zid, sada joj s oklijevanjem priđe. Pogled joj je nervozan, zvjera oko sebe, njena mala špicasta brada drhti.

"Odreži mu nos", kaže Lydia.

Annbrittino lice pocrveni. Gleda Lydiju, zatim Benjamina. Odmahne glavom.

Lydia je jako ošamari. Uhvati njenu debelu nadlakticu i gurne je bliže Benjaminu.

"Kasper je gurao nos tamo gdje ne treba, i sad će ostati bez njega."

Annbritt se gotovo odsutno počeše po obrazu, zatim podigne škare. Marko joj priđe, čvrsto uhvati Benjamina za glavu i okrene njegovo lice prema Annbritt. Škare svjetlucaju ispred njega i on vidi ženino nervozno lice, tikove oko njenih očiju i usta, ruke koje su se počele tresti.

"Daj reži već jednom!" zaurla Lydia.

Annbritt stoji sa škarama podignutima nad Benjaminom i glasno plače.

"Imam hemofiliju", zacvili Benjamin, "ako to učiniš, umrijet ću. Imam hemofiliju!"

Annbrittine ruke drhte kad sklopi škare u zraku ispred njega i pusti ih da padnu na pod.

"Ne mogu", jeca. "Ne mogu... Bole me ruke od škara, ne mogu ih

držati."

"Ovo je obitelj", kaže Lydia strogim i umornim glasom dok se s naporom saginje i uzima škare.

"Slušaš me i poštuješ - jesi čula!"

"Bole me ruke, pa rekla sam ti! Škare su prevelike..."

"Šuti", prekine je Lydia i jako udari preko usta drškom škara. Annbritt zacvili, zakorači u stranu, nesigurno se uhvati za zid i popipa raskrvavljenu usnicu.

"Nedjelja je za odgajanje", zadihano će Lydia.

"Ne želim..." moli ona. "Molim te... ne želim."

"Dođi", kaže Lydia nestrpljivo.

Annbritt samo odmahne glavom i nešto prošapće.

"Što si rekla? Jesi me nazvala kujom?"

"Ne, ne", plače ona i pruži ruku. "Učinit ću to", jeca. "Odrezat ću mu nos. Pomoći ću vam. To ne boli, brzo će proći."

Zadovoljna, Lydia joj pruži škare. Annbritt priđe Benjaminu, potapše ga po glavi i brzo prošapće:

"Ne boj se. Samo bježi, bježi što brže možeš."

Benjamin je upitno pogleda, pokušava shvatiti njen uplašeni pogled i drhtava usta. Annbritt podigne škare, ali se onda okrene prema Lydiji i slabašno zamahne njima. Benjamin vidi kako se Lydia izmaknula njezinu napadu, vidi kako je Marko hvata za punašan ručni zglob i povuče joj ruku tako da ju je istrgnuo iz ramena. Annbritt zavrišti od bola. Benjamin je već izašao iz sobe kad je Lydia podigla škare s poda i sjela na Annbritt. Annbritt vrti glavom pokušavajući izbjeći škare.

Kad je Benjamin istrčao iz hladnog predsoblja i izašao na stepenice i strašnu hladnoću, začuje Annbrittin krik i kašljanje.

Lydia obriše krv s obraza i osvrne se da vidi gdje je Benjamin.

Benjamin brzo krene očišćenom stazom.

Marko skine lovačku pušku sa zida, ali ga Lydia zaustavi.

"To je dobra odgojna mjera", kaže. "Kasper nema cipele i samo je u pidžami. Vratit će se mami kad se počne smrzavati."

"Ili će umrijeti", kaže Marko.

Benjamin jede snijeg i ne misli na bol dok trči između nizova vozila. Posklizne se i padne, ali odmah ustane, otrči još malo, ali više ne osjeća noge. Marko nešto više za njim iz kuće. Benjamin zna da mu

ne može pobjeći, premalen je i preslab. Najpametnije je sakriti se u mraku, a onda, kad se sve smiri, pokušati pronaći put do jezera. Možda je tamo koji sportski ribič sa svojom pilom i štapom. Jussi je rekao da je led prekrio jezero Djuptjarnen prije samo tjedan dana. Bio je to blag početak zime.

Benjamin je prisiljen stati, osluškuje da čuje slijedi li ga tko, nasloni se na zahrđali kamion, pogleda prema crnom rubu šume i nastavi. Nema više snage, cijelo tijelo gori mu od bola i hladnoće. Posklizne se, padne i dopuže pod zaleđenu ceradu kojom je prekriven jedan traktor, puže dalje kroz zamrznutu travu ispod traktora, pa ispod sljedećeg auta, zatim se uspravi. Shvati da stoji između dva autobusa. Pipajući, pronađe otvoreni prozor jednog autobusa, uspije se popeti na veliki prednji dio i uvući unutra. Pipa dalje u mraku i na jednom sjedištu pronađe nekoliko starih prostirki, u koje se zamota.

53.

nedjelja, 20. prosinca, četvrta adventska nedjelja, jutro

Crveno obojena zračna luka Vilhelmina smještena je u pustoši bijeloga prostranoga krajolika. Tek je deset ujutro, ali jutarnji mrak zadržao se ove nedjelje, četvrte adventske nedjelje. Reflektori obasjavaju betonsku pistu za slijetanje. Nakon sat i pol leta sada polagano voze prema zgradi zračne luke.

Unutra u čekaonici toplo je i iznenađujuće ugodno. Iz zvučnika se čuju božićne pjesme, a iz jednog dućana, koji je, izgleda, kombinacija kioska, informacija i kafeterije, dopire miris kave. Ispred dućana su poredane takozvane laponske rukotvorine: izrezbareni noževi za maslac, drvene posudice za piće i pletene košare koje se nose na leđima. Simone prazno zuri u policu s laponskim kapama. Nakratko osjeti tugu zbog toga što je kultura tog prastarog lovačkog naroda svedena na šarene kape s crvenim coflekima koje treba prodati turistima šaljivdžijama. Vrijeme je potisnulo šamanizam, ljudi danas vješaju magične bubnjeve šamana iznad kauča, a Laponci drže stada sobova samo da bi ih pokazivali turistima.

Joona izvadi mobitel i nekoga nazove dok Erik pokazuje na taksi autobus koji ih čeka ispred praznog izlaza. Joona odmahne glavom i sve živčanije razgovara s nekim. Erik i Simone čuju glas kako brunda iz mobitela. Kad Joona prekine vezu, lice mu je hladno. Ledene oči napete su i ozbiljne.

"Što je?" upita Erik.

Joona ispruži vrat da pogleda kroz prozor.

"Patrola koja je otišla do kuće još se nije javila", kaže rastresenim glasom.

"To nije dobro", kaže Erik tiho.

"Razgovarat ću s policijskom postajom."

Simone pokuša odvući Erika dalje. "Pa ne možemo samo sjediti i čekati ih."

"I nećemo", odgovori Joona. "Dobit ćemo auto - već je trebao biti

ovdje."

"Bože", uzdahne Simone. "Sve tako sporo ide."

"Razdaljine su drukčije ovdje gore", kaže Joona s oštrim sjajem u očima.

Simone slegne ramenima. Krenu prema izlazu i kad izađu, dočeka ih drukčija, suha hladnoća.

Dva tamnoplava automobila odjednom se stvore ispred njih i par muškaraca odjevenih u žarkožute uniforme gorske službe spašavanja izađe. "Joona Linna?" upita jedan od muškaraca. Joona kratko kimne. "Mi smo vam trebali dovesti auto."

"Gorska služba spašavanja", kaže Erik nervozno. "Gdje je policija?" Jedan od muškaraca protegne se i odlučno mu objasni: "Ovdje je to sve isto. Policija, carina, gorska služba - surađujemo po potrebi."

Drugi se muškarac umiješa:

"Sada nam fali ljudi, Božić je pred vratima i sve to..." Ostanu stajati u tišini. Erik sada izgleda očajno. Otvori usta da nešto kaže, ali ga Joona preduhitri:

"Jeste li se čuli s patrolom koja je otišla do kolibe?" upita. "Od sedam ujutro ništa", odgovori jedan od njih. "Koliko treba da dođu do tamo?"

"Pa, sigurno ti treba sat, dva ako ideš do Sutmea."

"Dva i pol", doda drugi. "S obzirom na doba godine."

"Koji je auto naš?" upita Joona nestrpljivo i krene prema jednom automobilu.

"Pa, ne znam", odgovori jedan od njih.

"Dajte nam onaj u kojem ima više benzina", kaže Joona.

"Da provjerim koliko ima u kojem autu?" upita Erik.

"U mom ima četrdeset sedam litara", kaže jedan muškarac brzo.

"Onda imaš deset više od mene."

"Dobro", kaže Joona otvarajući vrata.

Sjednu u zagrijani auto. Joona uzme ključeve od muškarca i zamoli Erika da ukuca smjer u novi GPS-uređaj.

"Čekajte", poviče Joona za muškarcima koji su krenuli prema drugom automobilu.

Oni stanu.

"Patrola koja je jutros otišla do kolibe, jesu li i oni bili iz gorske službe spašavanja?"

"Jesu."

Krenu prema sjeverozapadu uz obalu jezera Volgsjon kako bi došli po područja zvano Brannback i nakon toga, nekoliko kilometara dalje, skrenuli na autocestu 45, koja vodi ravno prema zapadu točno deset kilometara. Nakon toga skrenu na vijugavu cestu južno od Klimpfjalla i prema Daimadalenu.

Voze se u tišini. Kad su već daleko odmakli od Vilhelmine i izašli na cestu za Sutme, primijete da se počelo razdanjivati. Neobična, blaga svjetlost kao da im je otvorila pogled. Naziru obrise planina i jezera oko sebe.

"Vidite", kaže Joona. "Dani se."

"Još nekoliko tjedana neće biti dan", odgovori Simone.

"Snijeg hvata svjetlost kroz oblake", kaže Joona.

Simone nasloni čelo na prozor automobila. Voze kroz snijegom prekrivene šume, koje zatim zamijene golema bijela sječa, tamno močvarno područje i jezera koja izgledaju poput velikih visoravni. Prolaze znakove s natpisima "Jetneme", "Trollklinten" i razvučeni "Langselean". U mraku naziru čudesno lijepo jezero koje se, kako piše na znaku, zove Mevattnet, sa strmim obalama koje, hladne i zaleđene, tamno svjetlucaju od svjetlosti snijega.

Nakon gotovo sat i pol vožnje malo ravno prema sjeveru, malo prema zapadu, ceste postaju sve uže i gotovo da se naginju prema golemom jezeru Borgasjon. Ušli su u područje općine Dorotea, približavaju se norveškoj granici i krajolik preuzmu visoke šiljate planine. Odjednom auto koji dolazi iz suprotnog smjera bljesne svjetlima i zaslijepi ih. Stanu uz rub ceste i vide kako se i drugi auto zaustavio te vratio unatrag prema njima.

"Gorska služba spašavanja", kaže Joona umorno kad vidi da auto izgleda isto kao i njihov.

Joona spusti prozor i ledeni krckavi zrak izvuče toplinu iz auta.

"Jeste li iz Stockholma?" poviče jedan od muškaraca u autu jakim finskim naglaskom.

"Da, mi smo", odgovori Joona na finskome. "Vražji Stockholmcii."

Kratko se nasmiju. Joona prijeđe na švedski:

"Jeste li vi otišli do kuće? Nisu mogli doći do vas."

"Radio nije radio", kaže muškarac. "Ali žali bože benzina. Nema tamo nikoga."

"Nikoga? Nikakvih tragova oko kuće?"

Muškarac odmahne glavom.

"Probijali smo se kroz snijeg."

"Gdje?" upita Erik.

"Od dvanaestog prosinca je pet puta sniježilo - pa smo tražili tragove po svim slojevima snijega."

"Dobro obavljen posao", kaže Joono.

"Zato je toliko trajalo."

"Ali nitko nije bio tamo", upita Simone.

Muškarac odmahne glavom.

"Ne nakon dvanaestog, kao što sam rekao."

"Kvrugu", kaže Joono tiho.

"Vraćate se onda s nama?" upita muškarac.

Joono odmahne glavom.

"Kad smo već došli iz Stockholma, nećemo se odmah vraćati."

Muškarac slegne ramenima.

"Ha, kako hoćete."

Mahnu i krenu dalje prema istoku.

"Problemi s radijem", prošapće Simone. "Ali Jussi je nazvao iz kuće."

Nastave u tišini. Simone misli isto što i drugi, da je ovo putovanje možda bila sudbonosna pogreška, da su možda namamljeni na krivu stranu, gore u kristalni svijet snijega i leda, među močvare i mrak, dok je Benjamin možda na nekom sasvim drugome mjestu, bez zaštite, bez faktora zgrušavanja, možda čak više i nije živ.

Podne je, ali ovako daleko na sjeveru, duboko u šumama Vasterbottena, u ovo doba godine, dan je isti kao i noć. Sve je samo jedna beskrajna noć koja nikako da se razdani. Noć tako moćna i stroga da uspijeva zasjeniti zoru od prosinca do siječnja.

Približe se Jussijevoj kući u kompaktnome teškome mraku. Zrak je leden, miran i lomljiv. Zadnji dio hodaju preko zaleđenog snijega. Joono je izvukao pištolj, pomisli kako već dugo nije vidio pravi snijeg i osjeti suhoću u nosu od te strašne hladnoće.

Tri male kuće postavljene su u obliku slova U. Snijeg je stvorio zaobljeno brdo na krovovima, a vjetar dine uza zidove sve do malih prozora. Erik se ogleda oko sebe. Jasno se vide paralelni tragovi guma automobila gorske službe, kao i mnoge stope oko kuća.

"Oh, Bože", prošapće Simone i požuri do kuće.

"Čekaj", kaže Joonu.

"Ovdje nema nikoga, sve je prazno, mi smo..."

"Izgleda prazno", prekine je Joonu. "To je sve što znamo."

Simone čeka drhteći dok Joonu prilazi kući preko škripavog snijega. Stane kod jednog od malih horizontalnih prozora, nagne se naprijed i unutra vidi drvenu kutiju i nekoliko prostirki na podu. Stolci su podignuti na stol, hladnjak je ispražnjen i isključen, vrata su otvorena.

Simone pogleda Erika, koji se odjednom počeo čudno ponašati. Hoda odsječenim koracima po snijegu, prijeđe rukom preko usana, stane usred dvorišta i nekoliko se puta osvrne oko sebe. Upravo ga je htjela pitati što radi, kad on glasnim i jasnim glasom kaže:

"To nije to."

"Ovdje nema nikoga", odgovori Joonu umorno.

"Hoću reći", kaže Erik čudnim, gotovo kreštavim glasom, "hoću reći da ovo nije kuća strave."

"Što kažeš?"

"Ovo je kriva kuća. Jussijeva kuća strave je svjetlozelena, čuo sam ga kad ju je opisivao, u predsoblju je smočnica, ima limeni krov sa zahrđalim čavlima, antenu blizu hrpta, a dvorište je puno starih auta, autobusa, traktora..."

Joonu zamahne rukom:

"Ovo je njegova adresa, tu je prijavljen."

"Ali ovo je krivo mjesto."

Erik ponovno zakorači prema kući, no tada ozbiljno pogleda Simone i Joonu pa tvrdoglavo ponovi.

"Ovo nije kuća strave."

Joonu opsuje i izvadi mobitel, ali onda još gadnije opsuje kad se sjeti da tu nema signala.

"Teško da ćemo ovdje pronaći nekoga koga možemo pitati, pa je najbolje da se vratimo dok ponovno ne dobijemo signal", kaže i sjedne u auto. Vrate se unatrag do ulaza na imanje i baš su htjeli skrenuti na cestu, kad Simone ugleda jednu tamnu priliku među drvećem. Stoji sasvim mirno spuštenih ruku i promatra ih.

"Tamo!" poviče ona. "Tamo je netko!"

Rub šume s druge strane ceste gust je i mračan, visoki nanosi

snijega između drveća, grane natovarene snijegom. Ona izađe iz auta, čuje Joonu kako viče za njom da pričeka. Svjetlo sjaji u prozoru kuće. Simone pokuša nešto vidjeti između drveća. Erik je sustigne.

"Vidjela sam nekog čovjeka", prošapće ona.

Joonu zaustavi auto, brzo izvuče pištolj i slijedi ih. Simone brzo hoda prema šumarku. Ponovno ugleda nekoga između stabala, malo dublje u šumi.

"Halo, čekajte", poviče ona.

Potrči, ali se zaustavi kad ugleda muškarca. To je starac naborana i sasvim mirna lica. Jako je nizak, jedva da joj doseže do prsa i odjeven je u debelu krutu vjetrovku i hlače koje izgledaju kao da su napravljene od jelenje kože. Preko ramena je prebacio užu na kojem je zavezano nekoliko ubijenih lještarki.

"Oprostite što smetam", kaže Simone.

On odgovori nešto što nije razumjela, spusti pogled i nešto promrmlja. Erik i Joonu oprezno se približe. Joonu je ponovno sakrio pištolj u jakni.

"Mislim da govori finski", kaže Simone.

"Čekaj", kaže Joonu i obrati se starcu.

Erik ga čuje kako se predstavio, pokazao na automobil pa rekao Jussijevo ime. Govori finski mirno i prigušeno. Starac polagano kimne i pripali tanku lulu. Stane lica okrenuta prema gore, kao da slušajući gleda nešto. Povuču još nekoliko dimova iz lule, upita nešto blagim i gugutavim glasom, dobije odgovor od Joone pa sa žaljenjem odmahne glavom. Pogleda Erika i Simone s izrazom suosjećanja na licu. Potom ponudi Eriku lulu i Eriku bude jasno da bi je trebao prihvatiti. Povuču dim i vrati mu lulu. Duhan je jak i opor, ali suzdržao se da se ne zakašlje.

Laponac ponovno otvori usta, Simone vidi kako nešto zlatno sjaji među crnim zubima i čuje ga kako nešto objašnjava Jooni. Tada je otkinuo grančicu s drveta i počeo crtati po snijegu. Joonu stoji nagnut nad tu kartu u snijegu, pokazuje i ispituje. Izvadi blok iz unutrašnjeg džepa jakne i prekopira kartu. Simone prošapće hvala i vrate se do auta. Starčić se okrene, pokaže prema šumi i nestane puteljkom među drvećem.

Brzo se vrate do auta. Vrata su ostavili otvorena, i sjedala su se tako zaledila da ih sve peče po leđima i bedrima kad sjednu.

Joona pruži Eriku papir koji je prekopirao sa starčeva crteža.

"Govorio je nekim čudnim lokalnim laponskim dijalektom, tako da nisam baš sve razumio. Pričao je o obitelji u području Kroik."

"Ali poznaje Jussija?"

"Da, i ako sam dobro shvatio, Jussi ima još jednu kuću, lovačku kolibu koja se nalazi još dublje u šumi. Slijeva bi nam trebalo biti jezero. Zatim trebamo voziti do mjesta s tri velika kamena koja su podignuta u sjećanje na staro mjesto gdje su se Laponci okupljali ljeti. Poslije toga put više nije očišćen od snijega, odande moramo krenuti prema sjeveru sve dok ne dođemo do stare kamp-prikolice."

Joona dobaci Simone i Eriku ironični pogled i kaže:

"Stari je rekao da ako propadnemo kroz led u jezero Djuptjarnen, to znači da smo malo predaleko otišli."

Nakon četrdeset minuta vožnje uspore i stanu ispred tri velike jednake stijene koje je tu postavila općina Dorotea. U svjetlosti farova sve se čini sivo i sjenovito. Stijene na nekoliko sekundi obasja svjetlost pa ponovno nestanu u tami.

Joona parkira auto na rubu šume, kaže da bi ga ustvari trebao zakamuflirati, odrezati nekoliko grana, ali sada nema vremena za to. Baci pogled prema zvjezdanom nebu pa krene što brže može. Simone i Erik ga slijede. Snježna kora leži poput teške zaleđene ploče preko visokog poroznog snijega. Hodaju što tiše mogu. Starčeve su upute točne: nakon pola kilometra ugledaju zahrđalu kamp-prikolicu ispod snijega. Skrenu sa staze i vide tragove stopala oko prikolice. Malo dalje nalazi se kuća okružena snijegom. Dim izlazi iz dimnjaka. U svjetlosti koja dopire s prozora vanjski zidovi izgledaju svjetlozeleno.

To je Jussijeva kuća, pomisli Erik. To je kuća strave.

Na velikom dvorištu razaznaju se veliki tamni obrisi. Vozila prekrivena snijegom čine neobičan labirint.

Polako krenu prema kući uz škripu snijega. Hodaju uskim prolazima između naslaganih starih automobila prekrivenih snijegom, autobusa, prikolica, ralica i skutera.

Vide priliku kako je brzo prošla pokraj prozora u kući. Nešto se događa. Erik više ne može čekati. Potrči prema kući, fućka mu se za posljedice, mora pronaći Benjamina, a onda neka sve ode k vragu. Simone sva zadihana potrči za njim. Približe se kući hodajući preko visokog snijega i zastanu na rubu očišćene staze. Na kuću su

naslonjeni lopata i aluminijske sanjke. Začuje se prigušeni krik. Kratki odsječni udarci. Netko pogleda kroz prozor. U šumarku se slomi grana. Vrata drvarnice lupaju na vjetru. Simone ubrzano diše. Približavaju se kući. Osobe je nestalo s prozora. Vjetar zavija kroz grane drveća. Tanak sloj snijega kruži dvorištem. Odjednom se vrata otvore, i zaslijepi ih svjetlost. Netko ih je zaslijepio jakom baterijskom lampom. Zaškilje i zakriju oči rukama kako bi mogli vidjeti.

"Benjamin?" poviče Erik upitno.

Kad se prizma svjetlosti spusti na pod, vidi da to Lydia stoji pred njim. Drži velike škare u ruci. Svjetlost baterije pala je na veliku priliku koja leži u snijegu. To je Jussi. Lice mu je zaleđeno i plavosivo, oči zatvorene, a sjekira zabodena u prsa. Prekriven je zaleđenom krvlju. Simone stoji bez riječi uz Erika i po njenim kratkim prestrašenim udisajima on shvati da je i ona vidjela leš. U istom trenutku shvati da Joono nije s njima. Mora da je krenuo drugim putem, pomisli Erik. Prišuljat će se Lydiji straga ako je ja uspijem dovoljno dugo zadržati.

"Lydia", kaže Erik. "Lijepo te ponovno vidjeti."

Ona nepomično stoji i gleda ih bez riječi. Škare svjetlucaju dok joj se njišu u ruci. Svjetlost baterije osvijetli sivo podnožje prilaza kući.

"Došli smo po Benjamina", objasni Erik mirno.

"Benjamin", kaže Lydia. "Tko je to?"

"To je moje dijete", zajeca Simone.

Erik joj pokuša mahnuti da bude tiho. Možda je to vidjela, jer je napravila korak unatrag i pokušala mirnije disati.

"Nisam vidjela nijedno drugo dijete osim svojeg", kaže Lydia polako.

"Lydia, slušaj me", kaže Erik. "Daj nam Benjamina, i otići ćemo odavde i zaboraviti sve ovo. Kunem se da više nikada neću nikoga hipnotizirati..."

"Ali ja ga nisam vidjela", ponovi Lydia i pogleda škare. "Tu smo samo ja i moj Kasper."

"Pusti nas da mu barem damo lijek", moli Erik i primijeti kako mu je glas počeo podrhtavati.

Lydia je sada u savršenom položaju, razmišlja on grozničavo, leđima je okrenuta kući, Joono joj se samo treba prikristi sa stražnje strane, zaobići kuću i uhvatiti je.

"Hoću da odmah odete", kaže ona kratko.

Eriku se učini da vidi nekoga kako se kreće uz nizove vozila dijagonalno iza kuće. Srcem mu prođe val olakšanja. Odjednom se Lydijin pogled zaoštri, podigne bateriju pa osvijetli drvarnicu i snježno dvorište.

"Kasper treba lijek", kaže Erik.

Lydia ponovno spusti bateriju. Glas joj je strog i hladan.

"Ja sam njegova mama, ja znam što mu treba", kaže.

"U pravu si, jesi", odgovori Erik brzo. "Ali ako nam pustiš da damo Kasperu lijek... onda ga možeš odgojiti, kazniti, jer nedjelja je, a to je dan..."

Erik protiv svoje volje utihne kad ugleda osobe koje se približavaju iza kuće.

"Nedjeljom", nastavi on, "ti..."

Dvije osobe zaobiđu kuću. Joonu hoda ukočeno i protiv svoje volje prema njima. Iza njega hoda Marko s lovačkom puškom uperenom u njegova leđa.

Lydia se nasmiješi i izađe na snijeg sve do očišćene staze.

"Ubij ih", kaže kratko i mahne glavom prema Simone. "Nju prvo."

"Imam samo dvije patrone u pušci", odgovori Marko.

"Onda radi što hoćeš, samo to obavi", kaže ona.

"Marko", kaže Erik. "Nisu mi dopustili, ali ja sam ti htio pomoći..."

"Začepi", prekine ga Marko.

"Počeo si pričati o tome što se dogodilo u onoj velikoj kući na selu u Zeničko-dobojskom kantonu."

"Mogu ti pokazati što se dogodilo", kaže Marko i pogleda Simone sjajnim mirnim pogledom.

"Daj, ubij ih već jednom", uzdahne Lydia izgledajući nestrpljivo.

"Lezi", kaže Marko Simone. "I skini traperice."

Ona se ne miče. Marko uperi pušku prema njoj, i ona ustukne. Erik mu se počne približavati, i Marko brzo uperi pušku u njega.

"Pucati ću mu u trbuh", kaže Marko. "Tako da može gledati dok se zabavljamo."

"Daj, ubij ih već jednom", kaže Lydia.

"Čekaj", kaže Simone i počne otkopčavati traperice.

Marko pljune u snijeg i zakorakne prema njoj. Izgleda kao da ne zna točno što bi trebao učiniti. Pogleda Erika, uperi pušku u njega.

Simone ga ne gleda. Uperi pušku u nju, nacilja joj prvo u glavu pa u trbuh.

"Nemoj", kaže Erik.

Marko ponovno spusti pušku i krene prema Simone. Lydia se pomakne unatrag. Simone počne spuštati traperice i tajice.

"Drži pušku", tiho kaže Marko Lydiji.

Ona mu se polako približi, kad nešto zaškripi među snijegom prekrivenim vozilima. Čuje se uzastopno metalno lupkanje. Jona se nakašlje. Kuckanje se nastavi i odjednom zatutnji. Motor je upaljen, čuje se oštar zvuk klipova koji rade. Jaka svjetlost padne na snijeg. Cijelo tlo ispod njih osvijetli se bijelo. Motor bučno bruji, mjenjač prodorno zaškripi i snijeg poleti u zrak. Stari autobus s velikom ceradom preko krova krene iz nanosa snijega, zareže netaknutu snježnu koru i krene ravno prema njima.

Kad Marko pogleda prema autobusu, Jona skoči do njega. Pokuša mu istrgnuti pušku iz ruke, Marko je čvrsto drži, ali je prisiljen napraviti korak naprijed. Jona ga jako udari u prsa i pokuša ga srušiti na tlo, ali Marko ne pada. Umjesto toga pokušava okrenuti puščanu cijev na drugu stranu. Kundak pogodi Jonu u vrh glave i prođe mu preko tjemena. Marku su prsti tako smrznuti da mu puška ispadne. Vrteći se, odleti dalje i padne pred Lydiju. Simone potrči prema pušci, ali Marko je uhvati za kosu i povuče natrag.

Autobus je zapeo o mali bor, motor tutnji. Ispušni plinovi i snijeg stvaraju kovitlac oko vozila. Prednja vrata autobusa neprestano se šišteći otvaraju i zatvaraju.

Motor ponovno ubrza, drvo se savije i snijeg sleti s tamnih grana. Autobus uporno udara o drvo i raspolovi ga uz gluhi zvuk. Kotači se okreću i zveckaju od lanaca.

"Benjamin!" poviče Simone. "Benjamin!"

Benjaminovo zbunjeno lice vidi se iza stakla autobusa koji se trza. Curi mu krv iz nosa. Lydia potrči prema autobusu s Markovom puškom u ruci. Erik pojuri za njom. Lydia uđe u autobus, vrisne nešto Benjaminu, udari ga kundakom i odgurne s vozačkog mjesta. Erik nije uspio stići dotamo prije nego što je autobus krenuo unatrag, naglo skrenuo u stranu i uz kloparanje krenuo nizbrdo prema jezeru. Erik viče Lydiji da stane i trči za njima po tragovima koje ostavljaju gume u snijegu.

Marko ne pušta Simoneinu kosu. Ona vrišti i pokušava se osloboditi njegove ruke. Joonu brzo zakorači u stranu, ramena mu se spuste, tijelo okrene, udari šakom odozdo i velikom snagom pogodi Marka pod pazuhu. Ruka zaleluja kao da se otkvačila od ramena. Pusti Simoneinu kosu, ona se istrgne i ugleda one velike škare kako leže u snijegu. Marko pokuša udariti Joonu drugom rukom, ali ovaj se izmakne, baci cijelom težinom desnim laktom na Markov vrat i slomi mu ključnu kost uz glasno krckanje. Marko vrišteći padne na tlo. Simone se baci na škare, ali Marko je udari nogom u trbuh. Dočepa se škara i zdravom rukom zamahne njima unatrag u širokom luku. Simone zavrišti kad vidi kako se Joonino lice ukočilo kad su mu se škare zabile u desno bedro. Krv prsne na snijeg. Joonu ostane na nogama, već drži lisičine u ruci, kojima opali Marka preko lijevog uha. Bio je to jak udarac. Marko ostane nepomično ležati, samo upitno bulji preda se pokušavajući nešto reći. Krv mu curi iz uha i nosa. Zadihan, Joonu se nagne nad njega i stavi mu lisičine na mlitave ruke.

Teško dišući, Erik trči za autobusom u mraku. Crvena stražnja svjetla bliješte ispred njega, a blijeda svjetlost prednjih farova pada preko drveća. Začuje se lomljava kad jedan retrovizor zapne o drvo.

Erik pomisli kako ova hladnoća štiti njegova sina, jer kad je ispod nule, temperatura tijela pada za desetinu, dovoljno da Benjaminova krv gušće teče, možda čak i dovoljno da mu ne bude ništa iako je ozlijeđen.

Iza kuće je strma padina. Erik se spotakne i padne. Mladice drveća i panjevi skriveni su pod snijegom. Autobus je sjena u daljini, obris okružen mutnom svjetlošću.

Pomisli da će Lydia možda krenuti duž jezera i pokušati doći do starog puta kojim su vozili trupce s druge strane. Autobus zakoči i vidi ga kako skreće na led. Zavrišti joj da stane.

Kraj užeta koje se vuklo za njima zaplete se o mol i strgne ceradu s krova autobusa.

Erik se približava kupalištu, sve smrdi po dizelu. Autobus je već dvadeset metara dalje na ledu.

Erik se skliže niz brdo, ponestaje mu daha, ali nastavlja trčati.

Odjednom autobus stane. S panikom u grlu Erik vidi kako se crvena stražnja svjetla okreću prema gore, kao da netko polagano podiže pogled.

Led glasno krčka. Erik zastane na obali, pokuša nešto vidjeti. Shvati da je led pukao, da je autobus počeo propadati u vodu. Stražnji kotači i dalje se okreću i samo sve više razbijaju led.

Erik strgne pojas za spašavanje sa stalka uz mol i istrči na led dok mu srce jako udara. Unutrašnjost autobusa koji se još uvijek kreće osvijetljena je poput zaleđene staklene kugle. Čuju se lom i bućkanje i težak komad leda odlomi se i zavrti u crnoj vodi.

Eriku se učini da vidi bijelo lice u vodi iza autobusa.

"Benjamin", zavrišti.

Led je zapljusnut vodom i postao još klizaviji pod njegovim nogama. Brzo čvrsto zaveže uže od pojasa za spašavanje oko struka. Baci pojas, ali više ne može nikoga vidjeti u toj tamnoj vodi. Motor uz tutnjavu i dalje radi. Crvena svjetlost stražnjih farova širi se preko razlomljenog leda i snijega.

Prednji dio autobusa potone još dublje, sad se vidi samo krov. Farovi nestanu pod vodom. Motor se više ne čuje. Zavlada gotovo potpuna tišina. Led krčka i puca, a voda polagano bućka. Odjednom Erik vidi da su Lydia i Benjamin još uvijek u autobusu. Pod se nakrivio. Pomiču se unatrag. Benjamin se uhvatio za jednu šipku. Krov iznad vozačkog mjesta gotovo je u ravnini s ledom. Erik otrči do rupe i skoči na autobus. Cijeli se autobus zaljulja pod njim. Iz daljine čuje kako mu Simone nešto viče, već je stigla do ruba jezera. Erik otpuže do stropnog prozora, ustane i razbije ga nogom. Komadići stakla raspu se preko sjedala i poda. Jedino što mu je u glavi jest da mora izvući Benjamina iz autobusa koji tone. Uhvati se za rub prozora i visi, a onda se uspije osloniti nogama na jedan naslon sjedala i spusti se unutra. Benjamin izgleda uplašeno, odjeven je samo u pidžamu, krvari iz nosa i male rane na obrazu.

"Tata", prošapće.

Erik slijedi njegov pogled do Lydije. Ona stoji na samom kraju prolaza, lice joj je stisnuto. Drži pušku, krv joj je razmrljana oko usta. Cijelo vozačevo sjedalo sada je pod vodom. Autobus još malo potone, i pod se još više nagne. Kroz gumene branike srednjih vrata prodire voda.

"Moramo van iz autobusa", poviče Erik.

Lydia samo polagano odmahne glavom.

"Benjamin", kaže Erik ne skidajući pogled s Lydije. "Popni se na

mene i izađi kroz krovni prozor."

Benjamin ne odgovara, ali učini što je Erik rekao. Nesigurno mu se približi, popne se na sjedalo i preko Erikovih leđa, njemu na ramena. Kad se rukama uhvatio za otvor, Lydia podigne pušku i zapuca. Erik ne osjeti bol, samo udarac u rame, koji je tako jak da ga obori s nogu. Tek kad ponovno ustane, osjeti bol i toplu krv kako teče iz rane. Benjamin visi s otvora na krovu. Erik mu priđe i drugom ga rukom podigne da izađe. Istovremeno vidi kako je Lydia ponovno uperila pušku u njega. Kad sljedeći pucanj odjekne, Benjamin je na krovu. Lydia promaši. Metak prođe uz Erikov bok i pogodi veliki prozor pokraj njega, koji prsne, i ledena voda navre unutra. Sada sve ide jako brzo. Erik pokušava uhvatiti rub prozora na krovu, ali se autobus prevali na stranu, i on završi pod vodom.

Zbog šoka od nagle hladnoće na nekoliko sekundi izgubi svijest. Panično maše nogama, izroni na površinu i duboko udahne zrak. Autobus tone u crnu vodu, polagano, uz metalnu škripu. Ponovno se prevrne, Erik dobije udarac u glavu, i opet završi pod vodom. U ušima mu tutnji dok ga okružuje neopisiva hladnoća. Kroz prozor vidi kako farovi bacaju svjetlost daleko u dubinu jezera. Srce mu teško lupa u prsima. Lice i glava ga zatežu. Voda je toliko paralizirajuće hladna da se ne može pomaknuti. Vidi Lydiju pod vodom, kako se čvrsto drži za šipku oslonjena leđima na stražnja sjedala. Vidi otvoren krovni prozor i razbijeni bočni prozor, zna da autobus tone, zna da mora isplivati van, da nema puno vremena, da se mora boriti, ali ruke ga ne slušaju. U bestežinskom je stanju, ne osjeća noge. Pokuša se pomaknuti, ali mu je teško uskladiti pokrete.

Primijeti da je okružen oblakom krvi iz rane na ramenu.

Odjednom pogleda Lydiju u oči, ona ga mirno gleda. Lebde nepomični u toj hladnoj vodi i gledaju se.

Lydijina kosa širi se u kretanju vode i mjehurići zraka poput niske bisera izlaze joj iz nosa.

Erik mora disati, grlo ga zateže, ali se bori protiv želje pluća da udahnu kisik. U sljepoočnicama mu tutnji, a u glavi mu bljeska bijela svjetlost.

Temperatura njegova tijela toliko je niska da počinje gubiti svijest. Ima osjećaj da sanja, da slobodno lebdi u ledenoj vodi. Odjednom mu postane kristalno jasno da je ovo trenutak prije smrti, i u želucu osjeti

grč očaja.

Izgubio je orijentaciju, ne osjeća tijelo, ne razaznaje svjetlost i mrak. Voda mu se odjednom učini toplom, gotovo vrućom. Pomisli kako će uskoro morati otvoriti usta i predati se, pustiti kraju da dođe i plućima da se ispune vodom. Nove čudne misli roje mu se glavom, a onda se iznenada nešto dogodi. Osjeti kako se zateže uže koje mu je zavezano oko struka. Zaboravio je da je zavezao to dugačko uže koje je pričvršćeno za pojas za spašavanje. Sada je zapelo za nešto. Vuče ga u stranu. Ne može se obraniti, nema snage. Njegovo mlitavo tijelo povlači se kroz vodu, oko jedne šipke pa ravno gore kroz prozor. Potiljkom udari o nešto, jedna mu cipela spadne i sad je vani u crnoj vodi. Nešto ga vuče gore i vidi kako autobus nastavi tonuti bez njega u dubinu, i vidi Lydiju u tom osvjetljenom kavezu koji nečujno tone prema dnu jezera.

54.

četvrtak, 24. prosinca

Simone, Erik i Benjamin ulaze u sivi Stockholm pod nebom koje se već smračilo. Kiša visi u zraku i grad je obavijen gotovo ljubičastom izmaglicom. Šarene lampice ukrašavaju borove i balkonske ograde. Na prozorima vise božićne zvijezde, a u izlozima, među svjetlucavim ukrasima, stoje Djedovi Božićnjaci.

Taksist s kapom Djeda Božićnjaka na glavi ostavi ih kod hotela Birger Jari. Veselo im mahne u retrovizoru i vide da je montirao jednog plastičnog Djeda Božićnjaka i na znak na krovu taksija.

Simone pogleda prema ulazu i prozorima hotelskog restorana, koji su u mraku, pa kaže da je možda čudno odsjesti u hotelu kad si samo dvjesto metara udaljen od kuće.

"Ali stvarno više ne želim ući u naš stan", kaže ona.

"Jasno", kaže Erik.

"Nikada više."

"Ni ja", kaže Benjamin.

"Što da radimo?" upita Erik. "Da odemo u kino?"

"Ja sam gladan", kaže Benjamin tiho.

Kad je helikopter stigao do bolnice u Umeau, Erik je bio ozbiljno pothlađen, ali rana nije bila opasna. Metak mu je prošao ravno kroz mišić i samo površno ozlijedio vanjski dio nadlaktice. Nakon operacije dijelio je sobu s Benjaminom, kojeg su ostavili u bolnici kako bi dobio svoje lijekove, njegu i infuziju. Benjamin nije imao nikakvih ozbiljnih krvarenja i brzo se oporavio. Već nakon jednog dana u bolnici počeo je gnjaviti kako želi kući. Isprva Erik i Simone nisu htjeli pristati na to. Htjeli su da ostane pod nadzorom zbog svoje bolesti te kako bi razgovarao sa psihologom i bolje se oporavio od svega što mu se dogodilo.

Psihologinja Kerstin Bengtsson bila je, izgleda, pod velikim stresom i nije baš shvatila u koliko se opasnoj situaciji Benjamin nalazio. Nakon što je četrdeset pet minuta razgovarala s njim, sastala

se s Erikom i Simone i kratko im rekla da se dječak dobro osjeća s obzirom na okolnosti i da trebaju pričekati, dati mu vremena da o svemu razmisli.

Erik i Simone pitali su se želi li ih ona samo umiriti jer su, naravno, bili svjesni da će Benjamin trebati pomoć. Vidjeli su kako pretražuje sjećanja kao da je već odlučio da će neka zaboraviti, naslućivali su da će se, ako ga ostave samog, zatvoriti i neće govoriti o tome što se dogodilo, kao kad se planina zatvori oko fosila.

"Poznajem dvoje vrlo dobrih psihologa", rekao je Erik. "Razgovarat ću s njima čim se vratimo kući."

"Dobro."

"A kako si ti?" nastavio je Erik.

"Čula sam za jednog hipnotizera koji..."

"Njega se trebaš čuvati."

"Znam to", nasmiješila se Simone.

"Ozbiljno", rekao je. "Morat ćemo o svemu ovome razgovarati."

Kimnula je i pogled joj je postao još zamišljeniji.

"Mali Benjamin", rekla je nježno.

Erik je ponovno legao u krevet pokraj Benjaminova, a Simone je sjela na stolac koji je stajao između kreveta. Promatrali su svog sina, koji je ležao u krevetu, blijed i mršav. Nisu skidali pogled s njegova lica, kao kad se tek rodio.

"Kako si?" upitao je Erik oprezno.

Benjamin je okrenuo lice i pogledao kroz prozor. Mrak vani činio je od prozora ogledalo koje je vibriralo pod svakim naletom vjetrova.

Kad je Erik pomogao Benjaminu da se izvuče na krov autobusa, odjeknuo je drugi pucanj. Benjamin se poskliznuo i gotovo pao u vodu. U tom je trenutku ugledao Simone u mraku na rubu rupe u ledu. Vikala mu je da autobus tone, da mora prijeći preko leda. Benjamin je ugledao pojas za spašavanje u valovima te crne vode oko autobusa i skočio. Uhvatio ga je, legao na njega i otplivao do leda. Simone je ležala na ledu i otpuzala sve do ruba. Stigla je do njega, izvukla ga na pojasu i odvukla ga malo dalje od ruba. Skinula je jaknu, zamotala ga, zagrlila i rekla da helikopter stiže.

"Tata je još tamo", plakao je Benjamin.

Autobus je brzo tonuo, škripeći nestao u vodi i sve se zacrnjelo. Pljuskanje valova i veliki klopotavi mjehuri zraka. Simone se

uspravila pa vidjela kako se komad leda pomiče natrag na rupu i prekriva je.

Srušila se na led i čvrsto držala Benjaminu uza se, a onda je odjednom nešto povuklo njegovo tijelo. Istrgnut iz njezina zagrljaja, pokušao je ustati, ali se poskliznuo i pao. Uže sigurnosnog pojasa napelo se preko leda i vodilo u ravnoj crti dolje u vodu. Benjaminu je vuklo prema rupi u ledu. Borio se, klizio na bosim nogama i vrištao. Simone ga je uhvatila i zajedno su otklizali bliže rubu rupe.

"To je tata", povikao je Benjamin Simone. "Uže mu je zavezano oko struka!"

Lice joj je poprimilo odlučan izraz. Zgrabila je pojas objema rukama i uprla petama o led. Benjaminu se lice izvijalo od bola dok su klizili sve bliže rupi. Uže je bilo tako napeto da se čuo tupi zvuk kad je otklizalo preko ruba leda. I tu se borba odjednom okrenula u njihovu korist: i dalje je bilo teško, ali su se mogli pomaknuti unatrag, dalje od ruba. Potom gotovo da i nije bilo otpora. Izvukli su Erika kroz krovni prozor autobusa i sada se brzo kretao prema površini vode. Nekoliko sekundi poslije Simone ga je izvukla na led. Ležao je na trbuhu, kašljao i naglo udisao dok se crvena mrlja širila pod njim.

Kad su policija i hitna pomoć stigle do Jussijeve kolibe, zatekle su Joonu kako leži u snijegu s provizornim zavojem oko bedra, uz Marka, koji je urlao i trzao se. Jussijev plavi smrznuti leš sjedio je sa sjekirom u prsima ispred stepenica. Policija i gorska služba spašavanja pronašle su još jednu osobu u kući. Bila je to Jussijeva partnerica Annbritt, koja se sakrila u ormar u spavaćoj sobi. Bila je sva krvava i sjedila skvrčena u ormaru punom odjeće poput djeteta. Osoblje hitne iznijelo ju je na nosilima do helikoptera koji je čekao da joj pruže hitnu pomoć za vrijeme transporta.

Dva dana poslije ronionci spasilačke službe spustili su se u rupu na ledu da izvuku Lydijino tijelo. Autobus je stajao na svojih šest kotača na šezdeset četiri metra dubine kao da se samo zaustavio na stanici da pokupi putnike. Jedan je ronilac ušao kroz prednja vrata i lampom osvijetlio prazna sjedala. Puška je ležala na podu na samom kraju autobusa. Tek kad su usmjerili svjetlo prema gore, ugledali su Lydiju. Otplovila je gore i ležala leđima prislonjena na strop autobusa, ruke su joj visjele, a vrat je bio savijen. Koža lica već je počela otpadati. Crvena kosa lagano se kretala u vodi, usta su joj bila mirna, a oči

zatvorene kao da spava.

Benjamin nije znao gdje je bio prvih dana nakon otmice. Moguće je da ga je Lydia držala u svojoj ili u Markovoj kući, no bio je toliko omamljen od sredstva koje su mu dali da nije točno shvaćao što se događa. Možda je dobio još injekcija kad se počeo buditi. Ti prvi dani bili su mu u mraku i jednostavno nestali.

Osvijestio se tek u autu na putu prema sjeveru, pronašao svoj mobitel i uspio nazvati Erika prije nego što su ga uhvatili. Mora da su čuli njegov glas u automobilu.

Slijedili su dugi, stravični dani. To su ustvari bili samo komadići priče, sve što su Erik i Simone uspjeli izvući od njega. Shvatili su samo da je bio prisiljen ležati na podu u Jussijevoj kolibi s uzicom oko vrata. Sudeći po njegovu stanju kad su došli u bolnicu, nije dobio ni hrane ni pića već nekoliko dana. Jedno stopalo imalo je ozeblina, ali će se oporaviti. Uspio je pobjeći uz pomoć Jussija i Annbritt, rekao je, a onda utihnuo. Nakon nekog vremena nastavio je objašnjavati kako ga je Jussi spasio kad je pokušao nazvati doma i kako je pobjegao van na snijeg i čuo Annbritt kako vrišti kad joj je Lydia odrezala nos. Zavukao se među stare automobile, mislio se sakriti, pa se uvukao kroz otvoreni prozor jednog autobusa. Tamo je pronašao nekoliko prostirki i istrulu deku, što ga je vjerojatno spasilo da ne umre od hladnoće. Zaspao je skvrčen na vozačkom sjedalu. Probudio se nekoliko sati poslije kad je čuo mamin i tatin glas.

"Nisam znao jesam li živ", prošaptao je Benjamin.

Tada je čuo kako im Marko prijeti te shvatio da sjedi i bulji u ključeve koji su stajali u bravi autobusa. Bez razmišljanja pokušao je pokrenuti autobus, vidio kako se pale farovi i čuo motor kako je zarzao promuklo i bijesno. Krenuo je ravno prema Marku.

Benjamin je utihnuo, suze su mu visjele na trepavicama.

Nakon dva dana u bolnici u Umeåu Benjamin se toliko oporavio da je ponovno mogao hodati. Otišao je s Erikom i Simone posjetiti Joonu Linnu, koji je ležao na intenzivnoj njezi oporavljajući se od operacije. Marko mu je škarama prilično gadno ozlijedio bedro, ali tri tjedna odmora, i mogao bi se potpuno oporaviti. Lijepa žena s nježnom plavom pletenicom prebačenom preko ramena sjedila je uz njega i čitala mu iz knjige kad su ušli u sobu. Predstavila se kao Disa, Joonina stara prijateljica.

"Imamo svoj klub knjige, pa sam se morala pobrinuti da nije u zaostatku s čitanjem", rekla je Disa finsko-švedskim naglaskom i spustila knjigu.

Simone je primijetila da je čitala Svjetionik Virginije Woolf.

"Dobila sam mali stan na korištenje od gorske službe spašavanja", rekla je Disa i nasmiješila se.

"Vi ćete dobiti policijsku pratnju od Arlande", rekao je Joono Eriku.

I Simone i Erik su se usprotivili. Imali su osjećaj da bi trebali biti nasamo sa svojim sinom i bilo im je dosta policije. Kad je četvrtog dana Benjamin otpušten iz bolnice, Simone je odmah kupila karte za povratak kući pa otišla po kavu. Ali kafeterija je prvi put bila zatvorena. U sobi za pacijente stajali su samo vrč s jabučnim sokom i nekoliko dvopeka. Izašla je da negdje pronađe kavu, ali sve je bilo čudno pusto i zatvoreno. Gradom je vladao potpuni mir. Zastala je ispred željezničke pruge i ostala tako stajati gledajući sjajnu prugu, snijeg koji je prekrivao tračnice i jarak. U daljini u mraku činilo joj se da može vidjeti široku rijeku Umeââlven, njenu crnu svjetlucavu vodu po kojoj su plovili komadi bijelog leda.

Tek se u tom trenutku nešto u njoj počelo opuštati. Pomislila je kako je gotovo. Benjamin se vratio.

Kad su sletjeli u stockholmsku zračnu luku, vidjeli su Jooninu policijsku pratnju kako stoji i čeka ih. Desetak strpljivih novinara isto je tako čekalo oboružano kamerama i mikrofonima. Bez riječi su odabrali drugi izlaz, zaobišli grupu i zaustavili jedan taksi.

Sad stoje ispred hotela Birger Jari u Stockholmu i oklijevaju, ali onda samo krenu Tulegatanom, nastave u Odengatan, zastanu na uglu Sveavâgena i osvrnu se oko sebe. Benjamin je odjeven u preveliku trenirku koju je dobio od policije iz njihova odjela za pronađene stvari, kapu - laponsku varijantu za turiste - koju mu je Simone kupila u zračnoj luci i uske rukavice. Vasastan je pust, nigdje nikoga. Izgleda da je sve zatvoreno, stanica podzemne željeznice, autobusne stanice, restorani su u mraku i vlada stroga tišina.

Erik pogleda na sat. Četiri poslijepodne. Jedna žena žuri ulicom s velikom vrećicom u ruci.

"Badnjak je", kaže Simone odjednom. "Danas je Badnjak."

Benjamin je iznenađeno pogleda.

"To objašnjava zašto nam svi govore 'Sretan Božić'", kaže Erik uz osmijeh.

"Što ćemo?" upita Benjamin.

"Tamo je otvoreno", kaže Erik.

"Provest ćemo Badnjak u McDonalds'u?" upita Simone.

Počne padati sitna ledena kišica, pa požure prema McDonalds'u, koji se nalazi na samom kraju Observatorielundena. To je ružni niski prostor koji kao da je potisnut na tlo ispod ciglaste okrugle zgrade knjižnice. Jedna žena od šezdesetak godina stoji iza pulta i čeka. U restoranu nema drugih gostiju.

"Ja bih rado popila čašu vina", kaže Simone. "Ali pretpostavljam da toga nema."

"Milkshake", kaže Erik.

"Vanilija, jagoda ili čokolada?" upita žena mrzovoljno.

Simone izgleda kao da će prasnuti u histeričan smijeh, ali se obuzda i kaže ozbiljno:

"Jagoda, naravno, jagoda."

"I meni isto", kaže Benjamin.

Žena ukuca narudžbu kratkim ljutitim pokretima.

"Je li to sve?" upita.

"Uzmi od svega pomalo", kaže Simone Eriku. "Mi idemo sjesti."

Ona i Benjamin krenu između praznih stolova.

"Stol uz prozor", prošapće ona i nasmiješi se Benjaminu.

Sjedne pokraj svog sina, čvrsto ga zagrli i osjeti kako joj suze teku niz obraze. Vani vidi dugačak bazen koji kao da je na krivome mjestu. Kao i uvijek, prazan je i izguben. Osamljeni skejter vijuga među hrpicama leda uz bučno grebanje i lupanje. Na klupi uz ljuljačku na samom rubu igrališta iza Ekonomskog fakulteta sjedi jedna žena. Pokraj nje su prazna kolica iz supermarketa. Guma ljuljačke njiše se na vjetru.

"Je li ti hladno?" upita ona.

Benjamin ne odgovara, samo je naslonio lice na nju i ostao tako priljubljen. Pušta je da ga ljubi po glavi.

Erik tiho spusti poslužavnik na stol, ode po još jedan, sjedne pa počne slagati kutije, salvete i čaše po stolu.

„Baš fino", kaže Benjamin i uspravi se.

Erik mu pruži igračku iz Happy Meala.

"Sretan Božić", kaže.

„Hvala, tata", nasmiješi se Benjamin i pogleda plastičnu kutiju. Simone promatra svoje dijete. Tako je užasno smršavio. A i nešto je drukčije, pomisli ona. Izgleda kao da ga još uvijek nešto opterećuje, nešto mu opsjeda misli, muči ga. Nije sasvim prisutan. Kao da gleda prema unutra, pomisli ona, kao prema slici u mračnom prozoru.

Kad vidi Erika kako je pružio ruku i potapšao sina po obrazu, ponovno joj poteku suze. Okrene se, prošapće "oprostite" pa primijeti kako je vjetar podigao plastičnu vrećicu iz kante za smeće i zalijepio je na prozor.

"Da probamo nešto pojesti?", kaže Erik.

Benjamin razmota veliki hamburger, kad Eriku zazvoni mobitel. Na zaslonu vidi da je to Joonna.

"Sretan Božić, Joonna", javi se Erik.

"Erik", kaže Joonna. "Jeste se u Stockholm?»

"Upravo jedemo božićnu večeru."

"Sjećaš li se da sam ti rekao da ćemo pronaći sina?,"

"Da, sjećam se."

"Znao si posumnjati kad smo ..."

"Da", kaže Erik.

"Ali ja sam znao da će sve dobro proći," nastavi Joonna ozbiljnim glasom.

"Ja nisam znao."

"Znam, primijetio sam to", kaže Joonna «Zato ti nešto i moram reći»

"Da?"

"Što sam ti rekao", kaže on.

"Što?"

"Bio sam u pravu, zar ne?"

"Da", odgovori Erik.

"Sretan Božić", kaže Joonna i prekine vezu.

Erik iznenađen zuri preda se, onda pogleda Simone. Promatra njenu prozirnu kožu i široka usta. Bezbrojne bore od brige stvorile su joj se oko očiju u posljednje vrijeme. Ona mu se nasmiješi, zatim slijedi njen pogled kad se okrenula prema Benjaminu.

Erik dugo promatra sina. U grlu ga steže od zatomljenog plača.

Benjamin sjedi ozbiljna lica i jede pomfrit. Zamišljen je. Oči mu zure u prazno, izgubljen je u mislima i prazninama između misli. Erik

ispruži neozlijeđenu ruku, stisne njegove prste i vidi ga kako podiže pogled.

"Sretan Božić, tata", kaže Benjamin smiješeći se. "Evo, poklanjam ti malo pomfrita."

"A da uzmemo tu hranu i odemo do djeda?" kaže Erik.

"Stvarno?" upita Simone.

"Pa, nije baš zabavno ležati u bolnici."

Simone mu se nasmiješi i nazove taksi. Benjamin ode do žene na blagajni i zatraži vrećicu za hranu.

Dok njihov taksi polako prolazi pokraj Odenplana, Erik gleda odraz svoje obitelji u prozoru i istovremeno golemi nakićeni bor na trgu. Kao u igri, taksi kruži oko bora. Bor stoji visok i širok, sa stotinama upaljenih lampica koje vijugaju prema gore sve do blistave zvijezde.